Møteinnkalling

Utvalg:	**Nordreisa driftsutvalg**
Møtested:	Kommunestyresalen, Kommunehuset
Dato:	07.10.2014
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 77 07 10 eller på mail til postmottak@nordreisa.kommune.no.

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 52/14	Referatsak		
RS 212/14	Byggetillatelse på gbr. 1942/14/33.		2014/2953
RS 213/14	Byggetillatelse på Tomt 7:22 Rovdas boligfelt		2014/3002
RS 214/14	Byggetillatelse på gbr. 1942/79/6.		2014/2758
RS 215/14	Byggetillatelse på gbr 1942/77/39.		2014/3129
RS 216/14	Byggetillatelse på gbr 1942/52/77.		2014/2995
RS 217/14	Byggetillatelse på gbr 1942/23/2.		2014/3122
RS 218/14	Byggetillatelse på gbr 1942/47/171. Påbygg på garasje.		2014/3081
RS 219/14	Rivetillatelse på gbr 1942/42/8. Riving av Låve.		2014/3128
RS 220/14	Rivetillatelse på gbr. 1942/53/11. riving av låve.		2014/3123
RS 221/14	Midlertidig brukstillatelse på 1942/37. Kafe.		2012/2035
RS 222/14	Ferdigattest på gbr. 1942/24/9.		2014/1038
RS 223/14	Tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare 2014, Havna Handel AS		2012/1887
RS 224/14	Tillatelse til oppbevaring og salg pyroteknisk vare 2014, Europris Sørkjosen		2012/1887
RS 225/14	Tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare 2014, Sesam Leker		2012/1887
RS 226/14	Tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare 2014, Reisa Bilpleie		2012/1887
RS 227/14	Fritak for feiing gnr 1942/3/4/1/0		2012/4305
RS 228/14	Fritak på kommunale avgifter , gnr 47/54	X	2014/569
RS 229/14	Avtale mellom Nordreisa kommune - VVS og Sprinkler AS		2012/1738
RS 230/14	Delegert vedtak - søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom gnr 1942/23/29		2014/2137
RS 231/14	Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/26/1		2014/2240
RS 232/14	Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/67/3		2014/3020
RS 233/14	Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/81/16		2014/2143
RS 234/14	Delegert vedtak - Søknad om deling gnr 1942/68/4 til fritidsformål		2012/2666
RS 235/14	Delegert vedtak - søknad om deling av eiendom		2014/2893

	1942/29/50	
RS 236/14	Delegert vedtak - søknad om deling av driftsenhet gnr 1942/44/1 og 45/1	2014/2004
RS 237/14	Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/25/5	2014/1003
PS 53/14	Brannvernsamarbeid i Nord-Troms mellom Kvænangen, Kåfjord, Skjervøy og Nordreisa	2014/3173

Ettersendes:

PS 54/14	Dispensasjonssøknad fra bestemmelsene i arealplan	2014/3220
PS 55/14	Hovedplan avløp 2015-2021 – sluttbehandling	2012/4399
PS 56/14	Dispensasjonssøknad. Omdisponering av areal i Kjeller på Sentrum 6	2014/3273
PS 57/14	Byggesøknad på gbr. 1942/52/7	2013/1923
PS 58/14	Søknad om midlertidig brukstillatelse på gbr. 1942/52/7	2011/740
PS 59/14	Kommuneplanens arealdel for Nordreisa kommune 2014-2026. Løsning av innsigelse fra Kystverket.	2010/1848

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Sigmund Eilertsen
Muoniovegen 16
9151 STORSLETT

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/2953-2	33834/2014	1942/14/33	02.09.2014

Byggetillatelse på gbr. 1942/14/33.

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-2
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
188/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Muonioveien 16, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	14/33
Tiltakshaver:	Sigmund Eilertsen	Adresse:	Muoniovegen 16, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:		Adresse:	
Tiltakets art:	Nytt bygg - ikke boligformål under 70 m²	Bruksareal:	30m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-2 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 29.08.2014 for oppføring carport på gbr 1942/14/33.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
Storslett sentrum.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til ***kommunen.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/2953.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Handlaftet ou
Postboks 77 Hystad
3209 SANDEFJORD

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/3002-2	34517/2014	1942/0/0(7:22)	07.09.2014

Byggetillatelse på Tomt 7:22 Rovdas boligfelt

TILLATELSE I ETT TRINN
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-1
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
192/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Tomtenr 7:22 Rovdas boligfelt, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	Kommer
Tiltakshaver:	Handlaftet ou	Adresse:	Postboks 77 Hystad, 3209 SANDEFJORD
Ansvarlig søker:		Adresse:	,
Tiltakets art:	Nytt bygg - boligformål - over 70 m²	Bruksareal:	110m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-1 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse i ett trinn mottatt 03.09.2014 for oppføring av enebolig på tomtenr 7:22 Rovdas boligfelt.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger, situasjonskart og godkjente søknader om ansvarsrett og kontrollerklæringer.

Godkjenning av foretak for ansvarsrett:

Foretak med sentral godkjenning:
Med hjemmel i pbl 2008, § 22-1, jf byggesaksforskriften 2010 (SAK10) § 9-1 gis ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak med sentral godkjenning:

Foretak	Godkjenningsområde
HANDLAFTET OU Org. nr. 911868725	SØK - Ansvarlig søker, tiltakskl. 1 PRO/KPR - Ansvarlig prosjekterende og kontrollerende for prosjektering, tiltakskl. 1. UTF/KUT - Ansvarlig utførende og kontrollerende av utførelsen, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Bygninger og installasjoner

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
Rovdas 3.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Gjennomføringsplan:
Gjennomføringsplan foreligger jf pbl 2008 § 21-2, og SAK10 § 5-3

Administrasjonens drøfting/begrunnelse:
Foretakene med sentral godkjenning, som søker om ansvarsrett, bekrefter at de oppfyller pbl 2008 § 22-1 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Til arbeid som krever ansvarsrett og ansvarlig foretak ikke selv utfører, eller har nødvendig kompetanse for å utføre, skal ansvarlig foretak forvisse seg om at innleid foretak tilfredsstiller forskriftens krav til kompetanse for sitt fag og har kontrollsystemet på plass.

Det er ansvarlig søkers ansvar å påse at alle fag er dekket med ansvarsrett før arbeidet igangsettes jf pbl § 23-4.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1. Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/3002.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Ole- Martin Isaksen
Spåkenesveien 213
9151 STORSLETT

Att. Ole- Martin

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/2758-7	35994/2014	1942/79/6	17.09.2014

Byggetillatelse på gbr. 1942/79/6.

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-2
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
197/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Spåkenesveien 213, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	79/6
Tiltakshaver:	Ole- Martin Isaksen	Adresse:	Spåkenesveien 213, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:		Adresse:	
Tiltakets art:	Nytt bygg - ikke boligformål under 70 m²	Bruksareal:	49,5m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-2 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 18.08.2014 for riving av eksisterende naust og oppføring av nytt naust på gbr 1942/79/6.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
LNF- område.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til ***kommunen.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/2758.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Eva Margrethe Gamst
Rotsundvn. 782
9153 ROTSUND

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/3129-2	36053/2014	1942/77/39	17.09.2014

Byggetillatelse på gbr 1942/77/39.

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-2
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
198/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	rotsundveien 782, 9153 ROTSUND	Gnr/Bnr:	77/39
Tiltakshaver:	Eva Margrethe Gamst	Adresse:	Rotsundvn. 782, 9153 ROTSUND
Ansvarlig søker:		Adresse:	
Tiltakets art:	Endring av bygg - tilbygg	Bruksareal:	15,5m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-2 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 04.09.2014 for oppføring tilbygg til enebolig på gbr 1942/77/39.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
LNF- område.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til ***kommunen.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/3129.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Olaf Hunstad
Høgegga 65
9151 STORSLETT

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/2995-2	34273/2014	1942/52/77	04.09.2014

Byggetillatelse på gbr 1942/52/77.

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-2
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
191/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Høgegga 65, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	52/77
Tiltakshaver:	Olaf Hunstad	Adresse:	Høgegga 65, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:		Adresse:	
Tiltakets art:	Nytt bygg - ikke boligformål under 70 m²	Bruksareal:	46m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-2 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 02.09.2014 for oppføring av garasje på gbr. 1942/52/77.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
Boligområdet Høgegga.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/2995.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Kyrre Elveskog
Reisadalen 833
9151 STORSLETT

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/3122-2	35816/2014	1942/23/2	16.09.2014

Byggetillatelse på gbr 1942/23/2.

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-2
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
195/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Reisadalen 833, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	23/2
Tiltakshaver:	Kyrre Elveskog	Adresse:	Reisadalen 833, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:		Adresse:	
Tiltakets art:	Nytt bygg - ikke boligformål over 70 m²	Bruksareal:	306m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-2 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 03.09.2014 for oppføring av driftsbygning på gbr 1942/23/2.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
LNF- område.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/3122.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Eivind Vangen
Goppa 8
9152 SØRKJOSEN

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/3081-2	35840/2014	1942/47/171	16.09.2014

Byggetillatelse på gbr 1942/47/171. Påbygg på garasje.

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-2
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
196/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Goppa 8, 9152 SØRKJOSEN	Gnr/Bnr:	47/171
Tiltakshaver:	Eivind Vangen	Adresse:	Goppa 8, 9152 SØRKJOSEN
Ansvarlig søker:		Adresse:	
Tiltakets art:	Endring av bygg - påbygg	Bruksareal:	12m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-2 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 10.09.2014 for oppføring av påbygg til garasje på gbr 1942/47/171.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
LNF- område.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/3081.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Nordreisa IL
Pb 112
9156 STORSLETT

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/3128-2	36123/2014	1942/42/8	18.09.2014

Rivetillatelse på gbr 1942/42/8. Riving av Låve.

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-2
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
199/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Kildalveien 69, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	42/8
Tiltakshaver:	Nordreisa IL	Adresse:	Pb 112, 9156 STORSLETT
Ansvarlig søker:		Adresse:	
Tiltakets art:	Riving av hele bygget	Bruksareal:	130m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-2 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 16.09.2014 for riving av låve på gbr 1942/42/8.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte situasjonskart.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
LNF- område.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/3128.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Georg L. Johansen
Haakon VIIs gt 36
9011 TROMSØ

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/3123-2	36369/2014	1942/53/11	19.09.2014

Rivetillatelse på gbr. 1942/53/11. Riving av låve.

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
RIVETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-2
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
200/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Grønli, Oksfjordhamn, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	53/11
Tiltakshaver:	Georg L. Johansen	Adresse:	Haakon VIIs gt 36, 9011 TROMSØ
Ansvarlig søker:		Adresse:	
Tiltakets art:	Riving av hele bygget	Bruksareal:	47m²

VEDTAK:

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) §§ 20-2 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 15.09.2014 for riving av låve på gbr 1942/53/11.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte situasjonskart.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
LNF- område.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/3123.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:
Jan Fredrik Johnsen Oksfjordhamn 9151 STORSLETT

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Iversen Eiendom
Ringvegen 19A
9152 SØRKJOSEN

Att. Einar Iversen

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2012/2035-17	37104/2014	1942/47/37 og 105	26.09.2014

Midlertidig brukstillatelse på 1942/37. Kafe.

MIDLERTIDIG BRUKSTILLATELSE
Svar på anmodning om midlertidig brukstillatelse etter plan- og bygningsloven § 21-10
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Ringvegen 2, 9152 SØRKJOSEN	Gnr/Bnr:	47/37
Tiltakshaver:	Iversen Eiendom	Adresse:	Ringvegen 19A, 9152 SØRKJOSEN
Ansvarlig søker:	AR-Ing AS	Adresse:	Postboks 112, 9189 SKJERVØY
Tiltakets art:	Endring av bygg - påbygg	Bruksareal:	707m²

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 21-10 gis midlertidig brukstillatelse i henhold til anmodning datert 24.09.2014 fra ansvarlig søker.

I mottatt dokumentasjon er det bekreftet av ansvarlig kontrollerende for utførelsen at kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer midlertidig brukstillatelse.

Brukstillatelsen gjelder følgende deler av tiltaket: På Taket Kafe.

Gjenstående arbeider:
- Gjenstående arbeider skal være dokumentert ferdig utført ved innsendelse av anmodning om ferdigattest. Sluttdokumentasjonen skal være uten merknader fra kontrollerende foretak.
- Det er ansvarlig søkers plikt å påse at anmodning om ferdigattest blir innsendt uten ugrunnet opphold etter at gjenstående arbeider er dokumentert ferdig utført av ansvarlige kontrollerende foretak.

Tidsbegrenset brukstillatelse:

Brukstillatelsen gjelder fram til 01.03.2015 og opphører uten nærmere varsel samme dato om det ikke foreligger søknad om forlenget brukstillatelse eller anmodning om ferdigattest.

Ved all kontakt med etaten i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2012/2035.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:

Nord Troms Rør AS	Strandveien 90A	9180	SKJERVØY
AR-Ing AS	Postboks 112	9189	SKJERVØY
HEIS- TEK AS	Tveit	5694	ONARHEIM
Sandøy Bygg AS		9153	ROTSUND

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Hans-Gunnar Johannesen
Reisadalen 1103
9151 STORSLETT

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/1038-4	36605/2014	1942/24/9	23.09.2014

Ferdigattest på gbr. 1942/24/9.

FERDIGATTEST
Svar på anmodning om ferdigattest, jf pbl § 21-10
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Saksnr:	Behandlet i:
202/14	Delegert utvalg drift

Byggested:	Reisadalen 1103, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	24/9
Tiltakshaver:	Hans-Gunnar Johannesen	Adresse:	Reisadalen 1103, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:	HANDLAFTET OY	Adresse:	Postboks 77 Hystad, 3209 SANDEFJORD
Tiltakets art:	Nytt bygg - boligformål - over 70 m²	Bruksareal:	121

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 221-10 gis ferdigattesten i henhold til ferdigmelding datert 18.09.2014 fra ansvarlig søker for enebolig på gbr. 1942/24/9.

I den innsendte sluttdokumentasjonen er det bekreftet av ansvarlig kontrollerende for utførelsen at sluttkontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) § 8-1.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Ved all kontakt med etaten i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2014/1038.

Med hilsen

Tord Stian Albrigtsen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:
HANDLAFTET OY Postboks 77 Hystad 3209 SANDEFJORD

Nordreisa kommune
Brannvesenet

Havna handel AS
Ringveien 2
9152 SØRKJOSEN

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 161/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2012/1887-29	30255/2014	M77	31.07.2014

Tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare 2014, Havna Handel AS

Havna Handel gis tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare klasse II og III ihht søknad og regelverk.

Ansvarshavende Thomas Iversen og stedfortreder Einar Iversen.

Tillatelsen gjelder for salgsåret 2014.

Salg av pyroteknisk vare er avgrenset fra 27. desember til 31. desember.

Pyroteknisk vare skal oppbevares ihht forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.

Det tillates inntil inntil 100 kg NEI publikumstilgjengelig fyrverkeri i salgsområdet. Utenom åpningstid tillates 10 kg NEI pyroteknisk vare. Det tillates 250 kg NEI pyroteknisk vare i konteiner.

Ansvarshavende skal ha gjennomført forhandlerkurs ihht eksplosjonsforskriften § 9.

Tillatelsen kan trekkes tilbake med umiddelbar virkning dersom det ved tilsyn avdekkes brudd på forutsetningene for tillatelsen.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Saksopplysninger:
Søknaden gjelder oppbevaring og salg av pyroteknisk vare, klasse II og III, og inntil 250 kg (NEI) i godkjent konteiner.

Søknaden er mottatt 23.04.2014.

Pyroteknisk vare skal selges fra søkt adresse og oppbevares i konteiner på samme adresse.

Søker har hatt utsalg før fra samme adresse, og det er ikke fremkommet avvik eller anmerkninger av alvorlig karakter ved tidligere tilsyn.

Kompetansekrav for oppbevaring og salg av pyroteknisk vare er ivaretatt med gjennomført forhandlerkurs ihht eksplosjonsforskriften § 9.

Det er gjennomført en tilstrekkelig ROS-analyse for oppbevaring og salg.

Vurderinger:
Utsalgsstedet tilfredsstiller kravet for salg av pyroteknisk vare. Oppbevaringen er også ihht til krav.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Nordreisa kommune. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

Olaf E. Nilsen
Branningeniør

Nordreisa kommune
Brannvesenet

Europris Sørkjosen
Industriveien 4
9152 SØRKJOSEN

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 162/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2012/1887-30	30274/2014	M77	31.07.2014

Tillatelse til oppbevaring og salg pyroteknisk vare 2014, Europris Sørkjosen

Europris Sørkjosen gis tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare klasse I, II og III ihht søknad og regelverk.

Ansvarshavende John Andre Helgesen og stedfortreder Anne Grethe Næss.

Tillatelsen gjelder for salgsåret 2014.

Salg av pyroteknisk vare er avgrenset fra 27. desember til 31. desember.

Pyroteknisk vare skal oppbevares ihht forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.

Det tillates inntil inntil 100 kg NEI publikumstilgjengelig fyrverkeri i salgsområdet. Utenom åpningstid tillates 10 kg NEI pyroteknisk vare. Det tillates 250 kg NEI pyroteknisk vare i konteiner.

Ansvarshavende skal ha gjennomført forhandlerkurs ihht eksplosjonsforskriften § 9.

Tillatelsen kan trekkes tilbake med umiddelbar virkning dersom det ved tilsyn avdekkes brudd på forutsetningene for tillatelsen.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Saksopplysninger:
Søknaden gjelder oppbevaring og salg av pyroteknisk vare, klasse I, og II og III, og inntil 250 kg (NEI) i godkjent konteiner.

Søknaden er mottatt 01.05.2014.

Pyroteknisk vare skal selges fra søkt adresse og oppbevares i konteiner på samme adresse.

Søker har hatt utsalg før fra samme adresse, og det er ikke fremkommet avvik eller anmerkninger av alvorlig karakter ved tidligere tilsyn.

Kompetansekrav for oppbevaring og salg av pyroteknisk vare er ivaretatt med gjennomført forhandlerkurs ihht eksplosjonsforskriften § 9.

Det er gjennomført en tilstrekkelig ROS-analyse for oppbevaring og salg.

Vurderinger:
Utsalgsstedet tilfredsstiller kravet for salg av pyroteknisk vare. Oppbevaringen er også ihht til krav.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Nordreisa kommune. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

Olaf E. Nilsen
Branningeniør

Nordreisa kommune
Brannvesenet

Sesam Leker AS
Sentrum 2
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 160/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2012/1887-28	30238/2014	M77	31.07.2014

Tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare 2014, Sesam Leker

Semsam Leker AS gis tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare klasse II og III ihht søknad og regelverk.

Ansvarshavende Ken Sivert Henriksen og stedfortreder Heidi R. Henriksen.

Tillatelsen gjelder for salgsåret 2014.

Salg av pyroteknisk vare er avgrenset fra 27. desember til 31. desember.

Pyroteknisk vare skal oppbevares ihht forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.

Det tillates inntil inntil 100 kg NEI publikumstilgjengelig fyrverkeri i salgsområdet. Utenom åpningstid tillates 10 kg NEI pyroteknisk vare. Det tillates 250 kg NEI pyroteknisk vare i konteiner.

Ansvarshavende skal ha gjennomført forhandlerkurs ihht eksplosjonsforskriften § 9.

Tillatelsen kan trekkes tilbake med umiddelbar virkning dersom det ved tilsyn avdekkes brudd på forutsetningene for tillatelsen.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Saksopplysninger:
Søknaden gjelder oppbevaring og salg av pyroteknisk vare, klasse II og III.

Søknaden er mottatt 23.04.2014.

Pyroteknisk vare skal selges fra søkt adresse og oppbevares i konteiner på annen adresse.

Søker har hatt utsalg før fra samme adresse, og det er ikke fremkommet avvik eller anmerkninger av alvorlig karakter ved tidligere tilsyn.

Kompetansekrav for oppbevaring og salg av pyroteknisk vare er ivaretatt med gjennomført forhandlerkurs ihht eksplosjonsforskriften § 9.

Det er gjennomført en tilstrekkelig ROS-analyse for oppbevaring og salg.

Vurderinger:
Utsalgsstedet tilfredsstiller kravet for salg av pyroteknisk vare. Oppbevaringen er også ihht til krav.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Nordreisa kommune. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

Olaf E. Nilsen
Branningeniør

Nordreisa kommune
Brannvesenet

Reisa Bilpleie
Loppevoll
9151 Storslett

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 158/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2012/1887-27	30173/2014	M77	30.07.2014

Tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare 2014, Reisa Bilpleie

Reisa Bilpleie gis tillatelse til oppbevaring og salg av pyroteknisk vare klasse II og III ihht søknad og regelverk.

Ansvarshavende Knut Morten Fredriksen og stedfortreder Lilly Sæther.

Tillatelsen gjelder for salgsåret 2014.

Salg av pyroteknisk vare er avgrenset fra 27. desember til 31. desember.

Pyroteknisk vare skal oppbevares ihht forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.

Det tillates inntil 100 kg NEI publikumstilgjengelig fyrverkeri i salgsområdet. Pyroteknisk vare skal ikke oppbevares på salgsstedet utenom åpningstiden. Det tilltates 250 kg NEI pyroteknisk vare i konteiner.

Ansvarshavende skal ha gjennomført forhandlerkurs ihht eksplosjonsforskriften § 9.

Tillatelsen kan trekkes tilbake med umiddelbar virkning dersom det ved tilsyn avdekkes brudd på forutsetningene for tillatelsen.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Saksopplysninger:
Søknaden gjelder oppbevaring og salg av pyroteknisk vare, klasse II og III, og inntil 250 kg brutto- /100 kg netto (NEI) i godkjent konteiner.

Søknaden er mottatt 14.04.2014.

Pyroteknisk vare skal selges fra søkt adresse og oppbevares i konteiner på annen adresse.
Søker har hatt utsalg før fra samme adresse, og det er ikke fremkommet avvik eller anmerkninger av alvorlig karakter ved tidligere tilsyn.

Kompetansekrav for oppbevaring og salg av pyroteknisk vare er ivaretatt med gjennomført forhandlerkurs ihht eksplosjonsforskriften § 9.

Det er gjennomført en tilstrekkelig ROS-analyse for oppbevaring og salg.

Vurderinger:
Utsalgsstedet tilfredsstiller kravet for salg av pyroteknisk vare. Oppbevaringen er også ihht til krav.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Nordreisa kommune. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

Olaf E. Nilsen
Branningeniør

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Camilla R. Mikkelsen
Storvikvn. 870
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 207/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2012/4305-20	37043/2014	231	25.09.2014

Fritak for feiing gnr 1942/3/4/1/0

Saksopplysninger:
Søknad om fritak for feiing datert 17.09.2014

Vurderinger:
Bolig på eiendommen gnr 3/4/1 er ubebodd og vil ikke bli bebodd i nær framtid.
På bakgrunn av dette søkes det om fritak for feiing og feieavgift.

Alle bolighus i Nordreisa kommune omfattes av kommunens feieordning, som også gjelder tilsyn av ildsted.
Boliger som ikke er i bruk kan fritas fra ordningen.

Vedtak:
Bolig på eiendommen gnr 3/4/1 fritas for feiing og feieavgift fra 01.10.2014.
Dersom boligen blir tatt i bruk til boligformål, plikter eier å melde fra om dette til kommunen.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Med hilsen

Kari Larsen
1.sekretær

Kopi: Feieren

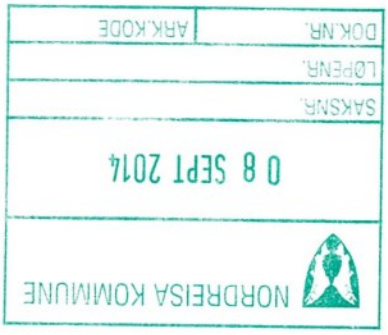

AVTALEDOKUMENT

Mellom

Oppdragsgiver:	**Nordreisa kommune**	Organisasjonsnr:	**943 350 833**
Postadresse:	Postboks 6152		
		Telefonnr:	77 77 07 00
Postnr/Poststed:	9191 TROMSØ	Telefaksnr:	

Og

Kontrollerende:	**VVS og Sprinkler AS**	*Organisasjonsnr:*	**999 598 811**
Postadresse:	Postboks 5282		
		Telefonnr:	911 89 939
Postnr/Poststed:	9286 TROMSØ	Telefaks:	

Er det inngått følgende avtale om **sprinklerkontroll** på følgende prosjekt:

Prosjektnavn:	Årskontroll, sprinklerkontroller
Prosjektadresse:	Storslett
Postnr/Poststed:	9156 Storslett

VVS og Sprinklers oppdragsnr: **1101**

1. For denne kontrakten gjelder, i prioritert rekkefølge:

I. Dette avtaledokumentet
II. Bestilling, e-post av 24.06.14 fra **Nordreisa kommune** v/John Arne Jensen
III. Tilbud, brev av 20.04.14 fra **VVS og Sprinkler AS** v/Kurt R. Olaussen
IV. Tilbudsforespørsel, e-post av 16.05.14 fra **Nordreisa kommune** v/John Arne Jensen

2. Beskrivelse av oppdraget

VVS og Sprinkler AS skal utføre årlig kontroll av sprinkleranleggene til Nordreisa kommune på Storslett i henhold til spesifikasjonen i honoraroversikten. Kontrollen skal utføres i henhold til sprinklerreglementet, NS-EN 12845. Kontrollen utføres i henhold den til enhver tid gjeldende veiledning for utførelse av kontroll av automatiske sprinkleranlegg utarbeidet av Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd (FG).
VVS og Sprinkler AS sørger for at kontrollen blir utført rettidig hvert år.

3. Særskilt avtale om rettigheter til prosjektmaterialet (NS 8401 punkt 6.1)
Det er avtalt følgende om rettighetene til prosjektmaterialet: i henhold til standarden

4. Tidsfrister (NS 8401, punktene 9.2 og 14)
Tidsfrister for rådgiverens ytelser, jf. NS 8401, punkt 9.2:
Oppdraget skal påbegynnes: September 2014
Oppdraget skal være ferdig: Til oppsigelse av avtalen
Andre delfrister: Kontrollrapport i ESS, årlig innen 2 uker etter utført kontroll
Tidsfrister for oppdragsgiverens ytelser, jf. NS 8401, punkt 14:
Ingen som gjelder **Ingen**

5. Dagmulkt eller erstatning (NS 8401, punkt 12.2)
Følgende frister er belagt med døgnmulkt:
Frist: **ingen** Døgnmulkt: **Ingen**
Særskilte bestemmelser:
Avtalen kan sies opp skriftlig av begge parter med 3 måneders varsel.

6. Prisen for oppdraget, utgifter (NS 8401, punkt 15)
Oppdraget honoreres med NOK: **20 500,-** + mva.

Prosjektnr	Bygning	Sted	Kontrolltidspunkt	Honorar (kr)
1101	Sonjatun bo og kultursenter	52/117/1942 Sonjatunveien 9	August/september	4 500,-
	Sonjatun Helsesenter	15/100/1942 Sonjatunveien 21	August/september	3 500,-
	Sonjatun omsorgssenter	15/117/1942 Sonjatunveien 5	August/september	3 500,-
	Storslett skole	15/15/1942 Lyngsmark 8	August/september	4 500,-
	Halti-bygget	15/15/1942 Lyngsmark 8	August/september	4 500,-

I tillegg til dette godgjøres for utgifter med NOK **0,0** + mva.
Utgiftene gjelder:

.....

Endringsarbeid honoreres etter følgende satser, jf. NS 8401, punkt 10.4
De til enhver tid gjeldende timesatser. Timesatser per 1.7.2014 (ekskl. mva.):
Oppdragsansvarlig/kontrollør: kr 1100,00
Sivilingeniør: kr 1000,00
Rørlegger: kr 650,00

Honorarer og utgifter for evt. Underkonsulenter/entreprenører dekkes med 10 % påslag.

Honoraret faktureres etter forbruk hver måned, og med 21 dagers forfall.

Honorarsatsene reguleres pr. 01.07 hvert år, første gang **1.7.2015.**

Reguleringsmetode: Byggekostnadsindeks for rørleggerarbeid i kontor- og forretningsbygg. Utgangsverdi: 191,1 (juli 2014).

Utgangsverdi for honorarsatser med regulering fra 1.7.2015 er verdien for juli 2014.

Følgende utgifter skal dekkes av oppdragsgiver(gjelder ved eventuelle tilleggsbestillinger utover kontroll av sprinkleranlegget):

- Plotting og kopiering av tegninger, beskrivelser, rapporter mv. til bruk for andre, så som oppdragsgiver, myndigheter, entreprenører, siderådgivere mv.
- Offentlige avgifter (herunder også merverdiavgift).
- Merkostnader til ansvarsforsikring hvis oppdragsgiver ønsker høyere forsikringssum for ansvarsforsikring eller spesielle dekninger.

7. Partenes representanter (NS 8401, punkt 5.1)

Oppdragsgiverens representant: John Arne Jensen

Den kontrollerendes representant: Kurt R. Olaussen

8. Varsler og krav (NS 8401, pkt 5.8)

Avtalte adresser for varsler og krav:

Hos oppdragsgiveren: John Arne Jensen, E-post: John.Arne.Jensen@nordreisa.kommune.no

Hos den prosjekterende: Kurt R. Olaussen, E-post: kurt.r.olaussen@vvsogsprinkler.no

[X] Alternativ 1: Varsler og krav kan gis ved elektronisk dokumentasjon

[ ] Alternativ 2: Varsler og krav kan ikke gis ved elektronisk dokumentasjon

9. Underrådgivere, siderådgivere og underentreprenører (NS 8401, punkt 5.3)

Den prosjekterende skal benytte følgende underrådgivere **ingen**

Oppdragsgiveren skal benytte følgende siderådgivere **ingen**

10. Gruppekontrakter (NS 8401, punkt 5.5 og 5.6)

Gruppen er ikke pålagt av oppdragsgiveren.

Navn på gruppedeltakerne: ---

11. Erstatningsansvar (NS 8401, punkt 13.3)

Maksimalgrense i henhold til NS 8401

12. Forsikring (NS 8401, punkt 7.2)

For oppdraget gjelder firmaets ansvarsforsikring avtalt gjennom Gjensidige.

13. Tvister (NS 8401, punkt 18)

Ingen særbestemmelser

14. Eventuelle andre bestemmelser for oppdraget

Ingen

15. Underskrifter

Dette avtaledokumentet med bilag er utferdiget i to eksemplarer hvorav partene beholder hver sitt.

Sted: Sverdrup Dato: 8/9-14	Sted: Tromsø Dato: 8.9.2014
John A. Jensen	Kurt R Clausen
Oppdragsgiver	Kontrollerende firma

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Kyrre Martin Elveskog
Reisadalen 833
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 204/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/2137-2	36895/2014	1942/23/29	25.09.2014

Delegert vedtak - søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom gnr 1942/23/29

Henvisning til delegasjon: Delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa driftsutvalg sak 67/06.

Saksopplysninger:
Viser til deres søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom Baskabut I, gnr 23, bnr 29 i Nordreisa kommune, mottatt 20.06.2014.

Lovhjemmel:
Konsesjonsloven §§ 1, 2, 9 og 11

Saksopplysninger:
Søker: Kyrre Elveskog, Reisadalen 833, 9151 Storslett
Overdrager: Statskog SF, Boks 63, Sentrum, 7801 Namsos

Gnr 23, bnr 29 ble godkjent fradelt fra gnr 23, bnr 1 i sak 2009/4150 og vedtak av 25.02.2013. Bakgrunnen for delingen var at Statskog som grunneier ønsket å selge deler av sine eiendommer i Baskabut og grunneiere i området var i utgangspunktet interessert i å kjøpe tilleggseiendommer. Kyrre Elveskog fikk tilslaget på en av eiendommene og ønsker å kjøpe 23/29 til beite til egne dyr, uttak av virke for flis, jakt og evt nydyrking.

Kyrre Elveskog eier fra før gnr 20/5, 23/2 og 34/4 i Nordreisa, samt 20/11 og 22/19 som er tomter. Han driver med sau med driftssenter på gnr 23/2 hvor også boligen er. En av parsellene av 23/2 grenser inntil gnr 23/29 og parsellene hvor dyrkamarka er, ligger like på andre siden av FV866.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954
Organisasjonsnr: 943 350 833

Driftsenheten har i følge Skog og landskaps gårdskart følgende arealer:

- 151,6 daa fulldyrka jord
- 4,3 daa innmarksbeite
- 54,5 daa produktiv skog med høy bonitet
- 394,2 daa produktiv skog med middels bonitet
- 199,4 daa produktiv skog med lav bonitet
- 1469,1 daa uproduktiv skog
- 62,8 daa myr
- 46,4 daa jorddekt fastmark
- 355,2 daa skrinn fastmark (fjell)
- 144,2 daa bebygd areal, vann og annet
- 2881,6 daa totalareal

Totalt driftes 321 daa fulldyrka jord inkludert leie jord.

Gnr 23, brn 29 som det søkes om konsesjon for har følgende arealer (iflg Skog og landskap):

- 25,6 daa produktiv skog med middels bonitet
- 340,2 daa produktiv med lav bonitet
- 13,4 daa uproduktiv skog
- 22,4 daa myr
- 2,7 daa jorddekt fastmark
- 404,2 daa totalareal

Kjøpesummen er kr 250000. Eiendommen overdras fra selger til kjøper med tilliggende rettigheter og forpliktelser.

Vurderinger:
Virkemidlene i konsesjonsloven skal brukes slik at det oppnås vern om landbrukets produksjonsarealer, og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlig for samfunnet. Søkernes formål med ervervet står sentralt i vurderingen, enten eiendommen erverves til landbruksformål eller andre formål. Formålet med ervervet må veies opp mot de hensyn loven fremmer er mest gagnlig for samfunnet, om søker får konsesjon eller om eiendommen bør overdras til andre. Etter loven har ingen krav på konsesjon, men konsesjon må gis med mindre det er saklig grunn til å avslå.

I konsesjonsloven § 9 står det følgende:
Ved avgjørelsen av søknad om konsesjon for erverv av eiendom som skal nyttes til landbruksformål skal det legges særlig vekt på:

1. om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling,
2. om erververs formål vil ivareta hensynet til bosettingen i området,
3. om ervervet innebærer en driftsmessig god løsning,
4. om erververen anses skikket til å drive eiendommen,
5. om ervervet ivaretar hensynet til helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet.

Det skal legges vekt på hensynet til dem som har yrket sitt i landbruket.

Elveskog driver med sau og hadde pr 1.1.2014, 121 vinterfora sau og 2 hester. Han har drevet gården siden 1993. De siste årene er det flere sauebruk som har lagt ned drifta i området og beitedyrene blir færre. Det er viktig at de som fortsatt vil drive, kan styrke ressursgrunnlaget ved

kjøp tilleggsarealer. Kjøpet av eiendommen gir en driftsmessig god løsning og kan være med på opprettholde bosettinga i området. Kjøpesummen er kr 250000 noe vi ikke har noen merknader til.

I salgsoppgaven framgår det at eiendommen består hovedsakelig av furuskog på lav bonitet. 301 daa (83,6 % av arealet) består av hogstklasse 4 og resten av hogstklasse 3, hovedsakelig furuskog. I salgsoppgaven står det også at som en konsekvens av skogens alder og bonitet vil det gå ca 30 år før en kan begynne å gjennomføre slutthogster (frøtrestilling). Det må utarbeides en skogbruksplan for drift av skogen. Planen bør innbefatte hele driftsenheten.

Det framgår også at eiendommen har adkomst fra FV 865 "Reisadalen", via privat veg "Baskabutskogen". For alle veganlegg knyttet til eiendommen trer kjøper inn i de plikter og rettigheter som gjelder på overtakelsespunktet. Kjøper plikter å respektere andre rettighetshavere i vegene som tjener eiendommen. Storviltjakt er bortleid til Store-Ste elgvald/Birgivi jaktfelt. Småviltjakt er solgt gjennom Inatur. Eiendommen inngår i verneplan for Reisavassdraget og er i kommuneplanens arealdel definert som LNFR-område, landbruk- natur- friluftsområde, samt reindrift.

Vedtak:
Nordreisa kommune viser til konsesjonsloven §§ 1 og 2 og innvilger Kyrre Elveskog konsesjon for erverv av eiendommen Baskabut I, gnr 23, bnr 29 i Nordreisa kommune.

I medhold av konsesjonsloven § 11 settes følgende vilkår:

- Skogen skal drives i hht til skogbruksplan som må utarbeides i samråd med skogbruksetaten i kommunen. Fortrinnsvis bør hele driftsenheten inngå i planen.
- Kjøper/ny eier trer inn i de plikter og rettigheter som gjelder for eiendommen på overtakelsespunktet og plikter å respektere andre rettighetshavere i vegene som tjener eiendommen.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til ***Nordreisa kommune.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

May Halonen
konsulent

Kopi til:
Statskog SF Boks 63, Sentrum 7801 NAMSOS

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Statskog SF
Postboks 63, Sentrum
7801 NAMSOS

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 189/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/2240-3	33871/2014	1942/26/6	03.09.2014

Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/26/1

Henvisning til delegasjon: Delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa driftsutvalg sak 67/06.

Lovhenvisning:
Jordloven § 12, Matrikkellovens § 6, Plan- og bygningsloven §§ 19-2, 20-1, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1

Saksopplysninger:
Grunneier: Statskog SF
Erververe: Randi Nilsen, Gamle dalaveien 145, 9151 Storslett

Det søkes om deling av totalt ca 500 m2 areal til eksisterende garasje fra gnr 26, brn 1 i Nordreisa kommune. Garasjen har stått der i veldig mange år og ble i sin tid oppført av Statens vegvesen. Garasjen ble så overdratt til dagen eier, Randi Nilsen, men ervervet ble aldri formalisert skriftlig og det ble heller ikke fradelt tomt til garasjen. Statskog søker derfor nå om fradeling av arealet rundt garasjen for salg av grunnen til Randi Nilsen som eier garasjen. Randi Nilsen eier og bor på eiendom gnr 26, brn 27 rett på andre siden av den kommunale veien.

Det omsøkte arealet består av litt skog og jorddekt fastmark. På vedlagte kart er det to alternativ til tomtegrenser. Fra Statskog er det forslag på at tomtegrensen på det omsøkte arealet går helt inntil naboeiendommen gnr 26, brn 5. Det ser ut som at forslaget fra garasjeeieren går på at det blir et lite mellomrom mellom garasjetomta og naboeiendommen.

Planstatus
Tomten er i kommuneplanen definert som landbruk, natur- eller friluftsområde, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2. I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg*

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."

Søknaden har ikke vært på høring i og med at delingen gjelder en bebygd tomt og at arealet derfor er i bruk til det som det søkes til. Siden Statskog ikke har en "vanlig" landbrukseiendom velger vi derfor å se bort i fra en vurdering i forhold til jordloven. Siden arealet har vært i bruk til garasje og det like ved er et areal som er bebygd med Statskogs egne garasjer lar vi være å vurdere forhold opp mot naturmangfoldsloven.

Vurdering i forhold til plan- og bygningsloven:
I flg. plan- og bygningslovens § 26-1 må det ikke opprettes en ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller endring av eksisterende eiendomsgrense på en slik måte at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan. Dette må ikke gjøres på en slik måte at det dannes tomter som er uegnet til bebyggelse på grunn av sin størrelse, form eller plassering etter reglene i denne lov.

I flg. § 27-1 skal opprettelse eller endring av eiendom til bygningsformål for opphold av mennesker eller dyr ikke gjennomføres med mindre det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann. I flg. § 27-2 skal bortføring av avløpsvann være sikret i samsvar med forurensningsloven før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse skjer. Dette gjelder fradeling av areal til en eksisterende garasje, og vi antar at det ikke skal legges inn vann eller sanitært anlegg. Det er heller ikke omtalt i søknaden.

I flg. § 27-4 må det før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse blir godkjent enten være sikret lovlig atkomst til veg som er åpen for alminnelig ferdsel eller ved tinglyst dokument eller på annen måte være sikret vegforbindelse som kommunen godtar som tilfredsstillende. Avkjørsel fra offentlig veg må være godkjent av vedkommende vegmyndighet, jf. veglova §§ 40 til 43. Siden garasjen har stått her i mange år, sikker fra 60-70 tallet, har det også alltid vært avkjøring til omsøkte areal. Statskog har også to garasjer like ved og bruker samme avkjørsel som her er veldig bred. Hvis avkjørselen til omsøkte tomt blir å gå utenfor egne grenser må den nye eiendommen sikres tinglyst rett til adkomst over gnr 26/1.

I flg. § 28-1 kan grunn bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som følge av tiltak. Vi kan ikke se noen momenter i forhold til dette i denne saken.

Av vedlagte kart kan det se ut som at det går en sti/vei inn mellom naboeiendommen gnr 26/5 og garasjen. Hvor mye denne eventuelle veien er i bruk, er usikkert. Men det går også en traktorvei inn i skogen på øversiden av garasjen, ca fra Statskog sine garasjer, og den frie ferdselen inn i skogen på baksiden den omsøkte tomta kan like godt utøves herfra. Disse to veiene møtes rett bak garasjen. Det er mest gunstig at den omsøkte tomta går helt inntil naboeiendommen slik at det ikke blir areal i mellom den omsøkte tomta og nabogrensa som ikke kan utnyttes til noe som helst.

Samlet vurdering:
Fradelingen gjelder arealet rundt en garasje som erverver "alltid" har eid. En fradeling av omsøkt areal vil ikke føre til konsekvenser for kulturlandskapet, naturmangfoldet, friluftslivet, landbruket eller reindrifta siden eierforholdet nå kun skal formaliseres. Vi ser heller ikke at andre forhold som er negativ for delingen. Tomta bør fortrinnsvis plasseres inntil grensen til gnr 26, brn 5.

Vedtak:
Nordreisa kommune godkjenner fradeling av om lag 500 m2 bebygd areal fra eiendom gnr 26, brn 1 som omsøkt. Tomta bør fortrinnsvis plasseres inntil grensen til gnr 26, brn 5.

Dette gjøres jfr følgende:

- Deling godkjennes jfr jordlovens § 12
- Deling jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1 og 2, 27-4 og 28-1.

Vi kan ikke se at hensynet til bestemmelsene dispensasjonen skal vurderes opp mot blir vesentlig tilsidesatt, eller at ulempene med dispensasjon fra kommuneplanens arealdel er større enn fordelene. Dispensasjon jfr plan- og bygningslovens § 19-2 innvilges derfor.

Det settes følgende vilkår:

- Dersom det under evt arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
- Ved evt framtidig bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
- Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.*

Den videre saksgangen:
Søknaden er oversendt oppmålingskontoret, som i løpet av oppmålingssesongen sender faktura for oppmålings- og tinglysningsgebyr for tomta som er godkjent fradelt. Før oppmåling kan skje må gebyret være betalt, og tomta snø og telefri. Det kan til tider være ventetid for å få oppmålingen utført, men boligtomter vil bli prioritert. I forkant av utmålingen vil partene bli kontaktet. Dersom det er spesielle ønsker om tidspunkt for kartforretningen må dere ta kontakt med oppmålingskontoret i god tid før oppmålingen. Etter at oppmålingen har funnet sted, vil målebrev bli utstedt og sendt Statens kartverk for tinglysning.

Vi gjør oppmerksom på at ervervet kan være konsesjonspliktig for kjøper, avhengig av størrelsen på tomta og om det foreligger nært slektskap. Ved alle erverv som er konsesjonsfritt må kjøper fylle ut skjemaet "egenerklæring om konsesjonsfrihet" som må følge skjøtet til tinglysning påført dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. Ved konsesjonspliktige erverv må "søknad om konsesjon ved erverv av fast eiendom" sendes kommunen. Både "egenerklæring", SLF- 360 og "søknad om konsesjon", SLF-359 kan hentes på internett,

www.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret.
Bortfall av tillatelse:
Er oppmåling ikke rekvirert senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort.

Ved eventuelle spørsmål til oppmåling kan oppmålingsingeniør kontaktes på
tlf: 77770764 / 40419291 eller 77770762

Statskog har opplyst i søknaden at de skal være med på oppmålingsforretningen og at samtlige gebyrer i forbindelse med fradeling og oppmåling og utstedelse av nytt matrikkelbrev skal sendes kjøper.

Med hilsen

May Halonen
konsulent

Kopi til:

Turid Pedersen	Finnhvalvn 34	9100	KVALØYSLETTA
Randi Nilsen	Gamle dalaveien 145	9151	STORSLETT

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Tommy Marvik
Storvikveien 156
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 206/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/3020-3	37039/2014	1942/67/3	25.09.2014

Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/67/3

Henvisning til delegasjon: Delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa driftsutvalg sak 67/06.

Lovhenvisning:
Jordloven § 12, Matrikkellovens § 6, Plan- og bygningsloven §§ 19-2, 20-1, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1

Det søkes om fradeling av ca 1 daa tomt som er bebygd med grunneiers bolighus og garasje. Bakgrunn for søknaden er at grunneier har igangsatt oppføring av et nytt bolighus til seg selv et annet sted på eiendommen og skal selge eksisterende bolighus som er forholdsvis nytt.

Søker og grunneier: Tommy Marvik, Storvikveien 156, 9151 Storslett

Eiendommen ligger i Steinsvik ved Fv355 til Storvik, ca 17 km fra Storslett sentrum. I følge gårdskart fra Skog og landskap har eiendom 67/3 og 4 et totalareal på ca 1406 daa. Av dette er ca 23,4 daa fulldyrka jord, 9,6 overflatedyrket jord, 1,3 innmarksbeite, 45,8 daa produktiv skog, 520,9 daa uproduktiv skog og resten annet areal.

Planstatus og vurderinger
Eiendommen ligger i et LNFR-område (landbruk, natur- friluftsområde, samt reindrift) i kommuneplanens arealdel, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2. Tomten ligger også innenfor 100 metersbeltet til sjøen, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 1.8.

I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."*

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Søknaden har ikke vært på høring i og med at delingen gjelder en bebygd tomt og at arealet derfor er i bruk til det som det søkes til. Den omsøkte tomta ligger innenfor 100 m fra sjøen men på andre siden av FV 355 og grenser inntil et annet bolighus.

Nabovarsling:
Det foreligger dokumentasjon for nabovarsling i hht. plan- og bygningslovens § 94.3. Det er ikke innkommet bemerkninger til saken.

Jordloven og landbruk:
Bestemmelsen om deling i jordloven har nær sammenheng med lovens formål som er å sikre at arealressursene blir disponert på en måte som gir en tjenlig, variert bruksstruktur ut fra samfunnsutviklingen i området og med hovedvekt på hensynet til bosetting, arbeid og driftsmessig gode løsninger. Formålet med delingsbestemmelsen er å sikre og samle ressursene som grunnlag for landbruksdrift for nåværende og fremtidige eiere.

Det er grunneierens bolig som søkes fradelt og han har allerede startet oppføringa av nytt bolighus på eiendommen. I nærheten av der det nye huset føres opp har det tidligere stått et eldre bolighus som har brent ned. Eiendommen 67/3 og 4 er ikke i selvstendig drift, men de dyrka arealene høstes av et nabobruk i drift. Det omsøkte arealet har ingen betydning for landbruksdrifta i området og vil ikke komme i konflikt med jordbruket i området siden tomta allerede er bebygd.

Så lenge eiendommen fortsatt har et bolighus (under oppføring), er det av mindre betydning at den eksisterende boligen fradeles for salg. Det har de siste årene blitt oppført flere nye boliger i området og unge familier med barn har flyttet til området. Salg av den omsøkte boligen fører til ytterligere tilflytting, noe som er veldig positivt for bosettingen i området.

Vurdering i forhold til plan- og bygningsloven:
I flg. plan- og bygningslovens § 26-1 må det ikke opprettes en ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller endring av eksisterende eiendomsgrense på en slik måte at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan. Dette må ikke gjøres på en slik måte at det dannes tomter som er uegnet til bebyggelse på grunn av sin størrelse, form eller plassering etter reglene i denne lov. Det skal også sikres at det ved opprettelse av ny eiendom til bygg skal være adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann. Nye eiendommer må også være sikret lovlig atkomst til veg som er åpen for alminnelig ferdsel. Sikkerhetsspørsmål knyttet til natur- eller miljøforhold skal også utredes.

Denne saken gjelder fradeling av bebygd bolighus som allerede har privat vannforsyning og septikanlegg. Den omsøkte parsellen grenser inntil FV355 og har etablert avkjørsel fra før. Natur- og miljøforhold angående sikkerhet er heller ikke utredet nærmere.

Vurdering i forhold til naturmangfoldloven:
Alle tiltak må vurderes opp mot naturmangfoldsloven som tok til å gjelde fra 1.7.2009. I naturmangfoldslovens § 1 heter det: *Lovens formål er at naturen og dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

Siden dette gjelder eksisterende bolig med hageareal rundt, kan vi ikke se at prinsippene i

naturmangfoldloven §§ 8-12 er relevant og har noe å si for at det omsøkte arealet godkjennes fradelt.

Samlet vurdering:
Vi kan ikke se at dispensasjon fra kommuneplanen i dette tilfellet er i mot lovens formålsbestemmelse i og med at det omsøkte arealet allerede er bebygd.
For å samtykke til deling iflg jordloven må enten samfunnsmessige interesser av stor vekt tale for det, eller at deling er forsvarlig ut fra hensynet til den avkastning eiendommen kan gi.

Omsøkte tomt er grunneiers bolig på eiendommen, men oppføring av ny bolig er allerede igangsatt. Den omsøkte tomta skal selges og dette er positivt for bosettinga i området og taler for deling. Deling har ingenting å si for jordbruket i området i og med at den allerede er bebygd.

Vedtak:
Nordreisa kommune godkjenner deling av ca 1 daa bebygd boligtomt fra gnr 67, bnr 3 i Nordreisa kommune.

Dette gjøres jfr følgende:

- Deling godkjennes jfr jordlovens § 12
- Deling jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2.

Parsellen er bebygd med bolighuset til grunneier og ny bolig er under oppføring et annet sted på eiendommen. Delingen av eksisterende boliger positivt for bosettingen i området.

Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

Klageadgang

*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.
<u>Den videre saksgangen:</u>
Søknaden er oversendt oppmålingskontoret, som i løpet av oppmålingssesongen sender faktura for oppmålings- og tinglysningsgebyr for tomta som er godkjent fradelt. Før oppmåling kan skje må gebyret være betalt, og tomta snø- og telefri. Det kan til tider være ventetid for å få oppmålingen utført, men boligtomter vil bli prioritert. I forkant av utmålingen vil du bli kontaktet. Dersom du har spesielle ønsker om tidspunkt for kartforretningen må du ta kontakt med oppmålingskontoret i god tid før oppmålingen. Etter at oppmålingen har funnet sted, vil målebrev bli utstedt og sendt Statens kartverk for tinglysning.

Vi gjør oppmerksom på at ervervet kan være konsesjonspliktig for kjøper, avhengig av størrelsen på tomta og om det foreligger nært slektskap. Ved alle erverv som er konsesjonsfritt må kjøper fylle ut skjemaet "egenerklæring om konsesjonsfrihet" som må følge skjøtet til tinglysning påført dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. Ved konsesjonspliktige erverv må "søknad om konsesjon ved erverv av fast eiendom" sendes kommunen. Både "egenerklæring", SLF- 360 og "søknad om konsesjon", SLF-359 kan hentes på internett, www.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret.

<u>Bortfall av tillatelse:</u>

Er oppmåling ikke rekvirert senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort.

Ved eventuelle spørsmål og oppmåling haster, kan oppmålingsingeniør kontaktes på tlf: 77770764 / 40419291 eller 77770762.

Med hilsen

May Halonen
konsulent

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 193/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
«REF»	2014/2143-3	34883/2014	1942/81/16	09.09.2014

Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/81/16

Henvisning til delegasjon: Delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa driftsutvalg sak 67/06.

Henvisning til lovverk:
Jordloven § 12
Matrikkellovens § 6
Plan- og bygningsloven §§ 19-2 og 20-1, 26-1. 27-2, 27-1, 2 og 4, og 28-1.

Saksopplysninger:
Det søkes om fradeling på gnr 81, brn 16 av en bebygd tomt på om lag 700 m2 for salg til fritidsformål. Søknaden er mottatt 20.06.2014.

Søkere: Jan Sigvald Hage, Kirkely 17, 9151 Storslett og Bjørn Sigmund Hage, Sommarfjøsvn 145, 9020 Tromsdalen

Eiendommen ligger på Vest-Uløy ved RV 357. Parsellen som søkes fradelt er bebygd med en fritidsbolig og arealet er litt tidligere overflatedyrka jord. Parsellen ligger ca 200 m fra sjøen på sjøsiden av FV357. I følge gårdskart fra Skog og landskap har eiendom gnr 81, bnr 16 et totalareal på 184,3 daa. Av dette er 5,5 daa fulldyrka jord, 1,4 daa innmarksbeite, 2,9 daa skog på middels bonitet, 126,3 daa uproduktiv skog, og resten annet areal. Av flykart ser man at det er lenge siden noe av arealet er høstet. I tillegg til gnr 81, brn 16 har også søkerne 1/3 del hver i gnr 81, brn 26 som er bebygd.

Planstatus
Tomten er i kommuneplanen definert som landbruk, natur- eller friluftsområde, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."*
Før det gjøres vedtak skal blant annet fylkeskommunen og statlig myndighet, hvis saksområde blir direkte berørt, være gitt mulighet til å uttale seg. Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

Søknaden har ikke vært på høring fordi dette gjelder fradeling av et eksisterende bygg og hvor arealet allerede brukes til det som det søkes til. Det skal heller ikke foretas nybygg som medfører markinngrep og vi kan derfor ikke se at delingen berører nasjonale eller regionale interesser.

Vurderinger i forhold til jordbruksloven og landbruk:
I jordlovens § 1 står det at: *Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar. Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov.*

I jordlovens § 9 står det: *Dyrka jord må ikkje brukast til føremål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon. Dyrkbar jord må ikkje disponerast slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida.*

I jordlovens § 12 står det: *Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet. Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.*

Forbudet om omdisponering av dyrka og dyrkbar jord gjelder uansett størrelsen på arealet. En forutsetning for at forbudet kommer til anvendelse er imidlertid at det areal som søkes omdisponert, enten alene eller sammen med annet jordbruksareal på eiendommen, kan gi grunnlag for jordbruksproduksjon. Det må objektivt sett ligge til rette for jordbruksproduksjon. Produksjonen må samtidig være av et visst omfang, enten for salg eller for eget bruk. Områdets karakter vil spille en viss rolle. Det er relevant å trekke inn i vurderingen om eiendommen ligger i et typisk jordbruksområde.

Det er ikke selvstendig drift på eiendommen og vi har ikke opplysninger om når tid det sist evt har vært det. Det er heller ingen andre aktive bruk på Vest-Uløy. Utmarksarealene brukes som sommerbeite for sau for gårdbrukere som holder til på fastlandet. Iflg Skog og landskap har eiendommen totalt 5,5 daa fulldyrka jord. Den omsøkte parsellen er bebygd og i følge Skog og landskap er arealet rundt definert som innmarksbeite. I realiteten er nok arealet delvis igjengrodd siden det er lenge siden det har vært høstet. Eiendommen har totalt sett ingen forutsetninger for selvstendig og lønnsom landbruksdrift og har en lite sentral beliggenhet. Det er mange fritidsboliger og hytter i området. Vi kan ikke se at det omsøkte arealet er viktig for jordbruket i området.

Vurdering i forhold til plan- og bygningsloven:
I flg. plan- og bygningslovens § 26-1 må det ikke opprettes en ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller endring av eksisterende eiendomsgrense på en slik måte at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan. Dette må ikke gjøres på en slik måte at det dannes tomter som er uegnet til bebyggelse på grunn av sin størrelse, form eller plassering etter reglene i denne lov.

I flg. § 27-1 skal opprettelse eller endring av eiendom til bygningsformål for opphold av mennesker eller dyr ikke gjennomføres med mindre det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann. I flg. § 27-2 skal bortføring av avløpsvann være sikret i samsvar med forurensningsloven før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse skjer.

I søknaden er det opplyst at fritidsboligen skal privat brønn og eget septikanlegg. Opprettelse av eiendom til bygningsformål til mennesker og dyr kan ikke gjennomføres med mindre det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann og at bortføring av vann og avløpsvann må være sikret i samsvar med forurensningsloven.

I flg. § 27-4 må det før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse blir godkjent enten være sikret lovlig atkomst til veg som er åpen for alminnelig ferdsel eller ved tinglyst dokument eller på annen måte være sikret vegforbindelse som kommunen godtar som tilfredsstillende. Avkjørsel fra offentlig veg må være godkjent av vedkommende vegmyndighet, jf. veglova §§ 40 til 43.

Adkomsten går via eksisterende avkjørsel på naboeiendommen 81/17. Adkomsten til det eldre bolighuset på 81/16 går også der. Ved fradeling og salg av tomta må det tinglyses rett til adkomst over 81/16 og 81/17.

I flg § 28-1 kan grunn bare bebygges eller eiendom opprettes dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som følge av tiltak.

Risikovurdering
I følge skredinformasjon hos NVE er det ikke stein- eller snøskredfare i området hvor den omsøkte parsellen ligger.
I NGU sitt løsmassekart ser man at området mest sannsynlig består av en løsmassetype som er av tykk marin strandavsetning. Området består av strandvoller som er svakt hellende mot sjøen. Løsmassemektigheten er tykk og infiltrasjonsevnen er middels. I delingssak sak 13/1519 er det beskrevet at det er gjort gravinger i området for å undersøke grunnforholdene nærmere. Men den omsøkte tomta er bebygd og en deling har ingen innvirkning på dette forholdet.

Kulturminner og kulturlandskap
Det er ikke registrerte kulturminner helt nær den omsøkte tomta. Det er ellers spredt tradisjonell bebyggelse i området. Et eventuelt bygg må tilpasses den eksisterende byggestilen med tanke på farge, vinkler, utforming og plassering.

Friluftsinteressene
Den omsøkte tomta ligger om lag 200 m fra sjøen og har ikke innvirkning på den frie ferdselen i strandsonen. Vi kan ikke se at den omsøkte tomta er til hinder for evt andre spesielle friluftsinteresser i området. Det er stadig flere hytter og fritidsboliger i området.

Reindrift
Reindriftsinteressene vil trolig ikke bli berørt av denne fradelingen siden det allerede er en del etablerte boliger og hytter i området. I følge kart er ikke området registrert som samlingsområde eller flyttelei.

Dispensasjon:
Den omsøkte tomta ligger i LNFR-området og deling av omsøkte bebygde tomta til fritidsformål medfører dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jfr plan- og bygningslovens § 19-2. Tomta ligger godt arrondert inntil eiendomsgrensen og vi kan ikke se at delingen fører til motstridende forhold i sett i henhold til andre hensyn som skal ivaretas. I dette tilfellet kan vi ikke se at ulempene med en dispensasjon er større enn fordelene.

Vurdering i forhold til naturmangfoldloven:
Alle tiltak som berører natur må vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 som tok til å gjelde fra 1.7.2009. I naturmangfoldlovens § 1 heter det: *Lovens formål er at naturen og dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

I lovens § 4 om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer heter det:
Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosesser som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemets funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt de anses rimelige.

I lovens § 7 som omhandler prinsipper i offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12 framgår det følgende: *Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.*

Dette vil si at når natur er berørt skal formålet og forvaltningsmålet i denne loven vurderes. Reglene for bærekraftig bruk og vern av naturen skal være førende. Prinsippene i §§ 8 – 12 skal vurderes vedrørende naturmangfold, dvs biologisk mangfold, landskap og geologi, og vurderingene skal framgå i framstillingen av saken.

Området er søkt opp i Miljødirektoratet sin Naturbase som er en offisiell oversikt over verneområde, statlig sikra friluftslivsområder og kartlagte områder med utvalgte naturtyper og økologiske funksjonsområde for prioriterte artar.

Eiendommen ligger på Russeneset og stranden her er langgrunn. I naturtypebasen er strandområdet markert som bløtbunnsområde i strandsonen. Området er også markert som hekke- og yngleområde til rødnebbterne som er i kategori LC som betyr livskraftig art.
Det er ikke registrert arter som er i kategoriene kritisk trua (CR), sterkt trua (EN), sårbar (VU) eller nær trua (NT) etter Norsk rødliste for arter 2010 ihht. Artskart.no (pr 4.7.13) innenfor den omsøkte parsellen. Utvalgte eller trua naturtyper og prioriterte arter vil ikke berøres av delingen, jamfør naturbase. Bebyggelse av tomta vil endre noe på landskapet, men det vil i hovedsak avhenge av hvordan bygningen(e) tilpasses til terrenget. Vi anser kunnskapsgrunnlaget om de berørte økosystemene, jamfør NML § 8, for å være godt.

Den samlete belastningen, jamfør NML § 10, på de berørte økosystemene er vurdert til å være

liten. Kommunen har i sin vurdering av saken vektlagt at deling og bebyggelse av eiendommen ikke kommer i konflikt med trua eller sårbare arter og naturtyper. NML §§ 9, 11 og 12 vurderes til ikke å være relevante for saken.

Oppsummering
Tomten er i kommuneplanen definert som landbruk, natur- eller friluftsområde, og det er nødvendig med dispensasjon fra Plan- og bygningsloven § 19-2. En eventuell fradeling av omsøkt areal vil trolig ikke føre til konsekvenser for naturmangfoldet, kulturlandskapet, friluftslivet og reindrifta. Områdestabiliteten er undersøkt og funnet sikker, og kulturminnemyndighetene har i en annen sak befart området uten å gjøre verneverdige funn. Vi kan ikke se at ulempene ved en dispensasjon fra kommuneplanens arealdel er større enn fordelene og godkjenner delingen som omsøkt.

Vedtak:
Nordreisa godkjenner i medhold av jordloven § 12 fradeling av totalt ca 0,7 dekar bebygd areal til fritidsformål fra gnr 81, brn 16. Siden arealet allerede er bebygd vil ikke delingen føre til drifts- eller miljømessige konsekvenser for det eventuelle landbruket i området. Eiendommen har totalt sett ingen forutsetninger for selvstendig og lønnsom landbruksdrift.

Delingen godkjennes slik:

- Deling jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1 og 2, 27-4 og 28-1.
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2. Siden delingen ikke vil komme i konflikt med forholdene som er vurdert, kan vi ikke se at ulempene med en dispensasjon fra kommuneplanens arealdel er større enn fordelene.

Det settes følgende vilkår:

- Den godkjente tomta må sikres tinglyst adkomst til egen eiendom tomta over gnr 81/16 og 81/17.
- Eventuelle byggetiltak kan ikke igangsettes før byggesøknad er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt.
- Skulle det under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, Kulturetaten omgående, jf. Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 andre ledd. Vi forutsetter at dette pålegget formidles til den som skal utføre arbeidet i marken.
- Ved evt framtidig bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
- Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til ***Nordreisa kommune.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Den videre saksgangen:
Søknaden er oversendt oppmålingskontoret, som i løpet av oppmålingssesongen sender faktura for oppmålings- og tinglysningsgebyr for tomta som er godkjent fradelt. Før oppmåling kan skje må gebyret være betalt, og tomta snø og telefri. Det kan til tider være ventetid for å få oppmålingen utført, men boligtomter vil bli prioritert. I forkant av utmålingen vil du bli kontaktet. Dersom du har spesielle ønsker om tidspunkt for kartforretningen må du ta kontakt med oppmålingskontoret i god tid før oppmålingen. Etter at oppmålingen har funnet sted, vil matrikkelbrev bli utstedt og sendt Statens kartverk for tinglysning.

Vi gjør oppmerksom på at ervervet kan være konsesjonspliktig for kjøper, avhengig av størrelsen på tomta og om det foreligger nært slektskap. Ved alle erverv som er konsesjonsfritt må kjøper fylle ut skjemaet "egenerklæring om konsesjonsfrihet" som må følge skjøtet til tinglysning påført dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. Ved konsesjonspliktige erverv må "søknad om konsesjon ved erverv av fast eiendom" sendes kommunen. Både "egenerklæring", SLF- 360 og "søknad om konsesjon", SLF-359 kan hentes på internett, www.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret.

Bortfall av tillatelse:
Er oppmåling ikke rekvirert senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort.

Ved eventuelle spørsmål til oppmåling kan oppmålingsingeniør kontaktes på
tlf: 77770764 / 40419291 eller 77770762

Med hilsen

May Halonen
konsulent

Likelydende brev er sendt til Jan og Bjørn Hage

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Kåre Pedersen Eidebukt
pb 19
9152 SØRKJOSEN

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 201/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2012/2666-9	36406/2014	1942/68/4	19.09.2014

Delegert vedtak - Søknad om deling gnr 1942/68/4 til fritidsformål

Vi har i lengre tid hatt veldig stor sakspågang og søknader som blant annet gjaldt deling av arealer som ikke skulle bebygges har derfor ikke blitt prioritert. I tillegg oppfordret reindriftsforvaltningen til et dialogmøte, men dette tok litt lang tid å få klarhet i og berodde på misforståelser. Saken ble satt i bero og fikk dessverre ikke den nødvendige prioriteringen av Nordreisa kommune. **Vi beklager den lange saksbehandlingstiden.**

Saksopplysninger:
Søker: Kåre Pedersen, postboks 19, 9152 Sørkjosen
Erververe: Parsell 1. Ulla og Ronny Laberg. Kirkegårdsveien 36. 9100 Skjervøy
Parsell 2. Kåre Pedersen, postboks 19, 9152 Sørkjosen

Eiendommen ligger ved Eidebukta rett før krysset til Ravelseidet, på RV 866 mot Skjervøy, om lag 18 km fra Storslett sentrum.

Tomtene søkes fradelt fra gnr 68/4 i Nordreisa kommune. Eiendommen kan søkes opp på vårt internettkart: http://webhotel2.gisline.no/gislinewebinnsyn_nordtroms/

Det søkes fradelt to ubebygde parseller: Parsell nr 1: er på om lag 4100 m2.
Parsellen nr 2: er på 3760 m2. Det er ikke oppgitt erverver på denne parsellen. Søker opplyser pr telefon den 11.8.14 at han selv vil stå som erverver av denne parsellen, siden det hersker usikkerhet rundt personen som salget først var planlagte til. Søker ønsker uansett å dele denne parsellen. Søker opplyser at han har sin bostedsadresse på gården nord for omsøkte parseller.

I følge gårdskart fra Skog og landskap har eiendom gnr 68, bnr 4 et totalareal på 809,7 daa. Av dette er 23,8 daa fulldyrka jord, 105 daa skog på middels bonitet, 3,4 daa skog på lav bonitet, 455,9 daa uproduktiv skog, og resten annet areal.

Vurderinger:

Planstatus

Begge omsøkte parseller er fra kommuneplanen definert som landbruk, natur- eller friluftsområde (LNFR), og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2.

I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."*

Fylkeskommunen og statlig myndighet, hvis saksområde blir direkte berørt, har vært gitt mulighet til å uttale seg.

Saken har vært på høring hos Fylkesmannen i Troms, Reindriftsforvaltningen Vest-Finnmark, Troms Fylkeskommune, kulturetaten, Sametinget, Miljø- og kulturvernavdelingen, Statens Vegvesen.

Kun reindriftsforvaltningen hadde innsigelser mot deling av parsellene, mens Statens Vegvesen kommenterte saken. For utdypende informasjon, se egne punkter i dette vedtaket.

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

I kommuneplanens arealdel, pkt 7.3.2. Byggegrense mot sjø står det følgende:
Der hvor offentlig vei er nærmere sjø enn 100 meter danner veien byggegrensen. I områder nærmere enn 100 meter til sjø avsatt til utbygging i kommuneplanen fastsettes byggegrensen i reguleringsplanen. Inntil stadfestet reguleringsplan foreligger gjelder hovedregel med unntak der hvor offentlig vei er nærmere enn 100 meter fra sjø. Gjeldende bestemmelse i vegloven fastsetter byggegrense mot offentlig vei. For videre vurdering, jf punkt nedenfor *vurdering i forhold til plan- og bygningsloven.*

De omsøkte tomtene er oppgitt til å være henholdsvis 4,1 og 3,8 daa. Oppmålt på kart er hver av tomtene på om lag 4,1-4,2 daa slik de er tegnet inn. De omsøkte tomtene er om lag dobbelt så stor som en vanlig fritidstomt. Det er derfor ønskelig at størrelsen reduseres. Vanlig størrelse på fritidstomt er betydelig mindre enn de omsøkte. De omsøkte tomtene vil også ha utløst krav om konsesjon, siden de er større enn 2 dekar. *Jfr. Erverv av ubebygd eiendom hvor tomta overstiger 2 dekar, konsesjonsloven av 28. november 2003 § 4 første ledd nr. 1, samt konsesjonsforskriften av 8.12.2003.* I svar på høringsbrev Statens Vegvesen datert den 09.10.12,

er byggegrense på 50 m fra Fv886 nevnt. De justerte tomtegrensene vil i tillegg flytte tomtene utenfor 50m grense fra Fv886.

I telefonsamtale med søker den 11.8.14 ble tomtestørrelsene drøftet. Han begrunnet at tomtestørrelsene ble satt som en følge av tomtenes plassering, topografi, beliggenheten til den gamle veitraseen og markslag. **I denne telefonsamtalen ble det enighet om å redusere tomtenes størrelse ved å begrense arealet fra Rv866 og oppover.**

Forslag til utforming av parsellene vises i kartskisse nedenfor. Den blå og røde streken til sammen utgjør en omtrentlig skisse av det opprinnelige de omsøkte tomtearealene. Det som er markert med rød strek, er skissert som nye tomtestørrelser. Tomtenes plassering vil kunne justeres i forhold til topografi og veitrase. Tomtene vil da ha en størrelse på om lag 1 daa.

Vurdering i forhold til plan- og bygningsloven og vegloven
Gnr 68/4 er i følge kommuneplanen i et LNFR-område.

I flg. plan- og bygningslovens § 26-1 må det ikke opprettes en ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller endring av eksisterende eiendomsgrense på en slik måte

at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan. Dette må ikke gjøres på en slik måte at det dannes tomter som er uegnet til bebyggelse på grunn av sin størrelse, form eller plassering etter reglene i denne lov. I flg. § 27-1 skal opprettelse eller endring av eiendom til bygningsformål for opphold av mennesker eller dyr ikke gjennomføres med mindre det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann.

I flg. § 27-2 skal bortføring av avløpsvann være sikret i samsvar med forurensningsloven før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse skjer. I søknaden er det opplyst at hyttene skal tilknyttes kommunal vannledning med eget septikanlegg. Ved oppføring av bygg, må forholdene rundt vann- og avløp avklares særskilt og evt må det søkes om utslippstillatelse. Se også kap. *Miljø.*

I flg. § 27-4 må det før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse blir godkjent enten være sikret lovlig atkomst til veg som er åpen for alminnelig ferdsel eller ved tinglyst dokument eller på annen måte være sikret vegforbindelse som kommunen godtar som tilfredsstillende.

Avkjørsel fra offentlig veg må være godkjent av vedkommende vegmyndighet, jf. veglova §§ 40 til 43. Dersom vegforbindelse etter kommunens skjønn ikke kan skaffes uten uforholdsmessig vanske eller utgift, kan kommunen godta en annen ordning. I flg. § 28-1 kan grunn bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur eller miljøforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som følge av tiltak.

I svar på høringsbrev Statens Vegvesen datert den 09.10.12, er byggegrense på 50 m fra Fv886 nevnt. Det vil derfor bli en begrensing for oppføring av bygninger nærmere enn dette. Statens Vegvesen sier i samme brev, at det må søkes om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel for begge parsellene.
Som nevnt tidligere under *Planstatus* vil de justerte tomtegrensene bidra til å flytte tomtene utenfor 50 m grense fra Fv886.

I plan og bygningsloven av 27.06.08 **§ 1-8. Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag heter det:**

I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

Forbudet etter andre ledd gjelder så langt ikke annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, jf. §§ 11-9 nr. 5 og 12-7 nr. 2.

Delingen medfører krav om dispensasjon fra plan- og bygningslovens § 1-8, men som følge av at de omsøkte parseller er på oversiden av fv 866, åpner kommuneplanen for dispensasjon fra denne bestemmelse, jf. pkt. 7.3.2. i kommuneplanens arealdel.

Nabovarsling:

Det foreligger dokumentasjon for nabovarsling i hht. plan- og bygningslovens § 21-3. Det er ikke innkommet bemerkninger til saken.

Vurdering i forhold til Jordloven:

I jordlovens § 1 står det at: *"Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar. Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov."*

Etter Jordlovens § 12 kan man gi delingsforbud eller samtykke. Formålet med forbud er å sikre og samle ressursene på bruket for nåværende og framtidige eiere. For å samtykke til deling må enten samfunnsmessige interesser av stor vekt tale for det, eller at deling er forsvarlig ut i fra hensynet til den avkastning eiendommen kan gi.

Det er ikke selvstendig drift på eiendommen og vi har ikke opplysninger om når arealene sist ble høstet. På flybildene kan det se ut som om det kan være en stund siden. Hensynet til eiendommens avkastningsevne kan ikke tillegges like stor vekt mot fradeling når eiendommen er ute av drift, og det ikke er realistisk å tro at eiendommen vil komme i drift igjen, som når eiendommen er i drift, eller det er grunn til å regne med at den vil bli drevet i overskuelig framtid. Ut i fra dagens krav til økonomisk utbytte av landbruksdrift, kan vi ikke se at denne eiendommen har ressurser nok til selvstendig og økonomisk drift.

Det er lite landbruk i området, med et middels stort sauebruk på Langslett. Dette bruket høster av dyrka marka i området, men ikke på denne eiendommen. Utmarka i området er gode sauebeiter.
De omsøkte tomtene er plassert på delvis berggrunn, på ikke produktiv mark og på oversiden av riksvegen.

Kulturminner
I følge kulturminnesok.no og Askeladden er det gjort et funn innenfor 100 m fra omsøkte området i nærheten av den gamle driftsbygningen. Dette står om funnet: "Løsfunn av salvekrukke, m.a. Funnet i 1969 i potetåker (mange år siden, stedet er blitt brukt til potetåker). I 1979 er jordstykket igjen blitt potetåker, jorda her er mold, leire og kvitsand. Det var ingen antydning til tuft i området hvor krukken ble funnet."
Den nærmeste omsøkte tomta ligger ca 90 meter fra funnstedet, men på berggrunn. Vi kan ellers ikke se at det er registrert kulturminner i nærområdet.

Kulturlandskap
Det er spredt bebyggelse i området. Ved eventuelle nybygg skal Arkitektur, materialbruk og fargesetting skal bidra til god stedstilpasning, hindre unødvendige terrenginngrep og sjenerende nær- og fjernvirkning. Jf. pbl. § 11-9, pkt.5

Frilufts- og samfunnsinteressene
De omsøkte tomtene ligger innenfor 100 meter beltet til sjø men på øversiden av RV 866. Vi kan derfor ikke se at fradelingene føre til store konsekvenser for friluftsinteressene i området.
Det omsøkte arealet ligger på øversiden av den kommunale veien på Hamneidet og på øversiden av bebyggelsen. Dermed har delingen ingenting å si for allmennhetens ferdsel i strandsonen og i tillegg ikke negativ for friluftsinteresser ellers.

Avkjørsel/adkomst og forhold til byggegrense offentlig veg
Adkomsten til de omsøkte tomtene skal være via eksisterende avkjørsel til boligen på gnr 68/4, over 68/4 og på øversiden av de omsøkte tomtene.

Statens vegvesen viser i brev av 9.10.12 til høring utsendt 02.10.2012.
Statens vegvesen bemerker at det må søkes om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel for begge parsellene. I samme brev sier Statens Vegvesen at ved oppføring av bygg innenfor byggegrense til Fv 866 må det søkes dispensasjon. Byggegrense på Fv 866 er 50 meter.
Statens vegvesen har ellers ingen innsigelser mot ovenfor nevnte tiltak.
Før fradelingen må nye eiere av de omsøkte parseller søke Statens vegvesen om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel.

Det må også tinglyses vegrett/adkomst over gnr 68/4 som sikrer adkomsten til omsøkt parseller.

Miljø
Ved opprettelse av eiendom til bygningsformål til mennesker og dyr ikke gjennomføres med mindre det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann og at bortføring av vann og avløpsvann må være sikret i samsvar med forurensningsloven.
I søknaden er det opplyst at hyttene skal tilknyttes kommunal vannledning med eget septikanlegg.
Når det gjelder avløp er det gjort følgende generelle vurdering fra teknisk avdeling i kommunen:
Med bakgrunn i kunnskap om lokale forhold, kan slamavskiller og jordrenseanlegg bygges i samsvar med Retningslinjer for utforming og drift av separate avløpsanlegg. ***Etter søknad vil utslippstillatelse kunne gis i samsvar med Forurensningsforskriften.***

Reindrift
På reindriftskart er området mellom Langslett, Ravelseidet, Bakkeby og Sokkelvik definert som oppsamlingsområdet og drivingslei/flyttelei. De omsøkte tomtene ligger like inntil RV 866 og inntil bebyggelsen på gnr 68/4.

Reindriftsforvaltningen Vest-Finnmark svarte høringsbrev av 2.11.2012 med høringsfrist 1.11.2012. Saken ble av dem sendt til høring i reinbeitedistrikt 36 Cohkolat og reinbeitedistrikt 39 Arnøy/Kågen. Det kom ikke uttalelse til saken. Reindriftsforvaltningen tok i brevet høyde for at tidspunktet for høringen kunne være uhøvelig for reindriften som var i gang med flytting fra sommerbeite- mot vinterbeiteområdet. På grunn av dette tok Nordreisa kommune kontakt med begge reinbeitedistrikter for uttalelse. Denne henvendelsen tok lang tid pga feile personer i reinbeitedistriktene ble kontaktet og i tillegg ble ikke henvendelsene besvart før etter en tid. I

tillegg resulterte disse omstendighetene i at saken ble satt i bero og fik ikke den nødvendige prioriteringen av Nordreisa kommune.
Reinbeite distriktene meldte ingen innsigelser mot delingen.

Risikovurdering
I følge skredinformasjon hos NVE er det ikke stein- eller snøskredfare i området hvor den omsøkte.

Naturmangfoldet:
Alle tiltak må vurderes opp mot naturmangfoldsloven som tok til å gjelde fra 1.7.2009. I naturmangfoldslovens § 1 heter det: *Lovens formål er at naturen og dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

I lovens § 4 om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer heter det:
Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosesser som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemets funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt de anses rimelige.

I lovens § 7 som omhandler prinsipper i offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12 framgår det følgende: *Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.*

Dette vil si at når natur er berørt skal formålet og forvaltningsmålet i denne loven vurderes. Reglene for bærekraftig bruk og vern av naturen skal være førende. Prinsippene i §§ 8 – 12 skal vurderes vedrørende naturmangfold, dvs biologisk mangfold, landskap og geologi, og vurderingene skal framgå i framstillingen av saken.

Området er søkt opp i Artstatabanken, (senest den 13.8.14), som er en nasjonal kunnskapskilde for biologisk mangfold og på miljostatus.no. Det er på den omsøkte parsellen eller i området ikke gjort funn av rødlistearter i kategoriene sårbar, nær truet, sterkt truet eller kritisk truet. Det er heller ikke registrert sårbare naturtyper i området.

Ut i fra de prinsippene som skal vurderes kan vi ikke se at det omsøkte parsellen kommer i konflikt med hovedformålet i det som naturmangfoldloven skal verne om.

Samlet vurdering
For å samtykke til dispensasjon fra arealplanen i medhold av pbl. § 19-2 er ifølge bestemmelsen to vilkår som må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne innvilges.
Det første vilkåret er at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, ikke blir vesentlig tilsidesatt. Ordlyden tilsier at ulemper eller skadevirkninger ved dispensasjonen må være betydelige sett i forhold til hensynene loven eller bestemmelsen det dispenseres fra, er ment å ivareta.

Det andre vilkåret som må være oppfylt for at dispensasjon skal være aktuelt, er at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Vi kan ikke se at noen forhold rundt de omsøkte parsellene kommer i konflikt av andre forhold som det skal tas hensyn til.

Tomtene er i kommuneplanen definert som landbruk, natur- eller friluftsområde, og det er nødvendig med dispensasjon fra Plan- og bygningsloven § 19-2.
Tomtene ligger innenfor 100 metersonen til sjøen, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 1-8.

Det er ikke selvstendig drift på eiendommen og vi har ikke opplysninger om når arealene sist ble høstet. Hensynet til eiendommens avkastningsevne kan ikke tillegges like stor vekt mot fradeling når eiendommen er ute av drift, og det ikke er realistisk å tro at eiendommen vil komme i drift igjen, som når eiendommen er i drift, eller det er grunn til å regne med at den vil bli drevet i overskuelig framtid. Ut i fra dagens krav til økonomisk utbytte av landbruksdrift, kan vi ikke se at denne eiendommen har ressurser nok til selvstendig og økonomisk drift.
Det er lite landbruk i området, men det er en del beitedyr i utmarka. De omsøkte tomtene er ikke plassert på dyrka eller dyrkbar mark.

Iflg reindriftskart er området definert som oppsamlingsområdet, samt at området er flytte- og drivingslei. De berørte reinbeitedistrikter har ingen innsigelser til fradeling.

Vedtak:
Nordreisa kommune godkjenner fradeling av 2 tomter, hver på ca 1 daa
fra gnr 68, brn 4 i Nordreisa kommune.
Godkjenning gjøres jfr følgende regelverk:

- Deling godkjennes jfr jordlovens § 12
- Deling godkjennes jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1
- For parsellene gis det dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jfr plan- og bygningslovens 19-2, samt dispensasjon jfr § 1-8 fra bygge- og deleforbudet i 100-beltet fra sjøen.

Ved avgjørelsen er det lagt vekt på at fradeling trolig ikke vil komme i konflikt med landbruksinteresser, natur- og kulturmiljø og friluftslivet i området. Fradelingene har lite å si for ressursgrunnlaget på eiendommen.

Det settes følgende vilkår:

- Før fradelingen må nye eiere av de omsøkte parseller søke Statens vegvesen om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel og tillatelse må være gitt. Det må også tinglyses vegrett/adkomst over gnr 68/4 som sikrer adkomsten til omsøkt parseller.
- Evt byggetiltak kan ikke igangsettes før byggesøknader er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt.

- Ved oppføring av bygg, må forholdene rundt vann- og avløp avklares særskilt og evt må det søkes om utslippstillatelse.
- Dersom det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
- Ved eventuelt bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
- Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Nordreisa kommune. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Den videre saksgangen:

Søknaden er oversendt oppmålingskontoret, som i løpet av oppmålingssesongen sender faktura for oppmålings- og tinglysningsgebyr for tomta som er godkjent fradelt. Før oppmåling kan skje må gebyret være betalt, og tomta snø og telefri. Det kan til tider være ventetid for å få oppmålingen utført, men boligtomter vil bli prioritert. I forkant av utmålingen vil du bli kontaktet. Dersom du har spesielle ønsker om tidspunkt for kartforretningen må du ta kontakt med oppmålingskontoret i god tid før oppmålingen. Etter at oppmålingen har funnet sted, vil målebrev bli utstedt og sendt Statens kartverk for tinglysning.

Vi gjør oppmerksom på at ervervet kan være konsesjonspliktig for kjøper, avhengig av størrelsen på tomta og om det foreligger nært slektskap. Ved alle erverv som er konsesjonsfritt må kjøper fylle ut skjemaet ”egenerklæring om konsesjonsfrihet” som må følge skjøtet til tinglysning påført dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. Ved konsesjonspliktige erverv må ”søknad om konsesjon ved erverv av fast eiendom” sendes kommunen. Både ”egenerklæring”, SLF- 360 og ”søknad om konsesjon”, SLF-359 kan hentes på internett, www.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret.

Bortfall av tillatelse:

Er oppmåling ikke rekvirert senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort. Ved eventuelle spørsmål til oppmåling kan oppmålingsingeniør kontaktes på tlf: 77770764 / 40419291 eller 77770762

Klageadgang

*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

Kyrre Pedersen
Jordbrukssjef

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Eyolf Vangen og Torgunn Nilsen
Svartfossvn. 210
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 194/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/2893-2	35358/2014	1942/29/50	12.09.2014

Delegert vedtak - søknad om deling av eiendom 1942/29/50

Henvisning til delegasjon: Delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa driftsutvalg sak 67/06.

Lovhenvisninger:
Matrikkellovens § 6
Plan- og bygningsloven §§ 20-1 og 26-1.

Saksopplysninger:
Det søkes om å dele gnr 29, brn 50 slik at ca 735 m2 blir tilleggsareal til den bebygde nabotomta gnr 29, brn 55. Gnr 29/50 er oppgitt til å være 2085 m2, ubebygd og grenser inntil 29/55. Den gjenværende delen av tomta vil da være på 1350 m2 og fortsatt stor nok til en selvstendig tomt som kan bebygges.

Vurderinger:
Begge tomtene er opprinnelig delt til fritidsformål og formålet med delingen vil ikke endre dette. Alle forhold som ellers skal vurderes i delingssaker er gjort i tidligere saksbehandlingen.

Vedtak:
Nordreisa kommune godkjenner fradeling av 735 m2 fra gnr 29, brn 50 i Nordreisa kommune som tilleggsareal til nabotomta gnr 29, brn 55.

Deling godkjennes jfr matrikkellovens § 6 og plan- og bygningsloven §§ 20-1-m og 26-1.

Vilkår:
Eventuelle nye byggetiltak kan ikke igangsettes før byggesøknad er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt. Dersom det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.

Klageadgang

*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Den videre saksgangen:
Søknaden er oversendt oppmålingskontoret, som i løpet av oppmålingssesongen sender faktura for oppmålings- og tinglysningsgebyr for tomta som er godkjent fradelt. Før oppmåling kan skje må gebyret være betalt, og tomta snø- og telefri. Det kan til tider være ventetid for å få oppmålingen utført, men boligtomter vil bli prioritert. I forkant av utmålingen vil du bli kontaktet. Dersom du har spesielle ønsker om tidspunkt for kartforretningen må du ta kontakt med oppmålingskontoret i god tid før oppmålingen. Etter at oppmålingen har funnet sted, vil målebrev bli utstedt og sendt Statens kartverk for tinglysning.

Vi gjør oppmerksom på at ervervet kan være konsesjonspliktig for kjøper, avhengig av størrelsen på tomta og om det foreligger nært slektskap. Ved alle erverv som er konsesjonsfritt må kjøper fylle ut skjemaet "egenerklæring om konsesjonsfrihet" som må følge skjøtet til tinglysning påført dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. Ved konsesjonspliktige erverv må "søknad om konsesjon ved erverv av fast eiendom" sendes kommunen. Både "egenerklæring", SLF- 360 og "søknad om konsesjon", SLF-359 kan hentes på internett, www.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret.

Bortfall av tillatelse:
Er oppmåling ikke rekvirert senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort.

Ved eventuelle spørsmål til oppmåling kan oppmålingsingeniør kontaktes på
tlf: 77770764 / 40419291 eller 77770762

Med hilsen

May Halonen
konsulent

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Kjell Båtnes
Postboks 195
9156 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 203/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/2004-3	36726/2014	1942/44/1	26.09.2014

Delegert vedtak - søknad om deling av driftsenhet gnr 1942/44/1 og 45/1

Saksopplysninger:
Grunneier er Kjell Båtnes og han søker om å dele driftsenheten gnr 44/1 og 45/1 som han har i eneeie. Den ene av bruksnumrene skal han så overføre/selge til sin sønn.

I jordlovens § 12, 1. ledd står det: *Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet.* I 6. ledd står det videre: *Føresegnene gjeld utan omsyn til om ein eigedom har fleire registernemningar når eigedomen eller ideell del av han er på same eigarhand og etter departementet sitt skjønn må reknast som ei driftseining.*

Iflg Skog og landskap sine gårdskart har driftsenheten følgende arealer:

	Fulldyrka jord	Produktiv skog	Annet markslag	Annet f.eks vann	Total areal
44/1	45,6 daa	30,9 daa	43,5 daa		120,1 daa
45/1		29,0 daa	174,5 daa	536,0 daa	739,5 daa
Sum	45,6 daa	59,9 daa	218,0 daa	536,0 daa	859,6 daa

Planstatus:
Eiendommene er i kommuneplanen definert som landbruk, natur- eller friluftsområde. Et areal på ca 10 daa på gnr 45, brn 1, er regulert til turisme/utleiehytter. Deling av driftsenheten fører ikke til endring i bruken av eiendommene.

Vurderinger:
For å samtykke til deling må enten samfunnsmessige interesser av stor vekt tale for det, eller at deling er forsvarlig ut fra hensynet til den avkastning eiendommen kan gi. Deling av driftsenheten 44/1 og 45/1 vil ikke få konsekvenser for avkastningsmulighetene på eiendommen. Det er ingen selvstendig drift på driftsenheten og det fulldyrka arealet på gnr 44/1 høstes av et bruk i drift. Gnr 45/1 består for det meste av elvedeltaet til Reisaelva ved holmer av sand og grus

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954
Organisasjonsnr: 943 350 833

og mesteparten av området er også innenfor verneområdet for Reisautløpet naturreservat. Den landfaste delen av gnr 45/1 grenser inntil verneområdet og her har grunneier i 2008 fått godkjent regulert et område på ca 10 daa til tre utleiehytter med tilhørende fasiliteter.

Det har vært selvstendig gårdsdrift på gnr 44/1, men dette opphørte på 70-80-tallet (vi har ikke nøyaktige opplysninger om dette). Dyrkamarka på eiendommen har hele tiden vært i drift med bortleie. Disse to eiendommene har antakelig ikke vært drevet sammen i jordbrukssammenheng, annet enn at fastlandsdelen av gnr 45/1 kan ha vært brukt som beite. Eiendommen gnr 45/1 har et areal på ca 10 daa som er regulert til utleiehytter men er hittil ikke bebygd. Grunneier bor i dag på gnr 44/1 som er bebygd med bolig, eldre driftsbygning, garasje mm.

Vi kan ikke se at det er muligheter for selvstendig og lønnsom landbruksdrift for denne driftsenheten og en deling som det her er planlagt skal ikke endre bruken av parsellene.

Vedtak:
Nordreisa kommune viser til og jordlovens § 12 og godkjenner deling av driftsenheten gnr 44/1 og 45/1 i Nordreisa kommune.

Ved avgjørelsen er det lagt vekt på at driftsenheten har for lite produktivt areal til selvstendig og økonomisk forsvarlig jordbruksproduksjon. Deling av driftsenheten vil heller ikke føre til drifts- eller miljømessige konsekvenser for arealene på gnr 44/1 som pr i dag leies ut og driftes. Formålet med delingene er at en av bruksnumrene skal overføres sønnen.

Hvis det under arbeid i marken kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget, miljø og kulturvernavdeling og Troms fylkeskommune, kulturetaten, jfr Kulturminneloven § 8.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Info:
Vi gjør oppmerksom på at erverv av gnr 45/1 er konsesjonspliktig på grunn av eiendommens størrelse og at den er ubebygd. Overdragelse innen nær familie er konsesjonsfritt. Vedlagt følger egenerklæring om konsesjonsfrihet ved erverv av fast eiendom som skal legges ved skjøtet når det sendes for tinglysning. Skjemaet er utstedt under forutsetning av at det er din sønn som skal overta gnr 45, brn 1 slik som det er opplyst i søknaden. Ny eier må fylle ut opplysninger i felt 1, samt skrive under i felt 9 på side 2.

Med hilsen

May Halonen
konsulent

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Kurt Hansen og Monika Evensen
Reisadalen 1333
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 190/14

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2014/1003-5	34203/2014	1942/25/5	04.09.2014

Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/25/5

Henvisning til delegasjon: Delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa driftsutvalg sak 67/06.

Lovhenvisning:
Jordloven § 12, Matrikkellovens § 6, Plan- og bygningsloven §§ 19-2, 20-1, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1

Eiendommen ligger i Reisadalen om lag 15 km fra Storslett sentrum. Parsellen som søkes fradelt er ubebygd og oppgitt til å bli på ca 700 m2. I tlf med grunneier Kurt Hansen den 27.06.14 er det omsøkte arealet redusert til ca 500 m2 slik at avkjørsel til nærmeste nabotomt ikke kommer på den nye parsellen. Det omsøkte arealet er tidligere søkt fradelt og godkjent i 2006. Men vedtak er ugyldig etter tre år og det må derfor søkes på nytt.

Den planlagte tomta består delvis av blandingsskog på lav bonitet og delvis jorddekt fastmark. Arealet er ikke dyrkbart. I følge gårdskart fra Skog og landskap har eiendom gnr 25, bnr 5 et totalareal på 140,6 daa. Av dette er 4,6 daa definert som fulldyrka jord, 47,3 daa skog på middels bonitet, 49,3 daa skog på lav bonitet og resten uproduktiv skog og annet areal.

Planstatus
Den omsøkte parsellen er i kommuneplanen definert som LNFR, landbruk, natur, frilufts- eller reindriftsområde, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2.
I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."*
Før det gjøres vedtak skal blant annet fylkeskommunen og statlig myndighet, hvis saksområde blir direkte berørt, være gitt mulighet til å uttale seg.

Høringsuttalelser

Saken ble sendt til høring til Fylkesmannen i Troms, Troms Fylkeskommune, Sametinget. Det er ikke kommet inn noen uttalelser i saken.

Faglig vurderinger
Landbruk og jordloven:
Bestemmelsen om deling i jordloven har nær sammenheng med lovens formål som er å sikre at arealressursene blir disponert på en måte som gir en tjenlig, variert bruksstruktur ut fra samfunnsutviklingen i området og med hovedvekt på hensynet til bosetting, arbeid og driftsmessig gode løsninger. Formålet med delingsbestemmelsen er å sikre og samle ressursene som grunnlag for landbruksdrift for nåværende og fremtidige eiere.

Gnr 25, brn 5 er ikke i selvstendig drift og arealet høstes heller ikke av andre. Det er lite landbruk i området og nærmeste sauebruk er ca 1,5 km unna. Den omsøkte tomta grenser til en hytte og en fritidsbolig. Vi kan ikke se at en deling av omsøkte tomt fører til konsekvenser for evt framtidig landbruk i området siden den føyer seg inn i en rekke med tomter som allerede er bebygd.

Vurderinger i forhold til plan- og bygningsloven
I flg. plan- og bygningslovens § 26-1 må det ikke opprettes en ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller endring av eksisterende eiendomsgrense på en slik måte at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan. Dette må ikke gjøres på en slik måte at det dannes tomter som er uegnet til bebyggelse på grunn av sin størrelse, form eller plassering etter reglene i denne lov.

I flg. § 27-1 skal opprettelse eller endring av eiendom til bygningsformål for opphold av mennesker eller dyr ikke gjennomføres med mindre det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann. I flg. § 27-2 skal bortføring av avløpsvann være sikret i samsvar med forurensningsloven før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse skjer.

Den planlagte hytta skal knyttes til offentlig vannforsyning og det skal anlegges privat avløpsanlegg. En kan ikke se at et utslipp vil komme i konflikt med andre interesser i området. Med bakgrunn i kunnskap om lokale forhold, kan slamavskiller og jordrenseanlegg bygges i samsvar med Retningslinjer for utforming og drift av separate avløpsanlegg. Avløpsanlegg må plasseres slik at det ikke kommer i konflikt med vannforsyningsanlegg, både for eksisterende boliger/hytter og for omsøkt tomt. Det bør avsettes plass på omsøkt tomt for avløpsanlegg for hytta. *Etter søknad vil utslippstillatelse kunne gis i samsvar med Forurensningsforskriften.*

I flg. § 27-4 må det før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse blir godkjent enten være sikret lovlig atkomst til veg som er åpen for alminnelig ferdsel eller ved tinglyst dokument eller på annen måte være sikret vegforbindelse som kommunen godtar som tilfredsstillende. Avkjørsel fra offentlig veg må være godkjent av vedkommende vegmyndighet, jf. veglova §§ 40 til 43.

Det må søkes om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel og ved en eventuell fradeling må den nye parsellen sikres rett til tinglyst adkomst over gnr 25/5.

I flg. § 28-1 kan grunn bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som følge av tiltak.

Den omsøkte tomta ligger oppå en bakkekant og utenfor flomfare. Det er heller ikke skredfare her.

Reindriftsinteressene vil ikke bli berørt av denne fradelingen siden området allerede er bebygd.

I følge økonomisk kartverk og Askeladden er det ikke registrerte kulturminner i området. Evt nytt bygg bør føres opp på en tradisjonell måte og tilpasses den eksisterende byggestilen med tanke på farge, vinkler, utforming og høyde.

Området er ikke spesielt attraktivt for generelt friluftsliv siden den omsøkte tomta er innimellom en allerede etablert rekke med bebygde tomter.

Dispensasjon:
Den omsøkte tomta ligger i LNFR-området og deling av omsøkte tomt til fritidsformål medfører dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jfr plan- og bygningslovens § 19-2. Vi kan ikke se at det i dette tilfellet er større ulemper enn fordeler med delingen.

Vurdering i forhold til naturmangfoldloven:
Alle tiltak som berører natur må vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 som tok til å gjelde fra 1.7.2009. I naturmangfoldlovens § 1 heter det: *Lovens formål er at naturen og dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

I lovens § 4 om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer heter det:
Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosesser som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemets funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt de anses rimelige.

I lovens § 7 som omhandler prinsipper i offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12 framgår det følgende: *Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.*

Dette vil si at når natur er berørt skal formålet og forvaltningsmålet i denne loven vurderes. Reglene for bærekraftig bruk og vern av naturen skal være førende. Prinsippene i §§ 8 – 12 skal vurderes vedrørende naturmangfold, dvs biologisk mangfold, landskap og geologi, og vurderingene skal framgå i framstillingen av saken.

Området er søkt opp i Miljødirektoratet sin Naturbase som er en offisiell oversikt over verneområde, statleg sikra friluftslivsområder og kartlagte områder med utvalgte naturtyper og økologiske funksjonsområde for prioriterte artar. Det er ikke registrert arter som er i kategoriene kritisk trua (CR), sterkt trua (EN), sårbar (VU) eller nær trua (NT) etter Norsk rødliste for arter 2010 ihht artskart (pr 04.09.14) innenfor den omsøkte parsellen eller i dette området. Utvalgte eller trua naturtyper og prioriterte arter vil ikke berøres av delingen, jamfør naturbase.

Vi anser kunnskapsgrunnlaget om de berørte økosystemene, jamfør NML § 8, for å være godt. Den samlete belastningen, jamfør NML § 10, på de berørte økosystemene er vurdert til å være

liten. Vi kan ikke se av deling av omsøkte parsell kommer i konflikt med trua eller sårbare arter og naturtyper. NML §§ 9, 11 og 12 vurderes til ikke å være relevante for saken.

Samlet vurdering:
Etter en samlet vurdering oppsummerer kommunen med at omsøkte areal trolig ikke vil føre til konsekvenser for landbruket, naturmangfoldet, kulturlandskapet, friluftslivet eller reindrifta. Det er heller ikke knyttet annen risiko til at den omsøkte parsellen blir etablert. Samlet sett kan vi ikke se at ulempene er større enn fordelene med hensyn til dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Vedtak:
Nordreisa kommune godkjenner fradeling av ca 500 m2 til fritidsformål fra gnr 25, brn 5 i Nordreisa som omsøkt.

Delingen godkjennes jfr følgende:
- Deling godkjennes jfr jordlovens § 12
- Deling jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2.

Ved av gjørelsen er det lagt vekt på at fradeling ikke vil komme i konflikt med landbruksinteresser, natur- og kulturmiljø og friluftslivet i området. Fradelingen har ingenting og si for ressursgrunnlaget på eiendommen den deles i fra.

Det settes følgende vilkår:
- Det må søkes om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel fra rv 865.
- Den nye parsellen på sikres rett til tinglyst adkomst over gnr 25/5.
- Det må søkes om utslippstillatelse og tillatelse må være gitt før byggetiltak igangsettes.
- Byggetiltak kan ikke igangsettes før byggesøknad er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt.
- Ved eventuelt bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
- Dersom det under eventuelt arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
- Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

OBS.
Selger av den godkjente fradelte parsellen må opplyse kjøper om vilkårene som er satt i delingsgodkjenningen ved at kopi av dette vedtaket blir overlevert ny eier.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent*

at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Den videre saksgangen:
Søknaden er oversendt oppmålingskontoret, som i løpet av oppmålingssesongen sender faktura for oppmålings- og tinglysningsgebyr for tomta som er godkjent fradelt. Før oppmåling kan skje må gebyret være betalt, og tomta snø og telefri. Det kan til tider være ventetid for å få oppmålingen utført, men boligtomter vil bli prioritert. I forkant av utmålingen vil du bli kontaktet. Dersom du har spesielle ønsker om tidspunkt for kartforretningen må du ta kontakt med oppmålingskontoret i god tid før oppmålingen. Etter at oppmålingen har funnet sted, vil målebrev bli utstedt og sendt Statens kartverk for tinglysning.

Vi gjør oppmerksom på at ervervet kan være konsesjonspliktig for kjøper, avhengig av størrelsen på tomta og om det foreligger nært slektskap. Ved alle erverv som er konsesjonsfritt må kjøper fylle ut skjemaet "egenerklæring om konsesjonsfrihet" som må følge skjøtet til tinglysning påført dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. Ved konsesjonspliktige erverv må "søknad om konsesjon ved erverv av fast eiendom" sendes kommunen. Både "egenerklæring", SLF- 360 og "søknad om konsesjon", SLF-359 kan hentes på internett, www.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret eller oppmålingskontoret.

Bortfall av tillatelse:
Er oppmåling ikke rekvirert senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort.

Ved eventuelle spørsmål til oppmåling kan oppmålingsingeniør kontaktes på
tlf: 77770764 / 40419291 eller 77770762

Med hilsen

May Halonen
konsulent
Direkte innvalg: 77 77 07 60

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2014/3173-1
Arkiv: M80
Saksbehandler: Hilde Henriksen
Dato: 22.09.2014

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
53/14	Nordreisa driftsutvalg	07.10.2014
	Nordreisa kommunestyre	

Brannvernsamarbeid i Nord-Troms mellom Kvænangen, Kåfjord, Skjervøy og Nordreisa

Henvisning til lovverk:
Brann- og eksplosjonsvernloven § 9
Etablering og drift av brannvesen, § 11
Brannvesenets oppgaver, § 15 Samarbeid mellom kommuner.

Vedlegg
1 Avtale om brannvernsamarbeid mellom kommunene Kvænangen, Kåfjord, Skjervøy og Nordreisa
2 Organisasjonskart - Brannvernsamarbeid i Nord-Troms
3 Rapport - Brannstudien

Rådmannens innstilling

Nordreisa kommune skal fra og med 1.1.2015 inngå i et formalisert interkommunalt samarbeid mellom kommunene Kvænangen, Skjervøy, Nordreisa og Kåfjord.

Samarbeidet omfatter følgende stillinger: Brannsjef, forebyggende tjenester, tilsyn og feiertjenester.

Leder for det lokale brannkorpset har rollen som leder beredskap i hver enkelt kommune og er fortsatt ansatt i sin respektive kommune.

Nordreisa kommune gir rådmannen fullmakt til sammen med rådmenn i de øvrige samarbeidskommunene å utarbeide forslag til felles feierforskrift. Forskriften forutsettes iverksatt fra og med 1.1. 2015.

Nordreisa kommune godkjenner Samarbeidsavtalen slik den foreligger.

Saksopplysninger

Rådmannsutvalget har gjennom samarbeid med brannsjefene i samarbeidskommunene og arbeidstakerorganisasjonen konkludert med at det er viktig å få på plass ett brannvernsamarbeid i regionen. Dette for å utnytte de eksisterende resursene som finnes.
Det har også vært en viktig side ved tenkingen bak samarbeidet å få til heltidsstillinger, dette for å sikre stabilitet i tjenesteutførelsen, jevn kvalitet i det forebyggende arbeidet, robust fagmiljø og større profesjonalitet. Vedrørende formål, målsettinger mv vises til vedlagte forslag til samarbeidsavtale.

Med bakgrunn i forskriftsmessige krav legges det opp til følgende heltidsstillinger.
100 % brannsjef
100 % leder forebyggende/ tilsynspersonell (varabrannsjef)
100 % forebyggende personell
300 % feier stillinger

Det må gjøres kjent at i henhold til forskrift om dimensjonering fordrer samarbeidet formelt sett ikke mer enn 0,75 % stilling som brannsjef. Rådmannen mener likevel at brannsjefsstillingen er en nøkkelfunksjon som ikke er særlig egnet for deltidsstilling. De resterende 25 % vil eventuelt kunne utnyttes i et eventuelt interkommunalt samarbeid om rullering / samordning av beredskapsplanene i de respektive kommunene.

For øvrig gir den foreslåtte samarbeidsavtale en god oversikt over alle sider ved samarbeidet inklusive dimensjonerende krav.

Kostnader/ stilling
Når det gjelder økonomien i dette, gir rådmannsutvalget sin tilslutning til prinsippet at 40 % deles likt på 4 kommuner/ 60 % deles på innbyggertall u/beredskap. Dette er et prinsipp som er benyttet i stor utstrekning i øvrige samarbeidstiltak i øvrige samarbeidstiltak i regionen. Rådmenn i samarbeidskommunene har justert ned forslaget til avlønning av de aktuelle stillingskategoriene som samarbeidet omfatter. Samlet utgjør dette en reduksjon på knapt kr 200.000 i forhold til forslaget fra arbeidsgruppen. I samme anledning må det påpekes at dette er forslag til lønn fra arbeidsgiversiden. En endelig fastsetting må skje gjennom forhandlinger. Nedenfor følger kostnadskalkylen med arbeidsgivers forslag til avlønning. Som nevnt er kostnaden knapt kr. 200.000 lavere enn forslaget fra arbeidsgruppen, jfr vedlagte dokument kostnadskalkyler, side 6.

KOMMUNE	BRANNSJEF	LEDER FOREBYGGENDE	TILSYNSPERSONELL FOREBYGGENDE	FEIER TJENESTEN	TOTAL KOSTNAD
KVÆNANGEN 1245	39x1245= 46 832 69 200	34,8x1245= 39 143 58 400	32,4x1245= 36 495 54 450	80,7x1245= 97 321 145 200	219 341 327 250 **546 591**
NORDREISA 4800	39x4800= 178 821 69 200	34,8x4800= 150 913 58 400	32,4x4800= 140 705 54 450	80,7x4800= 375 214 145 200	845 653 327 250 **1 172 903**

SKJERVØY 2900	39x2900= 108 038 69 200	34,8x2900= 91 176 58 400	32,4x2900= 85 009 54 450	80,7x2900= 226 692 145 200	 510 915 327 250 **838 165**
KÅFJORD 2200	39x2200= 81 960 69 200	34,8x2200= 69 168 58 400	32,4x2200= 64 490 54 450	80,7x2200= 171 973 145 200	 387 591 327 250 **714 841**
TOTAL	692 000	584 000	544 500	1 452 000	**3 272 500**
40 %	276 800	233 600	217 800	580 800	**1 309 000**
60 %	415 200	350 400	326 700	871 200	**1 963 500**

- Brannsjef, leder forebyggende, tilsynspersonell og feiertjenesten fordeles med: 40 % fast / 60 % etter innbyggertall for hver kommune.
- Den enkelte kommune står for kontorkostnadene for stillinger som er lokalisert i kommunen.
- Lønn i faste stillinger, fakturering og gebyr bør administreres av vertskommunen.
- Reiseutgifter og IKT fordeles etter 40/60 prinsippet.
- Feiertjenesten fordeles 40/60 både på utgifter og inntekter. Vertskommunen står for betaling av utgifter og innkreving av gebyrer, tjenesten blir da som tidligere selvfinansierende i den enkelte kommune.

Med bakgrunn i samarbeidet vil utgiftene til brannvern for Nordreisa kommune bli litt lavere i forhold tidligere. I 2014 ble det budsjettert med rundt kr 800.000 for stillingene brannsjef, leder forebyggende og tilsynspersonell. I samarbeidet vil Nordreisa kommunes samlede lønnsutgifter, før gjennomførte forhandlinger, for de samme 3 stillingskategoriene i 2015 være rundt kr 710.000.

Vurdering

Samarbeidet skal sikre ett framtidsrettet regionalt brannvern, med felles mål.
Vi ser det som viktig å bevare arbeidsplasser og lokalkunnskap i regionen, samt å utnytte felles kunnskap. Dette vil gi oss forutsigbarhet og økonomisk gevinst også i framtiden.
Fordelene med et brannvernsamarbeid er flere:

- Stabilitet i tjenesteutførelse
- Jevn og god kvalitet på forebyggede arbeid
- Jobben utføres i et fagmiljø – ikke av enkeltpersoner
- Økonomiske fordeler
- Bistand ved øvelser
- Større profesjonalitet.

Små kommuner som Nordreisa er sårbar. Det er vanskelig for enkeltpersoner å klare å følge opp alle krav som settes til de tjenester en enkelt ansatt skal ivareta, og samtidig holde seg oppdatert på lover, forskrifter og annet regelverk.
En god og stabil situasjon i forhold til kompetanse og kapasitet endres meget fort i en liten kommune hvor stillingene bemannes av personell på deltid. Behovet for samarbeidet er å redusere sårbarhet i forhold til vesentlige funksjoner som:

- Brannsjef-funksjonen
- Forebyggende brannvern
- Branntilsyn
- Feiing og tilsyn med fyringsanlegg
- Oppfyllelse av informasjonsplikten
- Brannteknisk bistand i byggesaker

Nordreisa kommune har bekledd alle funksjonene i dag, men situasjonen kan endres i løpet av kort tid. Også for Nordreisa er det viktig med et sterkere fagmiljø som kan sikre god kvalitet på tjenestene. Andre kommuner i samarbeidet mangler en eller flere funksjoner. Det er derfor behov for en snarlig avklaring om kommunestyrene i de aktuelle kommunene gir sin tilslutning til samarbeidet.

Avtale om brannvernsamarbeid

mellom

kommunene Kvænangen, Kåfjord, Skjervøy og Nordreisa

1 Intensjon

Kommunene er i henhold til Brann- og eksplosjonsvernloven § 9 samt Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, pålagt å ha et brannvesen som skal ivareta brannforebyggende og beredskapsmessige oppgaver. Kommunens oppgaver etter brannvernlovens § 11 kan helt eller delvis overtas av et annet brannvesen, jf. § 15. Kommunene skal sikre at brannvesenet er organisert og bemannet med personell som har tilstrekkelig kompetanse i forhold til de oppgaver de er tillagt.

2 Formål

Samarbeidsavtalen skal sikre at samarbeidskommunene har en tilfredsstillende brannordning (dokumentasjon ihht Brann og eksplosjonsvernlovens § 10). Avtalen er basert på de krav som følger av dagens Brann- og eksplosjonsvernlov. Brannordningen skal ta utgangspunkt i kartlagte risikoer i den enkelte kommune og dimensjoneres deretter.

3 Målsetting

Hovedmålsettingen for denne samarbeidsavtalen vil være å få en optimal utnyttelse av brannvernressursene. Dette vil medføre økt kompetanse og kapasitet for de lovpålagte brannvernoppgavene i samarbeidskommunene og vil gjøre seg gjeldende innenfor forebyggende og beredskapsrelaterte arbeidsoppgaver. Samarbeidet vil kunne stille med fagkompetanse og erfaring innen brannfaglige oppgaver.

4 Organisering og administrativ plassering

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen, kommunestyrets myndighet delegeres til administrasjonssjef (rådmann) og videre til brannsjefen etter kommunelovens system, jf. kommunelovens § 6.

Beslutningsmyndigheten har også betydning ved eventuell klagesaksbehandling, jf. Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn § 10-2.

Gjennom delegasjonsfullmakt gitt av den enkelte kommune vil brannsjefen utøve sine arbeidsoppgaver og plikter etter gitt lovverk.

Samarbeidet organiseres som et vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28-1a / § 28-1 e. *Samarbeidsavtalen*

Styret i samarbeidstiltaket utgjøres av rådmennene/administrasjonssjefene i samarbeidskommunene. Styreleder er rådmannen/administrasjonssjefen i samme kommune som brannsjefen er tilsatt.

Samarbeidstiltaket er ikke ett eget rettssubjekt, arbeidsgiverkommunen for brannsjefen har det juridiske ansvaret.
Arbeidsgiveransvaret for de ansatte ivaretas av den kommunen som brannsjefen er tilsatt i. Nødvendige fysiske lokaliteter for samarbeidet lokaliseres til hjemme kommunene. Og nødvendig samling organiseres av brannsjefen. Brannsjefen er daglig leder og rapporterer til styret.

Antallet ansatte fremkommer gjennom punkt 5 og 6 i avtalen. Det samlede personellbehovet knyttet til samarbeidet bør være heltidsstillinger.

4.1 Delegert myndighet i samarbeidskommunene

Kommunestyret i Kvænangen, Kåfjord, Skjervøy og Nordreisa delegerer med denne avtalen oppgaver etter Brann- og eksplosjonsvernloven til rådmannen.
Rådmannen/Administrasjonssjefen videredelegerer sin myndighet til brannsjefen.

5 Samarbeidsområder

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen åpner for utstrakte samarbeidsformer på samtlige områder innen brannfaglige arbeidsoppgaver.
Samarbeidsområder som følger av denne avtale er basert på de lovpålagte oppgavene som følger av Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

5.1 Brannsjef

Kommunene i samarbeidet inngår avtale om felles brannsjef for de fire kommunene. Brannsjefen har ansvaret for å gjennomføre brannvesenets oppgaver etter brannvernlovgivningen i forhold til tilgjengelige ressurser. Brannsjefen skal legge til rette for at de lovbestemte arbeidsoppgavene, jf. Brann- og eksplosjonsvernlovens § 11, planlegges og utføres på en tilfredstillende måte. Brannsjefens ansvar og plikter i forbindelse med forebyggende oppgaver fremgår av Brann- og eksplosjonsvernloven. Brannsjefen har rett til å uttale seg i brannfaglige spørsmål, og uttalelsen skal følge saken til besluttende organ, jf. Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 2-2. Brannsjefen skal ha et delegert ansvarsområde gitt av kommunestyrene. Delegasjonsfullmaktene må herunder klart definere hvilke områder som er delegert.

5.2 Dimensjonering

I samarbeidet skal det være følgende stillingshjemler:

100 % brannsjef
100 % leder forebyggende/ tilsynspersonell (varabrannsjef)
100 % forebyggende personell
300 % feier stillinger

Stillingshjemler som den enkelte kommunene har, tilknyttes samarbeidet.
Ved endring av grunnlag (Forskrift, tilsynsobjekt, antall piper/ildsted, feierfrekvens, mv) kan antall stillinger måtte endres.

5.3 Brannsjefens stedfortreder
Brannsjefens stedfortreder har den samme myndighet som brannsjefen og skal til enhver tid kunne løse de samme arbeidsoppgavene når brannsjefen ikke er tilstede.

5.4 Alarmering/radiosamband
Samarbeidskommunene har inngått avtale med Tromsø kommune om varsling av brann og ulykker. Denne avtale forutsettes videreført og tilpasset de forhold som følger av ny brannordning og forhold nevnt i denne avtale.

5.5 Forebyggende brannvern
Arbeidsoppgavene i den enkelte kommune i forbindelse med forebyggende brannvern inngår i forebyggende avdeling i samarbeidet.

Denne avdeling vil stå ansvarlig for planlegging, gjennomføring og evaluering av brannforebyggende arbeidsoppgaver i den enkelte samarbeidskommune. Forebyggende avdeling skal utføre brannteknisk saksbehandling for brannsjefen etter Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

5.5.1 Arbeidsplan
Før utløpet av hvert kalenderår skal brannsjefen, sammen med forebyggende avdeling, utarbeide nødvendige planer for aktivitet innenfor lovpålagte forebyggende og beredskapsrelaterte oppgaver i de enkelte kommunene og forelegges styret for godkjenning.

5.5.2 Tilsyn av særskilte brannobjekt § 13
Forebyggende avdeling i samarbeidet skal utføre tilsyn for den enkelte kommune i henhold til Brann- og eksplosjonsvernlovens § 13.

5.5.3 Informasjonsvirksomhet
Informasjonsplikten ihht. Brannvernloven § 11 og forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn § 5-3 ivaretas av samarbeidet og deles mellom brannsjefen og forebyggende avdeling.

5.5.4 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg
Samarbeidet skal utføre de arbeidsoppgaver som den enkelte kommune er pliktet til gjennom kap. 7 i Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn. Tjenesten skal utføres i henhold til de faglige normer/standarder som til enhver tid gjelder.

Feiertjenesten ligger under forebyggende avdeling og rapporterer til leder forebyggende.
Samarbeidet skal jobbe etter felles feieforskrift.

5.6 Beredskap
Samarbeidet har intensjon om felles leder beredskap. Brannsjefen utreder og forbereder gjennomføring av felles leder beredskap etter at første evaluering er utført.

5.6.1 Øvelse/opplæring av beredskap
Leder beredskap, beredskapsavdelingen er ansvarlig for øvelser og opplæring i den enkelte kommune. Opplæringene koordineres av leder beredskap.

5.7 Felles innkjøpsordninger
Driften av et brannvesen er avhengig av en del teknisk materiell og verneutstyr. Innkjøp av slikt materiell er veldig tidkrevende med hensyn på kvalitet og funksjon. Gjennom denne avtalen vil den enkelte kommune i samarbeidet forplikte seg til å inngå felles rammeavtaler for innkjøp av brannmateriell. Rammeavtalene er forhandlet frem for å ivareta kvalitet, pris, betalingsbetingelser og lignende.

6 Fordeling av kostnader
Kostnader etter denne avtalen fordeles ihht. Regnskap og fordelingsnøkkel 40/60
40 % av totalkostnaden fordeles fast mellom samarbeidskommunene.
60 % fordeles etter innbyggertall i den enkelte samarbeidskommune pr. 01.01 hvert år.

Den enkelte kommune står for kontorkostnadene for stillinger som er lokalisert i egen kommune.

Lønn i faste stillinger, fakturering og gebyr administreres av vertskommunen.

Reiseutgifter og IKT fordeles etter 40/60 prinsippet.

6.1 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg
Kostnader etter denne avtalen fordeles ihht. Antall piper 01.01. hvert år i den enkelte kommune. Feiertjenesten skal være selvfinansierende og gebyrgrunnlaget likt.

Feiertjenesten fordeles etter selvkost prinsippet. Vertskommunen administrerer betaling av utgifter og innkreving av gebyrer.

7 Evaluering
Det skal årlig avholdes ett evalueringsmøte for eventuelt å forbedre avtalen.
Brannsjefen samordner evalueringen.

8 Ikrafttreden

Avtalen gjelder fra 01.01.15 og er vedtatt i:

- **Kåfjord kommunestyre** **sak 000000**
- **Nordreisa kommunestyre** **sak 000000**
- **Skjervøy kommunestyre** **sak 000000**
- **Kvænangen kommunestyre** **sak 000000**

Kåfjord kommune, den 00.00.00

Nordreisa kommune, den 00.00.00

Skjervøy kommune, den 00.00.00

Kvænangen kommune, den 00.00.00

_____
Rådmann i Kåfjord kommune

_____
Rådmann i Kvænangen kommune

_____
Rådmann i Nordreisa kommune

_____
Rådmann i Skjervøy kommune

Nord-Troms Interkommunale Brannvernsamarbeid

Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk

Brannstudien

”Vår Herre som fulgte skapelsesprosessen gned seg i fingrene. Denne kula var han fornøyd med. Her skulle det bli liv!

Han slapp fisker i vannet. Han konstruerte fugler og krokodiller, og høner som verpet. Han ordnet opp med multer på myrene og rosiner og bananer i Ny Guinea. Han drev fram bjørk og palmer, vidjekjerr og orrekratt, lyng, måsså, tobakksplanter og vindruer. Han skaffet sol og regn. Det måtte til, skull’n holde liv i livet.

-Ja, Vår Herre var en begavet gubbe! Den karen fikk det vel tel, kunne Solan Gundersen fortelle.

Og mennesket skapte han i sitt bilde. Han hadde store planer der. Han fordelte folk over hele kloden, og ga de land, men fikk bråk med de fleste.

St. Peter var med vår med på fordelingen. Han hadde kalkyler og kom med forslag. Til slutt sto Norge igjen. Det var 323.878 kvadratkilometer stort.

St. Peter strøk seg over skjegget, kikket på andre land, brukte kalkulatoren og sammenlignet: Joda, oppe i nord var det god plass.

-Hvis ikke Vår Herre hadde noe imot det, ville St. Peter foreslå utplassering av 45 millioner nordmenn. Da slo Vår Herre hånden for sin høye panne:

-Gud fri og bevare meg. Dette var Fandens forslag!

Vår Herre var klarsynt. Den karen så langt inn i fremtiden: Han så språkstriden og djevelutdrivelsen på Vestlandet. Han så trangsynthet, avindsyke, rasediskriminering og mistenksomhet. Han så alskens forordninger: Han så lovfestet vedtak mot runde geitoster, og baking av ovnsbrød på lørdager. Han så polprisene, lomper og lefser og telefonkøer. Han så raspeballene og syltelabbene, rakfisken og gammalosten, som ikke er mat, men tradisjon – Og han så og hørte den norske EF-debatten i det Herrens år 1972.

Alt dette så og hørte Vår Herre.

Han kikket ned på St. Peters kalkyler og sa:

-Hvordan skulle Europa se ut med 45 millioner nordmenn? Nei stryk dette femtallet Deres, De St. Peter. Vi har mer enn nok med fire millioner av denne folkerasen!”

Utdrag fra ”Jordens tilblivelse” av Kjell Aukrust fra boken ”Guttene på broen” utgitt i 1983.

Teksten er gjengitt med tillatelse fra Aukruststiftelsen.

Arbeidsgruppen ønsker å takke alle som har kommet med innspill, og som har bidratt på andre måter til arbeidet.

Innhold

DEL I – INNLEDNING 8
1. Arbeidsgruppens sammensetning, mandat og arbeid 8
1.1. Bakgrunn og sammensetning av arbeidsgruppen 8
1.2. Mandat 8
1.3. Viktige avklaringer og begrepsbruk 9
1.4. Arbeidsmetode 10
1.5. Analyser 11
1.6. Forhold til andre utvalg og utredninger 11
1.7. Sammendrag 13
DEL II – DAGENS SITUASJON 19
2. Samfunnssikkerhetsbilde 19
2.1. Prinsipper for nasjonalt samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid 19
2.2. DSBs overordnede rolle og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet 20
2.3. Fylkesmannens rolle og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet 20
2.4. Kommunenes rolle og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet 20
2.5. Risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner på sentralt, regionalt og lokalt nivå 22
2.6. Brann- og redningsvesenets rolle i samfunnssikkerhetsarbeidet 23
3. Dagens organisering og dimensjonering av kommunens brann- og redningsvesen 24
3.1. Forvaltningsnivåer og styringslinjer 24
3.2. Forvaltningsområder og oppgaver 24
3.2.1. Brann- og eksplosjonsvernloven 24
3.2.2. Beredskapsoppgaver etter annen lovgivning 25
3.2.3. Dagens organisering og dimensjonering av det kommunale brann- og redningsvesenet 26
3.2.4. Nødalarmering 28
3.2.5. Ledelse 30
3.2.6. Utfyllende bestemmelser om kommunenes organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet. Statlig styring 30
3.3. Regionale/nasjonale beredskapsressurser der brann- og redningsvesenet har et særlig ansvar/eierskap 34
3.3.1 Skogbrannberedskap 34
3.3.2. Redningsinnsats til sjøs (RITS) 36
3.3.3. Interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA) 37
3.4. Noen sentrale samvirke- og samarbeidsaktører og beredskapsgrenser 38
3.4.1. Redningstjenesten 39
3.4.2. Offentlige aktører 39
3.4.3. Frivillige og private aktører 43
3.5. Kostnader 45
3.6. Organisering og dimensjonering i Danmark, Sverige og Finland 47
4. Styrker og svakheter ved dagens organisering: Reformbehovet 48
4.1. Innledning 48
4.2. Om datagrunnlag og datakvalitet 48

4.3 Økonomi 51
4.4. Samvirke og samarbeid med eksterne aktører 53
4.5 Samarbeid/involvering internt i kommunen 56
4.6 Demokrati, styring og kontroll 59
4.7 Ressurser og kompetanse 63
4.8 Kvalitet i forebyggende arbeid 67
4.9 Kvalitet i beredskapsarbeidet 71
4.10 Ledelse 72
4.11 Oppsummering og konklusjoner 73
DEL III – FORHOLD SOM VIL PÅVIRKE ORGANISERING OG DIMENSJONERING AV FREMTIDENS BRANN- OG REDNINGSTJENESTE 75
5. Utviklingstrekk 76
5.1. Endringer i samfunnet 76
5.2. Endringer som følge av hendelser 78
5.2.1. Hvilke type hendelser håndterer brann- og redningsvesenet i dag? 81
5.2.2. Utvikling i brann- og redningsvesenets utrykninger og oppdrag over tid 82
5.2.3. Nærmere om enkelte typer hendelser 83
5.3 Endringer i brann- og redningsvesenet 86
5.4. Oppsummering 89
6. Brann- og redningsvesenets samfunnsoppdrag – hva skal være førende for organisering og dimensjonering? 91
7 Analysere og lære 93
7.1. Risiko- og beredskapsplanlegging og annen kommunal planlegging 93
7.2. Kunnskapsutvikling og bruk av brannstatistikk 94
7.3. Evaluering og læring av hendelser 94
7.4. Oppsummering av kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – analysere og lære 97
8. Forebygge 98
8.1 Forebyggende satsing med vekt på de nasjonale målsettingene 98
8.1.1. Færre omkomne i brann 98
8.1.2. Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier 99
8.1.3. Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner 99
8.1.4. Mindre tap av materielle verdier 99
8.2. Forebygging som en del av hele kommunens arbeid 100
8.3 Samarbeid med andre 100
8.4. Risikobaserte tiltak 101
8.4.1. Informasjon og motivasjon 102
8.4.2. Tilsyn 103
8.4.3. Farlig gods og farlige stoffer 104
8.4.4. Feiing og tilsyn med fyringsanlegget 105
8.4.5. Bevisst forhold til bruk av virkemidler 106
8.5. Oppsummering av kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – forebygge 106
9. Forberede og håndtere 108

9.1. Brann- og redningsvesenets rolle i kommunal kriseledelse og kommunalt beredskapsråd 108
9.2. Forberedelse til håndtering av uønskede hendelser 108
9.2.1 Planverk 109
9.2.2 Øvelser 109
9.3. Responstid 109
9.3.1. Førsteinnsats/tilleggsinnsats 111
9.4. Hendelser som brann- og redningsvesenet forventes å kunne håndtere 111
9.4.1. Oppgaver ved brann 111
9.4.2. Oppgaver ved trafikk- og transportulykker 113
9.4.3. Oppgaver ved ulykker i tunnel 114
9.4.4. Oppgaver ved akutt forurensning 114
9.4.5. Oppgaver ved CBRNe-hendelser 115
9.4.6. Oppgaver ved kjemikalieuhell 115
9.4.7. Oppgaver ved tilsiktede hendelser 117
9.4.8. Oppgaver ved andre ulykker 117
9.4.9. Oppgaver ved naturhendelser 119
9.4.10. Kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – håndtering 119
9.5. Nødalarmering, samband og kommunikasjon 121
9.5.1. Varsle 112 og 113 (trippelvarsling) og veilede innringer – nødstilte eller melder 121
9.5.2. Støtte brann- og redningsvesenet (innsatsstyrken) faglig og sikre loggføring av informasjon/dialog/kommunikasjon (sikre historikk – etterrettelighet) 122
9.5.3. Andre oppgaver bestemt av kommunene, herunder inntektsbringende tjenester 122
9.5.4. Større og samtidige hendelser 122
9.5.5. Kritiske suksessfaktorer for nødalarmering 123
9.6. Oppsummering av kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – forberede og håndtere 124
10. Ledelse 125
10.1. Krav til ledelse 125
10.2. Ledelse under innsats 126
10.2.1. Organisatoriske prinsipper 126
10.2.2. Strategisk ledelse under innsats 127
10.2.3. Taktisk ledelse under innsats 127
10.3 Kritiske suksessfaktorer 128
11. Andre forhold som vil være førende for organisering og dimensjonering 130
11.1. Demokrati, styring og kontroll 130
11.2. Økonomi – innenfor dagens kostnadsramme 132
12. Oppsummering av kriterier for organisering og dimensjonering 134
12.1. Kriterier for valg av modell for organisering og dimensjonering 134
12.1.1. Økonomi 134
12.1.2. Ledelse 134
12.1.3. Analysere og lære 135
12.1.4. Forebygge 135

12.1.5. Forberede og håndtere 136
12.1.6. Ansvar og styring 138
12.1.7. Demokrati, styring og kontroll 138
12.2. Samlet oversikt over kriterier for valg av modell 139
DEL IV – VURDERINGER, ANBEFALINGER OG KONSEKVENSER 140
13. Analyse av modeller for organisering av fremtidens brann- og redningstjeneste 140
13.1. Innledning 140
13.2. Beskrivelse av modellene 141
13.2.1. Modell 1 142
13.2.2. Modell 2 142
13.2.3. Modell 3 143
13.3. Samfunnsøkonomisk og administrativ konsekvensanalyse 144
13.4. Arbeidsgruppens analyse av modellene mot kriteriene 146
13.4.1 Analysere og lære 146
13.4.2 Forebygge 147
13.4.3 Forberede og håndtere 148
13.4.4 Økonomi 150
13.4.5 Ledelse 150
13.4.6. Ansvar og styring 150
13.4.7 Demokrati, styring og kontroll 151
13.4.8 Samlet vurdering av modellene opp mot hverandre 151
14. Dimensjonering av modeller for fremtidens brann- og redningstjeneste 152
15. Anbefalinger og konsekvenser 154
15.1. Anbefaling 154
15.2. Hvordan kommunene kan samarbeide 154
15.3. Regelverket om dimensjonering 155
15.4. Pilotprosjekt 155
15.5. Gjennomgang av annet regelverk 155
15.6. En felles identitet 155
16. Endrings- og utredningsbehov 156
16.1. Nødalarmeringstjenesten, 110-sentralene, ett nødnummer og felles nødsentraler 156
16.2. Samvirke – responstid og felles terminologi for nødetatene politi, brann og helse 156
16.3. Vurdere felles organisering av oppgavene for feietjenesten, brannforebygging og Det lokale el-tilsyn 157
16.4. Organiseringen av brann- og redningstjenesten, Sivilforsvaret og IUA 157
16.5. Særskilte nasjonale beredskapsordninger og forebyggende ordninger 158
16.6. Felles nordisk beredskapsmodul/innsatsstyrke innenfor CBRNe og NORSAR 158
16.7. Brann- og redningstjenestens akuttmedisinske oppgaver, styring av ressurser og kostnadsfordeling ... 159
16.8. Ny ulykkeskommisjon 159
16.9. Ansvarsforhold på skadested 159
16.10. Brann- og redningstjenestens inntekstbringende tjenester og konkurranseregelverket 159
16.11. Behov for styrket kunnskap gjennom nasjonale statistikker – innrapportering, evaluering og tilsyn 160

16.12. Kompetansereform og mangfold 160
16.13. Oversikt – behov for nasjonalt ressursregister og samordnet kartverktøy 160
16.14. Systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid – HMS 161
Referanse- og litteraturliste 163

DEL I – INNLEDNING

1. Arbeidsgruppens sammensetning, mandat og arbeid

1.1. Bakgrunn og sammensetning av arbeidsgruppen

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) ga 5. oktober 2012 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) i oppdrag å opprette og lede en arbeidsgruppe som skulle se på brann- og redningsvesenets organisering og ressurser. Oppdraget er forankret i Meld. St. 29 (2011-2012) *Samfunnssikkerhet* og tilhørende Innst. 426 S (2012-2013).

Arbeidsgruppen har vært bredt sammensatt med vekt på kommunal og faglig kompetanse fra brann og redning og med forankring i fagforbund. I tillegg ble kjønn, jf. likestillingsloven § 21, og geografisk tilknytning vektlagt. Det var to representanter fra ulike brann- og redningsvesen, en representant fra hver av organisasjonene Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS), Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Kommunesektorens organisasjon (KS), og en representant fra Norsk brannbefals landsforbund. Videre er Universitet i Nordland med en person som har forskningskompetanse innen beredskap, og Fylkesmannen i Telemark ved fylkesberedskapssjefen representert. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er nasjonal brannmyndighet og leder arbeidsgruppen.

Utvalget har hatt følgende sammensetning:

- Hans Kristian Madsen, avdelingsleder, DSB, arbeidsgruppens leder
- Anna-Karin Hermansen, leder forebyggende avdeling, Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS, medlem
- Henry Ove Berg, brannsjef, Brannvesenet Sør-Rogaland IKS, medlem
- Elisabeth Danielsen, fylkesberedskapssjef, Fylkesmannen i Telemark, medlem
- Christine Norum, rådmann, Tjøme – Kommunesektorens organisasjon (KS), medlem
- Nils-Erik Haagenrud, brannsjef Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS – Norsk brannbefals landsforbund (NBLF), medlem
- Geir Mosti, nestleder, Fagforbundet/Landsorganisasjonen i Norge (LO), medlem
- Trond Busterud, leder, Branntjenestens yrkesorganisasjon (BTY)/Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS), medlem
- Berit Martinussen, førsteamanuensis, Universitet i Nordland, medlem

Arbeidsgruppen har hatt eget sekretariat til å bistå i arbeidet. Sekretariatet har bestått av Espen Gilboe-Hermansen, Andreas Urdal, Una Kleppe og Frode Sandvin Folkedal, alle fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

1.2. Mandat

Arbeidsgruppens hovedoppgave har vært å utrede hvordan de samlede ressursene som blir benyttet i brann- og redningsvesenene i dag, kan benyttes best mulig og i samhandling med andre beredskapsaktører for å nå de nasjonale målene i St.meld. nr. 35 (2008–2009) *Brannsikkerhet*:

- Færre omkomne i brann
- Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier
- Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner
- Styrket beredskap og håndteringsevne
- Mindre tap av materielle verdier

Det går frem av stortingsmeldingen at den grunnleggende målsettingen for brannsikkerhetsarbeidet er en nullvisjon, som innebærer at ingen skal omkomme i brann.

Arbeidsgruppen skal:

1. Skildre og vurdere dagens regelverk, organisering og dimensjonering av de kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenene og nødalarmeringssentralene (110-sentralene). Vurderingen skal inkludere både styrker og svakheter ved dagens situasjon.
2. Skildre og vurdere sentrale utviklingstrekk som vil ha noe å si for brann- og redningsvesenet og nødalarmeringstjenesten i årene fremover. Vurderingen skal omfatte mulige konsekvenser for brann- og redningsvesenet i et lokalt, regionalt og nasjonalt perspektiv og for etatens kapasitet til bidra med støtte internasjonalt.
3. Se på hvordan andre land organiserer sine brann- og redningsvesen, og særlig på modellene i de andre nordiske landene.
4. Utrede og foreslå tiltak og alternative løsningsmodeller som skal sikre at de samlede ressursene kommunene bruker på brann- og redningsvesenet og nødalarmeringstjenesten for brann, utnyttes best mulig og i samhandling med andre beredskapsaktører, for å møte fremtidens utfordringer og samfunnets behov. Det skal legges vekt på målrettet og effektiv utnyttelse av brann- og redningsvesenets forebyggende ressurser. Forslag til beredskapsordninger skal bygge på lokale, regionale og nasjonale behov for beredskapskapasiteter.
5. Gjøre rede for økonomiske og administrative konsekvenser av de ulike forslagene til tiltak og løsningsmodeller. Forslagene skal være innenfor de samlede ressursene som kommunene i dag benytter på brann- og redningsvesen.
6. Med utgangspunkt i de ulike forslagene til tiltak og løsningsmodeller gjøre rede for nødvendige regelverksendringer.
7. Anbefale en modell for organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet og nødalarmeringstjenesten for brann, og for samhandling med andre beredskapsaktører.
8. Holde seg orientert om avsluttet og pågående utredningsarbeid med betydning for arbeidet til gruppen. Søke informasjon og kunnskap på bred basis og ha dialog med relevante fagpersoner og kompetansemiljø.
9. Gjennom DSB ta opp spørsmål om tolking av mandatet med Justis- og beredskapsdepartementet ved behov.

Mandatet åpner ikke for å vurdere flytting av ansvaret for å etablere og drifte brann- og redningsvesenet. Oppgavene skal fortsatt være et kommunalt ansvar.

1.3. Viktige avklaringer og begrepsbruk

Arbeidsgruppen har hatt som oppgave å utrede hvordan de *samlede* ressursene i brann- og redningsvesenet benyttes, og hvordan de kan anvendes på en best mulig måte og i samråd med andre beredskapsaktører for å nå de nasjonale målene. Foruten brann- og redningsvesenet er politiet, helse/AMK, Sivilforsvaret og Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum (FORF) andre sentrale samvirkeaktører som har betydning for hvordan de samlede ressursene best kan brukes når behovet oppstår.

Videre har det vært en viktig forutsetning for arbeidet at alle forslag til løsning skal holdes innenfor dagens kostnadsramme. Det innebærer at det ikke har vært aktuelt å foreslå endringer som medfører store økonomiske endringer eller økte kostnader.

For å finne en god organisering og dimensjonering har arbeidsgruppen sett det som helt nødvendig å foreta en gjennomgang av brann- og redningsvesenets arbeidsoppgaver. Arbeidsgruppen har valgt å legge oppgaver som har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier, som førende for organisering og dimensjonering. Dette beskriver arbeidsgruppen i rapporten som brann- og redningsvesenets samfunnsoppdrag. I dag er det slik at det er varierende om, og i hvor stor grad, brann- og redningsvesenet også yter tjenester og service som ikke har direkte betydning for liv, helse, miljø og materielle verdier, overfor befolkningen. Noen av disse oppgavene har også i større eller mindre grad preg av forretningsdrift. Denne typen arbeidsoppgaver vil ikke bli behandlet inngående i rapporten. Arbeidsgruppen er likevel tydelig på at kommunene også kan benytte brann- og redningsvesenet til annen type arbeid der de finner dette hensiktsmessig.

Brann- og redningsvesenet skal fortsatt være kommunalt, og for en kommunal tjeneste som skal forebygge og håndtere hendelser, er det viktig at tiltakene er lokalt forankret og basert på lokale forhold. Gjennom organisering

og dimensjonering må det sikres at denne tjenesten er til stede, og har tilstrekkelig utstyr og tilstrekkelig kompetanse for å kunne iverksette tiltak. Derfor har arbeidsgruppen sett det som nødvendig å presisere at oppdraget i all hovedsak er å legge forholdene best mulig til rette gjennom en modell for organisering, slik at brann- og redningsvesenet lokalt kan iverksette gode tiltak for å forebygge og for å håndtere hendelser. Selve dimensjoneringen og hvilke konkrete tiltak som skal iverksettes, må i all hovedsak skje på lokalt nivå.

I mandatet fremkommer det at det skal anbefales én modell. Arbeidsgruppen vil ikke komme med forslag til hvordan den anbefalte modellen skal gjennomføres. Arbeidsgruppen vil heller ikke komme med forslag til på hvilken måte kommunene eventuelt skal samarbeide om tjenesten. Siden tjenesten fortsatt skal være kommunal, har arbeidsgruppen lagt til grunn at mulige samarbeidsformer må besluttes av kommunene selv.

Avslutningsvis i rapporten har arbeidsgruppen også skissert konkrete anbefalte tiltak som må utredes ytterligere.

1.4. Arbeidsmetode

Målene for oppdraget fremgår av mandatet. Det har vært utfordrende for arbeidsgruppen å konkretisere hvilke oppgaver brann- og redningsvesenet vil møte i fremtiden. Arbeidsgruppen har derfor støttet seg til vurderinger gjort av blant annet brannsjefer og andre fagpersoner fra ulike fagmiljøer. Fremtidens kompetansebehov er vurdert ut fra dagens oppgaver, og i hvilken grad dagens kompetanse er tilstrekkelig for å imøtekomme forventede utfordringer i fremtiden.

Utredning og vurdering av ny organisering og ny dimensjonering er noe arbeidsgruppen har viet mye tid. Det finnes flere mulige måter å organisere fremtidens brann- og redningsvesen på. I dette arbeidet har det vært viktig for arbeidsgruppen å forsøke å se langt frem i tid. Modellen som blir besluttet gjennomført, skal kunne leve i flere tiår. Arbeidsgruppen har derfor valgt å konsentrere seg om å vurdere tre hovedmodeller som representerer de viktigste alternativene til fremtidig organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet. Arbeidsgruppen har også i disse vurderingene sett hen til hvordan de nordiske nabolandene har valgt å organisere og dimensjonere sine brann- og redningsvesen.

Samvirke og samarbeid har vært sentrale begreper for å vurdere hvordan ressurser kan koordineres og anvendes på en effektiv måte. Det har derfor vært viktig for arbeidsgruppen å favne bredt i sin tilnærming, slik at mange aktører kunne få anledning til å komme med sine synspunkter. Et stort antall relevante aktører med tilknytning til brann- og redningsvesenet har derfor blitt invitert til møter med arbeidsgruppen. I tillegg har sekretariatet møtt relevante aktører når arbeidsgruppen ikke har hatt anledning til å møte. Arbeidsgruppen har i tillegg besøkt Finland, Danmark og Sverige for å få informasjon om og vurdere de respektive lands ulike ordninger og modeller.

Risiko ligger til grunn for alt samfunnssikkerhetsarbeid, og arbeidsgruppen legger til grunn at risikovurderinger skal være førende for ny organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet.

Konkret har arbeidsgruppen gjennomgått styrker og svakheter ved dagens organisering for å kartlegge reformbehovet. Det er brukt mye tid på å gjennomgå tall og statistikker, det er innhentet en ekstern analyse og en analyse av dokumentasjonsavdelingen i DSB. Det har vært en utfordring å bruke innrapporteringene fra brann- og redningsvesenene til å analysere og sammenlikne. Det er varierende kvalitet på data, og dagens brann- og redningsvesen er svært sammensatt både i organisasjonsform og størrelse. Arbeidsgruppen har derfor tatt noen valg for å kategorisere brann- og redningsvesenene. Det er viktig å presisere at disse definisjonene som fremkommer av kapittel 4.2, kun er brukt til analyseformål i rapporten.

Videre har arbeidsgruppen gjennomgått utviklingstrekk som vil påvirke fremtidig organisering og dimensjonering. Dette gjelder både som følge av endringer i samfunnet, endringer som følge av hendelser og endringer i brann- og redningsvesenet.

På bakgrunn av styrker og svakheter ved dagens organisering, utviklingstrekk og hendelser, har arbeidsgruppen gjennomgått de oppgavene som brann- og redningsvesenet kan bli stilt overfor, og beskrevet hva som skal til for å

løse disse oppgavene beste mulig (kritiske suksessfaktorer) for å nå de nasjonale målene.[1] Ved gjennomgangen av oppgavene har også samvirke og samhandling med andre aktører blitt behandlet.

Arbeidsgruppen har, på bakgrunn av oppgavene og de kritiske suksessfaktorene, kommet frem til et sett av kriterier for organisering av fremtidens brann- og redningsvesen. I tillegg har arbeidsgruppen utledet kriterier på bakgrunn av demokrati, styring og kontroll samt økonomi.

De alternative modellforslagene som arbeidsgruppen har kommet frem til, har blitt analysert opp mot disse kriteriene. Deretter er det foretatt en samlet vurdering av modellene opp mot hverandre. Til slutt blir det anbefalt en modell for den fremtidige organiseringen av brann- og redningsvesenet.

I rapporten benyttes *brann- og redningsvesenet* som begrep for den samlede brann- og redningstjenesten. Ved gjennomgang av oppgavene brann- og redningsvesenet utfører sammen med andre beredskapsressurser, benyttes begrepet *samvirke*. For oppgaver som utføres sammen med andre aktører, benyttes begrepet *samarbeid*.

1.5. Analyser

Som grunnlag for studien har arbeidsgruppen innhentet følgende analyser:

> Analyse & Strategi AS, september 2013 – *Kartlegging og vurdering/analyse av samarbeidet i brann- og redningstjenesten.*
>
> Oslo Economics, november 2013 – *Samfunnsøkonomisk analyse av ny organisering av brann- og redningsvesenet.*
>
> Analyse & Strategi AS, september 2013 – *Samfunnsøkonomisk analyse i tilknytning til 110-regionene.*

1.6. Forhold til andre utvalg og utredninger

Arbeidsgruppen har sett til flere utredninger for brann og redning i sitt arbeid.

NOU 2012: 4 *Trygg hjemme* er en vurdering av brannsikkerheten for særskilte risikogrupper med hensyn til brann. Særskilte risikogrupper inkluderer blant annet eldre med behov for assistanse og personer med redusert boevne. Asylsøkere i asylmottak, arbeidsinnvandrere med begrenset norskkunnskap og sikkerhetskultur, og andre som i liten grad kan kommunisere på et skandinavisk språk eller engelsk, er også innbefattet i betegnelsen særskilt risikogruppe.

I NOU 2012: 8 *Ny utdanning for nye utfordringer* anbefales det at grunnutdanningen i en fremtidig utdanning for brann- og redningsvesenet plasseres på fagskolenivå, mens lederutdanningen tilpasses høgskolenivå. Fagskolenivået er vurdert som best egnet for praktisk forankring og tilknytning til utøvelse av fag. En grunnutdanning på fagskolenivå vil etter utvalgets vurdering best muliggjøre en helhetlig tilnærming for heltids- og deltidspersonell. Videre er høgskolenivået vurdert som best egnet for å gi brann- og redningsvesenets ledere tilstrekkelig lederkompetanse.

Utvalget påpeker at dagens kompetanse etter deres vurdering ikke er tilstrekkelig for å kunne ivareta brann- og redningsvesenets fremtidige oppgaver og utfordringer. Dagens utdanning er i hovedsak begrenset til brann- og redningsvesenets primæroppgaver, samtidig som utdanningslengden er for kort til å ivareta den fagkompetansen som utvalget mener er nødvendig i fremtiden.

Utvalget argumenterer for at brann- og redningsvesenet i fremtiden bør kunne ivareta og håndtere en utvidet og mer sentral rolle i beredskap og forebyggende arbeid i kommunene, enn tilfellet er i dag. Rollen og kompetansen til brann- og redningsvesenet bør derfor være mer omfattende og favne bredere enn det dagens utdanning gir anledning

[1] St.meld. nr. 35 *Brannsikkerhet* (2008–2009).

til. En bredere utdanning vil gjøre det mulig for en person å jobbe med faglige oppgaver knyttet til samfunnssikkerhet og beredskapsplanlegging i en mindre kommune.

Høsten 2013 sendte DSB Justis- og beredskapsdepartementet en anbefaling om at utdanningen av ledere skal legges til Høgskolen i Sør-Trøndelag, og at utdanningen av brannkonstabler knyttes til Fagskolen i Sør-Trøndelag. Det foreslås regionale utdannings- og øvingssentre i Tjeldsund, på Lahaugmoen ved Oslo, i Bergen og i Stavern. Dagens brannskole i Tjeldsund vil få en nasjonal rolle som det viktigste øvingssenteret med tyngde innenfor samvirke, flybrann- og oljevernopplæring.

Terroraksjonen i Regjeringskvartalet og på Utøya 22. juli 2012 har også hatt innvirkning på arbeidsgruppens arbeid. *Rapport fra 22. juli -kommisjonen* har blitt omtalt som historien om ressursene som ikke fant hverandre.[2] DSBs egen evaluering av brann- og redningsvesenets innsats 22. juli fremhever at det er nødvendig med en gjennomgang av oppgavefordeling og kompetanse og kapasiteter lokalt, regionalt og nasjonalt for å sikre en struktur som bidrar til effektiv håndtering av store hendelser.[3]

NOU 2013:9 *Ett politi- rustet til å møte fremtidens utfordringer* anbefaler at det gjennomføres en strukturreform og en kvalitetsreform i politiet. Utvalget legger vekt på å frigjøre ressurser slik at kjerneoppgavene legges til grunn for å styrke politiet i fremtiden. Dette innebærer endringer i oppgaver og ny struktur og organisering av politiet. Videre anbefales det forbedringer i styring og ledelse, og knyttet til kvalitet og prestasjoner. Konkret anbefaler utvalget å redusere antall politidistrikter fra dagens 27 til seks, for å kunne utvikle spesialistfunksjoner og ha kapasiteter som kan håndtere større saker og hendelser bedre enn det gjøres i dag. Utvalget mener at en omorganisering vil kunne styrke den lokale tilstedeværelsen ved at politiet skal være mer tilgjengelig når hendelser oppstår.

NOU 2013:5 *Når det virkelig gjelder… Effektiv organisering av statlige forsterkningsressurser* har gjennomgått organiseringen av Sivilforsvaret, Heimevernet og Politireserven med tanke på deres anvendelse når det er behov for statlig forsterkning. Utvalget skulle se på muligheter for sammenslåing, samordning og effektiviseringstiltak for kunne utnytte ressursene best mulig i et samfunnssikkerhetsperspektiv. Et samlet utvalg anbefaler å avvikle Politireserven. En sammenslåing av Sivilforsvaret og Heimevernet ansees ikke som mulig, ut fra et folkerettslig ståsted. Derfor anbefaler utvalget at Heimevernet fortsatt skal være en del av forsvaret, og at Sivilforsvaret skal opprettholdes som en statlig forsterkningsressurs, som er sivil og folkerettslig beskyttet. Det anbefales at Sivilforsvaret endrer navn til Statens beredskapsstyrke, og at personellmengden reduseres, men tilføres ytterligere kompetanse og utstyr.

I Meld. St. 21 (2012-2013) *Terrorberedskap. Oppfølging av NOU 2012:14, Rapport fra 22. juli- kommisjonen,* legges det frem en overordnet strategi for å forebygge og håndtere terror. Strategiens fem mål, inneholder det å forebygge, internasjonalt samarbeide, avverge og avdekke terrorhandlinger før de skjer, og håndtere terrorangrep best mulig. Viktige elementer er å styrke samarbeidet mellom politi, kommunale myndigheter og lokale aktører innenfor det forebyggende arbeidet. Det anbefales blant annet å vurdere konkrete krav til responstid i politiet, vurdere behovet for et nasjonalt register for redningsressurser, fastsette retningslinjer for nødetatenes samarbeid i usikre områder, utarbeide en nasjonal CBRN- strategi og sørge for at nødnett er implementert i hele landet innen 2015. Frivillige skal også innlemmes i nødnett. Andre relevante momenter er å fremme samvirke og samhandling, utvikle læringskultur på tvers av sektorer, og styrke Justis- og beredskapsdepartementets samordnings- og pådriverrolle, krisehåndteringsevne og etatsstyring.[4]

Arbeidsgruppen har også sett hen til en rapport fra IRIS om interkommunalt samarbeid[5]. Denne rapporten tar blant annet for seg økonomiske effekter av interkommunalt samarbeid. I rapporten analyseres samarbeid innenfor mange ulike type tjenester, inkludert brann og redning.

[2] NOU 2012: 14: *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*
[3] Rapport, *Evaluering av krisehåndteringen etter hendelsene i Regjeringskvartalet og på Utøya 22. juli 2011, innenfor DSBs ansvarsområder*, 2012
[4] Meld. St 21*Terrorberedskap*, s 8-11
[5] *Interkommunalt samarbeid, konsekvenser, muligheter og utfordringer,* Rapport IRIS 2013/008, Leknes, Gjertsen, Tennås mfl. Kommunal- og regionaldepartementet

1.7. Sammendrag

Dagens situasjon og utvikingstrekk
Arbeidsgruppen har vurdert styrker og svakheter ved dagens organisering og dimensjonering og mener at dagens brann- og redningsvesen på mange områder fungerer bra. Brann- og redningsvesenet har høy tillit i befolkningen og et godt omdømme, og innsatstid og dimensjonering sikrer lokal tilstedeværelse og trygghet for befolkningen.

Analysen av dagens situasjon og gjennomgangen av utviklingstrekk som vil påvirke brann- og redningsvesenet, har imidlertid vist arbeidsgruppen at det er et behov for endringer. Dagens fragmenterte og dels svært små brannvesen skaper utfordringer. Det er gjennomgående vanskelig for de minste brann- og redningsvesenene, de det er flest av, å ivareta sine oppgaver på en like god måte som de større med mer robuste fag- og kompetansemiljøer.

Et viktig stikkord er kompetanse. Det er utfordringer knyttet til kompetanse på områder som er viktige for å løfte kvaliteten på det brannforebyggende området videre, for eksempel analyser, forvaltning og brannforløpsvurdering. Mange steder er det for små fagmiljøer, eller kompetansen finnes rett og slett ikke. Det er gjennomgående for lite systematikk knyttet til erfaringslæring. Videre er det fortsatt for mange som dør i brann, og mange av disse omkommer i egen bolig. Utviklingen i retning av flere hjemmeboende eldre stiller store krav til det brannforebyggende arbeidet rettet mot boliger. I dette arbeidet er det behov for tett samarbeid med resten av kommunen og andre aktører.

Evnen til å håndtere store eller komplekse hendelser er varierende, og det kan være krevende for mindre deltidsbrann- og redningsvesen å opprettholde nødvendig spesialkompetanse knyttet til beredskap. Spesialkompetanse og -utstyr dekker ikke nødvendigvis alle geografiske områder i dag, og det mangler en overordnet struktur for hvor slik kompetanse er plassert. Utviklingstrekk understreker at dette ikke blir lettere fremover; eksempelvis utfordrer ny infrastruktur i form av lange tunneler i mange deler av landet og den teknologiske utviklingen både kompetanse og dels økonomi i mindre brann- og redningsvesen. Utviklingen de siste årene har videre gått i retning av at brann- og redningsvesenet bruker en stor del av ressursene på andre hendelser enn brann. Det forventes flere stor naturskapte hendelser, og samlet sett skaper bredden i forventet oppgaveportefølje utfordringer for kompetansen. Det er etter arbeidsgruppens mening videre behov for å se beredskapsressursene til brann og redning i sammenheng med andre aktører.

Oppgaver
For arbeidsgruppen har det vært viktig å vite hvilke oppgaver samfunnet forventer at brann- og redningsvesenet skal utføre. Det er dette som må være førende for organisering og dimensjonering.

Arbeidsgruppen forutsetter at oppgavene som skal danne grunnlaget for organiseringen og dimensjoneringen, må ha som formål å verne liv, helse og materielle verdier, med andre ord brann- og redningsvesenets samfunnsoppdrag.

Arbeidsgruppen har gått gjennom hvilke oppgaver en fremtidig brann- og redningstjeneste bør håndtere, og hva som skal til for å løse disse oppgavene innenfor hovedoppgavene analyse og læring, forebygging og forberedelse og håndtering. Fellesnevnere er behovet for organisasjoner som legger til rette for risikoforståelse, mer kompetanse innen sentrale områder og mer robuste kompetansemiljøer.

Kompetanse hos personellet er helt avgjørende for å kunne utføre forebyggende oppgaver best mulig. Systematisk kompetanseutvikling, systematisk erfaringslæring samt analysekompetanse og et godt analysegrunnlag er viktig for å sikre analyse og læring og dermed bidra til et mer kunnskapsdrevet brann- og redningsvesen. En annen nøkkel er involvering i kommunenes generelle forvaltning, beredskapsarbeid og planlegging. På en del områder er det også viktig å ikke få for stor distanse til publikum.

For å kunne forberede og håndtere alle hendelser brann- og redningsvesenet blir stilt ovenfor, er det avgjørende å være raskt på hendelsesstedet med tilstrekkelig mannskap og utstyr i førsteinnsats. Ved større eller mer komplekse hendelser kan spesialutstyr, spesialkompetanse, faglig sterke nødalarmeringssentraler og tilstrekkelig mannskap i tilleggsinnsats være like viktig. Effektiv ledelse, samhandling med statlige beredskapsressurser og gode teknologiske løsninger for samband er sentralt ved alle type hendelser.

Demokrati, styring og kontroll
Videre har arbeidsgruppen sett det som viktig å drøfte utfordringer omkring demokrati, styring og kontroll. Brann- og redningsvesenet er en kommunal tjeneste. En sentral begrunnelse for at kommunene har ansvar for ulike tjenester, er nærhetsprinsippet. Dette berører grunnleggende demokratiske verdier, som at lokalbefolkningen gis mulighet for innflytelse i saker som primært berører dem selv. Nærhetsprinsippet er også viktig for at de prioriteringer som gjøres er best mulig tilpasset lokale og regionale behov. Dette er viktige prinsipper også for det kommunale brann- og redningsvesenet.

Arbeidsgruppen mener det er en styrke ved dagens organisering at den er kommunal. Dette bidrar blant annet til å sikre politisk og administrativ styring og kontroll med brann- og redningsvesenet.

Arbeidsgruppen understreker at det i en fremtidig modell tilrettelegges for jevnlig dialog mellom ledelsen i brann- og redningsvesenet og kommunens politikere, og at det tilrettelegges for at brann- og redningsvesenet er en del av kommunenes administrasjon.

Kriterier for valg av modell
På bakgrunn av dette har arbeidsgruppen kommet frem til noen kriterier for organisering av fremtidens brann- og redningsvesen. Arbeidsgruppen mener at kriteriene samlet sett bygger opp under de nasjonale målene som fremgår av St.meld. nr. 35 *Brannsikkerhet* (2008–2009). Kriteriene har vært førende for hvilke modeller som analyseres, og hvilken modell arbeidsgruppen vil anbefale for fremtidig organisering av brann- og redningsvesenet.

Innenfor oppgavene analysere og lære har arbeidsgruppen kommet til at ny organisering må tilrettelegge for gode fagmiljøer, for sammenlignbar faktabasert kunnskapsutvikling på tvers av enheter og for deltagelse i utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalsyer og beredskapsplaner i kommuner og fylker. Videre må det være et stort nok befolkningsgrunnlag/areal for å gi hendelser av et gitt antall.

Innenfor forebygging har arbeidsgruppen lagt vekt på at ny organisering skal tilrettelegge for gode og robuste fagmiljøer, lokalkunnskap eller tilstedeværelse og nødvendig deltagelse i kommunale prosesser. Videre må ny modell for organisering og dimensjonering tilrettelegge for samvirke/samarbeid med andre aktører på det forebyggende området. Ny modell må også kunne tilrettelegge for nasjonal samordning når dette er nødvendig.

Når det gjelder forberedelse og håndtering, vil arbeidsgruppen først og fremst understreke at den lokale beredskapen må opprettholdes. Dette innebærer at førsteinnsatsen knyttet til en hendelse fortsatt skal være lokalisert spredt utover landet. Ny modell må derfor tilrettelegge for at personell og tilstrekkelig utstyr kan lokaliseres slik at kravet til responstid innfris (førsteinnsats). Det må også legges til rette for lokalkunnskap og utvikling av kompetanse hos mannskapene. Videre må det i ny modell legges til rette for tilgang til tilstrekkelig utstyr og robuste kompetansemiljøer for å kunne håndtere komplekse og store hendelser (tilleggsinnsats). Det må tilrettelegges for enhetlig og effektiv ledelse av hendelser og best mulig grunnlag for samhandling/samarbeid med andre beredskapsaktører.

Nødalarmeringstjenesten er en helt sentral del av håndteringen av hendelser. Det er derfor viktig at det tilrettelegges for gode og robuste fagmiljøer i sentralene, og at ny modell gir godt grunnlag for samarbeid mellom nødalarmering og brannberedskap.

I ny modell for organisering og dimensjonering må det også tilrettelegges for klare roller, ansvar og styringslinjer i organisasjonen. Det er viktig at organisasjonen legger til rette for kompetanse og kompetansemiljøer som trekker i samme retning, slik at gevinstene ved å tilhøre samme organisasjon utnyttes best mulig. Det er også viktig at ny organisasjon utnytter fordelene ved å kunne ha en samlet risikoforståelse, slik at ressursene kan utnyttes mest mulig effektivt på bakgrunn av samlede risikovurderinger.

Som det fremgår over, er det viktig at demokrati, styring og kontroll ivaretas ved at ny modell også må ha formelle strukturer for kommunenes (som eier) påvirkning på brann- og redningsvesenet.

Arbeidsgruppen mener videre at organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet må legge til rette for ledelse på heltid. Dette gjelder for brannsjef og alle lederfunksjonene innen forebygging og beredskap.

Arbeidsgruppen mener at heltidsledelse gir større mulighet for å kunne konsentrere seg om fagområdet og bedre forutsetninger for å utvikle både lederrollen og tjenesteområdet.

Av mandatet fremgår det at forslagene skal være innenfor de samlede ressursene som kommunene i dag benytter til brann- og redningsvesen. Ny modell for organisering må etter arbeidsgruppens mening tilrettelegge for mest mulig effektiv bruk av de *samlede* ressursene som kommunene bruker på brann- og redningsvesen, og i samhandling med andre beredskapsaktører.

Modeller

Arbeidsgruppen mener at dagens brann- og redningsvesen ikke er store nok til å kunne ivareta kriteriene, og at det er behov for større organisasjoner. Derfor har arbeidsgruppen kommet frem til tre ulike modeller som sikrer større brann- og redningsvesen, og som i større eller mindre grad vil kunne ivareta kriteriene.

Modell 1 følger fylkesgrensene og innebærer at det blir 18–19 brann- og redningsvesen, avhengig av om Oslo og Akershus skal være selvstendige eller slås sammen. Arbeidsgruppens begrunnelse for denne modellen er at det må vurderes en organisasjon som er betraktelig større enn de fleste av dagens brann- og redningsvesen, og at de allerede etablerte administrative fylkesgrensene er et naturlig utgangspunkt for denne modellen.

Modell 2 innebærer en organisering som skal dekke minst 100 000 innbyggere, eller følge fylkesgrensene. Grensen for organisasjonen skal ikke komme i strid med allerede etablerte administrative grenser. Denne modellen vil kunne bli lik modell 1, men gir en fleksibilitet innenfor de største fylkene.

Modell 3 innebærer en organisering som sikrer at et brann- og redningsvesen dekker minst 20 000 innbyggere. Grensen for organiseringen bør ikke være i strid med allerede etablerte administrative grenser. Arbeidsgruppen analyserer her en modell som i større grad er lik dagens. Denne modellen gir det klart største antall brann- og redningsvesen.

Felles for alle modellene vil være at nødalarmeringssentralene (110-sentraler) skal dekke et større geografisk område og flere innbyggere enn i dag. På bakgrunn av de vurderingene som er gjort i denne studien og de kriteriene som er lagt, mener arbeidsgruppen at 400 000 som befolkningsgrunnlag er et minimum. Arbeidsgruppen ser det som viktig å presisere at bemanning i disse sentralene må være minimum tre årsverk på dagtid og to årsverk om natten.

Samfunnsøkonomisk analyse

Arbeidsgruppen har innhentet en samfunnsøkonomisk analyse av de foreslåtte modellene, utarbeidet av firmaet Oslo Economics. I rapporten er det også vist til den samfunnsøkonomiske analysen som ble innhentet av DSB i tilknytning til 110-sentralene fra firmaet Analyse & Strategi. Analysene viser at alle de tre modellene ligger innenfor dagens kostnadsramme. Arbeidsgruppen mener at de alternative modellene for valg av organisering av brann- og redningsvesenet og forslaget til organisering av nødalarmeringssentralene innebærer et betydelig potensial for effektivisering.

Samlet vurdering av modellene

Arbeidsgruppens vurdering av modellene opp mot de ulike kriteriene viser at alle de tre modellene gir grunnlag for at brann- og redningsvesenet *bedre enn i dag* kan tilrettelegge for analyse, læring og kunnskapsutvikling, robuste og gode fagmiljøer knyttet til forebygging, og å bedre forberede og håndtere hendelser. Dette betyr svært mye av det som gjelder kvaliteten på og den faglige utviklingen av brann- og redningsvesenet.

Det er bare for noen få av kriteriene at ingen av modellene etter arbeidsgruppens mening i utgangspunktet legger til rette for bedre løsninger enn i dag. Dette gjelder først fremst kriteriene for demokrati, styring og kontroll og deltagelse i kommunale prosesser. Her må det etableres gode løsninger for å ivareta de formelle strukturene for kommunenes påvirkning som eier av brann- og redningsvesenet, og å sikre deltagelse i kommunale prosesser. Dette mener arbeidsgruppen er mulig å få til i alle de tre modellene.

Arbeidsgruppen mener likevel at det er store forskjeller *mellom* de tre modellene ut fra i hvilken grad de ivaretar kriteriene for valg av ny modell. Analysen viser at modell 1 og 2 har størst potensial for å utvikle brann- og redningsvesenene faglig og øke kvaliteten på tjenestene. Modell 3 kan trolig ivareta lokalkunnskap og tilstedeværelse, samt hensynet til kommunens påvirkning på brann- og redningsvesenet bedre enn modellene med større brann- og redningsvesen.

Men samtidig vil flertallet av brann- og redningsvesenene fortsatt bli altfor små til å sikre gode og robuste kompetansemiljøer i modell 3. I dagens dimensjonering vil brann- og redningsvesen som dekker om lag 20 000 innbyggere, kun ha om lag tre årsverk knyttet til forebygging. Dette legger, etter arbeidsgruppens mening, *ikke* til rette for robuste fagmiljøer. Små brann- og redningsvesen vil ikke kunne forsvare å ha egne ansatte som arbeider med kunnskapsutvikling, læring og analyse, og som bidrar til nødvendig utvikling. Dette er svært viktige argumenter for arbeidsgruppen. Videre indikerer den samfunnsøkonomiske analysen at denne modellen ikke gir et like stort effektiviseringspotensial som de to andre modellene. Hensynet til at det kan bygges opp og samles spesialkompetanse og spesialutstyr i de større regionene, som kan bistå førsteinnsatsen ved store og komplekse hendelser, veier også tungt når arbeidsgruppen ikke ønsker å anbefale modell 3.

Vurderingene knyttet til modell 1 og 2 er relativt like for mange av kriteriene. Fordelen med modell 2 er, etter arbeidsgruppens mening, at den gir en viss lokal fleksibilitet ved utformingen av grenser for brann- og redningsvesenene. Dersom det er gode argumenter for det, kan man for eksempel lokalt differensiere ut fra geografiske eller andre forhold. Den samfunnsøkonomiske analysen anbefaler modell 2, først og fremst ut fra at den gir fleksibilitet for kommunene for utforming av sine brann- og redningsvesen, samt at modell 1 gir betydelige ulemper knyttet til geografiske avstander. Særlig vil dette gjelde i Nord-Norge, men også på deler av Vestlandet og i Midt-Norge.

Anbefaling

Arbeidsgruppen anbefaler modell 1. Det er flere grunner til dette: Modellen gir for det første sannsynligvis størst rom for økonomisk effektivisering, og dermed mulighet til å omdisponere ressurser til andre prioriterte formål. Videre bygger modell 1 på kjent geografisk inndeling. Dette kan, etter arbeidsgruppens mening, gjøre det lettere å gjennomføre og sikre enighet om samling i et felles brann- og redningsvesen innen det geografiske området. En modell som følger fylkesgrensene likner også mye på organiseringen til mange av de aktørene som brann- og redningsvesenet samhandler med, og kan dermed tilrettelegge for bedre og mer kraftfylt samvirke med andre aktører. Modell 1 er for eksempel sammenfallende med forslaget til Forsterkningsutvalget og organisering av Sivilforsvaret, og sammenfaller med områdene for fylkes-ROS.

Et annet viktig argument for arbeidsgruppen har vært at modell 1 sannsynligvis gjennomgående vil gi større og mer robuste enheter, og dermed høyere kvalitet på tjenestene. I noen sammenhenger kan selv noen av de største brann- og redningsvesenene vi har i dag, som dekker mer enn 200 000 innbyggere, være for små til å sikre den ønskelige faglige utviklingen, eksempelvis knyttet til nødvendig spesialkompetanse. Geografien i Norge gjør at det er vanskelig å få til større enheter enn modeller som følger fylkesgrensene, og noen av brann- og redningsvesenene vil dermed være relativt små. Modell 2 vil likevel åpne for at en også i fylker med relativt små avstander kan etablere flere brann- og redningsvesen. Dette vil etter arbeidsgruppens mening være lite hensiktsmessig og føre til at kommunene ikke klarer å ta ut effekter knyttet til økonomi og kvalitet på tilstrekkelig måte.

Arbeidsgruppen tror det er mulig å motvirke eventuelle negative konsekvenser av geografiske avstander de fleste steder med god ledelse og organisering internt i brann- og redningsvesenet. Gruppen vil likevel understreke at det også i en slik modell bør åpnes for lokale justeringer hvis særlige lokale forhold tilsier dette. Noen av 110-sentralene vil dekke flere brann- og redningsvesen, selv om brann- og redningsvesenene er organisert etter fylkesgrensene.

Dimensjonering
I dag er det omfattende statlig styring av hvordan brann- og redningsvesenene skal dimensjoneres. For alle modellene mener arbeidsgruppen at de nye brann- og redningsvesenene i kommunene i større grad enn i dag selv må kunne vurdere hvordan tjenesten skal dimensjoneres. Dette begrunnes med at modellene vil gi bedre faglige forutsetninger for dette. Likevel er arbeidsgruppen klar på at modell 3, som er en justering av dagens organisering, ikke i like stor grad gir de nødvendige forutsetninger. Modellen gir ikke gode nok rammer for å utvikle kompetanse og etablere kompetansemiljøer for flere av de oppgavene som arbeidsgruppen ser på som viktige for å kunne vurdere risiko og tiltak. Modell 1 og 2 vil i mye større grad sikre kompetanse og forståelse slik at behovet for ressurser synliggjøres, og at ressursene disponeres på en god og effektiv måte.

Konsekvenser
Arbeidsgruppen har også presisert at den ikke vil komme med betraktninger om hvilken måte kommunene skal samarbeide på. Dette er i utgangspunktet opp til kommunene selv å avgjøre. Arbeidsgruppen vil anbefale at det foretas en gjennomgang av aktuelle typer samarbeid både etter kommuneloven og IKS-loven, som hjelp for kommunene ved deres valg av samarbeidsløsninger, jf. kapittel 15.2.

På bakgrunn av de betraktningene som arbeidsgruppen har gjort vedrørende dimensjonering, må dagens regleverk gjennomgås, jf. kapittel 15.3.

Arbeidsgruppen anbefaler at modell 1 prøves ut gjennom et pilotprosjekt, der staten må bidra med midler til å etablere og gjennomføre prosjektet, jf. kapittel 15.4.

Arbeidsgruppen ser at det også kan være behov for å foreta en gjennomgang av andre regelverk, for å tilpasse disse i større grad til den virksomheten som brann- og redningsvesenene utfører, jf. kapittel 15.5.

Uavhengig av modell er det behov for å etablere en mer enhetlig, gjenkjennelig og forutsigbar profil på brann- og redningstjenesten. For å sikre dette, foreslår arbeidsgruppen at DSB i samarbeid med brann- og redningstjenesten utreder, etablerer og innfører et uniformsreglement og utreder et funksjonsbasert og standardisert krav til kjøretøy og kjøretøys utrustning, jf. kapittel 15.6.

Endrings- og utredningsbehov
Arbeidsgruppen har i løpet av arbeidet identifisert en rekke endrings- og utredningsbehov, jf. kapittel 16. Se kulepunkt under. Flere av tiltakene ligger utenfor mandatet. Temaene berører også ansvarsområder til andre myndigheter og er derfor ikke drøftet og vurdert fullt ut. Likevel mener arbeidsgruppen at dette er viktige temaer som må utredes ytterligere, og som vil kunne utnytte de potensielle effektene ved valgt modell i enda større grad.

- Nødalarmeringstjenesten, 110-sentralene, ett nødnummer og felles nødsentraler.
- Samvirke – responstid og felles terminologi for nødetatene politi, brann og helse.
- Vurdere felles organisering av oppgavene for feietjenesten, brannforebygging og

  Det lokale el-tilsyn.
- Organiseringen av brann- og redningstjenesten, Sivilforsvaret og IUA.
- Særskilte nasjonale beredskapsordninger og forebyggende ordninger.
- Felles nordisk beredskapsmodul/innsatsstyrke innenfor CBRNe og NORSAR.
- Brann- og redningstjenestens akuttmedisinske oppgaver, styring av ressurser og kostnadsfordeling.
- Ny ulykkeskommisjon .
- Ansvarsforhold på skadested.
- Brann- og redningstjenestens inntekstbringende tjenester og konkurranseregelverket.
- Behov for styrket kunnskap gjennom nasjonale statistikker – innrapportering, evaluering og tilsyn.
- Kompetansereform og mangfold.

- Oversikt – behov for nasjonalt ressursregister og samordnet kartverktøy.
- Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid – HMS.

DEL II – DAGENS SITUASJON

I del II beskrives dagens situasjon. Kapittel 2 inneholder en overordnet beskrivelse av ansvar og roller knyttet til samfunnssikkerhet. I kapittel 3 gjennomgås dagens organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet, og i kapittel 4 vurderes styrker og svakheter ved dagens organisering og dimensjonering.

2. Samfunnssikkerhetsbilde

2.1. Prinsipper for nasjonalt samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

Prinsippene ansvar, nærhet, likhet og samvirke ligger til grunn for alt samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid. Ansvarsprinsippet innebærer at den etaten som er ansvarlig i en normalsituasjon, også har ansvaret ved en ekstraordinær hendelse. Nærhetsprinsippet vil si at kriser skal løses på lavest mulig organisatorisk nivå. I likhetsprinsippet ligger det at organiseringen i en krisesituasjon bør være mest mulig organisatorisk lik den daglige organisasjonen. Samvirkeprinsippet ble introdusert som et resultat av at de nevnte prinsippene ikke kommuniserer godt nok nødvendigheten av samvirke mellom aktørene. Prinsippet er også ment å synliggjøre regjeringens samlede ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, og skal vise sammenhengen mellom de totale ressursene som benyttes.[6]

Ansvarsprinsippet innebærer at det er kommunene som har et ansvar for å yte brann- og redningstjenester for innbyggerne. Likevel er det hver enkelt innbyggers ansvar å sørge for egen sikkerhet i hjemmet. Ved en hendelse er det altså kommunen som skal iverksette tiltak for å begrense skade på mennesker, materiell og miljø. Dersom hendelsen blir av et så stort omfang at man trenger bistand fra andre ressurser, er det likevel kommunen som er ansvarlig for håndteringen, som følge av nærhetsprinsippet. Kommunen skal selv organisere og gjennomføre innsats, i en organisasjon mest lik den daglige, herav likhetsprinsippet. For å sikre at håndteringen blir ivaretatt på best mulig måte, er aktørene pliktige til å samarbeide og samvirke for å være best mulig i stand til å løse oppgavene der flere aktører må samhandle.

I Meld. St. 29 *Samfunnssikkerhet* introduseres, som nevnt ovenfor, samvirkeprinsippet som et fjerde prinsipp. Samvirkeprinsippet skal formalisere aktørenes forpliktelser på alle nivåer ved hendelser som krever innsats på tvers av sektorgrenser, for å kunne nå felles mål om å redde liv og helse. Samvirke har alltid vært en grunnleggende del av norsk redningstjeneste. Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har en særskilt samordningsrolle som skal sikre en koordinert og helhetlig nasjonal beredskap. Eksempler på virkemidler som benyttes i utøvelsen av samordningsrollen, er å koordinere proposisjoner og meldinger til Stortinget, utarbeide overordnede retningslinjer, ta initiativ og være pådriver, øvelser, samordne nasjonalt planverk, gjennomføre tilsyn med departementene, skape arenaer for dialog og muligheter for erfaringsoverføring mellom ulike fagområder, og ta initiativ til avklaring av ansvarsforhold.[7] Fylkesmannen er statens representant i fylket og har samordningsrolle på regionalt nivå.

Innenfor redningstjenesten står også samvirkeprinsippet og ansvarsprinsippet sentralt. Andre grunnleggende prinsipper er integrert tjeneste og koordinering. Integrert tjeneste betyr at redningstjenesten omfatter alle typer redningsaksjoner som må iverksettes på land, på sjøen og innenfor luftfart. Med koordineringsprinsippet menes at det er Hovedredningssentralen og lokale redningssentraler som koordinerer redningsaksjonene.[8]

Brann- og redningsvesenet vil ikke selvstendig kunne håndtere enhver hendelse, man må også se på brann- og redningsvesenet som en integrert del av landets samlede beredskap. Samvirke med andre aktører vil være en forutsetning ved mange hendelser for at brann- og redningsvesenet skal kunne løse sine lovpålagte oppgaver.

[6] Meld. St. 29 *Samfunnssikkerhet* (2011–2012).
[7] St.meld. nr. 22 *Samfunnssikkerhet, Samvirke og samordning* (2007–2008) s. 12.
[8] http://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2013-09-13-1102 Instruks for redningstjenesten.

2.2. DSBs overordnede rolle og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) støtter Justis- og beredskapsdepartementet i samordningen av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i Norge. Dette innebærer blant annet å utarbeide et nasjonalt risikobilde, å planlegge og gjennomføre øvelser og andre tiltak på samfunnssikkerhetsområdet.

DSB fører tilsyn med beredskapsarbeidet i departementene på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet. DSB systematiserer og analyserer statistikk, funn fra tilsyn og annen informasjon for å medvirke til kunnskap på samfunnssikkerhetsområdet generelt og innenfor de områdene der DSB er fagmyndighet.

2.3. Fylkesmannens rolle og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet

Fylkesmannens ansvar innen samfunnssikkerhet og beredskap er forankret i instruks for samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid av 18.04.2008. Fylkesmannen skal være pådriver, veilede, samordne samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i fylket, og har et koordinerende ansvar for krisehåndtering ved kriser og ekstraordinære situasjoner.

Fylkesmannen gir innspill om samfunnssikkerhet og beredskap til alle kommunale planer og påser at dette blir fulgt opp. Fylkesmannen kan reise innsigelse til arealplaner dersom dette hensynet ikke er ivaretatt. Etter blant annet sivilbeskyttelsesloven skal Fylkesmannen føre tilsyn med at kommunene oppfyller den kommunale beredskapsplikten.

Fylkesmannen skal også legge til rette for hensiktsmessig samarbeid om beredskapsforberedelser og krisehåndtering i fylket. Fylkesmannen samarbeider med ulike private og offentlige beredskapsaktører i regionen. Fylkesmannen har oppnevnt et Fylkesberedskapsråd (FBR). Dette forumet skal drøfte samfunnssikkerhets- og beredskapsspørsmål og er rådgivende organ for fylkesmannen i koordineringen av håndteringen av alvorlige hendelser eller ekstraordinære situasjoner. Fylkesberedskapsrådet har medlemmer fra ulike beredskapsetater, blant annet fra politiet, Statens vegvesen, Mattilsynet, Sivilforsvaret, industri, Forsvaret/Heimevernet, Røde Kors, kraftforsyning og kommunikasjon.

Fylkesmannen mottar varsler om ekstraordinære situasjoner fra sentrale etater med viderevarsling til kommunene og kontrollvarsling til politiet.

Dersom det inntreffer hendelser/kriser i fylket, har Fylkesmannen et ansvar for samordning/koordinering.[9] Fylkesmannen skal informere og eventuelt innkalle Fylkesberedskapsrådet. For å få oversikt over situasjonen blir det innhentet rapporter fra kommunene og informasjon fra andre sentrale aktører. Det sendes så rapport til DSB og/eller andre involverte, eksempelvis Helsedirektoratet og Statens strålevern. Fylkesmannen skal videre påse at informasjon til publikum og media er koordinert.

2.4. Kommunenes rolle og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet

I Meld. St. nr. 29 (2011–2012) *Samfunnssikkerhet* fremheves det at kommunene utgjør en av bærebjelkene i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Alle uønskede hendelser har en lokal tilhørighet som stiller lokalsamfunnet overfor store utfordringer. En rekke oppgaver er lagt til kommunene for å sikre god oversikt over risiko og sårbarhet, godt forebyggende arbeid og nødvendig beredskap og håndteringsevne. Kommunene skal iverksette tiltak for å beskytte befolkningen og sørge for å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner under kriser og katastrofer. En god kommunal beredskap er en grunnleggende forutsetning for en god nasjonal beredskap.

Kommunen har et generelt og grunnleggende ansvar for ivaretakelse av befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sitt geografiske område. Den utgjør det lokale fundamentet i den nasjonale beredskapen og er således en sentral aktør i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Samtidig som den skal håndtere en krise, skal kommunen også opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og tjenester, blant annet innenfor liv og helse.

[9] Retningslinjer for regionalt samordningsansvar ved kriser og katastrofer i fred (kgl. res. av 12.12.1997).

I 2010 ble kommunene pålagt en generell beredskapsplikt gjennom sivilbeskyttelsesloven[10]. Den kommunale beredskapsplikten pålegger kommunene selv å ta ansvar for et systematisk, kontinuerlig og kvalitetsmessig godt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, og vurdere behovet for beredskapsforberedelser. I tillegg er det beredskapskrav etter flere spesiallover, for eksempel lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven), brann- og eksplosjonsloven, folkehelseloven, helse- og omsorgstjenesteloven, smittevernloven og forurensningsloven.

Beredskapspliktene innebærer at kommunene blant annet:

- skal utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyser
- tar hensyn til risiko og sårbarhet, herunder klimaendinger, i kommuneplanleggingen og byggesaksbehandlingen og bruker hensynssoner for områder som er utsatt for fare eller er spesielt sårbare
- har beredskapsplaner inkludert organisert kriseledelse og informasjonsplan og utpekt alternative lokaler for kriseledelsen
- planlegger for at kommunen opprettholder sin drift selv om det inntreffer en uønsket hendelse, som for eksempel bortfall av kraft og elektrisk kommunikasjon – kontinuitetsplanlegging
- har nødvendig nødstrøm
- har plan for evakuering av egne virksomheter/institusjoner
- skal ha en brannordning
- delta i IUA (Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning)
- må samarbeide og samordne seg med relevante offentlige og private aktører, for eksempel gjennom kommunalt beredskapsråd, som ledes av ordføreren, hvor ulike beredskapsetater er representert
- skal ha oversikt over tilgjengelige ressurser de selv disponerer, tilgjengelige ressurser hos andre aktører og inngå nødvendige avtaler om bistand under kriser
- skal gjennomføre øvelser i samarbeid med relevante beredskapsetater
- skal gi bistand ved evakuering
- skal ta hånd om evakuerte og pårørende etter anmodning fra politiet ved å drifte evakuerte- og pårørendesenter (EPS)
- har etablert kriseteam
- tilbyr tekniske tjenester
- har ansvar for helsetjenester som legevakt, og følger opp personer med mindre skader
- følger opp at drikkevann ikke er forurenset
- gir informasjon til publikum/media
- skal rapportere til Fylkesmannen ved hendelser

Kommunal kriseledelse
For at kommunen skal være forberedt på å håndtere uønskede hendelser, skal det utarbeides en overordnet beredskapsplan (jf. forskrift § 4)[11]. Den skal blant annet inneholde plan for kommunal kriseledelse. Kommunen skal i planen avklare hvem som skal gjøre hva, når og hvordan, herunder hvordan kriseledelsen skal være bemannet.

Kommunal kriseledelse er en kjernegruppe bestående av representanter for politisk og administrativ ledelse i kommunen. Hvor stor kriseledelsen skal være, avgjør kommunen selv.

Politisk ledelse er ordføreren. Administrativ ledelse er rådmann og normalt også rådmannens ledergruppe (kommunalsjefer og/eller sentrale etats-/fagsjefer alt etter kommunens organisering). Dette innebærer at også

[10] lov 25. juni 2010 nr. 45 *om kommunal beredskapsplikt, sivilbeskyttelsestiltak og Sivilforsvaret* (sivilbeskyttelsesloven).
[11] Forskrift om kommunal beredskapsplikt.

nøkkelpersoner inngår i kriseledelsen. En nøkkelperson kan være brannsjefen eller representant for brann- og redningsvesenet.
Brann- og redningsvesenet er en sentral beredskapsressurs for kommunen.

Kommunalt beredskapsråd
Kommunen skal trekke inn offentlige og private beredskapsaktører ved utarbeidelse av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan.

Kommunalt beredskapsråd er et forum for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Beredskapsrådet består av personer fra politisk og administrativ ledelse i kommunen og lokale/regionale representanter fra sentrale eksterne samarbeidsetater.

Ordføreren er leder av beredskapsrådet. Eksterne aktører er for eksempel politiet, Sivilforsvaret, frivillige organisasjoner, Mattilsynet, lokalradioen, handelsstanden, dameier, eiere av kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner, som for eksempel kraftselskaper, og Statens vegvesen.

2.5. Risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner på sentralt, regionalt og lokalt nivå

Sentralt utarbeides det et Nasjonalt risikobilde (NRB) som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er ansvarlig for.

På regionalt nivå er Fylkesmannen ansvarlig for et regionalt risikobilde. Bakgrunnen er Fylkesmannens generelle ansvar for samordning/koordinering av samfunnssikkerhet og beredskap regionalt.[12] Dette innebærer blant annet å ha oversikt over risiko og sårbarhet i fylket: Risiko- og sårbarhetsanalyse for fylket (fylkes-ROS) skal gi en oversikt over viktige samfunnssikkerhets- og beredskapsmessige utfordringer i fylket. Den skal også inneholde oversikt over aktuelle samarbeidsaktører og hva de kan bidra med i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet.

På lokalt/kommunalt nivå er det krav til en rekke risiko- og sårbarhetsanalyser. På brann- og redningsområdet skal kommunen[13] gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brann- og redningsvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver de kan bli stilt overfor. Kommunene skal gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som skal forankres i by-/kommunestyret.[14] Kommunen har en plikt til å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer, og hvordan hendelsene i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

En rekke lovbestemmelser stiller krav til at kommunen skal gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyse og utarbeide beredskapsplan.[15] Det er krav om at dette arbeidet blir samordnet internt i kommunen og med private og offentlige beredskapsaktører. Beredskapsplanlegging handler om prosessen som skal lede til forberedte tiltak for å beskytte befolkningen, viktige samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur, og for å begrense og håndtere uønskede hendelser og konsekvensen av disse i hele kommunen.

Etter sivilbeskyttelseslovens § 15 skal kommunen med utgangspunktet i risiko- og sårbarhetsanalysen utarbeide beredskapsplaner. Den overordnede beredskapsplanen skal samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen. Den skal også være samordnet med andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplaner.

Som minimum skal den innholde:

- plan for kommunens kriseledelse
- varslingsrutiner

[12] Se kap. 2.3, Fylkesmannens rolle og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet.
[13] Brann- og eksplosjonsvernloven § 9, 2. Ledd.
[14] Sivilbeskyttelsesloven fra 01.01.2010 med forskrift av 07.10.2011.
[15] F.eks. sivilbeskyttelsesloven (kommunal beredskapsplikt), brann- og eksplosjonsloven, helseberedskapsloven, helse- og omsorgstjenesteloven og plan- og bygningsloven.

- ressursoversikt
- evakueringsplan og plan for befolkningsvarsling
- plan for krisekommunikasjon til befolkningen/media og egne ansatte

Et av kommunes styringsverktøy er kommuneplanen, som skal omfatte en samfunnsdel med handlingsplan og en arealdel. Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier og være grunnlaget for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Et av hensynene som skal ivaretas, er samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier m.m.[16]

Figuren nedenfor viser kommunens ansvar for utarbeidelse av risikoanalyser og bredskapsplaner, og samspillet med kommuneplaner.

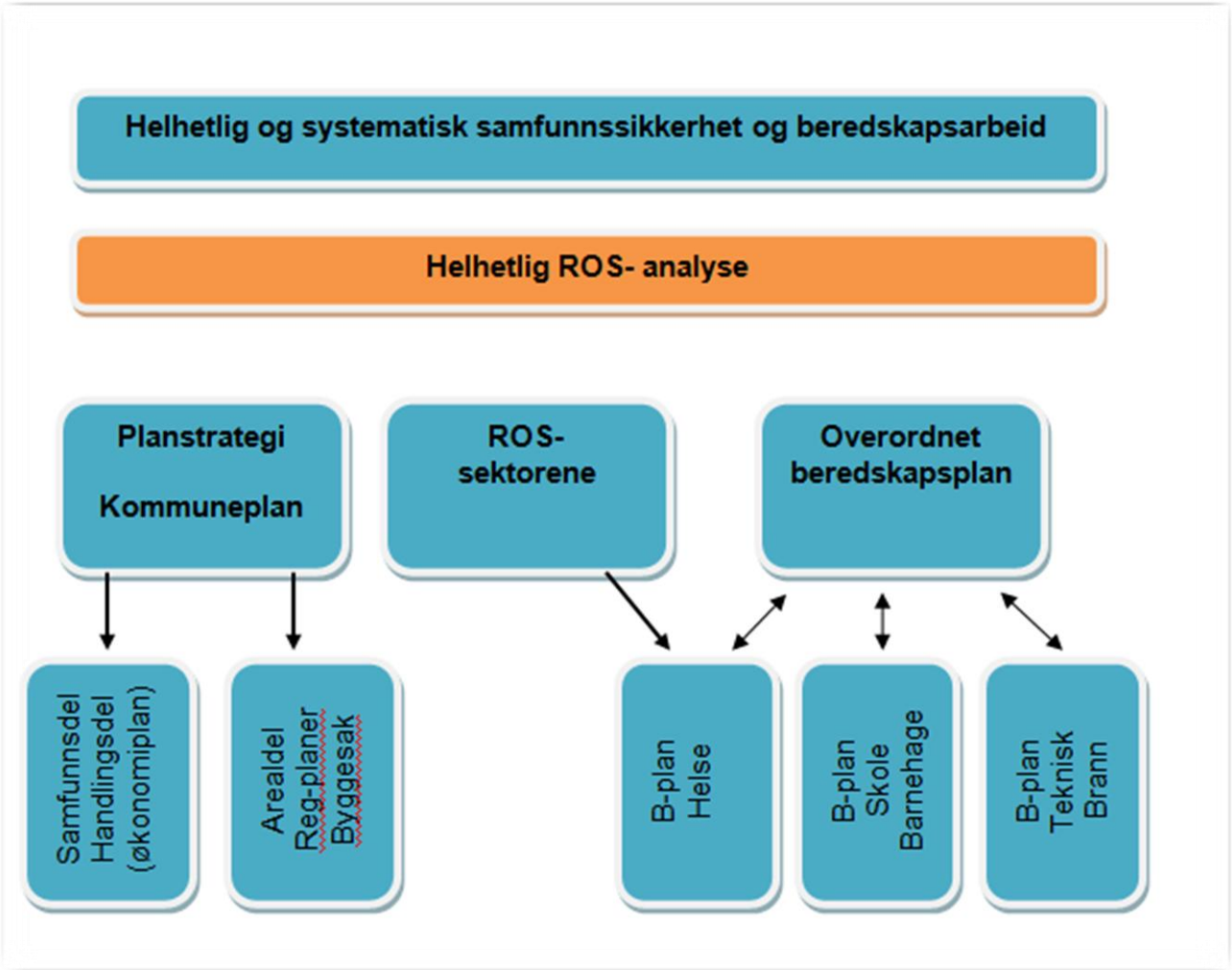

Figur 1: Kommunens ansvar for utarbeidelse av risikoanalyser og beredskapsplaner, og samspillet med kommuneplaner.

2.6. Brann- og redningsvesenets rolle i samfunnssikkerhetsarbeidet

I St.meld. nr. 35 (2008–2009) *Brannsikkerhet* fremgår det at brann- og redningsvesenet utgjør en svært viktig ressurs for det samlede samfunnssikkerhetsarbeidet i den enkelte kommune. Brann- og redningsvesenet har en viktig oppgave på det forebyggende brannvernområdet, og det utgjør kommunens viktigste redningsressurs. Se nærmere om dette i kapittel 3.

[16] Plan- og bygningsloven § 3-1.

3. Dagens organisering og dimensjonering av kommunens brann- og redningsvesen

3.1. Forvaltningsnivåer og styringslinjer

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har det overordnede myndighetsansvaret for brannvernet og redningstjenesten. Departementet skal blant annet fastlegge mål, prinsipper og retningslinjer for tiltak mot brann og andre hendelser.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er direkte underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og er sentral tilsynsmyndighet på brannområdet og nasjonal brannmyndighet. DSB skal understøtte departementets arbeid med å videreutvikle samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. DSB skal være nasjonal brannmyndighet og myndighet på deler av redningsområdet og skal iverksette regjeringens strategi på området.

Etter lov 24. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) skal kommunen sørge for etablering og drift av brann- og redningsvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte. Det er kommunestyret som er kommunens øverste myndighet, og det kommunale brann- og redningsvesenet forvaltes som en del av den kommunale administrasjonen. Selv om kommunen kan sette bort deler av oppgavene til andre kommuner eller virksomheter, ligger myndighetsansvaret fortsatt hos kommunen.

Lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) gjelder for all virksomhet i både kommuner og fylkeskommuner. Kommunelovens regler avspeiler prinsippet om at den enkelte kommune i størst mulig grad skal ha frihet til selv å organisere egen virksomhet. Kommunene er selvstendige, politisk valgte og styrte forvaltningsnivåer. Kommunene er dermed ikke underlagt andre organer enn Stortinget som lovgiver, så lenge ikke andre underordningsforhold følger av lov. Dette innebærer at statsforvaltningen ikke har noen generell styrings-, instruksjons- eller overprøvningsrett overfor kommunene.

3.2. Forvaltningsområder og oppgaver

3.2.1. Brann- og eksplosjonsvernloven

Etter brann- og eksplosjonsvernloven kan departementet gi utfyllende bestemmelser til brann- og eksplosjonsvernloven i form av forskrifter der dette utrykkelig fremgår av loven. Denne myndigheten er delegert videre til DSB, som også kan gi tillatelser og godkjenninger der det fremkommer av loven, og er klageinstans for vedtak fattet av kommunestyret. DSB skal også føre tilsyn med kommunene og deres etterlevelse av krav i brann- og eksplosjonsvernloven. Brann- og redningsvesenet skal også rapportere til DSB. DSB har ingen instruksjonsmyndighet overfor kommunen.

Kommunen skal følge opp lokalt på flere områder, både gjennom å ha innsatsstyrker og utføre beredskapmessige oppgaver, og på forebyggende brannvern gjennom informasjon/motivasjon og tilsyn.
Kommunen er også gitt myndighet til i noen tilfeller å gi lokale bestemmelser i form av lokale forskrifter.

Kommunene skal utføre de oppgaver som fremgår av brann- og eksplosjonsvernloven.

Av brann- og eksplosjonsvernloven § 1 fremgår det at loven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede hendelser.

Etter brann- og eksplosjonsvernloven § 9, 1. ledd skal kommunen sørge for å etablere og drifte brann- og redningsvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte. Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brann- og redningsvesenet blir best mulig tilpasset de oppgavene det kan bli stilt overfor.

De lovpålagte oppgavene til brann- og redningsvesenet følger av loven § 11 og er:

- gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle brann og andre akutte ulykker
- gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- være innsatsstyrke ved brann
- være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunenes risiko- og sårbarhetsanalyse
- etter anmoding yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innefor eller utenfor den norske territorialgrensen
- sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Etter brann- og eksplosjonsvernloven § 11, 2. ledd kan kommunen legge andre oppgaver til brann- og redningsvesenet så langt dette ikke svekker brann- og redningsvesenets gjennomføring av de ovennevnte lovpålagte oppgaver.

3.2.2. Beredskapsoppgaver etter annen lovgivning

Lov 13. mars 1981 nr 6 om vern mot forurensing og om avfall (forurensningsloven)
Etter forurensningsloven er i utgangspunktet beredskapsplikten på forurensningsområdet lagt til de som driver virksomhet som kan medføre akutt forurensing. Likevel skal kommunen etter lovens § 43 sørge for nødvendig beredskap ved tilfeller av akutt forurensning som kan inntreffe eller medføre skadevirkninger innen kommunen som ikke dekkes av den private beredskapen. Den offentlige beredskapen blir derfor særlig aktuell når den akutte forurensningen skriver seg fra mobile kilder. Statens ansvar blir særlig aktuelt ved større skipshavarier og større oljesøl fra virksomheten på sokkelen.

3.2.3. Dagens organisering og dimensjonering av det kommunale brann- og redningsvesenet

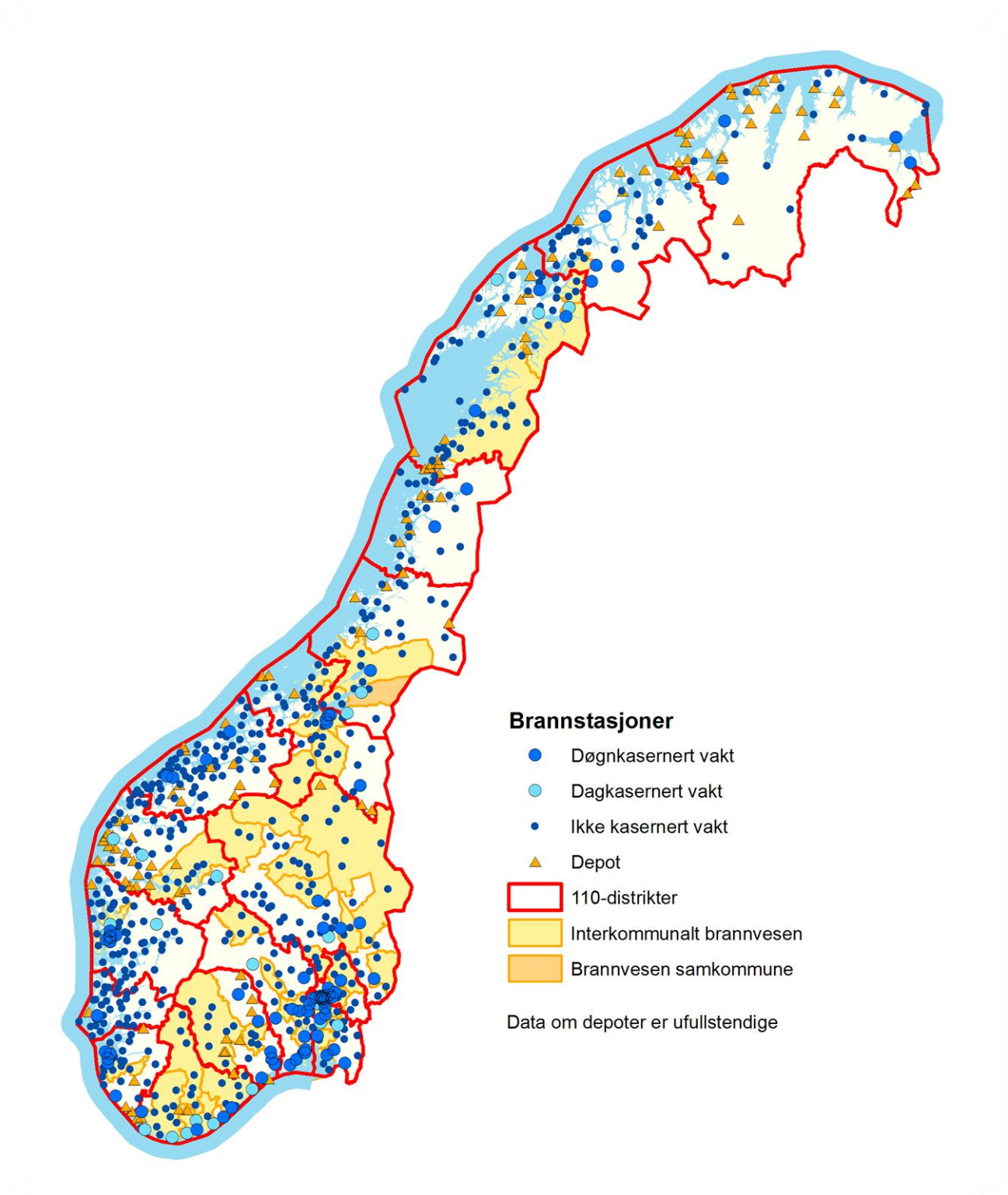

Figur 2: Oversikt over brann- og redningsvesen pr. oktober 2013.

Ved innføring av brann- og eksplosjonsvernloven ble det tydeliggjort at kommunen har en fleksibilitet når det gjelder kravet om etablering og drift av brann- og redningsvesenet. Begrepet "sørge for" er benyttet for å synliggjøre at den enkelte kommune kan sette bort deler av brann- og redningsvesenets oppgaver til andre kommuner eller til andre virksomheter. Andre virksomheter kan være beredskap i industrien, forsvaret, flyplasser m.m. Etter § 9, 4. ledd kan kommunen enten drive brann- og redningsvesenet gjennom samarbeid i kommunen, eller overlate oppgavene helt eller delvis til en annen kommune.

En viktig forutsetning for dette er at kommunen må sikre at myndighetsutøvelsen skjer under kommunens formelle ansvar. Dette innebærer at den offentlige myndighetsutøvelsen må utøves av et kommunalt organ som har de nødvendige fullmakter. Det må i slike tilfeller etableres administrative ordninger i kommunen som sikrer dette. Saksforberedelse kan foretas av andre, men pålegg vedrørende for eksempel forebyggende tiltak ved tilsyn må fattes av kommunen, selv i samsvar med blant annet kravene i forvaltningsloven. Dette må også sees i lys av lovens § 15 om samarbeid, hvor kommunen har plikt til å samarbeide om lokale og regionale løsninger av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver med sikte på best mulig utnyttelse av samlede ressurser. Det er også gitt en åpning om at departementet kan pålegge samarbeid[17]. I forarbeidene til loven fremkommer det at eventuelle pålegg skal være motivert ut fra sikkerhetsstyring i tråd med formålet med loven. Departementet har til nå ikke benyttet seg av denne påleggshjemmelen.

Der to eller flere kommuner samarbeider om gjennomføringen av noen av eller alle brann- og redningsvesenets oppgaver, betegnes dette som en brannvernregion. Bestemmelsene overfor kommunene gjøres da gjeldende for brannvernregionen. Flere kommuner har inngått samarbeidsavtaler om gjennomføring av konkrete oppgaver.

Landets 428 kommuner har pr. november 2013 organisert sitt brannsikkerhetsarbeid i (cirka) 295[18] brann- og redningsvesen. Brann- og redningsvesenet har omlag 3 500 heltidsansatte og om lag 8 500 deltidsansatte. Hvert år bruker brann- og redningsvesenet (inkludert feierne) i overkant av 1 100 årsverk på forebyggende arbeid. Kommunene dekker kostnader til etablering og drift av brann- og redningsvesenet.

Åtte brann- og redningsvesen dekker i dag flere enn 100 000 innbyggere hver. Oslo brann- og redningsetat, Bergen brannvesen og Brannvesenet Sør-Rogaland IKS dekker mer enn 250 000 innbyggere hver.

[17] Lov 24. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brann- og redningsvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven).

[18] Arbeidsgruppens sekretariat har sammen med DSB brukt mye tid på å finne frem til et så korrekt antall brann- og redningsvesen som mulig. Dette er utfordrende fordi mangfoldet i hvordan kommunene tilnærmer seg brann- og redningsoppgavene på, er stort. Det benyttes derfor et noe høyere antall enn 295 når det gjelder den analysen som DSBs fagmiljø selv har foretatt.

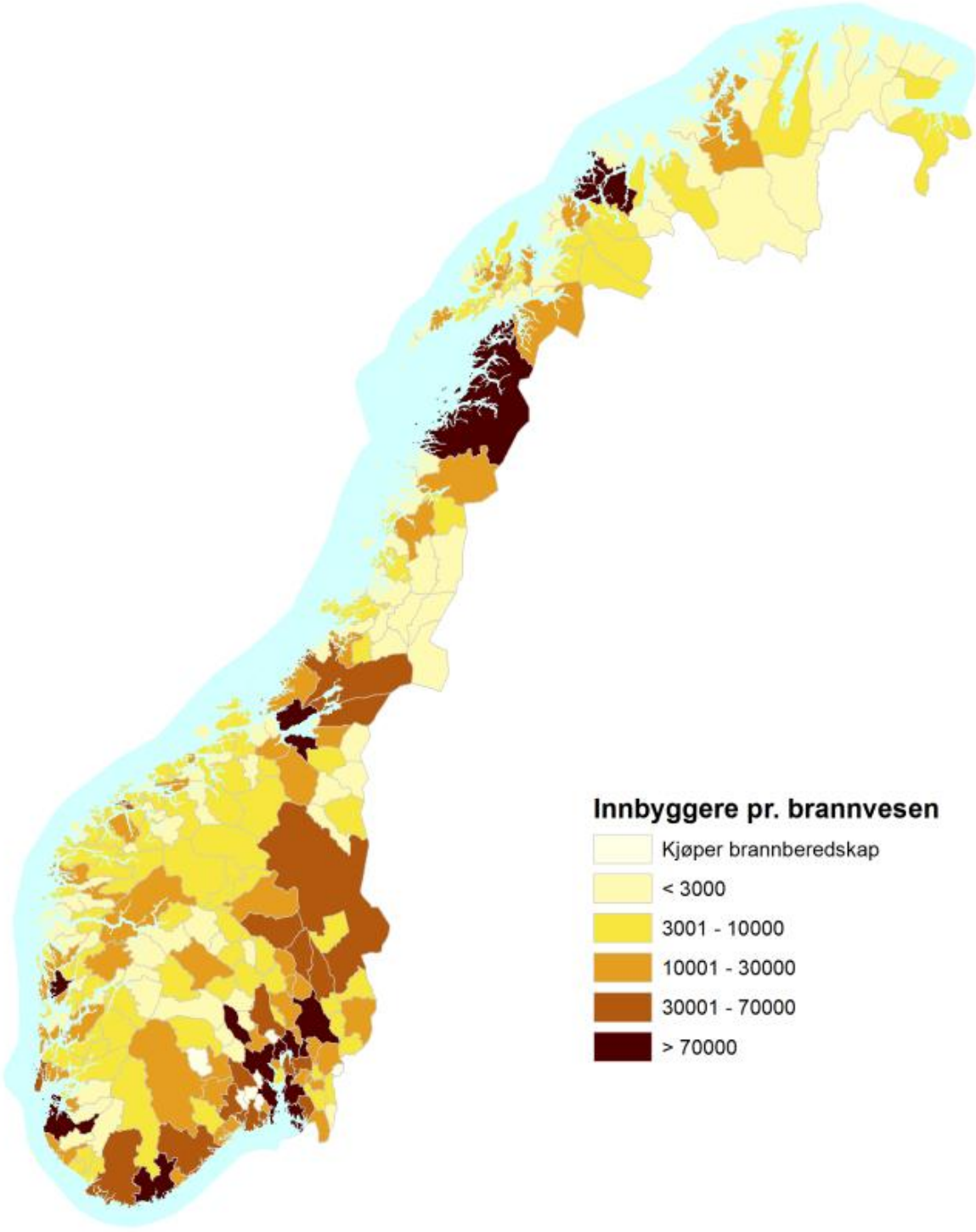

Figur 3: Antall innbyggere pr brann- og redningsvesen.

3.2.4. Nødalarmering

Organiseringen av denne delen av kommunenes oppgaver etter loven stiller seg noe annerledes enn de øvrige oppgavene. I brann- og eksplosjonsvernloven § 16 er det åpnet for at sentral tilsynsmyndighet kan pålegge kommunene å etablere en nødalarmeringssentral for mottak av meldinger om branner og andre ulykker innen en fastsatt region, som kan omfatte flere kommuner. Likevel er dette en del av det kommunale ansvaret. Det er 19[19]

[19] Pr. oktober 2013.

nødalarmeringssentraler (110-sentraler) i landet. Denne delen av den kommunale brann- og redningstjenesten er regionalisert etter statlige pålegg. Se kart over inndeling av regionene i figur nr. 4 under. Regionene følger politidistriktsgrensene, med noen få unntak for enkelte brann- og redningsvesen.

Nødalarmeringssentralen skal bemannes, utrustes og opereres slik at den til enhver tid fyller behovet for mottak og registrering av nødmeldinger, alarmering av mannskaper og kommunikasjon med innsatsstyrker og den som melder ulykken.

De 19 nødalarmeringssentralene håndterer til sammen rundt 100 000 oppdrag i året. Sentralene er ulikt dimensjonert og organisert, enten som aksjeselskap, interkommunalt selskap (IKS) eller etter vertskommunemodellen. Bemanningen ved sentralene varierer med den geografiske og befolkningsmessige størrelsen på regionen, men ligger i størrelsesorden fem–ti fast ansatte, i tillegg til ulike former for vakt-pool. De fleste 110-sentralene kan bemanne tre eller fire operatørplasser. Det er kun sentralene i Finnmark og på Haugalandet som har to operatørplasser.

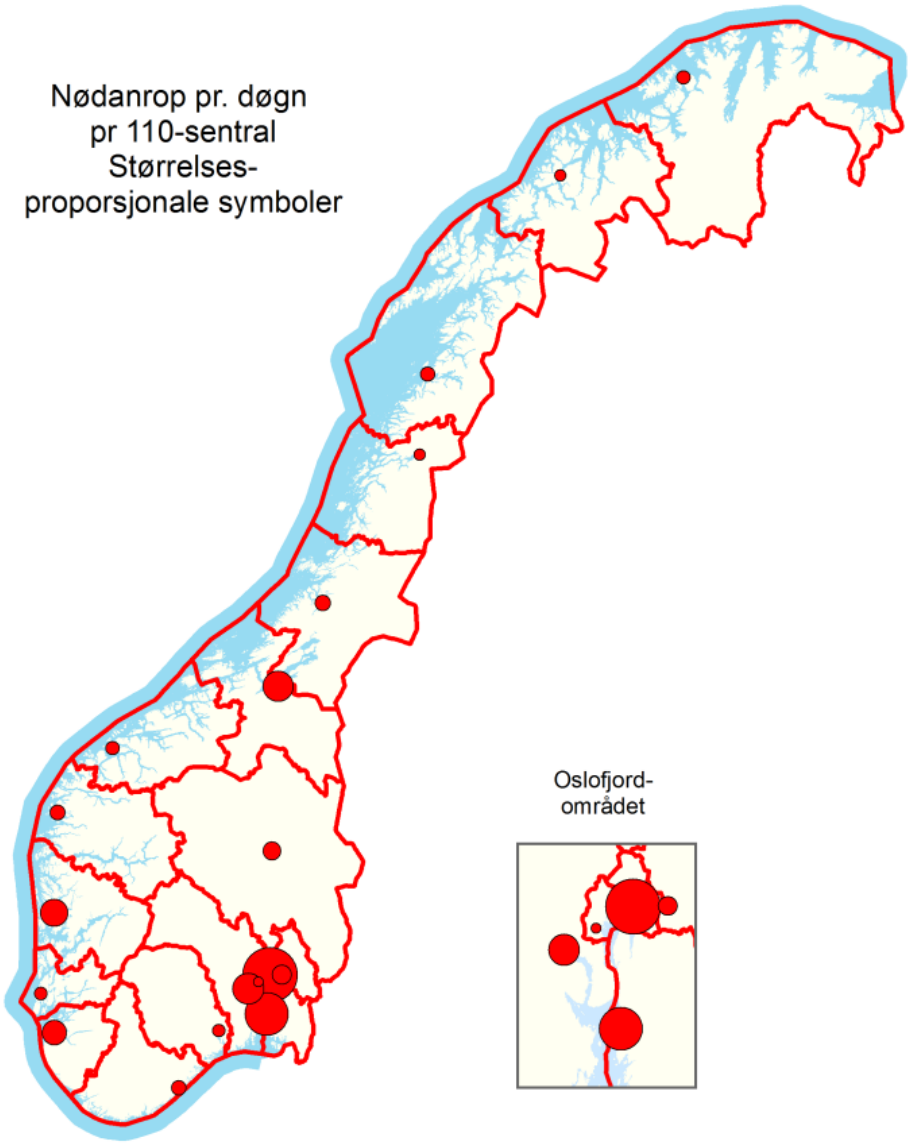

Figur 4: Nødanrop pr. døgn pr. Nødalarmeringssentral.

3.2.5. Ledelse

Lederen av brann- og redningsvesenet inngår i det ordinære linjesystemet i kommunen under rådmannen. Det vil være kommunestyrets og rådmannens ansvar at lederen får de nødvendige fullmakter for å kunne lede brann- og redningsvesenets innsats og forebyggende oppgaver på en forsvarlig måte.

Etter regelverket er det krav om brannsjef i hel stilling ved 20 000 innbyggere eller mer. I 2011 var det totalt 264 brannsjefer i landet. Av disse var det 81 brannsjefer i heltidsstillinger og 183 i deltidsstillinger.

Etter lovens § 12 har leder av brann- og redningsvesenet, eller den han bemyndiger, fullmakter ved brann og andre ulykkessituasjoner. Det nevnes her at leder av brann- og redningsvesenet har ledelsen ved brannbekjempelsen og har skadestedsledelsen til politiet overtar, samt ordensmyndighet ved andre ulykker inntil politiet ankommer.

Enhetlig ledelsessystem (ELS) er et standardisert ledelsessystem[20] som er utviklet for kommunenes brann- og redningsvesen, Sivilforsvaret, de interkommunale utvalgene mot akutt forurensning (IUA) og Kystverket. ELS er tilpasset ledelsesnivåer og organisering av ledelse hos beredskapsaktører, og er tilpasset prinsippene om ansvar, likhet og nærhet. Systemet bidrar til at man kan håndtere hendelser på en gjenkjennbar og forutsigbar måte, uavhengig av type og størrelse på hendelsen.

3.2.6. Utfyllende bestemmelser om kommunenes organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet. Statlig styring

I Meld. St.12 (2011–2012) *Stat og kommune – styring og samspel*[21] slås det fast at hovedprinsippet for den statlige styringen skal være basert på økonomisk og juridisk rammestyring, veiledning og dialog. Når særlover legger oppgaver til kommuner, skal reglene tilpasses prinsippet om kommunal organisasjonsfrihet.

Begrunnelsen for rammestyring er først og fremst knyttet til at kommuner og fylkeskommuner har en egenverdi. Generalistkommuneprinsippet innebærer at alle kommuner er pålagt de samme oppgavene gjennom lov, at det samme finansieringssystemet gjelder for alle, og at lovgivningen gir de samme rammene for organisering og styring av kommunene. Dette prinsippet er fortsatt grunnleggende for organiseringen av kommunesektoren. Det at kommunene er generalistkommuner, innebærer at alle skal ivareta demokratiske funksjoner, yte tjenester til innbyggerne, være myndighetsutøvere og ta hånd om planleggings- og utviklingsoppgaver i lokalsamfunnet uavhengig av innbyggertall, bosettingsstruktur eller andre kjennetegn. Prinsippet innebærer at alle innbyggerne skal ha tilgang til offentlige tjenester uansett hvor de bor.

En annen begrunnelse for rammestyring er at dette gir velferdsgevinster. Nærheten politikeren har til lokalsamfunnets behov og utfordringer, gjør at de ved rammefinansiering kan bruke ressursene der de gjør mest nytte. Juridisk rammestyring betyr at kommunene får reell handlefrihet ved gjennomføring av lovpålagte oppgaver, blant annet at slik at de beholder en fleksibilitet til å se behov på tvers og samordne tjenester til befolkningen.

Spørsmålet om statlig styring dreier seg ikke om at staten skal styre, men om hvordan den skal styre. Staten vil ha et spekter av mål, og noen av disse målene vil kunne begrunne bruk av statlige styringsmidler som begrenser friheten til kommuner og fylkeskommuner. I Meld. St. 12 (2011–2012), kapittel 1, heter det at:

> *"Staten har eit legitimt behov for å styre også på ein måte som avgrensar handlefridomen til kommunar og fylkeskommunar. Det er akseptert at når kommunane løyser viktige velferdsoppgåver på vegne av staten, må staten setje premissar for den kommunale verksemda. Nasjonale mål om rettstryggleik, likskap og likeverd, effektiv og samordna bruk av offentlege ressursar, samfunnstryggleik, ei berekraftig utvikling og omsynet til urfolk og nasjonale minoritetar kan gje grunnlag for sterkare statleg styring etter ein særskilt vurdering. Særleg har målet om likeverdige tenester og rettstryggleik gjeve argument for at staten kan ta i bruk sterkare styringsverkemiddel. I vurderingar om bruk av statlege styringsverkemiddel må det balanseras mot omsynet til kommunal handlefridom."*

[20] Veileder om enhetlig ledelsessystem (ELS).
[21] Se også Stortingets behandling, jf. Innst. S nr. 270 S (2011–2012).

Samfunnssikkerhet er nevnt som et hensyn som kan begrunne sterkere statlig styring. Det å ivareta liv og helse er et grunnleggende hensyn som kan gi grunn til statlig styring av kommunesektoren, både for å oppnå nasjonale mål og for å sikre den enkeltes rette til helse og sikkerhet.

Av forarbeidene[22] til brann- og eksplosjonsvernloven fremkommer det at departementet har foretatt en avveining mellom prinsippene for kommunal selvbestemmelse og behovet for å legge statlige føringer for at landets innbyggere, uavhengig av hvor de måtte befinne seg, kan forvente et visst minstenivå av sikkerhet og beredskap mot brann og andre akutte ulykkessituasjoner. Departementet uttaler her at hensynet til den enkelte kommunes organisasjonsfrihet i noen tilfeller må vike for å sikre at landets viktigste offentlige beredskapsressurs innehar de nødvendige kvalifikasjoner, og at beredskapsstyrken har en hensiktsmessig dimensjonering.

Det fremkommer at departementet/DSB har gått langt i å gi detaljerte bestemmer om hvordan kommunen skal organisere og dimensjonere sitt brann- og redningsvesen.

Etter loven er kravene til hvordan kommunen organiserer sitt brann- og redningsvesen vide, og de rammene som gis, viser til at kommunen må organisere og drifte sitt brann- og redningsvesen slik at det på en effektiv og sikker måte kan ivareta de oppgavene det har på det forebyggende og beredskapsmessige området. Videre står det at kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brann- og redningsvesenet blir best mulig tilpasset de oppgavene det kan bli stilt overfor.[23] Dette innebærer at kommunen må ha oversikt over lokale forhold som innebærer risikoer og mulige oppgaver, og at det er dette som i utgangspunktet er førende for hvordan kommunen organiserer og dimensjonerer sitt brann- og redningsvesen.

Forskrift 26. juni 2002 nr. 726 om organisering og dimensjonering av brannvesen
Forskrift 26. juni 2002 nr 726 om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) er gitt med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven og regulerer flere krav til kommunen om hvordan brann- og redningsvesenet skal organiseres og dimensjoneres.

Etter forskriften skal brann- og redningsvesenet organiseres med en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling. I kommuner eller brannvernregioner med mer enn 20 000 innbyggere skal hver avdeling ledes av en person i hel stilling.

Organisering og dimensjonering av forebyggende oppgaver
Bestemmelsene om organisering og dimensjonering av forebyggende oppgaver følger av forskriftens kapittel 3.

I § 3-2, 1. ledd, fremkommer det samme utgangspunktet som i loven; forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brann- og redningsvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver, oppfylles. Videre står det at det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter lov og forskrift pr. 10 000 innbyggere i kommunen eller i en brannvernregion. Det er ikke et konkret krav til bemanning i en forebyggende avdeling, men krav om utførelse av brannforebyggende oppgaver. Dette vil si at en forebyggende avdeling kan dimensjonere med færre årsverk enn 1 pr. 10 000 dersom det utføres forebyggende oppgaver andre steder i kommunen eller brannvernregionen. Avslutningsvis i bestemmelsen fremgår det at andre forebyggende oppgaver som brann- og redningsvesenet påtar seg, krever ytterligere ressurser.

Det er viktig å presisere at dette er minimumskrav. Hovedregelen er som beskrevet ovenfor at forebyggende avdeling skal dimensjoneres med bakgrunn i risikovurderinger i kommunen/brannvernregion og en effektiv og sikker gjennomføring av oppgaver. I 2012 var det 513 årsverk (eksklusiv feietjenesten) i brannforebyggende arbeid.

Særlig om feietjenesten
Selv om feietjenesten er del av brann- og redningsvesenets forebyggende arbeid, er denne oppgaven ikke en del av det som betegnes som brannforebyggende oppgaver etter § 3-2 i forhold til dimensjonering. Når det gjelder

[22] Ot.prp. nr. 28 (2001–2002) under pkt 13.3.1 om tilpasning til kommuneloven/organisering av brann- og redningstjeneste.
[23] Se kap. 2.

organiseringen, er det vanlig at dette organiseres under forebyggende avdeling. Det følger av forskriftens § 2-5 at det skal være en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling. Det foreligger ingen minimumskrav til dimensjonering av feietjenesten. Her er kravet det som fremgår av loven og gjentas i forskriften, det vil si at feietjenesten skal dimensjoneres slik at oppgavene etter lov og forskrift ivaretas på en effektiv og sikker måte. Det er cirka 600 årsverk som benyttes til feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Organisering og dimensjonering av beredskap og innsats
Bestemmelsene om organisering og dimensjonering av beredskap og innsats er beskrevet i forskriftens kapitler 4 og 5. Utgangspunktet for organiseringen og dimensjoneringen av beredskapen er basert på risikovurderinger og hvilke typer objekter som kommuner/brann- og redningsregioner har i sitt ansvarsområde.

Når det gjelder krav om organisering, skal kommunen etter § 4-1 samarbeide med andre kommuner og beredskapsorganisasjoner for best mulig å utnytte ressursene i regionene. Kommuner med felles tettsted plikter å samarbeide om beredskapen i et felles tettsted. Videre følger det av veiledningsteksten at kommuner som har felles tettsted, bør inngå avtale om samarbeid fordi førsteinnsats skal skje fra den brannstasjonen som har kortest innsatstid. Kravet til førsteinnsats må være avklart i kommunenes ROS-analyser, og dette må fremgå av samarbeidsavtaler mellom kommunene. Slike avtaler om samarbeid må ivaretas i nødalarmeringssentralenes varslingsprosedyrer.

I forskriften er tettsted definert som tettbebygget område med minst 200 bosatte, der avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter. Tettsted avgrenses uavhengig av administrative grenser. Statistisk sentralbyrå utgir oversikt over tettsteders størrelse.

Av § 4-2 fremgår det at kommunen eller brannvernregionen også skal inngå avtaler som legger til rette for å motta eller yte bistand ved behov i akutte brann- og ulykkessituasjoner med nabobrann- og redningsvesen, industrivern, flyplass- og havariberedskap, Sivilforsvaret, Forsvaret mv. der slike styrker finnes. Bakgrunn for denne bestemmelsen er at det i situasjoner utover det normale vil være avgjørende at brann- og redningsvesenet har etablerte avtaler med de ressurser som finnes i rimelig nærhet.

Dette innebærer at mye av organiseringen av beredskapen er basert på avtaler, både gjennom samarbeid og bistand mellom kommuner/brannvernregioner og andre beredskapsressurser.

Når det gjelder nødalarmering, følger det av § 4-5 at kommunene innenfor en region skal være tilsluttet felles nødalarmeringssentral, som til enhver tid skal kunne ta imot meldinger om brann og andre ulykker og iverksette nødvendige tiltak. Nødalarmeringssentralen er etter § 4-6 ansvarlig for alarmering og utkalling av tilstrekkelig innsatsstyrke og overordnet vakt. I § 4-7 fremgår det at nødalarmeringssentralen skal etablere samband med innsatsstyrken, overordnet vakt og øvrige nødetater, samt bistå under innsatsen.

Det er også bestemmelser om krav til særskilte reservestyrker, for eksempel i områder med betydelig fare for brann i skog eller liknende. Kommunen/brannvernregionen kan skrive ut ytterligere personell til tjeneste etter brann- og eksplosjonsvernloven § 17 der tilfredsstillende beredskap ikke kan oppnås på annen måte (ref. ovennevnte). Kommunen skal også, i situasjoner hvor brannrisikoen er vesentlig høyere enn normalt, iversksette midlertidige tiltak.

Depoter
Foruten lovpålagte oppgaver har mange kommuner etablert egne branndepoter. Depotene er opprettet etter kommunens eget ønske og inneholder oftest kun enkelt materiell knyttet til brannbekjempelse. De er ment som et tilbud til innbyggere slik at de selv kan iverksette innsats i påvente av brann- og redningsvesenet. Ofte er de plassert i mindre tettbebygde områder med utfordrende geografi som må påregne lang innsatstid fra brann- og redningsvesenet.

Det foreligger ingen nasjonal oversikt over hvor mange depoter det finnes på landsbasis, eller hvilket utstyr de har.

Innsatstid
Etter forskriften er innsatstid definert som tiden fra innsatsstyrken er alarmert til den er i arbeid på skadestedet.

Kravet om innsatstid er sentralt for både dimensjoneringen og organiseringen av beredskapen og innsatsen, herunder bestemmende for lokalisering av brannstasjoner. Den overordnede tilnærmingen er at innsatsstyrken bør være lokalisert slik at en størst mulig del av befolkningen dekkes med kortest mulig innsatstid.

Innsatstiden er satt til 10 minutter, 20 minutter og 30 minutter basert på i hvilke type objekter innsats vil kunne bli nødvendig, og om hvorvidt det er gjennomført tiltak som kan kompensere for den økte risikoen. Eksempelvis om det er installert sprinkleranlegg.

Ved tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, ved sykehus/sykehjem mv. og i områder med konsentrert og omfattende næringsdrift er det krav til en innsatstid på 10 minutter. Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikke overstige 20 minutter. Utenfor tettsteder skal innsatsen fordeles mellom styrkene i regionen, og innsatstiden bør i slike tilfeller ikke overstige 30 minutter.

Etter forskriftens § 5-1 skal enhver kommune ha en beredskap for brann og ulykker som sikrer innsats i hele kommunen innefor kravet til innsatstid. Se ovenfor.

Samlet innsatsstyrke/beredskap i kommuner der det ikke er krav til dreiende vaktordning, skal være minst 16 personer, hvor minst 4 skal være kvalifisert som utrykningsledere. Kravet til utrykningsledere fremkommer av forskriftens bestemmelser om kompetansekrav. Beredskapen skal legges til tettsted der dette finnes. Der det etter § 5-2 er krav til vaktordning skal innsatsstyrken organiseres som vaktlag, som skal bestå av minst en utrykningsleder og tre brannkonstabler/røykdykkere. I tillegg skal det være støttestyrke som består avfører av tankbil og fører for snorkel-/stigebil.

I veiledningen til forskriften er det beskrevet at et firemannslag, med eventuelt tillegg av støttestyrke, erfaringsmessig er et minimum av personell som er nødvendig for å iversette effektiv og sikker førsteinnsats. Laget skal være en minste enhet som iverksetter førsteinnsats i branner, trafikkulykker m.m. Førsteinnsatslaget må være kvalifisert for alle oppgaver som brann- og redningsvesenet kan bli stilt overfor.

Vaktberedskap – krav til heltids/deltids personell uten vaktordning, med vakt på brannstasjon eller dreiende vakt[24]
Kravene om organisering av beredskapen i § 5-3 avhenger av innbyggertallet i tettstedet. Der det er under 3 000 innbyggere i tettstedet, kan beredskapen organiseres av deltidspersonell uten fast vaktordning. I tettsteder med 3 000 til 8 000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag bestående av deltidspersonell med dreiende vakt. I tettsteder med 8 000 til 20 000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag bestående av heltidspersonell med kasernert vakt innenfor ordinær arbeidstid, og deltidspersonell med dreiende vakt utenfor ordinær arbeidstid. Med kasernert vakt menes personell i vakt på en brannstasjon. I tettsteder med mer enn 20 000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag med heltidspersonell med kasernert vakt hele døgnet.

Overordnet vakt
Alle brann- og redningsvesen skal ha en overordnet ledelse når de er i innsats. Av § 5-6 fremkommer det at det i tettsteder med mer enn 2 000 innbyggere skal det være dreiende overordnet vakt. Brannsjefen og stedfortreder skal inngå i vaktordningen. Flere kommuner kan ha felles overordnet vakt.

[24] Med dreiende vakt menes at personellet har roterende vakt med en uke hver.

3.3. Regionale/nasjonale beredskapsressurser der brann- og redningsvesenet har et særlig ansvar/eierskap

3.3.1 Skogbrannberedskap

I likhet med slokking av branner generelt er også skog- og utmarksbranner et kommunalt ansvar. Store skogbranner er ressurskrevende og fordrer en særskilt innsats med innkalling og koordinering av ressurser.

Innsats ved skogbranner kan kreve deltagelse fra mange aktører over tid. Er brannene tilstrekkelig store, vil andre kommuners brann- og redningsvesen kunne bistå med slukking sammen med statens skogbrannhelikopter som kan rekvireres etter behov via Hovedredningssentralen.

Sivilforsvaret utgjør en viktig forsterkningsressurs med både personell, utstyr og logistikk til branner som varer over lengre tid. Andre aktører som kan bistå, er blant annet Forsvaret, skogeiere og politiet.

Det er kommunenes egne risiko- og sårbarhetsanalyser som skal kunne avdekke risiko for skogbranner i egen region og tilpasse brann- og redningsvesenet slik at det er i stand til å håndtere slike branner.

DSB har avtale om leie av helikopter for å assistere brann- og redningsvesenet med skogbrannslokking. Skogbrannhelikopteret skal ikke brukes som primærinnsats, men ved store eller omfattende branner kan brann- og redningsvesenet be om assistanse fra helikopteret. Henvendelsen gjøres via Hovedredningssentralen for Sør-Norge.

Når skogbrannhelikopteret er i innsats, etableres det samtidig en lederstøtte bestående av erfarne brannsjefer og brannbefal som skal sikre en effektiv bruk av helikopteret og bistå brann- og redningsvesenet med håndteringen av skogbrannen. Lederstøtteordningen er en avtalebasert ordning innført etter skogbrannen i Froland 2008. Avtalen sikrer at staten, gjennom DSB, har avtale med tre brann- og redningsvesen der brannbefalet har utvidet kompetanse i å håndtere skogbrann på ledernivå.

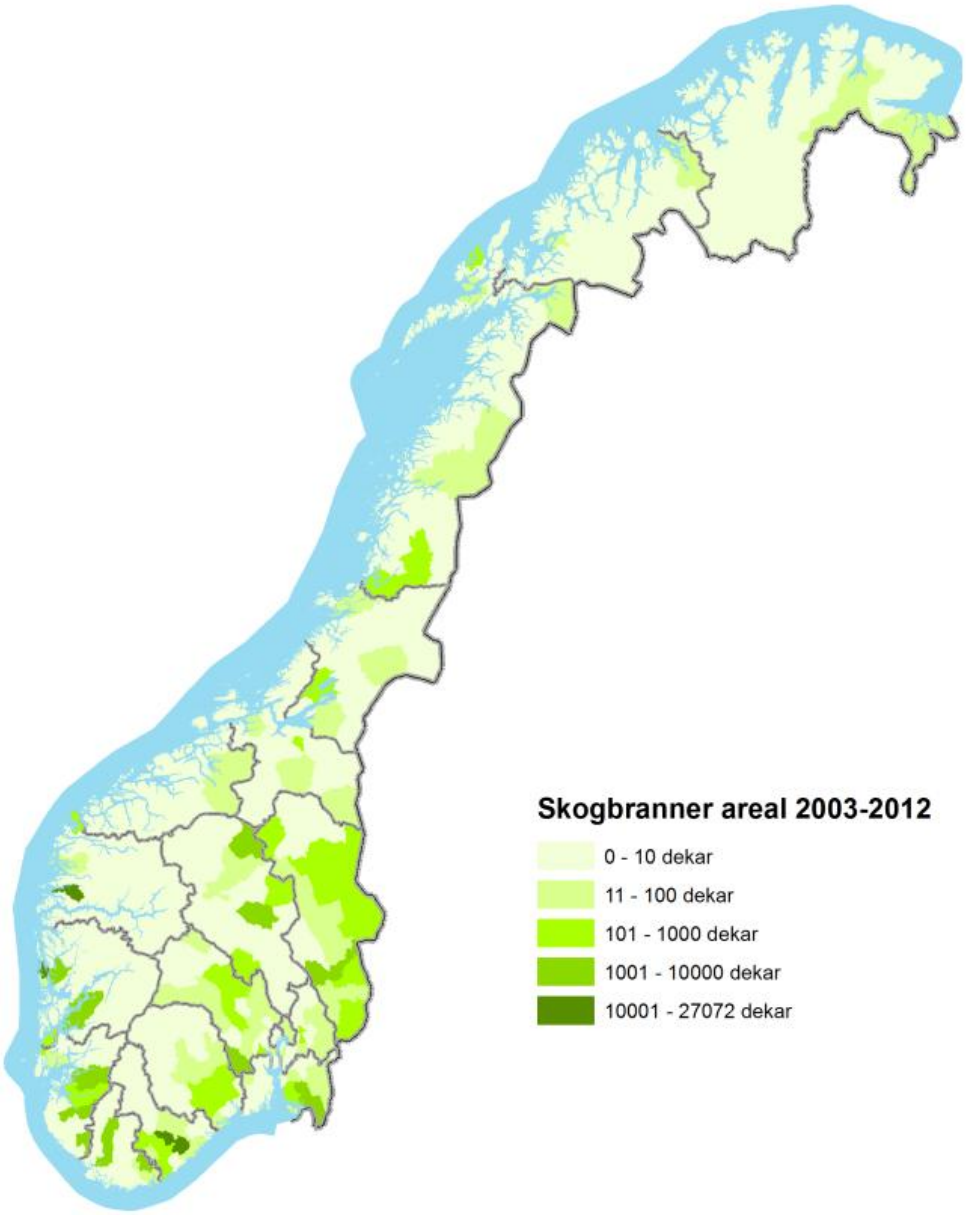

Figur 5: Areal skogbranner.

3.3.2. Redningsinnsats til sjøs (RITS)

Brann- og redningsvesenet har etter anmoding plikt til å yte innsats ved branner og andre ulykkessituasjoner i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen. Brannen på passasjerfergen Scandinavian Star i april 1990 førte til at brann- og redningsvesenet fikk lovpålagt bistandsplikt ved branner på passasjerskip innenfor og utenfor den norske territorialgrensen.

På midten av 1990-tallet ble det opprettet en særskilt ordning kalt brannvesenets redningsinnsats til sjøs, forkortet RITS. Med ny brann- og eksplosjonsvernlov i 2002 ble plikten til å yte bistand endret til plikt til å yte innsats.

For å yte innsats til skip ved ulykker i rom sjø har staten inngått avtale med syv brann- og redningsvesen med særlig kompetanse og trening for bistand til skip. Bistanden omfatter brannfaglig råd til skipets kaptein ved at RITS-mannskaper settes om bord på skip fra helikopter eller båt. I 2013 har staten hatt en avtale om RITS med Oslo brann- og redningsetat, Larvik brannvesen, Brannvesenet Sør-Rogaland IKS, Bergen Brannvesen, Ålesund brannvesen, Salten Brann IKS og Tromsø brann og redning. Beredskapen kjennetegnes videre ved at det årlig gjennomføres trening med eksempelvis 330-skvadronen, hovedredningssentralene, Kystvakten, Redningsselskapet og rederier. I tillegg gjennomføres det kurs og samtrening med skipenes egne mannskaper.

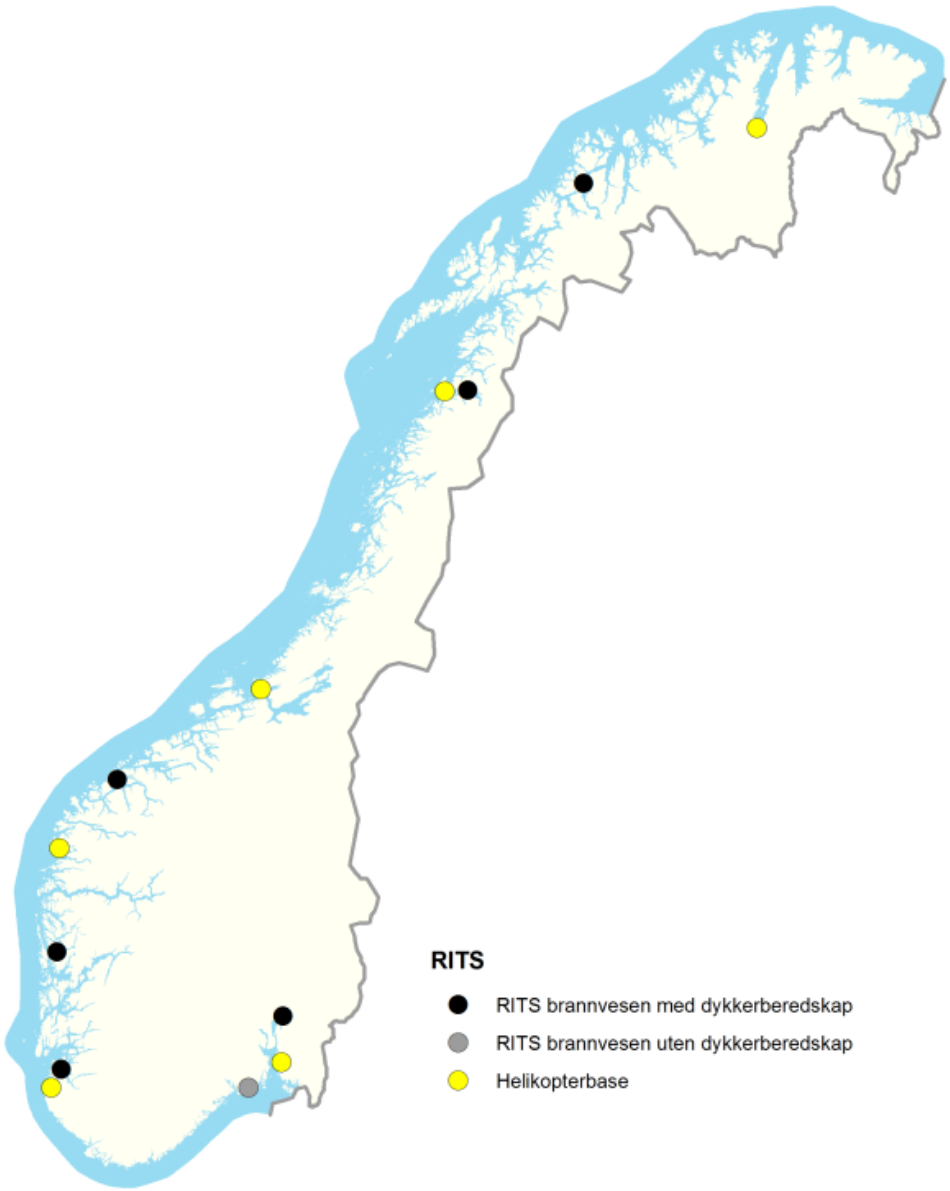

Figur 6: Brann- og redningsvesen som har RITS-beredskap, og helikopterbaser. Merk at Larvik ikke har dykkerberedskap.

3.3.3. Interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA)

Når det gjelder kommunenes beredskapsoppgave etter forurensningsloven, er det opprettet formelle samarbeid i form av interkommunal beredskap mot akutt forurensning. Miljødirektoratet har anbefalt at kommunene samarbeider om beredskapen i beredskapsregioner. Her samarbeider kommunene ved brann- og redningsvesen, havnevesen, politi, og der det er aktuelt, privat beredskapspliktig virksomhet om den kommunale forurensingsberedskapen. Den kommunale beredskapen er organisert i 32 regioner som hver ledes av et interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA). Alle regionene har godkjente beredskapsplaner. I hver region er det utpekt en vertskommune. Vertskommunen har en meget sentral plass i beredskapen, både administrativt og operativt.

Brann- og redningsvesenet spiller en sentral rolle i den nasjonale beredskapsordningen, og det er brann- og redningsvesenet som i første rekke aksjonerer ved landbaserte ulykker som involverer kjemikalier. Kompetansen på håndtering av hendelser med akutt forurensning ble kraftig styrket gjennom innføringen av IUA-ordningen.

Figur 7: IUA-distrikter med lokalisering av depot.

3.4. Noen sentrale samvirke- og samarbeidsaktører og beredskapsgrenser

Brann- og redningsvesenet samarbeider med mange ulike aktører innenfor områdene forebygging og håndtering. Ofte vil utfallet av hendelser være helt avhengig av at aktørene finner hverandre, og at aktørene samvirker. Dette gjelder både for å forebygge hendelser og for å kunne håndtere dem.

Aktørene med beredskapsansvar, både offentlige og private ressurser, kjennetegnes ved ulik organisering og ulikt geografisk dekningsområde. Nedenfor følger et kart som illustrerer hvor fragmentert og komplekst dette bildet er.

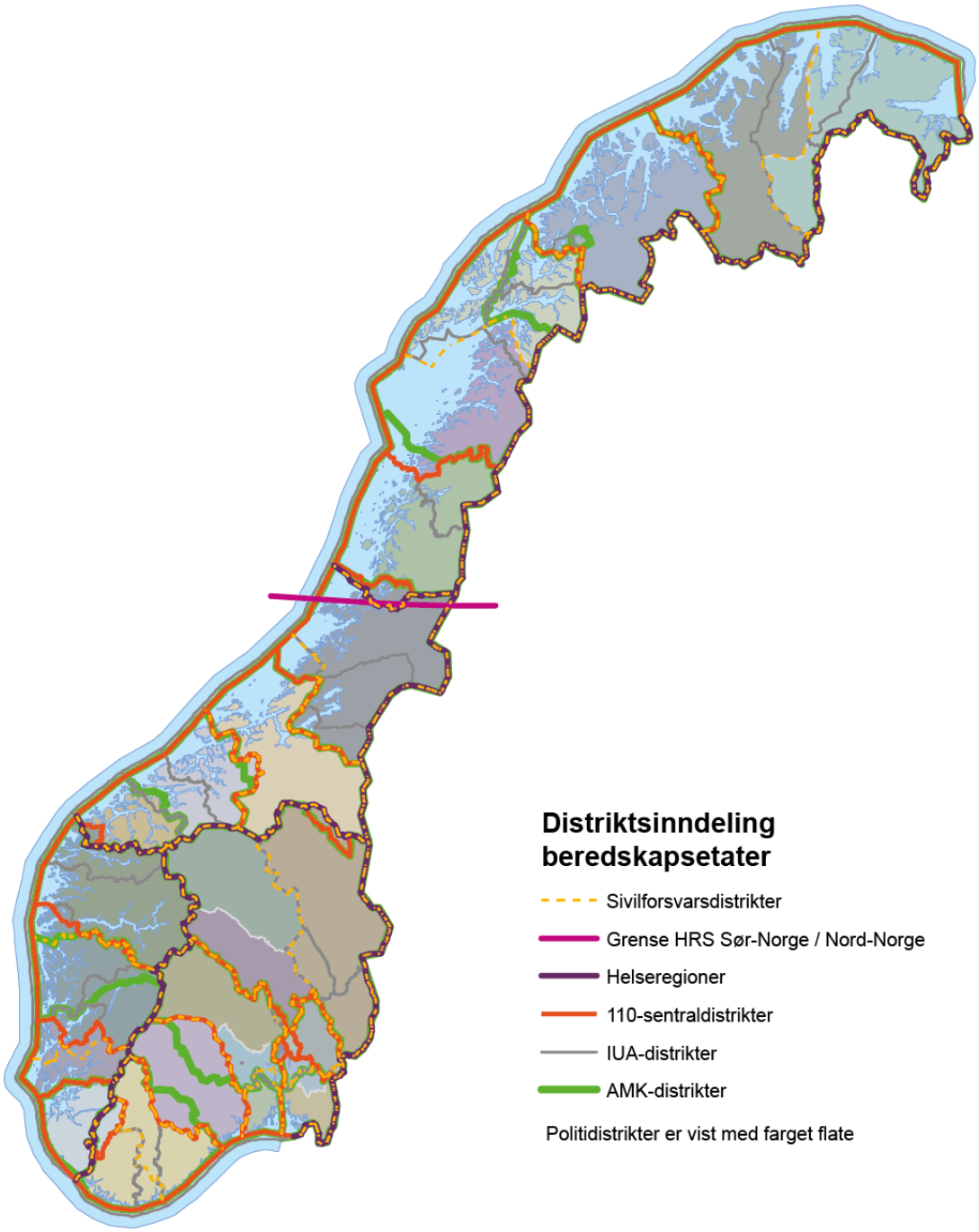

Figur 8: Illustrasjon av flere beredskapsaktørers dekningsområder.

Det ligger utenfor mandatet til arbeidsgruppen å komme med forslag til hvordan den totale beredskapen bør organiseres. Likevel synes arbeidsgruppen det er viktig å synliggjøre kompleksiteten og dermed få frem hvilket landskap brann- og redningsvesenet må navigere i ved ulike type hendelser. Kartet over illustrerer de tre nødetatene samt Sivilforsvarets dekningsområder, men viser ikke organisering av andre beredskapsressurser som for eksempel

frivillige organisasjoner, Den norske kirkes 11 bispedømmer[25] eller kraftforsyningens 14 regioner. I det følgende gis en kort beskrivelse av redningstjenesten og noen sentrale private og offentlige aktører, og hvordan samvirket/samarbeidet med brann- og redningsvesenet i dag utøves.

3.4.1. Redningstjenesten

Redningstjenesten er ikke en egen aktør, men en integrert tjeneste som omfatter alle redningsaksjoner på land, på sjø og innen luftfart. Det er hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene som koordinerer redningsaksjonene. Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har overordnet ansvar for redningstjenesten og kan gi faglige og administrative retningslinjer.

Redningstjenesten er pr. 2013 organisert med 28 lokale redningssentraler (LRS) som er lokalisert i hvert politidistrikt. På Svalbard ledes LRS av Sysselmannen. Det finnes også 16 flyredningssentraler. Redningstjenesten omfatter land-, sjø- og flyredningstjeneste, og selv om nødetatene har ansvaret for andre primære oppgaver i det daglige, er redningstjeneste en prioritert oppgave. Ved LRS har politimesteren i hvert politidistrikt ledelsen. En rekke aktører og organisasjoner inngår i redningstjenesten. Deltagende aktører er representanter fra brann- og redningsvesenet, helsetjenesten, havnevesen, Kystverket, AVINOR, Forsvaret, Sivilforsvaret, Telenor og Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum (FORF). Dersom politimesteren har behov for andre rådgivere, står denne fritt til å peke ut disse, for eksempel fra NSB, Jernbaneverket, bedrifter/industrivern og representanter fra de som er "eiere" av ulykken.

Den kollektive redningsledelse ved LRS har ansvaret for redningstjenesten innenfor sitt definerte ansvarsområde. Hvis LRS med kollektiv redningsledelse ikke etableres, ledes og koordineres redningsaksjonen av politiet etter fullmakter gitt av den kollektive redningsledelsen.

13. september 2013 fastsatte Kongen i statsråd ny kongelig resolusjon (kgl. res.) – *Instruks for redningstjenesten*, men den nye kgl. res. har pr. november 2013 ikke trådt i kraft.

Den største endringen i ny kgl. res. er at de to operasjonssentralene ved hovedredningssentralene (HRS) slås sammen til en organisatorisk enhet. Begge sentralene i Bodø og på Sola skal opprettholdes, men de skal ledes av en redningsdirektør, som har ansvar for langsiktig utvikling av redningstjenesten. De to kollektive redningsledelsene ved HRS opphører, men kollektiv redningsledelse opprettholdes ved de lokale redningssentralene (LRS). Den kollektive redningsledelsen ved HRS skal erstattes av et nasjonalt redningsråd. Det nasjonale redningsrådet innehar ingen operativ funksjon, men skal bidra til strategisk utvikling og fremme samvirke i redningstjenesten. Rådet kan fremme forslag om tiltak for redningstjenesten for JD.[26]

Tradisjonelt har brannsjefen vært innkalt som rådgiver i den kollektive redningsledelsen i HRS ved store hendelser der kompetansen trengs. Brannsjef er også representert i LRS.

Mange aktører inngår i redningstjenesten, og brann- og redningsvesenet samarbeider med de involverte når redningsaksjoner iverksettes og gjennomføres.

3.4.2. Offentlige aktører

Politiet
Politi- og lensmannsetaten hadde cirka 13 700 ansatte i 2012. Pr. 2013 er det 27 politidistrikter (Svalbard kommer i tillegg), som ledes av hver sin politimester, og denne har øverste ansvar for all politivirksomhet i distriktet. Politidistriktene har blant annet en egen administrasjon, hver sin operasjonssentral og sentralarrest. Det er videre 71 politistasjoner og 319 lensmannskontorer, og disse ledes av en politistasjonssjef eller en lensmann. Politiet har i

[25] Den norske kirke fyller en viktig rolle i landets redningsberedskap, og kirken har blant annet fast plass i de kollektive redningsledelsene ved hovedredningssentralene og i lokal redningssentral.
[26] Instruks for redningstjenesten av 13. september 2013.

tillegg 7 særorgan. Enkelte av disse særorganene, blant annet UP og Kripos, kan stille kapasiteter til rådighet for politidistriktene ved behov, og er derfor regnet som nasjonale bistandsressurser.

Politiets operasjonssentraler er politidistriktets operative koordineringssentral og betjener politiets nødmeldesentral med nødnummer 112. Operasjonssentralen ledes av en operasjonsleder, og videre har sentralen myndighet til å dirigere ressurser og koordinerer innsatsen til patruljene ute i politidistriktet. Sentralen fungerer som operasjonelt ledelsesnivå for lokal redningssentral (LRS) og innkaller kollektiv redningsledelse ved behov.

I juni 2013 ble NOU 2013: 9 *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer* (Politianalysen) offentliggjort. I Politianalysen pekes det på en rekke utfordringer i dagens organisering av politiet, og det fremmes flere forslag til endring for å skape et politi tilpasset fremtiden. Hovedanbefalingene rettes mot politiets oppgaver, evnen til ledelse og styring av politiet, struktur- og organisasjonsendring, og å kontinuerlig forbedre og utvikle virksomheten.
I store linjer går utvalget for færre politidistrikter og mer vektlegging av kjerneoppgavene politiet som etat skal utføre. Utvalget har beskrevet tre modeller: fylkesmodell, mellommodell og regionsmodell og analysert disse. Utvalget anbefaler en organisering av politiet i seks geografiske politidistrikter, for å sikre større fagmiljøer som et ledd i utviklingen av en bedre kvalitet på politiets kjerneoppgaver, og det vurderes at dette vil gi mer robuste politidistrikter med bedre ledelse og styring, samt en effektiv bruk av ressurser.

Brann- og redningsvesenet samvirker med politiet på flere nivåer ved hendelser der liv og helse er truet. Brannsjefen kan inngå i kollektiv redningsledelse ved LRS, og mannskapene og fagleder på et skadested samvirker om oppgaveløsningen. I noen store byer er det etablert operative lederforum der de taktiske lederne kommer sammen og diskuterer problemstillinger. Dette bidrar til at man kjenner hverandres roller og funksjoner bedre, og det kan gi forutsetninger for en god oppgaveløsning når en hendelse inntreffer.

Den statlige og kommunale helsetjenesten
Den offentlige helsetjenesten består av primærhelsetjenesten (kommunal) og spesialisthelsetjenesten (statlig).

Primærhelsetjenesten omfatter kommunale helsetjenester som fastleger, legevakt, legevaktsentral, jordmortjeneste, smittevern m.m.

Det er lovpålagt for kommunene å ha en legevaktsentral, og denne skal være telefonbemannet hele døgnet.
Pr. 2012 var det 116 legevaktsentraler på landsbasis.

Spesialisthelsetjenesten har ansvaret for sykehusene, andre institusjoner og ambulansetjenesten. Det er fire regionale helseforetak (RHF) som eies av staten ved Helse- og omsorgsdepartementet. Hvert helseforetak yter helsetjenester gjennom egne helseforetak, altså sykehus. Videre kjøpes tjenester fra private aktører og private sykehus.

Akuttmedisinsk kommunikasjonssentral (AMK) har en viktig funksjon med håndtering av akutthenvendelser fra publikum, og betjener medisinsk nødtelefon 113. Operatørene ved sentralene, som er sykepleiere eller ambulansearbeidere, skal blant annet innhente informasjon fra innringer, gi råd og veiledning, identifisere behovet for akutthjelp, avgjøre hvilke ressurser som er nødvendige, varsle og følge opp ressursene, samt styre og koordinere ambulanseoppdrag. Vanligvis er det sykepleieren som tar hånd om henvendelsene til medisinsk nødnummer 113, mens ambulansearbeideren koordinerer styringen av ambulanseressurser. Det formelle kravet til å bemanne sentralene er at man skal være helsepersonell. AMK-sentralene har også egen AMK-lege i vaktordning. I 2013 var det registrert 19 AMK-sentraler.

Ambulansetjenesten består av bil-, båt- og luftambulansetjenester. På landsbasis er det 306 ambulansestasjoner. Luftambulansetjenesten består av ambulansehelikoptertjenesten, redningshelikoptertjenesten og flyambulansetjenesten. Arbeidsgruppen er kjent med at Stiftelsen Norsk Luftambulanse har startet en gjennomgang av basestrukturen, og at dette er ute på en form for høring for å få innspill til arbeidet fra ulike aktører.

Ved hendelser der liv og helse er truet, og der det blir trippelvarslet mellom alle nødetatene, samvirker brann- og redningsvesenet med helsepersonell på skadestedet om oppgaver for å frigjøre og stabilisere personer for transport til sykehus. På skadesteder der området er usikkert, for eksempel der det ikke er mulig å gå inn uten fullstendig åndedrettsvern, samarbeider brann- og redningsvesenet med helsepersonell for å få ut personer fra området for

eventuell evakuering eller behandling. Arbeid på slike skadesteder forutsetter at brann- og redningsvesenet har en viss kompetanse på grovtriagering[27] for å kunne prioritere hvem som trenger raskest behandling av helsepersonell. Mange brann- og redningsvesen har kompetanse på å bruke hjertestarter, og dermed utgjør de en ressurs i tilfeller der ambulansen ikke har anledning til å rekke frem til pasientene tidlig nok. Brann- og redningsvesenet har en grunnleggende kompetanse i førstehjelp og kan iverksette livreddende tiltak ved ankomst når personers liv og helse er truet.

Sivilforsvaret
Sivilforsvaret er en statlig forsterkningsressurs som er underlagt DSB. Alle mellom 18 og 55 år bosatt i Norge kan pålegges tjenesteplikt i Sivilforsvaret. Personellet rekrutteres gjennom Vernepliktsverket, Det sentrale folkeregisteret og Siviltjenesten. Utdanningen går over tre uker ved Sivilforsvarets skolesenter som er lokalisert på Starum i Oppland.

Sivilforsvaret skal forsterke nød- og beredskapsetatene ved store og spesielle hendelser, og har en viktig forsterkningsrolle i den norske redningstjenesten. Etaten har et særskilt samfunnsoppdrag i å bidra til samvirke. Sivilforsvaret bistår blant annet politiet i leteaksjoner etter savnede personer og har hatt 78 slike innsatser pr. 15.11.2013.

Sivilforsvarspersonell har opplæring i blant annet førstehjelp og brann. De disponerer bærbare brannpumper med kapasitet til å forsyne brann- og redningsvesenet med vann fra åpne vannkilder eller kum. Dessuten har de opplæring i selv å bruke pumpene og utstyr til å slokke skogbrann. I 2013[28] har Sivilforsvaret bistått ved 56 branner, fordelt på 23 skogbranner, 16 gress-/lyngbranner, 13 bygningsbranner og 4 industribranner.[29]

Sivilforsvaret og brann- og redningsvesenet samvirker i stor grad ved større branner og skogbranner, og Sivilforsvaret vil kunne levere trenede mannskaper med tungt utstyr som eksempelvis brann- og redningsvesenene ikke selv har. De kan levere pumpekapasitet, slangemateriell for levering av store vannmengder eller annet, som samband og repeatere. Skogbranner som har et større omfang, er svært ressurskrevende. Ofte oppstår skogbranner på steder som er utilgjengelige for brann- og redningsvesenets kjøretøyer, og dermed er tilgangen på vann fra bil utilstrekkelig. Skogbranner vil ofte spre seg over større områder, og det er avgjørende å ha tilstrekkelig med personell i innsats. Sivilforsvaret blir derfor ofte rekvirert til innsats ved skogbrann. Sivilforsvaret bistår også ved flom, og samarbeider med brann- og redningsvesenet ved lensing av vann.

Våren 2013 overleverte det regjeringsoppnevnte utvalget som har vurdert de tre statlige, vernepliktsbaserte forsterkningsetatene Sivilforsvaret, Heimevernet og Politireserven, sin utredning *Når det virkelig gjelder…*. Utvalget har vurdert dagens organisering og fremtidig videreføring, avvikling eller sammenslåing av disse tre etatene. Utover de tre berørte etatene har samfunnets grunnberedskap, styring og ledelse av store hendelser, samt den frivillige del av samfunnssikkerheten, vært vurdert.

Utvalget anbefaler å opprettholde Sivilforsvaret som en statlig, sivil etat, som er folkerettslig beskyttet og som har tverretatlig forsterkning som sitt primære ansvarsområde. Etaten må gis anledning til å fullføre sin omstilling fra krigs- til fredstidsoppgaver og innta en ny rolle som *Statens beredskapsstyrke*. Det skal være en beredskapsstyrke som gjennom kompetente ansatte og mannskaper skal kunne gi viktige bidrag til samfunnssikkerheten, både når det gjelder forebygging, håndtering og evalueringsarbeid. Som en del av endringen til Statens beredskapsstyrke anbefaler utvalget at antallet tjenestepliktige mannskaper halveres, og at styrken tilføres betydelig økt kompetanse og utrustning, rettet mot håndtering av store hendelser.

Kystverket
Kystverket har cirka 1 000 ansatte, og av disse er cirka 700 operativt personell. Det er fem regioner som på vegne av kystdirektøren utfører operative oppgaver og fellesoppgaver. Havne- og farvannloven, losloven, deler av svalbardmiljøloven, plan- og bygningsloven og forurensningsloven ligger til grunn for Kystverkets myndighetsoppgaver. Kystverket har, på vegne av staten, beredskaps- og aksjonsplikt ved hendelser som innebærer

[27] Triage er å sortere, eller vurdere hastegraden til en skadd person. Grovtriagering vil være å ta en første vurdering/prioritering av hvem som må evakueres/behandles først, gjerne ved mange skadde.
[28] Pr. 15.11.2013.
[29] http://www.sivilforsvaret.no/Om-Sivilforsvaret/Innsatser/Statistikk/

akutt forurensning som ikke dekkes av privat eller kommunal beredskap. Kommunene innehar dette ansvaret ved mindre hendelser av denne type, og da ved innsats fra brann- og redningsvesenet, i samarbeid med de 32 interkommunale utvalgene for akutt forurensing (IUA). IUA dekker alle landets kommuner.

Hendelser som skjer i norsk farvann og som fører til forurensing på sjø, som ikke dekkes av privat beredskap eller der forurenser ikke selv har mulighet til å aksjonere, kan kreve samvirke med kommunal beredskap gjennom IUA-ene. Brann- og redningsvesenet bistår Kystverket ved slike aksjoner, og DSB, Kystverket og Miljødirektoratet har sammen utviklet en veileder om enhetlig ledelsessystem (ELS) spesielt til bruk for håndtering av hendelser innen brann, redning og akutt forurensning.

Statens vegvesen
Statens vegvesen er statens og fylkeskommunens fagetat for veg og vegtrafikk, og er ansvarlige for riks- og fylkesvegnettet hva angår planlegging, bygging, forvaltning, drift og vedlikehold. De har også ansvar for fergetilbudet på riks- og fylkesvegene. Statens vegvesen er organisert i to forvaltningsnivåer som er Vegdirektoratet og fem regioner, henholdsvis Region nord, midt, vest, sør og øst.

Det er flere ulike kontaktflater mellom brann- og redningsvesenet og Statens vegvesen, særlig knyttet til planlegging og håndtering av brannsikkerhet i tunneler. Landet har under prosjektering og bygging noen av verdens største undersjøiske tunneler. Slike prosjekter krever godt samspill i prosjekt-, utbyggings- og driftsfasene mellom Statens vegvesen og brann- og redningsvesenet.

NVE – Norges vassdrags- og energidirektorat
NVE er underlagt Olje- og energidepartementet og har forvaltningsansvar for vann- og energiressurser. De ivaretar også statlige forvaltningsoppgaver knyttet til skredforebygging. Kraftforsyningen i Norge er delt inn i 14 distrikter med en formelt oppnevnt distriktssjef (KDS) for hvert distrikt. Disse oppnevnes av Norges vassdrags- og energidirektør.

NVE samhandler med brann- og redningsvesenet i hovedsak når det gjelder flom- og skredhendelser. Bistand fra brann- og redningsvesenet i form av lenseutstyr og pumper er viktige for å redusere tap av materielle verdier. Videre samarbeider NVE med brann- og redningsvesenet i dagligdagse oppgaver for å sikre verdier innenfor energiforsyningen.

Det lokale elektrisitetstilsyn (DLE)
Nettselskapene er med hjemmel i el-tilsynsloven pålagt å føre tilsyn med elektriske anlegg innefor sitt forsyningsområde. Det lokale elektrisitetstilsyn (DLE) ved nettselskapet er derfor en del av det offentlige tilsynsapparatet for elsikkerhet og utøver tilsyn under DSBs kontroll. Netteier har plikt til informasjon om elsikkerhet overfor utvalgte publikumsgrupper, som blant annet skoler, pensjonister og utsatte grupper, innenfor netteiers forsyningsområde.

Det finnes 140 DLE, og nettselskapene er pålagt å ha et (eller flere) DLE. DLE fører tilsyn med elektriske lavspenningsanlegg i boliger, i tillegg til systemrettede tilsyn i virksomheter og elvirksomheter. I 2012 ble det utført 16 500 tilsyn, og disse finansieres gjennom nettleien. I senere år har det vært en dreining fra gjennomsnittelig tilsyn hvert 20.–25. år til risikobaserte tilsyn (fra 2013). I 2010 ble det påvist feil ved mange elanlegg i nye boliger, og man har derfor prioritert tilsyn ved oppføring av nye elanlegg. Kompetansekrav som stilles til inspektør i DLE er fagbrev som elektriker og teknisk fagskole, alternativt ingeniørutdanning. I tillegg kreves praksis for å gå tilsyn. DLE styres gjennom årlig instruks fra DSB.

DLE og brann- og redningsvesenet er samarbeidspartnere i den nasjonale aksjon boligbrann[30]. Det er igangsatt lokale initiativer enkelte steder. Disse lokale initiativene fører ofte til et godt samarbeid, men kan virke personavhengig og tilfeldige. DLE bistår også politiet i brannetterforskning.

[30] Aksjon boligbrann: nasjonal informasjonskampanje for brannsikkerhet, spesiell vekt på fungerende røykvarslere i private boliger. Et samarbeid med DSB, Norsk brannvernforening, Gjensidige og brann- og redningsvesen. Lokalt samarbeider Gjensidige og DLE.

Vernemyndighetene
Riksantikvaren er direktorat for kulturminneforvaltning og gir faglige råd til Miljødepartementet om utvikling av statlig kulturminnepolitikk, og har ansvaret for at denne gjennomføres. De har videre et ansvar for fylkeskommunenes og Sametingets arbeid med kulturminner på et overordnet faglig nivå. En av Riksantikvarens strategier er å styrke og samhandle med regional og kommunal kulturminneforvaltning. Den regionale vernemyndigheten er fylkeskonservatorer, og kommunalt ligger dette ansvaret til kommunen, i byer i form av funksjon som byantikvar. Kommunene er hovedaktører i forvaltningen av kulturminner og kulturmiljøer gjennom arbeidet med plan- og bygningsloven.

Det er i dag veldig varierende samarbeid mellom brann- og redningsvesenet og kommunal vernemyndighet. Det er også veldig varierende grad av samarbeid med fylkeskonservatorer.

3.4.3. Frivillige og private aktører

FORF – Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum
FORF er en paraplyorganisasjon for den frivillige redningstjenesten i Norge. I 2012 var det ni medlemmer i organisasjonen, og disse var: Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp Sanitet, Norske Redningshunder, Redningsselskapets Sjøredningskorps, Norske alpine redningsgrupper, Rovernes beredskapsgruppe, NAKs Flytjeneste[31], Norsk Grotteforbund og Norsk Radio Relæ Liga. FORF er representert i LRS i alle politidistriktene, og hos Sysselmannen på Svalbard. FORF innehar også sekretariatsfunksjonen i Nasjonalt Redningsfaglig Råd (NRR). NRR ledes av HRS, og rådet skal være et organ for å styrke samhandling mellom aktørene innen landredningstjeneste. NRR gir innspill og redningsfaglige råd til JD.

RS – Redningsselskapet
Redningsselskapet (RS) er en uavhengig organisasjon som har som formål å redde liv, berge verdier, verne kystmiljøet og drive forebyggende sjøsikkerhetsarbeid. Pr. 2013 har RS 42 redningsskøyter langs kysten og 2 på innsjøene Mjøsa og Femunden. Av de 42 båtene er 25 fast bemannet med totalt 165 ansatte, og de resterende 19 bemannes av 1 000 frivillige. Enkelte brann- og redningsvesen som har RITS-beredskap har et begrenset samarbeid med Redningsselskapet.

NOFO – Norsk Oljevernforening For Operatørselskap
NOFO skal sikre at oljevernberedskapen til enhver tid er dimensjonert i samsvar med operatørenes behov, definert i egne oljevernplaner, ved å administrere og vedlikeholde en oljevernberedskap bestående av personell, utstyr og fartøy.

Hovedoppgavene er blant annet å videreutvikle samarbeidsrelasjoner til statlige, kommunale og private oljevernorganisasjoner, ha en kontinuerlig forbedring av oljevernberedskapen gjennom teknologiutvikling og videreutvikle kunnskaps- og kompetansenivået innenfor oljevernberedskap. Foreningen drives som en stiftelse, der medlemskapet er frivillig, og er eid av alle oljeselskaper som har aktivitet på norsk sokkel i form av leteboring og/eller produksjon.

NOFOs kontakt med brann- og redningsvesenet er i hovedsak gjennom samarbeidsavtalene inngått særskilt med 21 interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA), og direkte avtaler med en del ansatte som er medlemmer i NOFO spesialteam (en gruppe ressurspersoner som er tiltenkt støtte-/forsterkningsroller ved oljevernhendelser i andre IUA enn eget). Aktivitetene under alle disse avtalene består av kompetansebygging gjennom kursing hos Norges brannskole (NBSK) eller NOFO, deltagelse på fagsamlinger og samtreningsøvelser.[32]

[31] NAKs Flytjeneste organiserer all samfunnsnyttig flytjeneste som utføres av flyklubber tilsluttet Norges Luftsportsforbund (tidligere Norsk Aero Klubb).
[32] NOFOs innspill til DSBs Brannstudie.

Industrivernet
En del virksomheter har etter forskrift om industrivern plikt til å ha et eget industrivern. Industrivernet skal organiseres med tilstrekkelig antall innsatspersonell til å kunne ivareta førsteinnsatsen ved uønskede hendelser.

Virksomheten skal gjennomføre og dokumentere en risikovurdering og på denne bakgrunn utarbeide en oversikt over hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe. Denne oversikten skal benyttes som beslutningsgrunnlag for organisering og dimensjonering av industrivernet. Virksomhet med potensial for hendelser med alvorlig konsekvenser, forsterket industrivern, skal organisere industrivernet med redningsstab og innsatsleder. Videre kan industrivernet måtte etablere forsterket førstehjelp, forsterket brannvern, kjemikalievern, kjemikaliedykking og røykdykking.

Brann- og redningsvesenet har i dag et utpreget samarbeid med industrivernet innenfor ansvarsområdene. Noen få brann- og redningsvesen kjøper også tjenester lokalt fra industrivernet.

Ressursbedrifter for gjensidig assistanse (RFGA) er et samarbeid mellom tolv store prosessbedrifter om utveksling av beredskapsutstyr og personell med spesialkompetanse ved inntrådte uhell/brann/katastrofe på en av bedriftene. RFGA-bedriftenes utstyr er en ressurs som også kan benyttes av brann- og redningsvesenet hvis behov for slik bistand skulle oppstå. Et eksempel på slik bistand er gasslekkasjen på Lillestrøm der Esso Slagen møtte med vannkanoner rekvirert gjennom RFGA.

I samarbeidet deltar de tolv bedriftene, Hovedredningssentralen Sør-Norge, Sola (HRS-S), Luftforsvarets 335 skvadron, DSB og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO). NSO har sekretariatsfunksjonen.

Rådgivning ved kjemikalieuhell (RVK) er et beredskapsnettverk av kompetansebedrifter som inngår i den offentlige beredskap for håndtering av transportuhell med farlig gods. Det er gjort avtale mellom Kystverket og et antall bedrifter om å yte telefonisk bistand om takling av uhell med et sett kjemikalier bedriftene håndterer og har ekspertise på.

RVK fungerer ved at Kystverket, etter å ha blitt kontaktet av 110-sentral i forbindelse med et uhell, ved behov for faglig assistanse kontakter relevant RVK-bedrift som så kan gi rådgivning pr. telefon til brannbefal som leder innsatsen på skadestedet.

RVK er den norske utgaven av ICE (International Chemical Environment/Intervention in Chemical transport Emergencies) og er tilknyttet tilsvarende nasjonale nettverk i andre land i Europa. RVK skal derfor kunne brukes av disse ved uhell utenfor Norge, og tilsvarende vil Kystverket/RVK kunne aktivere assistanse til de andre nasjonale nettverk**.**

3.5. Kostnader

Kommunene hadde i 2012 om lag 3,23 mrd. kroner i netto driftsutgifter til brann- og redningsvesenet.[33] Samtidig har brann- og redningsvesenet inntekter i form av blant annet feiegebyr og inntekstbringende tjenester. Brutto driftsutgifter til brann- og redningsvesenet var 4,05 mrd. kroner i 2012[34]. Kommunene hadde om lag 980 mill. kroner i brutto driftsinntekter knyttet til disse tjenestene. Tabellen under viser fordeling av utgifter og inntekter på beredskap og forebygging.

Tabell 1: Utgifter og inntekter til brann- og redningsvesenet i 2012, i 1 000 kroner

Beredskap			Forebygging			Netto driftsutgifter
Brutto driftsutgifter	Brutto driftsinntekter	Netto driftsutgifter	Brutto driftsutgifter	Brutto driftsinntekter	Netto driftsutgifter	Totalt
3 297 122	448 116	2 985 929	753 854	531 684	245 565	3 231 494

Målt i faste priser (2012-kroner) ble brannvesenets netto driftsutgifter mer enn doblet fra 1988 til 2012. Bare siden 2002 har utgiftene steget fra om lag 1,87 mrd. kroner. Målt pr. innbygger steg netto driftsutgifter med 75 prosent fra 1988 og var på snaue 650 kroner i 2012. Det er store variasjoner mellom fylkene mht. netto driftsutgifter pr. innbygger. I 2012 hadde Finnmark den høyeste med 1 070 kroner og Oslo den laveste med 451 kroner.

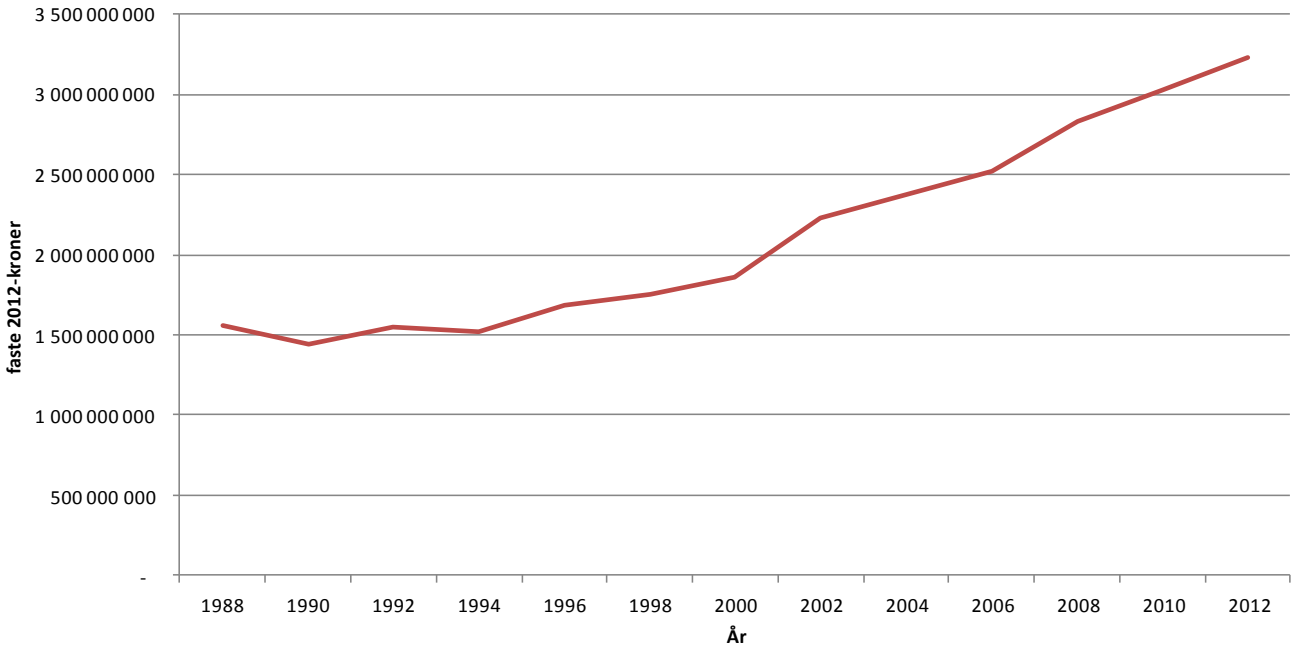

Figur 9: Utviklingen i netto driftsutgifter for brann- og redningsvesen i perioden 1988–2012 (målt i faste priser etter konsumprisindeksen, 2012=100).

[33] Kilde: KOSTRA. Opplysninger om kostnader for kommunene til brannvern hentes fra regnskapssystemet KOSTRA (”KOmmune-STat-RApportering”) fra og med 2002. Alle kommuner er nå forpliktet til å registrere sine utgifter og inntekter i dette systemet. Tabellen viser kostnader rapportert fra kommunene/brannvesenet til KOSTRA, og er hentet ut fra statistikkbanken til Statistisk sentralbyrå (SSB). Overgang til ny rapporteringsform innebærer at utgiftstall før og etter år 2002 ikke er direkte sammenlignbare. KOSTRA skal være nøytralt med hensyn til organisering, men det kan være ulik vurdering av fordelingen av inntekter og utgifter i kommunene. Dette kan medføre at utgiftstallene mellom de enkelte kommunene ikke alltid er direkte sammenlignbare. Feiing er registrert som en del av utgiftene i forebyggende virksomhet. Utgiftene er trolig reelt sett noe høyere, da noen administrative utgifter, f.eks, brannsjef, kan bli ført på andre områder i KOSTRA.
[34] KOSTRA.

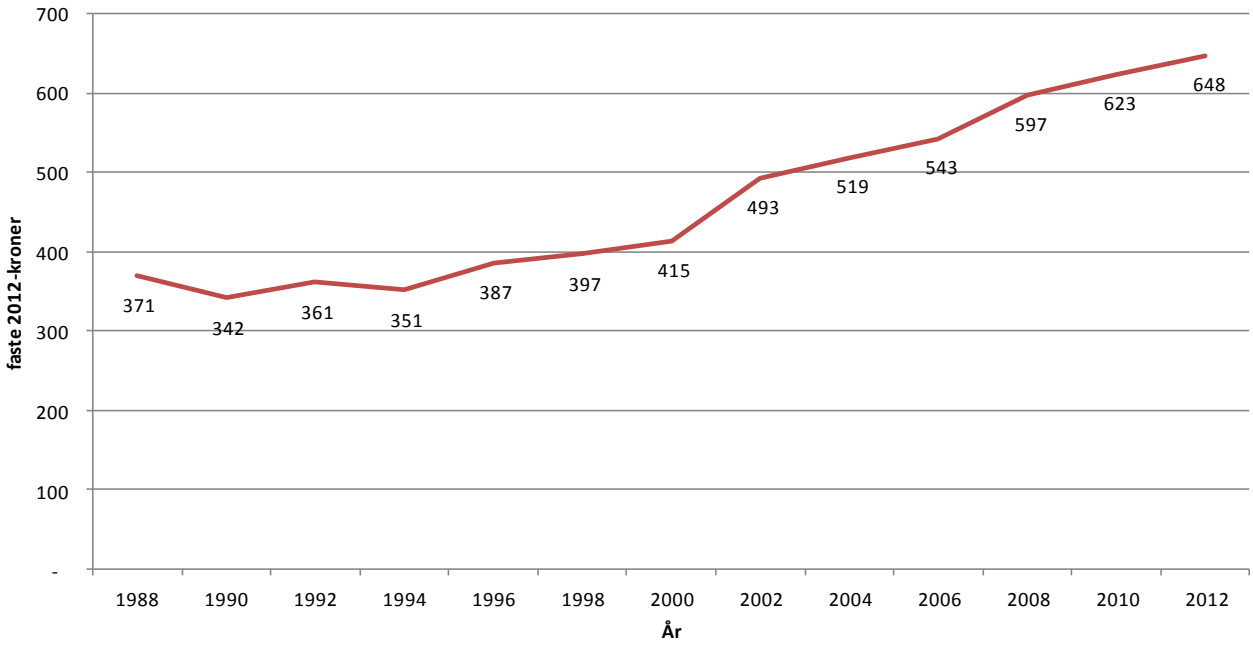

Figur 10: Utviklingen i netto driftsutgifter pr. innbygger i perioden 1988–2012 (målt i faste priser etter konsumprisindeksen, 2012=100).

3.6. Organisering og dimensjonering i Danmark, Sverige og Finland

Arbeidsgruppen har besøkt de nordiske landene (minus Island). På bakgrunn av erfaringene og informasjon som er innhentet, ser gruppen enkelte likheter og noen forskjeller mellom landene i deres organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet:

- *Reformer:* Danmark og Finland har hatt ulike reformer av brann- og redningsvesenene sine i løpet av 1990- og 2000-tallet. Finland vurderer på nytt å redusere antall beredskapsregioner, fra 22 til 11 innen 2017. Danmark står fremfor en ny reform som har som har til hensikt å endre organiseringen og dimensjoneringen av tjenestene. Sverige har til hensikt å reformere nødalarmeringstjenesten og redusere antall sentraler med offentlige tilsatte nødalarmeringsoperatører. Trenden er større enheter og kompetansekonsentrasjon.

- *Kommunalt ansvar:* Alle landene har brann- og redningstjenester som er lokalt, kommunalt forankret. Danmark har i tillegg *Beredskapsstyrelsen* som igjen styrer det Statlige redningsberedskab. Det er fem statlige beredskapssentre med vernepliktige og det man i Danmark kaller befalingsmenn. Dette kan i en viss grad sammenliknes med det norske Sivilforsvaret.

- *Regionale forpliktelser:* Alle landene har regionale forpliktelser og ansvar for å bistå ut over egen kommune. I Finland er det et lovpålagt krav om at kommunene må samarbeide for å ivareta oppgavene i sine respektive regioner. Finland er for øvrig det eneste landet som har regional organisering av brann- og redningsvesenet i egne beredskapsregioner.

- *Ikke krav til forebyggende årsverk:* Ingen av landene har tilsvarende regelverkskrav til ivaretakelse av det forebyggende arbeidet og årsverk som Norge.

- *Innsatstid:* Det er kun Norge og Finland som stiller krav til innsatstid. I Sverige og Danmark er det ikke innsatstid regulert i regelverk. Det betyr likevel ikke nødvendigvis at den faktiske innsatstiden er lengre. I enkelte steder er innsatstid nærmere 8 minutter i tettbebygde strøk.

- *Ikke krav til minimumsdimensjonering:* I motsetning til i Norge er det er ikke regelverkskrav til minimumsbemanning i kommunene. Det er kommunenes egen ROS-analyse som fastsetter hvilke behov eller objekter som må ivaretas og tilpasses hva de mener er forsvarlig bemanning.

- *Deltidspersonell:* Finland er det eneste landet som har frivillig brannpersonell som en del av deltidspersonellet i brann- og redningsvesenet. Sverige og Danmark har i likhet med Norge ikke frivillig brannpersonell.

4. Styrker og svakheter ved dagens organisering: Reformbehovet

4.1. Innledning

Dette kapittelet inneholder en gjennomgang og vurdering av styrker og svakheter ved dagens organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet. Arbeidsgruppen baserer vurderingene på innspill som er hentet inn fra brann- og redningsvesenet, samarbeidende aktører og myndigheter, samt statistikk/datagrunnlag.

Vi skal i dette kapittelet vise samlet status for brann- og redningsvesenet for noen hovedtemaer, men også få frem forskjeller ut fra om kommuner deltar i en form for kommunalt samarbeid eller har selvstendige brann- og redningsvesen, og om det er forskjeller etter antall innbyggere i kommunen / brann- og redningsvesenets område.

Kapittelet avsluttes med det arbeidsgruppen definerer som reformbehovet ut fra dagens situasjon.

4.2. Om datagrunnlag og datakvalitet

Tallmaterialet i dette kapittelet bygger i hovedsak på følgende kilder:

- Økonomitall er hentet fra KOSTRA. KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner.
- Innbyggertall er hentet fra SSB.
- Uttrekk fra DSBs fagsystem SamBas. Dette baseres på brann- og redningsvesenets rapportering på Melding om brannvernet (MOB) og hendelsesrapporteringen for 2011.
- DSBs tilsyn med kommunenes brann- og redningsvesen, dokumenttilsyn utført blant annet ved hjelp av et spørreundersøkelsesverktøy i perioden 2010–2013, hvor 249 brann- og redningsvesen inngikk.
- Rapport NBL A11115 Vurdering av brann- og redningsvesenet – Kvaliteten i brann- og redningsvesenets brannforebyggende arbeid. En spørreundersøkelse gjennomført av SINTEF på oppdrag for DSB (2011).
- Kartlegging og vurdering/analyse av samarbeidet i brann- og redningsvesenet. Analyse på oppdrag for Brannstudien gjennomført av Analyse & Strategi (september 2013). Spørreundersøkelsen ble sendt til alle landets brann- og redningssjefer, rådmenn og ordførere, og svarprosenten var henholdsvis 61,4 og 43,8.
- Interkommunalt samarbeid. Konsekvenser, muligheter og utfordringer. Rapport IRIS – 2013/008.
- Intern DSB-rapport: Erfaringslæring i brann- og redningsvesenet. Spørreundersøkelse 2013, der 147 brann- og redningsvesen responderte.

Meldingen om brannvernet (MOB) er en årlig rapportering til DSB. Alle dataene, med unntak av tilsyn med brannobjekter, skrives over ved ny rapportering slik at historiske data ikke tas vare på. Deler av datagrunnlaget finnes imidlertid tilgjengelig i det som kalles Ressursoversikten. Dette betyr at det kan være usikkerhet i om tallene er fra 2011 eller fra 2010 dersom MOB ikke er innsendt for 2011.[35] Tallene som er benyttet i denne analysen, er hentet ut av databasen pr. 16.01.2013, før registreringen av rapporteringen for 2012 startet.

Hendelsesrapporteringen fra brann- og redningsvesenene skjer fortløpende og registreres hos DSB på hendelsestype, hendelsesdato samt adresse og kommune. Pålitelighet og kvalitet på disse dataene er avhengig av at brann- og redningsvesenene rapporterer alle sine utrykninger og oppdrag. Det er grunn til å anta at det er underrapportering.

Dagens brann- og redningsvesen er svært varierende sammensatt, både ut fra organisasjonsform og størrelse. På den ene siden har mange kommuner inngått formelt samarbeid gjennom IKS eller andre samarbeidsformer. På den andre siden har mange kommuner egne, selvstendige brann- og redningsvesen. Mellom disse finnes det et mangfold av ulike typer samarbeid, både knyttet til ledelse, beredskap og forebygging. For å kunne sammenlikne disse svært

[35] De brann- og redningsvesen som ikke har rapportert for 2011, vil være registrert med tall for det siste året de rapporterte MOB.

ulike brann- og redningsvesenene har arbeidsgruppen tatt noen valg for å kategorisere brann- og redningsvesenene ut fra opplysninger registrert i SamBas.

Om datainndeling og kategorisering av brann- og redningsvesen
Under følger en oversikt over antallet brann- og redningsvesen som inngår i den enkelte kategori som arbeidsgruppen har definert i henhold til innrapporterte opplysninger i SamBas.

Tabell 2: Definisjoner benyttet i dette kapittelet

Begrep	Definisjon
Felles brann- og redningsvesen, interkommunalt foretak - IKS	Flere brann- og redningsvesen som er organisert etter lov om interkommunale selskaper.
Felles brann- og redningsvesen, andre samarbeidsformer enn IKS	Flere brann- og redningsvesen som er organisert etter andre samarbeidsformer, eksempelvis etter kommuneloven.
Selvstendige brann- og redningsvesen	Selvstendige brann- og redningsvesen som både har egen brannsjef og har rapportert årsverk på beredskap og forebygging. Her ligger også selvstendige som er ansvarlig for forebygging eller beredskap i andre kommuner. (Brann- og redningsvesen uten samarbeid. Disse kan også ivareta oppgaver for andre kommuner.)
Selvstendig samarbeidende brann- og redningsvesen	Selvstendige brann- og redningsvesen, men kommunen har enten ikke rapportert egen brannsjef, årsverk på beredskap eller årsverk på forebygging. Mange av disse har samarbeidsavtaler med andre kommuner/brann- og redningsvesen knyttet til forebygging. Vertskommunen for slike samarbeid er kategorisert som selvstendige. (Brann- og redningsvesen som samarbeider om deler av de lovpålagte oppgavene.)

Tabell 3: Antall brann- og redningsvesen fordelt etter type

Antall brann- og redningsvesen fordelt på type brann- og redningsvesen		
	Type brann- og redningsvesen	**Antall**
1	Felles brann- og redningsvesen, interkommunalt foretak – IKS	26
2	Felles brann- og redningsvesen, andre samarbeidsformer enn IKS	10
3	Selvstendige samarbeidende brann- og redningsvesen	63
4	Selvstendige brann- og redningsvesen	205
5	Brann- og redningsvesen det mangler opplysninger om	12
	Totalt	316[36]

Kilde: SamBas

I den videre fremstillingen brukes noen ganger alle de fire kategoriene. Ut fra hva som er hensiktsmessig, er noen ganger kategori 1 og 2 slått sammen til en kategori ”Felles”. Der det bare opereres med to kategorier; felles og selvstendig, er også kategori 3 og 4 slått sammen til en kategori ”Selvstendig”.

[36] Arbeidsgruppens sekretariat har sammen med DSB brukt mye tid på å finne frem til et så korrekt antall brann- og redningsvesen som mulig. Dette er utfordrende fordi mangfoldet i hvordan kommunene tilnærmer seg brann- og redningsoppgavene på, er mange. Det benyttes derfor et noe høyere antall enn 295 når det gjelder den analysen som DSBs fagmiljø selv har foretatt.

Tabell 4: Antall brann- og redningsvesen etter innbyggere i ansvarsområdet

Antall brann- og redningsvesen fordelt på innbyggerdekning		
	Antall innbyggere i brann- og redningsvesenets ansvarsområde	**Antall**
1	Under 3 000 innbyggere	113
2	Mellom 3 000 og 9 999 innbyggere	112
3	Mellom 10 000 og 29 999 innbyggere	59
4	Mellom 30 000 og 69 999 innbyggere	19
5	70 000 eller flere innbyggere	12
6	Brann- og redningsvesen det mangler opplysninger om	1
	Totalt	316

Kilde: Sambas og SSB

Tabell 5 viser antall brann- og redningsvesen registrert i SamBas fordelt på type brann- og redningsvesen og innbyggerkategori.

Tabell 5: Antall brann- og redningsvesen pr. type brann- og redningsvesen og antall innbyggere i ansvarsområdet

Antall brann- og redningsvesen (SamBas) pr. type brann- og redningsvesen og antall innbyggere i brann- og redningsvesenets ansvarsområde							
		Antall innbyggere i brann- og redningsvesenets ansvarsområde					
Type brann- og redningsvesen		**<= 2999**	**3 000 - 9999**	**10000 - 29999**	**30000 - 69999**	**>= 70 000**	**Total**
1	Felles brann- og redningsvesen, interkommunalt foretak – IKS	0	2	9	6	9	26
2	Felles brann- og redningsvesen, andre samarbeidsformer enn IKS	0	2	5	3	0	10
3	Selvstendig samarbeidende brann- og redningsvesen	43	17	3	0	0	63
4	Selvstendige brann- og redningsvesen	65	86	41	10	3	205

Kilde: SamBas og SSB[37]

[37] Tolv brann- og redningsvesen er ikke inkludert i denne tabellen. Dette skyldes at det ikke er gode nok data i SamBas til å kunne kategorisere disse brann- og redningsvesenene.

4.3 Økonomi

Som nevnt i kapittel 3 brukes det om lag 3,23 mrd. kroner (netto) på det kommunale brann- og redningsvesenet. KOSTRA-tall viser at det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder driftsutgifter til brann og redning. Selv om vi vet at det fortsatt er variasjoner når det gjelder føring av utgifter også på dette området, som gjør det vanskelig å sammenlikne enkeltkommuner med hverandre, er det likevel liten tvil om at det er store variasjoner i utgifter til brann- og redningstjenester. Dette kan blant annet skyldes ulike prioriteringer, ulik risiko, varierende effektivitet i drift og kvalitetsforskjeller.

Figuren under må tolkes med varsomhet, men viser forskjeller i netto driftsutgifter til brann- og redningsvesen etter kommunestørrelse.

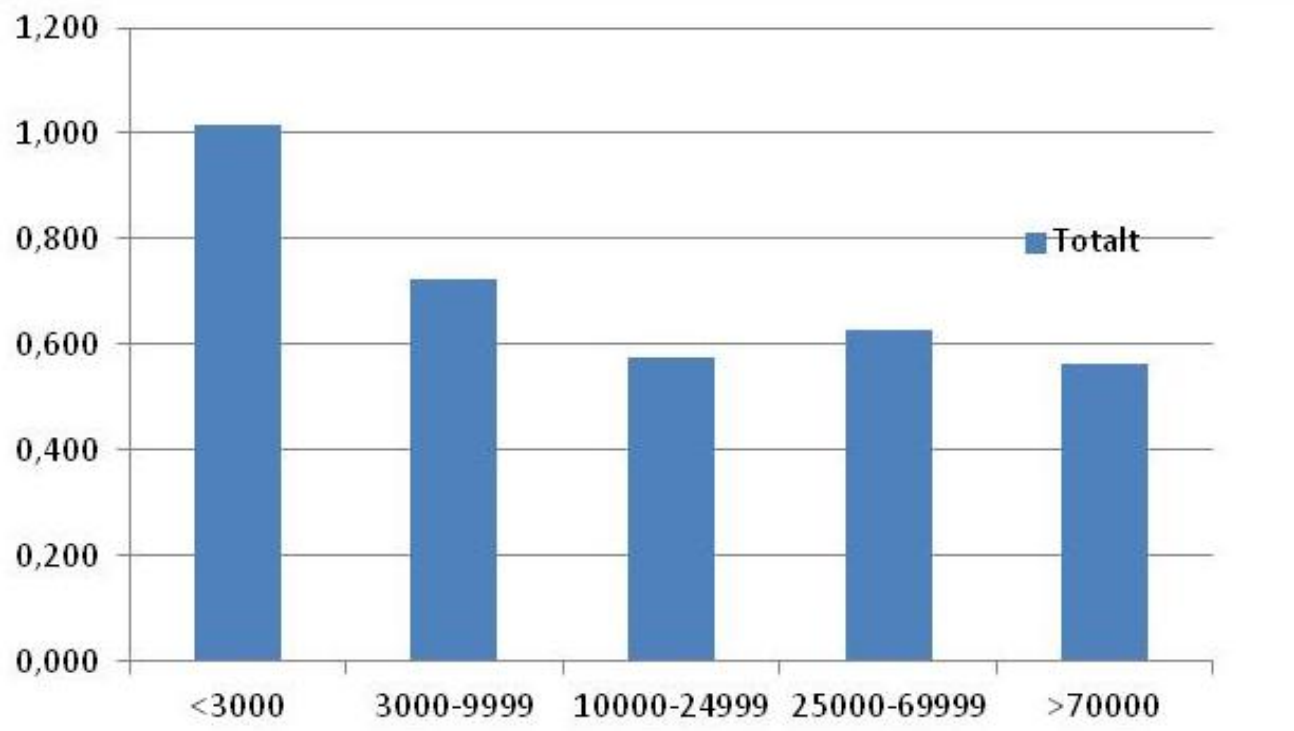

Figur 11: Netto driftsutgifter pr. innbygger (i 1 000 kroner) for kommuner etter antall innbyggere i kommunen i 2011.
Kilde: KOSTRA

Figur nr. 11 viser at de minste kommunene, altså de med mindre enn 3 000 innbyggere, har klart høyest netto driftsutgifter pr. innbygger. For de andre kommunene er det relativt små forskjeller. Merk at nettobegrepet også inkluderer inntekter til brann- og redningsvesenet.

Hvis vi sammenlikner netto driftsutgifter basert på type brann- og redningsvesen (samarbeid eller selvstendig), finner vi at brann- og redningsvesen i samarbeid har noe lavere utgifter enn selvstendige brann- og redningsvesen.[38] Det er betydelige forskjeller mellom innbyggertallet i kommuner som er i samarbeid og som er selvstendige. I figur 12 har vi derfor sammenliknet netto driftsutgifter etter type brann- og redningsvesen for ulike kategorier av kommunestørrelser.

[38] Denne figuren er ikke gjengitt i rapporten.

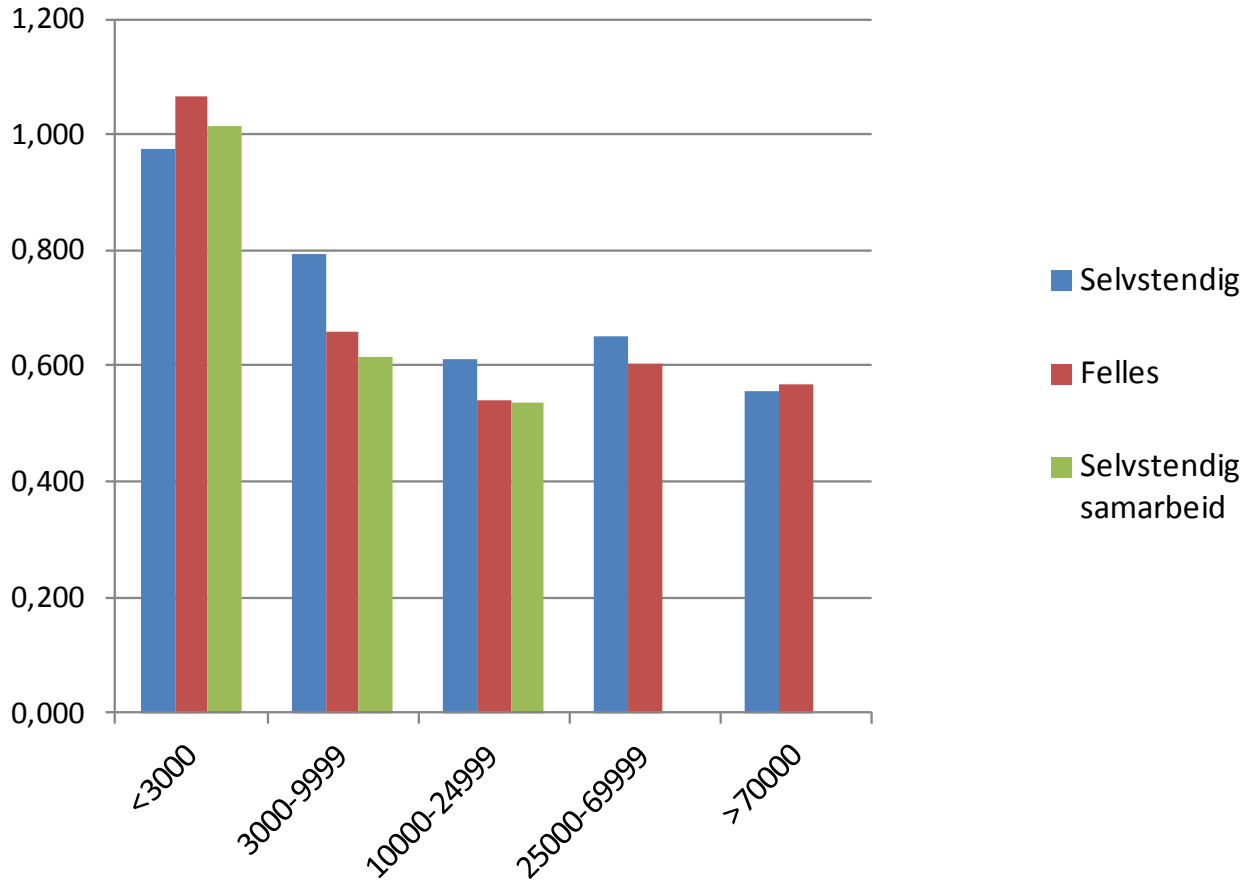

Figur 12: Netto driftsutgifter pr. innbygger i (1 000 kroner) for kommuner etter type brann- og redningsvesen og kommunestørrelse i 2011.
Kilde: KOSTRA og SAMBAS

Figur 12 viser at det *ikke* er entydige sammenhenger mellom driftsutgifter pr. innbygger og type brann- og redningsvesen. For de minste kommunene har kommunene i samarbeid noe høyere netto driftsutgifter enn de som ikke samarbeider. For de mellomstore kommunene har de selvstendige høyere netto driftsutgifter enn de i samarbeid, mens for de største er det veldig små forskjeller. Vi ser likevel også her at de minste kommunene har klart høyest netto driftsutgifter, uavhengig av type brann- og redningsvesen.

Andre studier har forsøkt å analysere konsekvenser av interkommunalt samarbeid, blant annet *Interkommunalt samarbeid. Konsekvenser, muligheter og utfordringer*.[39] Denne rapporten tar blant annet for seg økonomiske effekter av interkommunalt samarbeid. I rapporten analyseres samarbeid innenfor mange ulike type tjenester, inkludert brann og redning. Metoden som er brukt, er i første rekke å spørre kommunene selv om samarbeid har hatt økonomiske effekter eller ikke.

Rapporten viser at interkommunalt samarbeid gir økonomiske besparelser for noen type tjenester, mens det er vanskeligere å oppnå for andre. Når det gjelder beredskapsoppgaver (brann og legevakt) sier rapporten at samarbeid kan bidra til økonomiske besparelser, da det kan oppnås storfordeler knyttet til utstyrspark og organisatoriske forhold. En hovedkonklusjon fra vurderingene om økonomiske effekter er følgende:

> *"En konklusjon relatert til problemstillingen om interkommunalt samarbeid bidrar til økonomiske besparelser for kommunene basert på case-studiene, er at i samarbeid der stordriftsfordeler i form av spesialisering av tjenesteutførelse og investering i felles anlegg og utstyr skjer, er det muligheter for å oppnå økonomiske besparelser. I mange tilfeller tas imidlertid innsparingsmulighetene ut i økt tjenestekvalitet og bredere tjenester. En annen konklusjon er at mindre kommuner (under 3 000 innbyggere) gjennom samarbeid kan oppnå større besparelser enn større kommuner (over 6 000 innbyggere) sett i relasjon til alternativet med å drive tjenesten i egen regi."*

[39] Rapport IRIS – 2013/008 *Interkommunalt samarbeid, konsekvenser, muligheter og utfordringer.*

Et annet spørsmål er om den økonomiske situasjonen vurderes ulikt i kommuner med felles brann- og redningsvesen og kommuner med selvstendige brann- og redningsvesen. I kartleggingen og vurderingen av samarbeidet i brann- og redningsvesenet ble det stilt følgende spørsmål: "I hvilken grad påvirker kommuneøkonomien beredskapen i kommunen?" Spørsmålet ble stilt til administrativ og politisk ledelse i kommunene. Om lag ¾ av de som svarte sier at kommuneøkonomien påvirker beredskapen i noen, stor eller svært stor grad. Det er imidlertid verdt å merke seg at i kommuner med selvstendige brann- og redningsvesen er det en noe høyere andel som sier at økonomien påvirker beredskapen i stor eller svært stor grad, se figur 13 (svar fra administrativ ledelse).

Figur 13: I hvilken grad påvirker kommuneøkonomien beredskapen i kommunen? (administrativ ledelse)

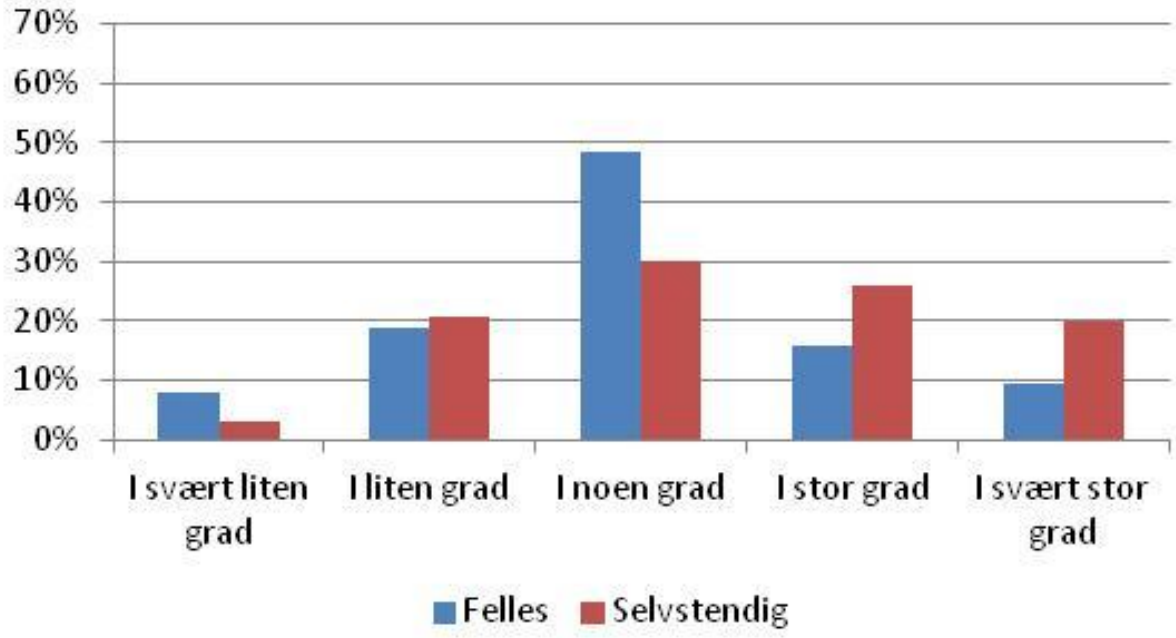

Dette kan indikere at det i formelle samarbeid oppleves som vanskeligere for kommunene å kutte i utgiftene til brann- og redningsvesenet, blant annet fordi kommunen her i større grad er bundet av avtaler med andre kommuner.

Vurdering
Arbeidsgruppen mener at tallmaterialet indikerer at små brann- og redningsvesen er dyre å drifte, men at det vanskelig å se entydige sammenhenger ut fra om brann- og redningsvesenet er i samarbeid, eller er selvstendig. Samtidig kan det se ut som om kommunene som deltar i felles brann- og redningsvesen, selv vurderer at beredskapen i kommunen er mindre avhengig av kommuneøkonomien, enn i kommuner med selvstendige brann- og redningsvesen. Tallmaterialet viser også at det kan være vanskelig å måle økonomiske utgifter uten samtidig å se på kvaliteten på tjenestene, særlig fordi en effekt av at små brann- og redningsvesen går inn i større samarbeidskonstellasjoner heller er at kvaliteten på tjenestene øker enn at de sparer penger.

4.4. Samvirke og samarbeid med eksterne aktører

For at brann- og redningsvesenet skal kunne løse sitt samfunnsoppdrag, bør man samarbeide med andre aktører. Både knyttet til forebygging og beredskap er virkeligheten et lappeteppe av aktører som må finne hverandre. Brann- og redningsvesenet samvirker/samarbeider med flere aktører på ulike områder. I resultatene fra kartleggingen av hvordan samvirket/samarbeidet fungerer i praksis, fremkommer det at de fleste brann- og redningsvesen opplever godt samarbeid med sentrale eksterne aktører. Opplevelsen deles generelt, uavhengig av hvordan brann- og redningsvesenet er organisert. Imidlertid er det et stort mindretall av respondentene som svarer at de opplever dårlig samarbeid med enkelte aktører.

Figur 14: Hvordan vil du som brannsjef vurdere brann- og redningsvesenets samarbeid med følgende enheter? (felles brann- og redningsvesen)

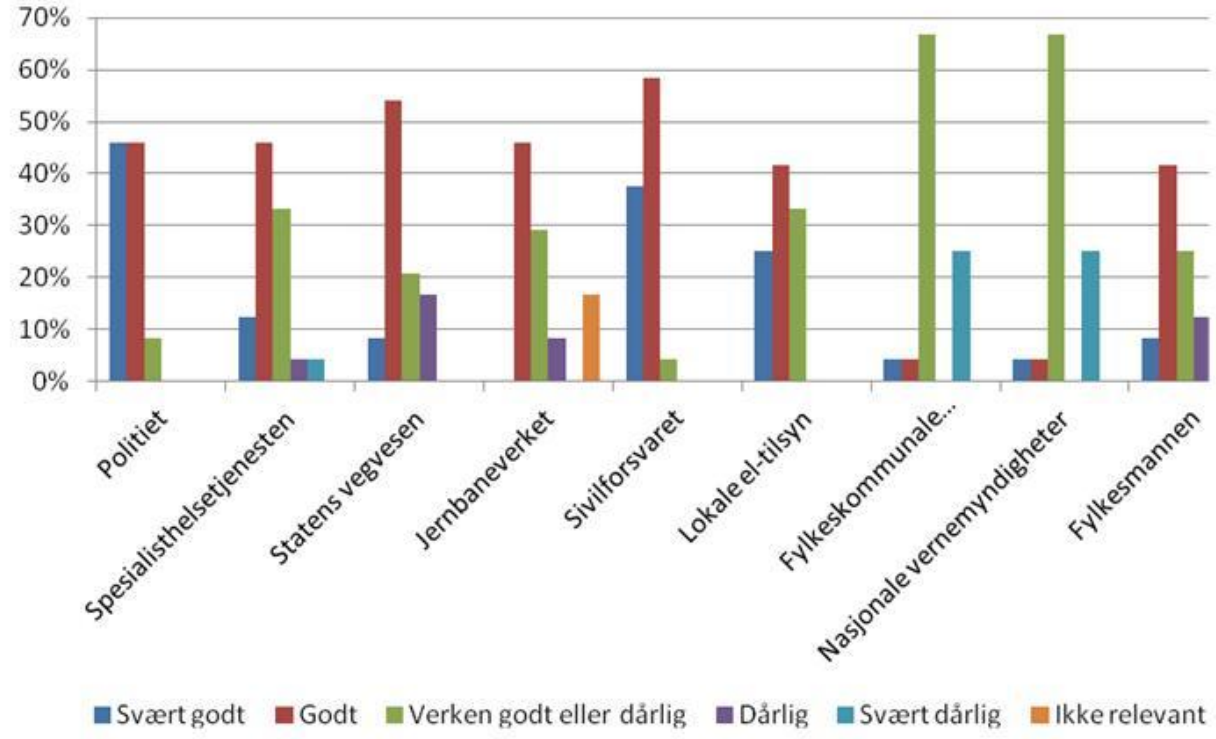

Figur 15: Hvordan vil du som brannsjef vurdere brann- og redningsvesenets samarbeid med følgende enheter? (selvstendig brann- og redningsvesen)

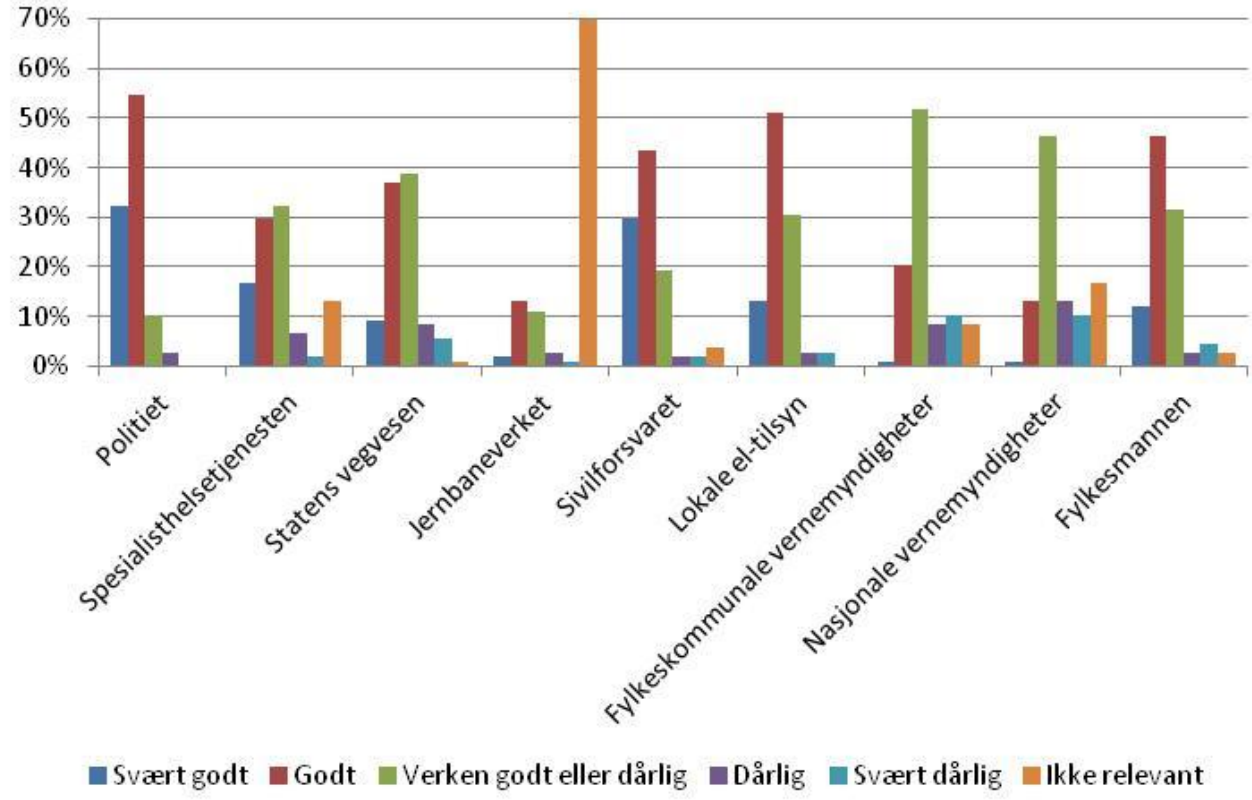

Gjennomgående viser undersøkelsen at flertallet av brann- og redningsvesenene opplever et relativt godt samarbeid med de fleste sentrale eksterne aktører. Det kan også se ut som om brannsjefer i felles brann- og redningsvesen er noe mer fornøyd med samarbeidet med eksterne, enn brannsjefene i de selvstendige brann- og redningsvesenene. Under går vi litt mer inn på noen utvalgte aktører.

Hyppigheten på kontakten med ulike aktører varierer naturlig nok stort. Klart hyppigst kontakt har brann- og redningssjefene med politiet, der over 50 prosent oppgir å ha kontakt en gang i måneden eller oftere. Knapt 25 prosent har direkte kontakt med spesialisthelsetjenesten oftere enn hver måned, mens cirka 15 prosent har minst månedlig kontakt med Statens vegvesen, Sivilforsvaret og lokale el-tilsyn. I den andre enden av skalaen er Jernbaneverket, fylkeskommunale og nasjonale vernemyndigheter, hvor ingen oppgir å ha månedlig kontakt eller oftere.

Opplevelsen av godt samvirke med *politiet* deles av både felles og selvstendige brann- og redningsvesen. Blant selvstendige brann- og redningsvesen er det enkelte som opplever dårlig samvirke med politiet. Dette begrunnes i hovedsak med at politiet er for dårlig bemannet i forhold til sitt geografiske dekningsområde. Samarbeidet rundt trafikkulykker vurderes som lettere av noen flere enn områdesikring ved brann og opprettelse og utførelse av lokal redningssentral, selv om hovedinntrykket er positivt for alle disse hendelsene.

Andelen som opplever godt samarbeid med *spesialisthelsetjenesten*, er noe lavere enn for politiet. Noen flere felles brann- og redningsvesen opplever et godt samarbeid her enn de selvstendige brann- og redningsvesenene.

Rundt halvparten av de som svarte opplever godt eller svært godt samarbeid med *Statens vegvesen*, noen flere i de felles enn de selvstendige. Det er kun blant selvstendige brann- og redningsvesen at enkelte opplever svært dårlig samarbeid med Statens vegvesen. Blant de som opplever et dårlig samarbeid, hevdes det at Statens vegvesen er for byråkratisk og for lite lydhør for andre samarbeidspartnere når det gjelder utfordringer knyttet til brannsikkerhet på veg og i tunnel.

Blant både felles og selvstendig brann- og redningsvesen er tallene for godt samvirke med *Sivilforsvaret* høye. Blant de selvstendige brann- og redningsvesen sier enkelte at de opplever dårlig samvirke med Sivilforsvaret, og begrunner dette med at de har flere sivilforsvarsdistrikter å forholde seg til. Blant alle brannsjefene som ble spurt, har det store flertallet kjennskap til hva Sivilforsvaret kan bistå med, og det er ingen som ikke har noen kjennskap til Sivilforsvarets bistandsmuligheter. Over en tredjedel har samarbeidet med Sivilforsvaret ved storbranner eller hendelser i løpet av de fem siste årene.

Ut fra tilbakemeldingene fra brannsjefene fremgår det at flertallet oppfatter det eksisterende samarbeidet med *de lokale el-tilsyn* som godt. Likevel har nesten en fjerdedel svart at de verken har et godt eller dårlig samarbeid. Nesten 8 prosent samarbeider ikke med de lokale el-tilsyn, og enkelte kommentarer omhandler et ønske om mer samarbeid.

Fylkeskommunale og nasjonale vernemyndigheter skiller seg ut ved at svært få brann- og redningssjefer opplever et godt eller svært godt samarbeid. En del oppgir uklar ansvarsfordeling knyttet til beredskapsarbeidet og byråkratiske utfordringer som hindringer for godt samarbeid med disse aktørene.

På spørsmålet om i hvilken grad brannsjefene opplever at *Fylkesmannen fungerer som en fagperson på ROS*, svarer vel en tredjedel i stor eller svært stor grad, og 25 prosent sier at det er i svært liten grad. Nesten 70 prosent mener at Fylkesmannen er svært viktig eller viktig for kommunens arbeid med ROS.

Øvelser med to eller flere aktører

Felles øvelser er en viktig forutsetning for godt samarbeid rundt beredskap. Undersøkelsen viser at det er gjennomført flere fellesøvelser blant felles brann- og redningsvesen enn selvstendige i løpet av de siste seks måneder, se figur 16. Dette viser at dette trolig er enklere å få til i større brann- og redningsvesen.

Figur 16: Når gjennomførte dere sist felles øvelser med minst to av aktørene? (brannsjefer)

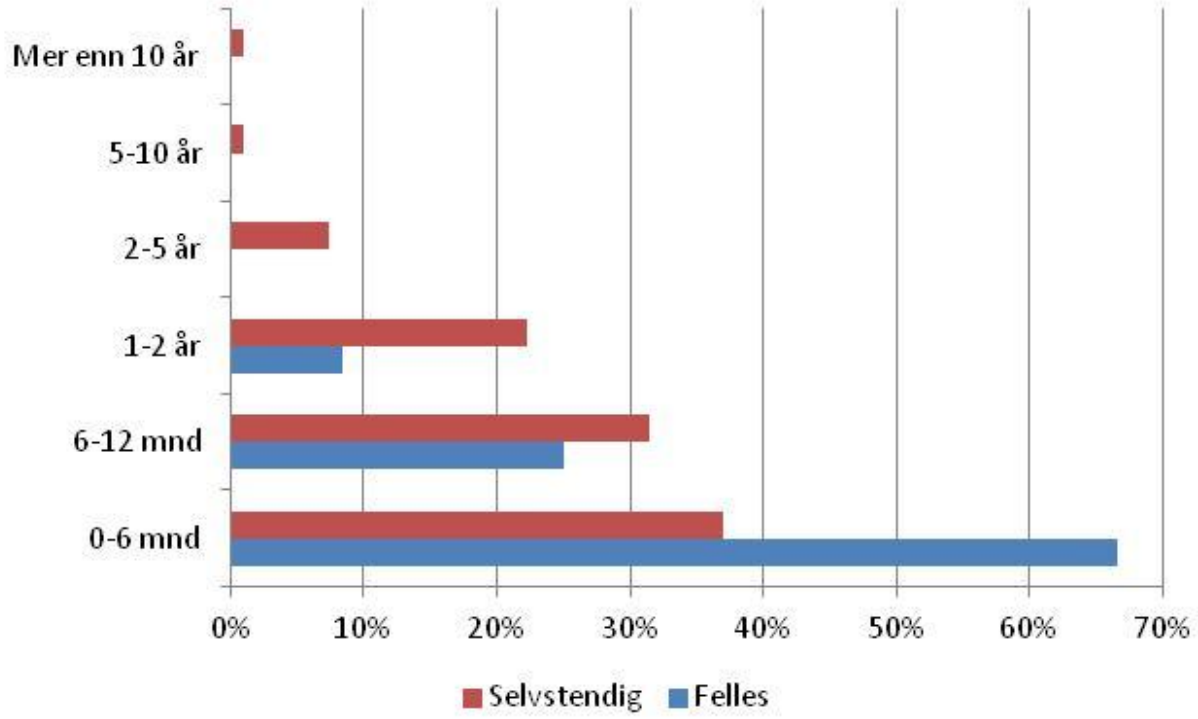

Vurdering
Hovedinntrykket til arbeidsgruppen er at brann- og redningsvesenet selv opplever at de har godt samvirke med sentrale aktører knyttet til beredskap og forebygging. Et unntak ser likevel ut til å være vernemyndighetene. Det kan også se ut som om samarbeidet oppleves noe lettere i felles brann- og redningsvesen enn i selvstendige, selv om forskjellene ikke er veldig tydelige. Dette bekreftes ved at felles brann- og redningsvesen i større grad gjennomfører felles øvelser med andre aktører enn de selvstendige. En årsak til forskjellen kan være at mange av de sentrale aktørene brann- og redningsvesenet samvirker med, dekker større geografiske områder enn kommunen.

4.5 Samarbeid/involvering internt i kommunen

En viktig fordel med den kommunale forankringen av brann- og redningsvesenet er at en kan utnytte den organisatoriske nærheten til andre kommunale tjenester. På mange områder er tett involvering og samarbeid med andre deler av kommunen en suksessfaktor for å løse oppgaver knyttet til forebygging og beredskap. I undersøkelsen foretatt av Analyse & Strategi var et av kartleggingsområdene brann- og redningsvesenets involvering i kommunalt og fylkeskommunalt planarbeid, kommunenes utførelse av sitt arbeid i henhold til kommunal beredskapsplikt, i byggesaker, i etablering og utvikling av kommunens helse- og omsorgstjenester, arbeidet med kulturminner og saker som angår kritisk infrastruktur.

Brann- og redningsvesenets involvering i planarbeidet
Over halvparten av brann- og redningsvesenene opplever i liten eller ingen grad at de blir involvert i utarbeidelsen av reguleringsplaner i kommunen (se figur 17). Andelen som opplever å være lite involvert, er noe høyere blant felles enn selvstendige brann- og redningsvesen. Administrativ ledelse i kommunen oppgir i noe større grad at de mener brann- og redningsvesenet er involvert i utarbeidelsen av slike planer enn brannsjefene.

Figur 17: I hvilken grad opplever du som brannsjef at brann- og redningsvesenet involveres i utarbeidelse av reguleringsplaner?

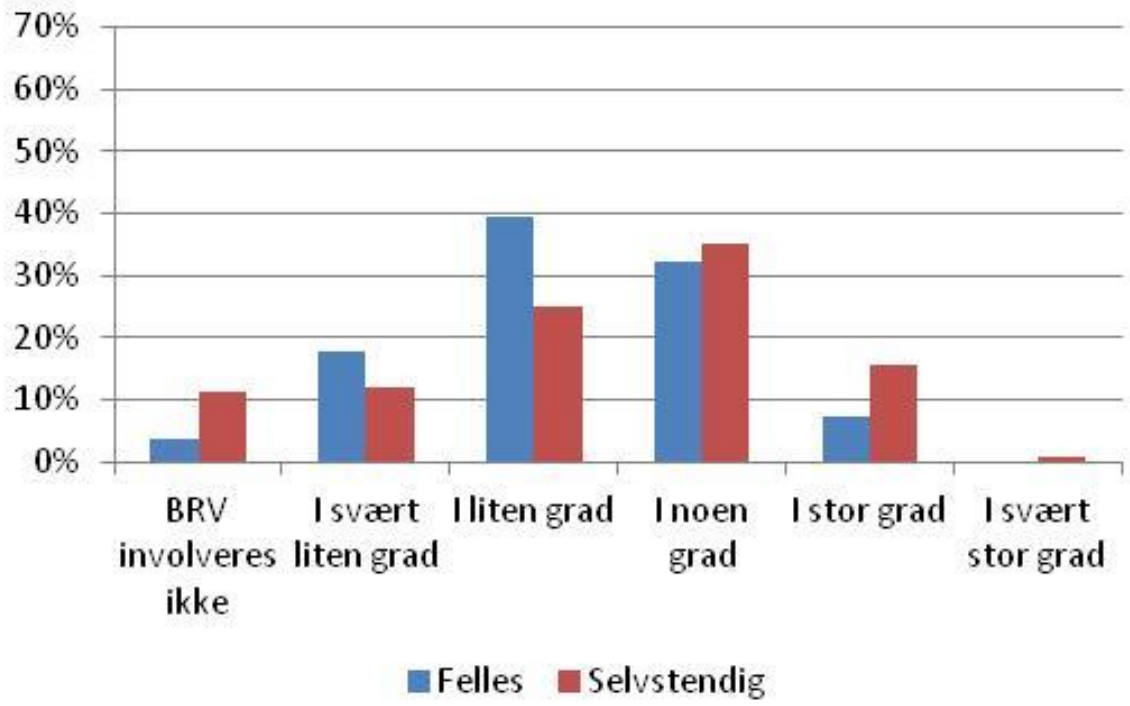

Også når det gjelder involvering i utarbeidelse av overordnede samfunns- og arealplaner, er hovedbildet at et flertall (58 prosent) av brann- og redningssjefene opplever å bli involvert i liten eller ingen grad. Forskjellene er her relativt små for felles og selvstendige brann- og redningsvesen. Den administrative ledelsen i kommunen har et annet inntrykk av dette. Her er det bare 38 prosent som mener at brann- og redningsvesenet i liten eller ingen grad er involvert.

Oppsummering av involvering i planarbeid
Når det gjelder involvering i arbeidet med reguleringsplaner, kommunale og fylkeskommunale planer samt overordnede samfunns- og arealplaner, indikerer svarene at de fleste brann- og redningsvesen involveres i noen og til dels liten grad. Det er få som deltar i slike prosesser i stor grad. Det er imidlertid vanskelig å se at det er store forskjeller mellom involvering avhengig av om brann- og redningsvesenet er felles eller selvstendig. Ulikhetene er mer knyttet til grad av involvering sett fra ledelsen i brann- og redningsvesenet enn administrativ ledelse, hvor administrativ ledelse i større grad indikerer mer involvering enn hva brann- og redningsvesenene opplever[40].

Brann- og redningsvesenets involvering i kommunenes beredskapsarbeid
Kommunen har plikt til å ha oversikt over risiko og sårbarhet i sitt ansvarsområde i henhold til sivilbeskyttelsesloven (2010).

Hovedtendensen er at de fleste brann- og redningsvesen på generelt grunnlag involveres i varierende grad i kommunens arbeid med risiko og sårbarhet (ROS) (se figur 18). Selv om et flertall av brann- og redningssjefene oppgir at de på en eller annen måte blir involvert, merker arbeidsgruppen seg at samlet sett bare 55 prosent oppgir at de i stor eller svært stor grad involveres. Andelen felles brann- og redningsvesen som i stor eller svært stor grad opplever å bli involvert, er under 40 prosent.

[40] Rapport *Kartlegging og vurdering/analyse av samarbeidet i brann- og redningsvesenet*, Analyse & Strategi.

Også her er det slik at den administrative ledelsen har en opplevelse av at felles brann- og redningsvesen involveres i større grad enn det brann- og redningsvesenet selv opplever.

Figur 18: I henhold til sivilbeskyttelsesloven fra 2010 er kommunen pålagt å se risiko og sårbarhet (ROS) i en helhetlig sammenheng. I hvilken grad involveres brann- og redningsvesenet i dette arbeidet?

Brann- og redningsvesen:

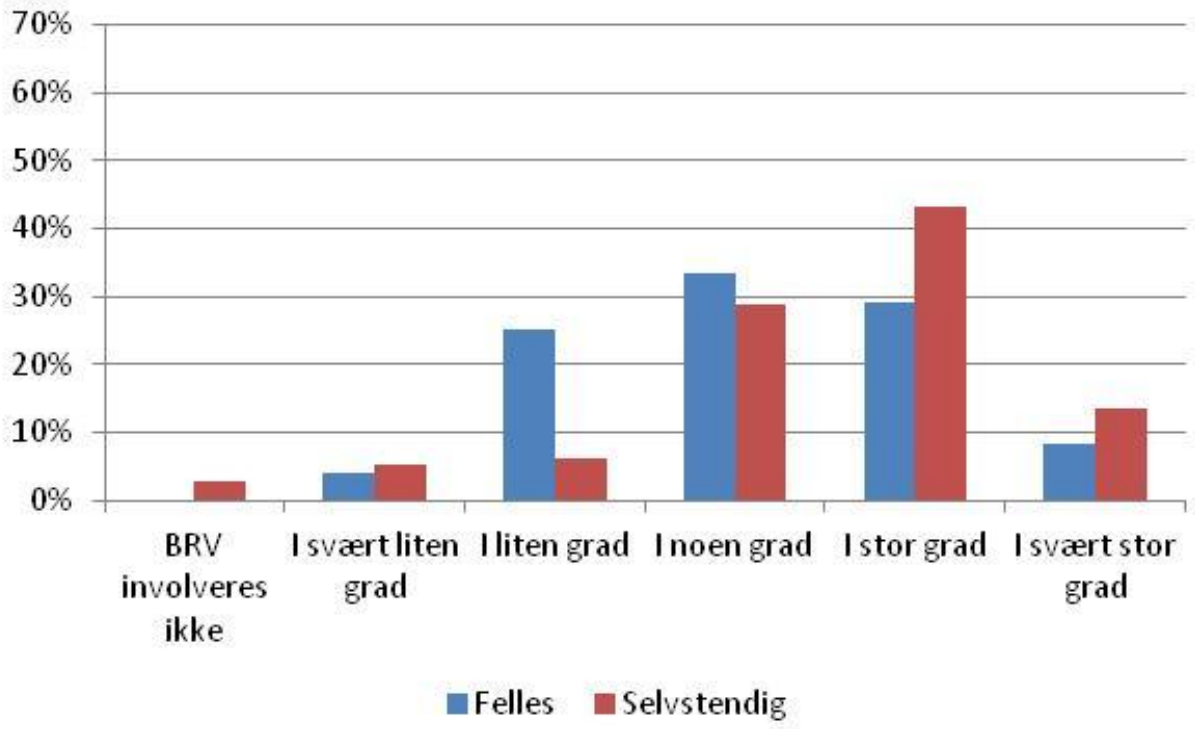

Administrativ ledelse:

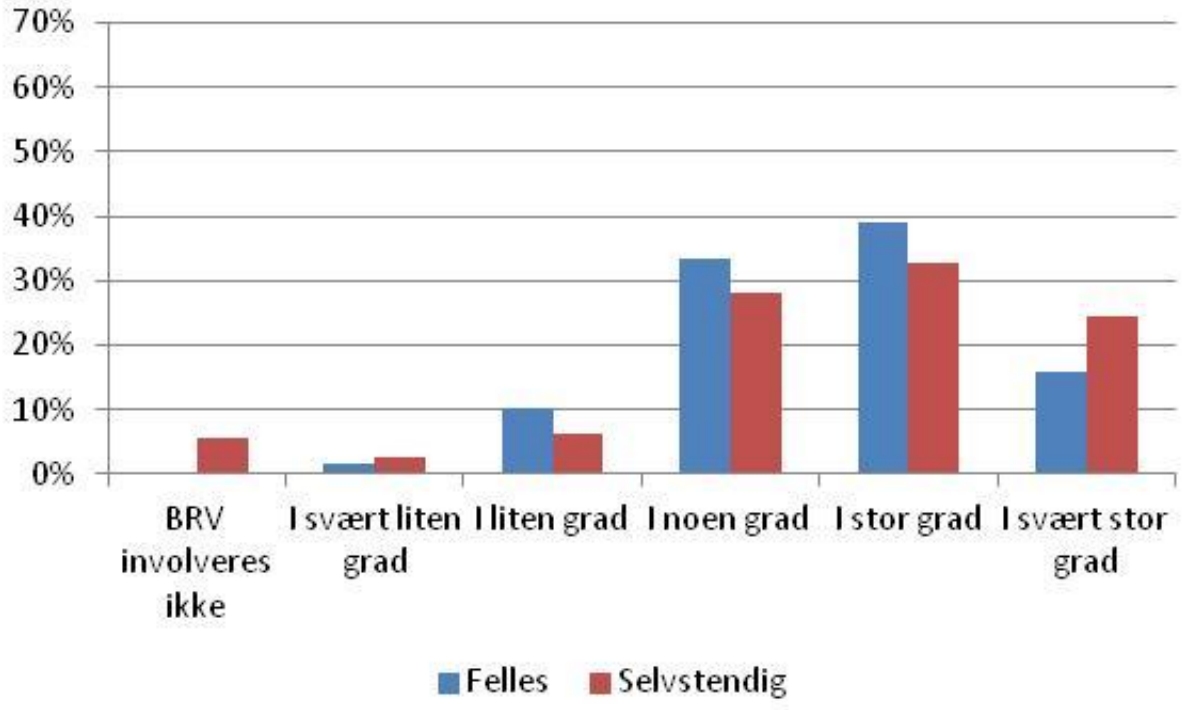

Brann- og redningsvesenet involveres i hovedsak i kommunenes arbeid med ROS på tre måter: arbeidsgruppe, høringsrunde når utkast til ROS-plan foreligger, og referansegruppe. Den vanligste måten å involvere på er gjennom deltagelse i arbeidsgrupper.

Bildet er det samme ved involvering i planlegging av beredskapsøvelser. Selv om de fleste opplever å bli involvert, er det et mindretall på vel 20 prosent oppgir i liten grad å bli involvert.

Brann- og redningsvesenets involvering i byggesaker
På spørsmål om i hvilken grad brann- og redningsvesenet involveres i planleggingen av store bygg eller bygg med stor samfunnsmessig betydning, svarer et klart flertall at de blir involvert, men de fleste bare i "noen grad". Ofte foregår involveringen gjennom uformell kontakt. Det er små forskjeller mellom felles og selvstendige brann- og redningsvesen.

Brann- og redningsvesenets involvering i saker som gjelder kritisk infrastruktur
Et flertall av både brann- og redningssjefene og administrativ ledelse oppgir at det eksisterer felles forståelse og oversikt over kritisk/prioritert infrastruktur. Det er små utslag ut fra organisasjonsform.

Vurdering
Ut fra spørreundersøkelsen og arbeidsgruppens inntrykk er det ikke grunnlag for å si at brann- og redningsvesenet er en "satellitt" i egen kommune uten kontakt med andre deler av kommunen. På de fleste relevante samarbeidsområder er brann- og redningsvesenet involvert til en viss grad. Arbeidsgruppen mener likevel at på enkelte områder bør det være enda tydeligere og tettere involvering enn det kan se ut som om det er i dag, for eksempel i ROS-arbeidet til kommunene. Det er ut fra denne undersøkelsen ikke betydelige forskjeller mellom hvordan selvstendige og felles brann- og redningsvesen blir involvert i de kommunale prosessene. Likevel er det en tendens til at brann- og redningsvesen som er selvstendige, oppgir en noe større grad av involvering enn felles, selv om denne kanskje er mindre enn en kunne forventet.

4.6 Demokrati, styring og kontroll

Den kommunale organiseringen av brann- og redningsvesenet bidrar blant annet til å sikre både politisk og administrativ styring og kontroll med brann- og redningsvesenet. Som vist i kapittel 3 er dagens organisering av brann- og redningsvesenet en blanding av selvstendige kommunale brann- og redningsvesen og ulike samarbeidsformer mellom kommuner. En vanlig innvending mot interkommunalt samarbeid er at dette kan medføre utfordringer knyttet til styring og kontroll av disse tjenestene. IRIS-rapporten (side 90) peker på mulige utfordringer ved interkommunalt samarbeid, blant annet:

- *Fragmenteringsutfordringen: Hvis det er manglende oversikt og tilgang på informasjon blant lokalpolitikerne om innhold og omfang i det interkommunale samarbeidet, kan det bidra til uklarheter med hensyn til ansvarsplassering.*
- *Forvitringsutfordringen: Selv om kommunenes "ordinære" styringsorganer kan bli avlastet ved at oppgaver håndteres i andre institusjonelle rammer når samarbeidet inngås, er det også en fare i at kommunestyrene oppleves å bli tappet for makt og relevans, og på sikt kanskje med sviktende legitimitet blant innbyggerne som konsekvens.*

For å vurdere hvordan kommunene selv opplever den politiske og administrative innflytelsen på brann- og redningsområdet, ble det gjennomført en analyse av Analyse & Strategi som grunnlag for Brannstudien. Både politisk og administrativ ledelse samt brannsjefer ble stilt spørsmål om ansvarsfordeling og involvering fra politisk og administrativt nivå i kommunen.

Ansvarsfordeling
Hovedinntrykket er at et stort flertall av politisk ledelse mener at ansvarsfordelingen mellom brann- og redningsvesenet og kommunen er tydelig, og at det er små forskjeller mellom brann- og redningsvesen som er selvstendige og i samarbeid. Over 80 prosent opplever dette som tydelig.

Figur 19: Hvor tydelig opplever du (politisk ledelse) at ansvarsfordelingen er mellom brann- og redningsvesenet og kommunen?

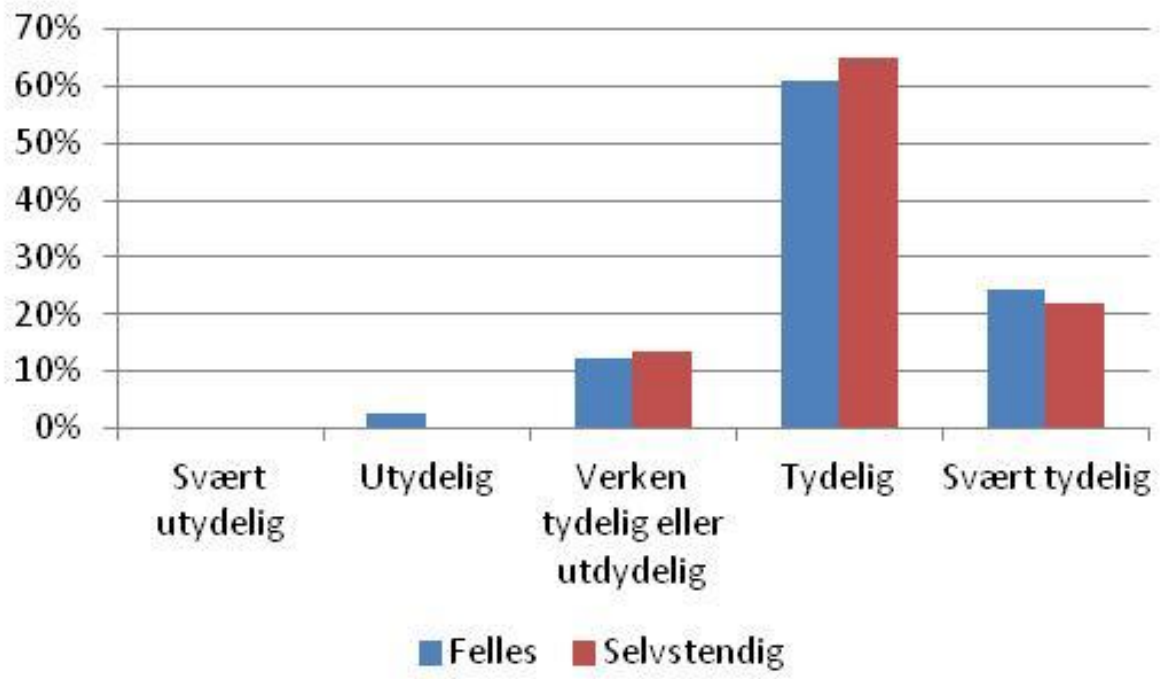

Involvering fra politisk og administrativ side
Både brannsjefer, administrativ ledelse og politisk ledelse ble spurt om i hvilken grad de opplever at brann- og redningsvesenet informeres om politiske vedtak som kan påvirke beredskapen. Fra alle ledelsestyper er det et klart flertall som mener at brann- og redningsvesenet til en viss grad informeres om politiske vedtak som kan påvirke beredskapen, uavhengig av om de er selvstendige eller felles brann- og redningsvesen. Samtidig ser vi av figurene 20 og 21 at under halvparten opplever at brann- og redningsvesenet i stor eller svært stor grad informeres om slike vedtak. Det kan også se ut som om det er en noe større andel i samarbeidende brann- og redningsvesen som mener seg i liten grad informert, selv om forskjellene er små.

Figur 20: I hvilken grad opplever du (Brann- og redningsvesenet) at brann- og redningsvesenet informeres om politiske vedtak som kan påvirke beredskapen?

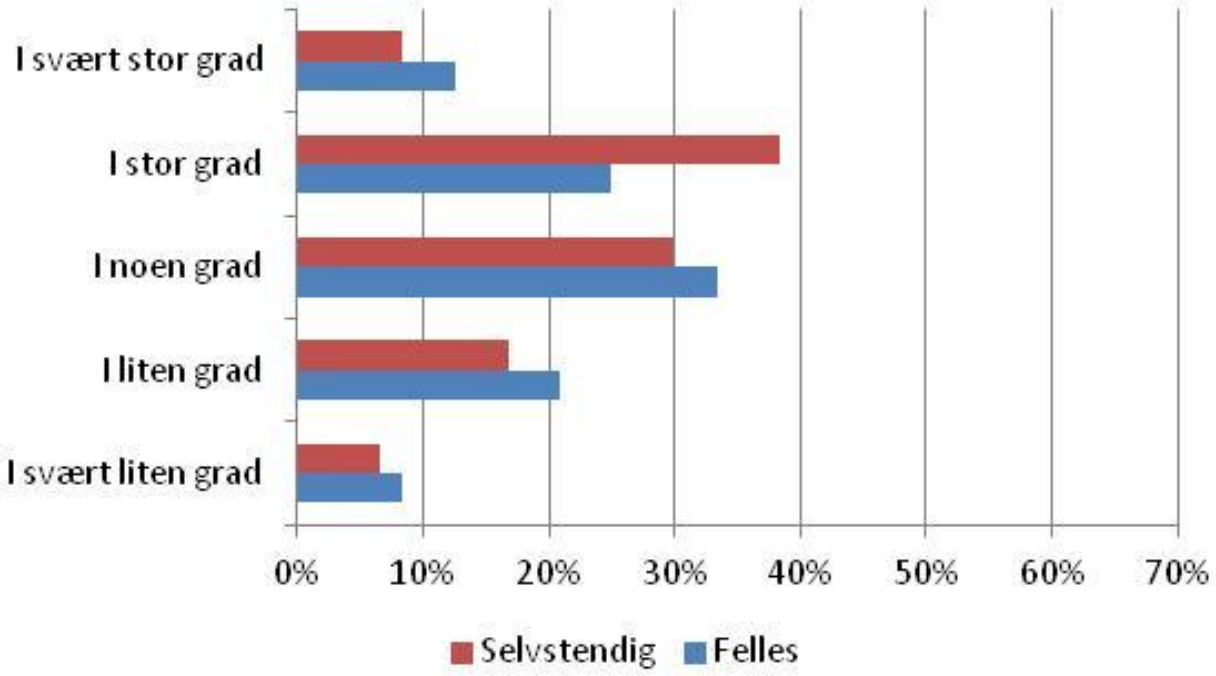

Figur 21: I hvilken grad opplever du (administrativ ledelse) at brann- og redningsvesenet informeres om politiske vedtak som kan påvirke beredskapen?

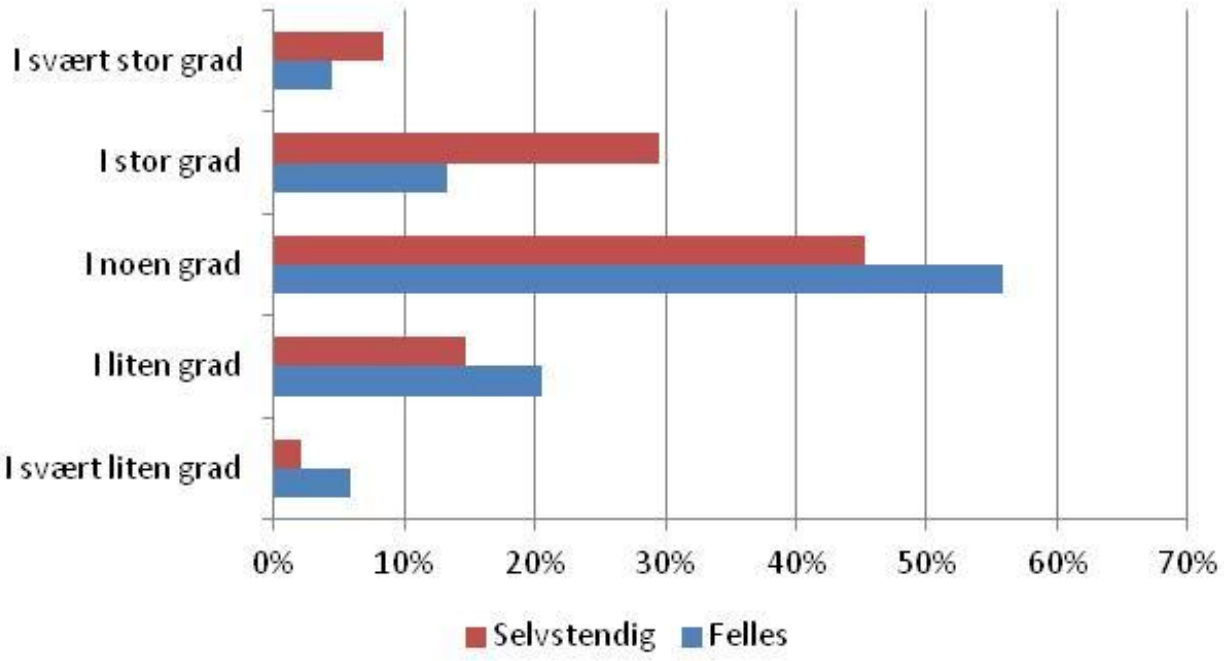

Undersøkelsen viser videre at det også er en klar oppfatning på tvers av organisasjonsform av at kommunepolitikere og kommunens administrasjon har innflytelse på viktige beslutninger som tas av brann- og redningsvesenet.

Figur 22: Hvor stor innflytelse mener du (politikere) lokalpolitikere har på viktige beslutninger som tas av brann- og redningsvesenet?

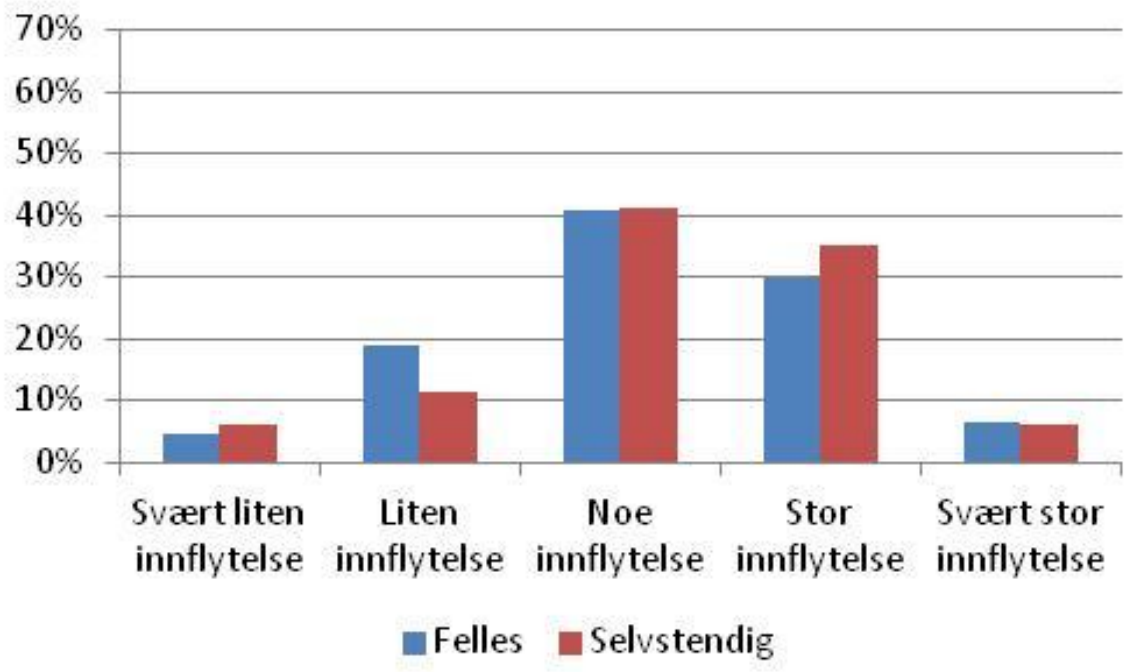

Figur 23: Hvor stor innflytelse mener du (politikere) kommunens administrasjon har på viktige beslutninger som tas av brann- og redningsvesenet?

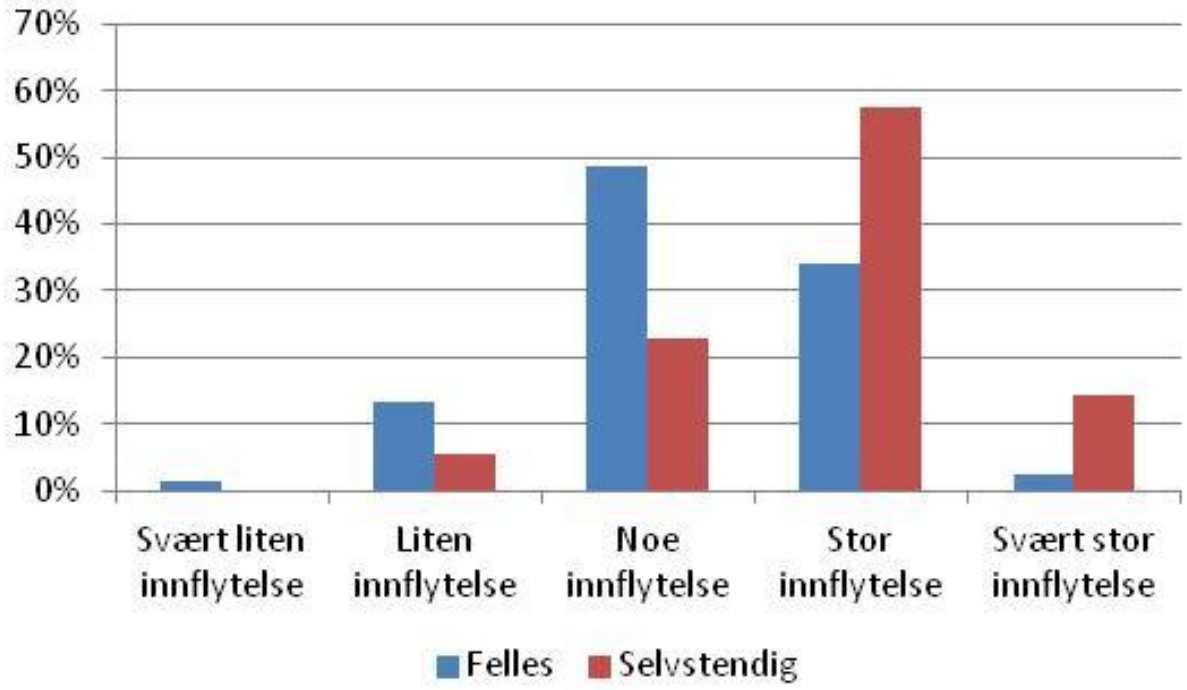

Når det gjelder lokalpolitikernes innflytelse, er det ikke forskjell mellom selvstendig og samarbeidende brann- og redningsvesen. Det er imidlertid betydelig høyere andel kommuner med selvstendige brann- og redningsvesen som mener at kommunens administrasjon har stor innflytelse på viktige beslutninger som tas i brann- og redningsvesenet, enn i samarbeidende brann- og redningsvesen. Dette er naturlig ut fra at det er klare prosedyrer og regler for hvordan kommuner kan påvirke brann- og redningsvesenet i IKS og andre samarbeidsformer.

Noen av de samme problemstillingene behandles også av IRIS-rapporten, men da generelt for IKS-samarbeid:

> *"Fragmenteringsutfordringen, slik vi har definert denne, synes derimot å få noe sterkere støtte i det foreliggende materialet. Hovedpoenget er at både styring og kontroll blir utfordringer, både på grunn av manglende ansvarsplassering og forankring i sentrale institusjoner som kommunestyre formannskap. Det generelle inntrykket er at slik tilbakemelding til og forankring i beste fall er variabel."*

Når det gjelder forvitringsutfordringen[41], konkluderer ikke IRIS-rapporten klart om dette. Ett av poengene med fristilling av selskaper er jo at beslutninger om driften skal tas av selskapet selv. Spørsmålet om demokratisk innflytelse og kommunal styring og kontroll knyttet til brann- og redningsvesenet er vanskelig å måle og derfor ikke enkelt å konkludere entydig på.

Vurdering
På bakgrunn av vår analyse og IRIS-rapporten mener arbeidsgruppen at det ikke er grunnlag for å hevde at det generelt er manglende kommunal styring og kontroll av brann- og redningsvesenet i dag. Det er imidlertid verdt å merke seg at under halvparten av de spurte lederne oppgir at brann- og redningsvesenet i stor eller svært stor grad blir informert om viktige beredskapsspørsmål, og noen kommuner mener de har liten innflytelse på brann- og redningsvesenets viktige beslutninger. Forskjellene ut fra organisasjonsform er ikke veldig store, men arbeidsgruppen ser at det kan oppleves noe vanskeligere med kommunal styring og kontroll i kommuner som er en del av et felles brann- og redningsvesen enn i de selvstendige, og særlig at det krever mer systematisering og gode systemer for å sikre nødvendig innflytelse.

4.7 Ressurser og kompetanse

Ressurser og dimensjonering i brann- og redningsvesenet
Som omtalt i kapittel 3 legger dimensjoneringsforskriften føringer for beredskap og forebygging knyttet til brann- og redningsvesenet. Tabell 6 viser gjennomsnittlig antall rapporterte årsverk pr. brann- og redningsvesen, etter type brann- og redningsvesen (organisasjonsform):

Tabell 6: Gjennomsnittlig rapporterte årsverk pr. type brann- og redningsvesen etter organisasjonsform i 2011

Årsverk, gjennomsnitt pr. brann- og redningsvesen	Type brann- og redningsvesen			
	Felles brann- og redningsvesen, interkommunalt foretak – IKS	Felles brann- og redningsvesen, andre samarbeidsformer enn IKS	Selvstendig samarbeidende brann- og redningsvesen	Selvstendige brann- og redningsvesen
Årsverk Administrasjon	4,0	1,5	0,1	0,6
Årsverk Beredskap	34,6	13,0	0,9	6,7
Årsverk Forebyggende	7,0	3,0	0,1	1,5
Årsverk Feieenhet	8,4	5,4	0,3	1,9

Kilde: SAMBAS

Tabellen viser at felles brann- og redningsvesen (samarbeidende) har betydelig flere årsverk enn de selvstendige. Dette er også naturlig, siden disse gjennomgående er større enn de selvstendige. Korrigerer man for innbyggertall, ser man at gjennomsnittlig antall årsverk beredskap pr. 20 000 innbyggere har en økende tendens med økende folkemengde i ansvarsområdet (med unntak av 3 000–9 9999). Altså: Jo flere innbyggere et brann- og redningsvesen dekker, desto flere årsverk til beredskap pr. innbygger. Ser man på gjennomsnittlig antall årsverk forebyggende pr. 20 000 innbygger, så viser tallene en økende tendens til og med 29 999 innbyggere og en synkende tendens over dette.

[41] Forvitringsutfordringen vil si at kommunestyrene oppleves å bli tappet for makt og innflytelse.

Brann- og redningsvesenet er en utstyrsintensiv virksomhet, og det er viktig med tilstrekkelig godt utstyr for å kunne håndtere hendelser. Det er lite data tilgjengelig som sier noe om brann- og redningsvesenets utstyr. Kjøretøy er et unntak. Også når det gjelder antall kjøretøy og gjennomsnittsalder på kjøretøyet, er det slik at de brann- og redningsvesenene som samarbeider, har flest kjøretøy (naturlig siden de også er de største brann- og redningsvesenene) og den nyeste kjøretøyparken målt med gjennomsnittsalder på nyeste kjøretøy. Desto flere innbyggere brann- og redningsvesenet dekker, desto flere og nyere kjøretøy har de.

Tabell 7: Kjøretøy etter type brann- og redningsvesen i 2011

Kjøretøy, gjennomsnitt pr. brann- og redningsvesen	Type brann- og redningsvesen			
	Felles brann- og redningsvesen, interkommunalt foretak – IKS	Felles brann- og redningsvesen, andre samarbeidsformer enn IKS	Selvstendig samarbeidende brann- og redningsvesen	Selvstendige brann- og redningsvesen
Antall kjøretøy	19	14	4	6
Gjennomsnittsalder kjøretøy, år	14	13	20	16
Gjennomsnittsalder nyeste kjøretøy, år	3	2	13	6

Kilde: SAMBAS

Tabell 8: Kjøretøy etter innbyggertall i brann- og redningsvesenets område

Kjøretøy fordelt på innbyggerkategori i brannvesenets ansvarsområde						
	Antall innbyggere i brann- og redningsvesenets ansvarsområde					
	<= 2 9999	**3 000–9 999**	**10 000–29 999**	**30 000–69 999**	**>= 70 000**	**Total**
Antall kjøretøy, gjennomsnitt	3,1	5,8	8,7	18,3	26,5	7,1
Gjennomsnittsalder kjøretøy, år	20,6	16,4	13,3	12,4	10,8	16,7
Gjennomsnittsalder nyeste kjøretøy, år	13,4	5,3	2,3	1,6	1,6	7,1

Kilde: SAMBAS

Dette samsvarer med arbeidsgruppens vurdering av at det kan være enklere å få til store investeringer i felles brann- og redningsvesen og i store brann- og redningsvesen, fordi kommunale økonomiske bidrag i større grad er bundet i kommuner med selvstendige brann- og redningsvesen.

Vurdering

Dimensjoneringskrav styrer i stor grad ressursene som brukes på brann- og redningsvesenet, og har etter arbeidsgruppens vurderinger både noen styrker og svakheter:

Kravet sikrer et minimumsnivå i bemanning knyttet til beredskap og forebygging i hele landet. Særlig gir dette utslag for de mindre kommunene, der det kanskje har vært få hendelser og dermed kan være lite søkelys på brann- og redningsvesenet. Det sikrer tilstedeværelse i alle landets kommuner og bidrar dermed til at brann- og redningsvesenet er en av grunnsteinene i beredskapen.

På den andre siden kan dimensjoneringskravet bidra til en "tilfeldig" dimensjonering, basert på innbyggertall i stedet for risiko i kommunen. Dette kan gjøre at bemanningen blir lite kostnadseffektiv ut fra det som er reell risiko. Risikoen er ulik fra kommune til kommune og på ulike steder i kommunene, og den er avhengig av mange andre faktorer enn innbyggertall. Kanskje kan store samarbeidende brann- og redningsvesen ha mulighet til å drive mer kostnadseffektivt ved å dimensjonere ut fra risiko i stedet for innbyggertall.

Som vi så i kapittel 3, er dagens brann- og redningsvesen en blanding mellom heltids- og deltidsmannskaper. Dette systemet har sine styrker og svakheter knyttet til utnyttelsen av ressursene som finnes. Deltidsressursene er fleksible i den forstand at de kan kombineres med andre jobber. Ressursene foreligger og settes inn ved behov. Samtidig er det utfordringer knyttet til deltidsressursene mange steder i landet. Særlig gjelder dette tilgang på ressursene ved faktisk hendelse, både knyttet til når de ankommer og at det er usikkert hvor mange som vil møte. Heltidsmannskaper sikrer en kontinuerlig beredskap og forutsigbarhet knyttet til hvilke ressurser som er tilgjengelig for alle hendelser. På den andre siden er det i dag klare utfordringer mange steder knyttet til å disponere brannmannskapene på en fornuftig og kostnadseffektiv måte når det ikke er hendelser de skal håndtere.

Arbeidsgruppen mener at større brann- og redningsvesen i dag har større potensial til å utnytte ressursene fleksibelt enn de mindre brann- og redningsvesenene. Og selv om det er usikkerhet og ikke veldig store utslag, kan det ut fra tallgrunnlaget som er tilgjengelig, også se ut som om de større brann- og redningsvesenene i større grad klarer å prioritere ressurser gjennom mannskaper og utstyr enn de mindre.

Kompetanse i brann- og redningsvesenet
Kompetansen i dagens brann- og redningsvesen er varierende. Arbeidsgruppen vil særlig påpeke forskjellene mellom store heltidsbrann- og redningsvesen og små, selvstendige deltidsbrann- og redningsvesen. Selv om ikke bildet er entydig, vil arbeidsgruppen trekke frem noen områder der vi i dag mener at det gjennomgående ikke er god nok kompetanse i dagens brann- og redningsvesen:

- De er ikke gode nok til å håndtere store og komplekse hendelser, for eksempel kompliserte transportulykker.
- Det er lite systematisk læring fra hendelser, både internt og på tvers av brann- og redningsvesenene.
- Det er gjennomgående liten bevissthet og kompetanse knyttet til ROS-arbeid.
- De er for lite kunnskapsdrevet, få brann- og redningsvesen bruker tilgjengelige data om hendelser godt nok til å videreutvikle egen beredskap og forebyggende arbeid.
- Særlig i de små brann- og redningsvesenene er det få hendelser, noe som gjør at en ikke klarer å bygge erfaring for å håndtere hendelsene når de kommer.
- Mindre brann- og redningsvesen med færre ansatte har færre spesialister, og for å kunne håndtere komplekse hendelser kreves det ofte spesialistkompetanse. Det kan være hendelser som involverer farlig gods og farlige stoffer, redningsinnsats til sjøs (RITS), tauredning eller høyhus som har kollapset.

Av styrker knyttet til kompetanse vil arbeidsgruppen særlig trekke frem den lokale kunnskapen som finnes over hele landet som følge av at brann- og redningsvesenet er til stede nesten overalt.

Det er også en styrke at det er klare krav til opplæring for de ansatte i brann- og redningsvesenet. Dette sikrer at alle skal ha samme grunnkompetanse. Imidlertid vet vi at dagens utdanningssystem ikke klarer å ta unna behovet for opplæring. En stor del av mannskapene har derfor fått dispensasjon fra kompetansekravet. Særlig gjelder dette deltidsmannskaper.

Arbeidsgruppen har også fått innspill som handler om utfordringer med å rekruttere nok personell, både brannsjefer og mannskaper. Særlig trekkes det frem utfordringer med rekruttering av deltidsmannskaper. Dette skaper en vanskelig situasjon mange steder. Samtidig er det jevnt over mange søkere til heltidsstillinger.

Særlig om erfaringslæring
DSB gjennomførte høsten 2013 en spørreundersøkelse om erfaringslæring i brann- og redningsvesenet.[42] Undersøkelsen viser at de fleste brann- og redningsvesen selv vurderer å ha etablert gode rutiner for læring av hendelser og øvelser, men at det i mindre grad er gode systemer for overføring av læring til mannskaper som ikke selv deltok på hendelsen/øvelsen. Når det gjelder erfaringslæring på tvers av brann- og redningsvesen, er det svært lite utbredt. Det siste er naturligvis en betydelig utfordring når det gjelder store eller mer komplekse hendelser som svært sjelden skjer i et enkelt brann- og redningsvesen, men som det samlet sett kan være noen av i hele landet.

Undersøkelsen viser generelt at det er lite systematikk knyttet til erfaringslæring, og at det ofte er knyttet til enkeltpersoner med interesse for faget. Det ser ut til at erfaringslæring er lettere å oppnå i heltids- enn deltidsbrann- og redningsvesen. Under er noen figurer som viser svar på noen av spørsmålene i undersøkelsen.

Figur 24: Mitt brann- og redningsvesen har etablert gode rutiner for å lære av hendelser.

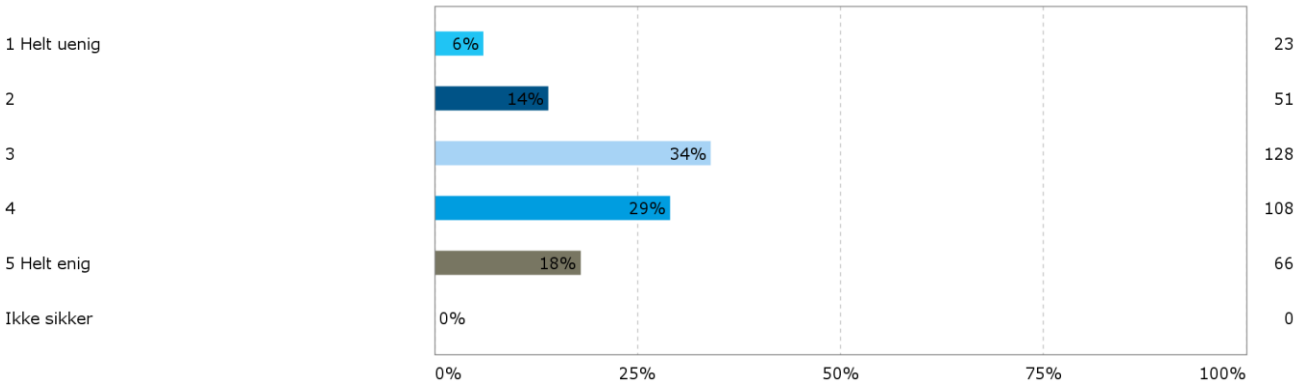

Figur 25: Vi har gode rutiner som sikrer at alle mannskaper, også de som ikke deltok under en hendelse, lærer av hendelsen.

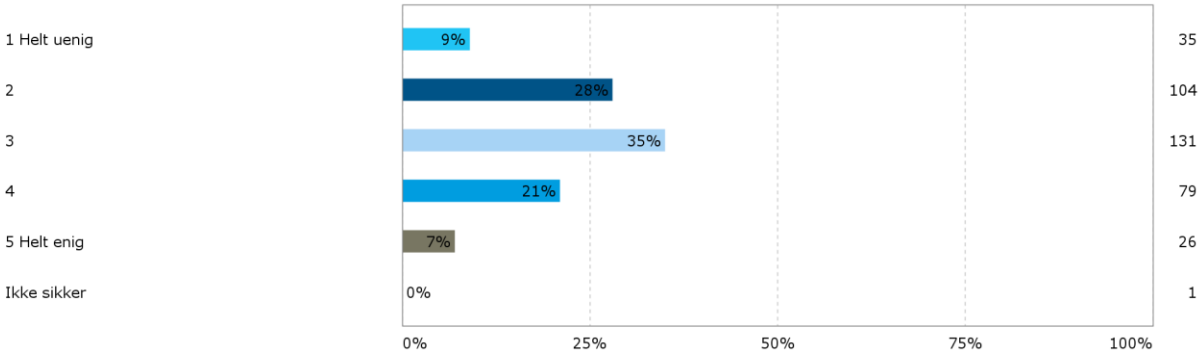

Figur 26: I mitt brann- og redningsvesen har vi rutiner for å lære av hendelser i andre brann- og redningsvesen.

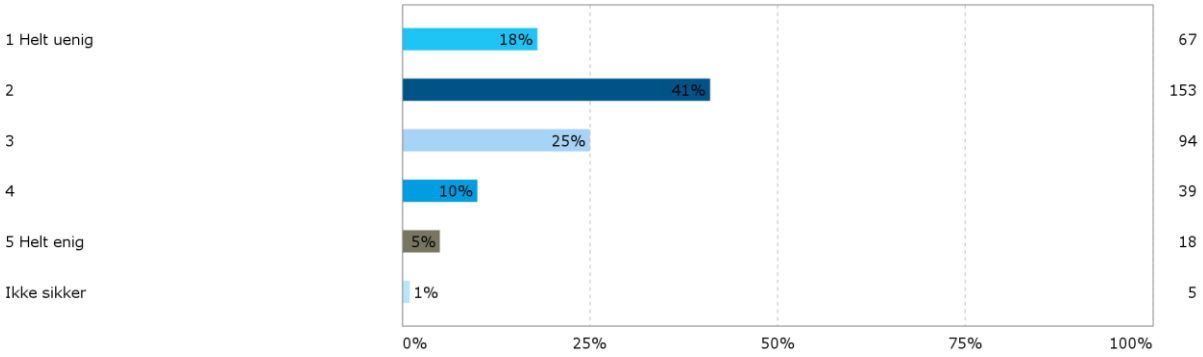

[42] Intern DSB-rapport: *Erfaringslæring i brann- og redningsvesenet.*

Vurdering
Arbeidsgruppen mener at den store forskjellen i kompetanse mellom mindre deltidsbrann- og redningsvesen og større heltidsbrann- og redningsvesen er en av de store svakhetene med dagens organisering og dimensjonering. Store brann- og redningsvesen har gjennomgående sterkere fagmiljøer, mer spesialkompetanse og får trening i å håndtere ekstraordinære hendelser gjennom erfaring. Det vil også være enklere å overføre kompetanse til deltidsmannskaper i brann- og redningsvesen som også har heltidsmannskaper.

Dette bekreftes blant annet av IRIS-rapporten, som viser at det for noen typer interkommunalt samarbeid finnes kompetanseeffekter, mens det er vanskeligere for andre type samarbeid. Respondentene i undersøkelsen innenfor teknisk sektor, som branntjenester, rapporterer om kompetanseeffekter: "*Igjen er det større miljø som brukes som argument for en mer spisset og spesialisert arbeidsdeling. Dette styrker ikke bare tjenestens kvalitet, men kan også bidra til at tjenesten øker i omfang og omfatter flere funksjoner enn tidligere. Dette danner grunnlag for et bredt sammensatt fagmiljø rundt tjenestene.*"[43]

4.8 Kvalitet i forebyggende arbeid

Det kan være vanskelig å måle kvalitet i det forebyggende arbeidet. Det er ikke etablert gode nasjonale indikatorer med tilhørende data om det brannforebyggende arbeidet. Særlig er det krevende å påvise en sammenheng mellom forebyggende aktiviteter og effekter på antall branner eller andre hendelser. Dette er vanskelig blant annet fordi det er mange flere faktorer som påvirker antall branner enn brann- og redningsvesenets innsats. Likevel har vi en del indikasjoner som gjør at arbeidsgruppen mener den kan trekke noen konklusjoner om kvaliteten på det brannforebyggende arbeidet i brann- og redningsvesenet.

Arbeidsgruppen har på bakgrunn av erfaringer og mottatte innspill i prosessen synspunkter på styrker og svakheter ved det forebyggende arbeidet i brann- og redningsvesenet.

Det trekkes frem utfordringer på ulike nivåer, både knyttet til regelverk, samhandling internt og eksternt, samt kompetanse. Arbeidsgruppen merker seg særlig fagområder der det mangler gode fagmiljøer, samhandlingsutfordringer med andre sentrale myndigheter, at ressursene internt i brann- og redningsvesenet ikke utnyttes godt nok, og at det forebyggende arbeidet kan utføres mer fleksibelt enn det blir i dag. Arbeidsgruppen ser også at selv om antallet døde i brann er lavere de seneste årene enn tidligere, er det fortsatt mange mennesker som omkommer i brann, og inneværende år viser utviklingen en økning fra de siste par årene.

I forbindelse med dette arbeidet har dokumentasjonsavdelingen i DSB gått gjennom noen tilgjengelige data[44] og rapporter som omhandler kvalitet i det brannforebyggende arbeidet, særlig med tanke på om det er forskjeller mellom brann- og redningsvesen som er i formelle samarbeid med andre brann- og redningsvesen, og de som er selvstendige, og om det er forskjeller ut fra brann- og redningsvesenets størrelse.

SINTEFs undersøkelse
Konklusjonen i SINTEFs rapport NBL A11115, *Vurdering av brann- og redningsvesenet – Kvaliteten i brann- og redningsvesenets brannforebyggende arbeid* (2011), var at det i gjennomsnitt var målt høyere kvalitet i det brannforebyggende arbeidet for interkommunale brann- og redningsvesen enn for kommunale brann- og redningsvesen. DSB har gjennomgått de samme tallene på nytt med tanke på type brann- og redningsvesen og innbyggerantallet i brann- og redningsvesenets ansvarsområde. Denne analysen indikerer at de brann- og redningsvesen som har egen forebyggende avdeling, ser ut til å jobbe bedre med sitt forebyggende arbeid enn øvrige brann- og redningsvesen. Flere funn indikerer at de største brann- og redningsvesen med hensyn til antall innbyggere, med 70 000 innbyggere eller flere, arbeider spesielt godt med oppfølgingen av sine tilsyn.

I SINTEFs undersøkelse ble det spurt om brann- og redningsvesenet hadde egen forebyggende avdeling. Alle felles brann- og redningsvesen, både IKS og andre samarbeidsformer, hadde en egen forebyggende avdeling. Blant de øvrige brann- og redningsvesenene hadde 75 prosent egen forebyggende avdeling.

[43] Rapport IRIS – 2013/008, s 135.
[44] SINTEF-rapport om kvaliteten i det brannforebyggende arbeidet, DSBs dokumenttilsyn med landets brann- og redningsvesen og melding om brannvernet (rapportering fra brann- og redningsvesenet til DSB).

Mer konkret kan funnene summeres på følgende måte:

- Andelen som i "stor" eller "noen" grad kvalitetssikrer sine tilsyn, er spesielt høy blant brann- og redningsvesenene som inngår i IKS (92 prosent). Alle brann- og redningsvesen som dekker 70 000 innbyggere eller flere, oppgir at de kvalitetssikrer sine tilsyn. Blant brann- og redningsvesenene som dekker færre en 30 000 innbyggere, oppgir om lag 10 prosent at de ikke kvalitetssikrer sine tilsyn i det hele tatt.
- Blant brann- og redningsvesen som har tettsted med over 20 000 innbyggere, utarbeider 95 prosent en rapport som inneholder de tiltak og de tilsyn som ble gjort årlig. Det er få forskjeller for de øvrige variablene, men det er kun blant de selvstendige brann- og redningsvesenene som ikke har ansatte som oppgir at de ikke lager slik rapport i det hele tatt.
- Alle brann- og redningsvesen som dekker flere enn 70 000 innbyggere, kjenner i stor grad til ROS-analysen for sin brannvernregion. Hele 85 prosent av brann- og redningsvesenene som inngår i et IKS, oppgir at de kjenner til ROS-analysen for sin brannvernsregion. Denne andelen synker med 10 prosentpoeng for de brann- og redningsvesen som inngår i andre former for samarbeid. Blant de selvstendige brann- og redningsvesenene er denne andelen nede i 60 prosent.
- 63 prosent av brann- og redningsvesenene som dekker 70 000 innbyggere eller flere, har fattet vedtak om tilsyn i andre bygninger enn særskilte brannobjekter. Denne andelen ligger på mellom 20 og 30 prosent i de øvrige brann- og redningsvesenene.
- Nesten 9 av 10 brann- og redningsvesen som dekker 70 000 eller flere innbyggere, melder i "stor grad" fra til kommunale bygningsmyndigheter om forhold som synes å være i strid med plan- og bygningsloven. Andelen som oppgir at dette gjøres i "stor grad", er for de øvrige brann- og redningsvesenene på om lag 50 prosent. Det er for øvrig 20 prosent høyere andel brann- og redningsvesen som oppgir at de melder fra om slike forhold blant de brann- og redningsvesen som har egen forebyggende avdeling enn brann- og redningsvesen uten slik avdeling.

Dokumenttilsyn[45]
DSBs konklusjon etter at dokumenttilsynsaksjonen 2010–2013 er avsluttet, er som følger:
Store brann- og redningsvesen som har funn både innenfor "bemanning" og "myndighetsutøvelse ved tilsyn", har gjennomført for få tilsyn i forhold til forskriftskravene. Små brann- og redningsvesen med samme funn har gjerne også en dårligere kvalitet på tilsynene. Totalt ble det gjennomført dokumenttilsyn i 249 brann- og redningsvesen fordelt over fire omganger. Ikke alle disse brann- og redningsvesenene var det mulig å kategorisere med tanke på type brann- og redningsvesen og antall innbyggere disse dekker.

Dokumenttilsynets formål var å vurdere om kommunen har et internkontrollsystem som sikrer at krav fastsatt i eller i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven innen brann- og redningsvesenets forebyggende arbeid, overholdes.

Internkontrollsystemet ble kontrollert på følgende områder:

- bemanning ledelse/forebyggende avdeling
- kompetanse forebyggende avdeling
- risiko- og sårbarhetsanalyse
- plan over brannverntiltak
- myndighetsutøvelse ved tilsyn
- informasjonstiltak
- samarbeid med andre kommuner om brann- og redningsvesenets forebyggende oppgaver

For 192 (77 prosent) av de 249 brann- og redningsvesenene som inngikk i dokumenttilsynene, er det angitt funn.

[45] Dokumenttilsyn kan defineres som tilsyn basert på tilsendte dokumenter, uten fysisk tilstedeværelse hos tilsynsobjektet.

Totalt sett er det angitt ett funn for tre prosent av brann- og redningsvesenene, to funn for 18 prosent, tre funn for 22 prosent, fire funn for 17 prosent, fem funn for 13 prosent og seks funn for fire prosent av brann- og redningsvesenene som inngikk i tilsynene. Hos kun ett av brann- og redningsvesenene har man angitt syv funn. Dette brann- og redningsvesenet befinner seg i kategorien selvstendig brann- og redningsvesen med brannsjef/årsverk og i kategorien som dekker mellom 3 000 og 9 999 innbyggere.

Tabell 9: Antall funn fra DSBs tilsynsaksjon etter type brann- og redningsvesen[46]

Funn i prosent	Type brann- og redningsvesen			
	Felles brann- og redningsvesen interkom-munalt foretak – IKS (N=24)	Felles brann- og rednings-vesen, andre samarbeids-former enn IKS (N=10)	Selvstendig samarbeidende brann- og redningsvesen (N=19)	Selvstendige brann- og redningsvesen (N=184)
Ingen funn	38 %	30 %	32 %	21 %
1	8 %	20 %	5 %	1 %
2	42 %	30 %	5 %	16 %
3	4 %	10 %	11 %	26 %
4			16 %	20 %
5	8 %	10 %	16 %	13 %
6			16 %	3 %
7				1 %

Den høyeste andelen uten funn er blant de brann- og redningsvesen som er organisert som IKS (38 prosent). Andelen brann- og redningsvesen med mange funn er høyest blant de som her er kategorisert som selvstendige brann- og redningsvesen.

Tabell 10: Antall funn etter DSBs tilsynsaksjon etter innbyggertall i brann- og redningsvesenets ansvarsområde

Funn i prosent	Innbyggere i brann- og redningsvesenets ansvarsområde				
	<- 2 999 (N=70)	3 000–9999 (N=86)	10 000–29 999 (N=48)	30 000–69 999 (N=21)	70 000-> (N=9)
Ingen funn	20 %	16 %	29 %	33 %	44 %
1	1 %	2 %	6 %	10 %	
2	11 %	17 %	19 %	33 %	44 %
3	23 %	30 %	17 %	5 %	
4	23 %	14 %	19 %	5 %	11 %
5	14 %	15 %	10 %	10 %	
6	7 %	4 %		5 %	
7		1 %			

Den høyeste andelen uten funn er blant de brann- og redningsvesen som dekker 70 000 eller flere innbyggere.

[46] Totalantallene det er prosentuert på bakgrunn av, er i utgangspunktet for lave, med unntak av selvstendige brann- og redningsvesen med brannsjef/årsverk, men for å vise den relative andelssammenhengen mellom variablene er det likevel valgt å bruke prosent i denne sammenhengen. Andelen det er prosentuert ut ifra, er angitt i parentesen (N=XX).

Høyest andel brann- og redningsvesen med funn er avdekket hos de minste brann- og redningsvesenene, de som dekker færre enn 10 000 innbyggere.

Høyest andel funn for alle typer brann- og redningsvesen er innenfor området myndighetsutøvelse, mens det er færrest innenfor informasjon og kompetanse.

Melding om brannvernet
Brann- og redningsvesenenes rapportering av tilsyn på melding om brannvernet viser at andelen utførte tilsyn med A-objekter, det vil si bygninger og områder hvor brann kan medføre tap av mange liv, er høyest for brann- og redningsvesen som er organisert som IKS. Lavest gjennomføringsgrad har de selvstendige brann- og redningsvesenene. Når vi ser på andelen utførte tilsyn på kommunale boliger som er en del av A-objektene, er gjennomføringsgraden på 88 prosent blant *felles brann- og redningsvesen – IKS*, mens det for de øvrige typer brann- og redningsvesen synker til henholdsvis 76, 72 og 60 prosent. Lavest gjennomføringsgrad finnes hos *selvstendige brann- og redningsvesen uten brannsjef/årsverk.*

Vurderes gjennomføringen av tilsyn etter befolkningsmengde i brann- og redningsvesenets ansvarsområde, så viser tallene at andelen gjennomførte tilsyn med A-objekter øker med antall innbyggere.

Tabell 11: Andel gjennomførte tilsyn etter type brann- og redningsvesen i 2011

Gjennomførte tilsyn. Gjennomsnitt, %	Type brann- og redningsvesen			
	Felles brann- og redningsvesen, interkommunalt foretak – IKS	Felles brann- og redningsvesen, andre samarbeidsformer enn IKS	Selvstendig samarbeidende brann- og redningsvesen	Selvstendige brann- og redningsvesen
A-objekter	86 %	80 %	74 %	74 %
KBA-objekter[47]	88 %	76 %	60 %	72 %
B-objekter[48]	76 %	64 %	78 %	62 %
KBB-objekter[49]	80 %	77 %	48 %	70 %

Tabell 12: Andel gjennomførte tilsyn etter innbyggertall i brann- og redningsvesenets ansvarsområde i 2011

Gjennomføring av tilsyn fordelt på innbyggerkategori i brann- og redningsvesenets ansvarsområde						
	Antall innbyggere i brann- og redningsvesenets ansvarsområde					
	<= 2 9999	**3 000–9 999**	**10 000–29 999**	**30 000–69 999**	**>= 70 000**	**Total**
A-objekter	65 %	77 %	83 %	93 %	89 %	75 %
KBA-objekter	61 %	72 %	75 %	96 %	89 %	71 %
B-objekter	58 %	72 %	69 %	74 %	75 %	67 %
KBB-objekter	42 %	87 %	66 %	86 %	69 %	69 %

Vurdering
Selv om det kan stilles spørsmål om hvor gode indikatorer dette er på det brannforebyggende arbeidet, mener arbeidsgruppen likevel at det er klare indikasjoner i dette materialet på at det drives mer systematisk og strukturert forebyggende arbeid i større brann- og redningsvesen enn i de mindre, blant annet i omfang og kvalitet på tilsyn, ROS-analyser, kompetanse og bemanning.

[47] KBA- objekter: A- objekter som eies av kommunen.
[48] B- objekter: bygninger, anlegg, opplag, tunneler og lignende som ved sin beskaffenhet eller den virksomhet som foregår i dem, antas å medføre særlig brannfare eller fare for stor brann, eller hvor brann kan medføre store samfunnsmessige konsekvenser.
[49] KBB- objekter: B- objekter som eies av kommunen.

Som det fremgår av kapittel 3.2.7, er det i dag krav om 1 årsverk forebyggende arbeid pr. 10 000 innbygger. Arbeidsgruppen mener at dette har vært en viktig satsning for å løfte det forebyggende arbeidet i brann- og redningsvesenet til dagens nivå.

Kravene til oppgaver på det forebyggende området bærer preg av tiltak hvor det er vanskelig å si noe om måloppnåelse og effekt. Det er i utgangspunktet en utfordring å kunne si noe om hvilket behov det er for ressurser på det forebyggende området for å kunne nå målene. Dagens krav til tilsyn og hyppighet av tilsyn vil kunne gi signaler om ressursbehov, men annet forebyggende arbeid som for eksempel informasjon og motivasjon gir ikke like klare ressursføringer. Arbeidsgruppen finner at dette er en utfordring både med tanke på hva kommunen totalt sett tilfører brann- og redningsvesenet av midler, og hvordan midlene blir disponert internt i brann- og redningsvesenet. Som det fremgår av analysen av kvaliteten på det forebyggende arbeidet ovenfor, kan det også tyde på at det er en sammenheng mellom antall årsverk og kvaliteten.

4.9 Kvalitet i beredskapsarbeidet

Arbeidsgruppen har ikke hatt tilgang til gode data som kan si noe om kvaliteten i beredskapsarbeidet. Kvalitet i beredskapsarbeid handler i stor grad om hvordan brann- og redningsvesenet forbereder og håndterer hendelser som oppstår.

Før Nødnett innføres i hele landet, har vi ingen god måling av innsatstid i brann- og redningsvesenet.[50] Arbeidsgruppen vurderer at det faktum at vi har krav til innsatstid i seg selv, er en betydelig styrke. Dagens krav til innsatstid sikrer at brann- og redningsvesenet kan nå en stor andel av befolkningen kort tid etter at en hendelse er varslet. Se kapittel 3.2.7 for en nærmere beskrivelse av innsatstiden.

Figur 27 og tabell 13 viser gjennomsnittlig rapporterte innstatstid for boligbranner 2011–2012 og hvor mange prosent av bygningsbranner som nås innenfor innsatstid. Tallene kan innholde feilregistreringer da de er registrert manuelt. Figuren og tabellen viser at innsatstiden for boligbranner gjennomgående er kort.

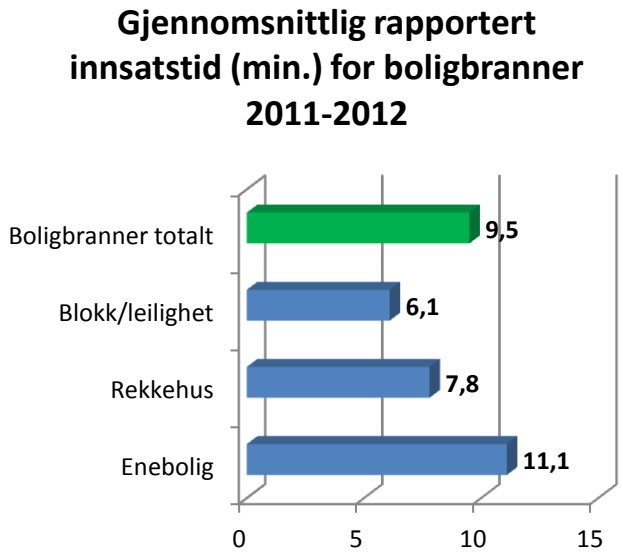

Figur 27: Gjennomsnittelig rapportert innsatstid (minutter) for boligbranner 2011–2012

Minutter innsatstid	Prosent av boligbranner innenfor innsatstid
1	1,7
2	6,3
3	13
4	21,5
5	32,5
6	41,6
7	49,9
8	57,9
9	64,4
10	70,5
15	87,3
20	93,9
30	98,4
40	99,4

Tabell 13: Boligbranner og innsatstid

[50] Når alle nødsentraler (110- sentralene) tar i bruk samme oppdrags- og håndteringssystem Vision, og det etableres en rapporteringsløsning derfra, vil vi få gode data på innsatstider.

Tabell 14 skisserer grovt hvor mange mennesker i landet som bor innenfor kravene til innsatstid. Tallene er beregnet med utgangspunkt i luftlinje fra brannstasjon til brannsted kjørt i 60 km/time. Dette betyr at tallene er for høye, men det er vanskelig å si hvor stort avvik det er. Uansett gir det en indikasjon på hvor mange som kan forvente at brann- og redningsvesenet er på stedet innen et visst tidspunkt. Vi ser at det bare er vel 47 000 personer i hele landet som ikke nås på 30 minutter med denne beregningsmåten. Cirka 242 000 personer nås ikke på 10 minutter.

Tabell 14: Befolkningsmengde i beregnet avstand fra nærmeste brannstasjon

Forklaring	Antall	Kommentarer
Befolkning i 10 km buffer	4 616 256	
Befolkning i 20 km buffer	4 793 189	
Befolkning i 30 km buffer	4 811 180	
Sum befolkning i alle "ruter" (områder) med > 5 innbyggere pr. km^2	4 815 682	42 517 bor så grisgrendt at det ikke er 5 personer pr. km^2
Totalbefolkning i Norge 1.1.2010	4 858 199	

Kilde: DSB

Arbeidsgruppen har ingen indikasjoner på at kravene til innsatstid gjennomgående ikke oppfylles rundt omkring i landet. Selv om innsatstidskravet oppleves som en styrke, kan det også argumenteres for at slike tydelige krav gjør at risiko blir en mindre viktig faktor i beredskapsplanleggingen.

Samtidig omhandler naturligvis kvalitet i beredskapsarbeidet også mange andre faktorer enn innsatstid. Mannskapenes kompetanse, erfaring, trening, samhandling og utstyr er noen nøkkelpunkter. Arbeidsgruppen legger til grunn at mannskaper og brann- og redningsvesen først blir skikkelig gode til å håndtere hendelser når de rykker ut og håndterer hendelser jevnlig. Selv om øvelse gir økt håndteringsevne, gir skarpe hendelser enda bedre forutsetninger for å utvikle beredskapen.

Vurdering
Det er liten tvil om at de store brann- og redningsvesenene i de befolkningstette områdene av landet håndterer flere hendelser i løpet av et år enn de mindre. Noen mindre brann- og redningsvesen rykker bare ut på et fåtall branner i løpet av et år. Og selv om dette ikke tilsier at små brann- og redningsvesen ikke klarer å håndtere hendelsene de er ute på, gir det større brann- og redningsvesenene bedre mulighet til å sikre erfaring og øvelse i beredskap. Særlig gjelder dette ekstraordinære og mer kompliserte hendelser, som også er sjelden selv i mindre og mellomstore brann- og redningsvesen. Store og kompliserte hendelser krever etter arbeidsgruppens erfaring øvelse, utstyr og kompetanse.

Evalueringer som omtales i NOU 2012: 8 *Ny utdanning for nye utfordringer*, viser for eksempel at mange brann- og redningsvesen, spesielt mindre, ikke har tilstrekkelig kompetanse blant de ansatte til å kunne håndtere hendelser som involverer farlig gods og farlige stoffer. Mindre brann- og redningsvesen er videre avhengig av bistand fra andre brann- og redningsvesen for å kunne håndtere hendelser ut over de ordinære. Om ikke samarbeidet er av formell karakter, og det heller ikke foreligger felles avtaler om bistand, risikeres det at bistanden og tilgjengelige ressurser er tilfeldig eller variabel.

4.10 Ledelse

Ledelsesstruktur og krav til ledelse i dagens brann- og redningsvesen er beskrevet i kapittel 2. Som vi så, var mer enn to tredjedeler av landets 264 brannsjefer i deltidsstillinger. Arbeidsgruppen mener at den store andelen deltidsledere samlet sett er en svakhet ved dagens organisering. På grunn av at en leder i deltid også ivaretar andre stillinger i kommunen, vil det kunne være utfordrende å ha tilstrekkelig oppmerksomhet og kompetanse på brann- og redningsvesenet enn for en heltidsleder, noe som igjen kan gå ut over habiliteten.

Utfordringen ved at det mangler arenaer for strategisk lederutvikling og utvikling av informasjon i brann- og redningsvesenet, er også fremhevet i innspill til arbeidsgruppen.

Evalueringer av brann- og redningsvesenenes store og/eller komplekse hendelser fra 2000[51] frem til i dag, viser til flere svakheter som har til dels stor betydning for evnen til å håndtere hendelsen(ene) mannskapet blir stilt overfor. Knyttet til ledelse trekkes det særlig frem at mange av brannbefalet ikke har erfaring i eller kompetanse til å håndtere store komplekse hendelser. De er vant til å håndtere ordinære og mindre hendelser, og når omfanget på hendelsen blir stor og/eller kompleks, er de usikre på best mulig tilnærming til hvordan hendelsen bør håndteres.

I noen sammenhenger kan det likevel være en styrke at brannsjefen også innehar andre funksjoner i kommunen. Dette kan ha betydning for involvering i annen type kommunal forvaltning.

Vurdering
Arbeidsgruppen mener likevel at dagens struktur, med blanding av små og store brann- og redningsvesen er krevende for å ha en enhetlig ledelse av større hendelser og for å sikre utvikling av strategisk ledelse.

4.11 Oppsummering og konklusjoner

To overordnede hovedtrekk preger dagens organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet:

- mye fungerer godt i det daglige, selv om det også er noen gjennomgående utfordringer
- det er store variasjoner mellom de ulike brann- og redningsvesenene både når det gjelder organisering, kvalitet, effektivitet og evne til å håndtere og forebygge branner og andre hendelser.

Arbeidsgruppen mener at de store forskjellene i størrelse og organisasjonsform gir noen klare utfordringer.

Samlet sett mener arbeidsgruppen at denne gjennomgangen viser at dagens brann- og redningsvesen i hovedsak fungerer bra. Vi har en fleksibel organisering som sikrer balanse mellom kostnader og risiko i et landstrakt og variert land, gjennom heltids- og deltidsbrann- og redningsvesen. Innsatstid og dimensjonering sikrer lokal tilstedeværelse og trygghet for befolkningen. Arbeidsgruppen mener også at ressurskravet til forebyggende personell har vært en riktig satsning for å løfte det forbyggende arbeidet. Brann- og redningsvesenet har høy tillit i befolkningen og et godt omdømme. De fleste hendelser håndteres på en tilfredsstillende måte. Det er et bredt samarbeid og samspill med andre beredskapsaktører og forebyggende aktører for å løse oppgavene. Det kommunale ansvaret sikrer lokal forankring, identitet og mange steder en sterk og viktig dugnadsånd. Nærheten mellom brann- og redningsvesenet og kommunen og lokalkunnskapen er andre sterke sider ved dagens organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet.

Samtidig viser dette kapittelet noen klare utfordringer og svakheter ved dagens brann- og redningsvesen. Særlig er de store forskjellene mellom de store og de små brann- og redningsvesenene en utfordring. Noen mindre brann- og redningsvesen utfører oppgavene godt alene og er godt drevet. Likevel mener arbeidsgruppen at det gjennomgående er vanskelig for de minste brann- og redningsvesenene å ivareta sine oppgaver på en like god måte som de større.

Arbeidsgruppen har på bakgrunn av analyser, innspill og erfaringer identifisert noen hovedutfordringer ved dagens brann- og redningsvesen:

- Evnen til å håndtere store og/eller komplekse hendelser er varierende, særlig kan dette være krevende i mindre deltidsbrann- og redningsvesen.

[51] NOU 2012:8 *Ny utdanning for nye utfordringer.* Det foreligger evalueringsrapporter og NOU-er fra flere av de store hendelsene som peker på punktene beskrevet: togkollisjon Åsta 4. januar 2000, togkollisjon Lillestrøm stasjon 5. april 2000; forliset av MV Rocknes, Vatlestraumen 19. januar 2004, trafikkulykke Oslofjordtunnelen 25. juli 2005, jordras Hatlestad 14. september 2005, Vest Tank-ulykken Gulen kommune 24. mai 2007, skredulykke Ålesund 26. mars 2008, skogbrann Froland 9. juni 2008, grunnstøting av MV Full City Langesund 31. juli 2009, jernbaneulykke Oslo havn 24. mars 2010.

- Nødvendig spesialistkompetanse dekker ikke nødvendigvis alle geografiske områder, og det er ikke en helhetlig og overordnet struktur på hvor slik kompetanse er lokalisert.
- Manglende kompetanse knyttet til områder som er viktig for å løfte det brannforebyggende arbeidet videre, for eksempel informasjon, analysekompetanse og ROS, erfaringslæring, brannevaluering og forvaltningskompetanse. Mange steder er det for små fagmiljøer, eller kompetansen på disse områdene finnes rett og slett ikke.
- Manglende systematikk for erfaringslæring.
- Ressurser (både internt og eksternt) utnyttes ikke godt, eksempelvis bygges det nye brannstasjoner tett på nabobrann- og redningsvesen.
- Potensial for bedre samarbeid med en del eksterne aktører og til bedre å utnytte nærheten til og involveringen i andre kommunale tjenester.

Store brann- og redningsvesen har gjennomgående sterkere fagmiljøer, mer spesialkompetanse og får trening i å håndtere ekstraordinære hendelser gjennom erfaring, enn særlig mindre deltidsbrann- og redningsvesen. Ut fra datagrunnlaget som er tilgjengelig, kan det se ut som om de aller minste brann- og redningsvesenene er dyrere å drifte enn større brann- og redningsvesen. Dette er en utfordring siden svært mange av dagens brann- og redningsvesen er små. Det kan også se ut som om det er enklere for større brann- og redningsvesen å prioritere ressurser til utstyr og mannskaper. Tydeligst er imidlertid forskjellen mellom de større og de mindre brann- og redningsvesenene når det gjelder kvaliteten på det forebyggende arbeidet. Mye tyder på at de større brann- og redningsvesenene har kompetansemiljøer som gir bedre forutsetninger for å lykkes langt bedre i det brannforebyggende arbeidet.

Det kan påvises utfordringer knyttet til involvering og samarbeid mellom brann- og redningsvesenet og administrativ/politisk ledelse i kommunen. Likevel ser det ikke ut til at brann- og redningsvesen med formelt samarbeid, i motsetning til kommuner med selvstendige brann- og redningsvesen, skaper vesentlig større utfordringer når det gjelder involvering i kommunens forvaltning, demokrati, styring og kontroll.

Arbeidsgruppen ser det videre som utfordrende at brannsjefer er ansatt i små stillingsbrøker. Det kan være utfordrende å bekle flere roller samtidig.

Arbeidsgruppen mener derfor det er et reformbehov ut fra dagens organisering av brann- og redningsvesenet. I neste kapittel vil vi gå gjennom utviklingstrekk fremover som også vil være med på å forsterke dette reformbehovet.

DEL III – FORHOLD SOM VIL PÅVIRKE ORGANISERING OG DIMENSJONERING AV FREMTIDENS BRANN- OG REDNINGSTJENESTE

På bakgrunn av styrker og svakheter ved dagens organisering og dimensjonering, vil utviklingstrekk og forhold som vil påvirke fremtidig organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet, beskrives i del III. Figuren under illustrerer hvilke forhold arbeidsgruppen mener vil være førende for organisering og dimensjonering.

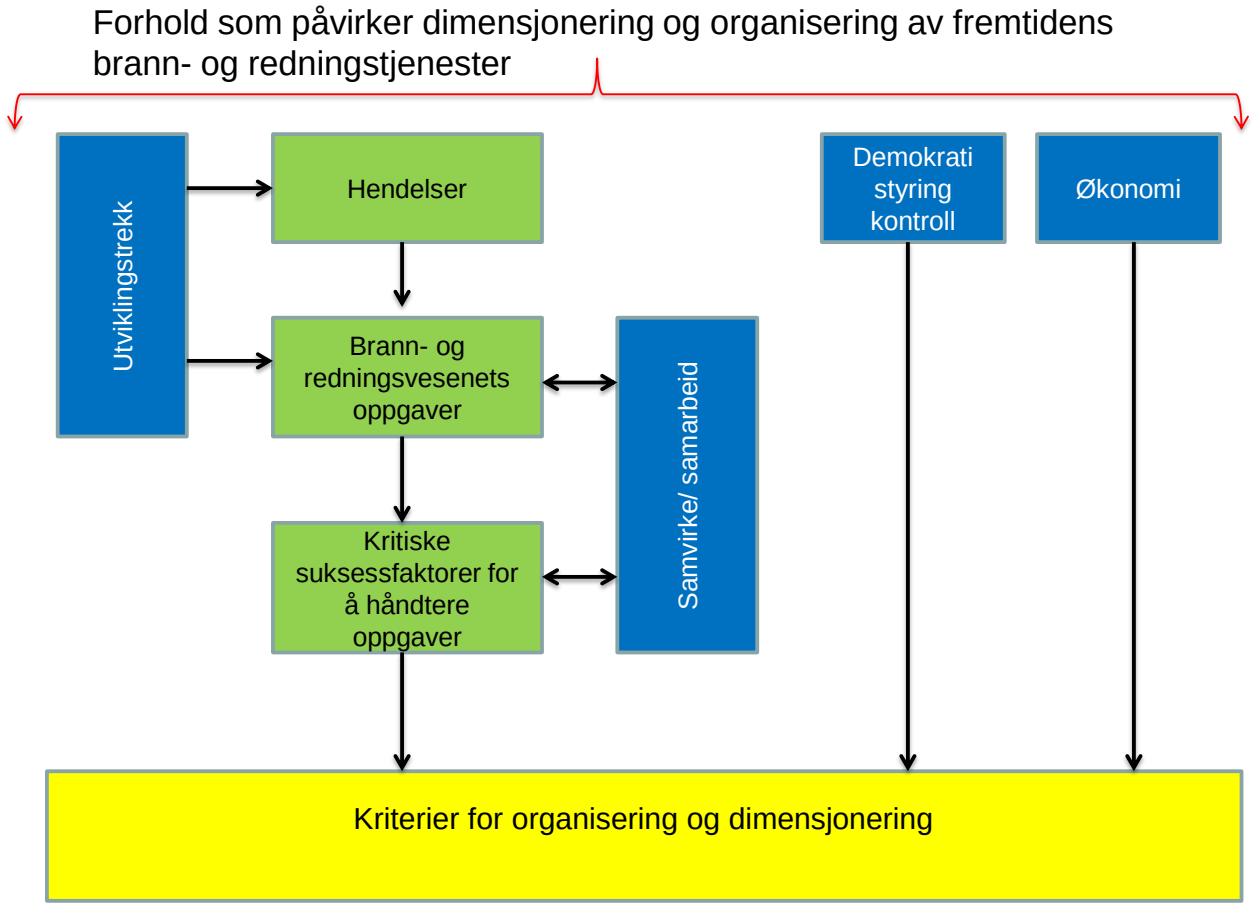

Figur 28: Forhold som påvirker dimensjonering og organisering av fremtidens brann- og redningstjeneste.

I kapittel 5 beskrives utviklingstrekk som vil kunne ha betydning for hvordan fremtidens brann- og redningstjeneste skal organiseres og dimensjoneres. Utviklingstrekk vil kunne få betydning både for hendelsesbildet og for oppgavene.

I kapittel 6 beskrives brann- og redningsvesenets samfunnsoppdrag og hva som skal være førende for fremtidig organisering og dimensjonering.

I kapittel 7, 8, 9 og 10 beskriver vi hva som skal være førende innenfor hovedoppgavene analysere og lære, forebygge, forberede og håndtere, samt ledelse. I kapitlene vurderes også hva som skal til for at brann- og redningsvesenet skal kunne håndtere disse oppgavene best mulig for å møte fremtidens utfordringer og samfunnets behov. Dette omtaler vi som *kritiske suksessfaktorer*. De kritiske suksessfaktorene vil i neste omgang danne grunnlag for noen *kriterier* for organisering og dimensjonering som blir behandlet i del IV.

Samvirke og samarbeid behandles generelt i del III, der det naturlig berøres av oppgavene og hva som skal til for å løse oppgavene best mulig (kritiske suksessfaktorer).

Det er også andre forhold som vil være med på å danne grunnlag for kriteriene for organisering og dimensjonering, som økonomi og demokrati, styring og kontroll.

5. Utviklingstrekk

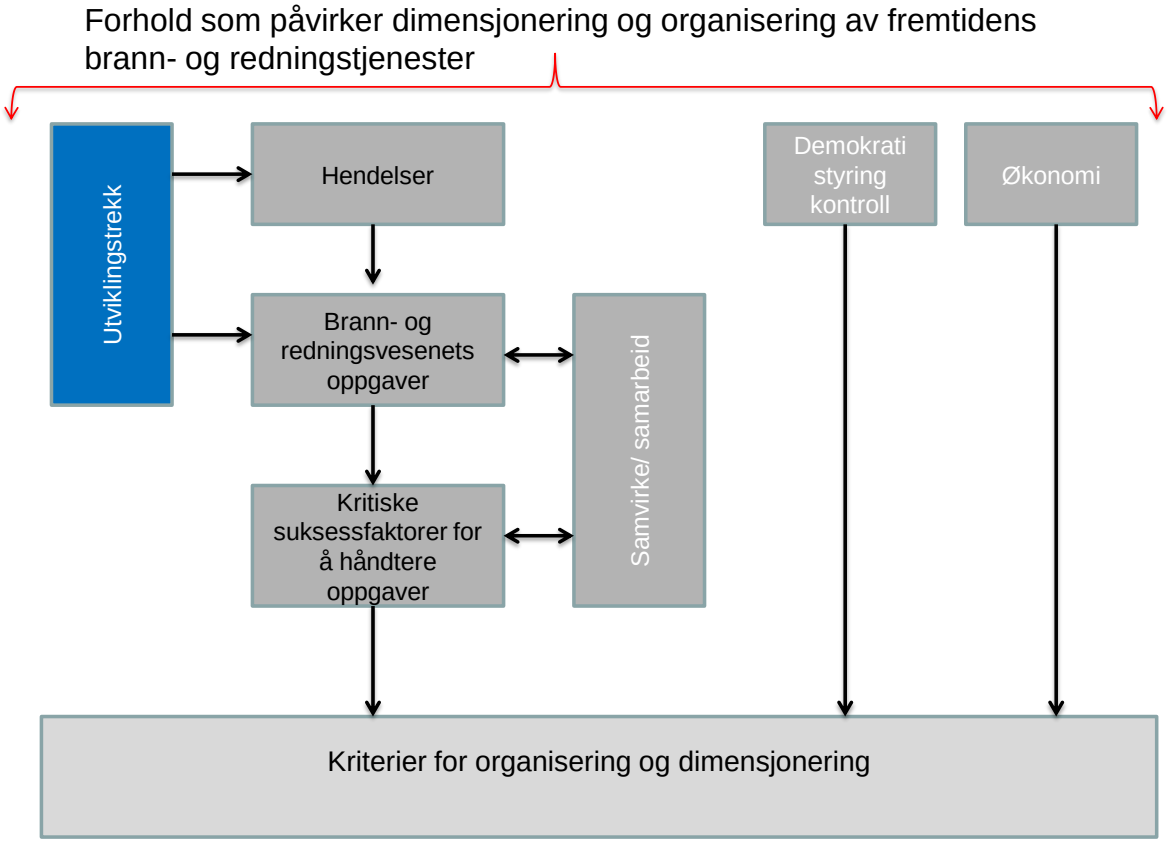

Figur 29: Utviklingstrekk

Endringer i samfunnet, endringer av oppgaver og endring i forventninger vil kunne ha betydning for hvordan brann- og redningsvesenet organiseres og dimensjoneres. Brann- og redningsvesenene tilføres, eller endrer, arbeidsoppgaver på bakgrunn av minst tre årsaker:

- endring i samfunnet
- som følge av hendelser
- endringer i brann- og redningsvesenet

5.1. Endringer i samfunnet

Forventede endringer i befolkningen[52]
Befolkningen endres, både sammensetning og antall. Det er fortsatt sterk vekst i antall innbyggere, som forventes å øke fra fem millioner i 2012, til 6,4 millioner i 2040, og befolkningen blir stadig eldre. Andelen av befolkningen over 67 år (også de eldste gruppene) forventes å øke betydelig, mens andelen under 35 år vil utgjøre en mindre andel av befolkningen i fremtiden. Befolkningssammensetningen endrer seg også. Andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre forventes å øke fra dagens 14 prosent til 26 prosent i 2040.

[52] NOU 2013: 9 *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer* (hentet fra SSB).

Befolkningskonsentrasjonen mot tettsteder og byer vil også fortsette. Hoveddelen av befolkningsveksten forventes å komme i kommuner som allerede i dag er mellomstore eller store (> 10 000 innbyggere), og i tilknytning til større tettsteder og byer. Særlig i mindre kystkommuner i Nord-Norge og Nord-Trøndelag forventes fortsatt befolkningsnedgang. Det samme gjelder enkelte kommuner i de perifere delene av Hedmark, Oppland og Telemark.

Samlet sett vil dette få konsekvenser for brann- og redningsvesenet fremover ved at enkelte grupper som er identifisert som risikogrupper, øker betraktelig[53], for eksempel hjemmeboende eldre. Videre må beredskap og forebygging tilpasses der folk bor. De fleste mennesker bor i dagens store kommuner, som trolig vil ha en høyere andel branner.

Sosialpolitiske endringer
Et skifte fra institusjoner til omsorgsboliger er et sentralt utviklingstrekk ifølge NOU 2012: 4 *Trygg hjemme*.[54] På bakgrunn av helse- og sosialpolitiske føringer fra 1990-årene har en rekke pleie- og omsorgstjenester blitt endret fra å være institusjonsbasert til å bli boligbasert. Endringen har resultert i en nedbygging av segregert særomsorg og institusjoner til fordel for integrerte hjemmebaserte tjenestetilbud og nye boformer i nærmiljøet. Store sentrale institusjoner som HVPU og psykiatriske plasser i helseinstitusjoner er enten avviklet eller nedbygget. Som følge av dette er flere bosatt i egne kommuner gjennom ulike boligløsninger.

At grensene mellom syke- og aldershjem og omsorgsboliger med hjemmetjenester utviskes, vil kunne medføre nye utfordringer for brann- og redningsvesenet i nærmeste fremtid. Antall utrykninger for bistand til hjemmeboende vil kunne øke, samtidig som at nødvendig bistand som må ytes når brannpersonellet ankommer, kan være mer risikofylt og ressurskrevende. I tillegg må det vurderes og eventuelt planlegges tettere forebyggende oppfølging av personer som inngår i risikoutsatte grupper, som er statistisk mer utsatt for brannrelaterte hendelser.

Språk og sikkerhetskultur
Brannrisikoen kan være høyere blant enkelte innvandrergrupper, for eksempel arbeidsinnvandrere. Dette kan ha ulike årsaker: Kulturelle faktorer og språk kan være av betydning. Språkvansker kan gjøre det vanskeligere å tilegne seg nødvendig kunnskap om brannsikkerhet. Også sosioøkonomiske faktorer, som lavere sysselsetting og dårligere økonomi kan ha innvirkning på dårligere boforhold og brannsikkerhet i boliger. Videre kan ulike forståelsesformer, verdier, virkelighetsoppfatninger og normgrunnlag gi ulik forståelse av risikotoleranse[55]. Dette er faktorer som vil kunne medføre større dødelighet ved brannulykker[56].

Infrastruktur
Utvikling i infrastruktur kan påvirke håndtering av branner. Norge er et langstrakt land med store geografiske variasjoner. Dette innebærer at det på vegnettet finnes mange tunneler av ulik lengde og kvalitet. Det er på landsbasis cirka 1000 vegtunneler og 30 undersjøiske tunneler[57].

Hva tunnelen er kledd med på innsiden, vil kunne ha betydning for alvorlighetsgraden ved brann. Ubeskyttet PE-skum (polyetylen) vil kunne føre til en rask brannspredning, noe som kan utgjøre en fare for bilister og innsatspersonell. Godkjent sikringsmetode i tunneler med ubeskyttet PE-skum er å dekke dette med blant annet armert sprøytebetong, og flere av dagens tunneler skal rehabiliteres de neste årene. Det har de senere år vært flere tunnelbranner som involverer vogntog, og som kunne fått svært uheldige konsekvenser. Den senere tid er det også blitt flere undersjøiske tunneler, som ofte er lengre enn de fleste vegtunneler. Tunneler har også ulik stigningsgrad, noe som påvirker branntilløp og utvikling av brann/røyk.

Bedre infrastruktur, for eksempel på Vestlandet, kan på den andre siden gi brann- og redningsvesenet raskere fremkommelighet ved innsats, også fra nabobrann- og redningsvesen.

[53] NOU 2012: 4 *Trygg hjemme.*
[54] NOU 2012:4 *Trygg hjemme.*
[55] NOU 2012:4 *Trygg hjemme*. Kap. 3.36.
[56] NOU 2012:4 *Trygg hjemme*. Kap. 3.36, Sammenliknet med gjennomsnittet av befolkningen har innvandrere lavere sosioøkonomisk status og levekår, samtidig som det er stor variasjon mellom ulike innvandringsgrupper.
[57] http://www.vegvesen.no/Fag/Teknologi/Tunneler

Ulike forventninger
Publikums forventninger, sett sammen med hva det er realistisk at brann- og redningsvesenet kan utføre, er av stor betydning for den enkeltes trygghetsfølelse. Er det samsvar mellom forventninger og realitet? Publikums følelse av trygghet er viktig å ivareta. Men er det slik i dag, at publikum egentlig bør føle seg trygge? Brann- og redningsvesenet kan ikke håndtere alle situasjoner, eller redde alle som er i fare. Falsk trygghet ved å tro at man uansett blir reddet, kan også være farlig, fordi man kan ta unødige sjanser. Hver enkelt har et ansvar for å ivareta egen sikkerhet.

Ulike typer og nivåer på tjenester som brann- og redningsvesenet tilbyr rundt omkring i landet, kan også være en utfordring og skape usikkerhet om hva befolkningen kan forvente av brann- og redningsvesenet, særlig knyttet til redning. Eksempelvis tilbyr mange store brann- og redningsvesen redningsdykkere, mens enda flere mindre brann- og redningsvesen begrenser seg til kun å utføre overflateredning. Enkelte tilbyr også oppgaver som tauredning, mens dette blir ivaretatt av frivillige redningsaktører andre steder.

Arbeidsgruppen har registrert at innbyggerne i større grad er bevisst sine rettigheter, og at de har mer kunnskap innen mange fagområder. Dette er naturlig som følge av samfunnsutviklingen hvor informasjon har blitt lettere tilgjengelig. Dette utfordrer brann- og redningsvesenet ved deres myndighetsutøving. Brann- og redningsvesenet må dermed være mer bevisst på gode begrunnelser for vedtak og korrekte hjemmelshenvisninger.

Organisering av andre nødetater
I politi og helse har det foregått en gradvis sentralisering av ressursene, samtidig som den lokale beredskapen knyttet til brann- og redningsvesenet er opprettholdt. Dette har gjort at brann- og redningsvesenet i en del kommuner får oppgaver i akutte hendelser som normalt tilligger helse eller politi. Utviklingen i organisering i de statlige nødetatene de neste årene vil således være en viktig faktor for hvilke oppgaver brann- og redningsvesenet skal håndtere, og ikke minst hvordan.[58]

I mange kommuner er brann- og redningsvesenet raskere på ulykkesstedet enn helsetjenesten og politiet. Dette stiller store krav til de innsatsmannskapene fra brann- og redningsvesenene som er først på ulykkesstedet. Spesielt gjelder dette i distriktene. Som første nødetat på et skadested må brannpersonellet ivareta politiets ordensoppgaver. Leder av brann- og redningsvesenet har i slike tilfeller ordensmyndighet på skadestedet inntil politiet overtar.[59] Brannpersonell må i tillegg påta seg oppgaver som akutt førstehjelp, sikring av skadested og skadestedsledelse. Dette er ikke nye oppgaver for brann- og redningsvesenet, men fordi oppgavene i mange tilfeller må ivaretas over lengre tid (før helse og politi ankommer og overtar), vil behovet for kompetanse til å kunne utøve slike oppgaver på en sikker og trygg måte øke.

5.2. Endringer som følge av hendelser

Hendelser, og da gjerne store hendelser, bidrar til det som kan betegnes som en hendelsesstyrt utvikling for brann- og redningsvesenet. Store hendelser, i motsetning til ordinære hendelser, er ofte også bedre analysert, evaluert og dokumentert. Store hendelser avdekker også ofte begrensninger eller muligheter i håndteringsevnen til det enkelte brann- og redningsvesen. Fra NOU 2012: 8 *Ny utdanning for nye utfordringer* siteres:

> *"Når hendelser inntreffer, spesielt store og uvanlige hendelser, vil det normalt føre til forventinger om at brann- og redningsvesenet skal kunne håndtere tilsvarende hendelser også i fremtiden. Et eksempel på en slik hendelse er togkollisjonen på Lillestrøm i 2000, som førte til økt fokus på nødvendig fagkompetanse innen farlige stoffer[60]. Et annet eksempel nærmere i tid, er skredet i Ålesund 2008 som satte urban redning på dagsorden[61]. Senest i 2011 har det vært flere hendelser som aktualiserer og illustrerer ulik kompetanse på flere områder. For eksempel viste brannen om bord på hurtigruteskipet MS Nordlys hvor viktig det er å*

[58] NOU 2013: 9 *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer* (Politianalysen).
[59] Brann- og eksplosjonsvernloven § 12 c).
[60] Togkollisjon, Lillestrøm stasjon, 5. april 2000.
[61] Skredulykke, Ålesund 26. mars 2008.

ha nødvendig RITS -kompetanse og beredskap[62]*. Mange av dagens forbedringspunkter innen brann- og redningsvesenet må derfor også sees i sammenheng med fremtidens forventede behov for kompetanse."*.[63]

Drapene på Utøya og bombingen av regjeringskvartalet 22. juli 2011 har bidratt til økt søkelys på samfunnssikkerhet og beredskap. I særdeleshet har politiet fått mer oppmerksomhet som følge av at *Rapport fra 22. julikommisjonen* kritiserte beredskapen og håndteringsevnen til politiet.[64] Mens rapporten ikke finner grunn til å kritisere verken brann- og redningsvesenet eller helsetjenesten, har hendelsene likevel bidratt til at andre beredskapsaktører inkludert brann- og redningsvesenet har funnet grunn til å vurdere egen håndteringsevne, og om ting kan gjøres annerledes for best mulig å kunne imøtekomme store, komplekse og uønskede hendelser i fremtiden.

Granskningen av *Nordrebrannen* i Trondheim 7.12.2002 viste viktigheten av "*større respekt for forskrifter, krav og pålegg*".[65] Det ble konkludert med at brann- og redningsvesenet "*må øke sin tilsyns- og kontrollvirksomhet, og være langt strengere når de ser at krav og pålegg ikke etterleves*". Denne enkelthendelsen har ført til større forståelse for at stor innsatsstyrke og kort innsatstid ikke er tilstrekkelig for å forhindre storbrann. Det er nødvendig å ha både forebyggende og beredskapsmessig oppmerksomhet på oppgavene som skal løses. Det er i ettertid satset på økt kvalitet på myndighetsutøvelse både i lokal brannvernmyndighet og bygningsmyndighet, samt bedring av samarbeidet mellom myndighetene.

Nasjonalt risikobilde

Nasjonalt risikobilde (NRB) for 2013 beskriver og analyserer utvalgte uønskede hendelser med et stort spekter av mulige konsekvenser. Brann- og redningsvesenet vil ha en rolle i håndteringen av mange av disse hendelsene. Se tabell 15:

Naturhendelser	**Store ulykker**	**Tilsiktede hendelser**
Ekstremvær	Farlige stoffer	Terrorisme
Flom	Skipsulykker	Sikkerhetspolitiske kriser
Skred	Atomulykker	Det digitale rom
Epidemi	Offshoreulykker	
Skogbrann		
Romvær		
Vulkansk aktivitet		

Tabell 15: Type uønskede hendelser som er analysert i *Nasjonalt risikobilde*.

På bakgrunn av disse hendelsene er det i *Nasjonalt risikobilde* utformet scenarioer, det vil si helt spesifikke hendelsesløp innenfor rammen av den uønskede hendelsen. Risikoen (sannsynlighet og konsekvens) for de ulike scenarioene er så vurdert.

[62] Brann om bord i Hurtigruten Nordlys 15. september 2011. RITS-beredskapen ble for øvrig opprinnelig opprettet som en følge av den tragiske brannen om bord i skipet *Scandinavian Star* i 1990. Brannen kostet totalt 159 mennesker livet.
[63] NOU 2012: 8 *Ny utdanning for nye utfordringer* s. 59.
[64] NOU 2012: 14 *Rapport fra 22. Juli-kommisjonen* .
[65] SINTEF-rapport NBL A03198 *Granskning av storbrann i Trondheim 7. desember 2002*, datert 2003.01.28.

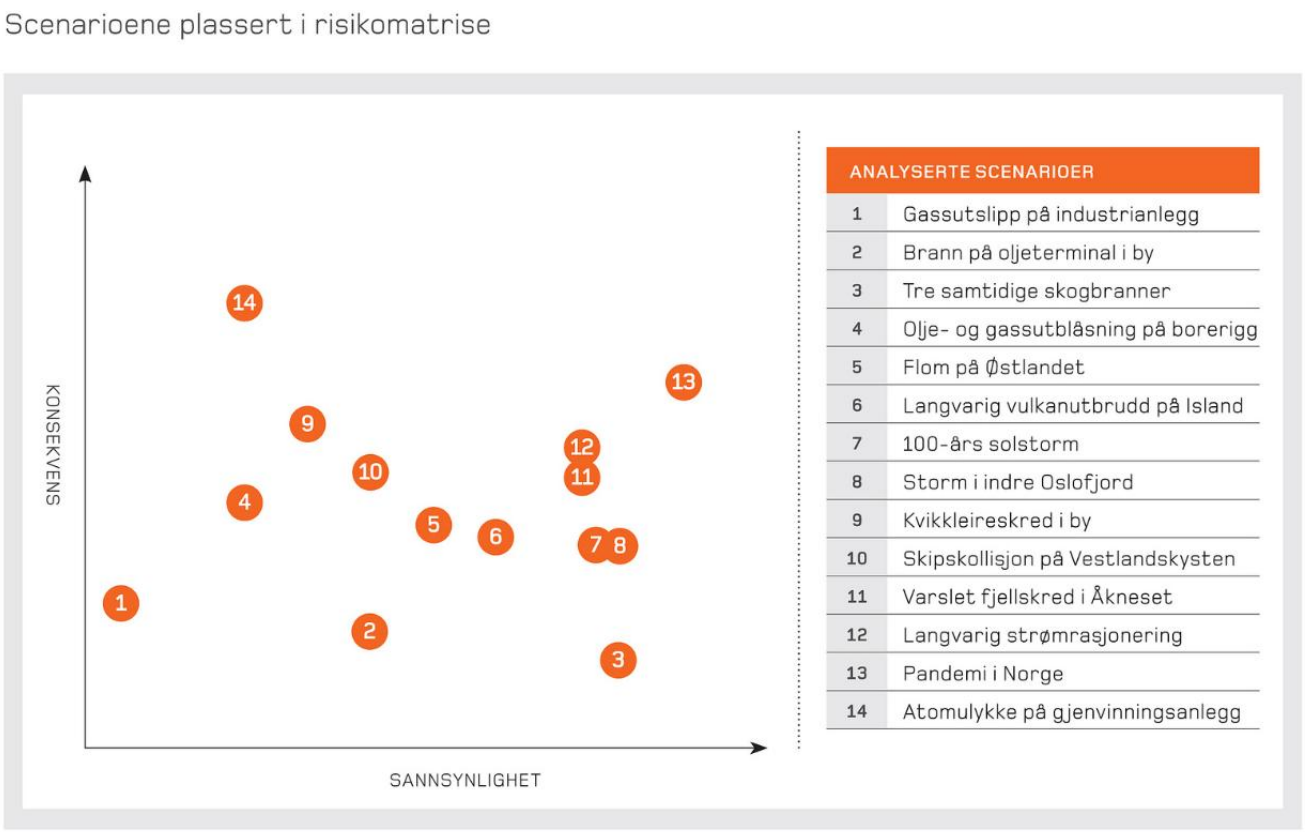

Figur 30: Nasjonalt risikobilde – samlet risikomatrise – viser vurdert risiko knyttet til de konkrete verstefallscenarioene som er analysert.

Scenarioene som analyseres i NRB, er "*tenkelige verstefallscenarioer*" og ikke dagligdagse ulykker, men felles for alle er at de går på tvers av ansvarsområder og forvaltningsområder i samfunnet.

5.2.1. Hvilke type hendelser håndterer brann- og redningsvesenet i dag?

Figuren under er basert på brann- og redningsvesenets rapportering til DSB om utrykninger. Den gir et bilde av hvilke hendelser brann- og redningsvesenet har håndtert, og gir ikke nødvendigvis et riktig uttrykk for hvor mange slike hendelser som forekommer i Norge.

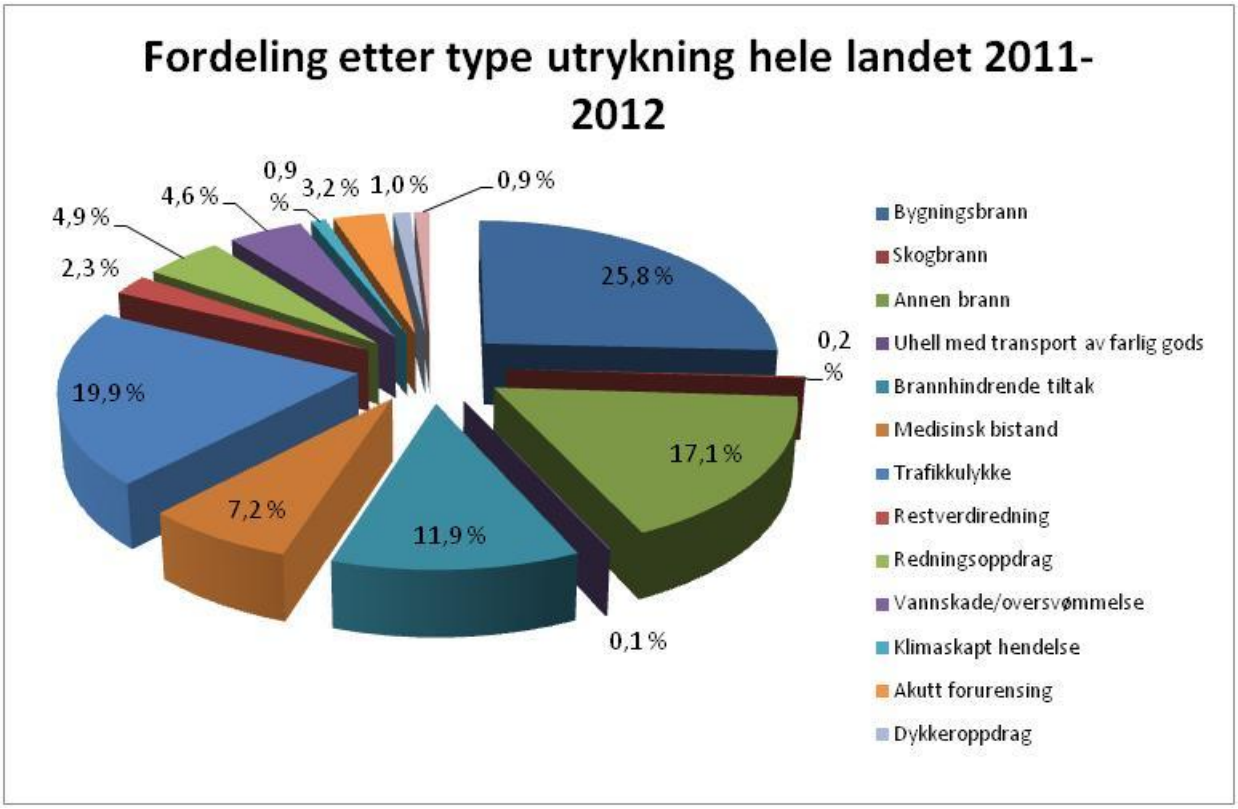

Figur 31: Fordeling av utrykninger og oppdrag mellom ulike type kategorier av hendelser samlet i 2011 og 2012.

Figuren viser fordeling av utrykninger og oppdrag mellom ulike type kategorier av hendelser[66] samlet i 2011 og 2012 for hele landet. Totalt var det rapportert om lag 18 800 utrykninger fra brann- og redningsvesenet i 2011 og 15 700 i 2012[67]. Om lag 55 % av disse var branner eller brannhindrende tiltak. Kategorien "annen brann" inkluderer blant annet brann i gress/kratt, brann i biler, skip og båter, tog, fly, container og tunnelbrann.

[66] Rapporteringen inneholder en blanding av hendelser og oppgaver tilknyttet hendelser.
[67] Det er usikkert hva nedgangen fra 2011 til 2012 skyldes. Sannsynligvis er dette heller et resultat av lavere innrapporteringsgrad enn reell nedgang i antall hendelser som brann- og redningsvesenet har rykket ut på.

5.2.2. Utvikling i brann- og redningsvesenets utrykninger og oppdrag over tid

I 2010 ble rapporteringssystemet fra brann- og redningsvesenet til DSB revidert, slik at det ikke uten videre er mulig å sammenlikne årene før og etter[68]. Figurene 32 og 33 viser derfor utviklingen de siste ti årene til og med 2009.

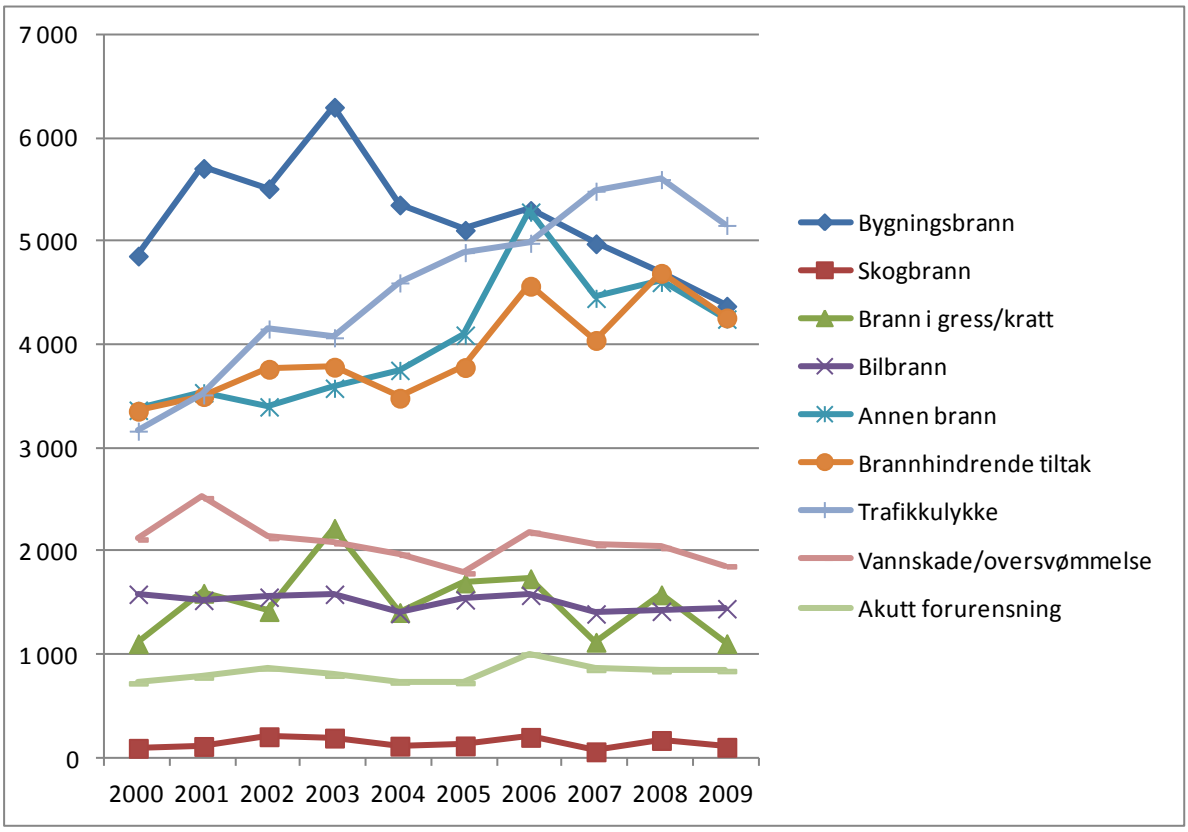

Figur 32: Utvikling i antall utrykninger og oppdrag etter ulike kategorier i hele landet 2000–2009, del 1.
Kilde: SamBas

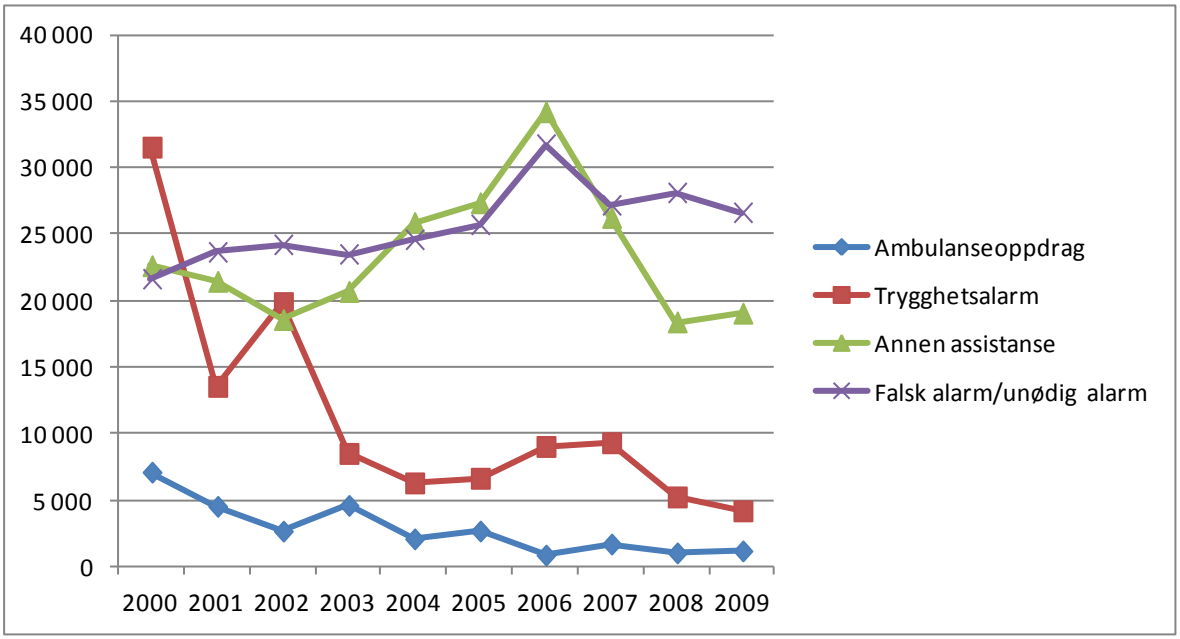

Figur 33: Utviklingen i antall utrykninger og oppdrag etter ulike kategorier i hele landet 2000–2009, del 2.
Kilde: SamBas

[68] Til og med 2009 ble brann i bygning, fly og skip samt skogbranner og uhell med transport av farlig gods rapportert enkeltvis. Alle andre utrykninger og oppdrag ble rapportert som en samlesum pr. kvartal og kategori. Fra og med 2010 gikk man over til å rapportere alle hendelser enkeltvis. Revisjonen medførte i tillegg endringer i inndelingen av kategorier – enkelte kategorier ble fjernet, noen ble delt opp, og det ble introdusert nye kategorier.

Vi ser av de to figurene at det i tiårsperioden fra 2000 til 2009 har vært en betydelig vekst i unødige alarmer, trafikkulykker, annen brann og brannhindrende tiltak. Sterkest nedgang har det vært for bygningsbranner, ambulanseoppdrag og trygghetsalarmer. Merk at tallene er basert på hva brann- og redningsvesenet har rapportert inn i perioden.

Utviklingstrekk knyttet til noen av hendelsene vil bli behandlet nedenfor.

5.2.3. Nærmere om enkelte typer hendelser

Brann
Det er vanskelig ut fra brann- og redningsvesenets rapportering å si noe sikkert om utvikling i antall branner. Som det fremgår av figuren over, indikerer det store bildet over tid en nedgang i antall bygningsbranner som brann- og redningsvesenet blir kalt ut på. Antallet andre branner øker frem til 2009, men tallene for 2011 og 2012 viser at antallet rapporterte branner innenfor "annen brann" er lavere igjen. Brann- og redningsvesenene rapporterte i 2011 at de rykket ut til over 8 000 branner, hvorav halvparten var bygningsbranner.

Ifølge St.meld. nr. 35 (2008–2009) *Brannsikkerhet* har åtte av ti som har omkommet i brann de siste ti årene, omkommet i boliger. De siste store bybranner var i Bergen i 1955 og Tromsø 1969. Etter brannen på Caledonien i 1986 har det ikke vært store hotellbranner. Vi er kommet langt når det gjelder forebygging av større branner, særlig gjennom kompenserende tiltak som for eksempel sprinkling, opplæring av ansatte og systematisk sikkerhetsarbeid.

Fortsatt dør imidlertid for mange i brann. Som vi ser av figuren under, har antallet omkomne i brann årlig variert mellom 40 og 90 de siste 30 årene. 2011 og 2012 viste det laveste antall omkomne i brann de siste 30 årene, men tallene for 2013 viser igjen en økning. Pr. 25. november er det registrert 55 døde i brann i 2013.

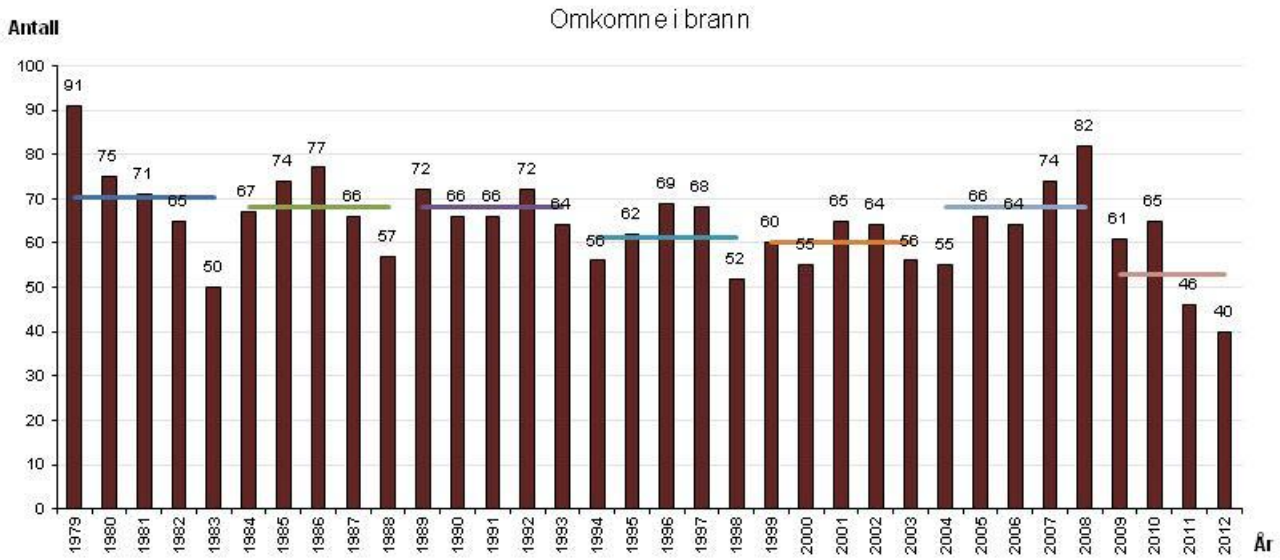

Figur 34: Antall omkomne i brann pr. år 1979–2012.

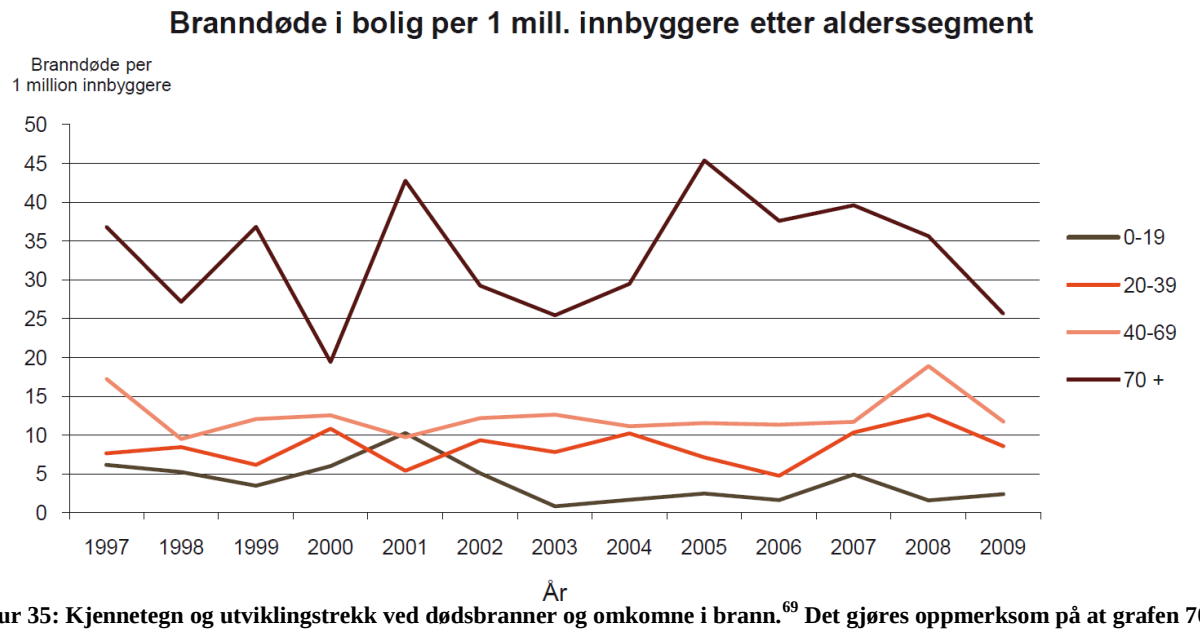

Figur 35: Kjennetegn og utviklingstrekk ved dødsbranner og omkomne i brann.[69] Det gjøres oppmerksom på at grafen 70 + er øverst i figuren, mens 0–19 er nederst.

Figur 35 viser at personer over 70 år er overrepresentert på brannstatistikken, og hovedutfordringen er at antallet personer over 70 år trolig vil fordobles frem mot 2060. Dette, i kombinasjon med at den eldre delen av befolkningen i større grad enn før bor i egne hjem eller omsorgsboliger fremfor institusjoner, medfører at antallet branndøde trolig vil stige dersom det ikke iverksettes tiltak.

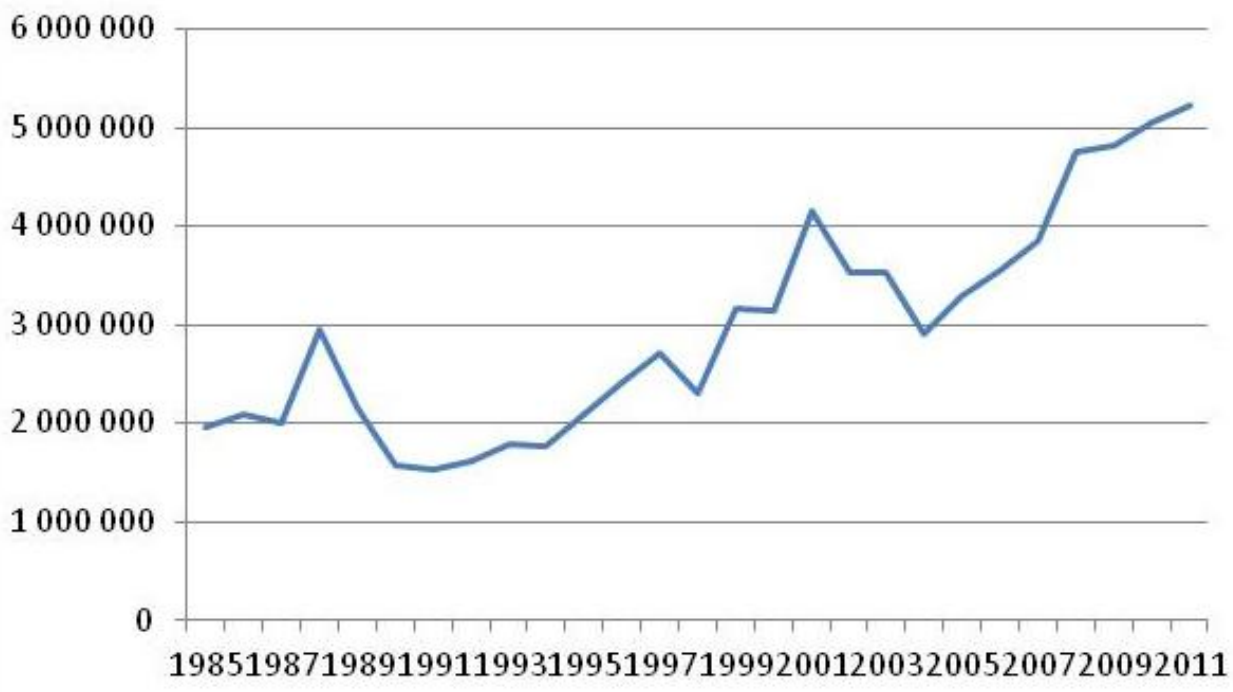

Figur 36: Erstatningsbeløp etter brannskader oppgitt i 1 000 kroner, i perioden 1985–2011.
Kilde: Tabellen er hentet fra Brannskadestatistikk (Finans Norge)

Tendensen når det gjelder erstatningsbeløp som er utbetalt av forsikringsnæringen etter branner, har i løpet av de siste 25 årene vært klart stigende, ifølge statistikk sammensatt av Finansnæringens hovedorganisasjon. Statistikken

[69] DSB (2010) *Rapport. Kjennetegn og utviklingstrekk ved dødsbranner og omkomne i brann. En gjennomgang av DSBs statistikk over omkomne i brann 1986–2009.*

tilsier at det er behov for å drive brannforebyggende tiltak både overfor næringsvirksomhet og boliger, da store verdier går tapt i brann.

Akutt forurensning
Det forventes at skipsfart langs norskekysten øker i fremtiden. Brann- og redningsvesenet rapporterte å håndtere om lag 600 store og små tilfeller av akutt forurensning i 2011. Dette inkluderer en lang rekke typer forurensning både på land og sjø, fra oljeutslipp til gasslekkasjer. Større bedrifter bruker mer flytende naturgass (LNG) enn tidligere, og transport av gass på sjø øker. Spesielt er det økning av transport av LNG på land. En positiv konsekvens er at oljetransporten reduseres når bruk av LNG øker.

Kystverkets statistikk viser 382 tilfeller av akutt forurensning i 2011, hvor av 220 var landbaserte, 79 hendelser på skip og 83 i forbindelse med offshoreaktiviteter[70]. Antall hendelser har vært relativt stabilt siden 2009. Forskjeller i tall fra brann- og redningsvesenet og Kystverket skyldes trolig at Kystverket bare tar med større hendelser som er meldt til dem.

Ulykker på veg og bane
Trafikkulykker er en av hendelsene som brann- og redningsvesenet oftest rykker ut til, og utgjør $^1/_5$ av alle innsatser. Det var en jevn økning i antall utrykninger til trafikkulykker gjennom hele 2000-tallet. Dette samsvarer med utviklingen i person- og godstransport på norske veger i perioden. Det har vært en vekst i kjøretøykilometer på 23 prosent fra 2000 til 2011.[71] Veksten i vegtrafikk forventes å øke også fremover (jf. prognoser i Nasjonal transportplan 2014–2023).

Samtidig har det vært en kraftig nedgang i antall alvorlige trafikkulykker i samme periode. Antall drepte eller hardt skadde i vegtrafikken er blitt nesten halvert, fra 1 593 i 2000 til 847 i 2011. Målet er videre reduksjon til 500 i 2024. Dette betyr imidlertid ikke nødvendigvis at antallet mindre alvorlige ulykker (som brann- og redningsvesenet rykker ut til) vil reduseres. Det er derfor grunn til å tro at håndtering av trafikkulykker, i samvirke med politi og helse, vil bli en viktig oppgave for brann- og redningsvesenet også de neste årene.

Alvorlige og større transportulykker, som ulykker med farlig gods, tungbilulykker og ulykker på sjø, bane og med fly forekommer sjeldnere, men er betydelig mer kompliserte å håndtere. Antall rapporterte ulykker med farlig gods som brann- og redningsvesenet rykket ut på, var for eksempel i 2011 bare 26. Når vi i statistikken også tar med ulykker som ikke brann- og redningsvesenet har rapportert, er antallet slike hendelser 71[72]. Selv om det er få ulykker, tilsier samfunnsutviklingen en fortsatt økning av transport av farlig gods. Miljødirektoratet nevner for eksempel i møte med DSB at selv om antall tankanlegg går ned, blir det mer transport på veg av slike stoffer. Lagrene kan forenklet beskrives som overført til vegen.

Jernbaneulykken som inntraff langs Bergensbanen i juni 2011, er et eksempel på en komplisert ulykke i ulendt terreng. Passasjertoget kjørte inn på Hallingsskeid stasjon hvor østre snøoverbygg sto i brann. Togføreren foretok en nødbrems, og passasjerene ble umiddelbart evakuert. Det ble ingen skader blant passasjerene, men hele toget og deler av infrastrukturen på stedet ble ødelagt av brannen. Først etter cirka seks timer fikk brann- og redningsvesenet fraktet brannbil og slokkevann fra Voss. En hendelse med togavsporing inntraff på Vestfoldbanen året etter.[73]

Andre ulykker
Brann- og redningsvesenet håndterer også en rekke andre typer ulykker. Til sammen rapporterte brann- og redningsvesenet utrykning på nærmere 1 000 redningsoppdrag i 2011, tilsvarende 5 prosent av alle rapporterte hendelser. I tillegg kommer om lag 200 dykkeroppdrag. Det kan nevnes at antall døde som følge av drukning i perioden 1998–2010 i gjennomsnitt var høyere enn antall omkomne i brann[74] (107 drukning, 63 branndøde pr. år).

[70] Kilde: SSB. Kystverket – StatRes.
[71] Kilde: Statens vegvesen.
[72] Kilder: DSB. Sambas. Inkluderer meldepliktsmelding, media, brann- og redningsvesenets rapportering, bekymringsmelding, web-skjema, FNH, telefon, e-post og brev.
[73] Statens Havarikommisjon for Transport (SHT): *Rapport om jernbaneulykke Bergensbanen, Hallingskeid stasjon 16. juni 2011, tog 62,* og *Rapport om togavsporing ved Nykirke stasjon, Vestfoldbanen, 15. februar 2012 tog 12926*.
[74] http://www.folkehjelp.no/Presse/Drukningsstatistikk. pr 1. Pr. 14. oktober 2013 var det 93 druknet og 63 omkomne i brann.

Pr. 20. november 2013 er det nesten dobbelt så mange som dør i drukningsulykker enn som følge av brann (105 druknede [75]mot 55 branndøde).

Det er vanskelig å identifisere enkelte utviklingstrekk som vil påvirke antallet slike ulykker og konsekvensen av dem. Men både scenarioene som beskrives i NRB 2013 om kvikkleireskred i by og fjellskred, kan komme til å utfordre brann- og redningsvesenet. Befolkningens holdning til risiko og deltagelse i risikoaktiviteter på fritiden kan også påvirke dette bildet.

Naturskapte hendelser
Naturhendelser utløses av naturkrefter eller naturlige fenomener og ikke av menneskelig aktivitet. Brann- og redningsvesenet rapporterte i 2011 at de rykket ut på om lag 240 klimahendelser.

Det er ventet at fremtidige klimaendringer vil kunne medføre økt fare for ekstremvær og påfølgende naturskapte hendelser og katastrofer.[76] Samfunnet må planlegge for kommende klimaendringer, men man kan vanskelig forhindre alle klimaskapte hendelser.

Naturskapte hendelser vil utfordre samfunnets evne og kapasitet til å forebygge og håndtere værsituasjoner. Mer intense, hyppigere og uforutsette hendelser, eksempelvis nedbør, øker faren for blant annet flom og skred[77]. Det vil medføre at både samfunnet som helhet, kommunen lokalt og enkeltpersoner vil være mer utsatt for økt risiko.

Lange tørkeperioder kan føre til hyppigere store skogbranner, kanskje også flere simultant. Økt stormfloaktivitet kan også bli en konsekvens av klimaendringene. Dette kan gi flere oversvømmelser av kystnær infrastruktur og bygninger enn i dag.

Store naturhendelser kan også true kritisk infrastruktur. Samfunnet er svært avhengig av kritisk infrastruktur som telekommunikasjon, drikkevann og stabil forsyning av elektrisitet. Denne økte avhengigheten gjør oss mer sårbare dersom det blir brudd i leveransen av slike tjenester. Samfunnets sikkerhet er derfor avhengig av at den kritiske infrastrukturen sikres på best mulig måte slik at man unngår brudd.

Konsekvenser av hendelser utløst av ekstremvær kan reduseres ved å øke vår håndteringsevne tilstrekkelig. Tilpasning og omstilling av beredskapsressurser for å imøtekomme hendelser som kan oppstå, er en forutsetning. Det viktigste er likevel risikoreduserende *forebyggende* tiltak. Tilstrekkelig forebyggende tiltak kan bidra til at brann- og redningsvesenet reduserer risiko for at hendelsen oppstår, eller at skadeomfanget reduseres.

Som følge av fremtidens utfordringer med klimaendringer og det å ivareta kritisk infrastruktur, er det ventet at brann- og redningsvesenet vil måtte påta seg enda flere oppgaver enn i dag. Flere oppgaver, og flere og mer kompliserte hendelser vil kreve større samhandling mellom brann- og redningsvesenene og andre aktører. Dette krever igjen kompetanse og forståelse, både når det gjelder ulykkesforebyggende og skadebegrensende tiltak, og kompetanse til å evaluere og følge opp redningsinnsatser.

5.3 Endringer i brann- og redningsvesenet

Det har over tid vært en utvikling i retning av færre og større brann- og redningsvesen, gjennom etablering av ulike former for interkommunalt samarbeid. Imidlertid går denne utviklingen sakte. For ti år siden var det cirka 400 brann- og redningsvesen.

Endringer i oppgaver og økende krav til kompetanse gir nye utfordringer for brann- og redningsvesenet.[78] Både teknologi og arbeidsoppgaver påvirker forventningene som allmennheten og andre beredskapsaktører har til brann- og redningsvesenet. Dette er med på å definere hva brann- og redningsvesenet skal gjøre.

[75] Antallet druknede hittil i 2013 er fra informasjon på Redningsselskapets nettside.
[76] *Nasjonal risiko- og sårbarhetsrapport (NSBR)* 2011, s. 19. St.meld. nr. 22 (2007–2008), kap.4.
[77] NOU 2010: 10 *Tilpassing til eit klima i endring*, p. 8.2.
[78] NOU 2012: 8 *Ny utdanning for nye utfordringer.*

Rekruttering og bemanning
Rekruttering av personell, særlig i distriktene, er en utfordring i mange kommuner. For å være deltidsbrannmann er det avgjørende å ha bopel og jobbe i nærheten av brannstasjonen for å kunne ivareta innsatstiden. Dersom kvalifisert personell ikke bor og jobber innenfor en gitt radius, blir rekruttering vanskelig. I tillegg er man avhengig av at arbeidsgiver godtar at brannpersonellet forlater sitt arbeid når de får melding om en hendelse. Når det gjelder heltidsbrannmenn, er bildet et helt annet. Det er stor konkurranse om jobbene i heltidsbrann- og redningsvesen, ofte flere hundre søkere til stillingene.

Bemanningstallene har vært relativt stabile på forebyggende og beredskap de siste ti årene. Det har imidlertid vært en markant økning i antall rapporterte røykdykkere, fra 4 100 i 1988 til 5 300 i 2012. Også antall kjemikaliedykkere har økt, fra drøyt 1 400 til drøyt 1 800.[79]

Teknologi og utstyr
Innen brann- og redningsområdet, som på andre samfunnsområder, er det en stadig utvikling av teknologi og ustyr. Ny teknologi kan endre forutsetninger for hvordan brann- og redningsressursene organiseres og dimensjoneres. Ikke minst utfordrer ny teknologi økonomien, kanskje særlig i små brann- og redningsvesen. Videre stiller utviklingen ofte krav til økt eller endret kompetanse.

Eksempler på teknologisk utvikling innen redning kan være nytt løfte- og tetteutstyr, nytt akuttmedisinsk utstyr som hjertestarter, IR-kamera, mobile brannvifter, avansert slokkeutrustning og nye metoder for hurtigfrigjøring og akuttmedisinsk behandling.

Brannslokking skal tilpasses slokketeknisk, ut fra type brann og brannobjekt, og ved at lavt vannforbruk kombineres med avanserte påføringsmetoder. Eksempel på nye teknologiske løsninger er skjærslokker (ofte plassert på mindre kjøretøy), som kan slokke brann eller branntilløp fra utsiden av bygninger.

Nye kjøretøy kan by på utfordringer. Håndtering av trafikkulykker som involverer dagens kjøretøy, krever ny kunnskap hos innsatspersonell. Dette gjelder eksempelvis kjennskap til forskjellig drivstoff (gass, bensin og elektrisitet), forskjellige sikkerhetssystemer (kollisjonsputer og forsterkinger i glass og karosseri) og forskjellig materialbruk (plast som brenner eksplosjonsartet). Særlig den økende andelen elbiler gir utfordringer for brannmannskapene både når det gjelder ulykker der personer må frigjøres, og branner.

Hvordan beredskapspersonell håndterer ulykker og skader, endres også med tiden. Fra en mer tidkrevende klipping av bilvrak benyttes ofte hurtigfrigjøring ved trafikkulykker, for hurtigst å kunne frigjøre en fastklemt person på, for eksempel med vinsj og wire. Det har vært en rask utvikling de seneste vel ti årene når det gjelder hvor raskt brann- og redningsvesenet er i stand til å frigjøre fastklemte personer, og metoden har reddet mange menneskeliv etter trafikkulykker. Brann- og redningsvesenet rapporterte 35 tilfeller av hurtigfrigjøring og 137 tilfeller av frigjøring i 2011.

Nødnett
I juni 2011 vedtok Stortinget at Nødnett skal bygges ut til å bli et landsdekkende radiosamband for nød- og beredskapsetatene[80]. For de kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenene og 110-sentralene medfører utbyggingen innføring av ny felles infrastruktur, ikke bare for brann- og redningsvesenet, men også felles med politi og helse, og helt nytt kommunikasjonsutstyr og ny funksjonalitet for 110-sentralene.

Nødnett er et kryptert radiosamband forbeholdt nød- og beredskapsetatene som gjør det mulig å kommunisere direkte mellom politiet, brann- og redningsvesenet og helsetjenesten på veg til et skadested og under en innsats. Med nytt Nødnett vil brann- og redningsvesenene kunne koordinere egen innsats i samarbeid med politi og ambulanse-/helsepersonell, noe dagens radiosamband ikke gir mulighet for. Bedre koordinering og samhandling bidrar til en mer effektiv innsats i kritiske situasjoner, koordinering av innsatsstyrker og annen nødvendig bistand. Det styrker grunnlaget og forutsetningene for økt samarbeid og samhandling mellom nødetatene. Nødnett er også

[79] SAMBAS. Brann- og redningsvesenets årlige rapportering til DSB, melding om brannvernet.
[80] Proposisjon til Stortinget Prop. 100 S (2010–2011) *Fullføring av utbygging og drift av Nødnett i hele Fastlands-Norge.*

velegnet for kommunikasjon mellom etater i kommunene, for eksempel i pleie- og omsorgstjenesten og i kommunal kriseledelse.

Nødnett åpner også nye muligheter for nødalarmeringssentralene. Kartløsningene åpner for oversikt over hvilke ressurser som til enhver tid er tilgjengelige, og hvor de befinner seg (dvs. brann- og redningsvesenets kjøretøy). Oversikt over tilgjengelige ressurser gir anledning til økt treffsikkerhet ved innsatser ved at nærmeste innsatsstyrke kalles ut, og at denne lettere finner frem til ankomststedet.

Samlet sett vil Nødnett kunne muliggjøre anledning til vesentlig mer effektiv utnyttelse av brann- og redningsvesenets totale ressurser. En bedre og mer effektiv utnyttelse vil igjen kunne bidra til økt håndteringsevne og dertil økt brannvern for landets innbyggere.

Mer oppmerksomhet på evaluering, læring og analyse
Det er økt oppmerksomhet på evaluering og læring generelt etter de senere års komplekse og store alvorlige hendelser. DSB jobber med et prosjekt om erfaringslæring, med hensikt å sikre at det som blir lært, også blir til anvendt kunnskap i brann- og redningsvesenene. Også i brann- og redningsvesen synes tendensen å være at det legges mer vekt på læring etter hendelser og øvelser. Eksempelvis utarbeider brann- og redningsvesen oftere enn tidligere evalueringsrapporter etter hendelser. Som beskrevet i kapittel 4.7 er det imidlertid fortsatt mange forbedringspunkter knyttet til erfaringslæring.

Det rettes mer oppmerksomhet på risiko- og sårbarhetsanalyser, blant annet som følge av at det stilles krav til utarbeidelse av slike i lovverket. Særlig flere av de store brann- og redningsvesenene etterspør i større grad statistikk og dokumentasjon for å kunne underbygge beslutninger. Dette krever ny type kompetanse i mange brann- og redningsvesen, men også bedre datagrunnlag.

Økt fokus på forebyggende arbeid
Brann- og redningsvesenets ressursbruk har før 1990 i all hovedsak dreid seg om beredskapstiltak, det vil si skadebegrensing etter at uønsket hendelse har inntruffet. På slutten av 1980-tallet ble det norske brann- og redningsvesenet analysert, og ressursbruken ble vurdert opp mot faktisk reduksjon av kommunenes brannskaderisiko. Den såkalte "Kørte-rapporten[81]" var en viktig bidragsyter til at forskriftskravene om dimensjonering av brann- og redningsvesenet ble revidert på 1990-tallet.

Etter at dimensjoneringsforskriften på 1990-tallet ble endret og det ble innført et krav om at kommunene skulle avsette minst ett årsverk til brannforebyggende arbeid per 10 000 innbyggere i regionen, har den forebyggende innsatsen økt betydelig. Den klart største delen av ressursbruken dreier seg fortsatt om beredskap, men tendensen er positiv og andelen årsverk avsatt til forebygging er i dag høyere enn på starten av 1990.

5.4. Oppsummering

I kapittelet om utviklingstrekk trekkes det frem noen sentrale endringer, som arbeidsgruppen mener er viktige for fremtidig organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet:

Endringer i samfunnsutviklingen med mer fortetting rundt de store byene, bedre veger, økt transport og nye plattformer for kommunikasjon styrker behovet for et mer kunnskapsdrevet brann- og redningsvesen. Et viktig eksempel er befolkningsutviklingen, som vil trekke i retning av at flere mennesker i de definerte risikogruppene omkommer i brann, særlig eldre med lav funksjonsevne som bor hjemme. Effektiv forebygging av branner krever også at brann- og redningsvesenet blir involvert og involverer andre deler av kommunen.

En mer bevisst befolkning med høye forventninger til offentlige tjenester krever profesjonalitet både knyttet til forebygging og håndtering. Ny infrastruktur, i form av lange tunneler i mange deler av landet, skaper utfordringer for brann- og redningsvesenets beredskap og behov for spesialkompetanse, og i noen tilfeller spesialutstyr.

[81] *En analyse av det norske brannvesenet* av Jens Kørte, SINTEF Norges branntekniske laboratorium, 13.02.1989

Utviklingen i organisering og plassering av de andre nødetatene tilsier at behovet for lokal tilstedeværelse av brann- og redningsberedskapen fortsatt vil være like viktig som i dag.

Mange av brann- og redningsvesenets oppgaver er hendelsesstyrte. De siste årene har gitt oss flere eksempler på store og kompliserte hendelser som utfordrer brann- og redningsvesenet. Nasjonalt risikobilde viser at vi kan forvente slike hendelser også i fremtiden. Selv om det over tid kan se ut som om det har vært noe reduksjon i antallet bygningsbranner, er det fortsatt mange som dør i brann, og erstatningsbeløpet for brannskader øker. Sammenliknet med situasjonen for noen tiår siden omkommer nå en høyere andel av de branndøde i egen bolig. Dette utfordrer behovet for enda mer målrettet og effektivt forebyggende arbeid. Utviklingen de siste årene har videre gått i retning av at brann- og redningsvesenet bruker en stor del av ressursene på andre hendelser enn brann. Som vist i dette kapittelet er det i alle fall ingen grunn til å forvente at det blir færre naturskapte hendelser, trafikkulykker og akutte forurensninger. Bredden i oppgaver, og ikke minst omfanget av ulike type hendelser brann- og redningsvesenet må kunne forventes å håndtere, utfordrer også kompetansen i etaten.

Utvikling av teknologi og utstyr, som for eksempel Nødnett, gir nye muligheter til å utnytte ressurser og åpner muligheter for andre måter å organisere og dimensjonere tjenestene på. Samtidig stiller ny teknologi og utstyr større krav til kompetanse hos ledere og mannskaper. Uten slik kompetanse klarer ikke de mange kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenene å ta ut det potensialet som ligger i ny teknologi og utstyr, og i det å utnytte ressursene på en mest mulig effektiv måte. Ny teknologi kan ofte være kostbar, og det kan være utfordrende for særlig mindre brann- og redningsvesen å gjøre nødvendige investeringer innenfor sine økonomiske rammer.

Samlet sett gir gjennomgangen av noen sentrale utviklingstrekk et utfordringsbilde for brann- og redningsvesenet, som både gir behov for mer spesialkompetanse og utstyr, samtidig som bredden i oppgaver tjenesten forventes å kunne forebygge og håndtere, stadig øker. Dette underbygger etter arbeidsgruppens mening ytterligere endringsbehovet som ble skissert i gjennomgangen av dagens situasjon i kapittel 4.

6. Brann- og redningsvesenets samfunnsoppdrag – hva skal være førende for organisering og dimensjonering?

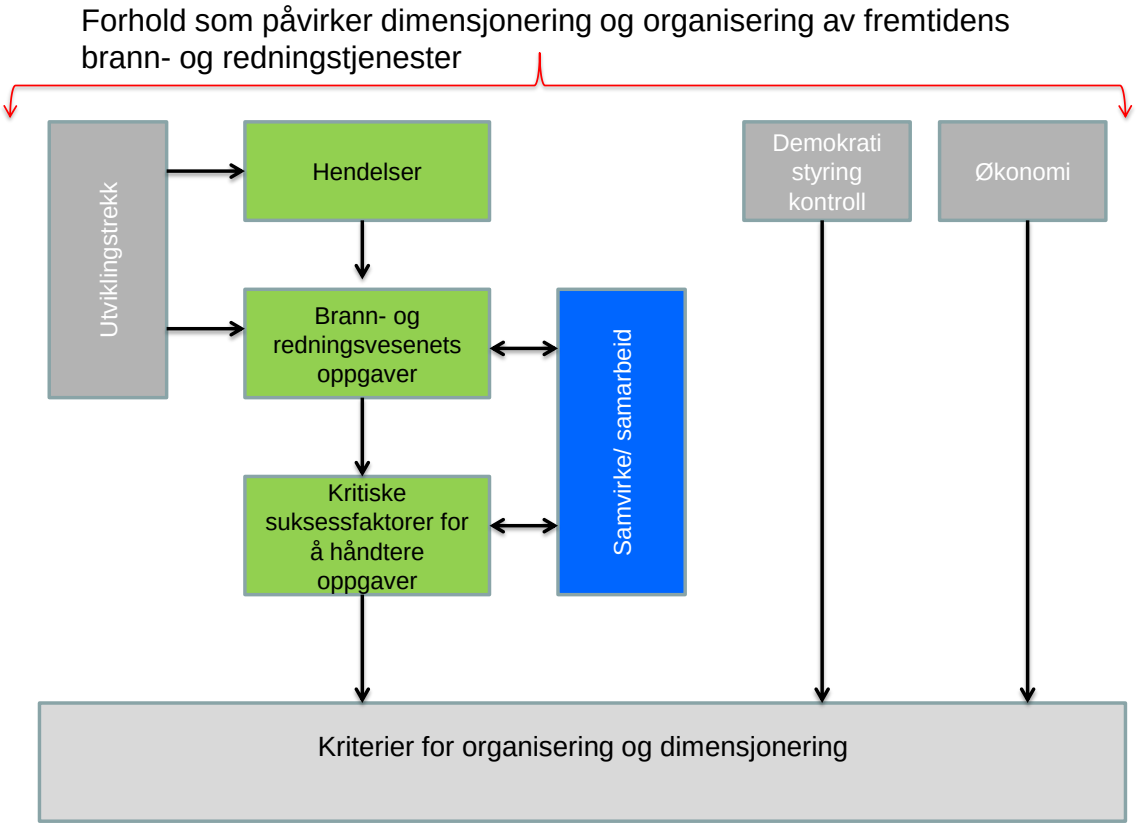

Figur 37: Hendelser, oppgaver og kritiske suksessfaktorer.

Brann- og redningsvesenet stilles overfor og tar grep om mange ulike typer oppgaver. Noen oppgaver er brann- og redningsvesenets hovedansvar, mens andre oppgaver innebærer i større grad bistand til andre etater. For arbeidsgruppen er det viktig å ha oversikt over hvilke oppgaver samfunnet forventer at brann- og redningsvesenet utfører. Det er dette som må legges til grunn som førende for organisering og dimensjonering.

Dagens lovpålagte oppgaver fremkommer av brann- og eksplosjonsvernloven og andre sektorlover. Disse pålegger kommunene oppgaver som det er naturlig at brann- og redningsvesenet utfører. De viktigste lovene er her sivilbeskyttelsesloven og forurensningsloven. Alle lovene har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier. Det foreligger også andre lover som pålegger kommunene plikter, og hvor det er naturlig at brann- og redningsvesenet involveres. Ett eksempel er plan- og bygningsloven ved utarbeidelse av kommuneplaner og behandling av byggesaker.

Nasjonale føringer på type oppgaver som skal utføres, begrunnes ofte med at det er behov for å legge statlige føringer for at landets innbyggere, uavhengig av hvor de bor, kan forvente et visst minstenivå av sikkerhet og beredskap. Prinsippet om et minste sikkerhetsnivå for alle landets innbyggere må igjen avveies mot prinsippet for kommunal selvbestemmelse. Dette ble av departementet inngående vurdert i forarbeidene til brann- og eksplosjonsvernloven[82], hvor vurderingene særlig ble gjort opp mot behovet for nasjonale krav om kvalifikasjoner til personellet.

Arbeidsgruppen mener at denne avveiningen av prinsipper også må gjelde ved vurdering av nasjonale føringer hva gjelder oppgaver. I dag fremkommer de konkrete lovpålagte oppgavene for brann- og redningsvesenet av brann- og

[82] Ot.prp. nr. 28 (2001–2002).

eksplosjonsvernloven. Oppgavene er gitt med det formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier. Etter loven § 11, 2. ledd, kan kommunen legge andre oppgaver til brann- og redningsvesenet så langt dette ikke svekker gjennomføringen av de lovpålagte oppgavene.

Flere oppgaver som brann- og redningsvesenet i dag utfører, er begrunnet i annet enn lovens formål om å sikre liv, helse, miljø og materielle verdier. Dette er oppgaver som har mer preg av forretningsdrift eller tjenesteyting. Et eksempel på dette er restverdiredning som utføres etter avtale med forsikringsnæringen, kursvirksomhet, konsulenttjenester m.m.

I noen tilfeller går det ikke et klart skille mellom typer av oppdrag og formål. Noen ganger kan oppgavene som fremstår som mer forretningsdrift, også ha betydning for lovens formål og det som må defineres som brann- og redningsvesenets samfunnsoppdrag. Det gjelder for eksempel betjening av boligalarmer som også fungerer som brannalarm, eller annen tjenesteyting som vil kunne ha en god forebyggende effekt.

I lovforarbeidene til brann- og eksplosjonsvernloven[83] fremgår det for eksempel at restverdiredning ikke er en lovpålagt oppgave for brann- og redningsvesenet. Kommunene kan selv velge om denne oppgaven skal legges til brann- og redningsvesenet.

Arbeidsgruppen legger til grunn at oppgavene som skal være førende for organiseringen og dimensjoneringen, må ha som formål å verne liv, helse og materielle verdier, det vil si brann- og redningsvesenets samfunnsoppdrag. I dette ligger det ikke at arbeidsgruppen vil foreslå begrensninger i hvordan kommunene bruker denne ressursen til andre oppgaver. Her må det ligge åpning for kommunal selvbestemmelse, og effektiv og lønnsom gjennomføring av andre tjenester som kommunene er pålagt eller velger å tilby.

Med dette som utgangspunkt har arbeidsgruppen valgt å dele oppgavene til brann- og redningsvesenet inn i noen hovedkategorier:

- analysere og lære
- forebygge uønskede hendelser
- forberede og håndtere uønskede hendelser

[83] Ot.prp. nr. 28 (2001–2002).

7 Analysere og lære

7.1. Risiko- og beredskapsplanlegging og annen kommunal planlegging

Alt samfunnssikkerhetsarbeid er basert på kartlegging av risiko. I kapittel 2 er det beskrevet hvordan risiko blir kartlagt og systematisert på ulike nivåer: Fra Nasjonalt risikobilde til risikokartlegging på fylkesnivå til kommunenes ansvar for å ha en helhetlig risikokartlegging. Kommunene skal risikokartlegge innenfor forskjellige sektorer, herunder på brann- og eksplosjonsvernområdet. Kartlegging av risiko gir grunnlag for utarbeidelse av beredskapsplaner og vil danne grunnlag for kommunenes forbyggende arbeid.

Som det fremgår av resultatene av spørreundersøkelsen gjengitt i kapittel 4.5, er det varierende grad av involvering i kommunal planlegging. Over halvparten av brann- og redningsvesenene opplever at de i liten eller ingen grad blir involvert i utarbeidelse av reguleringsplaner og samfunns- og arealplaner. Når det gjelder involvering i kommunenes arbeid med risiko og sårbarhet, oppgir et flertall av brannsjefene at de på en eller annen måte blir involvert. Likevel er det bare litt over halvparten som oppgir at de i stor eller svært stor grad involveres. Gjennomgående mener administrativ ledelse at de involverer brann- og redningsvesenet i større grad enn brannsjefene mener.

Arbeidsgruppen mener at det er viktig at brann- og redningsvesenet, som kommunens viktigste beredskapsressurs, har en rolle i utarbeidelsen av risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplaner og andre planer i kommunen(e) som brann- og redningsvesenet dekker. Det vil bidra til at brann- og redningsvesenet er en integrert del av kommunens risikoplanlegging og håndtering og planverk. En del risiko vil også være på tvers av kommunegrenser. Fylkesmannen har ansvaret for fylkets ROS. Det er viktig at også brann- og redningsvesenet involveres i disse prosessene, som den viktigste beredskapsressursen innenfor fylket.

Eksempler på oppgaver hvor brann- og redningsvesenet vil være viktig bidragsyter internt i kommunen:

- Risiko- og sårbarhetsanalyser – utarbeidelse av helhetlig risiko- og sårbarhets- (ROS-) analyser etter kommunal beredskapsplikt, etter sektorlover og øvrige ROS-analyser i kommunen.
- Kommunal planlegging – kommunal planstrategi og samfunnsdelen – Bidrag til kommunens overordnede føringer er en viktig del av brann- og redningsvesenets oppgaver. Dette må også sees i sammenheng med kommunal beredskapsplikt. Kommunen skal ha et helhetlig samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid, herunder utarbeide mål for dette arbeidet og handlingsplan for prioritering av tiltak som er nødvendig for å forebygge og redusere skadene ved hendelser som fremgår av risiko- og sårbarhetsanalysen, jf. forskrift til kommunal beredskapsplikt § 3.
- Beredskapsplaner – bidra ved utarbeidelse av overordnet beredskapsplan etter kommunal beredskapsplikt, etter sektorlover og øvrige beredskapsplaner i kommunen.
- Bistå i kommunens kriseledelse – overordnet beredskapsplan skal inneholde plan for kommunens kriseledelse. Brann- og redningsvesenet vil være en viktig premissleverandør for de fleste hendelser en kommune kan bli utsatt for. Brann- og redningsvesenet må gis en rolle i kommunens kriseledelse.
- Arealplanlegging – byggesak – kommunen skal utarbeide arealplan som viser blant annet fremtidig utbygging. Den følges opp enten ved utarbeidelse av reguleringsplan eller byggesak. Fremtidig utbygging får innvirkning på oppgavene for brann- og redningsvesenet, eksempelvis når det gjelder brannfare, fremkommelighet for redningsmannskapet, tilstrekkelig slokkevann, prosjekteringen av byggverk slik at det oppnås tilfredsstillende sikkerhet ved brann for personer som oppholder seg i eller på byggverket.

For at brann- og redningsvesenet skal kunne ivareta sine oppgaver knyttet til risiko og beredskapsplanlegging, er det etter arbeidsgruppens mening viktig med kompetanse om ROS-arbeid og tilstrekkelig involvering i kommunens beredskapsarbeid og planlegging.

7.2. Kunnskapsutvikling og bruk av brannstatistikk

Arbeidsgruppen ser det som viktig at brann- og redningsvesenet har et bevisst forhold til kunnskapsutvikling og bruker statistikk aktivt i sitt arbeid. På dette området vil nasjonal brannmyndighet, DSB, ha et særskilt ansvar for å ha god nasjonale statistikker, men det er likevel viktig at brann- og redningsvesenene lokalt har oversikt og kunnskap om egne hendelser, og rapporterer nødvendig informasjon. Dette gjelder både oversikt over antall branner, men vel så viktig er det å ha kunnskap om årsakene til brannene, kunnskap om hvordan brannene utvikler seg, og kunnskap om karakteristika ved personer som omkommer og skades. Mer kunnskapsdrevne brann- og redningsvesen vil bidra til bedre forebygging og beredskap på brann- og redningsområdet. Det er viktig med enhetlig registrering av data, rapportering, samt kunnskaps- og erfaringsdeling på tvers av enheter.

Analysekompetanse og et godt analysegrunnlag i form av relevant statistikk med god kvalitet (fordrer blant annet gode kvalitetsindikatorer) er kritiske suksessfaktorer for å sikre kunnskapsutvikling og bruk av brannstatistikk.

7.3. Evaluering og læring av hendelser

Brann- og redningsvesenet utvikler i stor grad sin evne til håndtering gjennom læring fra erfaringer. Erfaringene gjøres gjennom reelle hendelser eller planlagte øvelser. Erfaringslæring er derfor et meget viktig element i utvikling av operativ håndteringsevne. Samtidig er det slik at forebyggende arbeid i stor grad påvirkes av hendelser. Læring handler om å bli bevisst behov for endring av rutiner, eller forståelse av hvorfor noe fungerer bedre. Dersom disse læringseffektene skal kunne hentes ut fra hendelser, kreves det at de gjennomgås med et blikk for læring. Det er ikke nok å kartlegge hendelsen eller å bestemme årsaken til brannen. Dersom læringseffektene skal være optimale, krever det at man evaluerer hendelsen med et læringsperspektiv og stiller seg spørsmål som: ”Hva kan vi lære av dette?” ”Hvordan kan vi løse en tilsvarende situasjon bedre neste gang?” ”Hvilke elementer i denne hendelsen kan brukes aktivt i det forebyggende arbeidet?”

Til tross for viktigheten av erfaringslæring er struktur, systematikk og kompetanse for å ivareta læring fra hendelser og øvelser ofte mangelfull eller fraværende. Resultatene fra spørreundersøkelsen i kapittel 4 viser at systematikk for å evaluere hendelser er mangelfull. En annen side ved dette er kompetansen og dermed evnen til å gjennomføre evalueringer, som mange brann- og redningsvesen selv uttrykker at de mangler. Et tredje moment er tiden det tar. I store brann- og redningsvesen kan hendelsene komme tett på hverandre, og evalueringen uteblir på grunn av tidspress. I små brann- og redningsvesen, der innsatspersonellet er brannmannskaper i mindre deltidsstillinger, vil kanskje evaluering fortrenges av de involvertes primære arbeid.

I sammenhenger der mennesker fra brann- og redningsvesenet møtes, diskuteres faget, og viljen og ønsket om å både dele kunnskap og å lære synes å være stor. Det som kan synes å mangle, er strukturene for å drive systematisk erfaringslæring. Det finnes få arenaer for å dele kunnskap og tilegne seg ny erfaring.

I en nylig utgitt rapport fra DSB[84] brukes følgende figur for å beskrive systematisk erfaringslæring:

Figur 38: Systematisk erfaringslæring.

Det er viktig med mer systematisk evaluering av branner, og særlig de branner med alvorlige konsekvenser for liv, helse og materielle verdier. For å kunne løse disse oppgavene tilfredsstillende mener arbeidsgruppen at det er behov for kompetanse innen brannevaluering, systemer for å ivareta systematisk erfaringslæring både i og på tvers av brann- og redningsvesen, samt et godt analysegrunnlag i form av evalueringsrapporter.

Brannetterforskning
Ansvaret for etterforskning av straffbare handlinger ligger hos politiet, og politiet har i dag plikt til å etterforske alle branner, også der det ikke foreligger mistanke om straffbare handlinger.

Som vi ser av figur 39, er det svært lav andel av brannene som politiet rapporterer brannårsak på. Av de brannene som blir rapportert, er det flest branner med åpen ild (særlig røyking og levende lys), elektrisk årsak eller feil bruk (tørrkoking/overoppheting). Andelen er svært stabil i hvert av de tre årene.

[84] *Effektiv erfaringslæring* (Tiltak for systematisk erfaringslæring i brann- og redningsvesenet, DSB 2013)

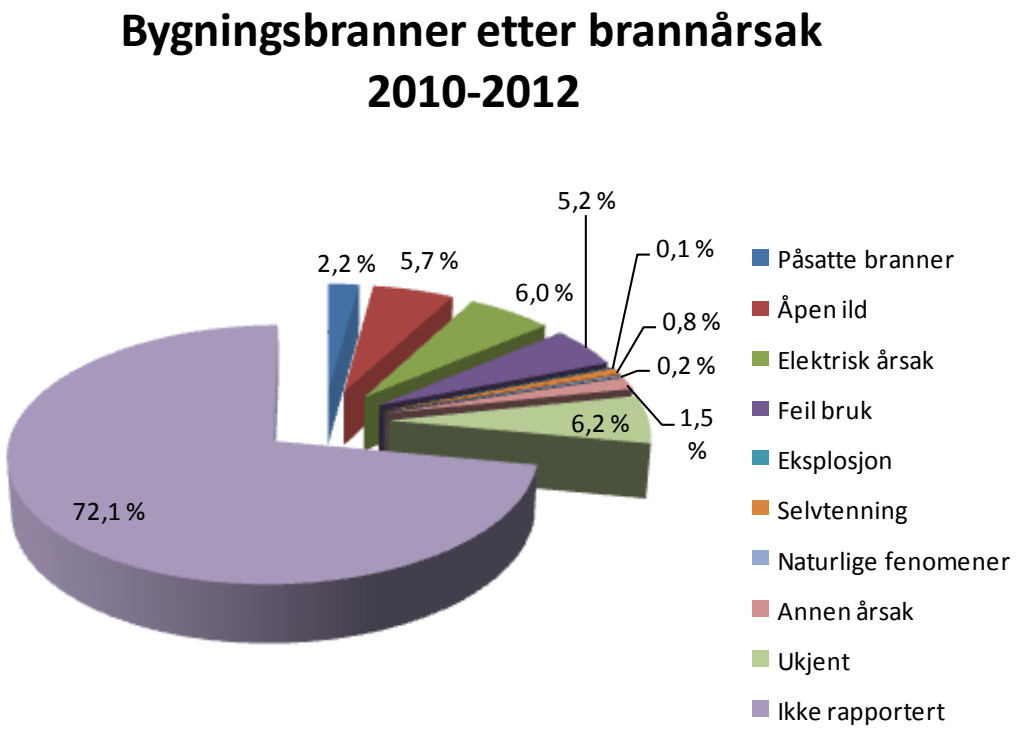

Figur 39: Bygningsbranner 2010–2012, fordelt etter brannårsak.

I 2005 iverksatte Politidirektoratet (POD) et prøveprosjekt med distriktsvise felles etterforskningsgrupper der brann- og redningsvesen og det lokale el-tilsyn (DLE) deltok. I evalueringen av prøveordningen fra 2008, hvor blant annet DSB, Kripos og høyere påtalemyndighet deltok, ble det anbefalt å etablere en fast ordning med brannetterforskning i alle landets 27 politidistrikter. Det ble også konkludert med at det var behov for en bedre forankring av brann- og redningsvesenets plikt til å bistå i slikt arbeid. POD stilte seg i utgangspunktet positiv til dette, men besluttet i 2009 at de av organisasjonsmessige hensyn ikke ønsket å instruere politimesterne i dette spørsmålet.

I NOU 2012: 4 *Trygg hjemme* anbefales det å opprette brannetterforskningsteam i hvert politidistrikt, og det fremgår at det er viktig å arbeide med å bygge opp brann- og redningsvesenet som kompetente granskningsorganer.

Arbeidsgruppen ser det som viktig at brann- og redningsvesenet formelt bidrar i brannetterforskningsarbeidet. Grunnlaget for politiets brannetterforsking er å klarlegge brannårsak og om det dreier seg om forhold som kan straffes. Brann- og redningsvesenene vil gjennom kompetente fagmiljøer kunne levere viktige bidrag til politiets brannetterforskning. Dette kan dreie seg om brannfaglige utredninger knyttet til konstruksjoner og regelverk, og brannforløpsvurdering. Riksadvokaten er opptatt av at brannetterforskning må skje med god kvalitet og presisjon. Tverrfaglig bistand til politiet fra gode fag- og kompetansemiljøer i brann- og redningsvesenet, og fra DLE, vil bidra til økt kvalitet i politiets brannetterforskning.

Kompetansemiljøer i brann- og redningsvesenene vil også kunne bidra i forløpsvurderinger i de såkalte mordbrannsakene etter straffeloven § 148. Arbeidsgruppen mener at det er gjort mye utredningsarbeid på dette området gjennom de ulike arbeidsgruppene på 1990- og 2000-tallet, og at det nå handler mer om å sette dette i system enn å sette i gang ytterligere utredninger.

Det er som nevnt over naturlig at politiet bruker brann- og redningsvesenet som ressurs ved denne typen etterforskning, og for brann- og redningsvesenet gir denne typen arbeid også viktig kunnskap tilbake både om forbyggende arbeid og beredskapsarbeid. Figuren over viser at antall branner med ukjent årsak svært høy.

7.4. Oppsummering av kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – analysere og lære

På bakgrunn av det som er beskrevet over, legger arbeidsgruppen til grunn at følgende forhold er viktige for å kunne utføre oppgaver som omhandler det å analysere og lære:

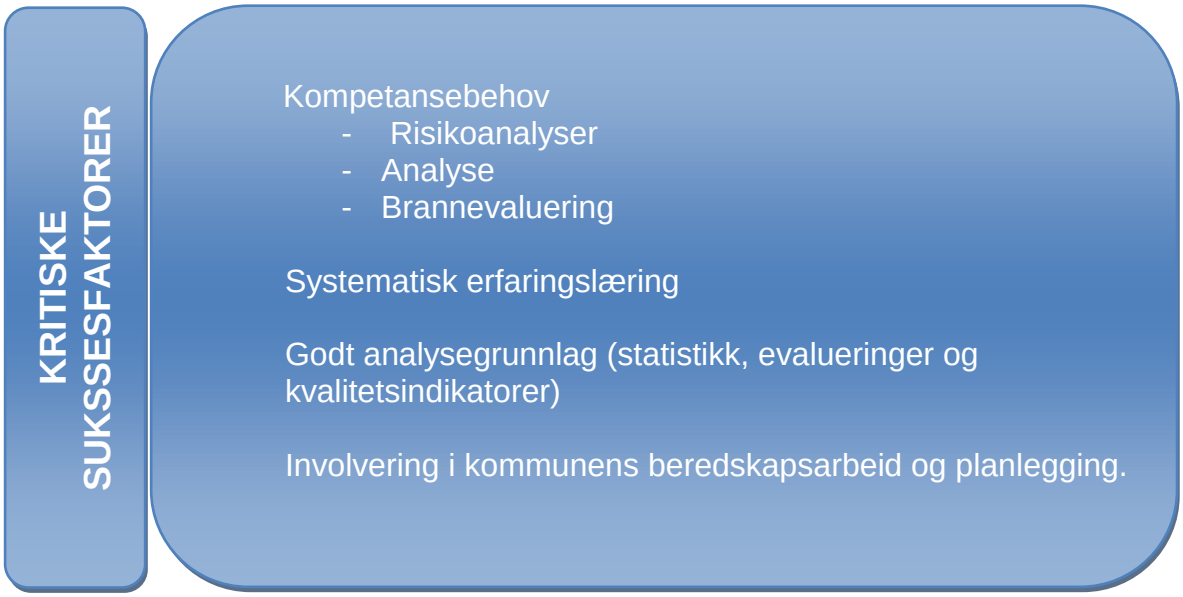

Figur 40: Kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – analysere og lære.

8. Forebygge

I St.meld. nr. 35 (2008–2009) *Brannsikkerhet* fremheves målrettet satsing på forebyggende arbeid som hovedstrategi for å forhindre og redusere konsekvensene av branner, og i St.meld. nr. 29 (2011–2012) *Samfunnssikkerhet* fremgår det at det forebyggende brannvernarbeidet er avgjørende for hvordan brannsikkerheten utvikler seg i årene fremover. Det er viktig å legge til rette for at forebyggende brannvernarbeid blir vektlagt i kommunene. Et systematisk forebyggende brannvernarbeid vil over tid redusere tap av liv og materielle verdier som følge av brann.

Etter brann- og eksplosjonsvernloven § 11 skal brann- og redningsvesenet gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle brann og andre akutte ulykker. Videre skal brann- og redningsvesenet gjennomføre brannforebyggende tilsyn og gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane. Brann- og redningsvesenet skal også sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Brann- og redningsvesenets forebyggende plikter er med andre ord fortrinnsvis konsentrert mot forebygging av brann og eksplosjon.

Den største delen av brann- og redningsvesenets forebyggende innsats fra 1990-tallet og frem til i dag hatt søkelys på å forebygge brann og eksplosjon med *stor konsekvens*, det vil si hendelser som kan medføre tap av mange liv, hendelser som kan få store samfunnsmessige konsekvenser, eller hendelser der uerstattelige kulturhistoriske verdier kan gå tapt. Det er i lovverket stilt krav til at brann- og redningsvesenet skal føre tilsyn med en bestemt hyppighet for å påse at de bygninger, områder og anlegg hvor det er sannsynlig at branner vil kunne få stor konsekvens, har et forsvarlig sikkerhetsnivå.

Dette må kunne sies å ha vært en velbegrunnet og vellykket satsing da statistikken viser svært sjelden forekomst av branner med mange omkomne i bygninger som faller innenfor definisjonen ”Særskilt brannobjekt”. Evalueringer fra reelle mindre branner viser også at forebyggende tiltak som seksjonering og sprinkling har bidratt til å hindre at brannene utviklet seg til å få uakseptabelt stor konsekvens for materielle og kulturhistoriske verdier.

Oppmerksomhet på de særskilte brannobjektene må etter arbeidsgruppens vurdering videreføres for å forebygge de store brannene og hindre uakseptable konsekvenser og tap av mange liv i en og samme brann. Imidlertid viser statistikken at antallet omkomne i bygninger som *ikke* faller innenfor kategorien *Særskilt brannobjekt*, er urovekkende høyt.

Arbeidsgruppen av den oppfatning at det er viktig at kommunen er tydelig på hvilke områder som skal prioriteres, og hvilke oppgaver som skal utføres i fremtiden. Dette er viktig for å kunne si noe om hvilke forutsetninger som må ligge til grunn for å kunne utføre oppgavene. Dette må igjen være førende for organiseringen og dimensjoneringen.

8.1 Forebyggende satsing med vekt på de nasjonale målsettingene

Målene for brannvernarbeidet i årene fremover er omtalt i St.meld. nr. 35 (2008–2009) *Brannsikkerhet*. Det understrekes i meldingen at ”*det er nødvendig å opprettholde og forsterke den forebyggende innsatsen for å forhindre og redusere konsekvensen av slike hendelser i fremtiden*”.

8.1.1. Færre omkomne i brann

Ifølge St.meld. nr. 35 (2008–2009) *Brannsikkerhet* har åtte av ti som har omkommet i brann de siste ti årene, omkommet i boliger. I NOU 2012: 4 *Trygg hjemme* er det sett nærmere på risikoutsatte grupper og vurdert tiltak med formålet å redusere antallet omkomne i brann.

NOU 2012: 4 *Trygg Hjemme* konkluderer med at kommunenes arbeid med skadeforebygging og brannsikkerhet må styrkes og systematiseres. Ressursutnyttelsen internt i kommunen må endres, samarbeidet må økes, og ansvarsfordelingen må klarlegges. Det må, ifølge utvalget, etableres ordninger med systematiske hjemmebesøk i boliger, blant annet ved å bruke allerede eksisterende kommunale hjemmetjenester, feietjenesten og beredskapspersonell i brann- og redningsvesenet.

Forebyggende tiltak der folk bor, er avgjørende for å redusere antallet omkomne i brann. For å berge liv i brann må branner varsles raskt, og personene som befinner seg der branner starter, må enten komme seg ut ved egen hjelp eller ved hjelp av personell som befinner seg i umiddelbar nærhet. Forebyggende oppmerksomhet må derfor rettes mot tiltak som reduserer sannsynligheten for at branner oppstår, og å bidra til å øke den tilgjengelige rømningstiden fra et bygg eller et objekt.

8.1.2. Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier

Fredede bygninger, museer og mange andre uerstattelige kulturhistoriske verdier faller inn under dagens definisjon av *Særskilt brannobjekt*. Det vil si at brann- og redningsvesenet i dag fører jevnlig (minimum hvert fjerde år) tilsyn med eiers og brukers ivaretakelse av sine forpliktelser.

En bygningstype som ikke er dekket godt av dagens brannforebyggende arbeid, er den verneverdige tette trehusbebyggelsen. Brann er den største trusselen mot den eldre trehusbebyggelsen, og det er en nasjonal målsetting å bevare eksisterende trehusområder. Det er gjort tiltak for å øke brannsikkerheten eksempelvis på Røros og i bryggerekkene i Bergen, men fortsatt står størstedelen av trehusbebyggelsen med mangelfull brannsikkerhet.

Utfordringen ved tilsyn i eldre tett trehusbebyggelse er at omfanget av enkeltbygninger innenfor et trehusområde er stort, og at de enkelte bygningseierne ikke ønsker å bære ansvar og kostnader for områdesikring. Erfaringer viser at det er svært krevende både med tanke på ressurser og juridiske problemstillinger for brann- og redningsvesenet å pålegge brannsikringstiltak i eldre tett trehusbebyggelse.

8.1.3. Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner

Ansvaret for sikkerheten i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner beskrives på følgende måte i Stortingsmelding nr. 22 (2007–2008):

> *Ansvaret for beskyttelse av kritisk infrastruktur ligger til eier eller operatør av infrastrukturen og følger sektoransvaret (ansvars- og nærhetsprinsippet).* (S. 40.)
>
> *Alle offentlige myndigheter skal stille tydelige krav, føre effektive tilsyn og sikre god beredskap.* (S. 31.)

Brann i kritisk infrastruktur kan få meget store konsekvenser for samfunnet. I St.meld. nr. 35 *Brannsikkerhet* fremgår det at Justis- og beredskapsdepartementet anser det som svært viktig å rette en del av det forebyggende arbeidet inn mot at branner i kritisk infrastruktur ikke skal oppstå, slik at det ikke oppstår svikt i leveransen av varer og tjenester som befolkningen og samfunnet er avhengig av. Dette berører mange saksområder, fra kommunikasjon til vegnett m.m. Det er utfordrende for mange brann- og redningsvesen å bidra til forebygging av slike uønskede hendelser, da dette krever spesialkompetanse.

8.1.4. Mindre tap av materielle verdier

Erstatningsbeløp som er utbetalt av forsikringsnæringen etter branner i Norge, har de siste 25 årene vært klart stigende, ifølge statistikk sammensatt av Finans Norge (FNO). Statistikken tilsier at det er behov for å drive brannforebyggende tiltak både overfor næringsvirksomhet og boliger, da uakseptabelt store verdier går tapt i brann. Forebyggende tiltak er viktige fordi "brannmotstanden i bygningsmassen kan være mer avgjørende for skadenes omfang enn utrykningsstyrke og innsatstid"[85].

Tilsyn i særskilte brannobjekter er i dag et viktig bidrag for å redusere brannskadene i næringsbygg. Brannforebygging overfor boligbrann skjer i dag hovedsakelig ved hjelp av feietjeneste samt informasjons- og motivasjonstiltak. Dette arbeidet må videreføres, men formen (innhold, målgrupper, kanaler og virkemidler) må vurderes (se eget avsnitt om informasjon og motivasjon).

[85] *En analyse av det norske brannvesenet*, SINTEF Norges branntekniske laboratorium, 13.02.1989.

8.2. Forebygging som en del av hele kommunens arbeid

Brann- og redningsvesenets oppgaver og rolle endres som følge av endringer i samfunnet og samfunnets forventninger til brann- og redningsvesenet. Hovedsakelig bør det bli en dreining mot mer risikobaserte oppgaver, som innebærer å prioritere brann- og redningsvesenets ressurser der hvor risikoen egentlig er størst, for å hindre uønskede hendelser som tap av menneskeliv, dyr, miljø og verdier. For å kunne nå disse målene i fremtiden må det satses på en helhetlig brann- og redningstjeneste hvor forebygging gjennom blant annet informasjon og kartlegging av risiko blir en felles oppgave på tvers av sektorene.

Forebyggende arbeid er ikke kun isolert til brann- og redningsvesenets arbeid. Arbeidsgruppen ser det som viktig at den fagkompetansen som brann- og redningsvesenet har, gis større involvering i annet kommunalt arbeid. Brann- og redningsvesenet bør kobles tidlig inn i planleggingsarbeid i forbindelse med kommuneplaner, reguleringsplaner og risiko- og sårbarhetsanalyser for større utbygginger på et tidlig tidspunkt. Kommunene er også en av hovedaktørene i forvaltningen av kulturminner og kulturmiljø gjennom arbeidet med plan- og bygningsloven. Brann- og redningsvesenet bør også i langt større grad involveres i, og få innflytelse på, andre tjenester hvor også brannsikkerheten må ivaretas. Særlig blant risikogrupper er det ofte andre kommunalt baserte tjenester som har mer befatning med de aktuelle gruppene enn brann- og redningsvesenet. For eksempel ved tildeling av bolig til pleie- og omsorgsformål det må gis et boligtilbud med forsvarlig brannsikkerhet vurdert ut fra personlige forutsetninger.

Det er naturlig at lokal bygningsmyndighet og lokal brannvernmyndighet samarbeider om strategi for tilsyn i byggesaker innenfor fagområdet brann. Erfaringer har vist at brann- og redningsvesenet kan bistå med verdifull faglig støtte til kommunens byggesaksbehandlere ved tilsyn i byggesaker. Kommunen kan påse at overgangen fra byggefase til bruksfase blir bedre ivaretatt ved å involvere brann- og redningsvesenet i prosessen på en ryddig måte.

Arbeidsgruppen er enig i det som fremkommer i NOU 2012: 4 *Trygg hjemme,* om at kommunens arbeid med skadeforebygging og brannsikkerhet må styrkes og systematiseres. Brannsikkerhet må være en naturlig del av omsorgen. Arbeidet må integreres i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyser og internkontrollsystemer, slik at ressursene prioriteres riktig, og ansvarsforhold og arbeidsprosesser klarlegges.

Sikkerhet mot brann er en vesentlig del av individets opplevelse av trygghet. De enkelte medarbeiderne i hjemmesykepleien, på sykehjemmene og i brann- og redningsvesenet (feiere, forebyggere og brannkonstabler) nyter i all hovedsak stor anseelse i befolkningen. Dette handler derfor om et sammenkoblet, helhetlig konsept i kommunene der sektorene jobber sammen om å sikre velferden for innbyggerne og især for de utsatte gruppene.

8.3 Samarbeid med andre

I tillegg til å få forebygging inn som en integrert del av hele kommunes forvaltning, er det også viktig at brann- og redningsvesenet har et godt samarbeid med andre aktører utenfor det kommunale systemet.

Som vist i kapittel 7.3 er elektrisitet en av de største årsakene til bygningsbranner. DSB fører statistikk over antall branner og årsak, rapportert fra brann- og redningsvesenet og politiet. Tall fra 2012 viser at av 1 147 innrapporterte bygningsbranner med årsak skyldes 231 elektrisk årsak, og 209 branner knyttes til feil bruk av elektrisk utstyr. Dette utgjorde i 2012 nesten fire av ti av alle bygningsbranner som ble innrapportert med årsak.[86] Som det også beskrives i kapittel 6, går utviklingen i samfunnet i retning av fortsatt høyt forbruk av elektrisitet og mer bruk av elektriske produkter og artikler, og det er ingenting som tyder på en nedgang i statistikken for branner med elektrisk årsak fremover.

Nettselskapene er med hjemmel i el-tilsynsloven pålagt å føre tilsyn med elektriske anlegg innefor sitt forsyningsområde. Det lokale el-tilsyn (DLE) ved nettselskapet er derfor en del av det offentlige tilsynsapparatet for elsikkerhet og utøver tilsyn under DSBs kontroll.

DLE og brann- og redningsvesenet er samarbeidspartnere i den nasjonale aksjonen boligbrann[87]. Det er i tillegg, enkelte steder, igangsatt lokale initiativer utover samarbeidet i aksjon boligbrann. Disse lokale initiativene fører ofte

[86] SamBas.
[87] Aksjon boligbrann: nasjonal informasjonskampanje for brannsikkerhet, spesielt søkelys på fungerende røykvarslere i private boliger. Et samarbeid med DSB, Norsk brannvernforening, Gjensidige og brann- og redningsvesen. Lokalt samarbeider Gjensidige og DLE.

til et godt samarbeid, men synes å være mer personavhengig og tilfeldige enn systematiske over tid. DLE bistår også politiet i brannetterforskning.

I 2001 ble organiseringen av DLE gjennomgått, og blant annet ble det vurdert å slå DLE sammen med brann- og redningsvesenets forebyggende virksomhet. Dette ble imidlertid ikke anbefalt, først og fremst fordi de kommunale brann- og redningsvesenene var for små. [88]

I 2006 ble det i Hallingdal-regionen påbegynt et samarbeidsprosjekt om tilsyn mellom feiervesenet/brann- og redningsvesenet og DLE. Hallingdal brann- og redningsteneste IKS og DLE i Hallingdal er samlokalisert, og dette ga grunnlag for gode muligheter for samarbeid.

Arbeidsgruppen har ikke hatt mulighet til å ta stilling til om dette tilsynet i større grad også bør kunne gjennomføres av brann- og redningsvesenet slik det ble gjort i forsøksprosjektet i Hallingdal. Likevel ser arbeidsgruppen at det finnes styrker ved samarbeid mellom brann- og redningsvesenet og DLE. Begge aktører har tilgrensende oppgaver hjemlet i lovverket. Samarbeid om informasjon og motivasjon overfor befolkningen bør i fremtiden kunne formaliseres mer enn i dag. Arbeidsgruppen foreslår også å øke kompetansen for brann- og redningspersonell innenfor fagfeltet elektrisitet, for på sikt å kunne se på muligheter for en organisering der et større fagmiljø på tvers kan utnytte hverandres ressurser best mulig. I tillegg mener arbeidsgruppen at det er mulig å få til mer samordning mellom brannforebygging og elsikkerhetsmiljøene enn det vi ser i dag.

Riksantikvaren og fylkeskonservator
Det fremgår av St.meld. 35 (2008–2009) *Brannsikkerhet* og av mandatet at det å unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier er et nasjonalt mål. For brann- og redningsvesenet kan det være en utfordring både å identifisere denne type objekter og å være tydelig på hvilke sikkerhetsnivåer disse immaterielle verdiene skal ha. Arbeidsgruppen mener at det her er viktig med samarbeid både med Riksantikvaren og fylkeskonservator selv om flere kommuner selv ofte har kompetanse på dette området.

I undersøkelsen gjennomført av Analyse & Strategi, nærmere beskrevet i kapittel 4, vises det til at få brann- og redningssjefer opplever et godt eller svært godt samarbeid med fylkeskommunale og nasjonale vernemyndigheter. En del oppgir uklar ansvarsfordeling knyttet til beredskapsarbeidet og byråkratiske utfordringer som hindringer for godt samarbeid med disse aktørene.

I de fleste fylker er det opprettet lokale/regionale samordningsgrupper for flere HMS-etater under ledelse av Arbeidstilsynet. Dette har sin bakgrunn i avtale som er inngått mellom flere statlige HMS-myndigheter[89] for å fremheve samordning overfor felles målgrupper. Det er viktig at brann- og redningsvesenene også deltar i denne typen samordnet myndighetsutøvelse.

8.4. Risikobaserte tiltak

Loven åpner for forskjellige virkemidler avhengig av hvilke hendelser som skal forebygges. Informasjons- og motivasjonstiltak gjelder både hendelser som brann og andre akutte ulykker. Tilsyn og kontroll er begrenset til brann, hendelser knyttet til farlig stoff og transport av farlig gods. I dagens krav hva gjelder dimensjonering, er også hendelsen brann i det vesentlige den konsekvens som er førende for de kompetansekrav som stilles for forebyggende personell. Undervisningsopplegget på Norges brannskole (NBSK) har også i all hovedsak oppmerksomhet på brann og forebyggende oppgaver hva gjelder farlig stoff.

Arbeidsgruppen kan ikke se at differensieringen av lovpålagte oppgaver i forhold til type hendelser er berørt inngående i lovforarbeidene til brann- og eksplosjonsvernloven. Tilsyn er et sterkt virkemiddel og krever god kunnskap om objekt og/eller virksomheten. Et tilsyn krever inngående forståelse for saksområdet og skal kunne danne grunnlag for pålegg. Arbeidsgruppen mener derfor det er naturlig og riktig at bruk av denne form for virkemiddel i utgangspunktet bør begrenses til forhold som har betydning for brann og farlig stoff.

[88] *Gjennomgang av Produkt- og elektrisitetstilsynets ytre apparat* – Statskonsult på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet og Barne- og familiedepartementet, 2001.
[89] Arbeidstilsynet, Miljødirektoratet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Når det gjelder tilsyn, fremgår det av NOU 2012: 4 *Trygg hjemme*[90] at utvalget mener bruken av den forebyggende ressursen i større grad bør baseres på lokale risikovurderinger av de ulike brannobjektene, snarere enn basert på sentralt bestemt krav til tilsynsfrekvens. Det er også gitt klare føringer fra Justis- og beredskapsdepartementet til DSB om at tilsynet i større grad må risikobaseres.

Arbeidsgruppen mener at et risikobasert tilsyn kan gi en mer effektiv ressursutnyttelse, og av den grunn et bedre brannvern. Arbeidsgruppen mener videre at risikovurderinger gir et godt og nødvendig grunnlag også for bruk av andre virkemidler, og for å kunne balansere virkemiddelbruken på en god måte. Arbeidsgruppen har registrert at flere brann- og redningsvesen, og særlig de store, synes kravene om hyppighet av tilsyn på særskilte objekter binder ressursene på en uheldig måte. Brann- og redningsvesen i byer som har mange bygårder oppført rundt år 1890, ser eksempelvis et behov for å føre tilsyn i de såkalte 1890-gårdene, i samsvar med føringer i St.meld. nr. 35 *Brannsikkerhet*, men har ikke ressurser til å dekke behovet for både å gjennomføre tilsyn i alle særskilte brannobjekter etter dagens regelverksregime og i de eldre leilighetsbyggene.

Arbeidsgruppen ser god kunnskap om risikovurderinger som en forutsetning for å kunne risikobasere virkemiddelbruken i større grad. Kompetanse på risikoforståelse vil derfor være viktig for å kunne gjøre de nødvendige avveininger om hvor ressursene til enhver tid skal settes inn.

8.4.1. Informasjon og motivasjon

I dag har kommunen plikt etter loven til å sørge for at brann- og redningsvesenet gjennomfører motivasjons- og informasjonstiltak, om forebyggende brannverntiltak, og opptreden i tilfelle brann. Det er også forventet at det utarbeides en plan for gjennomføringen av informasjons- og motivasjonstiltakene. Det skal være satt mål for aktiviteten, og målgrupper skal prioriteres på bakgrunn av vurdert risiko. Aktiviteten skal evalueres jevnlig. Det forutsettes at brann- og redningsvesenet gjennomfører informasjonsaktivitet rettet mot utvalgte målgrupper som for eksempel risikogrupper[91], barnehager, skoler, forsamlingslokaler og restauranter. Som et minimum forventes det at brann- og redningsvesenet følger opp og deltar i de sentralt initierte aktivitetene (Aksjon boligbrann, Brannvernuka m.m.)

I Meld. St. nr. 29 *Samfunnssikkerhet* fremgår det at kommunikasjon er et viktig virkemiddel i det forebyggende arbeidet. Kommunikasjonstiltak som kampanjer der budskapet er fast og gjentas år etter år, er både nødvendige og gir god virkning og oppmerksomhet på brannsikkerhet. Det er også gitt signaler fra sentrale myndigheter om at brann- og redningsvesenets forbyggende informasjonsarbeid skal forsterkes og konkretiseres i regelverket. I NOU 2012: 4 *Trygg hjemme* nevnes det også at sentrale styringssignaler og oppfølging av kommunen, i større grad bør vektlegge informasjonsarbeid.

I NOU 2012: 4 *Trygg hjemme* er det videre inngående beskrevet og vurdert bruk av informasjon og veiledning som virkemiddel, og særlig overfor utsatte grupper. Arbeidsgruppen er likevel av den oppfatning at dette er gode betraktninger hva gjelder informasjon generelt. Det antas blant annet at målgrupperettet og direkte informasjon har større effekt enn generell informasjon, og at kampanjer etterfulgt av tiltak syntes å fungere bedre enn kampanjer som ikke var supplert med tiltak. Informasjonsformidling bør i tillegg skje på de arenaene som de aktuelle gruppene oppsøker (for eksempel eldresenter, skoler og ulike trossamfunn).

Informasjonens mål er å få publikum til å være oppmerksom på, og endre, sin adferd i retning av økt brannsikkerhet. I kombinasjon med øvrige tiltak som veiledning og praktisk øvelse blir effekten av informasjonen særlig god. Budskapet må være lettfattelig, og i noen sammenhenger er det også hensiktsmessig å fortelle om konsekvenser.

Informasjon handler om å være synlig der folk ferdes. Det handler om å gi planlagte og målrettede drypp av informasjon gjennom flere kommunikasjonskanaler over tid. Brann- og redningsvesenet i de fleste kommuner har gjort en stor innsats innen brannverninformasjon, men tiltakene er ikke godt nok koordinert og informasjonsfaglig vurdert.

[90] NOU 2012: 4 *Trygg hjemme*, side 111.
[91] NOU 2012: 4 *Trygg hjemme.*

Som det fremgår over, er arbeidet med informasjon og motivasjon som virkemiddel ikke bare relatert til brann, farlige stoffer og transport av farlig gods, men også til andre ulykker. Vurderingen av informasjonsarbeid må derfor baseres på lokale risikovurderinger, hvor også andre hendelser enn brann bør ha oppmerksomhet.

Det er viktig med informasjonskompetanse for å etablere informasjonsstrategier med gode vurderinger av målgrupper og innhold. Det er også viktig med nærhet, lokalkunnskap og samarbeid med andre aktører.

Aksjon boligbrann er eksempel på en landsomfattende informasjonskampanje som arrangeres i desember hvert år, for å sette søkelys på brannsikkerhet i private hjem. "De første fem årene siden oppstarten av aksjonen i 2003 er antall omkomne i boligbranner i perioden 23.–31. desember halvert, fra 23 til 12, sammenliknet med de siste fem årene før aksjonen startet. Antall branner er i samme periode redusert med over 30 prosent. Dette viser at forebygging og informasjon nytter." (*Regjeringens strategi for forebygging*, 2009).

DSB har med bakgrunn i Stortingsmelding nr. 35[92] utarbeidet en nasjonal kommunikasjonsstrategi som gir føringer og anbefalinger frem mot 2020[93]. Målsettingen er færre branner og at færre mennesker omkommer i brann. Med økning i antall eldre og generell befolkningsvekst er dette en utfordrende målsetting. Informasjons- og kommunikasjonstiltak for økt brannsikkerhet blir viktig for å nå målsettingen. De fleste branner kan sannsynligvis forebygges gjennom økt bevissthet, endrede holdninger og endret adferd.

8.4.2. Tilsyn

Den vanlige definisjonen er at tilsyn er kontroll og reaksjon. Dette innebærer kontroll med at krav er oppfylt, og eventuelle reaksjoner dersom kravene ikke er oppfylt. Det er lovgivers valg av samfunnsinteresser som skal ivaretas og følges opp av myndighetene. Tilsynet utføres med hjemmel i lov og forskrifter. Det er viktig at brann- og redningsvesenet er tydelig på når det utøves tilsyn, og når det blir gitt informasjon og veiledning.

Brann- og redningsvesenet utøver offentlig myndighet og må være bevisst de generelle prinsippene som gjelder ved enhver myndighetsutøvelse for å kunne få gjennomført tilsynene korrekt og effektivt. Dette innbærer at brann- og redningsvesenet må være bevisst de saksbehandlingsregler som er gitt ved denne typen virkemiddelbruk, og ha god kunnskap om disse. Sentralt her er lovene på forvaltningsområdet, som forvaltningsloven, arkivloven og offentlighetsloven, som skal sikre god og lovlig forvaltning av offentlig myndighetsutøvelse.

Det finnes flere måter å gjennomføre tilsyn på. Arbeidsgruppen mener det også er viktig å ha god kunnskap om tilsynsmetodikk.

Arbeidsgruppen ser at utviklingen på tilsynsområdet fortsatt går i retning av mer systemtilsyn og mindre detaljtilsyn. Regelverket har blitt mer funksjonsbasert, det vil si at det er flere muligheter for å oppfylle regelverket. Dette gir også store utfordringer for tilsynsmyndighetene når det gjelder nødvendigheten av å ha god kunnskap om fagområder, som plan- og bygningsloven og hvordan et bygg er prosjektert.

Arbeidsgruppen har også registrert at de som blir gjenstand for tilsyn, som følge av bevissthet på egne rettigheter, i mye større grad benytter juridisk hjelp ved denne type saker. Det må også nevnes at arbeidsgruppen har en formening om at flere avvik ikke lukkes fordi brann- og redningsvesenet ikke følger disse sakene opp. Dette kan skyldes at brann- og redningsvesenet ikke har nødvendig kompetanse på regelverket, og da særlig saksbehandlingsreglene. Dette skaper usikkerhet, og vanskeliggjør gjennomføringen av tilsynene slik at avvik lukkes. Denne utviklingen fører til et behov for juridisk kompetanse og tilstrekkelig med ressurser i brann- og redningsvesenet til å følge opp krevende saker.

[92] *St.meld. nr. 35 (2008–2009) Brannsikkerhet.*
[93] Nasjonal kommunikasjonsstrategi for brannsikkerhet. DSB, september 2013.

8.4.3. Farlig gods og farlige stoffer

Når det gjelder transport av farlig gods, har kommunen ingen forebyggende oppgaver, men er gitt noen fullmakter fra DSB. For eksempel kan brann- og redningsvesenet i enkelte tilfeller henvise kjøretøy med farlig gods til bestemte områder for opphold under transport, og brann- og redningsvesenet skal på forespørsel fra ansvarlige på godsterminaler kunne gi informasjon om hvor det er farlig gods på terminalen.

Når det gjelder håndtering av brannfarlige, reaksjonsfarlige og trykksatte stoffer, skal kommunen, i praksis normalt brannvesenet, føre tilsyn med at bestemmelsene etter forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering, overholdes. Ved pyroteknisk vare gir kommunen tillatelse til handel og til oppbevaring opp til og med 500 kg netto eksplosivinnhold.

Arbeidsgruppen mener tilsynet med håndtering av brannfarlige, reaksjonsfarlige og trykksatte stoffer må være en naturlig del av det ordinære brannforebyggende tilsynet, og at håndteringen av disse stoffene må være en del av de risikovurderingene som gjøres ved utvelgelse av tilsynsobjekter. Type stoff, mengde stoff, anleggets beliggenhet, tidligere erfaring med virksomheten etc. bør tas i betraktning ved en risikobasert utvelgelse av tilsynsobjekter.

Lokalisering av virksomheter som håndterer farlige stoffer, er viktig. Se figur 37 for plassering av anlegg med større mengde farlig stoff og eksplosiver. Arbeidsgruppen ser det som særlig viktig at brann- og redningsvesenet blir involvert i kommunens arealplanlegging, og at de involveres ved vurderingen av hensynssoner etter plan- og bygningsloven. Farlige stoffer reiser også særlige utfordringer hva gjelder kompetanse. Dette er et vanskelig fagfelt som krever inngående detaljkunnskap.

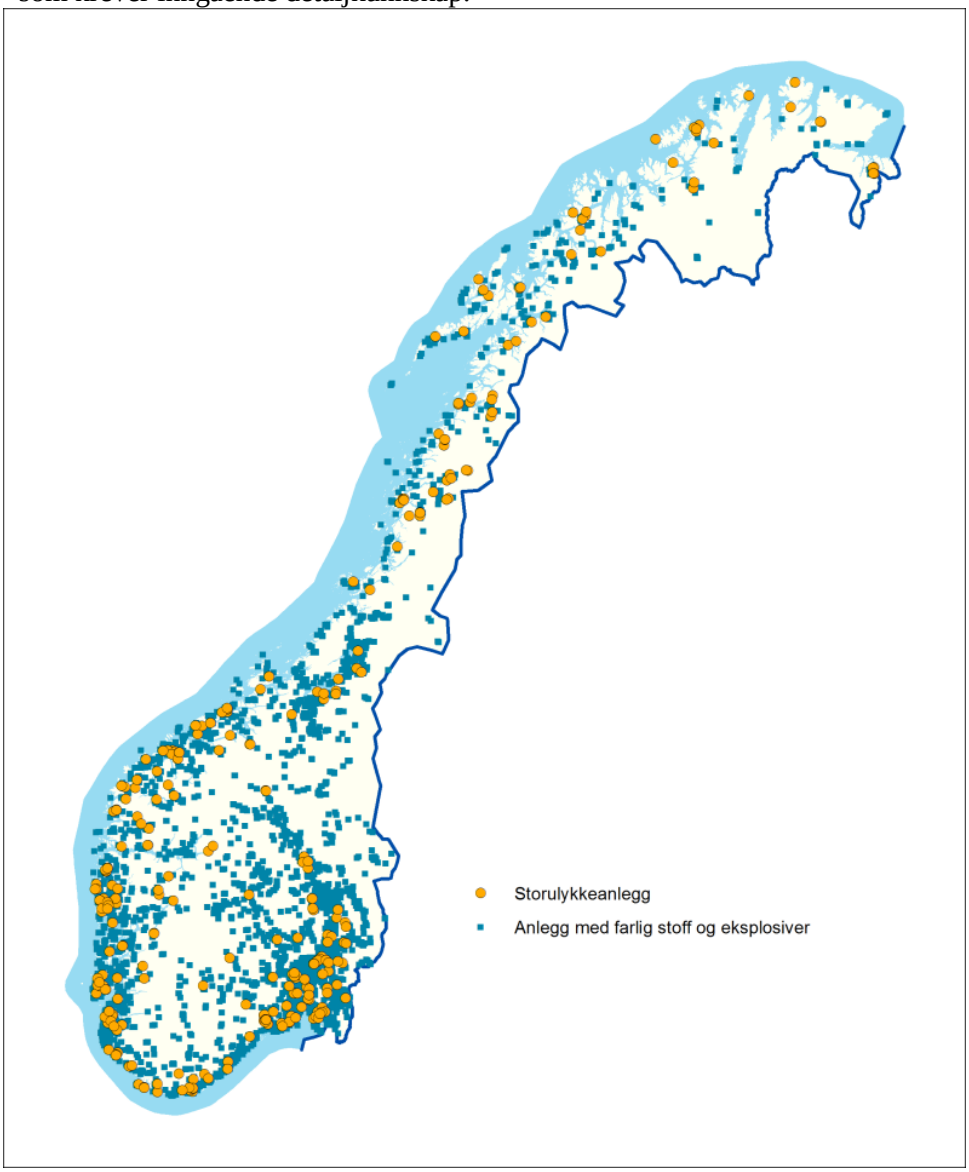

Figur 41: Plassering av storulykkeanlegg hvor det er plassert anlegg med større mengde farlig stoff og eksplosiver.

8.4.4. Feiing og tilsyn med fyringsanlegget

Etter brann- og eksplosjonsvernloven skal brann- og redningsvesenet sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Ordningen med pålagt feiing har svært lang tradisjon, og tilsvarende ordninger benyttes i de fleste land i Europa. Tradisjon bør likevel ikke alene begrunne en videreføring av feiing som oppgaver til fremtidens brann- og redningsvesen. Det må vurderes hvilken effekt dette har, og om dette fortsatt skal være en offentlig oppgave. Årlig registreres det om lag 1 500 rene pipebranner som ikke utvikler seg til boligbranner. I SINTEF NBLs rapport fra 2009, *Vurdering av feie- og tilsynstjenesten i Norge*, fremkommer det at det er vanskelig å påvise at få boligbranner med årsak pipe og ildsted skyldes at dagens feie- og tilsynstjenester har god effekt. Vurderingen påviser heller ikke at tjenesten ikke har effekt, og dybdeintervjuer med feietjenesten og ressurspersoner antyder at det er en sammenheng mellom feiing og få branner med denne årsaken. Statistikken er likevel ikke god nok til å påvise dette, og brannfaren knyttet til skorsteiner og ildsteder er liten sammenliknet med branner totalt sett. SINTEF NBL finner heller ikke at det synes å være en sammenheng mellom feiefrekvens og hyppighet av boligbranner registrert med brannårsak piper og ildsted.

I rapporten om *Boligbrannsikkerhet*[94] fra 2010 anbefales det at feiing av skorstein fortsatt skal være en del av brann- og redningsvesenets oppgaver, men at intervallet for feiing bør reduseres. Rapporten påpeker at feietjenesten må tilstrebe en strammere praksis ved å bli bedre til å vurdere det reelle behovet for feiing i den enkelte bolig. Det fremkommer også av rapporten at arbeidsgruppen mener at feierens arbeidsoppgaver bør justeres slik at dagens ressurser benyttes på en bedre måte.

I NOU 2012: 4 *Trygg hjemme* fremgår det at utvalget mener at huseier selv bør ha ansvaret for renhold av piper/ildsteder i boligen, på samme måte som boligeier har ansvaret for el-anlegget. Obligatorisk feiing fra feietjenesten bør, etter utvalgets mening, avskaffes og erstattes med krav til at boligeier selv har ansvaret for dette, men med krav om at feiing utføres av kompetente personer. Utvalget foreslår videre å legge feiertjenesten inn under brann- og redningsvesenets forebyggende avdeling for derved å styrke ressursene for kontroll/tilsyn og informasjon til boligeiere generelt og de særlig utsatte gruppene spesielt.

På bakgrunn av den vurderingen SINTEF NBL har foretatt, er det vanskelig å konkludere med hvilken betydning feiing har for brann i pipe, og for boligbranner som har sin årsak i piper og ildsteder. Arbeidsgruppen mener at det uansett er vanskelig å se den fysiske feiingen isolert når effekten av det brannforebyggende arbeidet vurderes. Feieren er en viktig ressurs også ved at den er den eneste ressursen på brannvernområdet som har tilgang til befolkningen i deres egne hjem. Ved denne direkte kontakten en til en, som det tidligere er anført har stor effekt, må også veiledning og informasjon være viktige elementer ved vurderingen. Arbeidsgruppen mener at det å skille ut selve feiingen som det foreslås i NOU 2012: 4 *Trygg hjemme*, også kan ha uheldige konsekvenser ved at kompetanse forsvinner ut av kommunen, og at dette vil kunne svekke samspillet mellom ulike utvalgte fagområder innenfor det forebyggende arbeidet. Det vil også kunne bli utfordringer med å kartlegge risikoer som grunnlag for tilsyn og informasjon når den fysiske tilstedeværelsen forsvinner.

Arbeidsgruppen mener i likhet med vurderingene i både *Trygg hjemme* og *Boligbrannsikkerhet* at feieressursen kan utnyttes bedre enn i dag. Det bør fortsatt være en kommunal oppgave å feie, men hyppighet og intervaller bør i større grad risikovurderes. Med den kompetanse feieren har, mener arbeidsgruppen at denne ressursen kan benyttes på flere områder innefor det forebyggende arbeidet som ikke bare er relatert til fyringsanlegg. I likhet med både hva som fremgår av boligbrannsikkerhetsrapporten og *Trygg hjemme*, mener arbeidsgruppen at feieren i stor grad kan bidra til økt brannsikkerhet i hjemmet, særlig rettet mot risikogrupper.

Siden dette vil innebære en dreining av arbeidsoppgaver for feieren, mener arbeidsgruppen at denne tjenesten bør integreres som en del av brann- og redningsvesenet i større grad enn i dag.

Et forslag om å tillegge feieren andre oppgaver enn feiing og tilsyn med fyringsanlegg, vil medføre at finansieringsgrunnlaget må endres. Feietjenesten finansieres i dag gjennom gebyrer til huseiere som har fyringsanlegg, og skal etter brann- og eksplosjonsvernloven kun benyttes til feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Arbeidsgruppen mener at gebyrordningen må gjennomgås for å sikre at denne blir tilpasset endrede arbeidsoppgaver og tjenesteyting for feierne.

[94] DSB (2011). *Rapport. Arbeidsgruppe boligbrannsikkerhet 2010. En gjennomgang av dagens ordninger for informasjon, tilsyn og kontroll med brannsikkerhet i boliger.*

8.4.5. Bevisst forhold til bruk av virkemidler

Dersom det foreligger gode risikovurderinger, vil det gi et godt grunnlag for å vurdere bruk av virkemidler i det forebyggende arbeidet. Dette vil gi en god oversikt over risiko med sannsynlighet og konsekvens, alvorlighetsgrad og tid og hvem og hva som omfattes av risikobildet. Spørsmålet må bli hvilket virkemiddel som har best effekt.

Ved akutte situasjoner hvor brannfaren er stor, vil det være nødvendig å endre en adferd raskt. Da vil et tilsyn kunne være riktig virkemiddel for å pålegge stans av type virksomhet/bruk. I andre tilfeller må det i større grad vurderes hvem virkemiddelet skal rettes mot, og tilpasse virkemiddelbruken etter dette. I NOU 2012: 4 *Trygg hjemme* drøftes det inngående både hvordan risikoutsatte grupper skal identifiseres, og at det må være en bevissthet i forhold til virkemiddelbruk.

8.5. Oppsummering av kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – forebygge

Kompetanse hos personellet er viktig og helt avgjørende for å kunne utføre forebyggende oppgaver best mulig. Det er et vidt spekter av type arbeidsoppgaver arbeidsgruppen mener brann- og redningsvesenet blir stilt overfor, og som fordrer svært ulik kompetanse. Kort oppsummert er det behov for kompetanse om risikoanalyser, virkemiddelbruk, juridisk kompetanse, brannteknikk, informasjon og kommunikasjon. Det bør også foreligge noe kompetanse om fagområder som reiser særlige utfordringer for brann- og redningsvesenet. Eksempler på dette er kunnskap om elektrisitet, kulturverdier, farlige stoffer, feiing og kritiske samfunnsfunksjoner.

Viktigheten av kompetanse og kompetansemiljøer understøttes også av beskrivelsene i kapittel 4 om kvaliteten på det forebyggende arbeidet. Det kan tyde på at større brann- og redningsvesen som i utgangspunktet har store og bredere kompetanse og kompetansemiljøer, driver mer systematisk og strukturert forebyggende arbeid.

På en del områder er det viktig ikke å få for stor distanse til publikum, noe som krever en grad av lokalkunnskap. I NOU 2012: 4 *Trygg hjemme* drøftes dette flere steder, og konkret vises det for eksempel til viktigheten av å ha en person fra brann- og redningsvesenet tilknyttet eldresenter og omsorgsboliger, slik at det kan skapes nærhet og kontinuitet i informasjonsarbeidet. I andre sammenhenger kan det være en fordel med distanse for å bevare objektiviteten ved for eksempel tilsyn. I tillegg er involvering i kommunenes generelle forvaltning, samarbeid og samvirke av stor betydning.

Fra statlige myndigheter er det gitt føringer på at det forebyggende arbeidet må styrkes. Likevel har det vært utfordrende å få de ulike aktørene, herunder brann- og redningsvesenene, til å avsette tilstrekkelige ressurser til brannforebyggende arbeid. ”Resultatene av forebyggende virksomhet framtrer gjerne på lengre sikt, og tiltakene taper derfor lett kampen om ressurser og oppmerksomhet.”[95] Som redegjort for tidligere viser erfaringer både fra Norge og øvrige nordiske land at forebyggende virksomhet lettere blir nedprioritert i anstrengte tider, til tross for at kost-/nyttevurderinger viser at det er riktig å opprettholde de forebyggende tiltakene. Det er derfor viktig å sikre at det i fremtiden avsettes tilstrekkelige ressurser til den forebyggende virksomheten i brann- og redningstjenesten.

[95] Departementene (2009). *Strategi. Regjeringens strategi for forebygging. Fellesskap – trygghet – utjevning.*

På bakgrunn av det som er beskrevet over, legger arbeidsgruppen til grunn følgende forhold som viktig for å kunne utføre oppgaver som omhandler det å forebygge:

Figur 42: Kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering - forebygge.

9. Forberede og håndtere

Oppgaven som beredskapsressurs for hendelser basert på lokale risikovurderinger må være viktig ved vurderingen av hvilke oppgaver som skal være førende for organisering og dimensjonering. Det er likevel vanskelig å gi føringer for organisering og dimensjonering basert på alle mulige hendelser og oppgaver som kan inntreffe.

Arbeidsgruppen mener det er viktig å definere så langt som mulig hvilke oppgaver det er forventet at brann- og redningsvesenet skal utføre. Det er kjerneoppgavene som må være førende for hvordan brann- og redningsvesenet organiseres og dimensjoneres. Dette er vesentlig for hvilken type utstyr og kompetanse som kreves. Det er også viktig for å være tydelig på hvilke begrensninger brann- og redningsvesenet har i sin tjenesteyting.

I brann- og eksplosjonsvernloven og i forarbeidene til loven[96], fremkommer det at det kommunale brann- og redningsvesen har en generell innsatsplikt ved ulykker. Brann- og redningsvesenets utvidede beredskapsoppgaver var nytt ved loven, selv om flere og særlig de store brann- og redningsvesenene allerede hadde tillagt seg slike oppgaver. Etter loven § 9 annet ledd skal brann- og redningsvesenet dimensjoneres og organiseres med grunnlag i en analyse av kommunenes risiko- og sårbarhetsbilde. Dette understreker brann- og redningsvesenets rolle som en fullverdig redningskapasitet.

For å kunne utføre en oppgave må brann- og redningsvesenet inneha profesjonalitet. Personellet må ha tilstrekkelig og riktig kompetanse, nødvendig utstyr og ressurstilgang. I høringsuttalelsen til brann- og eksplosjonsvernloven ga DSB uttrykk for at det, ved vurdering av utvidede arbeidsoppgaver til brann- og redningsvesenet, er en forutsetning at brann- og redningsvesenets faglige forutsetninger ligger til rette for å kunne gjøre en innsats ut over det å slokke branner.

Det å være tydelig på hvilke oppgaver som skal løses, og at dette løses profesjonelt, har også etter arbeidsgruppens mening en viktig betydning for forventninger blant publikum og hos andre beredskapsaktører. Brann- og redningsvesenet har historisk sett et godt omdømme i befolkningen, men arbeidsgruppen mener at det er viktig å bygge omdømme og tillit på et realistisk forventningsbilde.

9.1. Brann- og redningsvesenets rolle i kommunal kriseledelse og kommunalt beredskapsråd

Som det er beskrevet i kapittel 2.4, skal kommunen ha en kriseledelse og kan ha et beredskapsråd. Den overordnede beredskapsplanen skal inneholde en plan for kriseledelse hvor det skal avklares hvem som gjør hva, når og hvordan, herunder hvordan kriseledelsen skal være bemannet. Beredskapsrådet er et forum for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Det er viktig at kommunen har et forum hvor kommunale samfunnssikkerhets- og beredskapsspørsmål kan drøftes, et felles risiko- og sårbarhetsbilde kan diskuteres, og hvor krisehåndteringen under alvorlige hendelser kan samordnes.

Arbeidsgruppen mener at brann- og redningsvesenet bør involveres i kommunenes arbeid med kriseplaner og beredskap. Det må vurderes lokalt eller regionalt hvordan slik involvering eller deltagelse skal være.

9.2. Forberedelse til håndtering av uønskede hendelser

Riktig dimensjonering av utrykningsstyrken ut fra lokal risiko, oppdatert planverk samt ledere og mannskaper som er opplært og øvd i henhold til planverket, er et viktig fundament for god beredskap. Det er i etterkant av flere reelle hendelser avdekket at det er det arbeidet som er utført i forkant av hendelsen, gjennom forebygging, planverk og øvelser, som er avgjørende for utfallet. Rapporten fra 22. juli-kommisjonen peker på behov for styrking av planverk og bruk av planverk: ”*Et oppdatert regel- og planverk for redningstjenesten som avklarer ansvar og roller, må på plass.” ”Bruk av planverk må øves jevnlig, både nasjonalt og lokalt*.[97]”

Risiko- og sårbarhetsanalysen er det viktigste grunnlaget for vurdering av utrykningsstyrkens organisering og dimensjonering. Brann- og redningstjenesten må være dimensjonert for å håndtere hendelser som er vanlig

[96] Se særlig Ot.prp. nr. 28 (2001–2002) *om lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brann- og redningsvesenets redningsoppgaver* (brann– og eksplosjonsvernloven).
[97] NOU 2012: 14 *Rapport fra 22. juli-kommisjonen.*

forekommende (har stor sannsynlighet for å kunne inntreffe). ROS-analysen skal også være grunnlaget for brann- og redningsvesenets planverk og øvelser. Brann- og redningsvesenet må ha planverk som setter det i stand til å samarbeide med andre og trekke inn forsterkningsressurser når de mer sjeldne store hendelsene inntreffer. Det er derfor viktig at ROS-analysen er av god kvalitet, og at brann- og redningsvesenet har kompetanse til å omsette konklusjonene i analysen til tiltak som gjør ledere og mannskaper best mulig forberedt på å håndtere uønskede hendelser innenfor de rammer som er tilgjengelige.

9.2.1 Planverk

Beredskaps- og innsatsplaner må utarbeides der det er nødvendig avhengig av risiko og sårbarhet. Beredskapsplaner er overordnet planverk for en hendelse/type ulykke, mens innsatsplaner/objektplaner er planer knyttet opp mot et konkret objekt, jf. *Veiledningen til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen*, vedlegg 1 og 3.

Planverk bør samordnes med andre beredskapsaktører, eksempelvis i tilfeller hvor potensialet for storulykke er til stede. Storulykkesforskriften[98] stiller blant annet krav til samordning av planverk mellom virksomhetens industrivern, brann- og redningsvesenet og andre etater.

Oppdatering og bruk av planverk kan være en utfordring. Samordning og utnyttelse av informasjon på tvers av myndigheter, kommunale enheter og avdelinger i brann- og redningsvesenet er også et område hvor det er potensial for forbedring. Profesjonalisering av beredskaps- og innsatsplanleggingen og videreutvikling av IT-systemer for mer tilgjengelig og oppdatert informasjon i 110-sentralen og på skadestedet vil være verdifulle bidrag til å øke kvaliteten på brannslokking og redningsinnsatser i fremtiden.

9.2.2 Øvelser

> ”*Alt personell som inngår i beredskapen skal jevnlig øves for de oppgaver de kan forventes å bli stilt overfor i brann- og ulykkestilfeller. Den samlede beredskap innenfor kommunen eller brannvernregionen skal øves slik at samband og kommandolinjer fungerer tilfredsstillende*.”[99]

Formålet med øvelsene er både å gjøre brann- og redningsvesenet bedre i stand til å begrense skadeutvikling ved en hendelse, og å redusere faren for skader på eget personell. Øvelsene må være godt planlagt, og øvelsesplanen må gjenspeile risikobildet.

9.3. Responstid

Brann- og redningsvesenet er den mest fleksible redningsressursen vi har, og styrken er den lokale tilstedeværelsen av beredskapspersonell som kan utføre akutt innsats i alle landets kommuner. Brann- og redningsvesenet er den eneste av nødetatene som i landet sett under ett er lokalisert der folk bor, gjennom et nettverk av flere enn 600 brannstasjoner. Tidskravet er en grunnleggende forutsetning for ivaretakelse av lokal beredskap og for organiseringen og dimensjoneringen av beredskapen. I dag benyttes begrepet *innsatstid* (se under).

Innsatstid er definert i dimensjoneringsforskriftens § 4-8 som ”*den tiden det tar fra innsatsstyrken er alarmert og til den er i arbeid på brann-/skadestedet*”. Brann- og redningsvesenet har predefinerte tider som skal overholdes ved innsats mot brann, basert blant annet på innbyggertall i tettsted og særskilte risikoobjekter og risikoområder. Dette har tradisjonelt vært førende for lokalisering av brannstasjoner[100].

Arbeidsgruppen anser det derfor som svært viktig at brann- og redningsvesenet fortsatt har et tydelig tidskrav for best mulig å sikre en hurtig respons til befolkningen når ulykker og kriser krever at kompetente brann- og redningskapasiteter kommer raskt på plass.

---

[98] Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer. FOR 2005-06-17 nr. 672.
[99] Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 4-13.
[100] Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 4-8.

Det finnes lite dokumentasjon på hvor viktig innsatstiden er for skadeomfanget ved brann. Likevel viser en rapport SINTEF utarbeidet på oppdrag fra DSB i 2004[101], at det er sammenheng mellom innsatstid og brannskadeomfanget når innsatstiden er under 25–30 minutter. Rapporten konkluderer også med at alvorlighetsgraden av skadeomfanget ved brann- og redningsvesenets ankomst, og skadeomfanget når brannen er slokket, øker med lengden av innsatstiden.

Det ble også undersøkt om kort innsatstid har betydning for brannutvikling og brannskader i særskilte brannobjekter og tett trehusbebyggelse med særlig fare for spredning. Blant brannene som var registrert i 2003, finnes det tall på innsatstiden for 2 107 branner, det vil si 70 prosent av brannene dette året. I 60 prosent av disse brannene var innsatstiden innenfor 10 minutter, og innenfor 15 minutter i 80 prosent av brannene. Det er viktig å merke seg at brannbildet vil avhenge av flere faktorer ved brann- og redningsvesenets ankomst, blant annet tilstanden når brannen meldes til brann- og redningsvesenet, hvor raskt brannen utvikler seg, og hvor lenge brannen får utvikle seg før det iverksettes slokkeinnsats. Selv om brann- og redningsvesenet har kort innsatstid, kan branner utvikle seg til å bli store[102].

Rapporten fra SINTEF konkluderer med at: *"Forskriftskravet om at utrykningstiden ikke skal overstige 10 minutter for viktige objekter og tett bebyggelse med særlig fare for spredning, synes derfor å være fornuftig.[103]"*

Det er lite dokumentasjon som begrunner valg av dagens tidskrav. Som man ser av figuren under, var kravene til innsatstid strengere i 1977 enn de er i dagens regelverk.

"Ved lokalisering av brannvesenet skal følgende innsatstider legges til grunn for de forskjellige risikogrupper:[104]"	
5–10 minutter	*Strøk med gammel, brannfarlig bebyggelse, strøk med konsentrert forretningsbebyggelse, større industriområde, større brannfarlig opplag, pleieanstalt, bygninger over 8 etasjer, boligbebyggelse i blokker 4–8 etasjer.*
10–15 minutter	*Boligbebyggelse i blokker lavere enn 4 etasjer, konsentrert småhusbebyggelse, mindre industriområde.*
15–30 minutter	*Åpen, lav boligbebyggelse, gårdsbruk o.l.*
Innen hver av disse grupper må foretas vurdering av risikoen slik at innsatstiden for de farligste kategorier innen hver gruppe ikke strekkes til den maksimale.	

Figur 43: Krav til innsatstid i 1977.

Det vil alltid medgå noe tid fra innringer ringer nødalarmeringssentralen til brann- og redningsvesenet kjører ut fra en brannstasjon. Kasernerte styrker som oppholder seg hele døgnet på brannstasjonen, vil naturlig ha en raskere forspenningstid enn deltidspersonell, som trenger tid til å komme seg fra arbeidsstedet eller hjemmet til brannstasjonen etter utalarmering.

Brann- og redningsvesenet har i dag ikke tidskrav fra nødstilte tar kontakt med nødalarmeringsoperatøren til brann- og redningsvesenet er alarmert. Dette tidsrommet inngår dermed ikke i dagens tidskrav.

Arbeidsgruppen mener at det totale tidsaspektet er viktigst, og det er aktuelt å se mot begrepet *responstid.*
Ved å fastsette krav til tiden det tar fra nødstilte ringer til nødalarmeringssentralen og til brann- og redningsvesenet er fremme på brann-/skadestedet, vil man kunne sikre og måle at den nødstilte får raskest mulig hjelp. Måling av tidskrav kan være en sentral kvalitetsindikator som det er verdt å vurdere å innføre.

[101] SINTEF NBL A04122. *Analyse av DSBs brannstatistikk for bygningsbranner i tiårsperioden 1994–2003.*
[102] Det finnes flere eksempler på branner som har blitt svært store selv om utrykningstiden er kort. Eksempler fra Trondheim er brannen i Nordre gate i 2002, "Vækteren-brannen" i 2002 og brannen i C.I. Pedersen-gården i 1981. Til tross for at disse brannene ble oppdaget umiddelbart, og brannvesenet lå bare et steinkast unna, brant likevel disse gårdene helt ned til grunnen. Dette var gamle bygårder hvor brannspredningen skjedde via useksjonerte loft, i åpne hulrom som er vanskelig å komme til, og via ventilasjonsanlegg (sitert fra rapporten). Brannvesenet i Kongsberg hadde svært kort innsatstid ved brannen i Kongsberg rådhus 2. januar i 1986. Brannstasjonen var på dette tidspunkt lokalisert til den andre siden av gaten for rådhuset, men rådhuset ble allikevel nærmest totalskadet i brannen, også her som følge av at brannen fikk utvikle seg i hulrom i konstruksjonen.
[103] SINTEF NBL A04122. *Analyse av DSBs brannstatistikk for bygningsbranner i tiårsperioden 1994–2003.*
[104] *Forskrifter om brannvesenets størrelse, organisasjon og utstyr 1977.*

En viktig presisering er at responstiden opprettholdes innenfor dagens krav til innsatstid, slik at dette ikke vil få store økonomiske konsekvenser for kommunene med tanke på lokalisering av beredskapen. Det innebærer at et krav til responstid ikke bør strammes ytterligere inn i forhold til dagens innsatstidsnorm. Arbeidsgruppen har ingen dokumentasjon som tilsier at dette vil være riktig. Dagens tidsrammer bør derfor fortsatt legges til grunn for den videre vurdering, men et fremtidig tidskrav må vurderes i en sammenheng med tidsrommet fra innringer får kontakt med nødalarmeringssentralen og til vaktstyrken er alarmert.

Arbeidsgruppen presiserer også at grunnlaget for fremtidens responstid, som innsatstiden i dag, fortsatt i hovedsak bør være innrettet mot brannbekjempelse der en brann kan føre til tap av mange menneskeliv, men at også andre hendelser kan vurderes omfattet av et fremtidig tidskrav.

Arbeidsgruppen mener at det er behov for en felles definisjon på begrepet responstid sammen med andre nød- og beredskapsetater for å nærme seg en enhetlig begrepsbruk og begrepsforståelse i fremtiden. Arbeidsgruppen mener imidlertid at det viktigste her er at et fremtidig responstidskrav sees i sammenheng med responstidskrav i de to andre nødetatene, politi og helse. De tre nødetatene bør ha gjensidig kunnskap om forventet ankomst til skadestedet. Arbeidsgruppen mener i tillegg at de tre direktoratene, POD, Hdir og DSB i samarbeid må finne en felles fortolkning av hva som skal legges i begrepet responstid.

9.3.1. Førsteinnsats/tilleggsinnsats

Brann- og redningsvesenet har en lokal tilstedeværelse i form av heltids- eller deltidspersonell bestemt av innbyggertall i tettsted og lokalisering av særskilte risikoobjekter. Innsatstyrken, med varierende kompetanse og utstyr, kan iverksette innsats i løpet av relativt kort tid.

Arbeidsgruppen ønsker å definere førsteinnsats som de oppgaver som skal kunne håndteres av alle brannstasjoner, men at det kan vurderes i større grad enn i dag hvor mange mannskaper som skal inngå i den første styrken. Det bør således legges opp til å kunne differensiere utrykningsstyrken avhengig av type hendelse. Arbeidsgruppen mener at det må kunne iverksettes innsats av såkalt fremskutte enheter eller førsteinnsatsenheter som ikke omfatter bemanning med hele vaktlag.

Videre ønsker arbeidsgruppen å innføre begrepet *tilleggginnsats*. Arbeidsgruppen mener at tilleggginnsats innebærer noe mer enn førsteinnsats, både hva angår utstyr, kompetanse og personell. Tilleggginnsats vil ikke kun være tilførsel av personell, men personell med en ytterligere kompetanse og med annen type utstyr for mer spesialisert innsats der tradisjonelt utstyr ikke strekker til. Eksempler på dette kan være utstyr til tungbilberging, urban redning og kjemikalieuhell.

9.4. Hendelser som brann- og redningsvesenet forventes å kunne håndtere

Oppgaveporteføljen til brann- og redningsvesenet er i sin natur hendelsesstyrt. Brann, naturhendelser, forurensning, tilsiktede hendelser og andre ulykker er hendelser brann- og redningsvesenet må håndtere. Hendelsene er ulike både i omfang og kompleksitet, og utfordrer brann- og redningsvesenet på mange måter når det kommer til hvilke oppgaver det er forventet at de skal løse.

I teksten videre vil arbeidsgruppen vurdere mer inngående hvilke oppgaver det må forventes at brann- og redningsvesenet skal utføre, og hva som skal til for å kunne løse oppgavene best mulig.

9.4.1. Oppgaver ved brann

Håndtering av branner vil fortsatt være en kjerneoppgave for brann- og redningsvesenet. I dette ligger et svært vidt spekter av type branner, fra små branner i container, pipebranner eller branntilløp i gress/kratt, til brann i boligblokker eller kulturhistoriske bygg, og over mot store og komplekse hendelser som brann i lange tunneler, industribranner eller brann i kjemikalier.

Det finnes ingen klar definisjon av hva som er en stor eller kompleks brann. Dette vil blant annet avhenge av i hvilken grad det kreves spesialkompetanse, spesialutstyr, hvor mange mannskaper håndteringen krever, og hvor lang tid det kreves innsats fra mannskapene.

Figuren under *illustrerer* (og er en forenklet fremstilling av) ulike type branner etter hvor kompleks håndteringen normalt antas å være for brann- og redningsvesenet. Branner langt til venstre i figuren vil vanligvis kreve standardutstyr, relativt begrenset mengde mannskaper og kort innsatstid. Intervallstrekene indikerer at ulike typer branner kan ha ulik grad av kompleksitet og størrelse, og må ikke tolkes lenger enn det. De fleste små branner kan bli store, og potensielt store branner kan begrenses før de blir enda større.

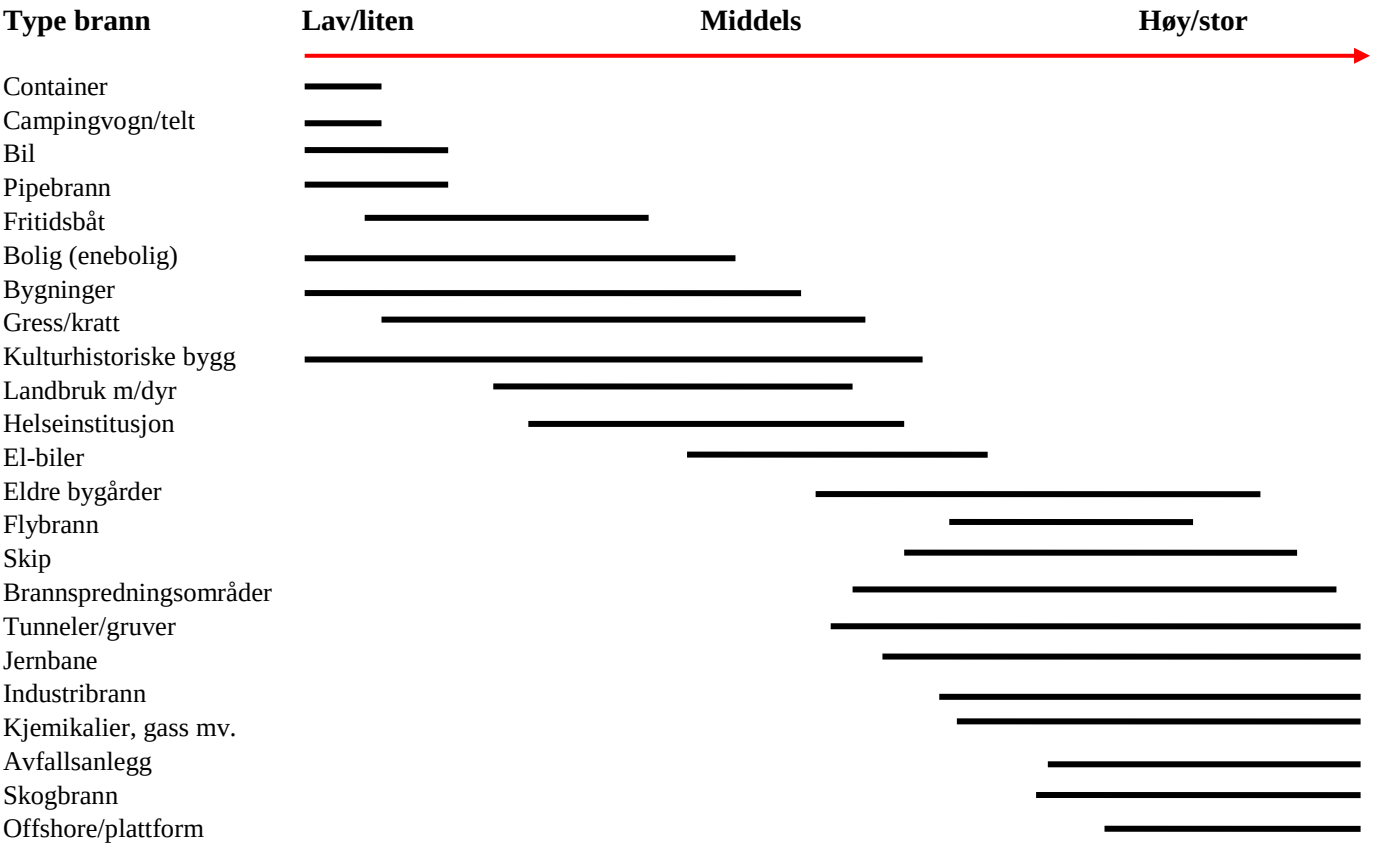

Figur 44: Branner med en forenklet fremstilling av potensiell kompleksitet.

I stor grad er det slik at brannene med høy kompleksitet og som krever spesialkompetanse og utstyr, forekommer relativt sjelden, mens det store volumet av branner er de som er plassert langt til venstre i figuren. I 2011 rapporterte brann- og redningsvesenet for eksempel utrykning på til sammen under 100 skogbranner, brann på skip, fly og tog og tunnelbranner. Den siste store brannen i et bysentrum med spredning til store deler av et kvartal skjedde 7.12.2002 i Trondheim, kalt Nordrebrannen.

I beskrivelsen av brann- og redningsvesenets oppgaver knyttet til håndtering av branner, skiller vi mellom de oppgavene som brann- og redningsvesenet har for alle typer branner, og de som gjelder de større, kompliserte og ofte tidkrevende brannene å slokke. Alle disse oppgavene bør etter arbeidsgruppens vurdering være førende for fremtidig dimensjonering og organisering av brann- og redningsvesenet, men det er ikke slik at alle bør besitte samme kapasitet.

Brann- og redningsvesenet skal ved alle branner prioritere søk og redning, evakuering og livreddende innsats. I tillegg er det naturligvis en kjerneoppgave å slokke brannen. Dette vil være oppgaver alle brann- og redningsvesen skal kunne utføre, og utgjør førsteinnsatsen. Arbeidsgruppen har identifisert følgende oppgaver som må kunne dekkes av førsteinnsats (listen er ikke uttømmende):

- søk, livreddende innsats og evakuering av mennesker
- redde dyr
- slokke brann
- bruk av verneutstyr inkludert åndedrettsvern for beskyttelse mot røyk – ikke røykdykking
- røykdykking som livreddende innsats
- begrense skader på materiell
- berge kulturhistoriske verdier
- sikre skadested/klarere områder
- faglig ledelse av hendelsen fra brann- og redningsvesenet
- skadesteds- og innsatsledelse og ordensmyndighet til politiet overtar

Arbeidsgruppen har identifisert følgende oppgaver som vil utgjøre tilleggsinnsatsen (listen er ikke uttømmende):

- kjemikaliedykking
- samspill/samhandling med industrivern
- håndtering og fjerning av farlige stoffer
- bistå med mannskaper og utstyr til sjøs
- jording ved jernbaneulykker
- ved innsatser som innebærer farlig gods: samvirke med helsepersonell i warm zone, altså overførings-sonen mellom farlig område (hot zone) og sikkert område (cold zone)
- bistå i kommunal kriseledelse
- informasjonsinnhenting og -deling ved farlig gods hendelser
- lede skogbrannhåndtering
- begrense eller slokke skogbrann som sprer seg, eller som har potensial for å bli omfattende
- rekvirere materiell og personell og koordinere ressurser til skogbrann
- sikre kommunikasjon og kritisk infrastruktur
- slokking med flere røykdykkere i sektorisert innsats

9.4.2. Oppgaver ved trafikk- og transportulykker

Brann- og redningsvesenet har sentrale oppgaver ved både trafikkulykker og andre transportulykker. Vi skiller her mellom vegtrafikkulykker med personbiler, som forekommer ofte, og større ulykker ved tungbiler, jernbane, luftfart, skip eller farlig gods, som ofte vil være kompliserte å håndtere, og som forekommer sjelden.

Vegtrafikkulykker forekommer hver dag over hele landet og er en oppgave alle brann- og redningsvesen må kunne håndtere. Brann- og redningsvesenet disponerer ulike typer utstyr for å frigjøre fastklemte personer i kjøretøy eller andre transportmidler. Andre oppgaver ved vegtrafikkulykker er å sikre skadestedet mot brann og andre omstendigheter som kan inntreffe, samt yte hjelp til politi og helsepersonell. Avhengig av når de andre nødetatene

ankommer ulykkesstedet, skal også brann- og redningsvesenet påta seg oppgaver knyttet til skadestedsledelse og være ordensmyndighet til politiet kommer til stedet.

Også ved større transportulykker, som trafikkulykker med lastebiler, busser, tog, skip, uhell med farlig gods og luftfartsulykker, spiller brann- og redningsvesenet viktige roller. Slike ulykker skjer sjeldnere, og brann- og redningsvesenet har derfor ulik erfaring i å håndtere slike ulykker. En viktig oppgave ved tungbilulykker er såkalt tungredning, som omfatter innsats ved ulykker med store kjøretøy, der skadebildet ofte er mer omfattende enn ved personbilulykker. De store byene har også trikk som en del av trafikkbildet. Arbeidsgruppen mener at ikke alle mindre brann- og redningsvesen skal eller kan ha tilstrekkelig utstyr og kompetanse til å håndtere tungredning. Innsats må derfor baseres på mobilitet.

Siden slike hendelser skjer relativt sjelden, og kan være utfordrende å håndtere, er realistiske øvelser viktig for å opprettholde kompetanse.

Ved transportulykker med farlig gods vil det være brann- og redningsvesenets primære oppgave å redde liv og hindre skade på mennesker og miljø. Videre skal brann- og redningsvesenet håndtere og fjerne farlige stoffer, inkludert hindre utslipp og begrense forurensning. Viktige deler av arbeidet er evakuering, sperring og sikring av skadested og klarering av området. Slike ulykker krever kjemikaliedykkere.

9.4.3. Oppgaver ved ulykker i tunnel

Ulykker som skjer i tunneler, vil ofte være en utfordring å håndtere for brann- og redningsvesenet. Dette gjelder særlig brann og/eller ulykker med farlig gods. I lange ett-løpstunneler vil eneste innsatsveg være en av to åpninger, og man er avhengig av trekkretning, enten naturlig eller mekanisk viftestyrt, for å utføre sikker innsats. Andre utfordringer vil være å finne ut av hva som brenner, og hvor langt inne i tunnelen brannen pågår. Mange av tunnelene er plassert på steder som fører til lang innsatstid for brann- og redningsvesenet, og det kan være lang avstand fra tunnelåpningen til brannstedet. Sambandsdekning kan også være utfordrende i lange tunneler.

I *Veiledning om røyk- og kjemikaliedykking*[105] er det et eget vedlegg om innsats i tunnel. Anbefalingen er at innsats utføres med trekkretning, for å minske faren for at personellet eksponeres for farlig røyk og branngasser. Selvredningsprinsippet har vært gjeldende for brann i tunnel, som ved andre branner. Etter de siste større tunnelbrannene skal Statens vegvesen sammen med DSB blant annet se nærmere på selvredningsprinsippet ved brann i tunnel.

Brann- og redningsvesenets oppgaver ved ulykker i tunnel vil variere etter hvor kompleks hendelsen er, men utfordringen er ofte selve tunnelen, som kun har to mulige innsatsveger. Ulykker i tunneler kan, som ved andre trafikkulykker, innebære kollisjon, spilt gods, brann i kjøretøy og/eller brann i gods. Alle disse faktorene vil ha betydning for hvilken innsats som må iverksettes.

9.4.4. Oppgaver ved akutt forurensning

Definisjonen av forurensning er i forurensningsloven: *tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen som kan være til skade eller ulempe for miljøet.* Akutt forurensning skal forstås som forurensning av betydning som inntrer plutselig, og som ikke er tillatt.[106]

Akutt forurensning skjer lokalt, men med muligheter for regionale konsekvenser. Det kommunale brann- og redningsvesenet har derfor et ansvar for regional brannsikkerhet som strekker seg ut over egen kommune. Brann- og redningsvesenet skal, gjennom ROS-analyse, vurdere sannsynligheten for at regionale hendelser kan inntreffe, noe som også gjelder for mindre tilfeller av akutt forurensning.[107]

[105] DSB 2005.
[106] Lov 13. mars 1981 *om vern mot forurensning og om avfall* (forurensningsloven) §§ 6-1,38. Forurensning har en videre definisjon enn det som er gjengitt her. Definisjonen er i teksten begrenset til hva som er mest relevant for brann- og redningsvesenene.
[107] Brann- og eksplosjonsvernsloven § 11 *Brann- og redningsvesenets oppgaver* første ledd p. f og andre ledd.

Ved akutt forurensning vil brann- og redningsvesenet prioritere liv og helse, og videre dyr og miljø, samt materielle verdier. Kommunene har ansvar for håndtering av akutt forurensning som ikke dekkes av privat beredskap, eller der forurenser ikke iverksetter tiltak. Dette kan innebære forurensning som følge av tankbilvelt, mindre oljeutslipp fra skip eller utslipp fra nedgravde tanker.

Ved større hendelser er Kystverket ansvarlig for å iverksette tiltak og kan aksjonere gjennom Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA).

IUA vil lede aksjoner mot akutt forurensning innen egen region. I hver region har Miljødirektoratet, i samråd med DSB, utpekt en vertskommune som har hoveddepot og flest ressurser tilgjengelig.[108]

IUA disponerer lettere sanerings- og beredskapsutstyr, og kan rekvirere utstyr og ressurser fra lokale etater og bedrifter. Oppgavene er mange og vil som eksempel omfatte tiltak for å begrense forurensning, hindre og tette lekkasjer, sanere, rense og samle opp forurensningen. Arbeidsoppgavene er ofte tidkrevende og utstyrs- og personellintensive. Store oljevernaksjoner kan gjerne foregå i uker og måneder.

9.4.5. Oppgaver ved CBRNe-hendelser

CBRNe er en forkortelse for Chemical, Biological, Radioactive, Nuclear og explosives. Kjemisk karakteriseres av giftige/skadelige agens, biologisk viser til mikroorganismer/toksiner, radioaktiv og nukleær karakteriseres av ioniserende stråling.

Med unntak av hendelsen 22. juli 2011 har ikke CBRNe-hendelser som et resultat av tilsiktede handlinger inntruffet i nyere tid. Dette er en viktig årsak til at de fleste innsatsmannskaper i brann- og redningsvesenet ikke har god kjennskap til CBRNe. Den tekniske håndteringen av et CBRNe-skadested vil stort sett være lik som for et farlig gods-skadested – (altså forurenset skadested) som er beskrevet i *Veiledning for røyk- og kjemikaliedykking*.[109]

CBRNe-hendelser skjer svært sjelden, også sett over landegrensene, men kan få store konsekvenser for de som bli eksponert. Det er utarbeidet retningslinjer for behandling av eksponerte personer og egne prosedyrer for arbeidet på skadestedet. Ingen av nødetatene har verneutstyr som beskytter effektivt mot radioaktiv stråling. Enkelte brann- og redningsvesen har utstyr til å måle slik stråling (Automess). Noen har også deteksjonsutstyr for måling av type gass og konsentrasjon. Dersom slikt utstyr ikke er tilgjengelig, eller det er utslipp av ukjent type gass, vil vurderingen baseres på blant annet sykdomstegn og almenntilstand hos eksponerte personer, samt ytre faktorer som kan bidra til å identifisere skadebildet.

I internasjonale retningslinjer deler man et CBRNe-skadested inn i tre soner. Disse er het sone (hot zone) som er nærmest der hendelsen er oppstått og der det er størst fare, varm sone (warm zone) som innebærer at området er forurenset, og ytterst kald sone (cold zone) som er et rent område der personell uten særskilt verneutstyr kan oppholde seg. Inndelingen i tre soner anbefales også å innføres i Norge, for å sikre et godt samvirke med de andre nødetatene, og for å sikre en enhetlig forståelse for opptreden i denne typen hendelser, som ofte vil kunne overskride geografiske grenser.[110]

Slik situasjonen er i dag, med mange små brann- og redningsvesen, vil de aller fleste ikke ha tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til å iverksette arbeidet som skal gjøres innefor de ulike sonene ved en CBRNe-hendelse.

9.4.6. Oppgaver ved kjemikalieuhell

Håndtering av hendelser som involverer kjemikalieuhell, vil kunne være tilsvarende for hendelser som innebærer akutt forurensning og CBRNe. Innsats i hver av disse hendelsene vil være situasjonsbetinget, og innsats må tilpasses den enkelte hendelsen. Likevel bør man følge noen retningslinjer ved denne typen hendelser.

[108] Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning: www.dsb.no.
[109] http://www.dsb.no/Global/Publikasjoner/2005/Veiledning/veilforroykogkjemikalie2005.pdf vedlegg 7.
[110] DSB har endret kapittel 7 i *Veiledning for røyk og kjemikaliedykking*, med inndeling i tre soner.

Innsats i hendelser på forurenset skadested eller ved kjemikalieuhell er ressurskrevende og vil medføre en økt risiko for brann- og redningsvesenet. Derfor er det en avgjørende faktor at personellet som skal i innsats har nødvendig kompetanse innenfor emnet, og at sikkerhetsutstyr, herunder vernebekledning og åndedrettsutstyr, er tilgjengelig og at man har opplæring og erfaring i å benytte dette. Det er mange faktorer som må tas hensyn til – røyk, gass, spilt gods, vindretning, kjøreveg, oppstillingsplass for kjøretøy, annet innsatspersonell og ikke minst skadde personer.

Brann- og redningsvesenet har røyk- og kjemikaliedykkere med utstyr som kan oppholde seg i hot/warm zone. Det er kun personell med gasstett vernedrakt med overtrykksluft som kan gå inn i hot zone ved uidentifisert utslipp som har medført skade på andre personer. Brann- og redningspersonellets primæroppgave vil være å ta en første vurdering og evakuering av personer. Videre vil de ved behov etablere en dekontaminering (rens) gjennom avkledning og spyling med vann i utkanten av warm zone. I overgangen mellom warm og cold zone vil det være sikkert nok til å opprette samleplass. Der vil skadde bli overlevert til helsepersonell. Helsepersonellet vil være iført vernedrakter (engangs) og åndedrettsvern. Helsepersonellet utfører så en ny vurdering (triagering) av de skadde.

Soneinndelingen vil være den samme for både CBRNe-hendelser og ved kjemikalieuhell. Skadestedet deles inn i tre soner, men ved store skadesteder[111] vil det være behov for to dekontamineringssteder for å skille mellom innsatspersonell og pasienter.

Figur 45: Lite skadested, forenklet skisse.

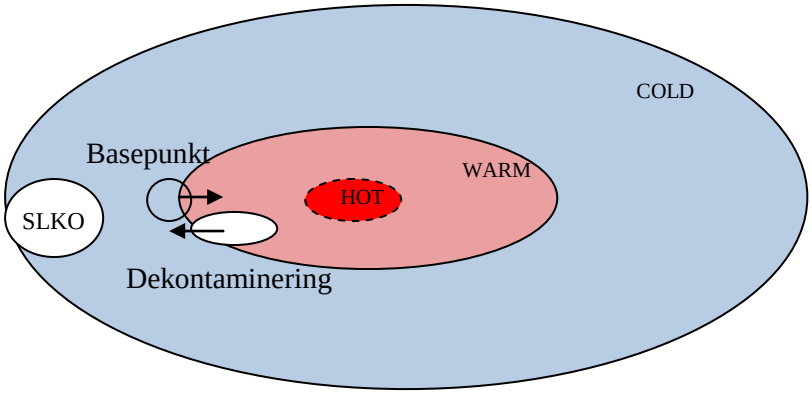

Figur 46: Stort skadested, forenklet skisse.

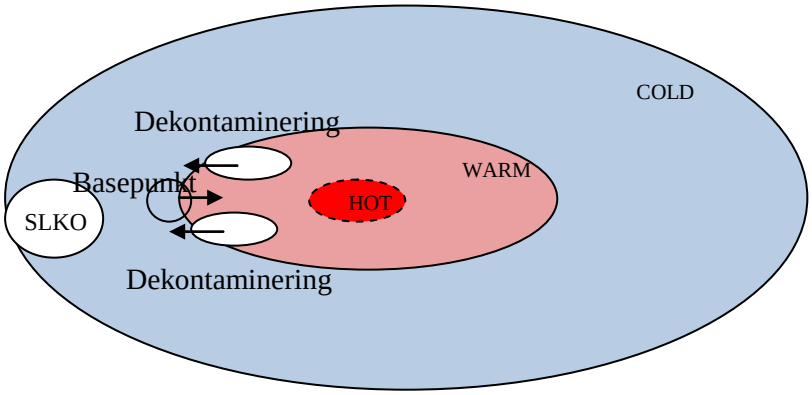

Nødetatenes primære mål overfor eksponerte personer er å redde liv og helse til de som er utsatt for farlige agens/ stoffer. Sekundæroppgaven for brann- og redningsvesenet vil være å slokke eventuell brann og å stanse utslipp av farlige stoffer.

[111] **Stort skadested** defineres som hendelser der ressursbehovet for pasientvurdering, evakuering, rens og pasientbehandling er større enn det brannvesenet selv har til disposisjon.

9.4.7. Oppgaver ved tilsiktede hendelser

Begrepet tilsiktede handlinger/hendelser er svært omfattende, men fellestrekket er at en eller flere personer utfører en bevisst handling som kan skade mennesker, materielle verdier eller miljø. Ved slike hendelser vil innsats ofte medføre en økt risiko for innsatspersonell, i tillegg til at de primære beredskapsoppgavene må stå i sentrum. Hvilke roller og oppgaver brann- og redningsvesenet vil ha, er avhengig av hendelsen.

Samvirke med de andre nødetatene, og spesielt med politiet, er avgjørende før og etter en hendelse. I tiden etter 22.7.2011 ble det iverksatt flere tiltak på myndighetsnivå for å utvikle samvirke mellom nødetatene. I begynnelsen av november i år ble tre personer drept på *Valdresekspressen*. Hendelsesforløpet er ikke ferdig utredet, men brann- og redningsvesenet og helsetjenesten måtte forholde seg til en helt annen situasjon enn en trafikkulykke, og en viktig oppgave for dem ble å få kontroll på gjerningsmannen. De nevnte mannskapene samhandlet om å få kontroll på gjerningsmannen, og han ble overlatt til politiet da politipatruljen ankom stedet.

Ved tilsiktede hendelser, og da spesielt hendelser der en gjerningsmann må identifiseres og pågripes, er det ingen tvil om at politiet er ansvarlig for å sikre skadested/åsted, og vurdere når det er trygt nok for de andre nødetatene å iverksette innsats. Likevel må de som velger yrker innen beredskap i en av nødetatene, akseptere en høyere risiko enn andre yrkesgrupper, og de har uavhengig av primæroppgaver en spesiell handlingsplikt overfor nødstilte. For å løse slike oppdrag kreves koordinering mellom alle nødetatene. Derfor er samvirkeøvelser for å sikre kompetansebygging på tvers av etatene spesielt viktig for å kunne utføre sikker nok innsats ved tilsiktede hendelser.

Arbeidsgruppen mener at det er avgjørende at fagdirektoratene til de tre nødetatene jobber målrettet sammen om å sikre gode nasjonale løsninger ved tilsiktede hendelser. En samordnet bruk av den felles infrastrukturen som Nødnett representerer, er helt sentral for å kunne dele informasjon mellom etatene. Dette vil gi god sikkerhet for innsatsmannskaper så vel som større treffsikkerhet på tiltak for å redde liv og helse.

9.4.8. Oppgaver ved andre ulykker

Som kommunens redningstekniske ressurs bidrar brann- og redningsvesenet også i redningsarbeid tilknyttet en lang rekke andre ulykker. Dette kan for eksempel gjelde småbåtulykker, drukning, fall i bratt terreng, hanggliderulykker eller hendelser som krever såkalt urban redning[112].

Som det fremgår over, kan brann- og redningsvesenet bli stilt overfor oppgaver ved flere typer ulykker som krever ulik kompetanse og forskjellig type utstyr, og som forutsetter samvirke med andre redningsressurser. Kommunenes vurdering av hvilke type tjenester brann- og redningsvesenet kan tilby, må sees i sammenheng med og baseres på lokale risikovurderinger.

I redningstjenesten finnes en rekke andre aktører som har spesialkompetanse innen ulike typer redning. Kommunen bør derfor ha oversikt over hvilke slike spesialressurser som finnes. Kommunen må videre avgjøre hvilke formelle samarbeidsavtaler basert på lokale forhold som bør inngås med de særskilte kapasitetene, for å sikre en best mulig helhetlig beredskap og ivaretakelse av befolkningens sikkerhet.

De geografiske variasjonene i landet vil være av betydning for hvilke redningsoppdrag brann- og redningsvesenet skal være i stand til å utføre. Arbeidsgruppen ser det ikke som relevant å beskrive i detalj alle typer redningsoppgaver som brann- og redningsvesenet kan utføre, da det i stor grad er basert på lokale forhold i kommunen og kommunens egen ROS-analyse.

Redning på vann/sjø/elv – oppgaver ved ulykker i vann
Redning som foregår i vann, kan innebære en stor risiko for innsatspersonellet. Mannskapenes egen sikkerhet er dermed viktig når det gjelder å gjennomføre slik innsats. Dette forutsetter god kompetanse i det å håndtere oppgaven. Tiden er også den viktigste faktoren for at den forulykkede skal ha forutsetninger for å bli reddet i live.

[112] "Urban redning" vil si redning fra bygninger, kraner, gruver, sjakter, utforkjøringer i bratte veiskråninger, master i skiheisanlegg, redning fra silo med mer.

Redningsdykking
Det er i dag opp til kommunene å vurdere behovet for etablering av redningsdykkerberedskap, basert på lokal risiko. 16 brann- og redningsvesen har i dag denne beredskapen. Det stilles formelle kompetansekrav til å utføre redningsdykking.[113] Man må ha dokumentert sikkerhetsopplæring i form av dykkerbevis klasse A, beskrevet i forskrift om utførelse av arbeid[114]. Det stilles videre krav til et minimum antall redningsdykkere for å utføre redningsdykkeroppdrag.

For å sikre at redningsdykkerberedskapen opprettholdes som en beredskapsressurs er det derfor arbeidsgruppens forslag at koordineringen av redningsdykkertjenesten er forankret på et regionalt nivå.

Overflateredning
Mange brann- og redningsvesen har overflatereddere som er trenet i å hjelpe personer som av en eller annen grunn faller i vannet, går gjennom isen m.m. Overflateredning ansees ikke som dykking og krever dermed ikke sertifisering som redningsdykker. Likevel må man ha opplæring for å drive overflateredning, men det vil innebære en lavere kostnad for utdanning og et annet utstyrskrav enn ved redningsdykking. Overflateredning krever også ressurser i form av personell, og det anbefales et minimum på tre–fire personer for sikker innsats. Overflateredning må være basert på lokale risikovurderinger.

Akuttmedisinsk bistand
Det ser ut til å være en vekst i utrykninger som krever medisinsk bistand. I 2012 utgjorde denne typen oppdrag over åtte prosent av alle brann- og redningsvesenets utrykninger. I mange kommuner vil brann- og redningsvesenet være raskere på ulykkesstedet enn helsepersonell. Dette stiller store krav til de som er først på ulykkesstedet. Arbeidsgruppen har registrert at begrepet akuttmedisinsk bistand ofte trekkes frem som nødvendig. Spørsmålet blir hvor langt brann- og redningsvesenet skal gå i det å håndtere medisinsk bistand i akutte situasjoner.

I 2009 startet Stiftelsen Norsk Luftambulanse (NLA) et prosjekt som kalles "*Mens du venter på ambulansen*". Målet var å gi brann- og redningspersonell en utvidet kompetanse innen førstehjelp som en tilleggsressurs til etablert helseberedskap. Prosjektet ble startet i seks distriktskommuner i Troms[115]. De store geografiske avstandene i disse områdene fører til lang responstid for ambulansen, og derfor ble prosjektet med å utnytte den lokale beredskapen som kommunene har i sine brann- og redningsvesen, iverksatt. Siden 2010 har 150 førstehjelpere i seks kommuner i Troms vært i beredskap. Personellet disponeres av AMK og/eller legevakten[116] og yter livreddende førstehjelp mens pasienten venter på at helseressurser skal ankomme. Førstehjelperne har opplæring i og er utstyrt med hjertestarter, oksygen og annet førstehjelpsmateriell. Prosjektet ansees som vellykket og har dermed blitt utvidet til å omfatte flere kommuner i Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Sogn og Fjordane og Hordaland. Målet er å kunne dekke hele landet, og i løpet av 2013 skal 40 nye kommuner og 500 førstehjelpere utdannes i Finnmark, Nordland, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Oppland, Buskerud og Aust-Agder.

I forslag til innhold i forskrift om akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus foreslås bruk av akutthjelpere som supplement i kommunene for å kunne iverksette innsats ved tilfeller der helsetjenesten ikke har ressurser til rask nok respons.

Hvis brann- og redningsvesenet skal benyttes som akutthjelpere, bør det inngås avtaler som klart beskriver hvilke hjelpetiltak det her er snakk om. Mange brann- og redningsvesen er i dag utstyrt med hjertestarter og har kompetanse på bruken av denne. Likevel bør opplæring og kostnadsfordeling mellom kommunene og de regionale helseforetakene i forbindelse med slike oppdrag formelt avklares.

Publikums forventninger til akuttmedisinsk bistand i en nødsituasjon synes å være høye. Det forventes at første nødetat på skadestedet hjelper den nødstilte. I den forbindelse bør brann- og redningspersonell inneha en grunnkompetanse innen førstehjelp som bør kunne forventes å være på et noe høyere nivå enn det generelle publikums kompetanse på førstehjelp.

[113] Forskrift om utførelse av arbeid (2011).
[114] Forskrift om utførelse av arbeid (2011), kap. 26. Om sikkerhet og helse ved arbeid under vann eller økt omgivende trykk, fra 1. jan 2013.
[115] http://www.norskluftambulanse.no/mens-du-venter-pa-ambulansen/
[116] http://fbrt.no/vis_dynamisk.asp?ID=70

I noen situasjoner vil det kun være brann- og redningsvesenet som får tilgang til skadde. Det kan være for eksempel ved trafikkulykker der mennesker er fastklemt, og der brann- og redningsvesenet må bruke verktøy for å få tilgang til personene, eller det kan være skadested som inneholder farlige stoffer, der brann- og redningsvesenet er eneste nødetat som har tilstrekkelig verneutstyr til å kunne oppholde seg i området for å evakuere skadde. I slike situasjoner kan det være avgjørende at brann- og redningsvesenet kan yte livreddende førstehjelp til de skadde kan overtas av helsepersonell. Ved disse hendelsene bør også brann- og redningsvesenet på stedet grovt kunne prioritere hastegraden til de tilskadekomne (primær triage).

Arbeidsgruppen mener at både kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten kan ha stor nytte av brann- og redningsvesenets kompetanse. Brann- og redningspersonell har opplæring i førstehjelp, og mange har kompetanse på bruk av hjertestartere. Men denne utvidelsen av de kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenenes oppgaveportefølje flytter ansvar og kostnader fra staten til kommunene. Arbeidsgruppen stiller spørsmål ved den glidningen som skjer på kostnads- og ansvarssiden. Økt ansvar for akuttmedisinsk bistand for brann- og redningsvesenene må utredes nærmere. Arbeidsgruppen er kjent med at det er nedsatt et eget utvalg for å se på akuttmedisinsk innsats fra førstehjelpere som brann- og redningspersonell utenfor sykehus. Arbeidsgruppen mener at også kostnadsfordeling og ansvar bør belyses i dette utvalgets arbeid.

9.4.9. Oppgaver ved naturhendelser

Som kommunenes brann- og redningsressurs fyller brann- og redningsvesenet en viktig rolle ved mange naturhendelser. Mange av de større naturhendelsene kjennetegnes av at de krever både langvarig innsats, mange mannskaper og innsats fra mange aktører. Slike hendelser kan sette beredskapen til brann- og redningsvesenet på store prøver.

Store flommer er relativt vanlig, særlig på deler av Østlandet. Brann- og redningsvesenet kan ha ulike roller i flomarbeidet, avhengig av hendelsen og kommunenes planer. Vanlige oppgaver for brann- og redningsvesenet vil være å bistå med evakuering av flomrammede, søk og redning, lensing, redde verdier og minimere skade og tap av materielle verdier. Brannsjefen kan også ha en rolle i å bistå den kommunale kriseledelsen ved slike store og langvarige hendelser.

Også i forbindelse med skred (både fjell/stein, leire og i noen tilfeller snø) vil brann- og redningsvesenet ofte rykke ut og håndtere søk, redning og evakuering i samarbeid med andre aktører. En spesiell oppgave i forbindelse med skred kan være å frigjøre og stabilisere personer som sitter fast i skredet.

Ekstremvær som storm og orkan gir i stor grad mange av de samme oppgavene for brann- og redningsvesenet, litt avhengig av hva konsekvensene av hendelsen vil være. Stormer og orkaner kan føre til at trær faller ned over kritisk infrastruktur som veger og elektriske master. Brann- og redningsvesenet kan da få i oppgave å felle trær og bidra til å sikre slik infrastruktur.

9.4.10. Kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – håndtering

Tidskravet er etter arbeidsgruppens mening en helt avgjørende kritisk suksessfaktor for håndtering av hendelser. For å kunne redde liv, slokke brann og redde materielle verdier er det kritisk at det går så kort tid som mulig fra brann- og redningsvesenet blir varslet, til mannskap og utstyr er på stedet og kan starte arbeidet. Responstiden avhenger av mange faktorer, og ved brann vil blant annet nødalarmeringssentralens mottak og utalarmering, avstand fra brannstasjon til brannobjekt eller rammet person, fremkommelighet for brann- og redningsvesenet, organisering og ledelse på skadestedet og brannmannskapets evne til klargjøring av utstyr og rask rednings- og slokkeinnsats spille en stor rolle.

Tilgang på personell henger tett sammen med responstid. Spesielt ved håndtering av brann er det viktig at brann- og redningsvesenet raskt kan få tilgang på nok personell. Arbeidsgruppen vil påpeke at dette kan være en utfordring for (særlig mindre) deltidsbrann- og redningsvesen.

Ved større hendelser, for eksempel skogbranner og naturskapte hendelser, vil det være behov for forsterkningsressurser som kan bistå over lengre tidsperioder. Brann- og redningsvesenet må derfor ha tilstrekkelig evne til å kunne håndtere branner i egen kommune/geografisk område i henhold til sin ROS-analyse. Dette fordrer

enten at de er tilstrekkelig dimensjonert selv, eller kan hente inn tilstrekkelige ressurser raskt nok fra andre. Formalisering av samarbeidsavtaler på forhånd er et viktig stikkord når en trenger bistand. Godt planlagt logistikk vil også være sentralt for håndteringen, slik at utstyr og mannskaper kan flyttes dit det er nødvendig for både å kunne evakuere og redde personer, og hindre noen mulige konsekvenser av hendelsen.

En annen viktig faktor er tilgang på riktig og fungerende utstyr for å slokke brann og redde liv. Dette vil gjelde alt fra bil som er tilpasset hendelsen, slokkemiddel, røykdykkerutstyr, slanger, vifter, førstehjelpsutstyr, frigjøringsutstyr, godt sambandsutstyr, lenser, pumper m.m.

Spesialutstyr vil ofte være sentralt for å kunne løse mange av oppgavene. Spesialutstyr er ofte kostbart å anskaffe og drifte, noe som er særlig relevant dersom det nesten aldri er hendelser i området som gjør at utstyret blir brukt. Ikke alle kommuner og brann- og redningsvesen vil ha ressurser til å ha slikt utstyr. Igjen er imidlertid dette en avveining mot hensynet til at spesialutstyr i noen tilfeller må være på plass raskt.

Kompetansen til brann- og redningsvesenets mannskaper står også sentralt for å løse oppgavene. Ved brann fordrer dette på den ene siden grunnkunnskap hos mannskapene på stedet om brannutvikling, slokkemidler, samband, berøringsfare ved brann i elektriske installasjoner, bygningsmaterialers branntekniske egenskaper, håndtering av utstyret, førstehjelp, bruk av akuttmedisinsk utstyr og røykdykking. Ved trafikkulykker er kompetanse om ulike metoder for frigjøring avgjørende for å redde ut personer. Brann- og redningsvesenet må også inneha kompetanse om håndtering av forurensede skadesteder for å utføre sikker innsats. I tillegg kan det være nødvendig med annen spesialkompetanse, for eksempel innen redningsdykking.

Arbeidsgruppen viser særlig til at lokalkunnskapen ofte er en nøkkel for å kunne håndtere noen typer hendelser. Eksempler er hvordan tidligere flommer har utviklet seg, hvor det har vært skred tidligere, hvilke konsekvenser dette kan få for kritisk infrastruktur etc. I tillegg er det ved brann viktig med kompetanse om objektet og omgivelsene rundt.

Lederkompetanse i brann- og redningsvesenet for å støtte en komplisert redningsinnsats vil være viktig i håndtering av større ulykker. Arbeidsgruppen mener at ledelse av slike innsatser krever både erfaring og betydelig kompetanse fra de enhetene som skal ta på seg større oppdrag. Videre er det av betydning at man har kunnskap om og trening i bruk av Enhetlig ledelsessystem (ELS). Dette vil kunne sikre at oppgavehåndteringen blir ivaretatt, og at en effektiv utvidelse av ledelsesapparatet blir tatt hensyn til ved eskalering av hendelsen.

Håndtering av branner og andre ulykker er ikke brann- og redningsvesenets ansvar alene, selv om brann- og redningsvesenet vil være eneste beredskapsressurs i deler av landet. Godt samarbeid og samvirke med andre aktører er derfor viktig for å løse oppgavene. Særlig vil dette gjelde politi, helse og tilgrensende brann- og redningsvesen, men også en rekke andre aktører, avhengig av type hendelse (eksempelvis Sivilforsvaret og Statens vegvesen). En felles ressursoversikt vil kunne sikre at alle har kjennskap til tilgjengelige ressurser. Det vil være en fordel å ha erfaring fra felles øvelser og håndtering av tidligere hendelser. Formalisering og systematisering av samhandlingen er viktige stikkord, slik at alle kjenner de ulike aktørers ansvar og roller når hendelsen først inntreffer.

Alle tilsiktede hendelser som krever innsats fra nødetatene, vil innebære en økt risiko for personellet.
Det vil vanskelig kunne gis et entydig svar på hvordan hver enkelt tenkelig hendelse skal håndteres best mulig. Risikoen for eget personell og innsatsen man skal utføre, må alltid veies opp mot hverandre. Likevel kan man trekke ut noen hovedprinsipper for å kunne utøve tryggest mulig innsats ved tilsiktede hendelser for personell i alle nødetatene.

Det kan etableres operative lederforum (OLF), der ledere fra nødetatene lokalt eller regionalt kan utveksle erfaringer og kunnskap for å få et best mulig grunnlag for samvirke i reelle hendelser. Utarbeidelse av felles begreper for de tre nødetatene vil være hensiktsmessig for forståelse av situasjonsbildet. Særlig gjelder dette ved mottak av meldinger til de respektive nødsentraler og varsling mellom sentralene (trippelvarsling). Etablerte muligheter for å kommunisere med hverandre i felles talegruppe er vesentlig. Felles kartverk i de tre nødetatene vil gi bedre muligheter for en felles situasjonsforståelse. Videre må det sikres en samordnet forståelse av hva begrepet responstid innebærer.

9.5. Nødalarmering, samband og kommunikasjon

Arbeidsgruppen mener at det etablerte faglige grunnlaget for drift av en nødalarmeringssentral 110 er sentralt for utviklingen av fremtidens brann- og redningsvesen. Arbeidsgruppen mener videre at innføringen av Nødnett er et viktig grunnlag for den videre utviklingen av nødalarmeringstjenesten i brann- og redningsvesenene. En nødalarmeringssentral skal ha en faglig innretning, og oppgavene skal i all hovedsak være rettet mot å sikre at brann- og redningsoppgavene er ivaretatt:

1. Ta imot nødmeldinger på nødnummer 110, og meldinger om nødsituasjoner på sosiale medier og SMS.
2. Utalarmering av rett brann- og redningsvesen og innsatsstyrke.
3. Varsle 112 og 113 (såkalt trippelvarsling).
4. Veilede innringer – nødstilte eller melder.
5. Gi brann- og redningsfaglig støtte til brann- og redningsvesenet (innsatsstyrken).
6. Sikre loggføring av informasjon/dialog/kommunikasjon (det vil si sikre historien og sørge for etterrettelighet).
7. Andre oppgaver bestemt av kommunene (herunder mottak av automatiske alarmer).

Operatørene på 110-sentralene har oversikt over hvordan de tilknyttede brann- og redningsvesenene i regionen har organisert sin beredskap, hvilken ressurstilgang det enkelte brann- og redningsvesen har, samt hvordan det teknisk er lagt til rette for mottak av automatiske alarmer. Oversikten gjør det mulig for operatørene å kalle ut rett innsatsstyrke tilpasset den aktuelle hendelsen. Rutiner og tekniske hjelpemidler som opprinnelsesmarkering og kartverk er verktøy som operatørene må være fortrolige med.

Automatiske brannalarmanlegg tilknyttet ulike (mulige) brannobjekter i kommunene kan være koblet direkte opp mot nødalarmeringssentraler. I slike tilfeller skal operatørene også ha tilstrekkelig kjennskap til denne delen av alarmsentralens oppgaveportefølje.

9.5.1. Varsle 112 og 113 (trippelvarsling) og veilede innringer – nødstilte eller melder

Erfaringer fra hendelser og nasjonale øvelser viser at trippelvarsling mellom nødsentralene er utfordrende for nødetatene ved hendelser som krever samordnet eller koordinert innsats fra politi, helse og brann. Dette er uheldig, og det kan skape økt risiko for nødstilte og innsatsmannskapene ved at verdifull tid går tapt før innsats kan iverksettes.

Nødalarmeringssentralen skal ha fast bemanning av kvalifisert personell og være organisert slik at meldinger blir forsvarlig mottatt, registrert og fulgt opp. Nødalarmeringssentralen 110 skal være samordnet med de øvrige nødalarmsentraler for politi og helse.

Ved behov kontakter og videreformidler operatørene informasjon til politiets operasjonssentral 112 og helsepersonell på akuttmedisinsk kommunikasjonssentral 113 gjennom såkalt trippelvarsling. Varslingen gjør at både politi og den akuttmedisinske spesialisthelsestjenesten får mulighet til å koordinere innsats og rykke ut til et skadested på et tidligst mulig tidspunkt. Trippelvarsling benyttes eksempelvis ofte ved trafikkulykker, hvor det er viktig at alle tre nødetatene (brann- og redningsvesenet, ambulansen og politiet) kommer raskt til ulykkesstedet. All utalarmering av brann- og redningsvesenstyrker skal skje fra den regionale 110-sentralen.

Operatørene på nødalarmeringssentralen skal også kunne veilede den som ringer inn og melder om en brann eller ulykke om hvordan vedkommende skal forholde seg inntil hjelpen kommer frem. Nødvendig informasjon fra den nødstilte skal innhentes raskt og korrekt.

9.5.2. Støtte brann- og redningsvesenet (innsatsstyrken) faglig og sikre loggføring av informasjon/dialog/kommunikasjon (sikre historikk – etterrettelighet)

Nødalarmeringssentralen skal gi støtte til brann- og redningsvesenene, og det er derfor nødvendig at sentralene har brannfaglig kompetanse og spisset kompetanse innenfor ulike tema.

Kjennskap og kompetanse om sentralens region vedrørende spesiell industrivirksomhet som håndterer kjemikalier, LNG (Liquefied natural gas), farlig gods og liknende inngår i den nødvendige kompetanse. Det samme gjelder for kunnskap om samferdsel generelt, lange undersjøiske tunneler, skipstrafikk, flyplasser osv. Ved ulykker som involverer farlig gods og farlige stoffer, har operatørene en viktig oppgave med å bistå innsatsstyrken med rådgivning gitt ut fra spesialisert oppslagsverk.

Ved tunnelbranner, kjemikalieulykker, branner som involverer farlig gods, for eksempel som gass (LNG), og eksplosjoner, er brann- og redningsvesenet første innsatsstyrke. Sentralen må i slike tilfeller kunne gi spesielt god støtte til operative mannskaper. Dette inkluderer kunnskap om risiko og aktuelle tiltak knyttet til dette.

Operatører må kunne kommunisere effektivt med innsatsstyrker via samband for å sikre en hurtig og forsvarlig håndtering av hendelsene. Alle som inngår i brann- og redningsvesenets innsats, skal derfor ha samband når dette er nødvendig for innsats og sikkerhet. Innføringen av Nødnett i alle brann- og redningsvesenene og 110-sentralene gir et helt nytt grunnlag for kommunikasjon, og det er kommunenes oppgave å sørge for at det nye nødnettet utnyttes best mulig. Gjennom innføringen av Nødnett vil brann- og redningsvesenene ha en unik anledning til å identifisere og sikre at beredskaps- og samfunnssikkerhetsmessige gevinster tas ut til beste for nødstilte og befolkningen for øvrig.

9.5.3. Andre oppgaver bestemt av kommunene, herunder inntektsbringende tjenester

Regelverket setter ingen begrensninger for hvilke ekstra oppgaver nødalarmeringssentralene kan påta seg, så lenge disse ikke går ut over de lovpålagte oppgavene. Mange sentraler utfører derfor tilleggstjenester for kommunene, som mottak av trygghetsalarmer, alarmer knyttet til tekniske tjenester, heisalarmer, overvåking av oppdrettsanlegg mv. I tillegg tar flere nødalarmeringssentraler imot alarmer fra private boliger. For flere av dagens sentraler utgjør dette en vesentlig del av deres oppgaver. Arbeidsgruppen har fått tilgang til rapporten fra Analyse & Strategi AS som på oppdrag fra DSB har utredet de samfunnsøkonomiske effektene av å ha tilleggstjenester ved 110-sentralene. Arbeidsgruppen har merket seg konklusjonene i rapporten, at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å redusere antallet sentraler, og at det med redusert antall sentraler fortsatt kan ytes tilleggstjenester. I dette ligger det gevinster som vil komme kommunene til gode. Det følger også av rapporten at det finnes et kommersielt marked med private aktører for en rekke av de tilleggstjenestene som nødalarmeringssentralene yter.

Arbeidsgruppen mener at dette med tilleggstjenester samlet sett er et komplisert bilde. Dette omfatter det kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenet, som i all hovedsak er en offentlig finansiert stående beredskap, og kommunenes adgang til å kunne skaffe seg inntekter. I tillegg dreier dette seg om den teknologiske utviklingen med et stadig mer omfangsrikt tilbud av ulike alarmprodukter med og uten vektertjenester, og den frie konkurransen i det private markedet som tilbyr tjenester til befolkningen og næringslivet.

9.5.4. Større og samtidige hendelser

Arbeidsgruppen mener at brann- og redningsvesenet må påregne å bli stilt overfor flere samtidige og større hendelser. Dagens 110-sentraler må da bemannes med flere operatører døgnet rundt. Dette vil også sikre et helt nødvendig minimum av faglig arbeidsmiljø for operatørene. Det er flere sentraler som ikke har mer en én eller to ansatte på vakt samtidig. En til to operatører på vakt samtidig gir, etter arbeidsgruppens mening, ikke en tilstrekklig robust faglig kvalitet i 110-sentralene. Brann- og redningsvesenet er avhengig av høy kvalitet i den støtten som operatørene ved 110-sentralene skal yte under håndtering av branner og ulykker.

Dagens regioninndeling med 19 nødalarmeringssentraler gir samlet sett for små regioner, og det er for få hendelser pr. sentral og operatør på vakt. Dette vil kunne føre til kvalitative faglige utfordringer grunnet manglende operativ kontinuitet. Det er ikke faglig ønskelig at operatørenes erfaringsgrunnlag hovedsakelig opparbeides gjennom øvelser, men at erfaringen kommer gjennom håndtering av reelle hendelser. Større regioner vil medføre et større befolkningsgrunnlag pr. sentral og dermed flere hendelser, i tillegg til flere potensielle sammenfallende hendelser.

Det hevdes fra noen 110-sentraler at et høyt omfang av tilleggstjenester gir god kvalitet hos operatørene. Stort omfang av tilleggstjenester gjør at det alltid er flere operatører til stede i sentralene når branner og ulykker inntreffer. Arbeidsgruppen er naturlig nok enig i argumentet om at tilleggstjenester gir et forretningsmessig grunnlag for å holde en høyere bemanning enn om sentralene bare skulle basere seg på mottak av lovpålagte oppgaver. Imidlertid mener arbeidsgruppen at et stort omfang av tilleggstjenester ikke bidrar til å gi høy brann- og redningsfaglig kvalitet på operatørene. Rapporten om samfunnsøkonomisk analyse av 110-sentraler med og uten tilleggstjenester konkluderer også med at den brann- og redningsfaglige verdien av å ha stort omfang av tilleggstjenester synes å være liten.

9.5.5. Kritiske suksessfaktorer for nødalarmering

Operatørene på 110-sentralen må ha kjennskap og kompetanse om 110-regionens spesielle industrivirksomhet, kjemikalier, farlig gods, lange undersjøiske tunneler, skipstrafikk, flyplasser m.m., for å kunne gi den nødvendige støtte til brann- og redningsvesenene under innsats. Det hevdes fra noen 110-sentraler at dersom 110-regionene blir større enn dagens organisering, vil dette medføre en organisatorisk distanse, noe som vil gi en svekkelse i den innsikt og oversikt den enkelte operatør skal ha om de organisasjoner som betjenes innenfor 110-regionen. Arbeidsgruppen ser det som nødvendig at operatørene på 110-sentralen har både innsikt i og oversikt over de ulike organisasjonene i regionene sentralene betjener, men at dette er mulig selv om 110-regionene blir større enn ved dagens organisering. Operatørene kan oppnå innsikt og oversikt blant annet ved at det utarbeides tilfredsstillende risiko- og sårbarhetsanalyser for regionen, og gjennom øvingsplanlegging og -gjennomføring.

Det er fra 110-sentralene pekt på et behov for tilstrekkelig lokalkunnskap ved sentralene, og at større 110-regioner vil medføre en svekkelse i denne. Dagens organisering av 110-regionene forutsetter ikke detaljert lokalkunnskap hos operatørene. Arbeidsgruppen mener det er sentralt at brann- og redningsvesenene besitter lokalkunnskap i sin innsats for å berge liv, helse, miljø og materielle verdier. 110-sentralen skal ha samlet oversikt over tilgjengelige ressurser lokalt og regionalt, men det er ikke et krav om detaljert lokalkunnskap. Som en del av nødnettleveransen får 110-sentralene og brann- og redningsvesenene nye kommunikasjonsløsninger. Innføring av nødnett vil videre styrke sentralenes kommunikasjonsløsninger gjennom nye digitale kart og oversikt over brann- og redningsvesenets ressurser[117].

Nødalarmeringssentralens rolle med å gi mannskapene riktig informasjon er en viktig suksessfaktor for de fleste hendelser, men spesielt ved hendelser som innebærer farlig gods, eksempelvis informasjon om hvilke stoffer som fraktes. I slike tilfeller må nødalarmeringssentralene formidle informasjon om vindretning, hvor det er hensiktsmessig å kjøre frem til ulykkesstedet, og bidra til å få på plass spesialressurser. Sentralen må også ha oversikt over hvilke andre ressurser som er tilgjengelige. Nødalarmeringsoperatørene må inneha nok kompetanse til å kunne veilede innsatsleder og de ulike faglederne på skadested.

Teknologiske løsninger som sikrer godt samband, er en nøkkelfaktor i håndtering av de fleste hendelser. Spesielt for en del type naturhendelser kan det likevel være at kritisk infrastruktur som strøm og telefonnett bryter sammen. Da er det helt nødvendig at beredskapsressursene har tilgjengelig samband så de kan kommunisere seg imellom og med ledelsen av hendelsen.

Nødnett som ny sambandsløsning vil ivareta både kommunikasjonen internt i brann- og redningsvesenet og mellom nødetatene. I motsetning til dagens samband kan nødetatene med Nødnett snakke direkte sammen med hverandre. Dette gjør at informasjon lettere kan deles, og at nødvendig og kritisk informasjon kan formidles raskere. Nødnettutstyret gjør at nødetatene også kan kommunisere med hverandre på skadested selv om sambandsnettet ikke skulle fungere.[118]

Arbeidsgruppen mener det er viktig at det jobbes kontinuerlig med å styrke nødnettet for gjøre det mest mulig robust. Nødnett må være tilgjengelig i hele eller deler av et område selv om de kommersielle kommunikasjonsnettene skulle falle ut. Behovet for robuste reservestrømsløsninger må ha stor oppmerksomhet.

[117] Arbeidsgruppen mener for øvrig at det er viktig å innlemme det samlede kommunale kriseapparatet i Nødnett for å sikre en god utnyttelse av den satsingen som utbyggingen av en nasjonal infrastruktur for krisehåndtering er.

[118] Nødnett fungerer i såkalt *direct mode* (som walkie talkie) selv om selve nettet skulle falle ned av ulike årsaker.

9.6. Oppsummering av kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – forberede og håndtere

På bakgrunn av det som er beskrevet over, legger arbeidsgruppen til grunn at følgende forhold er viktige for å kunne utføre oppgaver som omhandler det å forberede og håndtere:

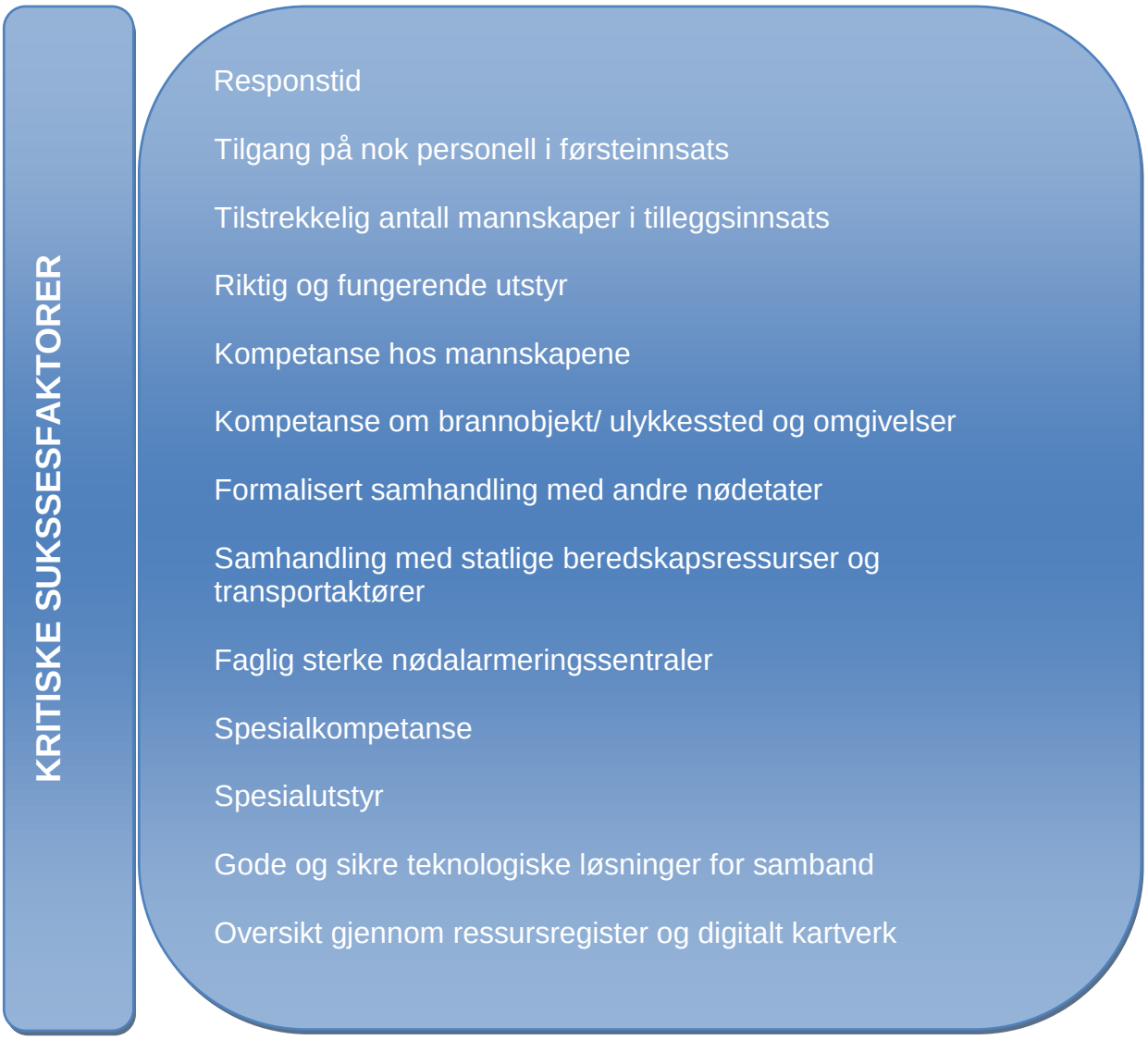

Figur 47: Kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering - forberede og håndtere.

10. Ledelse

Ledelse er å skape resultater, sammen med og gjennom andre.

10.1. Krav til ledelse

Brann- og redningsvesenet må ha resultatorienterte, omstillingsdyktige og fremtidsrettede ledere. Lederne skal bidra til å videreutvikle den faglige kvaliteten og må ha egenskaper som fremmer samspill, som stimulerer den enkeltes selvstendighet og ansvarsfølelse, samt medvirker til å skape entusiasme.

Lederansvaret gjelder alle ledere i brann- og redningsvesenet, og de som fungerer i ledende stillinger og dreier seg om å:

- etablere og kommunisere effektive arbeidsprosesser der samarbeid gis den høyeste prioritet
- avklare forventninger og etablere leveranseavtaler
- etablere hensiktsmessige samarbeidsarenaer
- følge opp og rapportere resultatutvikling for operasjonelle resultater, kundetilfredshet, medarbeidertilfredshet og virkninger på samfunnet
- avklare bemanning
- ivareta budsjettansvar
- utvikle teamforståelse og teamferdigheter
- legge til rette for erfaringslæring
- være omstillingsdyktig

Kvalitet er betegnelsen på en strategisk utvikling av brann- og redningsvesenet som skal sikre nødvendige resultater. Denne utviklingen skal kjennetegnes av:

- særlig vektlegging av forebyggende arbeid og tilsyn
- samhandling med andre
- oppmerksomhet på brannbekjempelse, teknisk redning og livreddende innsats som skaper trygghet i samfunnet lokalt, regionalt og nasjonalt
- tilfredse innbyggere, medarbeidere
- medarbeideres medvirkning og medinnflytelse
- å være opptatt av effektive arbeidsprosesser
- vedvarende og målbar forbedring
- ledere som utøver lederskap
- helhetsforståelse
- at tidsfrister holdes
- god rapportering

Forbedring og læring
Gjennom analyse av sammenheng mellom virkemidler og oppnådde resultater må en forbedre brann- og redningsvesenet effektivt ved systematisk å:

- utvikle mål og iverksette strategier basert på helhetsforståelse
- identifisere områder med muligheter for forbedring

- følge opp forslag til forbedring og gjennomføre forbedringstiltak
- legge vekt på læring basert på erfaringstilbakeføring på alle nivåer
- ha en vedvarende og tydelig oppmerksomhet på arbeidsprosesser

Arbeidsgruppen mener at ledelsesnivåene i fremtidens brann- og redningsvesen må følge prinsippene for ledelse slik de er skissert i Enhetlig ledelsessystem (ELS). Håndteringsmessig og uavhengig av terminologi er da ledelsesnivåene i brann- og redningsvesenene kompatible med den måten å lede innsatser på som andre samarbeidende etater benytter. Utfordringen for lederne i brann- og redningsvesenet er at de må beherske både administrativ og operativ ledelse.

Kompetanse
Høyere ledelsesnivå krever at en leder må kunne tenke og planlegge over tid. Det skal være mindre oppmerksomhet på detaljer rundt utførelsen av enkeltoppgaver. Evne til å tenke helhetlig og se for seg utviklingen i en større sammenheng er en forutsetning. Behovet for teknisk kompetanse og detaljert kunnskap knyttet til selve oppgaveutførelsen vil være mindre. Det vil si, med andre ord: Jo høyere ledernivå en leder jobber på, desto større krav stilles til analytisk og abstrakt tenkning[119].

Lavere ledelsesnivå krever primært teknisk kunnskap og detaljert kunnskap knyttet til oppgaveutførelse. Praktisk innsikt og ferdigheter vil derfor være mest fordelaktig på lavere ledelsesnivå.

Kompetanse på et lavere ledelsesnivå vil ikke i seg selv forberede en leder til å utøve ledelse på et høyere ledelsesnivå, og omvendt[120].

Behovet for kompetanse innen utøvelse av ledelse og mellommenneskelige forhold vil imidlertid være forholdsvis likt på alle nivåene.

Strategisk nivå
Brannsjefen i regionen ivaretar strategisk nivå og har det administrative ansvaret for brann- og redningsvesenet.

Hovedoppgaven til brannsjefen er å ivareta den organisatoriske og administrative ledelsen av brann- og redningsvesenet etter de forventningene/målene beslutningstagere og brukere har.

Taktisk nivå
Taktisk nivå er ledere av lokale brann- og redningsvesen, og leder av vaktberedskap under de daglige gjøremålene. Denne funksjonen ivaretas av fremtidens utrykningsleder, som har dreiende vakt, eller kasernerte utrykningsledere som ivaretar ledelse av sine mannskaper når hendelser oppstår. Lokale utrykningsledere må være i stand til å lede operative innsatser og ivareta rollen med å håndtere de dagligdagse hendelsene inntil brigadesjef eller overordnet vakt eventuelt tar over ledelsen av innsatsen.

10.2. Ledelse under innsats

10.2.1. Organisatoriske prinsipper

Brann- og redningsvesenets organisering under innsats skal være i henhold til prinsippene i Enhetlig ledelsessystem (ELS). Det vil blant annet innebære at innsatsorganisasjonen som hovedprinsipp har tre nivåer: strategisk, taktisk og oppgavenivå. Innenfor taktisk nivå kan det være flere mellomnivåer, fordelt på sektorer, slik at kontrollspennet for hver leder er fem til åtte innsatspersonell.

[119] Cedergårdh & Winnberg (2005).
[120] Arbuthnot (2002).

10.2.2. Strategisk ledelse under innsats

Brannsjef og dennes stedfortredere inngår i dag i en vaktordning som sikrer kontinuerlig overordnet og strategisk ledelse i regionen, for å kunne koordinere og lede større hendelser som omfatter større områder. Ofte er brann- og redningsvesenets strategiske ledelse plassert ved innsatsområdet. Den som er brannsjef i den kommunen eller det brann- og redningsvesenet der politimesteren sitter, er også medlem i den kollektive ledelsen ved den lokale redningssentralen (LRS)[121]. LRS og kollektiv redningsledelse vil med ny kgl. res. - instruks for redningstjenesten fortsette som i dag, og ansvarsområdet vil fortsatt følge politidistriktene. For at brannsjefen skal ha nødvendig kompetanse på strategisk nivå med til å håndtere/lede komplekse hendelser, er det naturlig at brannsjefen deltar i vaktordninger.

Strategisk ledelse under innsats har til hensikt å se en innsats i en større sammenheng, ved å forutse og planlegge utviklingen frem i tid. Strategisk ledelse på dette nivået vil si å ha ansvaret for å ivareta den overordnede ledelsen av brann- og redningsvesenet under innsats[122]. Lederen på dette nivået skal fungere som innsatsleder inntil politiet ankommer skadestedet og overtar. Samtidig har vedkommende kontakt med politiets innsatsleder og de andre etatenes fagledere[123].

Er brann- og redningsvesenet i flere samtidige innsatser på ulike steder i brann- og redningsvesenets innsatsområde, skal lederen på dette nivået lede og fordele ressursene mellom de ulike innsatsene, og lede brann- og redningsvesenets samlede innsats.

Lederen vil i innsatssituasjoner ha brannsjefens myndighet og vil følgelig fungere som vakthavende brannsjef (når brannsjefen selv ikke har overordnet vakt).

10.2.3. Taktisk ledelse under innsats

Taktisk ledelse under innsats fastsetter målet for innsatsen på et skadested og ivaretas av fremtidens utrykningsleder. Lederen fordeler oppgaver til de ulike innsatslagene og samordner gjennomføringen. Er det eksempelvis flere lag eller grupper av mannskaper i innsats under en kvartalsbrann, vil lederen på taktisk nivå lede og koordinere disse lagene.

Utrykningsledere må være i stand til å utøve generell ledelse av brannkonstabler på taktisk nivå. Det vil si å kunne utøve innflytelse på andre mennesker slik at de i fellesskap kan løse oppgaver på en best mulig måte. ELS inngår også her som en sentral del av lederkompetansen.

Oppgavenivå - taktisk ledelse på mellomnivå under innsats
Dersom en hendelse er av større omfang, slik at flere lag er i innsats, kan det være hensiktsmessig å dele taktisk nivå inn i flere mellomnivåer, alt etter det kontrollspenn som innsatsen krever.

Taktisk mellomnivå innebærer dermed direkte overoppsyn og koordinering av mannskapene som utfører arbeidet i fremste linje (teig[124]). Dette kan eksempelvis være ledelse av røykdykkere som søker etter personer i et røykfylt hus, eller det å lede mannskapene som gjennomfører frigjøring av en fastklemt person i et bilvrak.

Innholdet i ledelse dreier seg da om det enkelte laget og de oppgavene som laget utfører. Lederen på dette nivået har ansvaret for å ivareta oppgaveledelse i forbindelse med en innsats.

Som følge av at lederne på de ulike nivåene utøver ulike former for ledelse, stilles det ulike krav til kompetanse for de ulike ledernivåene.

[121] Kgl. res. av 4. juli 1980 om redningstjenesten. Denne gjelder inntil ny kgl. res av 13.09.2013 trer i kraft.
[122] Forskrift av 26. juni 2002 nr. 729 *om organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesen* (dimensjoneringsforskriften). § 4-10 Overordnet innsatsledelse.
[123] Brann- og eksplosjonsvernloven § 12 *Fullmakter ved brann og andre ulykkessituasjoner*. Leder av brann- og redningsvesenet har ordensmyndighet og skal ivareta skadestedsledelsen inntil politiet ankommer stedet og overtar dette.
[124] Teig er geografisk eller funksjonelt område hvor en klart definert innsatsstyrke arbeider under en leder. Teig er en del av en sektor. (ELS)

I mindre brann- og redningsvesen og ved mindre hendelser ivaretas i dag de to taktiske ledelsesnivåene av én og samme person. Om det er tilfellet, må imidlertid vedkommende ha kompetanse til å ivareta ledelse på begge ledelsesnivåene.

10.3 Kritiske suksessfaktorer

Brannbefalets lederkompetanse
Evalueringer av brann- og redningsvesenenes store og eller komplekse hendelser fra 2000 frem til i dag viser til flere svakheter som har til dels stor betydning for evnen til å håndtere hendelsen(ene) de blir stilt overfor. I hovedsak avdekket gjennomgangen følgende forbedringspunkter[125]:

Mange brannbefal har ikke erfaring i eller kompetanse til å håndtere store komplekse hendelser. De er vant til å håndtere ordinære og mindre hendelser, og når omfanget på hendelsen blir stort og/eller kompleks, er de usikre på hva som er best mulig tilnærming til det å lede hendelseshåndteringen. Ledere vil komme til å inneha lederfunksjoner i dette systemet ved større og langvarige innsatser. Ledere må derfor ha kunnskap og kompetanse til å kunne utøve ledelse i henhold til funksjonene og prinsippene i ELS.

Samordnet ledelse
De tre nødetatene politi, brann og helse samvirker om oppgaver knyttet til hendelser der liv og helse er truet. Hver etat har sitt primæransvar, og de må fungere sammen for å oppnå en best mulig kvalitet i håndteringen.

Som påpekt i kapittel 3 har leder av brann- og redningsvesenet utpekte roller ved ulike typer skadested. Brannsjefen eller dennes stedfortreder leder brannbekjempelse og har ved andre typer ulykker skadestedsledelse og ordensmyndighet til denne overtas av politiet. Dette stiller krav til leder for brann- og redningsvesenet hva angår ledelseskompetanse og forståelse for politiets rolle på skadested. Det er oftest på steder ute i distriktene at brann- og redningsvesenet må ivareta politiets oppgaver under en hendelse. Det er som ved alle skadesteder der personer er involvert, en prioritert oppgave å redde liv og helse. Dette betyr i praksis at brann- og redningsvesenet kan måtte ivareta alle tre nødetaters oppgaver i initialfasen av en hendelse.

For at leder i brann- og redningsvesenet skal være i stand til å ivareta ledelse av egne mannskaper samt politiets og kanskje helsetjenestens oppgaver i den første fasen av en hendelse, kreves *kompetanse, forståelse av egen rolle og forståelse for de andre nødetatenes roller og oppgaver* som må ivaretas på et skadested. Videre er det avgjørende for god håndtering at det er gjennomført *samvirkeøvelser* som vil kunne føre til bedre kjennskap til hverandre, og føre til en best mulig enhetlig håndtering av hendelsen.

Sivilforsvaret og brann- og redningsvesenet benytter samme ledelsessystem, ELS. Det fører til at hendelsene håndteres etter samme system. Et felles system for ledelse av hendelser har vist seg å være svært viktig der aktørene må samvirke med hverandre. Imidlertid benytter ikke politi og helse samme konsept for ledelse. Det er viktig at nødetatene kjenner hverandres ledelsessystemer for å sikre en tilfredsstillende oppgavehåndtering.

[125] NOU 2012: 8 *Ny utdanning for nye utfordringer.* Det foreligger evalueringsrapporter og NOU-er fra flere av de store hendelsene som peker på punktene beskrevet: togkollisjon Åsta 4. januar 2000, togkollisjon Lillestrøm stasjon 5. april 2000; forliset av MV Rocknes, Vatlestraumen 19. januar 2004, trafikkulykke Oslofjordtunnelen 25. juli 2005, jordras Hatlestad 14. september 2005, Vest Tank-ulykken Gulen kommune 24. mai 2007, skredulykke Ålesund 26. mars 2008, skogbrann Froland 9. juni 2008, grunnstøting av MV Full City Langesund 31. juli 2009, jernbaneulykke Oslo havn 24. mars 2010.

På bakgrunn av det som er beskrevet over, legger arbeidsgruppen til grunn at følgende forhold er viktige for å kunne utføre oppgaver som omhandler ledelse:

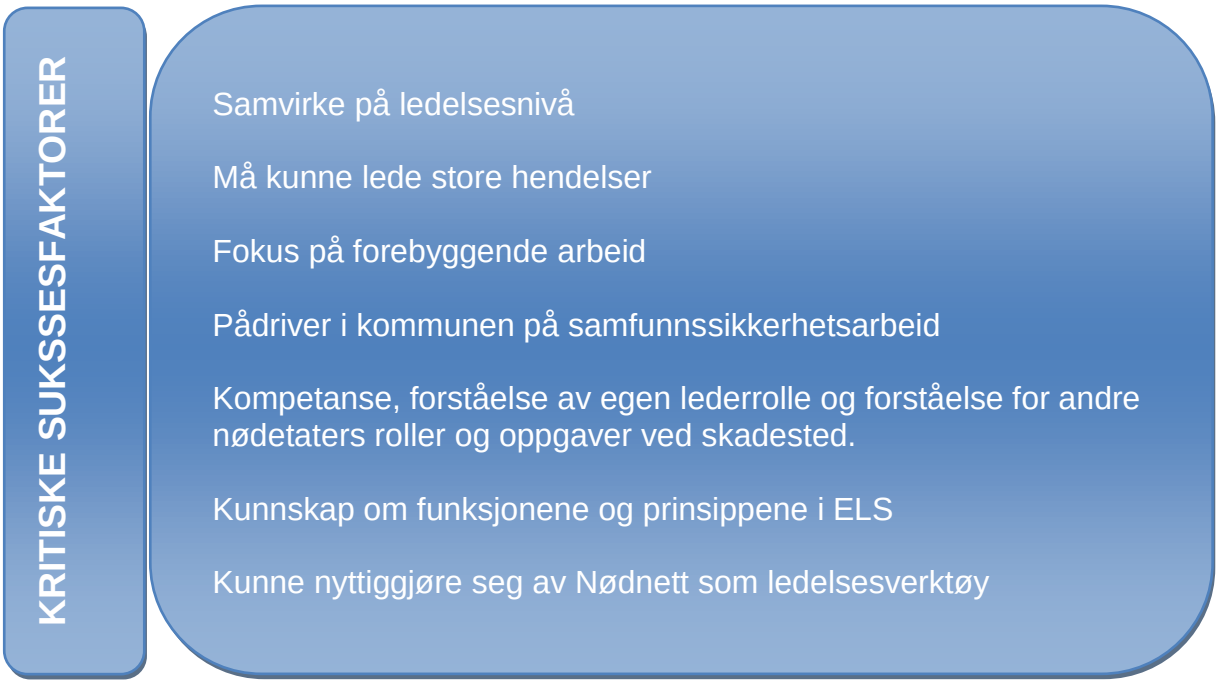

Figur 48: Kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering – ledelse.

11. Andre forhold som vil være førende for organisering og dimensjonering

11.1. Demokrati, styring og kontroll

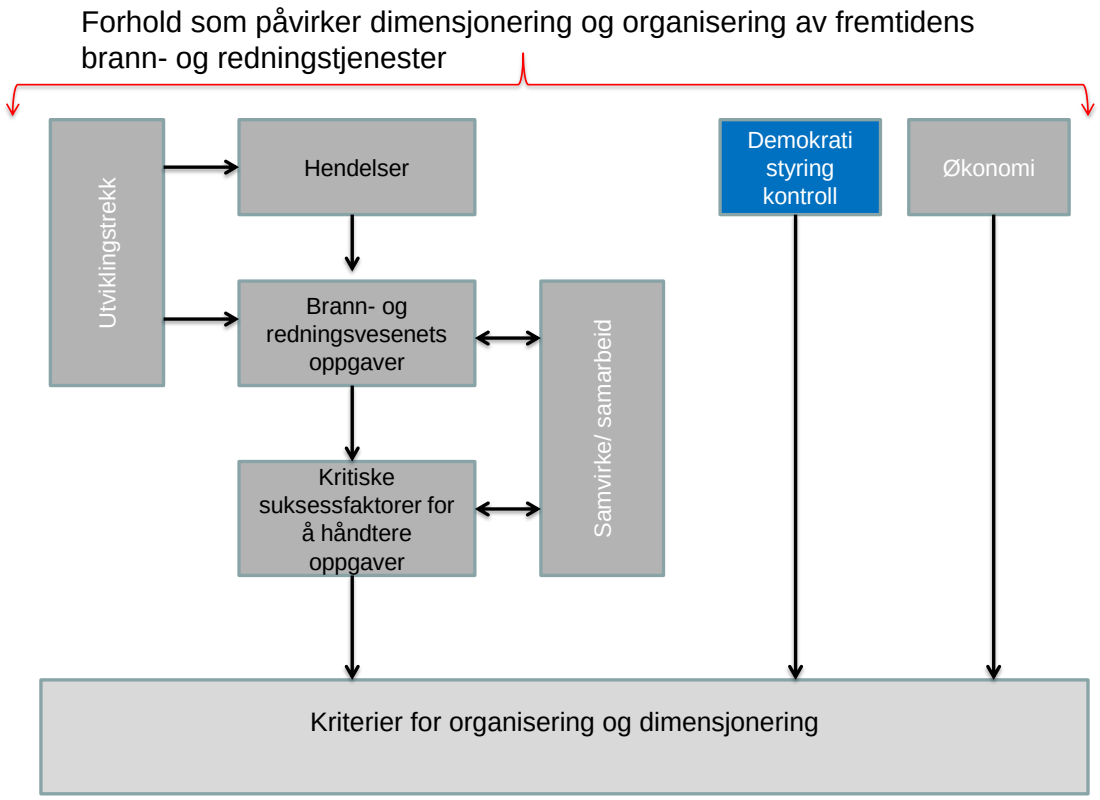

Brann- og redningsvesenet er en kommunal tjeneste og skal fortsatt være det. En sentral begrunnelse for at kommunene har ansvar for ulike tjenester, er nærhetsprinsippet. Dette berører grunnleggende demokratiske verdier, som at lokalbefolkningen gis mulighet for innflytelse i saker som primært berører dem selv. Nærhetsprinsippet er også viktig for å fremme såkalt prioriteringseffektivitet, det vil si at de prioriteringer som gjøres, er best mulig tilpasset lokale og regionale behov. Dette er viktige prinsipper også for det kommunale brann- og redningsvesenet.

Arbeidsgruppen mener det er en styrke ved dagens organisering at den er kommunal. Dette bidrar blant annet til å sikre politisk og administrativ styring og kontroll med brann- og redningsvesenet.

Spørsmålet om demokratisk innflytelse og kommunal styring og kontroll knyttet til brann- og redningsvesenet er vanskelig å måle og derfor ikke enkelt å konkludere entydig på, jf. også kapittel 4. Det er, etter arbeidsgruppens mening, ikke grunnlag for å hevde at det generelt er manglende kommunal styring og kontroll av brann- og redningsvesenet i dag. Imidlertid erkjenner arbeidsgruppen at styring og kontroll kan oppleves mer krevende i interkommunale samarbeid enn i selvstendige brann- og redningsvesen, blant annet på grunn av manglende ansvarsplassering og fare for svak forankring i sentrale institusjoner som kommunestyret. Interkommunale samarbeidsformer krever etter arbeidsgruppens mening betydelig bevissthet, systematisering og gode systemer for å sikre nødvendig innflytelse på brann- og redningsvesenet.

Samtidig er det viktig å påpeke at en begrunnelse for å skille ut tjenester i interkommunale systemer nettopp kan være å hindre *detaljert* styring fra politikerne og administrasjon i kommunen. Arbeidsgruppen mener her at det må skilles mellom faglig detaljstyring og påvirkning på viktige spørsmål som gjelder beredskapen i kommunen.

Arbeidsgruppen mener at det er viktig at det i en fremtidig modell tilrettelegges for jevnlig dialog mellom ledelsen i brann- og redningsvesenet og kommunens politikere, og at det tilrettelegges for at brann- og redningsvesenet er en del av kommunenes administrasjon.

Kriterium for valg av modell
Ny organisering skal ivareta formelle strukturer for kommunenes påvirkning på brann- og redningsvesenet (som eier).

11.2. Økonomi – innenfor dagens kostnadsramme

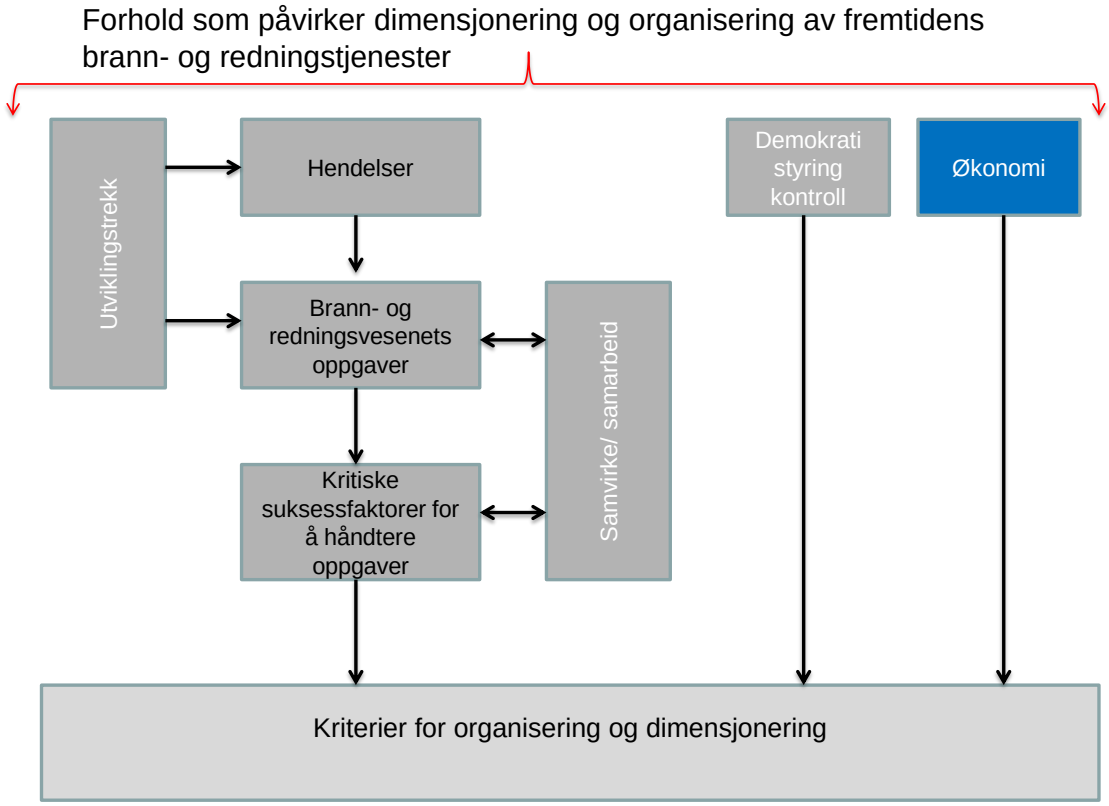

Som vist i kapittel 3.5 brukte kommunene i 2012 om lag 3,23 mrd. kroner i netto driftsutgifter til brann- og redningsvesenet. Nettoutgiftene har vist en jevn stigning de siste 10 årene. Siden 2002 har utgiftene steget fra om lag 1,87 mrd. kroner, tilsvarende 73 prosent.

Samtidig har brann- og redningsvesenet inntekter i form av blant annet feiegebyr og inntekstbringende tjenester. Brutto driftsutgifter til brann- og redningsvesenet var 4,05 mrd. kroner i 2012. Kommunene hadde om lag 980 mill. kroner i brutto driftsinntekter knyttet til disse tjenestene.

En grunnleggende forutsetning i arbeidsgruppens mandat er at forslagene skal ligge innenfor dagens kostnadsramme. Det betyr at arbeidsgruppens forslag samlet sett ikke skal innebære merkostnader for kommune eller stat. Dette er naturligvis en utfordring, da arbeidsgruppen har identifisert flere områder der det er behov for økt kvalitet. Samtidig tolker gruppen mandatet slik at dersom det foreslås tiltak som gir økte kostnader, må det finnes dekning for disse utgiftene med andre forslag.

De økonomiske rammene er et av de viktigste premissene for valg av dimensjonering og organisasjonsmodell. Dette legger blant annet klare begrensninger når det gjelder samlet økning av ressurser, for eksempel i form av personell. Når arbeidsgruppen mener det er behov for større og mer robuste fagmiljøer på ulike områder, betyr dette for eksempel at ressurser må samles, og at man ikke kan bygge opp slike miljøer lokalt over hele landet.

Samtidig mener gruppen at det er grunnlag for å få både bedre forebygging og bedre beredskap gjennom mer effektiv drift av brann- og redningsvesenet. Driftsutgiftene pr. innbygger viser dels store forskjeller mellom kommunene. Netto driftsutgifter til brann- og redningsvesenet pr. innbygger varierer for eksempel fra over 3 000 kroner til under 260 kroner.[126] Arbeidsgruppen tror ikke at alle disse forskjellene kan forklares med kvalitetsforskjeller, selv om det naturligvis spiller en viss rolle.

[126] Kilde: KOSTRA.

Selv om bruk av penger på brann- og redningsvesenet er et kommunalt anliggende, og det vil være kommunene som avgjør hvor mye penger de vil bruke på brann og redning, mener arbeidsgruppen at et kriterium for valg av modell må være at samfunnet samlet sett bruker ressursene til brann og redning på en mest mulig effektiv måte.

Kriterium for valg av modell
Ny modell for organisering og dimensjonering må tilrettelegge for mest mulig effektiv bruk av de *samlede* ressursene til brann- og redningsvesenet.

12. Oppsummering av kriterier for organisering og dimensjonering

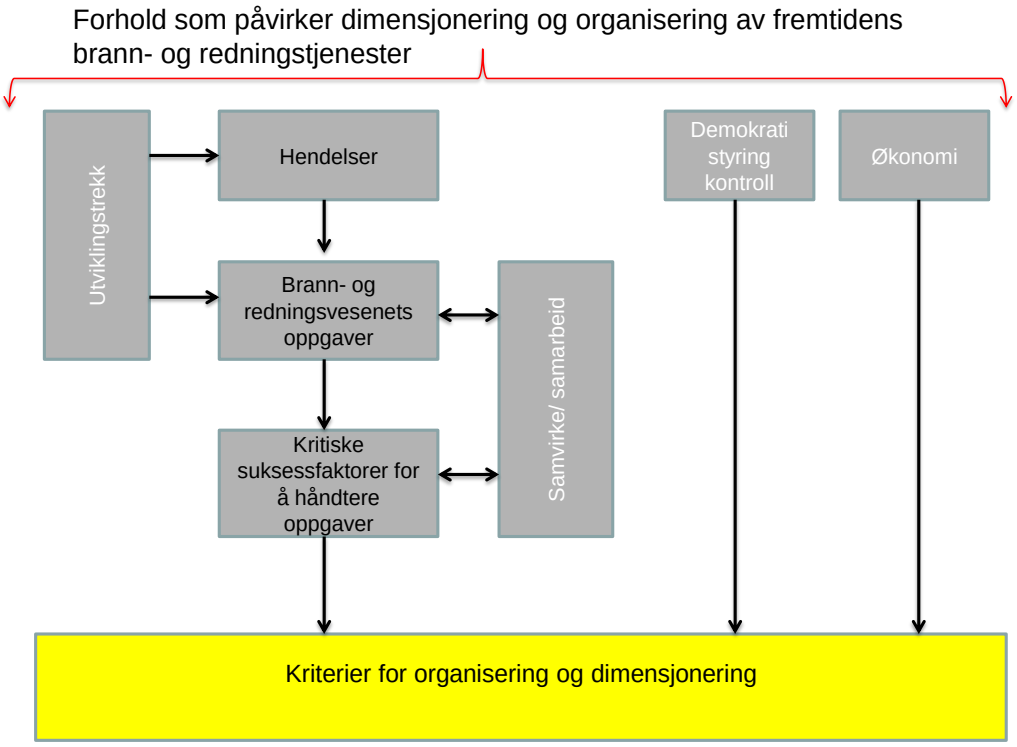

12.1. Kriterier for valg av modell for organisering og dimensjonering

Ut fra overordnede mål, de kritiske suksessfaktorene knyttet til oppgaver samt andre føringer, har arbeidsgruppen utarbeidet et sett med vurderingskriterier for valg av modell for organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet. Kriteriene brukes som grunnlag for utarbeidelse av alternative modeller, og som grunnlag for vurdering av de ulike modellene opp mot hverandre. Kriteriene er delt inn i de ulike hovedfunksjonene til brann- og redningsvesenet; analysere, forebygge, forberede, håndtere og lære. I tillegg har vi egne avsnitt om ledelse, økonomi og demokrati, styring og kontroll.

12.1.1. Økonomi

Ny modell for organisering og dimensjonering må tilrettelegge for mest mulig effektiv bruk av de *samlede* ressursene kommunene bruker på brann- og redningsvesen og i samhandling med andre beredskapsaktører.

12.1.2. Ledelse

Arbeidsgruppen mener at organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet må legge til rette for ledelse på heltid. Dette gjelder for brann- og redningssjef og alle lederfunksjonene innen forebygging og beredskap. Arbeidsgruppen mener at heltidsledelse gir større mulighet for å kunne konsentrere seg om fagområdet og bedre forutsetninger for å utvikle både lederrollen og tjenesteområdet.

12.1.3. Analysere og lære

- Tilrettelegge for gode fagmiljøer
- Tilrettelegge for sammenliknbar faktabasert kunnskapsutvikling på tvers av enheter
- Tilrettelegge for deltagelse i utarbeidelse av ROS og beredskapsplaner i kommuner og fylker
- Stort nok befolkningsgrunnlag/areal for å gi hendelser av et gitt antall

Tilrettelegge for gode fagmiljøer
Fremtidens brann- og redningstjeneste trenger gode analysemiljøer som kan analysere tilgjengelige data som grunnlag for risikoanalyser og utvikling av brann- og redningsvesenet, samt miljøer med kompetanse på brannutredning og evaluering av hendelser. Slike miljøer må kunne samhandle med de andre fagmiljøene i brann- og redningsvesenet, ikke minst innen forebygging.

Små miljøer er sårbare og vil neppe kunne karakteriseres som fagmiljøer på brann- og redningsområdet. Større miljøer vil vanligvis være mer robuste, i større grad bidra til faglig kvalitet og til å sikre tverrfaglig kompetanse og samordning. Ikke minst vil slike større fagmiljøer kunne føre til bedre rekruttering og således ha en selvforsterkende effekt.

Tilrettelegge for sammenliknbar faktabasert kunnskapsutvikling på tvers av enheter
Ny organisasjonsmodell må gi grunnlag for faktabasert kunnskapsutvikling av brann- og redningsvesenet. En mer kunnskapsdrevet brann- og redningstjeneste vil bidra til bedre forebygging og beredskap på brann- og redningsområdet. Det må tilrettelegges for enhetlig registrering av data, rapportering samt kunnskaps- og erfaringsdeling på tvers av grenser, også over etatsgrenser. Systemet for rapportering må være enkelt, målrettet og forståelig, og normalt bør det kun rapporteres én gang pr. hendelse. Dette vil, etter arbeidsgruppens mening, være enklere med enheter av en relativt lik størrelse, organisering og kompetanse, og med samme funksjoner.

Tilrettelegge for deltagelse i utarbeidelse av ROS og beredskapsplaner i kommuner og fylker
Kommunene er eiere av brann- og redningsvesenet, og tjenesten skal håndtere risikoen innenfor kommunegrensene. En ny organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet må etter arbeidsgruppens mening derfor legge til rette for tett samarbeid og deltagelse i utarbeidelsen av ROS og beredskapsplaner i kommunen(e) som brann- og redningsvesenet dekker. Dette er viktig fordi det vil bidra til at brann- og redningsvesenet er en integrert del av kommunens risikoplanlegging og håndtering.

En del risiko vil også være på tvers av kommunegrenser. Fylkesmannen har ansvaret for fylkets ROS. En ny organisasjonsmodell må legge til rette for at brann- og redningsvesenet kan delta også i disse prosessene, som en viktig beredskapsressurs innenfor fylket. Et supplement kan være å inkludere en representant fra brann- og redningsvesenet i fylkesberedskapsrådet.

Stort nok befolkningsgrunnlag/areal til å gi hendelser av et gitt antall
For å kunne gjennomføre analyser og sikre læring på bakgrunn av disse må analysemiljøene dekke et stort nok befolkningsgrunnlag eller areal til at det er nok hendelser til å sikre god læring. I kommuner der det bare skjer noen få hendelser i året, er det vanskelig å danne et grunnlag for gode risikoanalyser.

12.1.4. Forebygge

1. Tilrettelegge for gode og robuste fagmiljøer
2. Tilrettelegge for lokal kunnskap eller tilstedeværelse
3. Tilrettelegge for nødvendig deltagelse i kommunale prosesser
4. Tilrettelegge for samvirke/samarbeid med andre aktører på det forebyggende området
5. Tilrettelegge for nasjonale, forebyggende oppgaver

Tilrettelegge for gode og robuste fagmiljøer
Effektiv forebygging fordrer fagmiljøer med kompetanse blant annet om informasjon/kommunikasjon, risikoanalyser, virkemiddelbruk, jus, brannteknisk, farlige stoffer, elektrisitet, feiing, kulturverdier og kritiske samfunnsfunksjoner. Arbeidsgruppen mener at enhetene som har ansvar for forebygging i fremtidens brann- og redningstjeneste, må ha gode og robuste fagmiljøer innenfor alle disse fagområdene. Ny organisering og dimensjonering må legge til rette for dette. Fagmiljøer er viktig både for utvikling av kvaliteten innenfor hvert av fagområdene og for å kunne få ut synergi av tverrfaglighet. Også her gjelder det at større fagmiljøer reduserer sårbarheten og øker sjansen for bedre rekruttering av fagkompetansen som brann- og redningsvesenet har behov for.

Tilrettelegge for lokalkunnskap eller tilstedeværelse
Deler av det forebyggende arbeidet krever etter arbeidsgruppens mening betydelig lokalkunnskap og lokal tilstedeværelse. Dette gjelder ikke minst én til én-kontakt med risikogrupper. Oftest må slik kontakt foregå der den enkelte bor. Det samme gjelder feiing og tilsyn i boliger. Lokal kunnskap, som et supplement til analytisk kunnskap, kan videre være viktig for å vite hvem og hvor de ulike risikogruppene befinner seg. Fremtidig organisering og dimensjonering må både legge til rette for lokal tilstedeværelse og ivareta nødvendig lokalkunnskap.

Tilrettelegge for deltagelse i kommunale prosesser
Mange av de viktigste virkemidlene for å forebygge brann ligger utenfor brann- og redningsvesenets portefølje, men samtidig innenfor kommunens. Fremtidens organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet må legge til rette for at de forebyggende miljøene i brann- og redningsvesenet kan delta aktivt i de kommunale prosessene som er viktige for forebygging av brann. Dette kan gjelde både innenfor helse og omsorg, planprosesser etter plan- og bygningsloven og innen sosialtjeneste. I tillegg må det være tett løpende dialog og samarbeid mellom disse ulike delene av kommunen.

Dette fordrer klart definerte roller og ansvar mellom brann- og redningsvesenet og andre deler av kommunen. Slik deltagelse er viktig for å motvirke at brann- og redningsvesenet blir en satellitt i kommunen, og for å sikre god rolleforståelse på tvers av sektorene.

Tilrettelegge for samvirke/samarbeid med andre aktører på det forebyggende området
Ansvaret for sentrale forebyggende virkemidler ligger innenfor statlige myndigheter og ikke i kommunen. Disse vil ofte dekke betydelig større områder enn en kommune. Samarbeid om forebygging med statlige (og andre) aktører krever andre forutsetninger enn å få til samarbeid internt i kommunen eller med et stort antall kommuner. Arbeidsgruppen mener at en ny organisasjonsmodell må legge til rette for at brann- og redningsvesenet kan ha et effektivt og godt samarbeid med for eksempel DLE, kulturminnemyndighetene, Statens vegvesen med flere.

Tilrettelegge for nasjonalt forebyggende oppgaver
Selv om brorparten av det forebyggende arbeidet etter arbeidsgruppens mening må gjøres lokalt eller regionalt, vil det i noen tilfeller også være behov for felles nasjonale oppgaver, ikke minst knyttet til informasjonskampanjer eller felles koordinerte aktiviteter som inkluderer alle brann- og redningsvesen. Ny organisering og dimensjonering må også kunne tilrettelegge for nasjonal samordning og styring når dette er nødvendig.

12.1.5. Forberede og håndtere

- Tilrettelegge for at personell og tilstrekkelig utstyr kan lokaliseres slik at kravet til responstid innfris (førsteinnsats).
- Tilrettelegge for tilgang til tilstrekkelig utstyr og robuste kompetansemiljøer for å kunne håndtere komplekse og store hendelser (tilleggsinnsats).
- Gode og robuste fagmiljøer for nødalarmeringstjenesten.
- Tilrettelegge for enhetlig og effektiv ledelse av hendelser.
- Tilrettelegge for best mulig samhandling/samarbeid med andre beredskapsaktører.
- Tilrettelegge for en organisering som gir godt grunnlag for samarbeid mellom nødalarmering og brannberedskap.

- Tilrettelegge for kompetanse og lokalkunnskap hos mannskapene.

Tilrettelegge for at personell og tilstrekkelig utstyr kan lokaliseres slik at tidskrav innfris
Arbeidsgruppen legger til grunn at tidskrav føres videre, men at tidsaspektene må vurderes i sammenheng med tidsrommet fra innringer får kontakt med operatøren på nødalarmsentralen, til vaktstyrken er på ulykkes-/brannstedet. Responstid knyttet til førsteinnsats bidrar til å redde liv og helse, berge kulturminner og hindre brannspredning, og reduserer konsekvenser av branner og ulykker. Dette er en av de viktigste styrkene ved dagens beredskap. Et sentralt kriterium for ny organisering og dimensjonering må derfor være at den tilrettelegger for at (kompetent) personell og nødvendig utstyr lokaliseres slik at kravene i stor grad kan innfris. Dette innebærer at førsteinnsatsen knyttet til en hendelse fortsatt skal være lokalisert spredt utover landet, og at risiko- og sårbarhetsbetraktninger må legges til grunn for fremtidige tidskrav.

Tilrettelegge for tilgang til tilstrekkelig utstyr og robuste kompetansemiljøer for å kunne håndtere komplekse og store hendelser
Ved større og/eller komplekse hendelser vil det være behov for tilleggsinnsats for å forsterke førsteinnsatsen. I noen tilfeller kreves spesialutstyr og spesialkompetanse, i andre kreves i stedet mer av samme utstyr og mannskaper som førsteinnsatsen. Det er et fåtall store og komplekse hendelser. Nødvendig spesialutstyr og spesialkompetanse vil være dyrt og krevende å opprettholde i alle miljøer. For å få tilstrekkelig kvalitet, øvelse, faglig utvikling og slagkraft, samt å sikre robusthet, god nok opplæring og rekruttering, må slike miljøer være av en viss størrelse. Ny organisasjonsmodell for brann- og redningsvesenet må legge til rette for at tilstrekkelig utstyr og kompetansemiljøer kan bidra i tilleggsinnsats ved komplekse og/eller store hendelser. Dette dreier seg om å sikre en beredskap som ikke kan betjenes av andre aktører, som for eksempel gjennom forsterkningsrollen til Sivilforsvaret.

Slik kompetanse og utstyr kan vi ikke regne med at skal finnes i alle dagens små brann- og redningsvesen, i noen tilfeller heller ikke i større. Finnes det ikke, må det hentes inn ressurser enten regionalt eller nasjonalt. En utfordring vil likevel være forholdet til responstid. Dersom det tar for lang tid å få på plass utstyr og mannskaper, kan eksempelvis branner allerede utvikle seg for langt.

Gode og robuste fagmiljøer for nødalarmeringstjenesten
Brann- og redningsvesenet trenger faglig sterke og robuste nødalarmsentraler. Sentralene skal kunne gi brann- og redningsfaglig veiledning innenfor ulike temaer og oppgaver, og kunne håndtere både større og parallelle hendelser. I dette legger arbeidsgruppen at det vil være behov både for et visst antall personer på vakt til enhver tid, samt høy og variert kompetanse. God innsikt i ELS og det å beherske moderne IKT-verktøy fullt ut er en forutsetning for nødalarmeringsoperatører.

Tilrettelegge for enhetlig og effektiv ledelse av hendelser
Håndtering av hendelser krever klare roller og ansvar for ledelsen, både strategisk, taktisk og operasjonelt. Enhetlig ledelsessystem (ELS) må fortsatt ligge til grunn for å ivareta den overordnede ledelsen ved brann, redning og akutt forurensning. Slike prinsipper blir særlig viktige når flere beredskapsaktører samarbeider om å håndtere hendelsen, og dersom en hendelse involverer flere ulike brann- og redningsvesen.

Tilrettelegge for best mulig samhandling/samarbeid med andre beredskapsaktører
Et viktig kriterium ved organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet må være å legge til rette for best mulig samhandling med andre beredskapsaktører. Brann- og redningsvesenet er sjelden alene om å skulle håndtere hendelser, og ikke minst ved store hendelser må de ulike ressursene finne hverandre. Mange av aktørene som brann- og redningsvesenet må samhandle med, er statlige og ikke nødvendigvis lokalisert i samme kommune som brann- og redningsvesenet. Dette kan være politiet, helse ved ambulansetjenesten inkludert luftambulansetjenesten, Forsvaret, inkludert helikopterberedskapen, herunder 330 skvadronen, Sivilforsvaret, Kystverket, Statens vegvesen og Jernbaneverket. Det kan også være spesialkompetanse fra næringsliv tilknyttet industrivernet eller RVK eller gjennom RFGA-ordningen. I tillegg må det tas hensyn til kapasiteter som de frivillige organisasjonene besitter, som for eksempel i Redningsselskapet, Røde Kors, Norsk Folkehjelp, Norske Redningshunder og NAK flytjeneste.

Organisasjonsmodellen må legge til rette for slik samhandling på best mulig måte, både på ledelsesnivå, for beredskapsressursene som operativt håndterer brannen eller ulykken, og for nødmeldetjenestene (inkludert 110).

Tilrettelegge for en organisering som gir godt grunnlag for samarbeid mellom nødalarmering og brannberedskap
Arbeidsgruppen mener at organisasjonsmodellen må bidra til at kommunikasjonen mellom nødmeldetjenesten og brannberedskapen fungerer problemfritt. Ansvar, roller og kommunikasjonslinjer mellom dem må være tydelige.

Tilrettelegge for kompetanse og lokalkunnskap hos mannskapene
Organisasjonsmodellen må også kunne legge til rette for at mannskapene har tilstrekkelig kompetanse og sikres faglig utvikling. Mannskapene rundt omkring i landet skal håndtere de fleste typer hendelser i førsteinnsats. De må dermed ha kompetanse på ulike felt som brannutvikling, slokkemidler, samband, berøringsfare ved brann i elektriske installasjoner, bygningsmaterialers branntekniske egenskaper, håndtering av utstyr, førstehjelp, bruk av akuttmedisinsk utstyr, røykdykking, ulike metoder for frigjøring og håndtering av forurensede skadesteder. At mannskapene har lokalkunnskap om områdene de arbeider innenfor, kan også være viktig for å håndtere mange situasjoner.

12.1.6. Ansvar og styring

Ny organisering skal tilrettelegge for klare roller, ansvar og styringslinjer i organisasjonen
Som i enhver annen organisasjon er det viktig at de nye brann- og redningsvesenene tilrettelegger for klare roller, ansvar og styringslinjer i organisasjonen.

Det vil være kommunene gjennom brannsjefen i ny organisering som må legge forholdene til rette slik at organisasjonen styres effektivt. Det er viktig at organisasjonen legger til rette for kompetanse og kompetansemiljøer som trekker i samme retning, slik at gevinstene ved å tilhøre samme organisasjon utnyttes best mulig. Det er også viktig at ny organisasjon utnytter fordelene ved å kunne ha en samlet risikoforståelse, slik at resurssene kan utnyttes mest mulig effektivt på bakgrunn av samlede risikovurderinger. Det vil ha liten effekt å omorganisere dersom brann- og redningsvesenene, gjennom lokale brannstasjoner og andre lokale miljøer, fortsatt arbeider ”på egen hånd”.

12.1.7. Demokrati, styring og kontroll

Ny organisering skal ivareta formelle strukturer for kommunenes (som eier) påvirkning på brann- og redningsvesenet.

12.2. Samlet oversikt over kriterier for valg av modell

Figur 49: Samlet oversikt over kritiske suksessfaktorer for organisering og dimensjonering.

DEL IV – VURDERINGER, ANBEFALINGER OG KONSEKVENSER

13. Analyse av modeller for organisering av fremtidens brann- og redningstjeneste

13.1. Innledning

Arbeidsgruppen har vurdert styrker og svakheter ved dagens organisering, og hva som skal til for å utføre oppgavene best mulig i et fremtidig brann- og redningsvesen. På flere områder mener arbeidsgruppen at det er behov for kompetanse/kompetansemiljøer, mannskap og utstyr som ikke kan ivaretas lokalt i hver kommune slik kommunestrukturen er i dag. Den økonomiske rammen vil ikke tillate dette, og etterspørselen etter kompetanse vil ikke kunne oppfylles. Det vil heller ikke være riktig å bygge opp spesialkompetanse på oppgavehåndtering for hendelser som skjer svært sjelden.

Videre er det noen oppgaver som fordrer en nærhet til befolkningen og risikoobjektene. Særlig viktig er den lokale håndteringsevnen. Som det fremgår over, er det helt avgjørende at brann- og redningsvesenet er lokalisert slik at det kan ytes rask førsteinnsats. Ved andre typer oppgaver er det en forutsetning at det er tilstekkelig tilgang på kompetanse/fagmiljøer og utstyr, som innebærer at organiseringen av denne typen oppgaver i større grad må regionaliseres eller plasseres sentralt noen steder.

Mobilitet i samarbeid med andre aktører er da en god måte å løse oppgavene på, for eksempel gjennom samarbeid og trening med luftambulansetjenesten og med Forsvarets helikopterkapasitet. Samtrening med skogbrannhelikopterberedskapen i den aktuelle beredskapsperioden kan også være viktig å få innarbeidet i et mobilitetskonsept for beredskapsordninger.

Arbeidsgruppen mener at kommunen utgjør en av bærebjelkene i det nasjonale samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Alle hendelser har en lokal tilhørighet som stiller lokalsamfunnet overfor store utfordringer. Kommunen skal ha risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner som er tilpasset de risikoer som er lokalt.

Brann- og redningsvesenet er kommunes viktigste redningsressurs og spiller en sentral rolle på det forebyggende området. Det er derfor også avgjørende at denne ressursen er organisert slik at den er best tilpasset de lokale forholdene for å kunne forebygge og håndtere hendelser best mulig.

Dette innebærer at det ved vurderingen av en fremtidig organisering også må legges til rette for at fremtidens organisering har bakgrunn i lokale utfordringer. Kommunene må gis tilstrekkelig handlingsrom for å kunne møte disse utfordringene.

De modellene som i det følgende vil bli vurdert, er derfor beskrevet på et overordnet nivå. Arbeidsgruppen mener at dette er en riktig tilnærming, og at dette vil gi et tilstrekkelig grunnlag for å kunne analysere dem opp mot de kriteriene for et fremtidig brann- og redningsvesen som fremgår av kapittel 12, og samtidig ivareta de lokale utfordringene.

Ved vurderingen av hvilke modeller som analyseres, har arbeidsgruppen innledningsvis vurdert om det kan tenkes modeller som innebærer flere organisasjoner innenfor samme geografiske område. Kan en eller flere modeller både ha en organisasjon lokalt og en organisasjon regionalt? Her kunne en tenke seg modeller hvor den lokale beredskapen, med noen forebyggende oppgaver, ble organisert som et eget brann- og redningsvesen lokalt, og hvor tilleggsinnsats og andre funksjoner som å analysere og lære ble organisert i regionale brann- og redningsvesen. En slik organisering vil gi store utfordringer og vil etter arbeidsgruppens mening være et brudd med flere av kriteriene. Det vil bli vanskelig å definere hvilke oppgaver som skal løses lokalt og regionalt. Hvis ansvaret for oppgaver tilfaller forskjellige forvaltningsnivåer, kan det bli utfordringer med å skape gode fagmiljøer som trekker i samme retning. Kommunenes påvirking på brann- og redningsvesenet kan vanskeliggjøres ved at kommunene må forholde seg til forskjellig organisasjoner. Slike modeller vil heller ikke kunne tilrettelegge for klare roller, ansvars- og styringslinjer.

Modellene som vil bli analysert og konsekvensvurdert, innebærer brann- og redningsvesen som én felles organisasjon, men med ulike størrelser. I dette ligger det at det skal være én leder av organisasjonen. Hvordan

regionen velger å organisere seg utover dette, må ligge til kommunene som eiere å gjennomføre. I dette ligger det videre at plassering av ressurser innenfor regionen må baseres på lokale risikovurderinger hvor lokale utfordringer spiller en viktig rolle.

Flere av de kriteriene arbeidsgruppen har kommet frem til, innebærer at en fremtidig organisering må tilrettelegge for forskjellig type kompetanse og fagmiljøer. På bakgrunn av det som fremgår over, er det kun den administrative tilhørigheten som det gis føringer om i modellene. I modellene vil det ikke bli vurdert fysisk tilhørighet og plassering av ressurser selv om responstiden vil legge klare føringer for plassering av beredskapen som skal ivareta førsteinnsatsen. Videre organisering må vurderes på bakgrunn av lokale forhold. Her er det likevel viktig at også den fysiske tilhørigheten vurderes, for å kunne etablere de fagmiljøer som arbeidsgruppen ser på som viktige kriterier for organiseringen av fremtidens brann- og redningstjeneste.

Av mandatet fremgår det at det er de samlede ressursene som benyttes i dag, som skal være førende. I dette ligger det ikke noe krav om økonomisk effektivisering av tjenesten. Modellene tar derfor utgangspunkt i at de samlede ressursene som i dag benyttes, forblir uendret. Dette innebærer for eksempel at brannstasjoner og lokaliseringen av disse ikke vil bli berørt i arbeidsgruppens forslag til nye modeller. Hvordan ressursene totalt sett skal benyttes, vil i neste omgang være opp til kommunene som eiere. Om, og i hvor stor grad det skal gis nasjonale føringer for disponeringen av ressursene/dimensjonering, vil bli behandlet i kapittel 14.

13.2. Beskrivelse av modellene

Som beskrevet over har arbeidsgruppen gjort et valg om at fremtidens brann- og redningstjenester skal organiseres som én organisasjon med én leder. Alternativene som i det følgende vil bli analysert opp mot kriteriene, vil derfor kun variere med tanke på størrelsen på organisasjonen. Det vil bli presentert tre modeller for den videre analyse.

For å få en grovoversikt over hva modellene vil ha av ressurser, har arbeidsgruppen på bakgrunn av innrapporteringer av ressurser til DSB for 2011 beskrevet en kort ressursoversikt for hver modell. Det er lagt inn tabeller under hver modell med et anslag på hvor mange ansatte det vil være knyttet til beredskap og forebygging etter dagens regelverk. Det vil bli brukt eksempler fra dagens brann- og redningsvesen. Ressursoversikten vil bygge på hvordan dimensjoneringen er i dag.

Det er viktig å presisere at dette er cirkatall, og kun ment som en oversikt over omfanget av modellene, og som hjelp når modellen skal analyseres opp mot kriteriene. Det må også tas høyde for underrapporteringer av ressurser til DSB.

Felles for alle modellene vil være at nødalarmeringssentralene (110-sentraler) skal dekke et større geografisk område og flere innbyggere enn i dag. På bakgrunn av de vurderingene som er gjort i denne studien og de kriterier som er lagt, mener arbeidsgruppen at 400 000 som befolkningsgrunnlag er et minimum. Arbeidsgruppen ser det som viktig å presisere at bemanning i disse sentralene må være minimum tre årsverk på dagtid og to årsverk om natten.

13.2.1. Modell 1

Modell 1 innebærer at det blir 18–19 brann- og redningsvesen, avhengig av om Oslo og Akershus skal være selvstendig eller slås sammen. Grensene for disse vil følge de allerede etablerte fylkesgrensene. Arbeidsgruppens begrunnelse for denne modellen er at det må analyseres en organisasjon som er betraktelig større enn de fleste av dagens brann- og redningsvesen, og at de allerede etablerte administrative fylkesgrenser er et naturlig utgangspunkt for denne modellen.

Anslag over hvor mange ansatte det vil bli i brann- og redningsvesenene i modell 1:

	Største brann- og redningsvesen[127]	Minste brann- og redningsvesen[128]
Årsverk beredskap	340 (590)	65
Årsverk forebygging	50 (100)	10–15

Tabell 16: Antall ansatte i modell 1.

Modell 1 innbefatter også nødalarmeringssentraler som beskrevet under punkt 13.2.

13.2.2. Modell 2

Modell 2 innebærer en organisering som skal dekke minst 100 000 innbyggere eller følge fylkesgrensene. Grensen for organisasjonen skal ikke komme i strid med allerede etablerte administrative grenser.

Bakgrunnen for kriteriene for denne modellen er det som Finland la til grunn ved sin siste omorganisering. Finland hadde i tillegg til krav om minst 100 000 innbyggere krav om at ny organisering skulle følge allerede etablerte administrative grenser, og krav om at ny organisering skulle ha minst 100 heltidsansatte. For Norges del vil kravet om 100 heltidsansatte ikke være aktuelt som et alternativt tilleggskriterium, fordi ingen av dagens brann- og redningsvesen som dekker under 100 000 innbyggere, er i nærheten av å ha 100 heltidsansatte. På bakgrunn av dagens dimensjonering er det ingen "regioner" på under 100 000 innbyggere som har flere enn 100 heltidsansatte. I tillegg til at Finland er sammenliknbart med Norge på mange måter, gir denne modellen en mulighet for de størst befolkede fylkene til å organisere brann- og redningstjenesten i noen mindre organisasjoner. Modell 2 vil kunne bli lik modell 1, men gir en fleksibilitet innenfor de største fylkene.

Som grunnlag for analysen av modellen opp mot kriteriene nedenfor vil det bli lagt til grunn at denne modellen vil innebære flere brann- og redningsvesen enn i modell 1. Denne tilnærmingen blir riktig for å kunne skille modellene og vise spennet i dette modellforslaget, fra en organisering som følger fylkesgrensene (lik modell 1), til at fylker med mer enn 200 000 innbyggere kan få flere brann- og redningsvesen.

Som grunnlag for analysen legges det til grunn at modellen vil innebære et sted mellom 30 og 40 brann- og redningsvesen.

Anslag over hvor mange ansatte det vil bli i brann- og redningsvesenene i modell 2:

	Brann- og redningsvesen med ca. 100 000 innbyggere[129]
Årsverk beredskap	75
Årsverk forebygging	12

Tabell 17: Antall ansatte modell 2.

Modell 2 innbefatter også nødalarmeringssentraler som beskrevet under punkt 13.2.

[127] Oslo. Tall i parentes hvis Oslo og Akershus slås sammen.
[128] Finnmark.
[129] Vestfold interkommunale brannvesen IKS som eksempel.

13.2.3. Modell 3

Modell 3 innebærer en organisering som sikrer at et brann- og redningsvesen dekker minst 20 000 innbyggere. Grensen for organiseringen bør ikke være i strid med allerede etablerte administrative grenser.

Denne modellen gir det klart største antall brann- og redningsvesen. Arbeidsgruppen analyserer med modell 3 en organisering som i større grad er lik dagens. Kriteriet på minst 20 000 innbyggere gir et utgangspunkt for hva arbeidsgruppen ser på som et minimum av størrelse for å kunne imøtegå flere av de kriteriene som er oppstilt. For eksempel vil dette med bakgrunn i dagens dimensjonerende regelverk uansett gi mer enn ett årsverk hva gjelder forebyggende arbeid.

Som for modell 2 er det vanskelig å si konkret hvor mange brann- og redningsvesen denne modellen vil gi, siden kriteriet er oppgitt som et minimum. I denne modellen vil størrelsen på brann- og redningsvesenene variere veldig.

Vi kan her fortsatt legge til grunn at de store vil bli værende, men det vil bli mange små brann- og redningsvesen. Fortsatt vil kun åtte brann- og redningsvesen dekke mer enn 100 000 innbyggere og bare tre mer enn 250 000.

Analysen av denne modellen vil ha som grunnlag at de minste brann- og redningsvesen ikke vil være større enn at de dekker et befolkningsgrunnlag på 20 000.

Som grunnlag for analysen av modellen opp mot kriteriene nedenfor vil det bli lagt til grunn at denne modellen vil innebære mellom 100 og 150 brann- og redningsvesen.

Anslag over hvor mange ansatte det vil bli i de minste brann- og redningsvesenene i modell 3:

	Brann- og redningsvesen med ca. 20 000 innbyggere[130]
Antall ansatte beredskap deltid	13
Årsverk forebygging	3

Tabell 18: Antall ansatte modell 3.

Modell 3 innbefatter også nødalarmeringssentraler som beskrevet under punkt 13.2.

[130] Grimstad brann- og feiervesen som eksempel.

13.3. Samfunnsøkonomisk og administrativ konsekvensanalyse

Arbeidsgruppen har innhentet en samfunnsøkonomisk analyse av de foreslåtte modellene, utarbeidet av firmaet Oslo Economics. I rapporten er det også vist til den samfunnsøkonomiske analysen som ble innhentet av DSB i tilknytning til 110-sentralene fra firmaet Analyse & Strategi. Begge rapportene ligger vedlagt som vedlegg 1 og 2.

Av analysen fra Oslo Economics gjengis her en oversikt over alternativene som er analysert, og konklusjonen.

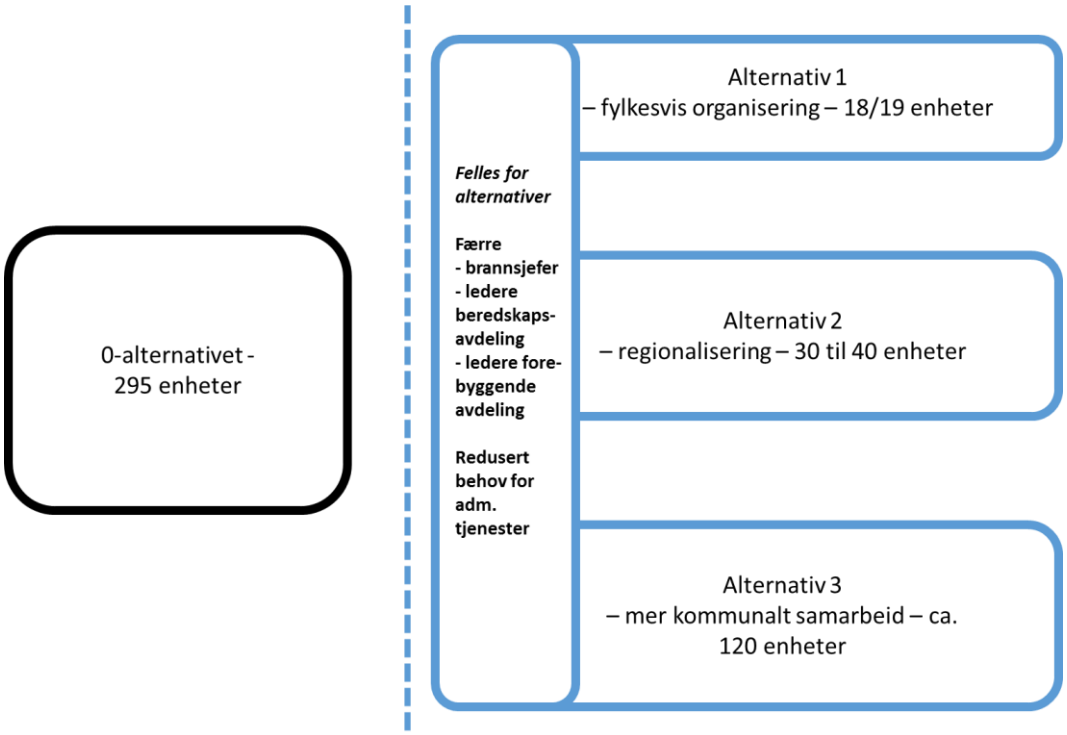

"Alle alternativene medfører redusert behov for personellressurser knyttet til administrasjon. Beregnet netto nåverdi av innsparingen er etter våre estimater fra i overkant av 200 mill. kroner til i underkant av 400 mill. kroner for en analyseperiode på 10 år.

Mer kommunalt samarbeid vil også bidra til økt kompetanseoverføring og mer robust bemanning med flere ansatte å spille på.

Større geografiske områder for brann- og redningstjenesten vil på den annen side medføre organisatoriske utfordringer ved at den fysiske avstanden mellom ledelse og ansatte i brann- og redningstjenesten blir større. Større avstand gir trolig økte driftsutgifter på grunn av lengre kjøreavstander for personell som arbeider med forebyggende arbeid og informasjonsvirksomhet.

Ut i fra en samlet vurdering av personellressurser, kostnader ved omorganisering, kompetanse, brannvesenets robusthet og virkninger som følge av geografi og areal, anbefales «Alternativ 2 – Regionalisering av brann- og redningsvesen». Tiltaket vil gi kommunene føringer om i større grad å utvide brann- og redningsvesenet nedslagsfelt sammenliknet med i dag. 286 brannvesen vil berøres av et slikt tiltak, og man får trolig i overkant av 30 brann- og redningsvesen på landsbasis. Tiltaket gir fleksibilitet for kommunene ved at ett av to kriterier for utforming av brann- og redningsvesen velges: minst 100 000 innbyggere eller at det følger fylkesgrenser. For enkelte fylker kan alternativet derfor være sammenfallende med «Alternativ 1 – Fylkesvis organisering».

Selv om personellkostnader i størst grad frigjøres i alternativ 1, vurderes ulempene knyttet til store geografiske avstander i flere fylker å være betydelige i dette alternativet. Denne virkningen er særlig

vektlagt i vurderingen. Ulike deler av store fylker kan også ha svært forskjellige utfordringer, og dermed også ulikt risikobilde, og dette kan være vanskelig å ivareta i et samlet brann- og redningsvesen for fylket. Den ikke-prissatte kostnaden knyttet til areal og geografi er særlig aktuell for de tre nordligste fylkene som er store i utstrekning. Ulempen ved at den geografiske avstanden blir stor kan også være av betydning for fylker på Vestlandet og i Midt-Norge. Innad i et fylke kan også risikobildet være forskjellig. Dette kan tale for at andre kriterier for utforming av brann- og redningsvesenet legges til grunn i disse fylkene.

For alternativ 1 vurderes 19 (Oslo som et eget brann- og redningsvesen – 1a) og 18 brann- og redningsvesen (Oslo slås sammen med Akershus – 1b).

Tabellene oppsummerer funnene fra analysen. For den prissatte virkningen frigjorte personellressurser gjengis vårt beste anslag og et usikkerhetsintervall (i parentes)

Oppsummering vurderte virkninger, tall i mill. kroner

	Alternativ 1a	*Alternativ 1 b*	*Alternativ 2*	*Alternativ 3*
Frigjorte personellressurser (administrasjon)	*371 (320-420)*	*373 (320-420)*	*340 (300-390)*	*210 (180-240)*
Økte kostnader ved omorganisering	*-(-)*	*-(-)*	*-*	*-*
Bedre kompetanse	*+++(+)*	*+++(+)*	*+++*	*++*
Mer robuste brannvesen	*++ (+)*	*++ (+)*	*++*	*+*
Geografi og areal	*---*	*---*	*--*	*-*
Salg av tilleggstjenester	*0*	*0*	*0*	*0*

Analysen viser at det er potensial for å frigjøre personellressurser til administrasjon. Dersom frigjorte ressurser brukes til å løse flere oppgaver i brann- og redningsvesenet kan dette på lengre sikt bidra til økt kvalitet på brann- og redningsvesenets tjenester."

Samfunnsøkonomisk analyse av 110-sentralene

Når det gjelder den samfunnsøkonomiske analysen av forslaget til organisering av nødalarmeringssentralene, fremgår det følgende av rapporten fra Oslo Economics:

"Det foreliggende forslaget om ny organisering av 110-sentralene har allerede vært gjenstand for en samfunnsøkonomisk analyse utarbeidet av Analyse og Strategi.[131] Oslo Economics har gått gjennom analysene og resultatene i rapporten fra Analyse og Strategi på et overordnet nivå. Vurderingen vår er at konklusjonene i rapporten er rimelige og godt funderte."

Arbeidsgruppen vil påpeke at forslaget om ny organisering av 110-sentralene ikke er identisk med forslaget som er vurdert i den samfunnsøkonomiske analysen til Analyse & Strategi. Konsekvensen av at de to forslagene i form av antall sentraler vil likevel være tilnærmet det samme, slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene i rapporten i stor grad også vil være gjeldende for forslaget for organisering av nødalarmeringssentralene til arbeidsgruppen. Av rapporten til Analyse & Strategi gjengis i det følgende sammendrag:

"Den samfunnsøkonomiske analysen skal få frem nytte og kostnader av tiltaket målt opp mot basisalternativet som representerer en videreføring av dagens 110-regioner. Mange av nytte- og kostnadsvirkningene knyttet til en omstrukturering av 110-regionene er vanskelige å verdsette i monetære verdier. Disser verdiene er derfor verdsatt kvalitativt.

Den samlede vurderingen av forslaget om å omorganisere 110-regionene er at det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt. Selv om det vil være noen avviklingskostnader for de sentraler som nedlegges, vil reduksjonen i antallet 110-sentraler gi betydelige besparelser knyttet til at det totale antallet årsverk reduseres. Besparelsen knyttet til antall årsverk estimeres å utgjøre 675 mill kr.

[131] Analyse & Strategi og A-2 (2013): *Samfunnsøkonomisk analyse i tilknytning til 110-regionene*.

DSBs målsetning med omorganiseringen av 110-regionene er å skape sterke og robuste brann- og redningsfaglige 110-sentraler. For å oppnå dette ønsker DSB en profesjonell og mer rendyrket nødmeldetjeneste. Ved en omorganisering av 110-regionene og sentralene vil det trolig bli slik at noe mer av den ledige kapasiteten for operatørene blir fylt med disse «kjerneoppgavene». Det er imidlertid usikkert hvor stor denne effekten er. Selv om det er vanskelig å konkludere med sikkerhet hva måloppnåelsen til tiltaket vil bli, mener vi allikevel at en omorganisering vil fremtvinge et relativt sett større fokus på de lovpålagte tjenestene.

Det vil også bli betydelige reduksjoner i andre driftskostnader når man reduserer antallet 110-sentraler. Et av hovedargumentene mot en omorganisering er ellers at avstanden mellom operatør og dem operatøren skal betjene øker, og at operatørenes eventuelle lokalkunnskap dermed får mindre betydning. For det første viser våre intervjuer at ikke alle er samstemt i dette resonnementet om at avstand er viktig. Vi mener dessuten at innføringen av ny teknologi vil avbøte for den lokalkunnskapen operatørene eventuelt mister. I vår analyse har det også kommet frem at det ved større sentraler gjennomsnittlig sett vil være en større minimumsbemanning, og at man dermed vil ha en større, grunnleggende beredskap og kapasitet til å håndtere større hendelser og katastrofer.

Vi har i vår analyse sett på lønnsomheten i å redusere antallet 110-sentraler utenom Oslofjord-området, fra 14 til 7. Selv om vi i vår utredning ikke har vurdert mulige nytteeffekter av en omorganisering av de 5 110-regionene i Oslofjord-området, er det grunn til å anta at virkningene vil ha samme karakter for disse – og at det altså ligger et ytterligere betydelig økonomisk potensial ved en omorganisering i dette området."

Dette innebærer etter arbeidsgruppens mening at både de alternative modellene for valg av organisering av brann- og redningsvesenet og forslaget til organisering av nødalarmeringssentralene innebærer et betydelig potensial for effektivisering.

13.4. Arbeidsgruppens analyse av modellene mot kriteriene

13.4.1 Analysere og lære

Tilrettelegge for gode fagmiljøer
I kapittel 12 ble det beskrevet hvordan arbeidsgruppen mener fremtidens brann- og redningstjeneste trenger gode analysemiljøer som kan analysere tilgjengelige data som grunnlag for risikoutvikling, samt miljøer med kompetanse på brannutredning og evaluering. Arbeidsgruppen mener at alle modellene vil skape grunnlag for større og bedre fagmiljøer enn det gjennomgående er i dag. Flere brann- og redningsvesen vil ha mulighet til å utvikle og ansette kompetanse knyttet til analyse, evaluering og annen utredning. Samtidig tror arbeidsgruppen at dette i utgangspunktet vil være enklere i de to modellene med de største enhetene, enn i modell 3. I brann- og redningsvesen som ikke dekker mer enn 20 000 innbyggere, vil det fortsatt være svært vanskelig å ha nok ansatte til å skape gode fagmiljøer knyttet til analyse, rapportering og læring.

Tilrettelegge for sammenliknbar faktabasert kunnskapsutvikling på tvers av enheter
Norge er et lite land med relativt få hendelser, særlig i mindre kommuner. Arbeidsgruppen mener at kunnskapsutvikling derfor er avhengig av erfaringsdeling på tvers for at vi skal få et kunnskapsdrevet brann- og redningsvesen. Dette er etter arbeidsgruppens mening enklere å få til dersom enhetene har en viss størrelse, og det ikke er for store forskjeller i størrelse, organisering, funksjoner og kompetanse. Alle de tre modellene tar noen steg vekk fra dagens fragmenterte og forskjelligartede brann- og redningsvesen – og viser veg mot større og mer like enheter. Dette vil etter arbeidsgruppens mening gi bedre grunnlag enn i dag for å skape sammenliknbar faktabasert kunnskapsutvikling på tvers av enheter og sektorer.

I alle modellene vil det imidlertid trolig fortsatt være betydelige forskjeller i størrelse, kompetanse og organisering mellom enhetene. Størst blir forskjellene i modell 3.

Tilrettelegge for deltagelse i utarbeidelse av ROS og beredskapsplaner i kommuner og fylker
Større og bedre fagmiljøer knyttet til ROS og analyse tilrettelegger for at kommuner og fylker vil bruke denne kompetansen i utarbeidelsen av ROS-analyser og beredskapsplaner. Det er grunn til å tro at modell 1 og 2 tilrettelegger best for deltagelse i regional planlegging, fordi brann- og redningsvesenet da får relativt like grenser og samme størrelse som fylkene. Mange av disse enhetene vil imidlertid måtte forholde seg til et stort antall kommuner i eget ansvarsområde. Deltagelse i kommunale prosesser kan slik isolert sett være enklere i modell 3, hvor det gjennomgående trolig vil være færre kommuner å forholde seg til. På den andre siden vil sannsynligvis fagkompetansen være mindre i de brann- og redningsenhetene som dekker én eller noen få kommuner.

Etter arbeidsgruppens mening vil alle de tre modellene tilrettelegge for bedre deltagelse enn dagens organisering, men det er vanskelig å vurdere forskjeller mellom modellene.

Stort nok befolkningsgrunnlag/areal for å gi hendelser av et gitt antall
Det er, etter arbeidsgruppens mening, nødvendig med et visst antall hendelser for å kunne gjennomføre analyser og sikre læring på bakgrunn av disse. Alle modellene gir bedre analysegrunnlag enn i dag. Modell 1 og 2 sikrer et større antall hendelser å lære fra pr. brann- og redningsvesen enn med modell 3.

Samlet vurdering analyse og læring
Arbeidsgruppen mener at alle modellene i større grad enn i dag tilrettelegger for analyse, læring og kunnskapsutvikling i brann- og redningsvesenet, fordi de minste enhetene blir større. På grunn av at det i modell 1 og 2 gjennomgående blir større fagmiljøer, mener arbeidsgruppen at disse klart gir større mulighet til å ivareta kriteriene enn modell 3.

13.4.2 Forebygge

Tilrettelegge for gode og robuste fagmiljøer
Arbeidsgruppen legger i denne rapporten vekt på samlet kompetanse innen informasjon/kommunikasjon, risikoanalyser, virkemiddelbruk, jus, brannteknisk, farlige stoffer, elektrisitet, feiing, kulturverdier og kritiske samfunnsfunksjoner for å skape en slagkraftige forebyggende virksomhet. Å skape slike enheter vil naturligvis avhenge av flere faktorer enn bare organisasjonens størrelse. Alle modellene som legges frem i denne rapporten, vil gi mulighet til å samle forebyggende miljøer og øke kompetansen på sentrale områder. Likevel er det, etter arbeidsgruppens mening, store forskjeller mellom modell 1 og 2 på den ene siden, og modell 3 på den andre siden knyttet til dette området. De minste enhetene i modell 3 vil trolig fortsatt være for små til å ha bred og dyp nok kompetanse på disse områdene.

Tilrettelegge for lokalkunnskap eller tilstedeværelse
Arbeidsgruppen mener at fremtidig organisering også må legge til rette for lokal tilstedeværelse og ivareta nødvendig lokalkunnskap knyttet til det forebyggende arbeidet. Dette kan gjøres på ulike måter, og er mulig å ivareta i alle de tre modellene. Samling i større fagmiljøer kan både innebære at de forebyggende kreftene samles fysisk, eller de kan som i dag lokaliseres på ulike steder, men samles felles administrativt. Ingen av de foreslåtte modellene gir, etter arbeidsgruppens mening, i utgangspunktet bedre lokalkunnskap eller tilstedeværelse enn dagens organisering, dette må i tilfelle løses innenfor de nye organisasjonene. Isolert sett kan det etter arbeidsgruppens mening være enklere i en mer desentralisert og lokal organisering som modell 3 enn i modell 1 og 2.

På den andre siden vil alle tre modellene i større grad enn i dag legge til rette for profesjonell distanse knyttet til myndighetsutøvelsen til brann- og redningsvesenet. Modell 1 og 2 kan også legge til rette for større profesjonalitet i bruken av lokalkunnskapen.

Tilrettelegge for deltagelse i kommunale prosesser
Både innenfor helse og omsorg, planprosesser, sosialtjenesten og plan- og bygningstjenesten er det helt sentralt at brann- og redningsvesenet har en god og tett kontakt med resten av kommunen. Isolert sett kan man tenke seg at dette er enklere å få til jo færre kommuner det enkelte brann- og redningsvesenet må forholde seg til, og at det vil

være mer krevende for store brann- og redningsvesen som dekker mange kommuner, å oppnå denne deltagelsen og kommunikasjonen med kommune. Det er liten grunn til å tro at organisering i større enheter slik de tre modellene legger opp til, i seg selv skal kunne gi bedre deltagelse i kommunale prosesser. Dette må håndteres gjennom andre løsninger.

Tilrettelegge for samvirke/samarbeid med andre aktører på det forebyggende området
Ny organisasjonsmodell bør tilrettelegge for at brann- og redningsvesenet kan ha et effektivt og godt samarbeid knyttet til forebygging med andre aktører som DLE, kulturminnemyndigheter og Statens vegvesen. Dette er organisasjoner som dekker dels betydelig større områder enn de fleste av dagens brann- og redningsvesen. Alle de tre modellene vil tilrettelegge for bedre samarbeid med disse aktørene enn i dag. Særlig modell 1, men også modell 2 vil ha større samsvar i organisering med disse enhetene enn brann- og redningsvesen som dekker områder med 20 000 innbyggere.

Tilrettelegge for nasjonalt forebyggende oppgaver
Det vil også i fremtiden være behov for felles koordinerte forebyggende oppgaver og aktiviteter som dekker alle brann- og redningsvesen nasjonalt. Etter arbeidsgruppens mening vil modell 1 trolig tilfredsstille dette kriteriet på en best mulig måte. Fra nasjonalt hold vil det, etter arbeidsgruppens mening, være enklere å få til nasjonale tiltak og samordning når dette er nødvendig, jo færre organisasjonsenheter og forebyggende miljøer det er. Modell 1 vil derfor trolig tilfredsstille dette kriteriet på en best mulig måte.

Samlet vurdering forebygging
Vurderingen av kriteriene for forebygging opp mot modellene gir ikke et entydig svar på hvilken modell som er best egnet. Hvilken modell som foretrekkes, vil avhenge av om man mener at robuste fagmiljøer og samarbeid med statlige myndigheter på den ene siden, eller lokal tilstedeværelse og deltagelse i kommunale prosesser på den andre siden, er det viktigste for kvaliteten i det forebyggende arbeidet. Arbeidsgruppen mener at begge deler er viktig, men at uten robuste fagmiljøer med både dybde- og breddekompetanse får man heller ikke utnyttet fordelene med den lokale tilstedeværelsen godt nok. Arbeidsgruppen mener derfor at modell 1 og 2 gir større muligheter til å drive en bedre forebyggende virksomhet enn i modell 3 og enn i dagens løsning.

13.4.3 Forberede og håndtere

Tilrettelegge for at personell og tilstrekkelig utstyr kan lokaliseres slik at krav til responstid innfris
Arbeidsgruppen legger til grunn at førsteinnsatsen knyttet til håndtering av hendelser fortsatt skal være lokalisert spredt utover landet, slik at nasjonale krav til responstid kan innfris. Dette vil gjelde for alle de tre modellene, og det er derfor ikke forskjeller mellom dem ut fra dette kriteriet.

Tilrettelegge for tilgang til tilstrekkelig utstyr og robuste kompetansemiljøer for å kunne håndtere komplekse og store hendelser
Arbeidsgruppen mener at fremtidens organisering av brann- og redningsvesenet må legge til rette for at det samles spesialkompetanse og utstyr på utpekte sentrale steder, som kan bistå førsteinnsatsen ved komplekse og store hendelser. Koordinering og oppbygging av slike miljøer vil, etter arbeidsgruppens mening, være enklere å få til jo færre og større brann- og redningsvesen det er. Slike enheter vil kunne vurdere risiko og se ressursene som brukes innenfor et større geografisk område i sammenheng, og ha økonomiske muskler til å bygge opp nødvendig kompetanse og utstyr.

Igjen vil alle modeller potensielt kunne tilrettelegge for dette bedre enn dagens organisering. Arbeidsgruppen mener likevel at særlig modell 1, men også modell 2, gir større muligheter for å bygge kompetansemiljøer som kan håndtere komplekse og store hendelser, enn modell 3.

Gode og robuste fagmiljøer for nødalarmeringssentraler
Alle tre modellene innebærer samme organisering av nødsentraler. Det vil derfor ikke være forskjell mellom modellene knyttet til kriteriet om gode og robuste fagmiljøer for nødalarmeringssentraler.

Tilrettelegge for enhetlig og effektiv ledelse av hendelser
Enhetlig og effektiv ledelse av hendelser er etter arbeidsgruppens mening helt sentralt for håndtering, særlig når det gjelder hendelser som involverer mange beredskapsaktører og/eller som krysser grenser for ansvarsområdet til et brann- og redningsvesen. Arbeidsgruppen legger ELS til grunn, og at dette skal foregå innenfor det som til enhver tid er definert som lokal redningssentrals ansvarsområde. ELS-prinsippene fungerer også med dagens organisering. Det er imidlertid grunn til å tro at samordnet ledelse isolert sett er enklere å få til i større enheter, der det vil være færre hendelser som krysser ansvarsområdet for den enkelte brann- og redningstjeneste. Selv om forskjellene kanskje ikke er veldig store, mener arbeidsgruppen derfor at dette kan være enklere å få til i modell 1 og 2 enn i modell 3.

Tilrettelegge for best mulig samhandling/samarbeid med andre beredskapsaktører
Arbeidsgruppen legger stor vekt på at ny organisering må legge til rette for at brann- og redningsvesenet kan ha effektiv samhandling med andre sentrale beredskapsaktører som politi, helse, Sivilforsvaret, Kystverket og Fylkesmannen. Selv om vi vet at slikt samarbeid i det store fungerer godt også i dag, mener arbeidsgruppen at det er enklere å få til samhandling/samvirke med aktører når de har mest mulig felles grenser og ansvarsområder. Alle de tre foreslåtte modellene gir en retning mot større grad av samsvar med ansvarsområdene til andre aktører, men dette vil være klarest i modell 1 og delvis 2 enn i modell 3.

Tilrettelegge for en organisering som gir godt grunnlag for samarbeid mellom nødalarmering og brannberedskap
Forslaget til modell for nødalarmering gir større og færre nødalarmeringssentraler enn i dag. Dette gir isolert sett flere brann- og redningsvesen å forholde seg til enn i dag. Arbeidsgruppen mener at Nødnett og ny teknologi gjør at slikt samarbeid vil fungere godt også med mange brann- og redningstjenester, men at dette potensielt kan være lettere å få til jo større samsvar det er mellom antall og grenser for brann- og redningsvesenet og nødalarmeringssentralene. Arbeidsgruppen mener derfor at dette kriteriet kan være noe enklere å oppnå i modell 1 og delvis 2 enn i modell 3.

Tilrettelegge for kompetanse og lokalkunnskap hos mannskapene
Tilstrekkelig kompetanse og faglig utvikling for mannskapene vil fortsatt være viktig for å sikre en tilfredsstillende håndtering av hendelser. For å kunne håndtere de fleste typer hendelser i førsteinnsats må de ha kompetanse på ulike felt. Alle modeller kan potensielt tilrettelegge for at dette blir bedre enn dagens organisering ved at man får større brann- og redningsvesen. Dette gir større handlingsrom, både når det gjelder kompetanse og kompetanseutvikling. Arbeidsgruppen mener at modell 1 og 2 vil kunne oppfylle kriteriet noe bedre enn modell 3. Lokalkunnskap om områdene de arbeider innenfor, kan også være viktig for å håndtere mange situasjoner. Selv om lokalkunnskap vil bli sikret i alle modeller, kan det innvendes at oppmerksomheten i organisasjonen løftes noe fra det lokale til det regionale i større enheter. Arbeidsgruppen mener likevel ikke at dette innebærer store forskjeller knyttet til ivaretakelse av kriteriet.

Samlet vurdering forberedelse og håndtering
Selv om den sentrale beredskapen i form av førsteinnsats skal lokaliseres som i dag uavhengig av modell, mener arbeidsgruppen at alle de tre modellene legger til rette for at brann- og redningsvesenet samlet sett kan forberede og håndtere hendelser på en enda bedre måte enn i dag. Hensynet til å kunne bygge spesialkompetanse, ha spesialutstyr og til å samvirke med de andre store nødetatene veier for at arbeidsgruppen mener at modell 2 og særlig modell 1 tilrettelegger for en enda bedre beredskap enn modell 3.

13.4.4 Økonomi

Ny modell må tilrettelegge for mest mulig effektiv bruk av de samlede ressursene til brann- og redningsvesenet
En ny organisering må etter arbeidsgruppens mening legge til rette for at de samlede ressursene til brann- og redningsvesenet brukes på en mest mulig effektiv måte. Oslo Economics har, på vegne av arbeidsgruppen, utarbeidet en samfunnsøkonomisk analyse av ny organisering av brann- og redningsvesenet, se vedlegg. I analysen er anslåtte frigjorte personellkostnader til administrasjon prissatt for de tre modellene. I tillegg er det vurdert kostnader knyttet til omorganisering og driftsutgifter som følge av større geografiske avstander, men disse effektene er ikke prissatt. Eventuelt økte kostnader som følge av fremtidig nødvendig kompetanseheving er ikke vurdert.

Det er et stort potensial for å frigjøre ressurser i form av reduserte personellkostnader til administrasjon i alle de tre alternativene. Alle modellene er derfor innenfor dagens kostnadsrammer. Størst er gevinstene ved modell 1 og 2, og minst i modell 3. I et tiårsperspektiv anslår Oslo Economics med en betydelig usikkerhet at ved modell 1 kan det frigjøres ressurser i en størrelsesorden 370 mill. kroner, 340 mill. kroner ved modell 2 og 210 mill. kroner ved modell 1.

Kostnadene knyttet til *omorganisering* vurderes som små i alle modellene, men noe større i modell 1 enn i modell 2 og 3. Oslo Economics vurderer videre at kostnadene pr. innbygger vil øke jo større geografisk område brann- og redningsvesenet dekker, fordi økte reisekostnader kan skape behov for personellressurser. Alle modellene vil gi økte kostnader sammenliknet med i dag, men størst økning i modell 1, minst i modell 3.

De mulige effektiviseringsgevinstene ved personellkostnader til administrasjon vurderes høyere enn mulige økte utgifter til omorganisering og økte kostnader som følge av større geografiske avstander. På bakgrunn av den samfunnsøkonomiske analysen som er utarbeidet, mener dermed arbeidsgruppen at modell 1 og 2 gir større mulighet for å oppfylle kriteriet om mest mulig effektiv bruk av de samlede ressursene enn modell 3.

13.4.5 Ledelse

Tilrettelegge for ledelse på heltid
Ledelse på heltid, både knyttet til brannsjef, forebygging og håndtering krever større enheter enn de små brann- og redningsvesenene vi har mange av i dag. Etter arbeidsgruppens mening vil alle modeller gi organisasjoner av en slik størrelse at det vil være naturlig med heltidsledelse. Knyttet til dette kriteriet er det derfor ikke vurdert store forskjeller mellom modellene.

13.4.6. Ansvar og styring

Tilrettelegge for klare roller, ansvar og styringslinjer i organisasjonen
En organisering som tilrettelegger for klare roller, ansvar og styringslinjer er, etter arbeidsgruppens mening, en helt sentral forutsetning for at vi skal lykkes med videre utvikling av brann- og redningsvesenet. Når alle modellene innebærer en gjennomgående styringslinje i en organisasjon, med en brannsjef på toppen av hver brann- og redningstjeneste, legger alle modellene til rette for at det er tydelig hvem som er ansvarlig, og gir mulighet for klare styringslinjer i organisasjonen. Hvordan dette blir organisert nedover i de nye organisasjonene, må være opp til lokale behov og ledelse å bestemme. Arbeidsgruppen ser at dette kan bli krevende i brann- og redningsvesen som dekker mange kommuner i et stort geografisk område, mange brannstasjoner og med lange avstander.

Forslaget til ny modell for organisering medfører at alle brann- og redningsvesenene blir betraktelig større enn de er i dag. De vil både dekke store arealer og ha svært ulik geografi. Dette kan medføre særlige utfordringer. Både avstanden mellom brannsjef og ansatte, og avstanden til publikum vil kunne bli stor. Den lokale beredskapen (førsteinnsatsen) vil fortsatt ha en lokal tilstedeværelse, men distansen til publikum kan bli en særlig utfordring ved oppgaver som i større grad vil kunne bli regionalisert. Særlig vil dette være aktuelt ved oppgaver relatert til det å forebygge (inkludert feietjenesten).

Arbeidsgruppen mener likevel at dette vil kunne håndteres. Ny infrastruktur (veg og kommunikasjon) innebærer at de geografiske barrierene i fremtiden vil virke mindre begrensende enn i dag. Allerede i dag er det samarbeidende

brann- og redningsvesen som allerede dekker store arealer og forskjelligartet geografi, og hvor det synes som om dette håndteres.

13.4.7 Demokrati, styring og kontroll

Ny organisering skal ivareta formelle strukturer for kommunenes påvirkning som eier på brann- og redningsvesenet
Arbeidsgruppen har i sin utvikling og vurdering av aktuelle modeller vært veldig bevisst på at brann- og redningsvesenet fortsatt skal være en kommunal tjeneste, og at kommunene derfor fortsatt må sikres eierskap, folkevalgt styring og nødvendig innflytelse på brann- og redningsvesenet. Modellene, slik de er skissert her, inneholder ingen forslag til hvordan de formelle styringsprosessene mellom kommunene og brann- og redningsvesenet skal være i de nye organisasjonene. Dette må utredes på et senere tidspunkt. Vi vet at demokratisk påvirkning, styring og kontroll i dag løses på ulike måter i kommuner som har felles brann- og redningsvesen, gjennom formelle regler og avtaler (eksempelvis etter lov om interkommunale selskaper og etter kommunelovens bestemmelser). Dette er det mulig å få til i alle de tre modellene.

Arbeidsgruppen mener likevel at så lenge vi har så mange kommuner som i dag, er det vanskeligere å ivareta hensyn til demokrati, styring og kontroll i brann- og redningsvesen i store enheter som dekker et stort antall kommuner, enn i organisasjoner som dekker én eller flere kommuner. Dette innebærer at ingen av de tre modellene i utgangspunktet legger til rette for at dette kriteriet blir bedre hensyntatt enn i dag. Av de tre foreslåtte modellene vil modell 3 gi større muligheter for at landets 428 kommuner har mer direkte styring og kontroll med brann- og redningsvesenenes tjenesteyting som en av de tre nødetatene, enn i de to andre modellene. Dagens mekanismer for eierstyring i avtaler for interkommunalt samarbeid kan motvirke dette.

13.4.8 Samlet vurdering av modellene opp mot hverandre

Analysen av modellene opp mot de ulike kriteriene over viser at alle de tre modellene gir grunnlag for at brann- og redningsvesenet *bedre enn i dag* kan tilrettelegge for analyse, læring og kunnskapsutvikling, robuste og gode fagmiljøer knyttet til forebygging, og å bedre forberede og håndtere hendelser. Dette betyr svært mye av det som gjelder kvaliteten på og den faglige utviklingen av brann- og redningsvesenet. I tillegg viser den samfunnsøkonomiske analysen at alle modellene gir et betydelig potensial for å bruke de økonomiske ressursene på en mer effektiv måte. Samlet sett gir dette vektige argumenter for å endre dagens organisering i retning av større brann- og redningsvesen. Det er bare for noen få av kriteriene at ingen av modellene etter arbeidsgruppens mening i utgangspunktet legger til rette for bedre løsninger enn i dag. Dette gjelder først fremst kriteriene for demokrati, styring og kontroll og deltagelse i kommunale prosesser. Her må det etableres gode løsninger for å ivareta de formelle strukturene for kommunenes påvirkning som eier av brann- og redningsvesenet, og å sikre deltagelse i kommunale prosesser. Dette mener arbeidsgruppen er fullt mulig å få til i alle de tre modellene.

Arbeidsgruppen mener likevel at det er store forskjeller *mellom* de tre modellene ut fra i hvilken grad de ivaretar kriteriene for valg av ny modell. Analysen over viser at modell 1 og 2 har størst potensial for å utvikle brann- og redningstjenesten faglig og øke kvaliteten på tjenestene. Modell 3 kan trolig ivareta lokalkunnskap og tilstedeværelse, samt hensynet til kommunens påvirkning på brann- og redningsvesenet bedre enn modellene med større brann- og redningsvesen.

Men samtidig vil flertallet av brann- og redningsvesenene fortsatt bli altfor små til å sikre gode og robuste kompetansemiljøer. I dagens dimensjonering vil brann- og redningsvesen som dekker om lag 20 000 innbyggere kun ha om lag 3 årsverk knyttet til forebygging. Dette legger, etter arbeidsgruppens mening, *ikke* til rette for robuste fagmiljøer. Små brann- og redningsvesen vil ikke kunne forsvare å ha egne ansatte som arbeider med kunnskapsutvikling, læring og analyse, og bidra til nødvendig utvikling. Dette er svært viktige argumenter for arbeidsgruppen. Videre indikerer den samfunnsøkonomiske analysen at denne modellen ikke gir et like stort effektiviseringspotensial som de to andre modellene. Hensynet til at det kan bygges opp og samles spesialkompetanse og spesialutstyr i de større regionene, som kan bistå førsteinnsatsen ved store og komplekse hendelser, veier også tungt når arbeidsgruppen ikke ønsker å anbefale modell 3.

Vurderingen knyttet til modell 1 og 2 er relativt like for mange av kriteriene. I sin ytterste konsekvens kan modell 2 også bli en modell som følger fylkesgrensene, selv om det sannsynligvis vil være flere brann- og redningsvesen, og de vil gjennomgående være noe mindre i denne modellen. Fordelen med modell 2 er, etter arbeidsgruppens mening, at den gir en viss lokal fleksibilitet ved utformingen av grenser for brann- og redningsvesenene. Dersom det er gode

argumenter for det, kan man for eksempel lokalt differensiere ut fra geografiske eller andre forhold. Den samfunnsøkonomiske analysen fra Oslo Economics anbefaler også modell 2, først og fremst ut fra at den gir fleksibilitet for kommunene for utforming av sine brann- og redningsvesen, samt at modell 1 gir betydelige ulemper knyttet til geografiske avstander. Særlig vil dette gjelde i Nord-Norge, men også på deler av Vestlandet og i Midt-Norge.

Arbeidsgruppen anbefaler likevel modell 1. Det er flere grunner til dette: Modellen gir for det første sannsynligvis størst rom for økonomisk effektivisering, og dermed mulighet til å omdisponere ressurser til andre prioriterte formål.

Videre bygger modell 1 på kjent geografisk inndeling. Dette kan etter arbeidsgruppens mening gjøre det lettere å gjennomføre og sikre enighet om samling i et felles brann- og redningsvesen innen det geografiske området. En fylkesinndeling likner også mye på organiseringen til mange av de aktørene brann- og redningsvesenet samhandler med, og kan dermed tilrettelegge for bedre og mer kraftfylt samvirke med andre aktører. Modell 1 er for eksempel sammenfallende med forslaget til Forsterkningsutvalget og organisering av Sivilforsvaret, og sammenfaller med områdene for fylkes-ROS.

Et annet viktig argument for arbeidsgruppen har vært at modell 1 sannsynligvis gjennomgående vil gi større og mer robuste enheter, og dermed høyere kvalitet på tjenestene. I noen sammenhenger kan selv noen av de største brann- og redningsvesenene vi har i dag, som dekker mer enn 200 000 innbyggere, være for små til å sikre den faglige utviklingen vi ønsker, eksempelvis knyttet til nødvendig spesialkompetanse. Geografien i Norge gjør at det er vanskelig å få til større enheter enn fylkene, og noen av brann- og redningsvesenene vil dermed være relativt små. Modell 2 vil likevel åpne for at en også i fylker med relativt små avstander kan etablere flere brann- og redningsvesen. Dette vil etter arbeidsgruppens mening være lite hensiktsmessig og føre til at kommunene ikke klarer å ta ut effekter knyttet til økonomi og kvalitet på tilstrekkelig måte.

Etter en samlet vurdering anbefaler derfor arbeidsgruppen modell 1. Arbeidsgruppen tror det er mulig å motvirke eventuelle negative konsekvenser av geografiske avstander de fleste steder med god ledelse og organisering internt i brann- og redningsvesenet. Gruppen vil likevel understreke at det også i en slik modell bør åpnes for lokale justeringer hvis særlige lokale forhold tilsier dette. Et eksempel kan være dersom noen kommuner har mer naturlig samarbeid på brann- og redningsområdet med nabofylket. Noen av 110- sentralene vil dekke flere brann- og redningsvesen, selv om brann- og redningsvesenene er organisert etter fylkesgrensene.

14. Dimensjonering av modeller for fremtidens brann- og redningstjeneste

Gjennomgangen i del III av hvilke oppgaver arbeidsgruppen mener et fremtidig brann- og redningsvesen skal utføre, gir føringer for hvordan tjenestene bør organiseres, men også føringer for hva organisasjonen må fylles med av antall ansatte, utstyr og kompetanse.

Lovkravene legger opp til en dimensjonering hvor det er de lokale forholdene og risikoene som må være førende, basert på de oppgavene som brann- og redningsvesenene skal utføre. Denne typen rammestyring gir reell handlefrihet og et utgangspunkt for en effektiv utnyttelse av resurssene. Mulighetene for helhetsløsninger på tvers av etatsgrenser eller forvaltningsnivåer vil også kunne styrkes.

På bakgrunn av de modellene for organisering som er analysert ovenfor, mener arbeidsgruppen at de nye brann- og redningsvesenene/kommunene i større grad enn i dag selv må kunne vurdere hvordan tjenesten skal dimensjoneres. Dette begrunnes med at modellene vil gi bedre faglige forutsetninger for dette. Likevel er arbeidsgruppen klar på at modell 3, som er en justering av dagens organisering, ikke i like stor grad gir de nødvendige forutsetningene. Modellen gir ikke gode nok rammer for å utvikle kompetanse og etablere kompetansemiljøer på flere av de oppgavene som arbeidsgruppen ser på som viktige for å kunne vurdere risiko og tiltak. Modell 1 og 2 vil i mye større grad sikre kompetanse og forståelse slik at behovet for ressurser synliggjøres, og slik at ressursene disponeres på en god og effektiv måte.

Arbeidsgruppen legger i utgangspunktet til grunn at ressursene forblir uendret. Av mandatet fremkommer det at arbeidsgruppen skal komme med forslag til hvordan de samlede ressursene som brukes på dette området, kan utnyttes best mulig.

Arbeidsgruppen ser det likevel som viktig å påpeke at friheten til selv å vurdere dimensjoneringen forutsetter at tjenesten tilføres tilstrekkelige ressurser.

Hovedprinsippet for finansiering av kommunesektoren er rammefinansiering, hvor kommunene i hovedsak finansieres gjennom frie inntekter. Kommunens utgifter til brann- og redningsvesenet dekkes av disse inntektene, bortsett fra feietjenesten som dekkes gjennom gebyr. Det er ingen øremerkede tilskudd til denne typen tjeneste.

Målkonflikt mellom forebygging, beredskap og økonomi er kjente utfordringer.[132] Kommunene har en rekke krav om ytelser til befolkningen, og ytterligere krav i fremtiden, særlig på helseområdet, vil kunne aktualisere dette i enda større grad. Dette vil kunne medføre enda større fokus på å gjøre tjenestene mer kostnadseffektive.

[132] Dette temaet er også behandlet i rapporten *Fremtidens brann- og redningsvesen* av NTNU Samfunnsforskning AS.

15. Anbefalinger og konsekvenser

15.1. Anbefaling

På bakgrunn av de vurderingene og analysene som er foretatt, anbefaler en samlet arbeidsgruppe modell 1 for organisering og dimensjonering av fremtidens brann- og redningsvesen og nødalarmeringstjenesten for brann.

Modellen er fremtidsrettet, noe som har vært viktig for arbeidsgruppen, og den vil møte fremtidens utfordringer og samfunnets behov på en god måte. Arbeidsgruppen mener ny modell vil legge et bedre grunnlag for å kunne nå de nasjonale målene i st.meld. nr. 35 (2008–2009) *Brannsikkerhet*. Ved å etablere større og mer ensartede organisasjoner vil dette også bedre samvirke og samarbeid med andre aktører. Brann- og redningsvesenenes ansvarsområder blir større og mer lik andre aktørers ansvarsområder.

Arbeidsgruppen mener at større brann- og redningsvesen vil legge forholdene til rette for at de forbyggende oppgavene kan utføres mer målrettet og effektivt. Det vil bli større kompetansemiljøer, og den forebyggende aktiviteten kan systematiseres i større grad.

De lokale behov for beredskapsordninger vil bli ivaretatt ved at krav om responstid innføres, og der innsatstiden blir det største elementet. Førsteinnsatsen vil medføre en lokal tilhørighet, hvor lokalkunnskap blir ivaretatt, samtidig som de lokale ordningene kan systematiseres og samkjøres i mye større grad under felles ledelse. Arbeidsgruppen mener også at samarbeid om den lokale beredskapen i grenseområdene mellom de nye brann- og redningsvesenene vil bli bedre. Innføringen av Nødnett i alle kommunene og i brann- og redningsvesenene understøtter arbeidsgruppens anbefaling. Nødnett er et viktig verktøy for den kommunale brann- og redningsberedskapen fremover.

Det regionale behovet for beredskapsordninger vil etter arbeidsgruppen mening bli bedre. Vurderingen av tilleggsinnsatsen, i form av mannskaper og utstyr, vil bli mer helhetlig og basert på bedre risikobetraktninger under felles ledelse. Tilleggsinnsatsen vil kunne bli plassert der risikoen og behovet er størst.

Arbeidsgruppen ser likevel at modellen kan medføre utfordringer med tanke på tilstedeværelse i den kommunale forvaltning og kunnskap om lokale forhold hos administrasjon og ledelse. Som det fremgår av rapporten, har arbeidsgruppen sett det som viktig at brann- og redningsvesenet på en del områder involveres i de beslutninger kommunene fatter. Videre vil en regionalisering medføre en distanse til kommunene som eiere, slik at det kan bli en utfordring i forhold til formelle styringsprosesser. Arbeidsgruppen mener at dette kan kompenseres gjennom å ha funksjoner i brann- og redningsvesenene mot kommunene med særlige oppgaver for å ivareta dette.

Arbeidsgruppen ser også at modellen kan innebære noen negative konsekvenser på grunn av de store geografiske avstandene i noen fylker. Dette kan motvirkes gjennom god ledelse, organisering og teknologi internt i brann- og redningsvesenet.

15.2. Hvordan kommunene kan samarbeide

Arbeidsgruppen har også presisert at den ikke vil komme med betraktninger om hvilken måte kommunene skal samarbeide på. Dette er i utgangspunktet opp til kommunene selv å avgjøre.

Likevel vil arbeidsgruppen fremheve at det i kommuneloven kapittel 5, 5A og 5B er regulert tre modeller for interkommunalt samarbeid. Dette er samarbeid etter kommuneloven § 27, vertkommunesamarbeid og samarbeid i samkommune.

Arbeidsgruppen vil derfor anbefale at det foretas en gjennomgang av aktuelle typer samarbeid både etter kommuneloven og IKS-loven, som hjelp for kommunene ved deres valg av samarbeidsløsninger.

15.3. Regelverket om dimensjonering

På bakgrunn av de betraktningene som arbeidsgruppen har gjort vedrørende dimensjonering, må dagens regelverk gjennomgås.

Arbeidsgruppen vil derfor anbefale at Justis- og beredskapsdepartementet, som er gitt fullmakt til å gi utfyllende bestemmelser om dimensjonering, gjennom DSB som har fått delegert myndighet, går gjennom regelverket og vurderer behovet for detaljstyring på bakgrunn av den nye modellen for organisering. Hensynet til behovet for risikobasert tenkning og beskrivelser av funksjoner må sammenholdes med at brann- og redningsvesenet som landets mest lokalt baserte redningskapasitet fortsatt tilføres nødvendige ressurser for å kunne løse de sentrale forebyggende og beredskapsmessige oppgavene lokalt.

15.4. Pilotprosjekt

Arbeidsgruppen anbefaler at modell 1 prøves ut gjennom et pilotprosjekt, der staten må bidra med midler til å etablere og gjennomføre prosjektet. Planlegging, tidsperiode, oppstart og evaluering må sikres gjennom bred kommunal involvering, og med deltagelse fra Fylkesmannen. Eksterne miljøer med kompetanse på evaluering bør også involveres i et pilotprosjekt.

15.5. Gjennomgang av annet regelverk

Som beskrevet i kapittel 8.4.4. mener arbeidsgruppen at feieren bør tillegges andre forebyggende oppgaver enn feiing og tilsyn med fyringsanlegg. For å kunne opprettholde ressursen slik den er i dag, og uten at dette skal medføre ekstra utgifter for kommunene, mener arbeidsgruppen at bestemmelsen om gebyr etter brann- og eksplosjonsvernloven § 28 må gjennomgås. Arbeidsgruppen mener at det må vurderes om hjemmelen for kommunestyret til å fastsette gebyrer kan utvides til også å omfatte annet forebyggende arbeid.

Arbeidsgruppen ser at det også kan være behov for å foreta en gjennomgang av andre regelverk, for å tilpasse disse i større grad til den virksomheten som brann- og redningsvesenene utfører.

Arbeidsgruppen har særlig registrert at det kan være behov for å se på regelverket om redningsdykking opp mot arbeidsoppgavene som utføres ved overflateredning. Dette for å få en vurdering av hvor langt oppgaver ved overflateredning strekker seg i forhold til redningsdykkerberedskap.

15.6. En felles identitet

Arbeidsgruppen benytter gjennomgående begrepet *brann- og redningsvesen* i beskrivelser og drøftinger i rapporten. Det er enighet i arbeidsgruppen om at begrepet ”vesen” ikke dekker de oppgavene og tjenestene som ytes til befolkningen, næringslivet og de som ferdes i kommunene. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at begrepet brann- og redningsvesen endres til *brann- og redningstjeneste*.

Uavhengig av modell er det behov for å etablere en mer enhetlig, gjenkjennelig og forutsigbar profil på brann- og redningstjenesten. For å sikre dette foreslår arbeidsgruppen at DSB i samarbeid med brann- og redningstjenesten utreder, etablerer og innfører et uniformsreglement. Uniformsreglementet bør kunne bygges på det allerede etablerte grunnlaget som Norsk brannbefals landsforbund (NBLF) har utarbeidet. Dette kan innføres på samme måte som det etablerte sambandsreglementet, som nå sikrer at brann- og redningstjenesten kommuniserer på Nødnett på en standardisert og fastlagt måte som gjelder alle enheter i hele landet.

Videre mener arbeidsgruppen at det kan være hensiktsmessig å utrede et funksjonsbasert og standardisert krav til kjøretøy og kjøretøys utrustning. Dette sikrer også at kjøretøy kan benyttes sømløst på tvers av geografiske grenser. Ved at rammeavtaler inngås og innkjøpsprosesser forenkles, vil det også kunne gi kostnadsreduksjoner for kommunene.

16. Endrings- og utredningsbehov

Arbeidsgruppen har i løpet av arbeidet med Brannstudien identifisert en rekke endrings- og utredningsbehov. Flere av tiltakene ligger utenfor mandatet. Temaene berører også ansvarsområder til andre myndigheter og er derfor ikke drøftet og vurdert fullt ut. Likevel mener arbeidsgruppen at dette er viktige temaer som må utredes ytterligere, og som vil kunne utnytte de potensielle effektene ved valgt modell i enda større grad.

16.1. Nødalarmeringstjenesten, 110-sentralene, ett nødnummer og felles nødsentraler

Arbeidsgruppen mener at så lenge nødalarmeringstjenesten er tredelt som i dag, bør 110-sentralenes nedslagsområde i størst mulig grad sammenholdes med de to andre nødetatenes geografiske område for nødnumrene 112 eller 113. Det er viktig at fagkyndighet fortsatt ligger til grunn for drift av 110-sentralene. Dersom 110-sentralene skal følge politidistriktsgrensene, så kan som i dag én 110-sentral dekke flere enn ett politidistrikt.

Alternativt kan en med bakgrunn i at brann- og redningstjenesten nå utfører et betydelig antall akuttmedisinske oppdrag på vegne av helsevesenet, og det faktum at disse tjenestene synes å være sterkt økende, se for seg at 110-sentralenes yttergrenser kan sammenholdes med ansvarsområdet til helsevesenets AMK-sentraler. Ett av disse skisserte alternativene er nødvendig for å sikre befolkningen et så likt og samkjørt nødalarmeringskonsept som mulig.

Dersom antallet politidistrikter blir vesentlig færre, som foreslått i Politianalysen, mener arbeidsgruppen at det må gjøres nye vurderinger knyttet til 110-regionaliseringen. Skulle det bli besluttet at det skal etableres seks politidistrikter, mener arbeidsgruppen at det må utredes om driften av nødalarmeringstjenesten knyttet til nødnummer 110 bør overføres til staten. Bakgrunnen for dette er at en omfattende endring av politidistriktsgrensene vil skape nye utfordringer for kommunene innen nødalarmeringstjenesten, og ny usikkerhet for nødstilte og befolkningen for øvrig.

Arbeidsgruppen støtter det arbeidet som er igangsatt og styres av Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) for å sikre et grunnlag for en konseptvalgsutredning (KVU) for ett nasjonalt nødnummer og én nasjonal nødesentralløsning for de tre nødetatene politi, brann og helse. Det er viktig at dette arbeidet prioriteres og sluttføres, slik at det kan settes sluttstrek for en flere titall årelang debatt om Norge skal innføre ett nødnummer og felles nødsentraler. Arbeidsgruppen er kjent med at de øvrige nordiske landene utreder eller har valgt ulike varianter av felleskapsløsninger for sine nødsentraler. Arbeidsgruppen mener at dagens uavklarte situasjon skaper unødvendig stor usikkerhet for befolkningen, nødstilte og kommunene om hvordan nødalarmeringstjenesten skal driftes fremover.

Innføringen av Nødnett gjennom felles infrastruktur for nød- og beredskapsetater understøtter også mulighetene for å få til fellesskap rundt nødalarmeringstjenesten.

16.2. Samvirke – responstid og felles terminologi for nødetatene politi, brann og helse

Brann- og redningstjenesten har et absolutt krav til innsatstid på henholdsvis 10 minutter til noen særskilte brannobjekter eller områder, og 20 minutter til de øvrige delene av tettstedet. Ut over dette er det krav om at innsatstiden ikke *bør* overstige 30 minutter. Innsatstid dekker imidlertid bare tiden fra styrken er alarmert og til den er på stedet. Fordelen ved å ha et tidskrav i brann- og redningstjenesten er at befolkningen og nødstilte har en forutsigbar ramme for når de kan få hjelp. Arbeidsgruppen mener at et tidskravet er en svært sentral suksessfaktor for brann- og redningstjenesten.

Det er imidlertid behov for å vurdere en utvidelse av tidskravet til å omfatte mer enn bare innsatstidskrav. Responstid, og krav til måling av dette, drøftes både i politiet og i helsetjenesten. Responstid omfatter noe mer enn bare innsatstid for innsatstyrker, og arbeidsgruppen anbefaler at dette begrepet vurderes også for brann- og redningstjenesten. En omforent definisjon av responstid er en styrke for samvirke mellom nødetatene. Det bør videre vurderes om responstid også skal gjelde for andre typer hendelser enn brann. Risikobetraktinger må i så tilfelle kunne legges til grunn eller vektlegges.

Arbeidsgruppen anbefaler at det etableres en felles terminologi for politi, brann og helse for å sikre at sentrale krisehåndteringsbegrep har samme betydning i de tre nødetatene. Terminologi undervurderes ofte når det gjelder å sikre et godt samvirke i håndteringen av en hendelse. Særlig i skarpe situasjoner er det viktig å ha en omforent begrepsbruk.

Arbeidsgruppen er kjent med at det flere steder i landet er etablert lokale operative fora. Slikt samarbeid er trukket frem som positivt og nyttig. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at det lokalt etableres samarbeid om slike fora for politi, brann, helse og eventuelt andre aktører. En landsdekkende modell bør trekke veksler på de erfaringene som er gjort gjennom de eksisterende modellene for operative lederforum. POD, Hdir og DSB bør sørge for at det utarbeides en felles informasjon til de respektive nødetatene om verdien av å etablere operative lederforum lokalt/ regionalt.

16.3. Vurdere felles organisering av oppgavene for feietjenesten, brannforebygging og Det lokale el-tilsyn

Arbeidsgruppen er opptatt av å særlig vektlegge det forebyggende arbeidet i brann- og redningstjenesten. Feieren er en viktig ressurs i det brannforebyggende arbeidet. Ressursene som benyttes i kommunene, må målrettes og utnyttes bedre enn i dag. I dette arbeidet er det et uttalt behov for å sikre robuste fagmiljøer på forebyggendeområdet, og samtidig legge til rette for at de ulike sektorene i kommunene kan samarbeide om å gi helhetlige tilbud til alle innbyggerne. Det må rettes særlig oppmerksomhet mot de risikoutsatte gruppene. Arbeidsgruppen mener derfor at feierne og det brannforebyggende personellet i brann- og redningstjenesten må organiseres samlet under regional ledelse. Dette vil sikre at de fremtidige forebyggende oppgavene kan planlegges og utføres i et kompetent og robust fagmiljø.

Det lokale el-tilsyn (DLE) har også en sentral brannforebyggende rolle som en viktig del av sitt virke. Arbeidsgruppen mener derfor at dersom det etableres robuste brannforebyggende fagmiljøer i brann- og redningstjenesten, og at anbefalt modell understøtter dette, så bør det tiltrettelegges for nærmere samhandling mellom DLE og det brannforebyggende miljøet i fremtidens brann- og redningstjeneste. Arbeidsgruppen har merket seg at det i utredningsarbeidet i 2001 ble vurdert samkjøring av DLE med de kommunale brannforebyggende miljøene, men at man da blant annet konkluderte med at det var for små fagmiljøer i brann- og redningsvesenene, og at dette gjorde at man ikke anbefalte en sammenslåing. Med ny anbefalt modell (modell 1) for organisering og dimensjonering av brann- og redningstjenesten, mener arbeidsgruppen at det bør vurderes om DLE og en fremtidig brann- og redningstjeneste kan organiseres sammen.

16.4. Organiseringen av brann- og redningstjenesten, Sivilforsvaret og IUA

I NOU 2013: 5 *Når det virkelig gjelder …* foreslår utvalget at en fremtidig organisering av Sivilforsvaret bør følge fylkesgrensene[133]. Sivilforsvaret, brann- og redningsvesenet og IUA-ene benytter samme ledelsesverktøy, ELS, ved ledelse av innsatser. De tre aktørene har også tilgrensende oppgaver og samvirker ved større hendelser (brann- og redningsvesenet er en del av IUA). Arbeidsgruppen er av den oppfatning at Sivilforsvarets forsterkningsoppgaver innenfor langvarige ulykker, oppgaver ved forurensede skadesteder, ekstremvær, store branner, skogbranner og akutt forurensning må sees i sammenheng med brann- og redningsvesenets oppgaveportefølje, og at det dermed bør vurderes om Sivilforsvarets og brann- og redningstjenestens organisering må sees i en sammenheng.

Forsterkningsutvalget viser i sin beskrivelse av kommunens grunnberedskap til Brannstudien. I beskrivelsen av brann- og redningsvesenet står det*: Arbeidet skal resultere i forslag til tiltak og alternative løsningsmodeller for å møte samfunnets behov og fremtidens utfordringer. Endringer i brannvesenet som følge av dette, kan ha betydning for innretningen av Sivilforsvaret i fremtiden*[134].

Arbeidsgruppen legger Forsterkningsutvalgets konklusjon om at Sivilforsvaret også i fremtiden skal være en statlig forsterkningsressurs til grunn, men peker samtidig på at Forsterkningsutvalget har tatt til orde for endringer i brann- og redningstjenesten kan få innvirkning på hvordan Sivilforsvaret bør organiseres. Med anbefalt modell for

[133] NOU 2013: 5 *Når det virkelig gjelder …* s. 68
[134] NOU 2013: 5 *Når det virkelig gjelder …* Kapittel 4 *Brannvesenet.*

organisering og dimensjonering av brann- og redningstjenesten mener arbeidsgruppen at det nå ligger til rette for at Sivilforsvaret og en fremtidig brann- og redningstjeneste kan organiseres sammen.

For å kunne samordne beredskapen innenfor akutt forurensning best mulig mener arbeidsgruppen at det vil være hensiktsmessig at de interkommunale utvalgene for akutt forurensning (IUA) organiseres som en oppgave tillagt den regionaliserte brann- og redningstjenesten. Dette betyr at dagens 32 IUA reduseres til 18 (19).

16.5. Særskilte nasjonale beredskapsordninger og forebyggende ordninger

Arbeidsgruppen mener at det er flere oppgaver som brann- og redningstjenesten forventes å kunne håndtere, som må etableres regionalt i noen brann- og redningstjenester, og samtidig fylle en nasjonal beredskapsordning. Dette er gjennomført med RITS-ordningen og med lederstøtten som er en del av det statlige skogbrannhelikopterkonseptet.

DSB må ta initiativ til, i samarbeide med brann- og redningstjenesten, å identifisere andre beredskapsordninger som det vil være riktig å etablere som en nasjonal oppgave. Dette kan være mobile ordninger som dekker redning ved ulykker og branner på lite tilgjengelige steder på jernbanenettet, lange undersjøiske tunneler, innsatsgrupper som kan respondere på skarpe situasjoner der det er mistanke om eller benyttet stridsmidler (CBRNe), søk og redning i sammenraste konstruksjoner og ved naturhendelser. Listen er ikke uttømmende. Fellesnevneren for slike ordninger er at det må være høy grad av mobilitet, og at beredskapen gjennom opplæring, øving og utstyrsoppsett kan benyttes som nasjonale kapasiteter. Staten bør dekke oppbyggingen og driften av slike nasjonale kapasiteter. Arbeidsgruppen mener også at det bør være en statlig oppgave å sikre kostnadsdekning etter innsatser. Dagens etablerte ordninger for RITS og lederstøtte bør etter arbeidsgruppens mening tas opp til ny vurdering for å sikre et helhetlig konsept for særskilte nasjonale beredskapsordninger.

Arbeidsgruppen mener også at det på flere områder er forebyggende oppgaver der det vil være nødvendig å bygge opp regionale kompetansesentra som må forventes å kunne fylle en nasjonal rådgivende rolle. Her vil det være naturlig å la regionene få ansvar for hver sine fagområder. Dette kan for eksempel innebære spisskompetanse knyttet til undersjøiske tunneler og oppbevaring av særlige farlige stoffer.

16.6. Felles nordisk beredskapsmodul/innsatsstyrke innenfor CBRNe og NORSAR

Arbeidsgruppen ser det som viktig at det er oppmerksomhet på CBRNe i brann- og redningstjenesten. Det bør som nevnt i foregående kapittel utredes og etableres nasjonale CBRNe-kapasiteter som er mobile, og som kan yte innsats over hele landet. Imidlertid erkjenner arbeidsgruppen at det kan være en utfordring å ivareta tilstrekkelig kompetanse og kjennskap om CBRNe også i et nasjonalt perspektiv, og at det derfor bør vurderes hvorvidt det er mulig å samarbeide med de nordiske landene om felles kapasiteter og beredskapsbidrag ved anmodning om bistand internasjonalt.

En felles nordisk CBRNe-modul, eller sammensatt innsatsstyrke fra brann- og redningstjenesten i de respektive nordiske landene, vil sikre de nordiske landene en kompetent innsatsstyrke som kan kraftsamle innsats rettet mot særskilte hendelser.

NORSAR er i dag et samarbeid mellom personell fra Oslo brann- og redningsetat, Norske Redningshunder og Stiftelsen Norsk Luftambulanse. NORSAR sertifiseres etter et FN-konsept for slike beredskapsgrupper, og teamet er da klare til å kunne yte innsats internasjonalt. NORSAR gjennomførte innsats i forbindelse med jordskjelvet i Bam i Iran i 2004, men har senere ikke vært ute i liknende internasjonale operasjoner. Deler av NORSAR-ressursene ble benyttet under søket og redningsoperasjonen i den sammenraste boligblokken i Fjelltunveien i Ålesund i 2007.

I tillegg til NORSAR har flere andre brann- og redningsvesen opprettet egne SAR-grupper som kan benyttes lokalt og nasjonalt ved behov. Arbeidsgruppen mener at den beredskapen NORSAR representerer, er viktig å opprettholde, men samtidig er det en utfordring å skaffe midler til resertifisering av teamet. Arbeidsgruppen mener derfor at de nordiske landene i fellesskap bør vurdere om denne typen beredskap er best egnet som en felles oppsatt, ustyrt, trenet og finansiert nordisk innsatsstyrke eller beredskap. En felles nordisk urban søks- og redningsmodul, eller ferdig oppsatt beredskap finansiert av de nordiske landende i fellesskap, vil kunne bistå samtlige land i Norden

i vanskelige oppdrag der det er påkrevet med urban søks- og redningskapasitet, så vel som ved bistand i internasjonale hendelser. En slik beredskap bør som i dag bygge på det unike samarbeidet som eksisterer mellom offentlige og frivillige ressurser. Her vil det kunne tas hensyn til de enkelte lands egenart ved styrkebidraget.

16.7. Brann- og redningstjenestens akuttmedisinske oppgaver, styring av ressurser og kostnadsfordeling

Arbeidsgruppen mener at både kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten har stor nytte av brann- og redningsvesenets kompetanse og lokale tilstedeværelse. Brann- og redningspersonell har opplæring i førstehjelp, og mange har kompetanse på bruk av hjertestartere. Men denne utvidelsen av de kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenenes oppgaveportefølje flytter ansvar og kostnader fra staten til kommunene. Arbeidsgruppen registrerer at det skjer en glidning av oppgaver fra statlig til kommunal sektor. Dette fører til at kommunene må kompenseres for de kostnader dette fører med seg.

Arbeidsgruppen er kjent med at det er nedsatt et eget utvalg for å se på temaer med akuttmedisinsk innsats fra førstehjelpere som brann- og redningspersonell utenfor sykehus. Arbeidsgruppen mener at også kostnadsfordeling og ansvar bør belyses i dette utvalgets arbeid.

16.8. Ny ulykkeskommisjon

Statens havarikommisjon for transportulykker (SHT) har samme mandat og jobber etter de samme prinsipper, frister, og under de samme rammebetingelser som SHTs søsterkommisjon i Nederland. I Nederland var oppgavene til kommisjonen også begrenset i mange år, i likhet med i vårt land i dag. Men etter et par meget store branner (fyrverkerieksplosjon og restaurantbrann) tidlig på 2000-tallet ble oppgavene utvidet til også å omfatte branner. Noen eksempler på branner som en slik kommisjon kunne ha gransket, er de tre store dødsbrannene i 2008 (Vestlandet, Drammen, Urtegata 31). Arbeidsgruppen mener at tiden er moden til å vurdere en tilsvarende ordning også i Norge.

DSB bør være ansvarlig for å skaffe ressurser til kommisjonen innenfor sitt forvaltningsområde. Kommisjonen skal selv kunne bestemme hvilke branner som skal granskes.

16.9. Ansvarsforhold på skadested

Det bør videre sees nærmere på dagens ansvars- og oppgavefordeling på skadested. Intensjonen er ikke å skape en diskusjon om hvem som skal ha ansvaret for å lede innsatsen på et skadested, men å få på plass en modell som ivaretar fagligheten bedre enn i dag. Arbeidsgruppen ser at ansvarsforholdet er organisert forskjellig i de nordiske landene. Den danske organiseringen, hvor arbeidsfordelingen er slik at politiet har ansvaret ut mot samfunnet og brann- og redningstjenesten ansvaret ned mot skadestedet, kan også i praksis oppfattes å være virkeligheten i Norge. Arbeidsgruppen anbefaler at denne arbeidsfordelingen også vurderes innført i Norge.

16.10. Brann- og redningstjenestens inntekstbringende tjenester og konkurranseregelverket

I arbeidet med informasjonsinnhenting har arbeidsgruppen mottatt innspill om temaet tilleggstjenester. De fleste av disse indikerer at det er fornuftig å sikre en god samhandling mellom private aktører, den kommunale og interkommunale brann- og redningsberedskapen og samfunnets behov for et velfungerende beredskapssamvirke. Arbeidsgruppen har ikke funnet det formålstjenlig å peke på et behov for å regulere dette området, men vi mener at det bør være i alles interesse å gjennomgå dette bredt med sikte på å skape en størst mulig ryddighet for alle parter. Det bør derfor foretas en gjennomgang av inntektsbringende tjenester i brann- og redningsvesenet.

16.11. Behov for styrket kunnskap gjennom nasjonale statistikker – innrapportering, evaluering og tilsyn

Arbeidsgruppen har i denne studien i størst mulig grad ønsket å dokumentere dagens situasjon ved hjelp av tall og analyser, for å kunne underbygge og begrunne eventuelle endringer. Dette har ikke vært mulig å gjøre like godt som vi gjerne ville. Dagens rapporteringssystem fra brann- og redningsvesenet til DSB har noen klare svakheter, både når det gjelder kvalitet på data og hvilke data som hentes inn. Mange spørsmål som vi har ønsket å belyse i denne utredningen, har det for eksempel ikke vært mulig å finne tall for.

I tillegg har det vært utfordrende å gjøre sammenliknende analyser mellom brann- og redningsvesenene, på grunn av dagens svært fragmenterte organisering med ulike samarbeidsløsninger, hvor det heller ikke foreligger noen klare kriterier for hva som skal til for at en kan si at en kommune har et eget brann- og redningsvesen eller ikke.

DSB har satt i gang et arbeid for å etablere en ny og bedre rapporteringsløsning. Brannstudien aktualiserer ytterligere behovet for bedre rapportering og data på dette området. Dette vil imidlertid kreve noen investeringer i utvikling og infrastruktur.

Statlig oppfølging av den nye brann- og redningstjenesten, for eksempel gjennom tilsyn, vil måtte utredes nærmere.

16.12. Kompetansereform og mangfold

I dag er over 95 prosent av de ansatte i brann- og redningsvesenet menn, mens kvinner utgjør litt over fire prosent. Ansatte med innvandrerbakgrunn utgjør mindre enn én prosent av de ansatte.

Den lave andelen kvinner kan sees i sammenheng med valg av utdanning. Det er færre kvinner enn menn med fagutdanninger som for eksempel bilmekaniker, rørlegger, elektriker eller snekker. Dette er yrker som bidrar med nyttig praktisk kompetanse som ofte foretrekkes av brann- og redningsvesenene. I tillegg stilles det fysiske krav til røykdykkertesten som vil være vanskeligere å innfri for kvinner enn menn, på grunn av at de fysiske forutsetningene varierer mellom kjønnene.

I spørreundersøkelse gjort med flere brannsjefer og kvinnelige ansatte vises det til at de har få motforestillinger mot å ansette kvinner og personer med innvandrerbakgrunn. Samtidig påpekes det blant informantene at det er få kvinner og personer med innvandrerbakgrunn blant de som søker.

Likevel viser undersøkelsen at det er under 30 prosent av brann- og redningsvesenene som arbeider målrettet med holdningsskapende arbeid for å fremme mangfold, og at nesten 60 prosent ikke har planlagt og/eller gjennomført tiltak for å rekruttere kvinner og personer med innvandrerbakgrunn[135].

Utvalget som hadde til mandat å gjennomgå dagens brannutdanning, anbefalte gjennom NOU 2012: 8 *Ny utdanning for nye utfordringer* at dagens utdanning må endres, blant annet for å tiltrekke seg et større mangfold av søkere. Ved å endre dagens ordning, hvor ansettelse skjer før utdanning, til å etablere en åpen utdanning for brann- og redningstjenesten som plasseres på fagskolenivå, håper man å bidra til å åpne yrket for et større mangfold. Arbeidsgruppen støtter at det gjennomføres en kompetansereform i tråd med forslagene i NOU 2012: 8.

16.13. Oversikt – behov for nasjonalt ressursregister og samordnet kartverktøy

Som beskrevet flere steder i rapporten mener arbeidsgruppen at det er viktig å se samfunnets totale ressurser i sammenheng. Det er viktig å ha oversikt over ressurser på tvers av regioner og på tvers av etater og samarbeidende aktører.

Arbeidsgruppen stiller seg derfor positive til at DSB, delvis som en følge av pilotprosjektet NARRE fra perioden 2006–2010, nå arbeider med å tilrettelegge for utvikling av et nasjonalt ressursregister for redning og beredskap (RessReg).

[135] NOU 2012: 8 *Ny utdanning for nye utfordringer* (basert på rapporten*: "De siste villmenn i en ellers temmet verden" Mangfold i brannvesenet*, DSB 2011).

Arbeidsgruppen har fått opplyst at RessReg skal være et verktøy for aktuelle operative aktører med behov for oversikt over tilgjengelige rednings- og beredskapsressurser. Registeret kan brukes både i redningsaksjoner og til beredskapsplanlegging. Verktøyet sammenstiller alle de registrerte ressursene i én oversikt og kan på den måten bidra til å skaffe til veie nødvendige ressurser på en raskere og mer effektiv måte. Registeret vil være bygget opp av grunnlagsdata fra de ulike operative systemene som i dag er i bruk. Data skal sammenstilles og vises samlet for å sikre effektiv utnyttelse av eksisterende datamateriale og høyest mulig grad oppdatert informasjon. Ressurseiere må tilrettelegge for at data kan brukes på tvers av sektorer og fagansvar. Registeret skal i størst mulig grad utvikles som et autonomt system som skal være tilgjengelig for ulike beslutningsstøttesystemer – uavhengig av leverandør og eier. Prosjektet gjør nå en vurdering av ulike konsept og vil på bakgrunn av dette bli vurdert videreført. Ved beslutning om prosjektets videreføring vil arbeidet med planlegging, gjennomføring og implementering antagelig pågå til og med 2015.

Arbeidsgruppen ser det som viktig at prosjektet videreføres.

16.14. Systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid – HMS

Det er arbeidsgivers ansvar å etablere og dokumentere et tilfredsstillende helse-, miljø- og sikkerhetsnivå. Dette oppnås gjennom systematisk forbedringsarbeid i virksomheten, i tråd med kravene til dette gitt i Internkontrollforskriften. Arbeidstaker har en medvirkningsplikt. Gjennom de siste tiårene har det vært oppmerksomhet på systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i brann- og redningsvesenene. Omfanget av arbeidstakers og arbeidsgivers plikter er i hovedsak regulert gjennom arbeidsmiljølovgivningen, og i tillegg er det utarbeidet en juridisk betenkning om hvor langt pliktene går når det gjelder utøvelse av brann- og redningsoppgaver.[136] Det nevnte grunnlaget er godt kjent i brann- og redningsvesenene.

I de senere årene er langtidseffekter av eksponering for brannrøyk og partikler fra branner satt på dagsordenen, blant annet gjennom internasjonal forsking. Det er nå igangsatt et arbeid for å skaffe til veie mer informasjon om dette også nasjonalt. DSB og Direktoratet for arbeidstilsynet samarbeider om å følge de funn og den informasjon som gjelder for norske forhold. I dette arbeidet trekkes det inn kompetanse fra brann- og redningsvesenene selv, organisasjonene og fra fagpersoner og fagmiljøer i de andre nordiske landene. Målet er å sikre at også denne typen risiko skal kunne håndteres på en systematisk måte arbeidsmiljømessig.

Etter terrorhendingene 22.7.2011 ble det oppmerksomhet på samhandlingen mellom brann, politi og helse, og andre beredskapsetater, om opptreden på usikret skadested, og under hendelser som involverte såkalt skarpe situasjoner (for eksempel med våpen involvert). Problemstillingen er ytterligere aktualisert under hendelsen på Valdresekspressen 4.11.2013, etter at brann- og redningspersonell og ambulansepersonell gjennomførte innsats uten at politiet hadde ankommet og fått kontroll på situasjonen. Arbeidsgruppen mener at det må utarbeides gode rutiner i alle nødetatene som er gjensidig kjent hos innsatspersonellet, og som det øves på regelmessig. POD, Hdir og DSB har et særskilt ansvar for å vurdere om det skal etableres nasjonale retningslinjer for nødetatenes samvirke under skarpe situasjoner og på usikrede skadesteder. Arbeidsgruppen er kjent med at det pågår et arbeid med disse temaene, og vi mener at det er viktig at arbeidet med å etablere omforente rutiner ved skarpe situasjoner sluttføres raskest mulig. Arbeidsgruppen mener også at det nevnte arbeidet bør omfatte vurderinger av hva som skal til av kunnskap og ferdigheter for å kunne gjennomføre inngripen i situasjoner som normalt, og i det alt vesentligste, tilligger andre etaters ansvar å gjennomføre.

Avtaleverket
Alt personell som deltar i vaktordning (gjelder alle brann- og redningsvesen), er unntatt arbeidsmiljølovens bestemmelser for arbeidstid. Dette har sin bakgrunn i at partene i arbeidslivet sentralt, i sentral forbundsvis særavtale (SFS2404), har inngått avtale om å fravike arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid, slik det følger av Arbeidsmiljølovens § 10-12(4).

Uten en slik avtale hadde det for eksempel ikke vært mulig for personell som har sin hovedstilling i brann- og redningsvesenet eller kommunen, å delta i hjemmevaktsordninger, uten at dette hadde hatt betydelige administrative

[136] Juridisk betenkning av 28.4.2003 fra professor Henning Jakhelln ved Institutt for offentlig rett, på oppdrag fra daværende Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

og økonomiske konsekvenser for arbeidsgiver. Dette gjelder både for brann- og redningsmannskaper og for personell i overordnet vakt.

Referanse- og litteraturliste

Bøker, artikler og tidsskrifter

Arbuthnot, K. (2002). *Incident command: Tales from the hot seat. Key Issues in Incident Command*. In R.Flin&K. Arbuthnot (Eds.) Aldershot: Ashgate.

Cedergårdh, E., & Winnberg, T. (2005). *Ledning av räddningsinsatser i det komplexa samhället. Utforming av ledningsorganisation.* In L. Fredholm & A.-L. Göransson (Eds.)

Henning Jakhelln. (2003). *Brannmannskapers innsatsplikt og plikten til å ivareta egen sikkerhet under redningsaksjoner m.v.*

Oslo Brannkorpsforening. (2011, 2012). *Brannmannen*

Offentlige publikasjoner

Departementene. (2009). *Strategi. Regjeringens strategi for forebygging. Fellesskap – trygghet – utjevning.*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2013). *Nasjonalt risikobilde.*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2011). *Nasjonal risiko- og sårbarhetsrapport (NSBR).*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2012). *Rapport. Evaluering av krisehåndteringen etter hendelsene i Regjeringskvartalet og på Utøya 22. juli 2011, innenfor DSBs ansvarsområder.*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2011). *Rapport. Arbeidsgruppe boligbrannsikkerhet 2010. En gjennomgang av dagens ordninger for informasjon, tilsyn og kontroll med brannsikkerhet i boliger.*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2011). *Rapport. "De siste villmenn i en ellers temmet verden". Mangfold i brannvesenet.*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2010) *Rapport. Kjennetegn og utviklingstrekk ved dødsbranner og omkomne i brann. En gjennomgang av DSBs statistikk over omkomne i brann 1986-2009.*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2011). *Veileder om enhetlig ledelsessystem (ELS) ved håndtering av hendelser innen brann, redning og akutt forurensning.*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2005). *Veiledning om røyk- og kjemikaliedykking.*

Innst. 426 S (2012-2013). *Innstilling fra justiskomiteen om samfunnssikkerhet.* Justiskomiteen.

Meld. St. 29 (2011-2012). *Samfunnssikkerhet.* Justis- og beredskapsdepartementet.

Meld. St. 12 (2011-2012). *Stat og kommune- styring og samspel.* Kommunal- og regionaldepartementet.

NOU 2013: 9: *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer*. Justis- og beredskapsdepartementet.

NOU 2013: 5: *Når det virkelig gjelder … Effektiv organisering av statlige forsterkningsressurser.* Justis- og beredskapsdepartementet.

NOU 2012: 4: *Trygg hjemme.* Justis- og beredskapsdepartementet.

NOU 2012: 8: *Ny utdanning for nye utfordringer*. Justis- og beredskapsdepartementet.

NOU 2012: 14: *Rapport fra 22. juli-kommisjonen.* Justis- og beredskapsdepartementet.

NOU 2010: 10: *Tilpassing til eit klima i endring.* Miljøverndepartementet.

Ot.prp. nr. 28 (2001–2002). *Om lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) og om endringer i arbeidsmiljøloven.* Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

Prop. 100 S (2010–2011). *Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak). Fullføring av utbygging og drift av Nødnett i hele Fastlands-Norge.* Justis- og politidepartementet.

Statens Havarikommisjon for Transport (SHT). (2013). *Rapport JB 2013/02. Rapport om togavsporing ved Nykirke stasjon, Vestfoldbanen, 15. februar 2012, tog 12926.*

Statens Havarikommisjon for Transport (SHT). (2012). *Rapport JB 2012/05. Rapport om jernbaneulykke Bergensbanen, Hallingskeid stasjon 16. juni 2011. tog 62.*

Statskonsult. (2001). *Gjennomgang av Produkt- og Elektrisitetstilsynets ytre apparat.* På oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet og Barne- og familiedepartementet.

St. Meld. nr. 35 (2008–2009): *Brannsikkerhet. Forebygging og brannvesenets redningsoppgaver*. Justis- og politidepartementet.
St.meld. nr 22 (2007–2008): *Samfunnssikkerhet, Samvirke og samordning*. Justis- og politidepartementet.

Publikasjon fra DSB, september 2013. *Nasjonal kommunikasjonsstrategi for brannsikkerhet.*

Publikasjon fra DSB, 2013. *Effektiv erfaringslæring (Tiltak for systematisk erfaringslæring i brann- og redningsvesenet)*

Lover og forskrifter
Brann- og eksplosjonsvernloven. (2002). *LOV-2002-06-14-20. Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver*. Justis- og beredskapsdepartementet.
El-tilsynsloven. (1929). *LOV-1929-05-24-4. Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr*. Justis- og beredskapsdepartementet. Hentet fra http://lovdata.no/lov/1929-05-24-4
Forskrifter om brannvesenets størrelse, organisasjon og utstyr. (1977). *Forskrifter om brannvesenets størrelse, organisasjon og utstyr*. Kommunal- og arbeidsdepartementet.
Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen. (2002). *FOR-2002-06-26-729. Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.* Justis- og beredskapsdepartementet. Hentet fra http://lovdata.no/forskrift/2002-06-26-729
Forskrift om utførelse av arbeid. (2011). *FOR-2011-12-06-1357. Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid).* Arbeidsdepartementet.
Forskrift om kommunal beredskapsplikt.(2011). *FOR-2011-08-22-894. Forskrift om kommunal beredskapsplikt.* Justis- og beredskapsdepartementet. Hentet fra http://lovdata.no/forskrift/2011-08-22-894
Forskrift om det lokale elektrisitetstilsyn.(2007). *FOR-2007-06-29-830. Forskrift om det lokale elektrisitetstilsyn og sakkyndige som utfører oppgaver for netteier*. Justis- og beredskapsdepartementet. Hentet fra http://www.lovdata.no/for/sf/jd/xd-20070629-0830.html
Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning. (2011). *FOR-2011-12-06-1355. Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning.* Arbeidsdepartementet.
Forurensningsloven. (1981). *LOV-1981-03-13-6. Lov om vern mot forurensninger og om avfall.* Miljøverndepartementet. Hentet fra http://lovdata.no/lov/1981-03-13-6
Helse- og omsorgstjenesteloven. (2011). *LOV-2011-06-24-30. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.* Helse- og omsorgsdepartementet.
Helseberedskapsloven. (2000). *LOV-2000-06-23-56. Lov om helsemessig og sosial beredskap.* Helse- og omsorgsdepartementet.
Instruks for redningstjenesten. (2013). *FOR -2013-09-13-1102. Instruks for redningstjenesten.* Hentet fra http://lovdata.no/forskrift/2013-09-13-1102
Kommuneloven. (1992). *LOV-1992-09-25-107. Lov om kommuner og fylkeskommuner*. Kommunal- og regionaldepartementet. Hentet fra http://lovdata.no/lov/1992-09-25-107
Plan- og bygningsloven. (2008). *LOV-2008-06-27-71. Lov om planlegging og byggesaksbehandling.* Miljøverndepartementet.
Samordningsinstruksen. (1997). *Fastsetting av retningslinjer for regionalt samordningsansvar ved kriser og katastrofer i fred.* Justisdepartementet.
Sivilbeskyttelsesloven. (2010). *LOV 25. juni2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivilbeskyttelsestiltak og Sivilforsvaret.* Justis- og beredskapsdepartementet.

Annet
Analyse & Strategi. (september 2013). *Samfunnsøkonomisk analyse i tilknytning til 110-regionene.*

Analyse & Strategi. (2013). *Rapport Kartlegging og vurdering/ analyse av samarbeidet i brann- og redningsvesenet.*

Intern DSB- rapport. (2013). *Erfaringslæring i brann- og redningsvesenet.* Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Leknes, Gjertsen, Tennås m.fl. (2013). *Rapport IRIS 2013/008. Interkommunalt samarbeid, konsekvenser, muligheter og utfordringer*. Kommunal- og regionaldepartementet.

NTNU Samfunnsforskning AS. (2013). *Rapport. Framtidens brann- og redningsvesen.*

Oslo Economics. (november 2013). *Samfunnsøkonomisk analyse av ny organisering av brann- og redningsvesenet.*

SINTEF. (2011). *Rapport NBL A11115. Vurdering av brann- og redningsvesenet – kvaliteten i brann- og redningsvesenets brannforebyggende arbeid.*
SINTEF. (2004?). *Rapport NBL A0412. Analyse av DSBs brannstatistikk for bygningsbranner i tiårsperioden 1994–2003.*
SINTEF. (2003). *Rapport NBL A03198. Granskning av storbrann i Trondheim 7. desember 2002.*
SINTEF. (1989). *En analyse av det norske brannvesenet.* Jens Kørte.

Sivilforsvaret. (2013, 11. november) *Statistikk.* Hentet fra http://www.sivilforsvaret.no/Om-Sivilforsvaret/Innsatser/Statistikk/
Stiftelsen Norsk Luftambulanse. (2013). *Kapasitet og basestruktur. En utredning om luftambulansetjenesten i Norge 1988-2011.*

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2014/3220-2
Arkiv: 1942/66/53
Saksbehandler: Tord Stian Albrigtsen
Dato: 02.10.2014

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
54/14	Nordreisa driftsutvalg	07.10.2014

Dispensasjonssøknad fra bestemmelsene i arealplanen.

Henvisning til lovverk: Plan- og bygningsloven (pbl) § 19-2 Dispensasjonsvedtaket.
Gjeldende plan: Kommuneplanens arealdel §§ 2.3.2 og 6.2.4

Rådmannens innstilling

Søknaden fra Helge Sandmo om dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for å bygge ut over tillatt bruksareal på gbr 1942/66/53 innvilges med hjemmel i pbl § 19-2.

Forutsetning:
Tillatt bruksareal i følge kommuneplanens arealdel er satt til 150kvm for standardklasse 1. i omsøkt område. Tiltakshaver ønsker å bygge 196kvm. Dette medfører at det ikke vil tillates oppført flere bygg på denne eiendommen.

Saksopplysninger

Helge Sandmo søker dispensasjon fra kommuneplanens arealdel §§ 2.3.2 og 6.2.4 for å kunne bygge hytte med naust i kjeller på gbr 1942/66/53 i Straumfjord vest. Helge Sandmo ønsker å utnytte en naturlig fordypning på tomten som har vært et gammelt elveleie til bygging av hytte med naust i kjelleren. Naustet skal huse vinterlagring av elvebåter og utstyr.

Vurdering

Ved at det bygges i en naturlig fordypning i terrenget vil dette kun bli synlig fra strandsiden, man vil også unngå bygging i strandsonen da hytten vil bli plassert lenger opp i nærheten av fylkesveien. Byggets totale BRA blir 196kvm, dette er 45kvm mere en tillatt i følge kommuneplanens arealdel, men tatt i betraktning det overnevnte så innstilles det positivt til tiltaket.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2012/4399-11
Arkiv: M00
Saksbehandler: Hilde Henriksen
Dato: 29.09.2014

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
55/14	Nordreisa driftsutvalg	07.10.2014
	Nordreisa kommunestyre	

Hovedplan avløp 2015 - 2021 - sluttbehandling

Henvisning til lovverk:
Lov nr 6 av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
Forskrift nr 931 av 1. juni 2004 (forurensningsforskriften)

Vedlegg
1 Rapport Hovedplan avløp 2015-2021
2 Vedlegg 1 til plandokument - Rapport fra gjennomgang av pumpestasjoner
3 Vedlegg 2 til plandokument - Oversikt Storslett og Sørkjosen rensedistrikt
4 Vedlegg 3 til plandokument - Oversikt Oksfjord rensedistrikt
5 Vedlegg 4 til plandokument - Ledningskart sentrum med "mengdedata" fra pumpestasjoner
6 Vedlegg 5 til plandokument - Tilstandsvurdering pumpestasjoner

Rådmannens innstilling

Hovedplan avløp 2015 – 2021 godkjennes.
Handlingsprogram innarbeides i budsjett og økonomiplan.
Øvrige anbefalinger i hovedplanen utredes nærmere i egne behandlinger.

Saksopplysninger

Forslag til hovedplan avløp har vært ute til offentlig høring i perioden 09.09. -30.09.14.
Det er ikke kommet inn noen uttalelser innen fristens utløp.

Tidligere behandling:

Saksprotokoll i Nordreisa driftsutvalg - 09.09.2014

Behandling:
Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

Vedtak:
Hovedplan avløp 2015 – 2021 legges ut til offentlig ettersyn i perioden 09.09. – 30.09.2014

Henvisning til lovverk:
Lov nr 6 av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
Forskrift nr 931 av 1. juni 2004 (forurensningsforskriften)

Vedlegg
1 Rapport Hovedplan avløp 2015-2021
2 Vedlegg 1 til plandokument - Rapport fra gjennomgang av pumpestasjoner
3 Vedlegg 2 til plandokument - Oversikt Storslett og Sørkjosen rensedistrikt
4 Vedlegg 3 til plandokument - Oversikt Oksfjord rensedistrikt
5 Vedlegg 4 til plandokument - Ledningskart sentrum med "mengdedata" fra pumpestasjoner
6 Vedlegg 5 til plandokument - Tilstandsvurdering pumpestasjoner

Rådmannens innstilling

Hovedplan avløp 2015 – 2021 legges ut til offentlig ettersyn i perioden 09.09. – 30.09.2014.

Saksopplysninger

Fylkesmannen i Troms gjennomførte i 2010 undersøkelse av Nordreisa kommune som miljøvernmyndighet. Undersøkelsen medførte bl.a avvik på myndighetsoppfølging av egne avløpsanlegg, på oppfølging av enkeltanlegg avløp og til merknad om utarbeidelse av hovedplan avløp.
Kommunens forrige hovedplan avløp ble utarbeidet i 1995 og er foreldet.
I budsjett 2012 ble det avsatt midler for utarbeidelse av ny hovedplan avløp.

Etter tilbudskonkurranse ble Norconsult engasjert som konsulent. Arbeidet med Hovedplan avløp 2015-2021 for Nordreisa kommune ble påbegynt i 2013 og ferdigstilt i august 2014.

Hovedplan avløp består av hoveddokument med handlingsplan, kart og rapport fra gjennomgang av data fra pumpestasjoner.

Vurdering

Hovedplan avløp 2015-2021 kan summeres opp på følgende måte:
- Hovedplan avløp er kommunens overordnede mål- og strategidokument innen avløp.
- Hovedmålet er å sikre tilfredsstillende avløpsforhold for all bosetting og næringsvirksomhet, og oppfylle offentlige krav i de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter.
- I planperioden 2015-2021 anbefales det investeringer på ca 8 mill samt økning i driftskostnader på 865tusen kroner.

- Hovedutfordringene i planperioden er kommunens utøvelse av forurensningsmyndighet for egne avløpsanlegg, fremmedvann i kommunalt nett samt oppfølging av separate avløpsanlegg. Disse utfordringene er personellkrevende.

I hovedplan vann 2015 – 2021 er gebyrnivået beregnet til å øke med gjennomsnittlig ca 5 % de første 3 år av planperioden. Siste 4 år er det beregnet gjennomsnittlig økning på ca 1 %. Historisk har avløpsgebyrene gått vært uendret eller hatt nedgang siden 2011, mens det fram til 2010 var det økning i gebyrene. Framtidig renteutvikling og endringer i sentrale retningslinjer vil ha større innvirkning på gebyrnivået enn aktivitetsnivået som forslag til hovedplan avløp inneholder.

Tiltakene i hovedplan avløp omfatter ulike roller i kommunen.
Utøvelse av kommunal forurensningsmyndighet for avløp kan ikke finansieres over gebyr. Dette tiltaket må finansieres gjennom økning i budsjettramme.

Oppfølging og kontroll av separate avløpsanlegg bør finansieres over slamgebyrer ut fra selvkostregelverk.

Tiltak innenfor kommunalt avløpsanlegg bør finansieres over avløpsgebyrer ut fra selvkostregelverk og tidligere kommunalt vedtak om 100 % selvfinansiering.

<u>Nærmere vurdering av hovedutfordringene nevnt i planen</u>
- Kommunens utøvelse av forurensningsmyndighet for egne avløpsanlegg:
Kommunens myndighetsutøvelse skal ivaretas av teknisk avdeling. Myndighetsutøvelsen krever kontinuerlig ajourhold av fagkunnskap og regelverk. Myndighetsutøvelsen kan på grunn av habilitet ikke ivaretas av avdelingsingeniør VA som har fagansvar for kommunens avløpsanlegg.

- Fremmedvann i kommunalt nett:
Det er store mengder fremmedvann (overflatevann, grunnvann, lekkasjevann) som lekker inn i det kommunale avløpsnettet. Dette vannet pumpes gjennom flere pumpestasjoner og renses på renseanleggene. Kostnadene for transport og behandling av fremmedvann er betydelige og vil ikke reduseres uten tiltak.
Avdekking av betydelige innlekkingskilder er personellkrevende og må pågå over tid gjennom detaljerte undersøkelser kombinert med datafangst fra pumpestasjoner.
Klimaendringer som økt nedbørsintensitet gir store utslag og kan medføre flere kjeller-oversvømmelser grunnet kapasitet på tilførselsledningsnettet.

- Oppfølging av separate avløpsanlegg:
Kommunen har en oversikt over separate avløpsanlegg fra 2011. Det er ikke gjennomført tilsyn med utvalgte anlegg i etterkant. Slike tilsyn skal gjennomføres av kommunen som forurensningsmyndighet. Gjennomførte tilsyn skal også følges opp med godkjenninger alternativt pålegg om utbedringer. Gitte pålegg skal igjen følges opp av kommunen.
Oppfølging av separate avløpsanlegg vil være ressurskrevende for en periode inntil kommunen er ajour med oppgaven. Det er derfor foreslått at det opprettes en tidsbegrenset prosjektstilling for formålet.

Fylkesmannen har i 2010 gitt Nordreisa kommune merknad om utarbeidelse av hovedplan avløp. Merknaden er hjemlet i Forurensningslovgivningen. Rådmannen anbefaler derfor å legge Hovedplan avløp 2015 – 2021 legges ut til offentlig ettersyn i perioden 09.09. – 30.09.2014.

Hovedplan Avløp 2015-2021
Nordreisa kommune

2013-12-08 Oppdragsnr.: 5125359

Norconsult

Rev.	Dato:	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent
3	25/08/2014	Revidert forslag til Hovedplan Avløp etter kommentarer fra Nordreisa kommune	T.Vestjord	K. Holstad	T. Vestjord
2	4/07/2014	Revidert forslag til Hovedplan Avløp	S. Bordevich	T. Vestjord	T. Vestjord
1	8/11/2012	Forslag til Hovedplan Avløp	T. Vestjord	R. Sandberg	T. Vestjord

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1 Innledning 7
1.1 FORURENSNINGSMYNDIGHETER / LOVER OG FORSKRIFTER 7
1.2 KOMMUNENS ANSVAR/PLIKTER SOM FORURENSNINGSMYNDIGHET 8
1.3 GRUNNLAGSMATERIALE 8

2 MÅL FOR PLANARBEIDET 9
2.1 PLANFORUTSETNINGER 9
2.2 PLANMÅL 9

3 RESIPIENTER 11

4 SITUASJONSBESKRIVELSE - TILTAK 13
4.1 GENERELLE PROBLEMSTILLINGER 14
4.1.1 Rensing av avløpsvann 14
4.1.2 Innlekkingsproblematikk/pumpestasjoner/pumpesystem 15
4.1.3 Vurdering av saneringsbehov 15
4.1.4 Slamhåndtering 17
4.1.5 Spredtbygde områder og private avløpsanlegg 17
4.2 RENSEDISTRIKT Sørkjosen 19
4.2.1 Status i dag 19
4.3 RENSEDISTRIKT Storslett 21
4.3.1 Status i dag 21
4.4 RENSEDISTRIKT Sandbukt 22
4.4.1 Status i dag 22
4.5 RENSEDISTRIKT Oksfjordhamn 22
4.5.1 Status i dag 22
4.6 AVLØP TIL Reisavassdraget 22
4.6.1 Status i dag 22
4.7 RENSEDISTRIKT STRAUMFJORD 22
4.7.1 Status i dag 22
4.8 OPPSUMMERING AV TILTAK 22

5 KLIMAEFFEKTER 28

6 KOMPETANSE/BEMANNING/UTSTYR 29
6.1 KONKLUSJON 30

7 Kostnadsvurderinger/Handlingsprogram 31
7.1 KOST/NYTTE-VURDERING 31
7.2 KOSTNADSKONSEKVENS FOR GEBYRREGULATIVET. 31

VEDLEGG:

Tegninger/kart:

Vedlegg 1: Rapport fra gjennomgang av data fra pumpestasjonene (PS).

Vedlegg 2: Plankart 1: - Oversikt Storslett og Sørkjosen rensedistrikt.

Vedlegg 3: Plankart 2: - Oversikt Oksfjord.

Vedlegg 4: Plankart 3: - Ledningskart med mengdedata fra pumpestasjonene (PS).

Vedlegg 5: Sammenstilling status pumpestasjonene (PS).

Sammendrag

Nordreisa kommune har vedtatt å revidere hovedplan avløp. Eksisterende plan ble utarbeidet i 1995 med bistand fra Barlindhaug. Denne revisjonen bygger videre på hovedplanen fra 1995. Arbeidet med revisjonen er utført av Norconsult AS i samarbeid med kommunen.

Deltakere i prosjektet

Prosjektleder: Hilde Henriksen, Nordreisa kommune

Prosjektmedarbeider: Nordreisa kommune

Fra Norconsult har følgende person deltatt i prosjektet:•

Trond Vestjord, fagansvarlig

Rune Sandberg, oppdragsmedarrbeider

Harald Storås oppdragsmedarbieder

Svein Bordevich oppdragsmedarbeider

Hovedplan avløp består av en teknisk rapport og inneholder grunnlagsmateriale, vurderinger og utredninger og konklusjoner fra hovedplanarbeidet samt en tiltaksdel.

Trond Vestjord

Sivilingeniør

Tromsø 2014

1 Innledning

Kommunedelplan avløp skal være kommunens redskap for styring av investeringer og drift innenfor avløpssektoren. Planen skal gi grunnlag for prioritering av tiltak i kommunens handlingsprogram, samt danne grunnlag for fastsettelsen av kloakkavgiften.

Kommunedelplan avløp skal omfatte alle kommunale og private avløpsanlegg, samt spredt bebyggelse.

Siden forrige plan ble utarbeidet har det skjedd en del endringer med hensyn på overordnede statlige målsetninger og lovendringer knyttet til hvem som har forurensningsmyndighet.

1.1 FORURENSNINGSMYNDIGHETER / LOVER OG FORSKRIFTER

Fram til april 2000 var Fylkesmannen etter forurensingsloven godkjenningsmyndighet med hensyn til kloakkutslipp. Fylkesmannen hadde delegert deler av sin myndighet ved å gi kommunestyret myndighet til å gi utslippstillatelse for avløpsanlegg mindre enn 7 husstander. Dette forutsatte håndheving etter "Forskrift om utslipp fra separate avløpsanlegg" utgitt av Miljøverndepartementet. Etter år 2000 har Nordreisa kommune vært forurensningsmyndighet for avløpsutslippene i kommunen

Etter "Forurensingsforskriften" (FOR 2004-06-01 nr. 931) er kommunen myndighet for kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp mindre enn 2000 pe. til ferskvann, mindre enn 2000 pe til elvemunning eller mindre enn 10.000 pe til sjø. For Nordreisa innbefatter dette alle kommunale utslipp.

Resipient	Rensedistrikt	Tilknyttede PE
Reisafjorden	Storslett/Sørkjosen	(inntil) 4600
Oksfjorden	Sandbukt	(inntil) 250
Oksfjorden	Oksfjordhamn	(inntil) 50

Tabell 1: Rensedistrikt i Nordreisa kommune

1.2 KOMMUNENS ANSVAR/PLIKTER SOM FORURENSNINGSMYNDIGHET

I forurensningslovens er det satt opp hvilke oppgaver og plikter kommunen har som forurenskningsmyndighet. Dette gjelder blant annet at de skal føre tilsyn, utstede pålegg samt at de kan utarbeide forskrift om gebyrer for behandling av tillatelser etter denne loven.

Selv om kommunen er forurensningsmyndighet må de forholde seg til en hver tids gjeldene lovverk, herunder forurensningsloven og forurensningsforskriften. Som forurensningsmyndighet kan man ikke gå på tvers av disse.

I forurensningsforskriften (§12-6) sies det at kommunen kan fastsette lokal forskrift dersom dette er nødvendig ut fra forurensningsmessige forhold eller brukerinteresser.

De krav, og plikter, som omtales i forurensingsloven er å anse som minimumskrav. Kommunen kan selv utarbeide strengere krav hvis de finner dette hensiktsmessig.

1.3 GRUNNLAGSMATERIALE

Hovedplanarbeidet er utført med grunnlag i opplysninger fra teknisk drift i Nordreisa kommune, samt gjennomgang av eksisterende plan. Planen er oppdatert i forholdt til hva som er gjort av saneringer og tiltak på ledningsnettet.

Det viktigste grunnlagsmaterialet har vært:

- Nordreisa kommune, Hovedplan avløp (1995), Barlindhaug, februar 1995
- Utslippstillatelser etter forurensningsloven
- Tilstandsvurderinger for pumpestasjoner utført sommeren 2013
- Driftsdata/logg fra pumpestasjoner

2 MÅL FOR PLANARBEIDET

2.1 PLANFORUTSETNINGER

Følgende planforutsetninger er lagt til grunn for planens utforming:

Hovedplan avløp er en overordnet plan for kommunens styring av investeringer og drift på avløpssektoren. Planen vil være et temabidrag til kommuneplanen. Planen skal vise hensiktsmessige avløpssoner, tekniske hovedsystem og resipienter for alle felles avløpsanlegg som forventes å betjene mer enn 20 abonnenter.

Revisjon av kommunedelplan avløp forutsettes gjennomført hvert 4. år.

I de områder av kommunen der det ikke er aktuelt med felles avløpsanlegg i kommunal regi, forutsettes etablert private anlegg. Disse skal tilfredsstille kravene i "Forurensingsforskriften".

Tidsperspektivet for planen er 7 år. Dette tidsperspektiv er retningsgivende ved beregning av avløpsmengder, vurdering av resipienter og beregning av kloakkavgiften.

2.2 PLANMÅL

Kommunens målsetting på avløpssektoren, uttrykkes som følgende:

Hovedmål

- **Fremtidig avløpsforhold**

  All bosetting og næringsvirksomhet i kommunedelplanområder skal sikres tilfredsstillende avløpsforhold.

- **Kommunale avløpsanlegg**

  Kommunen skal prinsipielt eie og drive alle felles avløpsanlegg som betjener mer enn 20 abonnenter.

  Alle avløpsanlegg utbygges og drives etter kravene i gitte utslippstillatelser.

- **Kloakkavgift**

  Kloakkavgiften skal dekke 100 % av kommunenes utgifter til finansiering, drift og vedlikehold av kommunale avløpsanlegg.

- **Utslipp/Kommunale avløpsanlegg**

  Alle kommunale utslipp til sjø skal tilstrebes å ledes ut på dypt vann, -15 meter under laveste lavvann, der det er god innblanding og med tilstrekkelig avstand fra land.

  Avløpet skal renses slik at minimumskravene fra de statlige forurensningsmyndighetene tilfredsstilles

  Vannmasser og strandområder skal være fri for synlig forurensning fra kommunalt avløp.

  Renseanlegg og ledningsnett skal drives slik at samlet utslipp blir minst mulig. Driftsforstyrrelser som fører til uakseptabel forurensing skal snarest utbedres og ikke være ute av drift i mer enn 24 timer.

- **Utslipp spredt bebyggelse**

  Utslipp fra spredt bebyggelse skal registreres og kartlegges. Nødvendige tiltak skal iverksettes. Private anlegg skal tilfredsstille kravene i "Forurensningsforskriften". Pålegg om utbedring må gis der kravene ikke er tilfredsstilt. Dette gjelder spesielt i prioriterte rekreasjonsområder.

  Vannmasser og strandområder skal være fri for synlig forurensning fra private avløp. De områdene som, i kommuneplanens arealdel, er avsatt til rekreasjonsområder, idrett, lek mm. skal legges til grunn for de prioriteringer som gjøres med hensyn til å begrense/stoppe utslipp eller forurensninger.

3 RESIPIENTER

Med betegnelsen resipient, menes i denne sammenheng kloakkutslippets influensområde, dvs. mottaker av avløpsvann fra ulike typer virksomheter, så som industri og bosetting.

Den fysisk-kjemiske tilstanden i en resipient er resultat av et komplisert samspill mellom tilførsel og omsetning i vannmassene. Tilførslene medfører ikke forurensninger uten at de stiger langt over de naturlige nivåer for de aktuelle stoffer, og uten at de er på et nivå som er i nærheten av bæreevnen, dvs. resipientens evne til å omsette forurensninger.

Dette kapittelet gir en oversikt over hvilke resipienter som benyttes, og hvilken belastning hver av dem vil få.

Resipientene i Nordreisa kommune består av åpne fjorder med varierende dybde, samt flere vassdrag, med Reisaelva og Oksfjordvassdraget/Storelva som de største.

Resipient	**Rensedistrikt**	**Ca. antall PE**
Reisafjorden	Storslett/Sørkjosen	4600
Oksfjorden	Sandbukt	120
Oksfjorden	Oksfjordhamn	30
Reisaelva	Reisadalen	
Kildalselva/Reisaelva	Kildal	
Reisafjorden	Jubelen-Sentrum-Nordkjosen	
Straumsfjorden	Storvik Straumfjord vest	18
Rotsundet	Hamneeidet –Bakkeby-Rotsund	
Lyngen/Rotsundet	Hamnnes	
Lyngen	Spåkenes	

Tabell 2: Oppsummering av resipientene i Nordreisa kommune

For flere av resipientene kan det være nødvendig å gjennomføre en resipientundersøkelse for å dokumentere resipientkapasitet og strømningsforhold. Resipientundersøkelsen er gjennomført for Reisafjorden og har hatt innvirkning på valg av avløpsløsninger, lokalisering av utslippssted og utslippsdybder fra avløpsområdene Storslett og Sørkjosen.

I Nordreisa kommune er det stor variasjon i flo og fjære. Dette medfører til at en betydelig mengde vann i fjorden skiftes ut 2 ganger i løpet av døgnet. Dette er en stor fordel i forhold til fjorden som resipient. Minus med den store variasjonen i flo og fjære er at store deler av havbunnen blottlegges inn mot blant annet Storslett. Det er derfor viktig at større utslipp føres såpass langt ut i fjorden at de kan gå ut på dypvannsutslipp.

Når det gjelder Reiselva er dette en populær lakseelv samt rekreasjonsområde. Spesielt ved elvemunningen. Det er derfor ikke gunstig med overløp/utslipp i elva. Overføringsledningen fra Storslett til Nordkjosen har ikke overløp på grunn av bruk som rekreasjonsområde.

4 SITUASJONSBESKRIVELSE - TILTAK

Nordreisa kommune har ca. 4800 innbyggere totalt hvorav nær halvparten bor i sentrumsområdet. Storslett og Sørkjosen. Kommunen har 4 kommunale avløpsanlegg som dekker knapt 60 % av innbyggerne. Øvrige innbyggere har enkeltanlegg med slamavskiller eller septiktank med utslipp til resipient.

Kommunale avløpsanlegg omfatter:

1. Sørkjosen silanlegg Salsnes filter kombinert med Maskozoll for avvanning septik, byggeår 2002, oppgradert i 2010
2. Storslett silanlegg med Salsnes filter, byggeår 2009
3. Straumfjord slamavskiller
4. Sandbukt slamavskiller
5. Oksfjordhamn slamavskiller

Nordreisa kommune har godkjente utslippstillatelser på alle sine anlegg.

Totalt er 29 pumpestasjoner i drift på kommunens ledningsnett der driftsalder varierer fra knapt ett år til rundt 25-30 år.

Kommunens avløpsledninger har en total lengde på ca 35 km.

Det foreligger ikke saneringsplaner for ledningsnett eller pumpestasjoner. Utfordringer framover ligger i ledningsnettet med hensyn til innlekking/tilførsel av fremmedvann, relativt små dimensjoner på deler av nettet kombinert med lite fall.

Overvannsnettet i sentrum eies av Statens vegvesen. Kommunalt overvannsnett er lite utbygd, det brukes synkekummer i stor utstrekning. Løsningen med sandfang kombinert med synkekummer fungerer tilfredsstillende der disse er lagt.

Separate avløpsanlegg tømmes av interkommunalt selskap Avfallsservice der råslammet avvannes på Sørkjosen renseanlegg. Det er gjort registreringer av enkeltanleggene (ca. 800 stk) ved tømming i 2011.

Sørkjosen- og Nordkjosen renseanlegg er begge utstyrt med overvåkningssystem og i tillegg overvåkes sentrale pumpestasjoner, slik at beredskapsvakt varsles når noe skjer i stasjonene. Dette, og oppgraderingen av avløpssystemet som er gjort de siste årene,

har bedret avløpssituasjonen betydelig, blant annet ved at kloakkinnslag/tilbakeslag i boliger har blitt redusert. Men innslag og driftsproblemer forekommer fortsatt og det er derfor behov for videre oppgradering for ytterligere å optimalisere driften både kostnads- og kvalitetsmessig.

4.1 GENERELLE PROBLEMSTILLINGER

4.1.1 Rensing av avløpsvann

Valg av rensemetode vil være avhengig av resipientforholdene slik som fortynningsmuligheter, selvrensingsevne og utskifting av vannmassene og av brukerinteressene knyttet til vannforekomsten. En resipient som mottar kommunal kloakk vil ha forskjellig evne til å bryte ned tilført organisk materiale. Mengden kloakk en vannforekomst /resipient kan tilføres uten at det oppstår uønskede effekter er avhengig om resipienten er ”god” eller ”dårlig”. Med uønskede effekter mener en nedslamming, bakteriell forurensing og forsøpling av fjæresonen.

I mange resipienter brukes fjæresonen til bading, rekreasjon og friluftsliv. Her vil det være et problem med bakteriell forurensing og forurensing av fjæresonen som følge av urensede kloakkutslipp. En rekke mikroorganismer som bakterier og virus finnes i kloakk. Den vanligste overføringen av sykdomsfremkallende tarmbakterier skjer ved bading i sjøvann. Imidlertid overlever ikke disse bakteriene lenge i sjøvann, men det er derfor viktig at utslippene for kloakk blir etablert slik at de ikke utgjør noen risiko i de områdene der folk bader.

Høygradig rensing vil gi reduksjon av bakterier og fosfor, samt reduksjon av nedslamming rundt utslipp. Tilførsel av fosfor til gode sjøresipienter er imidlertid av mindre betydning. Dette gjelder også bakterier som har relativt kort levetid i sjø. Ut fra dette er nytten av høygradig rensing ved gode sjøresipienter begrenset.

Derimot vil tilførsel av fosfor og bakterier til ferskvannsforekomster ha større betydning. For stor tilførsel av næringsstoffer til en ferskvannsforekomst vil øke produksjonen av organisk materiale og kan skape ubalanse i økosystemet. For utslipp til bekk, innsjø eller grunn vil generelt utslippene også utgjøre en større hygienisk risiko.

Rensekravene for utslipp av kloakk har variert over tid. I de senere årene har kravene til rensing lagt vekt på at metode for rensing av avløpsvannet bør velges ut fra lokale forhold. Men generelt er det minimumskrav til rensing av alle avløpsutslipp. Det tillates altså ikke urensede utslipp. De viktigste problemene med urensede utslipp er nedslamming og forsøpling av bunnområder, forsøpling av strandlinje og hygienisk forringelse av vannkvaliteten.

Utslippsdyp og sted må vurderes i hvert enkelt tilfelle ut fra blant annet det rensede utslippets størrelse, resipientforhold og brukerinteresser. Behovet for dyputslipp som ikke når overflaten er størst dersom brukerinteresser er involvert eller dersom rensing kun er mekanisk. Det er spesielt viktig å ta hensyn til vannkvalitet på badeplasser.

4.1.2 Innlekkingsproblematikk/pumpestasjoner/pumpesystem

Innlekkingsproblematikk.

Et av de store problemene for det kommunale ledningsnettet er at det til tider er stor innlekking av vann inn i avløpsledningene. Årsaken til dette kan være flere. Det kan være feilkoblinger der abonnenter har satt drenering, utvendige sluk samt taknedløp inn på kloakken. Det kan være kummer som ikke er tette, og det kan være høy grunnvannstand som trenger inn. Det kan også være lekkasjer fra vannledningsnettet som gir innlekking på utette ledninger. For å få klarlagt årsaker til innlekkingen må det gjøres en kartlegging/undersøkelse. Uansett årsak så er innlekkingen et problem som på sikt kan generere en del driftskostnader. For å få driftet dagens system kreves det en del avløpspumpestasjoner. Hvis 50 liter uønsket vann kommer inn i ledningsnettet i sentrum må disse pumpes flere ganger før utslippet på f.eks. Nordkjosen. Pumpestasjonene langs dette strekket har til sammen da pumpet 300 liter vann. I tillegg kommer rensing av dette vannet. Ved å få fjernet mest mulig av det uønskede vannet senker vi pumpetiden på pumpene samt sparer på selve rensingen.

Pumpestasjoner/pumpesystem.

Det er utført en del registreringer/målinger på 26 stk. pumpestasjoner. Det er hentet inn tilstandsvurderinger og driftssjournaler fra disse stasjonene. Det har vært stor usikkerhet knyttet til kalibrering, samt variasjon i pumpekapasitet over tid, i forbindelse med disse målingene. Det er også hull i datagrunnlaget. Dataen er likevel det beste man kan framskaffe på nåværende tidspunkt. Resultatet kan man se på vedlegg nr. 4, samt vedlegg nr. 5. En sammenstilling av alle stasjonene viser at de fleste pumpestasjoner som krever tiltak er eldre stasjoner på innsamlingsnettet. Pumpestasjonene på overføringsledninger er i god stand og krever få tiltak,

4.1.3 Vurdering av saneringsbehov

Nedenfor er det listet opp aktuelle momenter/kriterier som legges til grunn når saneringsbehovet og kostnadene for sanering skal vurderes.

Alder på ledningsnettet-utskiftingstakt

Levealderen vil variere fra ledningsstrekning til ledningsstrekning, men det er vanlig å regne med en levealder på ledningsnettet på 50-70 år.

Erfaringer - kunnskap om ledningsnettet

Basert på generell kunnskap og erfaringer med andre kommuner samt dr.ing avhandlingen til Sveinung Sægrov: Tilstand og tilstandsendring for betong-avløpsledninger, kan følgende momenter listes opp:

- ledninger lagt før 1960 oppfyller ikke dagens krav til tette ledninger pga. åpne skjøter.
- endel av PVC-ledninger lagt på 70-tallet må skiftes ut pga. feil omfyllingsmasser og dårlig materialkvalitet på rørene.
- betongledninger lagt på 50-tallet og i begynnelsen av 60-tallet har dårlig betongkvalitet og liten slitestyrke ved sandtransport i ledninger.
- innlekking via utette kummer og tilknytninger er et stort problem.

- det er betydelig høyere feilhyppighet på eldre ledninger sammenlignet med ledninger lagt etter 1960-1970.
- på kort sikt vil utbedring av direkte feil gi best kost-nytte.

Systematisk utskiftning av utette/gamle ledninger

Avløpsledningen utsettes for nedbrytende krefter som f.eks. utvendig/ innvendig korrosjon, slitasje, setninger etc. Det fører først til redusert konstruksjonsmessig styrke, som deretter gir minsket funksjonsevne. Ledningens levetid er bestemt ut fra samspill av disse faktorer.

Enkelte deler av ledningsnettet tilføres i perioder store mengder fremmedvann i form av innlekking. Innlekking kan komme både fra mange ulike kilder. Driftserfaringene fra kommunen tilsier at det er et stort problem med innlekking av overvann på avløpsnettet.

Gjennomføring av saneringstiltak vil ha stor betydning for dimensjonering av fremtidige avløpssystemer og renseanlegg og pumpekostnader. I tillegg medfører store overvannsmengder mer kloakk i overløp.

Dårlig ledningsnett fører også til at kloakkvann lekker ut og forurenser lokalmiljøet.

Tilstanden på det private ledningsnettet har med bakgrunn i erfaring fra andre steder vanligvis omlag samme kvalitet som kommunens ledningsnett. Skal de tiltak som Nordreisa kommune legger opp til ha full effekt, vil det ofte være påkrevd med tilsvarende opprydding på det private nettet. Prisen pr meter vil her være noe lavere enn for de større ledningene. Det anbefales at det legges til rette for sanering av private ledninger når tiltak detaljprosjekteres, i den grad det er behov for dette.

Saneringsbehov oppsummert

Det eksisterende avløpssystemet i Nordreisa kommune er i hovedsak utbygd som et rent separatsystem. Det betyr at vann fra drenering og tak skal ikke ledes innpå avløpet. Erfaringsmessig kan dette være vanskelig å unngå. Enkeltinnslipp av overvann kan forårsake stor skade siden systemet ikke er beregnet for det.

Sammenlignet med andre kommuner er store deler av ledningsnettet relativt nytt og man har ikke store saneringsbehov som kun skyldes en funksjon av alder. Siden det allerede er et separatsystem har man heller ikke behov for store saneringer for å endre "systemvalg" fra fellessystem til separatsystem.

Nordreisa har to hovedutfordringer for sanering:

1. Finne årsak til- og tiltak for- å redusere innlekking av overvann;

2. Oppgradering av pumpestasjoner.

4.1.4 Slamhåndtering

Kommunen har en kommunal tømmeordning for private slamavskillere som utføres i regi av det interkommunale selskapet Avfallsservice. Råslammet avvannes på Sørkjosen renseanlegg. Det er gjort registreringer av enkeltanleggene (ca. 800 stk) ved tømming i 2011.

4.1.5 Spredtbygde områder og private avløpsanlegg

Erfaringsmessig er det mange private avløpsanlegg som ikke oppfyller kravene i den gamle "Forskrift om utslipp fra separate avløpsanlegg", eller respektive VA Miljøblad for de ulike separate løsningsalternativene. Mange av anleggene tilfredsstiller derfor heller ikke minimumskravene i "Forurensingsforskriften". Kommunen er forurensningsmyndighet for disse utslippene og skal tilse at forskriftens minimumskrav blir oppfylt. Kostnader med oppfølging og kontroll skal dekkes av eieren av anlegget.

		Materiale				Antall kammer			Infiltrasjon	Utløp til	Utløp til	Tett tank
Sted/område	Antall	Plast	Betong	Tre	Annet	1	2	3	i grunnen	bekk/elv	sjø/fjære	u/utløp
Spåkenes	9	3	6	0	0	2	3	4	9			
Havnnes	20	9	11	0	0	4	7	9	19	1	0	0
Hamneidet - Bakkeby-Rotsund	232	87	142	2	1	52	61	117	225	8	6	0
Storvik-Straumfjord vest	66	37	29	0	0	10	15	40	63	1	0	1
Straumfjordeidet-Oksfjord	139	78	63	0	0	26	29	84	137	6	0	1
Jubelen-Sentrum-Nordkjosen	115	36	79	0	0	18	42	55	114	1	0	0
Kildal	72	42	30	0	0	6	18	47	71	0	0	0
Reisadalen	202	89	112	0	1	25	83	94	199	4	0	0
SUM	855	381	472	2	2	143	258	450	837	21	6	2

Tabell over viser oversikt over anlegg i Nordreisa 2011. Tabellen viser at de aller fleste anleggene har utslipp til grunnen og relativt få har utslipp til bekk/elv. Mer enn halvparten av anleggene har slamavskillere med færre enn 3 kammer. Det betyr at det er en relativt stor andel anlegg som har 1-2 kammer. Anlegg med 1-2 kammer (for husstander) er trolig mer enn 35 år gamle og det antas ofte at disse anleggene har redusert renseeffekt.

Løsninger i spredtbygde områder

For de områdene som ikke er vurdert løst med felles avløpsanlegg, bør eksisterende private avløpsanlegg utbedres. Valg av aktuell avløpsløsning for enkelthus er avhengig av resipient og grunnforhold. Ved utslipp til sjøresipient kan det normalt tillates 3-kamret slamavskiller før utslipp til minimum 1 m under laveste lavvann.

Ved utslipp til innlandsvassdrag kreves det normalt 3-kamret slamavskiller med enten påfølgende infiltrasjon i stedlige masser, eller annet type separat anlegg. Der forholdene tillater det, bør man velge infiltrasjon i grunnen. Utforming av anlegg og kostnad pr. husstand vil være avhengig av om eksisterende slamavskiller kan benyttes eller ikke.

Ved ferskvannsresipienter der forholdene for infiltrasjon ikke er tilstedte kan løsninger som minirenseanlegg eller våtmarksfilter benyttes. Denne typen løsninger har høyere kostnader og krever mer oppfølging enn korrekt utførte infiltrasjonsanlegg. Et generelt problem ved bygging av infiltrasjonsanlegg er at det er få personer med kompetanse på grunnundersøkelser slik at risiko for feilprosjektering er relativt stor. Det er også årsaken til at man har grunn til å være usikker på funksjonaliteten til eldre anlegg. Det er svært vanskelig å kontrollere om anleggene har overløp eller er tilknyttet dreneringslendinger/direkteutslipp.

Pålegg/prosjektering separate anlegg

Det er viktig at kommunen skiller mellom pålegg som hjemles i forurensingsloven/forskrift, og rollen som prosjekterende. Tidligere ble ofte løsningsvalg og utforming diktert av kommunen. Kravene i forurensingsforskriften er funksjonskrav (krav til renseeffekt/utslippsmengder). Disse kan derfor prinsipielt oppfylles ved bruk av en rekke ulike rensemetoder. Når et pålegg er gitt fra kommunen må derfor en ansvarlig prosjekterende i praksis velge løsning og dokumentere at dette er hensiktsmessig. Det skal da søkes (gjerne kombinert) om både utslippstillatelse og byggetillatelse for anlegget.

Kommunen har mulighet til å vedta egen kommunal forskrift om separate utslippstillatelser. Det vil innebære at kommunen slipper å gi enkelttillatelser såfremt vilkårene i lokal forskrift er oppfylt og kan på den måten forenkle saksbehandling. Hensikten med en slik forskrift er også å gi klare rammer for hvilke typer anlegg kommunen godkjenner og/eller anbefaler.

Ideelt sett bør alle nye anlegg prosjekteres etter en grunnundersøkelse. Ved grunnundersøkelse stiller normalt grunneier med en traktorgraver og man graver for å undersøke jordprofil, utføre infiltrasjonstest og på grunnlag av gjerne flere slike gravinger bestemme type og beliggenhet til anlegget.

Kostnader og incentivordninger

I praksis er det relativt kostbart å bygge separate anlegg som tilfredsstiller kravene. Kostnadene for et separat anlegg kan variere fra 40 000,- til 120 000,- med en antatt snittpris på 80 000,- eks mva. Pålegg om utbedring av anlegg er derfor en stor kostnad for den enkelte.

Nordreisa kommune krever gjennom gjeldende forskrift årlig tømming av slamavskillere uavhengig av tilstand. Ved å kreve hyppigere tømminger av eldre og dårlige anlegg samt hyppigere eller mer omfattende kontroll av spesielt de eldre anleggene vil man kunne differensiere de kommunale avgiftene og tømmefrekvens for ulike typer av separate anlegg. Dette kan være med å motivere til utbedring av dårlige anlegg.

Ordningen må sees i sammenheng med mulighet for tilknytning til eventuelt nærliggende kommunalt anlegg. Anlegg som ligger i nærheten av kommunalt anlegg kan gis pålegg om tilknytning, gitt at kostnaden ikke er urimelig.

Eksempelvis har man dokumentasjon på at et nytt godt anlegg ikke trenger slamtømming hyppigere enn hvert 3-5. år, mens et eldre anlegg kanskje bør ha årlig tømming. Dette vil være en enkel metode for å gjøre utbedring av eldre anlegg mer attraktivt for den enkelte.

Forslag til tiltak separate avløpsanlegg:

- Pålegg følges opp for eiendommer med direkteutslipp.

- Behov for lokal forskrift om separate utslipp vurderes

- Vurdere økonomiske incentiver for utbedring av anlegg

- Behov for eventuell opplæring og kursing i kommunen på prosjektering/utførelse av separate avløpsanlegg.

Tiltakene over gjør at det er behov for mer administrative ressurser hos kommunen for å arbeide med disse problemstillingene. Det er tidkrevende å følge opp separate avløpsanlegg siden antallet anlegg er høyt og de er vanskelige å kartlegge. Det anbefales derfor at det øremerkes en ny 100 % prosjektstilling til dette arbeidet, med en varighet på 3 år.

4.2 RENSEDISTRIKT SØRKJOSEN

4.2.1 Status i dag

Sørkjosen renseanlegg er et silanlegg med Salsnes filter kombinert med Maskozoll for avvanning septik. Det ble opprinnelig byggeår 2002, oppgradert i 2010.

Rensedistriktet omfatter følgende pumpestasjoner:

- Sørkjos Hotell. Ny stasjon satt ned i 2013. Stasjonen pumper på felles pumpeledning med Sørkjosen skole til Sørkjosen RA. Stasjonen har SD-anlegg

- Sørkjosen skole (2004) (driftsforstyrrelser pga. tuer). Stasjonen får inn alt spillvann fra de øvrige pumpestasjonene, unntatt Sørkjosen hotell. Stasjonen har tidvis mye overvannsinnlekking som kommer via 200 mm PVC selvfalls spillvannsledning. Stasjonen har overløp til Jernelva. Stasjonen har SD-anlegg

- Nedre Baisit (1988) – pumper til Sørkjosen skole. Stasjonen mangler SD-anlegg

- Flyplassen (1989) – pumper til Nedre Baisit. Stasjonen mangler SD-anlegg.

- Alvheim (1994) – pumper til Sørkjosen skole. Stasjonen mangler SD-anlegg.

- Sandbakken – pumper til Sørkjosen skole. Har overløp til sjø. Stasjonen har SD-anlegg.

- Fossvoll (1992) – pumper til Blomstereng. Stasjonen mangler SD-anlegg.

- Leirbukt (1992) - pumper til Sandbakken – Stasjonen har overløp til sjø. Denne stasjonen mangler SD-anlegg, avkjøring og har et mangelfullt overbygg. Stasjonen betjener 3-4 boliger. Overbygg og avkjøring bør oppgraderes og SD-anlegg bør monteres.

- Blomstereng (2004) pumper til Sandbakken. Stasjonen har SD-anlegg. Tidligere driftsproblemer har blitt løst ved å installere "N-hjul" på pumpene (montert 2010). Etter denne installasjonen har det vært få problemer stasjonen.

- Naveren (1993) (Mye fett) Pumper til Blomstereng PS. Stasjonen har SD-anlegg.

- Skarpsno (1993) – Pumper til Navern. Ikke tilstrekkelig måleutstyr. Stasjonen mangler SD-anlegg. Pumpesumpen er så smal at det ikke kan monteres en til pumpe for å sørge for tilstrekkelig kapasitet når Haltiområdet er ferdig utbygd.

Generelt forekommer det stor vannføring nedstrøms av Bjørkelund/Alvheim trolig som følge av innslag av grunnvann. Hvor dette eksakt stammer fra må kartlegges nærmere. Det savnes per i dag et godt datagrunnlag for å analysere dette nærmere. Tilstrekkelig datagrunnlag for analysen vil bli tilgjengelig ved en utvidelse av SD-anleggets omfang.

Bildet over viser hovedstrukturen til Storslett og Sørkjosen rensedistrikt. Delelinjen følger elva. På bildet markerer blått pumpeledninger mens rødt markerer selvfallsledninger. Man ser her

illustrativt hvordan hele hovedhensikten med avløpssystemene er å få avløpet ut fra elveområdet og ut på dypt vann.

4.3 RENSEDISTRIKT STORSLETT

4.3.1 Status i dag

Renseanlegget er et silanlegg basert på Salsnes filter, bygget i 2009. Anlegget har konsesjon for utslipp av avløpsvann fra inntil 2 300 personekvivalenter. Renseanlegget og enkelte sentrale pumpestasjoner tilknyttet SD-anlegg.

Rensedistriktet omfatter følgende kommunale pumpestasjoner, kommentar i parentes er basert på gjennomgang av driftsdata:

- Nesset (2009)– Pumper til Storslett RA. Stasjonen har SD-anlegg.
- Pollen (2009) (telleverk fungerer ikke)- Pumper til Nesset PS. Stasjonen har SD-anlegg.
- Bekkmo (2009) (Noe luktproblemer) – Pumper til Pollen PS. Stasjonen har SD-anlegg
- Flatvoll (2009) (Noe luktproblemer) – Pumper til Bekkmo PS. Stasjonen har SD-anlegg
- Kuru – Pumper til Flatvoll PS. Stasjonen har SD-anlegg.
- Veibakken - Pumper til Flatvoll PS. Stasjonen har SD-anlegg.
- Bekkestien (1988) – Pumper til Veibakken PS. Stasjonen har SD-anlegg
- Stealli – Pumper til Kuru PS. Stasjonen har SD-anlegg.
- Gropa (1992) – Pumper til Prix PS. Stasjonen mangler SD-anlegg.
- Olderskogen (2009) (Pumper til Veibakken PS). Stasjonen har SD-anlegg.
- Prix (2009) (Driftsforstyrrelser og store vannmengder) Pumper til Olderskogen PS. Har overløp til Reisaelva. Stasjonen har SD-anlegg.
- Moan (1996) – Pumper til Prix PS. Stasjonen mangler SD-anlegg.
- Lundejordet (1998) – Pumper til Prix PS. Stasjonen har SD-anlegg.
- Lundefjellvegen (1995)– Pumper til Prix PS. Stasjonen mangler SD-anlegg.
- Storslett skole (2004) – Pumper til Prix PS. Stasjonen har SD-anlegg
- Hagen (2009) – Pumper til Prix PS – Har overløp til Reisaelva. Stasjonen har S-anlegg.

- Guleng (1995) - Pumper til Prix PS. Stasjonen er svært uheldig plassert og bør flyttes. Stasjonen mangler SD-anlegg.

Generelt forekommer det stor vannføring i Prix-området, noe som tilsier betydelig innlekking av overvann, lekkasjevann eller grunnvann. Det savnes et godt datagrunnlag for å analysere seg frem til hvor fremmedvannet kommer inn. Dette vil kunne etableres ved en utvidelse av SD-anleggets omfang.

4.4 RENSEDISTRIKT SANDBUKT

4.4.1 Status i dag

I dag er det 1 skole, 1 butikk samt 30-40boliger tilknyttet Sandbukt slamavskiller. Utslippsledning er lagt på 20 meters dybde og ble lagt i 2010. Se vedlegg 3.

4.5 RENSEDISTRIKT OKSFJORDHAMN

4.5.1 Status i dag

Oksfjordhamn slamavskiller. Ny i 2006. Utslippsledning ligger på 20 meters dybde. Det ligger til rette for å tilknytte flere hus til dette anlegget. Se vedlegg 3. Det foreslås et tiltak med å tilknytte hus videre øst for anlegget. Dette er hus som kan graviteres inn til anlegget.

4.6 AVLØP TIL REISAVASSDRAGET

4.6.1 Status i dag

De fleste langs vassdraget har egne tanker der utslipp infiltreres i grunnen. De fleste tankene er 2 eller 3 kammer som gir en bra effekt på rensingen. Det er kun 3-4 abonnenter som har utslipp til bekk/elv. Ut fra alder på anlegg og antall kammer i septiktank kan man anta at det reelle tallet med anlegg som slipper direkte ut i elv er vesentlig større. Se for øvrig kapittel om separate avløpsanlegg.

4.7 RENSEDISTRIKT STRAUMFJORD

4.7.1 Status i dag

Straumfjord slamavskiller. Pumpestasjon pumper slamavskilt avløpsvann til sjø. Anlegget betjener 6-7 boliger.

4.8 OPPSUMMERING AV TILTAK

De ulike tiltakene omtalt i hovedplanen har investeringskostnader som vist i tabellen nedenfor. Kostnadskalkylen er basert på erfaringstall fra vann- og avløpsprosjekter og en skjønnsmessig vurdering.

Tiltak	RENSE - DISTRIKT	TILTAK	Investerings-Kostnader (1000kr)	Årlige mer-kostnader drift (1000kr)	År
1.	Sørkjosen	Ny pumpestasjon Skarpsno	1500	10	2015
2.	Sørkjosen	Oppgradering pumpestasjonen på Leirbukt	150	5	2019
3.	Alle distrikt	Forbedre/montere SD-anlegg på pumpestasjoner.	110	5	2015
4.	Alle distrikt	Montere overvannskummer	100	0	2015
5.	Alle distrikt	Økning driftspersonell 1 årsverk inkl sosiale kostnader	0	500	2016
6.	Alle distrikt	Forbedre/montere SD-anlegg på pumpestasjoner.	500	10	2016
7.	Storslett	Utvidelse av SD-anleggets omfang ved Prix	30	0	
8.	Alle distrikt	Kompetanseheving av driftspersonell.	100	0	2016
9.	Alle distrikt	Montere overvannskummer	200	0	2016
10.	Alle distrikt	Økning driftspersonell 0,6 årsverk inkl sosiale kostnader	0	300	2017
11.	Alle distrikt	Forbedre/montere SD-anlegg på pumpestasjoner.	340	10	2017
12.	Alle distrikt	Kartlegging av private boliger, industri/næring og kummer for innsig.	150	0	2017
13.	Sørkjosen	Kontroll om bekkeinntak går inn på avløpsnettet.	70	0	2017
14.	Storslett	Kontroll om bekkeinntak går inn på avløpsnettet.	80	0	2017
15.	Alle distrikt	Utarbeide saneringsplan	300	0	2018
16.	Alle distrikt	Montere overvannskummer	200	0	2018
17.	Alle distrikt	Bytte ut utette kummer.	500	0	2019
18.	Alle distrikt	Rehabilitering av eksisterende avløpsledninger	500	0	2019
19. 1	Storslett	Guleng pumpestasjon, sanere og flytte	1500	0	2020
20.	Alle distrikt	Bytte ut utette kummer.	500	0	2020
21.	Oksfjord-hamn	Tilknytning av flere hus til eksisterende RA	700	25	2021
22.	Alle distrikt	Bytte ut utette kummer.	500	0	2021

~~Tiltak~~	~~RENSE - DISTRIKT~~	~~TILTAK~~	~~Investerings-Kostnader (1000kr)~~

1.	Alle distrikt	Forbedre/montere SD-anlegg på pumpestasjoner.	950
2.		Kartlegging av private boliger, industri/næring og kummer for innsig.	150
3.		Kompetanseheving av driftspersonell.	100
4.		Bytte ut utette kummer.	1500
5.	Oksfjord hamn	Tilknytning av flere hus til eksisterende RA	700
6.	Sørkjosen	Oppgradering avNy pumpestasjonen på Leirbukt	1500150
7.		Kontroll om bekkeinntak går inn på avløpsnettet.	70
8.		Nytt byggefelt.	2500
9.		Ny pumpestasjon Skarpsno	150
10.		Rehabilitering av eksisterende VA-ledninger	800
11.	Storslett	Flytte Guleng pumpestasjon	750
12.		Kontroll om bekkeinntak går inn på avløpsnettet.	80
13.		Ny pumpestasjon og overføringsledning i for-bindelse med nytt boligfelt.	1500
14.		Utvidelse av SD-anleggets omfang ved Prix	30
SUM TILTAK			**10780**

Tabell 3; -Tiltak med budsjettert kostnad. NB: Tabell er ikke satt opp i prioritert rekkefølge.

Tiltak 1.

PS Skarpsno er en prefabrikkert pumpestasjon med kun 1 pumpe. Det at det bare er en pumpe gjør den meget sårbar for driftsforstyrrelser og feil. Stasjonen mangler måleutstyr, backup-batteri og SD-anlegg. Skarpsno må oppgraderes pga. større belastning. Dette medfører at stasjonen må byttes ut da pumpesumpen er for smal og kun har plass til en pumpe. Eksisterende pumpestasjon foreslås sanert og det bygges ny stasjon.

Tiltak 2

Leirbukt pumpestasjon er en prefabrikkert pumpestasjon, med 1 pumpe, som ble levert i 1992. Stasjonen betjener 3-4 boliger. Dette er en stasjon som tidvis har en vanskelig adkomst og har et tydelig behov for bygningsmessig rehabilitering både innvendig og utvendig. Stasjonen er heller ikke utstyrt med tilstrekkelig måleutstyr. Stasjonen er ikke tilkoblet driftsovervåking. Eksisterende pumpestasjon foreslås oppgradert med overbygning, driftsovervåkning og tilfredsstillende adkomst. Eksisterende overbygning fra Skarpsno PS kan benyttes på Leirbukt PS.

Tiltak 3, 6, 7 og 11.

For å få en effektiv, og nøyaktig, overvåking av kommunens avløpsnett er det nødvendig at alle pumpestasjoner (PS) er knyttet sammen i et felles drift- og overvåkingsnett. I dag er, foruten renseanlegget i Sørkjosen og Nordkjosen, følgende stasjoner tilknyttet kommunens driftsover-våkingsnett:

PS Sørkjosen skole, PS Sandbakken, PS Sørkjos Hotell, PS Blomstereng, PS Naveren, PS Hagen, PS Storslett skole, PS Lundejordet, PS Prix, PS Olderskogen, PS Veibakken, PS Flatvoll, PS Bekkmo, PS Pollen, PS Nesset, PS Kuru, PS Stealli.

Det har vært kontakt med kommunens nåværende leverandør, ingeniørfirmaet Paul Jørgensen, for å få en oversikt på hva det koster å få montert overvåking på en eksisterende pumpestasjon. Hver stasjon koster ca. 55.000,- å oppgradere. I tiltaket er det satt opp en montering av SD-anlegg (driftsovervåking) i alle resterende pumpestasjoner (10 stk.). Det er nødvendig å oppgradere programvare slik at det oppnås måledata som kan benyttes i arbeidet med å redusere belastningen av fremmedvann på ledningsnettet.
Det er videre tatt med en kostnad på 400 000 for å supplere med elektromagnetiske målere og andre mindre tiltak som nedbørsmåler/værstasjon. Dette for å forbedre registrering og dokumentasjon av måledata for å ha kontroll på pumpesystemet og vannmengdene. Dette tiltaket er helt sentralt for å få kontroll med innlekkingsproblematikken. Det er dermed et tiltak som kan bidra til mindre pumpekostnader og dermed gi reduserte driftskostnader. Innsig av vann er et problem på ledningsnettet. Gjennom hovedplanen har det vært laget en nettmodell der data fra driftsovervåking ble forsøkt analysert. Hensikten med dette var å forsøke skille mellom de ulike områdene for å finne de største problemområdene. Datagrunnlaget var dessverre for usikkert til at man fikk gode analyser. Det anbefales derfor at det investeres i utbedring av SD anlegg slik at denne typen analyse kan utføres.

Tiltak 2.

For å få bukt med all regnvann som trenger inn i spillvatnet må det kartlegges hvor innlekkingskilden ligger. Man bør kartlegge om det kommer innlekking fra private boliger, industri/næring samt kummer som ikke er tette. Et vanlig problem i mange hus er taknedløp eller drenering som er koblet inn på spillvannsledningen. Private utvendige sluk utgjør også et problem når det gjelder inntrenging av uønsket regnvann. Prosessen med kartlegging krever ofte nøye planlegging og kan utføres av kommunens egne driftspersonell. På enkelte ledningsstrekk kan det være nødvendig med spyling og/eller kamerakjøring i tillegg til testing.

Tiltak 3.

Oppdateringer på SD overvåkingssiden forutsetter også at driftspersonellet i kommunen blir oppdatert for at man skal kunne nyttiggjøre seg investeringen. Eksempel på kurs er oppdatering i bruk av programmene for driftsovervåking, ADK 1 sertifiseringskurs samt kurs i lekkasjesøk. Det er anslått en kostnad på 25.000,- pr ansatt.

Tiltak 4, 9, 16, 17, 20 og 22

I flere områder er årsaken til fremmedvannsproblematikk mest sannsynlig at avløpskummer ikke er tette. Dette kan være kummer som ikke har bunn, dårlige pakninger mellom kumringene, dårlige pakninger rundt gjennomføringer i kumvegg samt dårlige lokk. Kummer som har mye skader, eller på annen måte er utette bør lokaliseres og skiftes ut. Det må settes opp en plan som sier noe om hvor mange kummer, eller hvilke område, som skal skiftes ut pr. år. Kostnaden for en ny kum, og fjerning av den gamle kan komme opp i 100.000,- pr. kum. Pris er sterkt avhengig av i

plassering av kum og derav konsekvens av oppgraving (skade asfalt, kansteiner o.l). Ses i sammenheng også med tiltak 15.

Tiltak 5, 8 og 10

Økning av driftsresurser til avløp samt kompetansehevning. Se kapittel 6 for utdypning rundt behovet. Det er et generelt behov for mer ressurser for å ivareta drift av avløpsnett og anlegg samt å avsette resurser til å ivareta

Tiltak 12

Det må gjennomføres kontroll av stikklenidnger fra bolig og næring med tanke på feilkobling eller innledning av fremmedvann til avløp. Dette kan være drensvann, takvann eller vann fra plasser og grøfter.

Tiltak 13 og 14

Ovenfor flere av avløpssonene er det skogkledde åssider. Her vil det være naturlig at det kommer en del mindre og større bekker ned. Det bør kontrolleres at disse ikke direkte eller indirekte ledes inn på avløpssystemet. Mulige innlekking kan være alt fra sluk tilknyttet avløp eller overløp på avløpsnettetsom periodevis oversvømmes. Undersøkelse av bekker kan utføres av kommunens egne driftspersonell. Det bør så vurderes tiltak etter at resultatene fra denne undersøkelse foreligger. Hvis det viser seg at bekker går via ledningsnettet og pumpes ut til renseanlegg kan bygging av overvannsledninger bli nødvendig. Dette vil i så fall kunne generere store investeringskostnader som ikke er tatt med her.

Tiltak 15

Det utarbeides saneringsplan for alle distriktene. Når foregående tiltak er gjennomført vil man ha et godt grunnlag med mer detaljert kunnskap om delstrekker og bedre måledata. Det bør da utarbeides en saneringsplan som gir detaljerte føringer for det videre saneringsbehovet. Ses i sammenheng med tiltak 16, 17, 18, 20 og 22.

Tiltak 18

På bakgrunn av resultatene fra saneringsplan antas det at en del ledningstrekk må rehabiliteres.

~~**Tiltak 9.**~~

~~PS Skarpsno er en prefabrikkert pumpestasjon med kun 1 pumpe. Det at det bare er en pumpe gjør den meget sårbar for driftsforstyrrelser og feil. Stasjonen mangler måleutstyr, backup batteri og SD-anlegg. Skarpsno må oppgraderes pga. større belastning. Dette medfører at stasjonen må byttes ut da pumpesumpen er for smal og kun har plass til en pumpe. Eksisterende pumpestasjon foreslås sanert og det bygges ny stasjon.~~

Tiltak 19

Guleng pumpestasjon er i drift satt 1995 og er en prefabrikkert pumpestasjon med 2 pumper. Stasjonen mangler SD-anlegg og har et lite overbygg. Den er dimensjonert for 50 pe. Stasjonen har en ugunstig plassering. Den står ca. fire meter fra bolighus og rett framfor veranda og stuevinduet til huset. Det må bygges ny stasjon og den gamle saneres. Det er ikke mulig å flytte stasjonen grunnet sumpdybde på 7 meter. Flytting av eksisterende pumpesump kan medføre ødeleggelse av fundament for boligen.

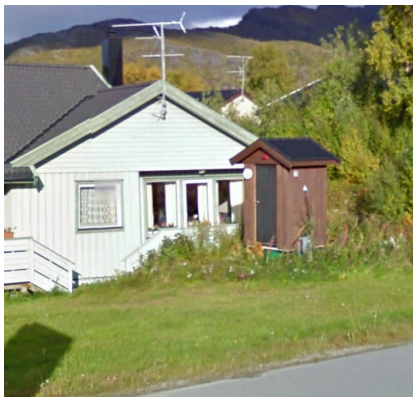

Guleng pumpestasjon; Stasjon må flyttes noen meter over til høyre.

Tiltak 21.

Oksfjordhamn har et nytt renseanlegg og det er mulighet for tilknytning av flere hus til dette anlegget. Dette gjøres ved å legge avskjærende spillvannsledning østover. Det er behov for oppmåling av eksisterende stikk fra hus for å finne best mulig trase for avskjæring av flest mulig hus. Se vedlegg 3

5 KLIMAEFFEKTER

Det er forventet at "klimaeffekten" i årene framover vil gi:

- økt havnivå
- Økte nedbørintensiteter. Anslått intensitetsøkning på 30%

Basert på rapporten "Estimater av framtidig havnivåstigning i norske kystkommuner" (DSB) er følgende beregnet for Sørkjosen i Nordreisa for år 2100 relativt til år 2000:

	Landhevning	Beregnet havstigning	100 års stormflo
Sørkjosen	34 cm	56 cm (36-91)	292 cm (272-327)

Tabell 4; Land og hav- stigning Nordreisa -Usikkerhetsintervall i parentes. ~~*NB: Tabell er ikke satt opp i prioritert rekkefølge.*~~

For avløpssystemet til Nordreisa forventer man ikke direkte stor effekt av en økning i sjønivået eller fra økt nedbørsintensitet. Årsaken til dette er i hovedsak at man stort sett ikke har fellessystem og at det er svært få overløp i systemet. Avløpsmengdene skal derfor ikke direkte øke og installasjonene er i liten grad direkte truet av økt sjønivå.

Klimaeffektene vil gi økt nivå i nedre del av elv og samtidig heve grunnvannsnivået. Avrenning på overflaten og til bekker vil også øke. Et av hovedproblemene med dette vil være at innlekkingsproblemene man har i dag vil øke. Klimaeffektene man antar å stå ovenfor gjør det derfor enda viktigere å gjøre tiltak for å redusere innlekking til avløpssystemet.

Det er ikke mulig, med dagens datagrunnlag å kvantifisere betydningen av klimaeffektene for avløpssystemet til Nordreisa.

6 KOMPETANSE/BEMANNING/UTSTYR

Krav til kompetanse øker som følge av mer avanserte renseanlegg og styresystemer. Samtidig som dokumentasjonskravene er blitt større og de tekniske anleggene mer avanserte og kompliserte har tilgangen på kvalifiserte fagfolk blitt sterkt redusert. Tilgangen på sivilingeniører, ingeniører og fagarbeidere dekker ikke etterspørselen. Det er derfor spesielt viktig, både for å kunne ha en god standard på driften av de kommunaltekniske anleggene, og for å beholde fagfolkene i den kommunale organisasjonen at det avsettes midler til å opprettholde og forbedre kompetansen til fagfolkene innenfor dette området. Det foreslås med bakgrunn i dette at det avsettes et årlig beløp på kr. 45.000,- i driftsbudsjettet til kursing, eventuelt hospitering i nabokommuner og fagligutvikling av de ansatte knyttet til disse fagområdene.

Det er i tillegg andre faktorer som gjør at det stilles store krav til driftspersonellet i Nordreisa kommune.

- Ledningsnettet for avløp ligger mange plasser med bare 1 – 3 ‰ fall. Dette er så lite at det vanskeliggjør selvrens av ledningene. Det blir derfor arbeidskrevende da det hele tiden må drives forebyggende arbeid for å hindre tilstopping (herunder bl.a. spyling).

- Det kommer stadig nye krav fra mattilsynet og arbeidstilsynet når det gjelder kontroll av kommunaltekniske anlegg og konstruksjoner.

- Nordreisa kommune har et høyt antall pumpestasjoner i forhold til sammenlignbare kommuner (f.eks. Målselv). Alle disse stasjonene må vedlikeholdes, og rengjøres, for å forhindre driftsstans.

I dag har Nordreisa kommune 4 stillinger som skal dekke inn driften av både vann- og avløpssystemene i kommunen. Dette synes å være i minste laget. Generelt skal hver stasjon besøkes ca. hver 14. dag dersom stasjonene er tilknyttet driftskontroll/overvåkning-. I Nordreisa er det 29 avløpspumpestasjoner og det vil si at to mann bruker 1,5 uker for å kontrollere alle stasjonene. I tillegg kommer drift og vedlikehold av flere renseanlegg samt ledningsnettet for øvrig.

Med bakgrunn i ovennevnte bør driften styrkes med nær 2 heltidsstillinger for å utføre nødvendige driftsoppgaver innen vann- og avløpssektoren.

6.1 KONKLUSJON

Behovet for opprusting av de eksisterende avløpsanleggene i Nordreisa kommune er begrenset. Det er gjennomført en omfattende kvalitets- og kapasitetsheving i de mest tettbygde områdene ved at Sørkjosen silanlegg ble oppgradert i 2012, og Storslett silanlegg ble satt i drift i 2009. Det er likevel fortsatt et behov for ytterligere oppgradering av enkelte VA-anlegg for å redusere feilfrekvens og forenkle drift og vedlikehold samt for å få at bedre datagrunnlag for analyser (bedre dokumentasjon). Måledata viser at innlekking av fremmedvann i avløpsnettet er et stort problem. Dette skyldes trolig både utette avløpsledninger og kummer. Det må imidlertid mer detaljerte undersøkelser til for å avgrense problemområder og finne egnede tiltak.

Det er ønskelig å øke antallet tilknyttede f.eks i Oksfjord, både fordi de separate avløpene representerer diffuse lokale utslipp og for å få flere abonnenter inn på det kommunale anlegget. Dette vil kunne øke det økonomiske handlingsrommet til kommunen på sikt. Kommunen har fått tilknyttet alle husstander der det finnes kommunale hovedledninger. Nettet må derfor utbygges for å få flere abonnenter tilknyttet.

7 Kostnadsvurderinger/Handlingsprogram

7.1 KOST/NYTTE-VURDERING

Tiltak for å redusere innlekking av overvann i avløpssystemet er generelt tiltak med meget høy kost/nytte. Årsaken er at tiltakene ofte er relativt små og man reduserer driftsutgifter betydelig. Samtidig forebygges skader som følge av tilbakeslag på avløpsnettet.

7.2 KOSTNADSKONSEKVENS FOR GEBYRREGULATIVET.

I dag er gebyr for avløp i Nordreisa kommune noe over landsgjennomsnittet. Gebyrnivået gjenspeiler imidlertid at avløpssystemet er utbygd i senere tid og derfor har betydelige kapitalkostnader. Hoveddelen av avløpssystemet (Storslett/Sørkjosen) er laget for å unngå forurensing av en verdifull naturresurs (Reisaelva). Kombinert med de naturgitte topografiske forholdene får man dermed behov for et stort antall pumpestasjoner. Kommunen har derfor et langt mer avansert og komplisert avløpssystem en den gjennomsnittlige norske kommune (i forhold til antall abonnenter)

Basert på kostandene i tabell 3 samt regneark for de kommunale gebyrene har vi beregnet gebyrutvikling for avløpsgebyret i kommunen. En del av tiltakene i hovedplan er knyttet opp mot tekniske anlegg som pumpestasjoner og SD mens andre kostnader er knyttet opp mot ledningsanlegg. For enkelthets skyld har vi derfor benyttet 30 år som avskrivningstid på investeringene samt en rente på 5 %. Investeringene er fordelt i tid i tråd med vedlagt handlingsprogram for planperioden 2015 til 2021 (siste side).

Man ser at hoveddelen av avgiftsøkningene skyldes økte driftsutgifter og at foreslåtte investeringer betyr mindre. Det er ikke inkludert økning eller endring i antallet abonnenter eller "solgte kubikk".

I forbindelse med spredt avløp ble det foreslått egen prosjektstilling. Kostnadene til denne stillingen skal dekkes inn over tømme gebyrene. Det vil ikke være riktig å belaste det over avløpsgebyret.

AVLØP							
Årstall	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021
Kommunal investering	1 860 000	830 000	640 000	500 000	1 000 000	2 000 000	1 200 000
Drift og vedlikehold	5 092 252	5 602 252	5 912 252	5 912 252	5 912 252	5 912 252	5 937 252
Kapital kostnader beregnet på grunnlag av investering	3 317 467	3 342 579	3 358 420	3 390 945	3 455 997	3 583 471	3 661 316
Sum utgifter	**8 409 719**	**8 944 831**	**9 270 672**	**9 303 197**	**9 368 249**	**9 495 723**	**9 598 568**
kubikkpris 100%	17.9	19.1	19.7	19.8	20.0	20.2	20.4
Prosentvis økning	6.6 %	6.4 %	3.6 %	0.4 %	0.7 %	1 %	1 %

Tabell 5; - Utvikling utgifter og gebyrer fram til 2021. ~~NB: Tabell er ikke satt opp i prioritert rekkefølge.~~

På grunn av at hoveddelen av avløpsinvesteringene er relativ ferske er fradragene på grunn av nedbetalt anlegg små. Konsekvensen av dette er at man på kort sikt ikke vil få reduserte gebyrer selv ved en 0 investering.

HANDLINGSPROGRAM for planperioden 2015-2021

Tltak	RENSE - DISTRIKT	TILTAK	Investerings-Kostnader (1000kr)	Årlige mer-kostnader drift (1000kr)	År
1.	Sørkjosen	Ny pumpestasjon Skarpsno	1500	10	2015
2.	Sørkjosen	Oppgradering pumpestasjonen på Leirbukt	150	5	2019
3.	Alle distrikt	Forbedre/montere SD-anlegg på pumpestasjoner.	110	5	2015
4.	Alle distrikt	Montere overvannskummer	100	0	2015
		Sum 2015	**1860**	**20**	
5.	Alle distrikt	Økning driftspersonell 1 årsverk inkl sosiale kostnader	0	500	2016
6.	Alle distrikt	Forbedre/montere SD-anlegg på pumpestasjoner.	500	10	2016
7.	Storslett	Utvidelse av SD-anleggets omfang ved Prix	30	0	
8.	Alle distrikt	Kompetanseheving av driftspersonell.	100	0	2016
9.	Alle distrikt	Montere overvannskummer	200	0	2016
		Sum 2016	**830**	**510**	
10.	Alle distrikt	Økning driftspersonell 0,6 årsverk inkl sosiale kostnader	0	300	2017
11.	Alle distrikt	Forbedre/montere SD-anlegg på pumpestasjoner.	340	10	2017
12.	Alle distrikt	Kartlegging av private boliger, industri/næring og kummer for innsig.	150	0	2017
13.	Sørkjosen	Kontroll om bekkeinntak går inn på avløpsnettet.	70	0	2017
14.	Storslett	Kontroll om bekkeinntak går inn på avløpsnettet.	80	0	2017
		Sum 2017	**640**	**310**	
15.	Alle distrikt	Utarbeide saneringsplan	300	0	2018
16.	Alle distrikt	Montere overvannskummer	200	0	2018
		Sum 2018	**500**	**0**	
17.	Alle distrikt	Bytte ut utette kummer.	500	0	2019
18.	Alle distrikt	Rehabilitering av eksisterende avløpsledninger	500	0	2019
		Sum 2019	**1000**	**0**	
19.	Storslett	Guleng pumpestasjon, sanere og flytte	1500	0	2020
20.	Alle distrikt	Bytte ut utette kummer.	500	0	2020
		Sum 2020	**2000**	**0**	2020
21.	Oksfjord-hamn	Tilknytning av flere hus til eksisterende RA	700	25	2021
22.	Alle distrikt	Bytte ut utette kummer.	500	0	2021
		Sum 2021	**1200**	**25**	2020
SUM TOTALT 2015-2021			**8030**	**865**	

Nordreisa Hovedplan Avløp

Rapport fra gjennomgang av data fra pumpestasjonene

:

Norconsult

Rev.	Dato:	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent

Innhold

Gjennomgang av driftsdata for Nordreisa VA 5
Alvheim 6
Baisit 7
Bekkestien 8
Bekkmo 9
Blomstereng 10
Flatvoll 10
Flyplassen 11
Fossvoll pumpestasjon 11
Gropa 11
Guleng 12
Hagen 13
Hotellet 13
Kuru 13
Leirbukt 13
Lundefjellveien 14
Lundejordet 14
Moan skole 15
Naveren 16
Nesset 16
Olderskogen 17
Pollen 18
Prix 19
Sandbakken 19
Skarpsno 20
Storslett skole 20
Sørkjosen skole 21

Gjennomgang av driftsdata for Nordreisa VA

I det følgende gjennomgås resultater fra tilstandsvurderinger og driftsjournaler for pumpestasjoner i Nordreisa. Generelt er presenterte data beheftet med store usikkerheter. Dette skyldes blant annet følgende faktorer:
- Usikkerhet knyttet til kalibrering av pumpestasjonene
- Usikkerhet knyttet til variasjon i pumpekapasitet over tid
- Hull i datagrunnlag grunnet varierende avlesningstettet
- Mulige feiltolkninger av håndskrevne verdier

Dataene er likevel de beste som er mulig å fremskaffe uten å starte opp større nye måleprogram.

Forventede avløpsmengder er primært vurdert ut fra til tilkoblede boenheter, og øvrig bygningsmasse. Følgende forutsetninger er benyttet: (basert på statistikk fra SSB):

Antall beboere per bolig:
- Enebolig 2,5 personer
- Tomannsbolig 2,3 personer
- Leilighet 2,1 personer

Vi stipulerer videre vannforbruket per pe per døgn til omtrent 130 liter.

Avløpsmengder fra andre bygg er stipulert ut fra arealer. Arealene er basert på grunnflater fra FKB, justert for antall etasjer. Dette er bygningsmassse fordelt på handel/kontor, Kulturhus/skolebygg, Helse/omsorg.

Hoteller er tatt med og bidrag stipulert basert på antall rom.

Forbruk per areal er basert på data fra USA gitt i rapporten: "Benchmarking Task Force Collaboration for Industrial, Commercial and Institutional (ICI) Water Conservation", The Brendle Group, Inc, , Juli 2007.
Her oppgis intevaller for vannforbruk og benyttede verdier er valgt innenfor disse intervallene.
Igjen er det stor usikkerhet knyttet til hvor representative amerikanske data er for situasjonen i Nordreisa.

For kontorbygg i Norge er det forutsatt et typisk forbruk på 20 m^3/år per ansatt, og vi har stipulert areal per ansatt til ca 40 m^2. Dette tilsier 0,5 m^3/m^2 eller 1,37 liter per døgn/m^2

Spisesteder, industri, jordbruk og veksthus er ikke hensyntatt, pga manglende datagrunnlag og antatt begrenset bidrag.

På følgende sider omtales data presentert i tilhørende Excel-regneark. Pumpestasjonene er omtalt i alfabetisk rekkefølge.

ALVHEIM

Alvheim pumpestasjon er prefabrikkert, og har to dykkede pumper, idriftsatt 1994. Den skiller seg fra øvrige pumpestasjoner ved at pumpene er av typen Pumpex - KL62-3. Den mangler innløpskum, backup og SD-anlegg. Stasjonen er vurdert som helt grei med lite problemer.

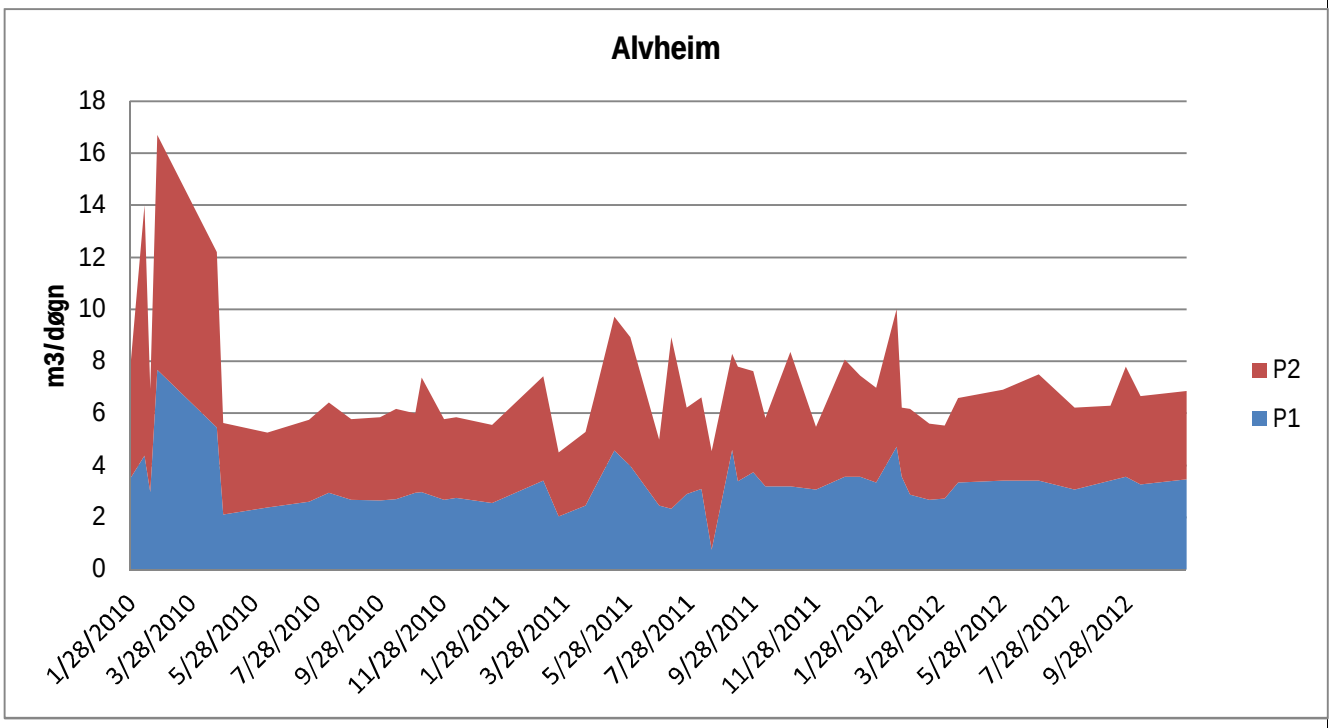

Alvheim-kalibreringsdata spriker betydelig.
Driftsdataene viser moderat variasjon, med markant høye verdier vinteren 2010, og sprikende data for pumpe 1 og 2 sommeren 2011. Ser en bort fra ekstremverdiene kan det ses en svakt stigende trend i pumpeaktiviteten.

Alvheim pumpestasjon ligger i Gartneriområdet, Sørkjosen vest, og pumper avløpet fra en del av et boligfelt, som antas å omfatte ca 15 eneboliger. Eksakt antall er usikkert da datagrunnlaget mangler stikkledninger. Dette tilsier at forventet midlere døgnforbruk ligger på litt under 6 m^3/døgn.

Dermed er dette en stasjon med godt samsvar mellom forventet teoretisk og pumpet mengde.

BAISIT

(Nedre) Baisit pumpestasjon er prefabrikert og består av to stk dykkede pumper fra Flygt av typen CP3085-434MT, levert i 1988.
Stasjonen mangler innløpskum, backup og SD-anlegg. Den er vurdert som helt grei med lite problemer.

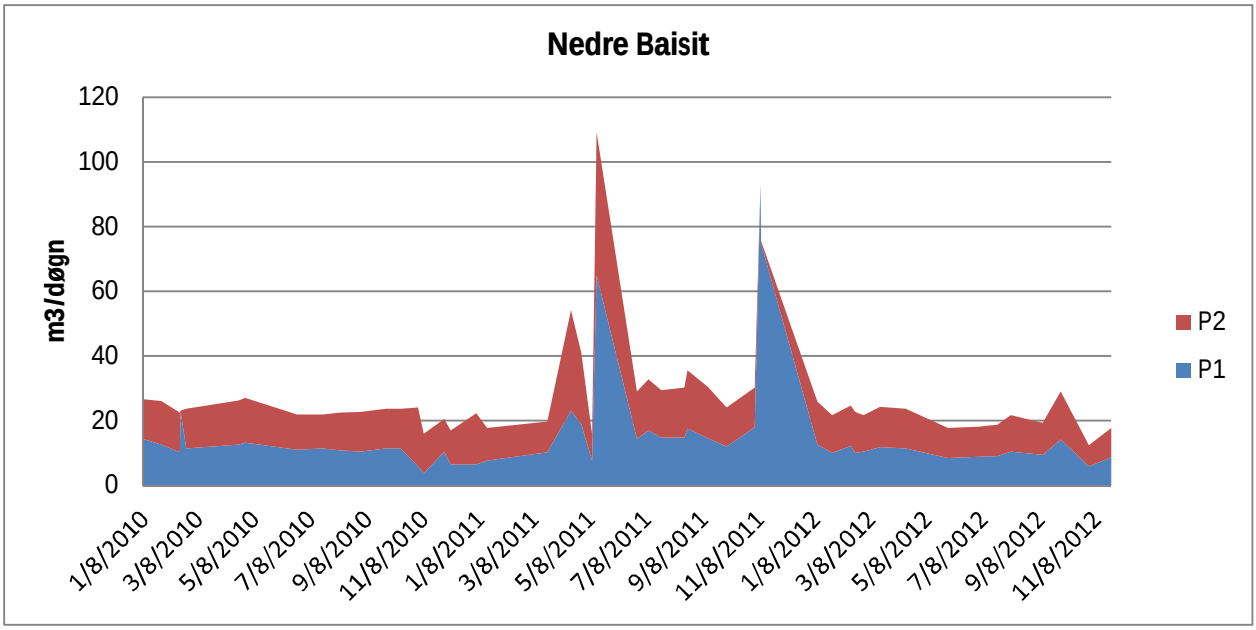

Baisit-kalibreringsdata spriker mye. Kalibreringsdata benyttet i analysene er valgt på bakgrunn av rimelig samsvar mellom data for pumpe 1 og pumpe 2. (Andre målinger tilsier vesentlig større pumpevolum.)
Driftsdataene viser svært stor variasjon, primært som følge av høye verdier forsommeren 2011 som kan knyttes til montering av ny styring. Neste ekstremverdi november 2011 kan knyttes til stopp i pumpe 1, men økningen i pumpe 2 sin driftstid er vesentlig større enn en skulle forvente.
Om en ser bort fra ekstremverdiene ligger pumpeaktiviteten på et jevnt nivå i den analyserte perioden.

Nedre Baisit er en pumpestasjon som pumper avløpet fra nær femti boliger, primært av typen eneboliger, samt et mindre antall andre bygninger av ulike kategorier. Vannforbruket kan forventes å ligge på vel 20 m^3 per døgn, noe som samsvarer godt med summen av de to pumpeverdiene gitt i grafen ovenfor.
Merk likevel den store usikkerheten i kalibreringsdata som tilsier at resultatet er beheftet med stor usikkerhet.
Flyplassveien pumpestasjon pumper til Nedre Baisit.

Nedre Baisit pumper avløpet til Sørkjosen skole pumpestasjon.

BEKKESTIEN

Bekkestien er prefab. og har to dykkede pumper, levert av Flygt og av typen CP3102-180 MT, idriftsatt 1988. Stasjonen har generelt lite driftsproblemer.

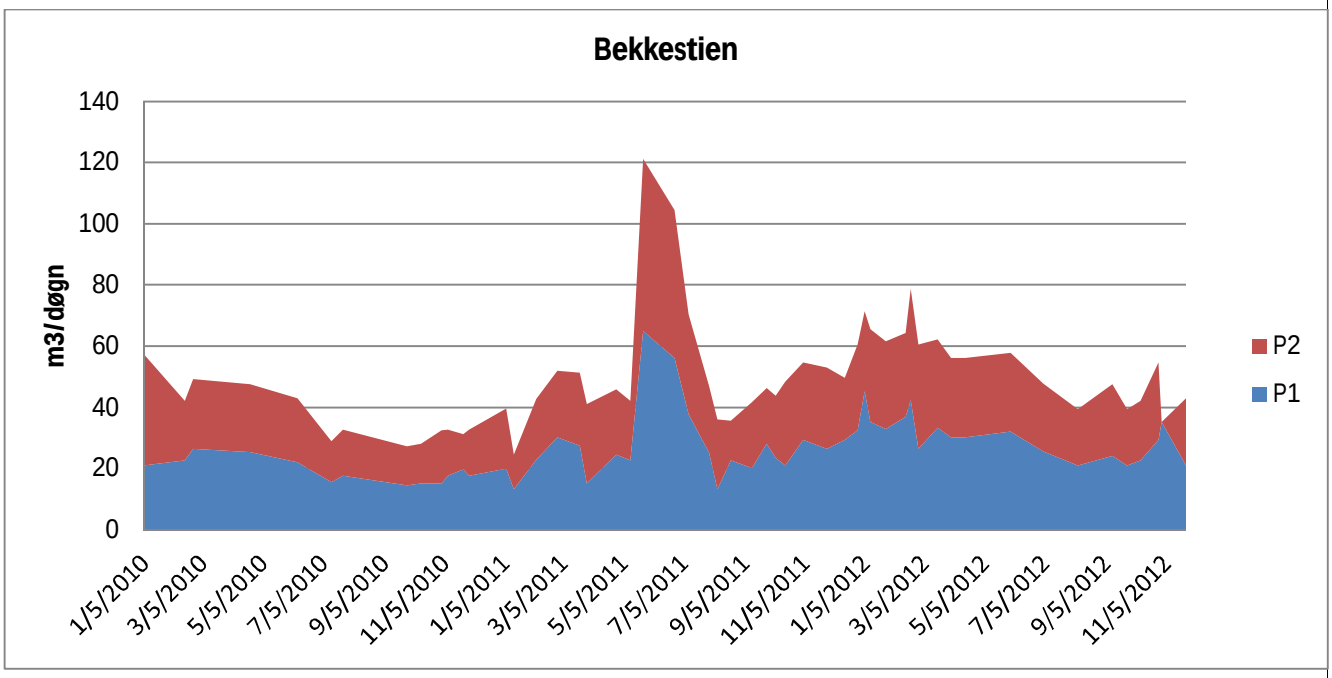

Bekkestien-kalibreringsdata spriker svært mye. Kalibreringsdata benyttet i analysene er valgt på bakgrunn av rimelig samsvar mellom data for pumpe 1 og pumpe 2.
Driftsdataene viser stor variasjon, primært som følge av høye verdier sommeren 2011. For øvrig er det generelt noe høyere volumestimat for 2012 enn for 2010, men ved utgangen av 2012 var nivået tilbake på nivået sett ved inngangen til 2010.

Bekkestien pumpestasjon omfatter vel 50 eneboliger og forventet avløpsmengde er derfor i størrelsesorden 20 m^3. Ser en på summen av de to pumpeverdiene ser det ut til at dette ligger vesentlig høyere enn antall på boliger tilsier.
Stasjonen pumper avløpet over til Veibakken pumpestasjon.

BEKKMO

Bekkmo er en prefab. stasjon med to dykkpumper levert av Flygt, type NP3102.181, idriftsatt 2009. Stajonens tilstand vurderes som generelt bra, men med et luktproblem.

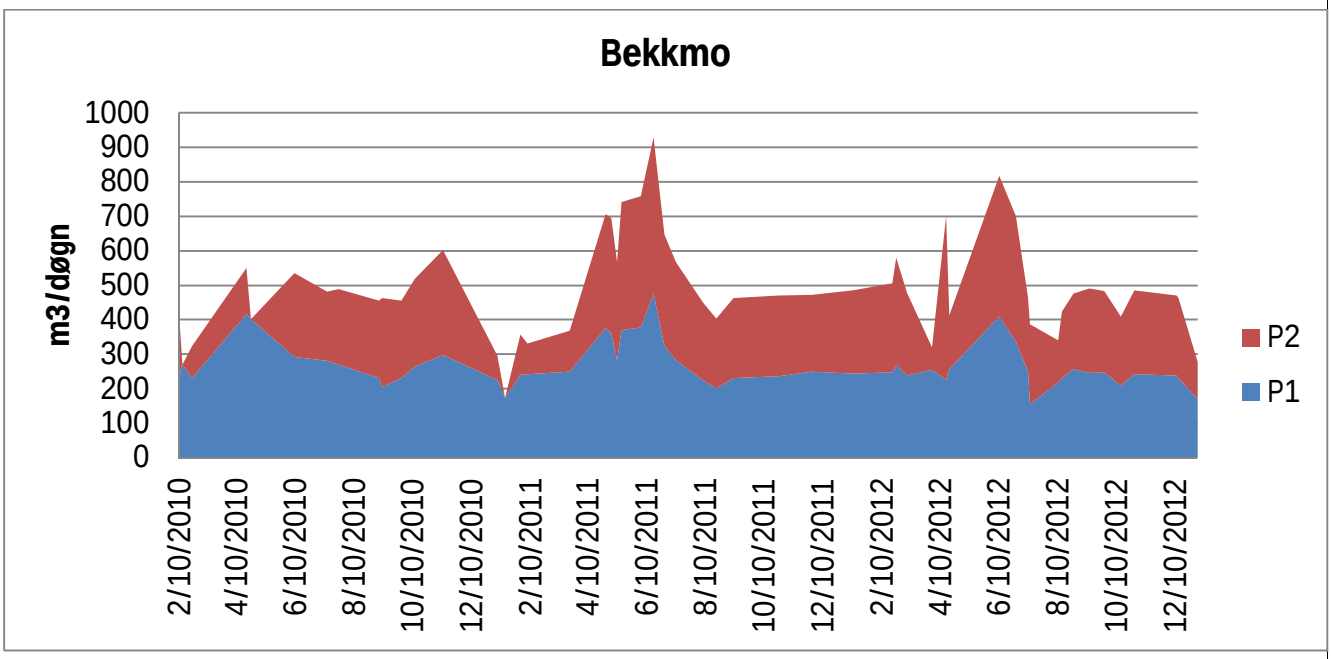

For Bekkmo har vi ikke funnet kalibreringsdata, så beregningene er basert på pumpenes effektkurve.
Ser en på driftstid for de to pumpene, ligger pumpe 1 forholdsvis jevnt, men med topper hver vår/sommer. Pumpe 2 varierer vesentlig mer i driftstid. Dette tilskrives fremmedobjekter som bein og kjetting, skifte av batterilader og feil på måler(?). Fra våren 2011 har begge pumper gått omtrent like mye, men med tidvis betydelige variasjoner som tilskrives tuer i pumpene.
Stasjonen har en sentral rolle ved at den pumper tilnærmet alt avløp fra Storslett ut til Nordkjosen renseanlegg.

Ser en på forholdet mellom pumpestasjonene før og etter Bekkmo indikerer et betydelig fall i pumpemengder at det er omfattende lekkasje i området nær Bekkmo, noe som også kan være forenlig med registrerte luktproblemer.

BLOMSTERENG

Pumpestasjonen ved Blomstereng (prefab.) består av to stk Flygt CP3127-257 pumper, (dykkede), idriftsatt 2004.
Stasjonens tilstand er vurdert som generelt bra.

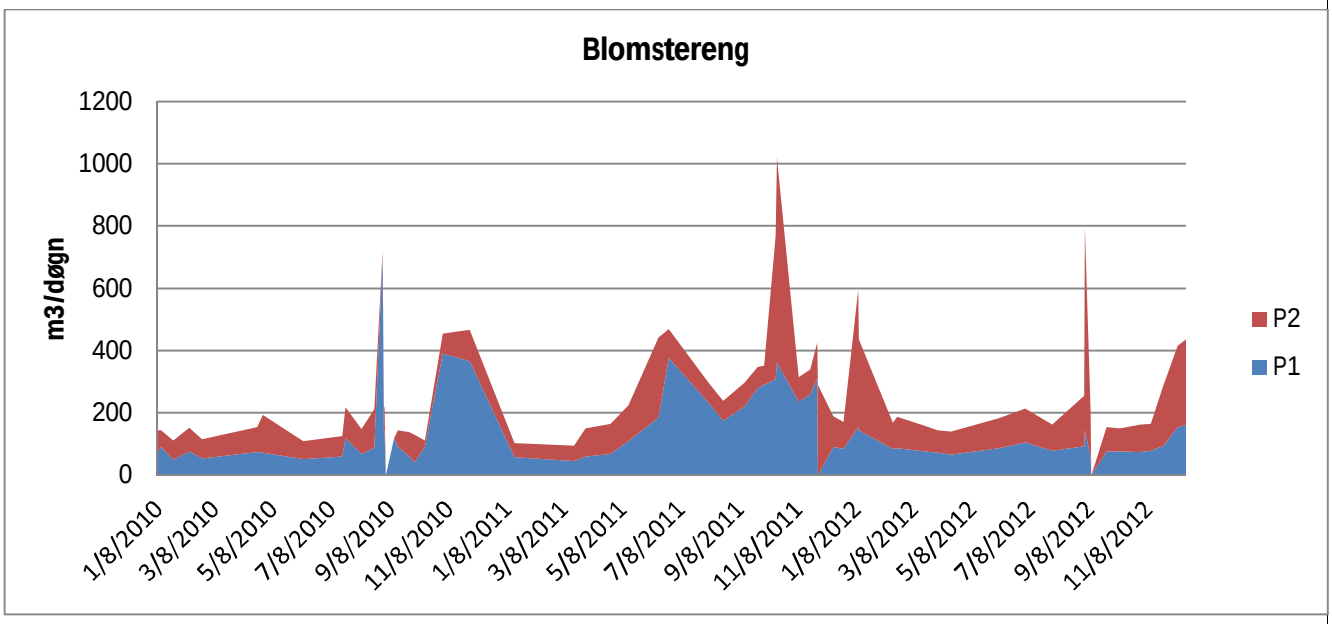

Blomstereng-kalibreringsdata spriker svært mye. Kalibreringsdata benyttet i analysene er valgt på bakgrunn av rimelig samsvar mellom data for pumpe 1 og pumpe 2.
Driftsdataene viser svært stor variasjon, med ekstremverdier en størrelsesorden høyere enn medianen.
Den ekstreme variasjonen tilskrives mange tekniske problemer med begge pumper. Pumpe 1 ble skiftet først til midlertidig pumpe den 16. juni 2011, og senere permanent 30. november 2011. Den midlertidige pumpen hadde noe lavere effekt enn den permanente.
Peak-verdi i september 2012 tilskrives en tue muligens supplert med elektrotekniske problemer.
Generelt ser det ut til at tuer er en betydelig driftsmessig utfordring for denne pumpestasjonen.

Ser en bort fra ekstremverdier ses en rimelig flat trend.

Det er noe uklart hvor stor sone denne stasjonen egentlig pumper for da det er en lang pumpeledning med en parallell spillvannsledning. Det antas her at spillvannsledningen renner til pumpestasjonen. Pumpesonen antas å omfatte omtrent 56 eneboliger, 2 deler av tomannsboliger og 47 leiligheter. Dette svarer til over 240 pe eller forventet avløpsmengde per døgn på vel 31 m^3. I tillegg kommer øvrig bygningsmasse som skole handel/kontor m.m som forventes å bidra med nær 52 m^3. Total forventningsverdi for volum per døgn ligger derfor på ca 83 m^3
Beregnet vannmegde basert på registrert pumpeaktivitet indikerer vesentlig høyere volumer. Noe av dette kan tilskrives vannforbruk som ikke er omfattet av beregningene, deriblant forbruk i verksted og jordbruk, og en betydelig del er knyttet til at pumpekapasiteten ble redusert med en midlertidig pumpe noe det ikke korrigert for i beregningene.
Stasjonen fremstår som et kritisk bindeledd mellom Sørkjosen RA og sentrumsområdene vest for Reisa-elva. Dette gjelder også stasjonene Sandbakken og Sørkjosen skole.

FLATVOLL

Flatvoll pumpestasjon er prefab. og har to stk dykkede pumper fra Flygt av typen CP3127-181, idriftsatt 2009. Pumpsmart er montert i 2014.
Tilstanden beskrives som generelt bra, men med luktproblem.
For denne stasjonen har vi ikke funnet kalibreringsdata, og den er derfor ikke nærmere analysert.
Stasjonen pumper til Bekkmo pumpestasjon, og har samme utfordringer og nøkkelrolle som denne.

FLYPLASSEN

Pumpestasjonen på flyplassen er av type prefab. og består av to dykkede Flygt CP3085-181 MT pumper, idriftsatt 1989.
Den trenger maling, mangler innløpskum, backup og er ikke koblet til SD-anlegg. Stasjonen er vurdert som helt grei med lite trøbbel.

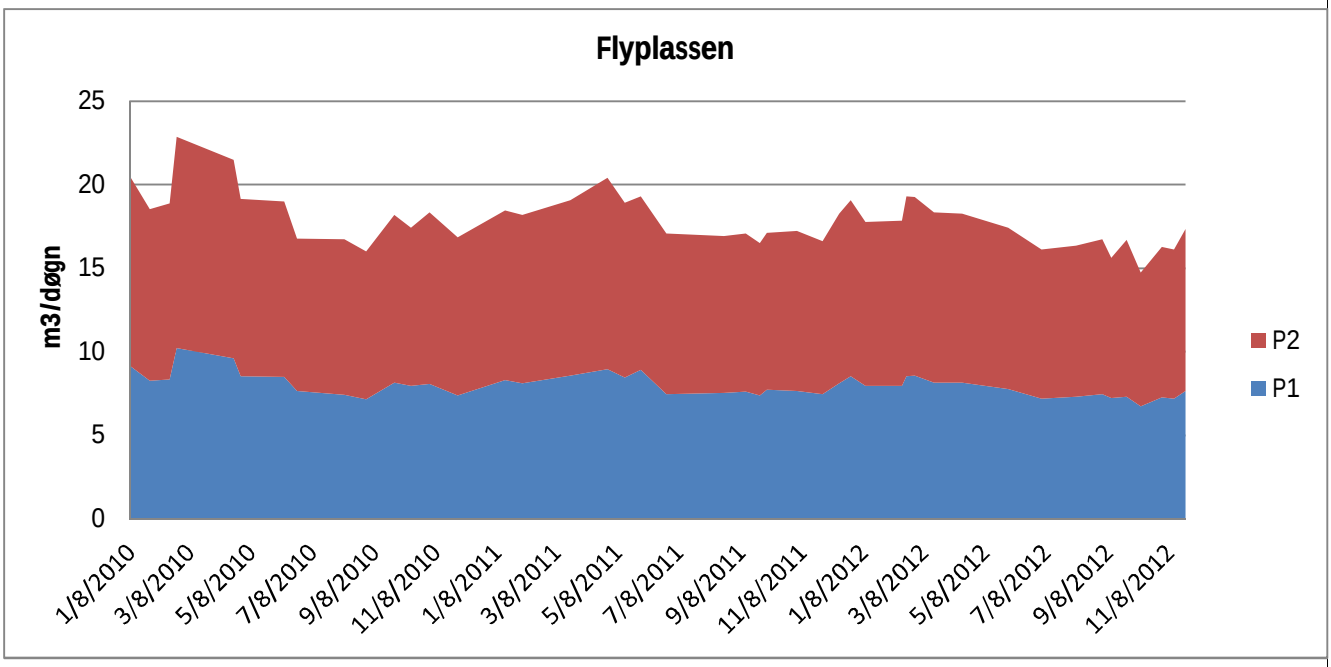

Flyplassen-kalibreringsdata spriker svært mye. Kalibreringsdata benyttet i analysene er valgt på bakgrunn av rimelig samsvar mellom data for pumpe 1 og pumpe 2.
Driftsdataene viser meget liten variasjon god korrelasjon mellom de to pumpene. Differansen mellom de to pumpene vist på grafen kan tilskrives usikkerhet i kalibreringen.
Generell i den analyserte perioden er det en svakt fallende trend i pumpeaktiviteten. Det ses også antydninger til en viss årstidsvariasjon med topper på vinter/vår.

Pumpesonen omfatter to tomannsboliger og 27 eneboliger, noe som tilsier en avløpsmengde på i størrelsesorden 9,1 m^3/døgn i snitt. Når beregnede verdier ligger noe over forventningsverdiene kan dette skyldes usikkerhet i kalibreringsdata så vel som statistiske variasjoner i forhold til forutsetninger som antall beboere per boenhet eller reelt vannforbruk per pe. Stasjonen pumper avløpet til Nedre Baisit.

FOSSVOLL PUMPESTASJON

Fossvoll pumpestasjon er prefab. og består av to stk, dykkede pumper fra Flygt av typen CP3085-181MT, levert i 1992.
Stasjonen mangler backup og SD-anlegg. Den har tidvis vanskelig atkomst og har potensial for forbedring mht. styring, men er ellers vurdert som grei. (Stasjonen ligger på jordbruksareal og mangler atkomstveg).
Vi har ikke funnet kalibreringsdata for denne stasjonen, og har derfor ikke analysert den nærmere. Det er uansett en liten stasjon som omfatter 5-7 husstander. (Vi er usikre på eksakt antall da stikkledninger ikke vises i kartgrunnlaget.)

GROPA

Pumpestasjonen ved Gropa er prefab. utstyrt med to dykkpumper levert av Flygt i 1992, type NP3067-180MT.
Den mangler backup og er ikke koblet til SD-anlegg, men tilstanden vurderes bra.
For Gropa har vi ikke funnet kalibreringsdata, men har likevel analysert variasjonene i driftstiden.

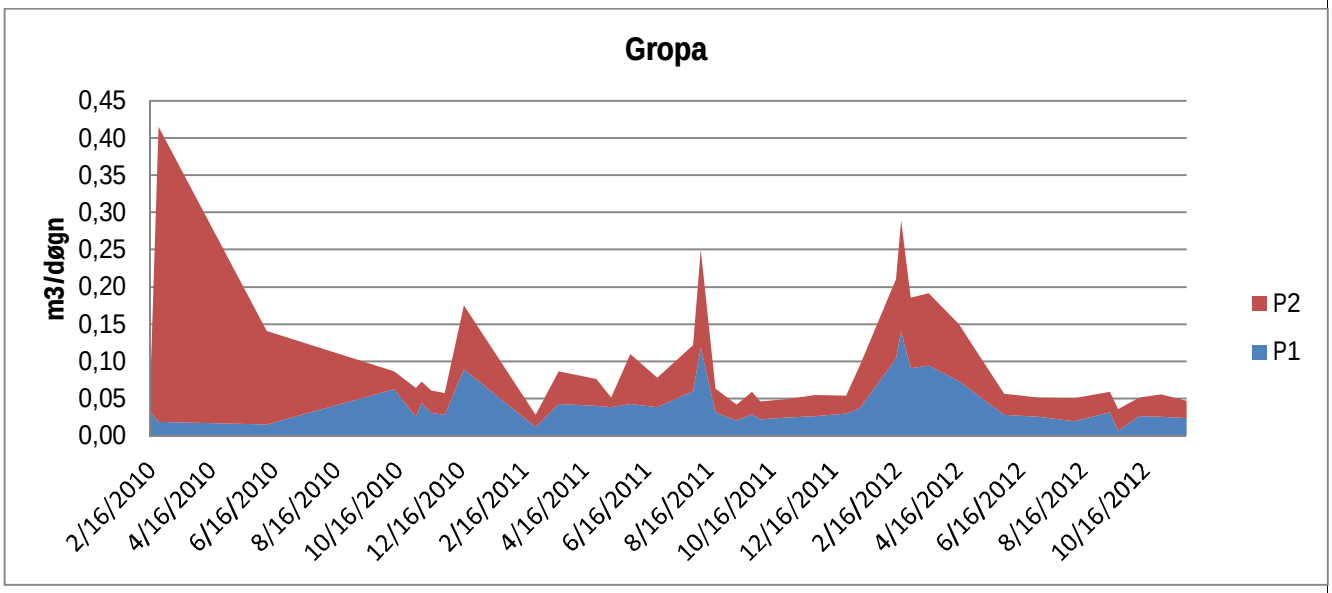

Ser en på driftstid for de to pumpene, ligger de forholdsvis jevnt med unntak av første del av 2010. Bakgrunnen for det store utslaget i denne perioden fremgår ikke av driftsjournalen, og målefrekvensen i denne perioden var lav. Øvrige topper i pumpeaktivitet ser ut til å opptre vilkårlig. Det ser generelt ut til å være forholdsvis stor variasjon i pumpeaktiviteten.
Pumpestasjonen omfatter 7 eneboliger, og er med andre ord en liten stasjon.

GULENG

Guleng pumpestasjon er prefab. og har to dykkpumper levert av Flygt, type NP3067- 472MT, idriftsatt 1995. Den mangler SD-anlegg og har et lite overbygg. Stasjonen er vurdert som grei med unntak av plasseringen som ikke anses som god.

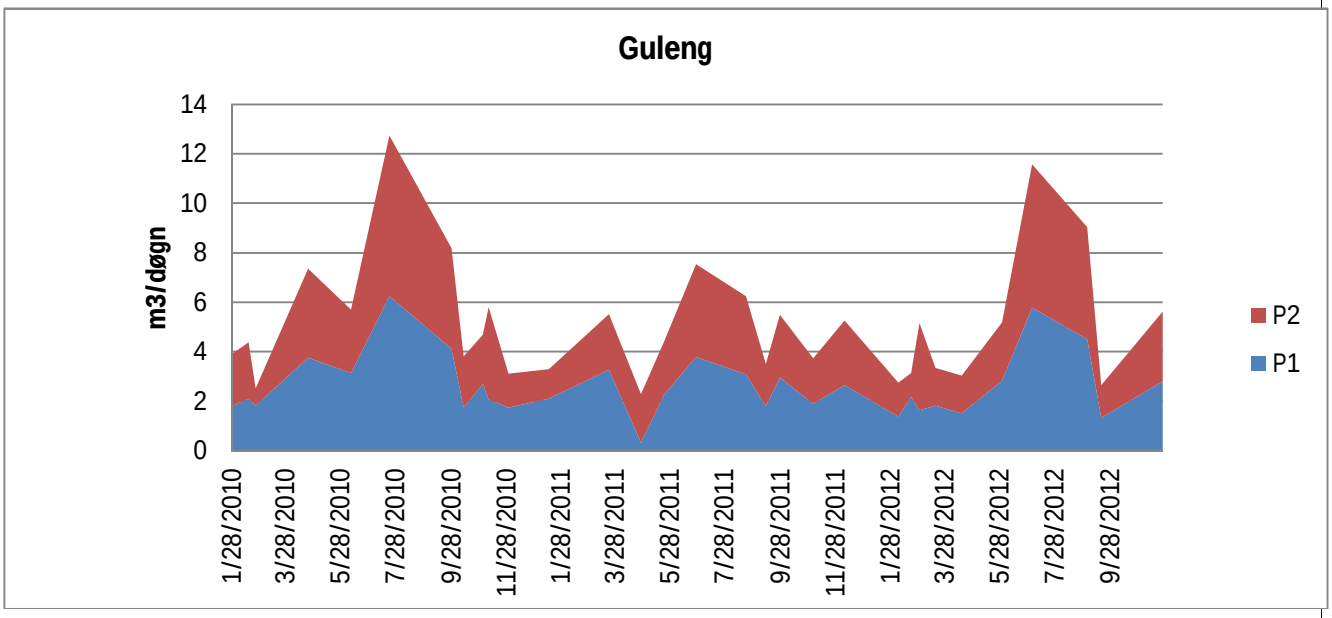

Stasjonen er dimensjonert for 50 pe.

Guleng-kalibreringsdata spriker mye. Kalibreringsdata benyttet i analysene er valgt på bakgrunn av rimelig samsvar mellom data for pumpe 1 og pumpe 2.
Driftsdataene viser betydelig variasjon, med topper primært i sommerperioden rundt juli måned.
Tilsynelatende ok stasjon.
Pumpesonen ser ut til å omfatte Norlandia Storslett hotell og flere leilighetsbygg samt noen eneboliger.
Variasjoner i hotellets belegg kan forklare en del av sesongvariasjonene. (Hotellet har 90 dobbeltrom).

HAGEN

Hagen pumpestasjon er prefabrikkert med to dykkpumper av typen DP3102-276, idriftsatt 2009. Tilstanden er generelt vurdert som bra over hele linjen.

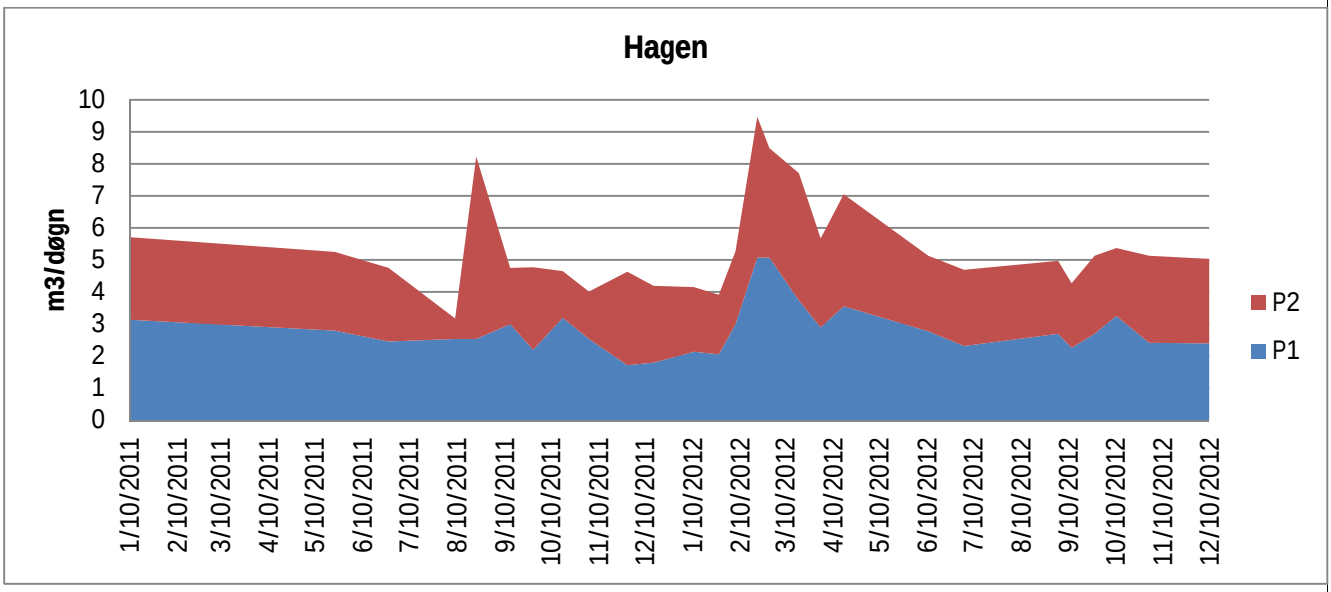

Kalibreringsdata er forholdsvis homogene.
Driftsdata viser generelt betydelige svingninger i pumpeaktiviteten uten at dette forklares i driftsjournalen.
Den store variasjonen uten konkrete feilkilder gjør det vanskelig å fastslå noen trender for denne stasjonen.
Pumpesonen antas å omfatte 9 eneboliger 5 leiligheter og to veksthus. (Da stikkledninger mangler i kartgrunnlaget er eksakt antall usikkert). Tilsammen svarer dette til en forventet avløps mengde på nær 5 m/døgn.

HOTELLET

Pumpestasjonen ved hotellet i Søkjosen er prefabrikert og har to dykkpumper.

Prefabrikkert pumpestasjon (2013) med to dykkpumper Xylem NP3085 256 SH. Stasjonen har innløpskum, overbygg, Pumpsmart og er koblet til overvåkningsanlegg.

KURU

Kuru er en stasjon av prefab. type med dykkpumper. Den ligger i et nytt boligfelt med lite tilkoblinger.
Ytterligere data mangler.

LEIRBUKT

Leirbukt pumpestasjon er prefab. med en dykkpumpe, av typen Flygt, CP3085-434, levert i 1992.

Dette er en stasjon med tidvis vanskelig atkomst og med et betydelig behov for bygningsmessig rehabilitering utvendig og innvendig. Stasjonen er ikke utstyrt med tilstrekkelig måleutstyr og styringen av stasjonen fungerer ikke optimalt. Stasjonen mangler backup-batterier og er ikke tilkoblet SD-anlegg. Pumper og pumpeledning har ved et par anledninger gått tett.

Driftsdata for perioden 2010 til 2012 er svært mangelfulle, og vi mangler kalibreringsdata.
Analyser er derfor ikke gjennomført.
Pumpesonen ser ut til å begrense seg til 3-4 eneboliger.

LUNDEFJELLVEIEN

Lundefjellveien er en prefab. pumpestasjon med to dykkpumper av typen Flygt DP3085.151, idriftsatt 1995. Stasjonen trenger maling og har et lite overbygg. Dessuten mangler SD-anlegg. Likevel sies stasjonen å ha lite problemer.

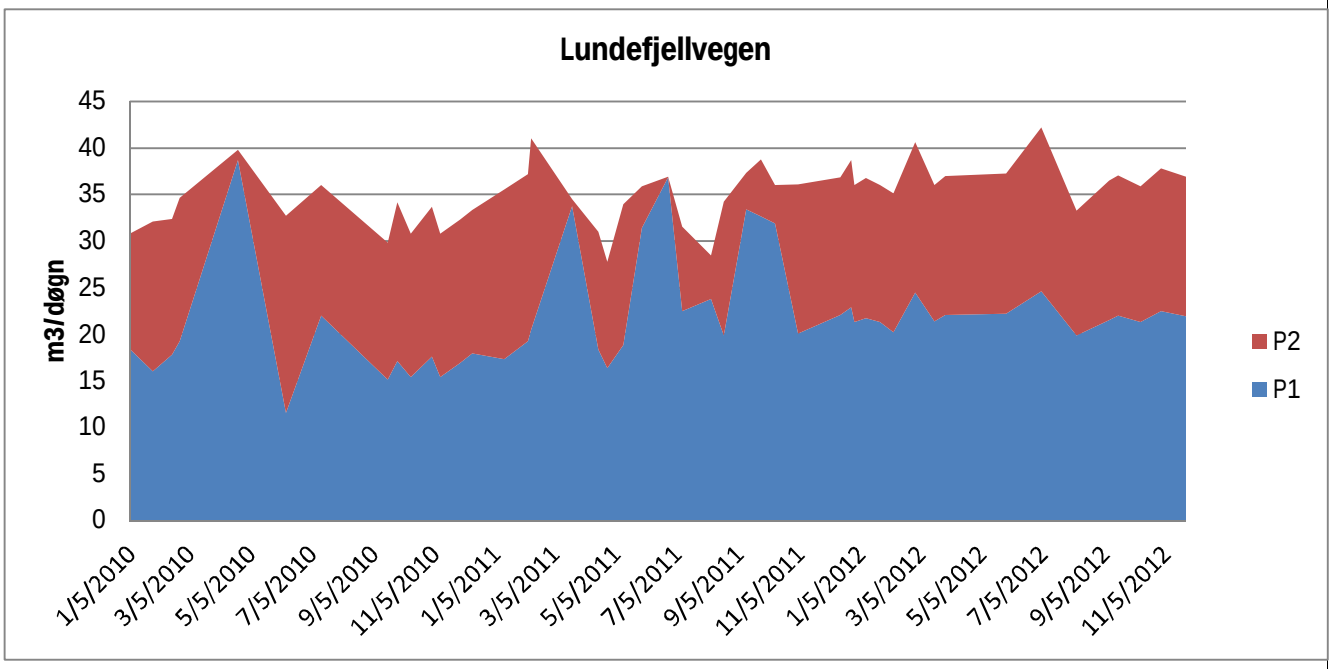

Lundefjellveien-kalibreringsdata ligger forholdsvis samlet, med samme kapasitet på begge pumper. Pumpene ser ut til å ha gått i et komplementært mønster med generelt moderat variasjon med unntak for forsommeren 2010 og tilnærmet hele 2011, hvor variasjonen har vært større. Variasjonene kan tilskrives diverse pumpestopp nevnt i driftsjournalen, men årsaker til disse er sjelden nærmere spesifisert. Unntak er tue i pumpe 2 28. september 2011. Før perioden med store variasjoner i 2011, ble pumpe 2 overhalt, og pumpe 1 sjekket. Startnivå ble justert i oktober 2011. Om en ser på trenden for middelverdien for de to pumpene har denne variert lite om enn med en liten stigning fra 2010-2012, noe som er forenlig med at pumpesonen ligger i et område med mye ny bebyggelse.
Sonen omfatter 50 eneboliger og 3 tomannsboliger. Totalt antall per er stipulert til ca 140 pe, som gir en forventet avløpsmengde på vel 18 m^3/døgn, eller vel halvparten av verdiene beregnet ut fra pumpeaktivitet. Her kan det bemerkes at kalibreringsdata ga noe høyere verdier enn pumpens effektkurve gir grunn til å forvente. For øvrig kan det være betydelige statistiske variasjoner i f.eks antall pe per husstand.

LUNDEJORDET

Lundejordet pumpestasjon er prefab. og har to dykkpumper levert av Flygt, type NP3067- 180MT , levert 1998 .Stasjonen er vurdert til å være i bra stand.

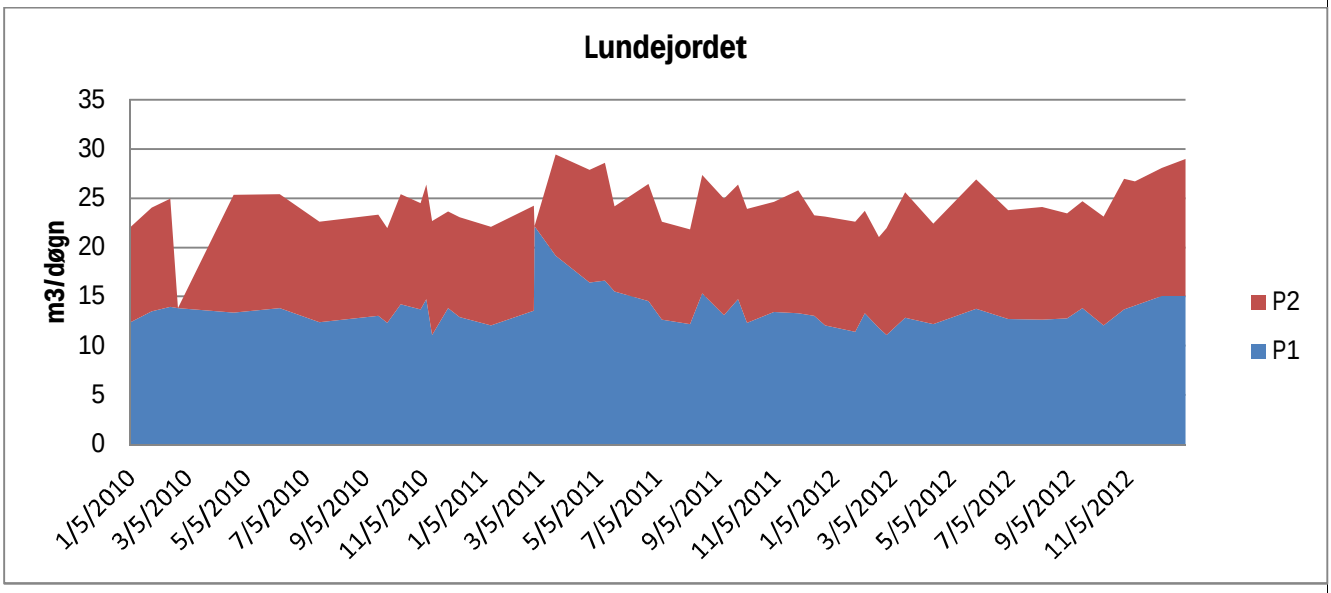

Lundejordet-kalibreringsdata spriker mye. Kalibreringsdata benyttet i analysene er valgt på bakgrunn av rimelig samsvar mellom data for pumpe 1 og pumpe 2. Begge pumper har gått med forholdsvis moderat variasjon med noen unntak. Pumpe 2 ser ut til å ha stoppet 24. februar 2010, uten at dette er kommentert i driftsjournalen. Første mars 2011 ble det registrert at pumpene gikk feil veg og fasene ble snudd.
Samlet nivå har endret seg lite fra 2010 til og med 2012.
Pumpesonen domineres av aldershjem og omsorgssenter, men ser også ut til å omfatte noen eneboliger. Forventet forbruk er estimert til vel 43 m^3, men her er det stor usikkerhet som følge av manglende erfaringsdata for vannforbruk per kvadratmeter i norske helseinstitusjoner. Avviket mellom "målte" og beregnede verdier gir derfor ikke nødvendigvis grunn til å tro at anlegget ikke fungerer som det skal.

MOAN SKOLE

Pumpestasjonen ved Moan skole er prefab. utstyrt med to dykkpumper levert av Flygt i 1996, type NP3067-180MT.
Stasjonen trenger maling og har et lite overbygg, dessuten mangler backup og den er ikke koblet til SD-anlegg. Likevel er det lite problemer med stasjonen.

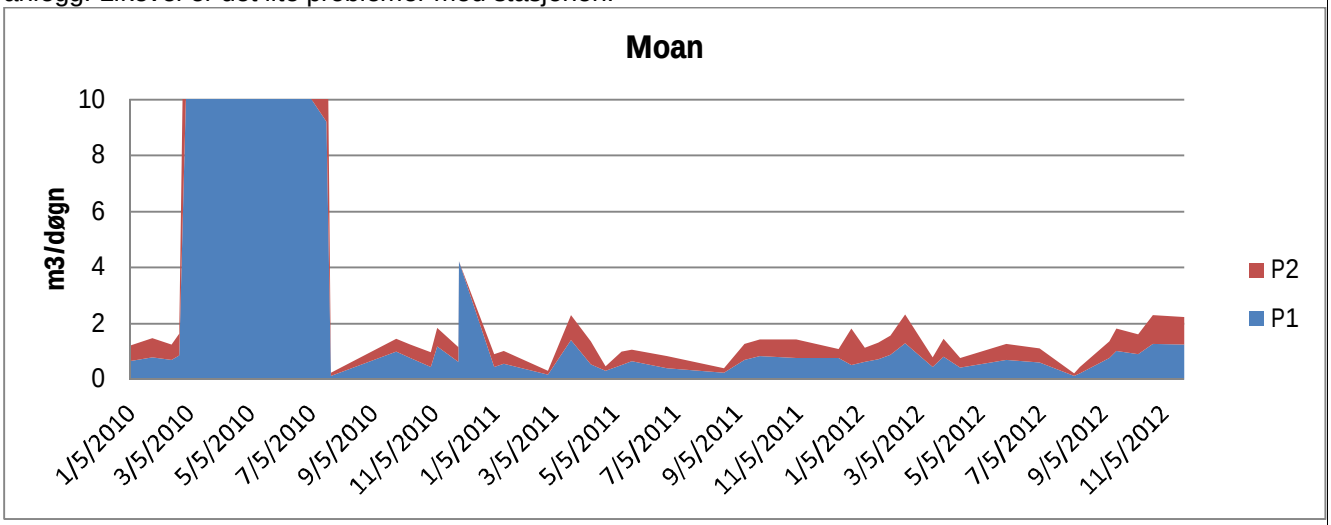

Kalibreringsdata for Moan skole spriker litt mellom de to pumpene, men fro den enkelte pumpe er de entydige.
Driftsdata viser klart en hendelse våren 2010 med ekstremt høye verdier. Dette endres momentant etter slamsuging den 26.07.2010. Neste topp er vesentlig mindre og samsvarer med stopp i pumpe 2 muligens

relatert til is. (Dette er ikke kommentert i driftsjournalen for 2011, men var tilfellet i samme driftsperiode i 2010. Generelt er det liten til svært liten pumpeaktivitet for denne pumpestasjonen som ser ut til å kun omfatte avløp fra skole.

NAVEREN

Pumpestasjon av type prefab. med to dykkpumper av typen Flygt CP3085.181 , levert i 1994. Stasjonen får mye fett og har tidligere hatt problemer med tuer. Skifte til ny pumpe har redusert problemene vesentlig.

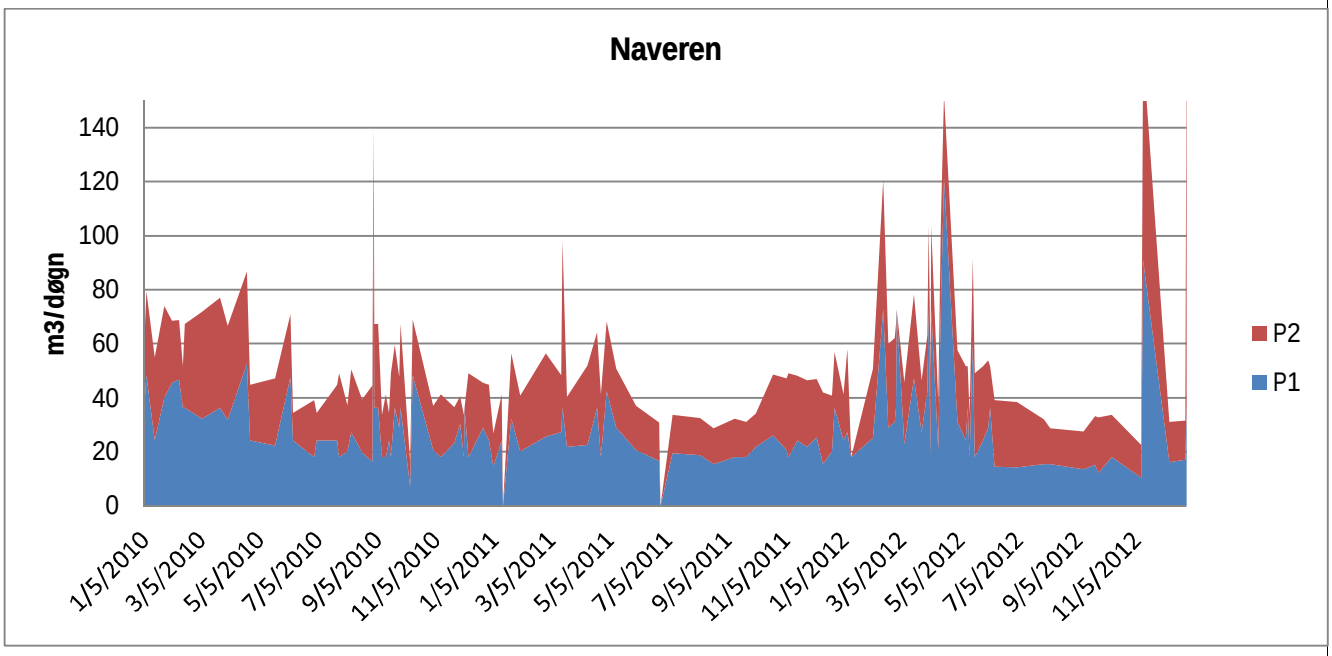

Stasjonen er dimensjonert for 280 pe.
Naveren-kalibreringsdata spriker mye. Kalibreringsdata benyttet i analysene er valgt på bakgrunn av rimelig samsvar mellom data for pumpe 1 og pumpe 2.
Begge pumper viser generelt stor variasjon, en viss samvariasjon kan ses og tidvis komplementær variasjon.
Generelt ser det ut til å være svært mye problemer med tuer i pumpene for denne stasjonen.
Totalt sett ser det ut til å være en svakt avtakende trend på pumpeaktiviteten.
Det antas at pumpesonen omfatter 33 eneboliger 2 tomannsbolig 34 leiligheter samt flere handlesentre, og et kulturhus. Boligene alene tilsier at det skal pumpes avløp tilsvarende 158 pe, noe som gir en forventet mengde på 21 m^3 per døgn. I tillegg kommer bidrag fra næringsbygg stipulert til nær 17 m^3 per døgn. Om en ser bort fra de ekstreme toppene i grafene ovenfor ser vi at summen av begge pumpebidragene stort sett vil ligge rundt eller noe under 40 m^3, noe som anses å være i rimelig samsvar med forventet nivå.

NESSET

Prefab med to dykkede pumper fra Flygt: NP3127-181 MT, idriftsatt 2009 Tilstanden til stasjonen er vurdert som bra.

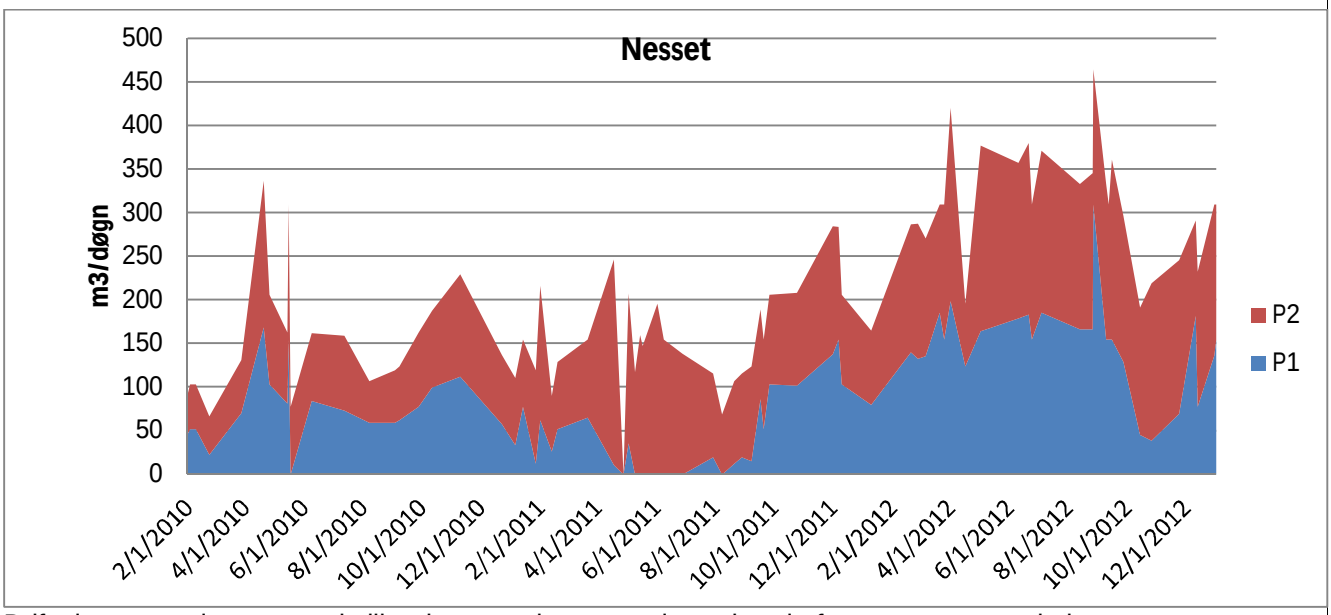

Driftsdata er analysert, men kalibrering mangler, og analysen har derfor tatt utgangspunkt i pumpenes effektkurve.
Ut fra driftslogg ser det imidlertid ut til å ha vært en del problemer med begge pumper, som feil i mykstart, feil i motorvern, reversering av pumperetning m.m. og også i denne stasjonen er det registrert tuer i pumpene.

Nesset-stasjonen tar imot tilnærmet alt avløpet generert på Storslett øst for Reisaelva. Totalt omfatter dette boliger med mer enn 1400 pe svarende til en midlere døgnverdi på rundt 183 m^3 per døgn (I tillegg til dette kommer nærings- og servicebygg av ulike slag stipulert til å bidra med ca 143 m^3 per døgn). Dette gjelder fra og med Prix og Veibakken. Gjelder derfor Prix, Olderskogen, Veibakken, Flatvoll, Bekkmo, Pollen og Nesset. Om en ser på summen av de to pumpeverdiene har den tidvis ligget langt under og over hva som bør forventes.

OLDERSKOGEN

Olderskogen pumpestasjon er prefab. utstyrt med to dykkpumper levert i 2009 av Flygt, type NP3127-181MT Tilstanden er vurdert som bra.
Driftsjournalen er generelt vanskelig å lese, men det fremgår at stasjonen har hatt en del driftsforstyrrelser, blant annet som følge av tuer.

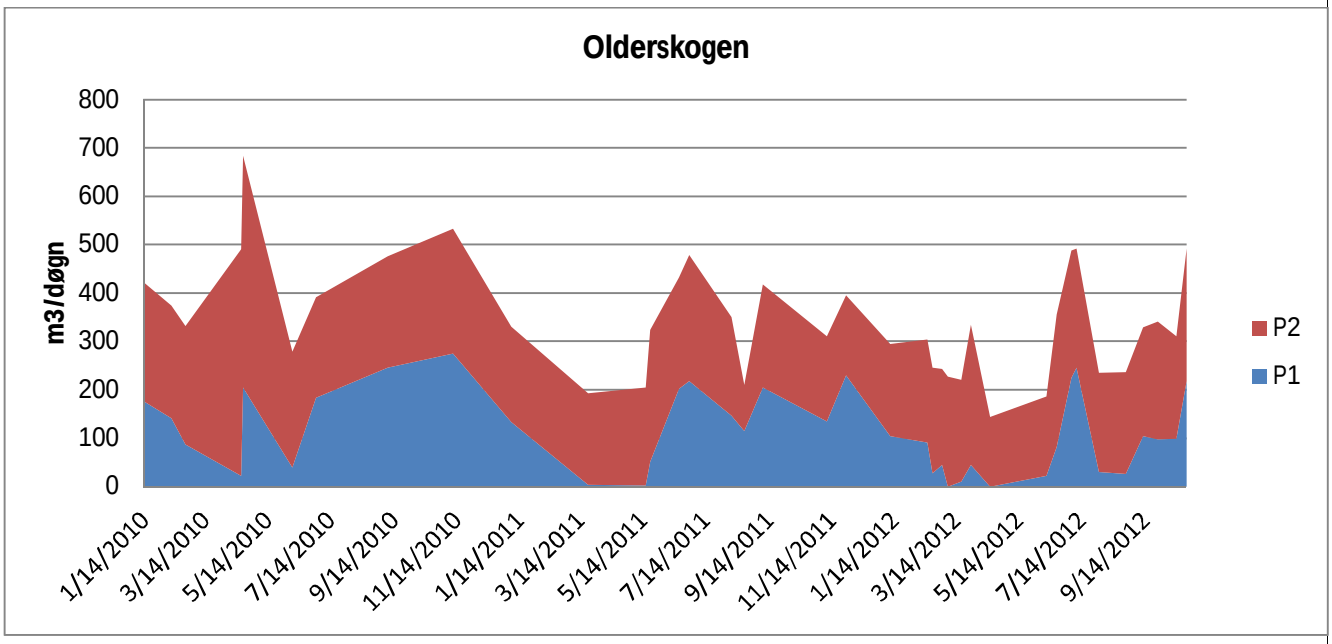

Som det fremgår av grafene har pumpe 1 hatt de største problemene.

Olderskogen-stasjonen tar imot storparten av avløpet generert på Storslett øst for Reisaelva, om enn noe mindre enn foran omtalte Nesset. Totalt omfatter dette boliger med nær 1200 pe svarende til en midlere døgnverdi på vel 150 m^3 per døgn. I tillegg til dette kommer nærings- og servicebygg av ulike slag som er stipulert til vel 140 m^3 per døgn.

POLLEN

Pollen er en prefab. stasjon med to dykkpumper av typen NP3153-181 HT, idriftsatt 2009.
Tilstanden for stasjonen er vurdert som bra.
Driftsdata er forsøkt analysert, men upålitelig telleverk gir resultatene liten verdi.

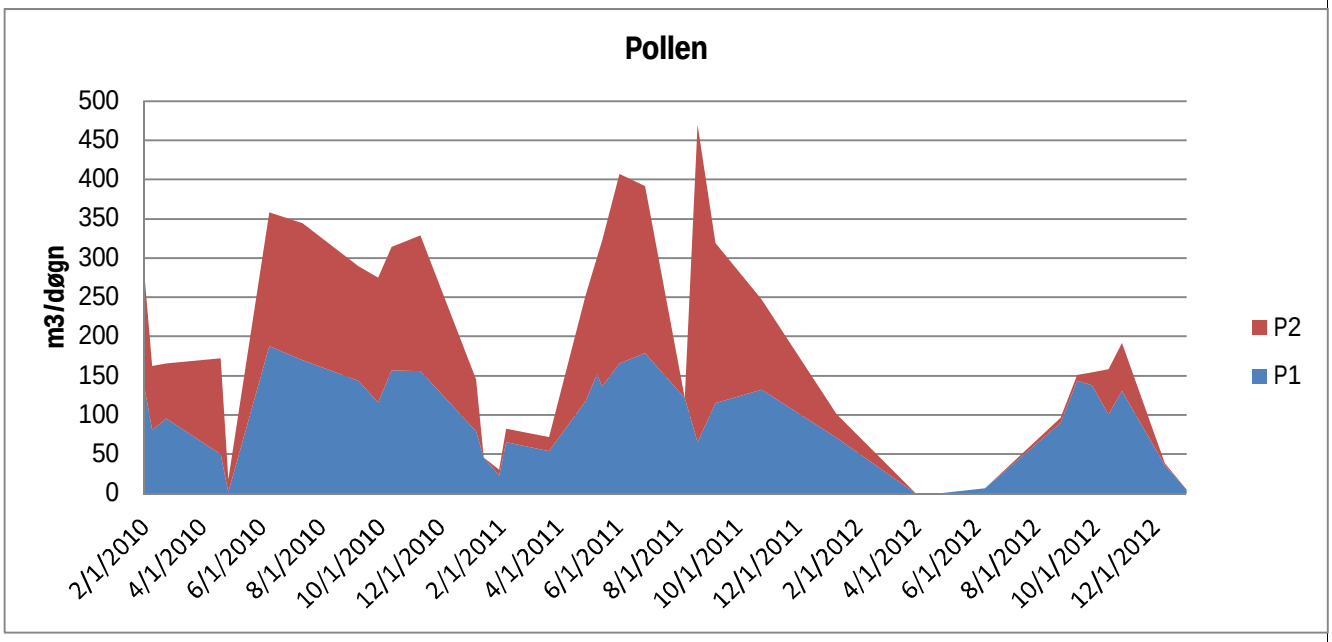

Forventet volum er marginalt større enn for Bakkmo, Flatvoll og Olderskogen, og noe mindre enn Nesset.

PRIX

Prefab med to dykkede pumper fra Flygt: NP3102-181 MT.

Stasjonen har driftsproblemer ved at pumper ikke starter. SD-anlegget er derfor under ekstraordinær overvåkning. Stasjonen har fått montert Pumpsmart i 2014.

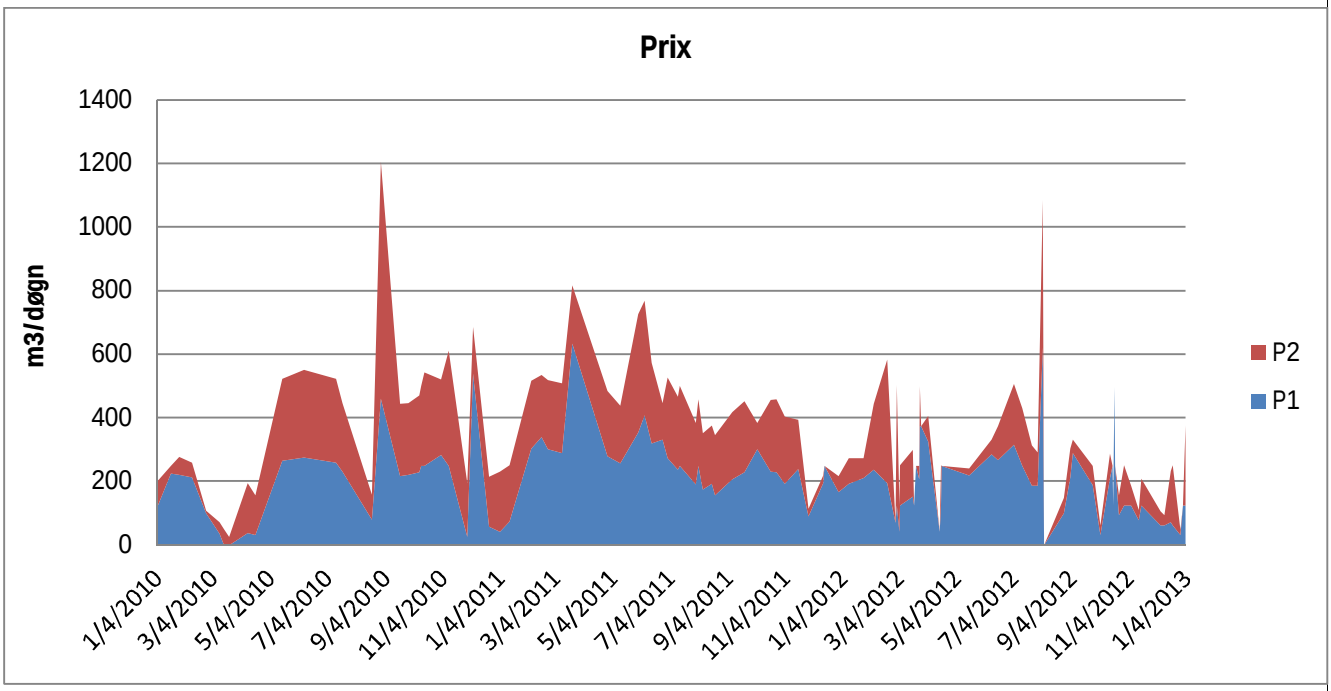

Prix-kalibreringsdata spriker betydelig.
Begge pumper har stor variasjon i driftstid, og går generelt mye.
Begge pumper, men spesielt pumpe 2, ser ut til å ha problemer med mange tuer som setter seg fast.
Generelt mange driftsforstyrrelser. SD-anlegget er under ekstraordinær overvåkning blant annet fordi pumper ikke starter når det forventes.

Prix-stasjonen tar imot storparten av avløpet generert på Storslett øst for Reisaelva. Totalt omfatter dette boliger med nær 1200 pe svarende til en midlere døgnverdi på vel 150 m^3 per døgn. I tillegg til dette kommer nærings- og servicebygg av ulike slag som forventes å bidras med vel 140 m^3 per døgn. Om en ser på summen av de to pumpeverdiene har den tidvis ligget langt over hva som bør forventes, men ser man på utdrag som eksempelvis verdiene i slutten av 2012 –begynnelsen 2013, ligger man i rimelig nærhet av forventede verdier, dog med betydelige variasjoner. De store variasjonene og stasjonens størrelse og sentrale plassering tilsier at den bør undersøkes nærmere.

SANDBAKKEN

Prefab med to dykkede pumper type Flygt NP3085-460. Tilstanden til stasjonen er vurdert som bra.
Driftsdata er ikke analysert. Ingen spesielle bemerkninger til stasjonen som fungerer godt.
Stasjonen er knyttet til SD-anlegg, har innløpskum og overløp til sjø.
Stasjonen fremstår som et kritisk bindeledd mellom Sørkjosen RA og sentrumsområdene vest for Reisaelva. Dette gjelder også stasjonene Blomstereng og Sørkjosen skole.

SKARPSNO

Skarpsno er en prefab. stasjon med kun én dykkpumpe type Flygt 3067.170. Den mangler måleutstyr og SD-anlegg, og har dermed forbedringspotensial i forhold til styringen av stasjonen. Stasjonen må oppgraderes på grunn av utbygging av Halti, flere leiligheter og eneboliger som er under planlegging i området. Pumpesumpen er så smal at det ikke er fysisk plass til å oppgradere stasjonen slik den er i dag. Stasjonen må derfor saneres og bygges ny.

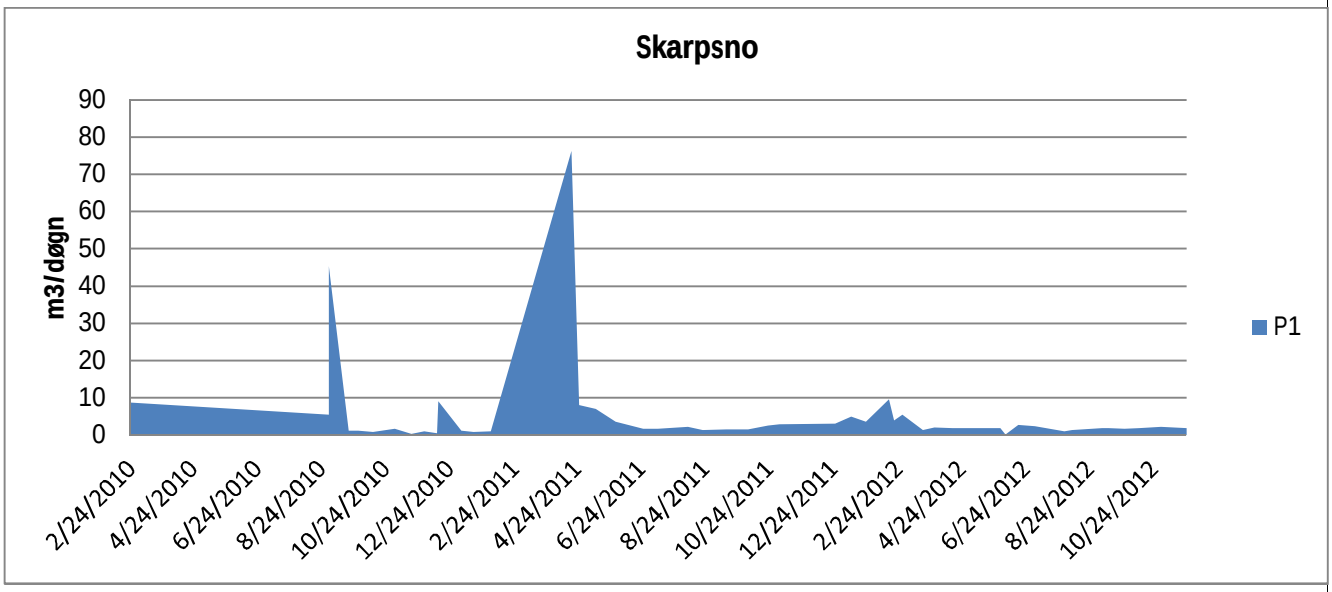

Skarpsno-kalibreringsdata er usikre. Her er det kun én pumpe som normalt ser ut til å være lite i drift med enkelte unntak. Tidvis få og spredte logginger tilsier at driftsbildet er uklart. Den 1/9-2010 ble det slamsugd, noe som ser ut til å ha bidratt til vesentlig reduksjon i pumpeaktivitet. Ny slamsuging 14/12-2010 ga tilsvarende resultat. Den 11/4-2011 ble det boret hull i pumperør ut og tint avløp fra stasjonen. Ekstremverdien 20/4-2011 er beregnet basert på driften fra 2/2-2011 og gjelder for en periode med tidvis frosset avløp.

STORSLETT SKOLE

I tilstandsvurderingen for pumpestasjonen ved Storslett skole beskrives anlegget som prefab bestående av to dykkpumper, Flygt:DP3068-437 (2004), med bra tilstand uten merknader.

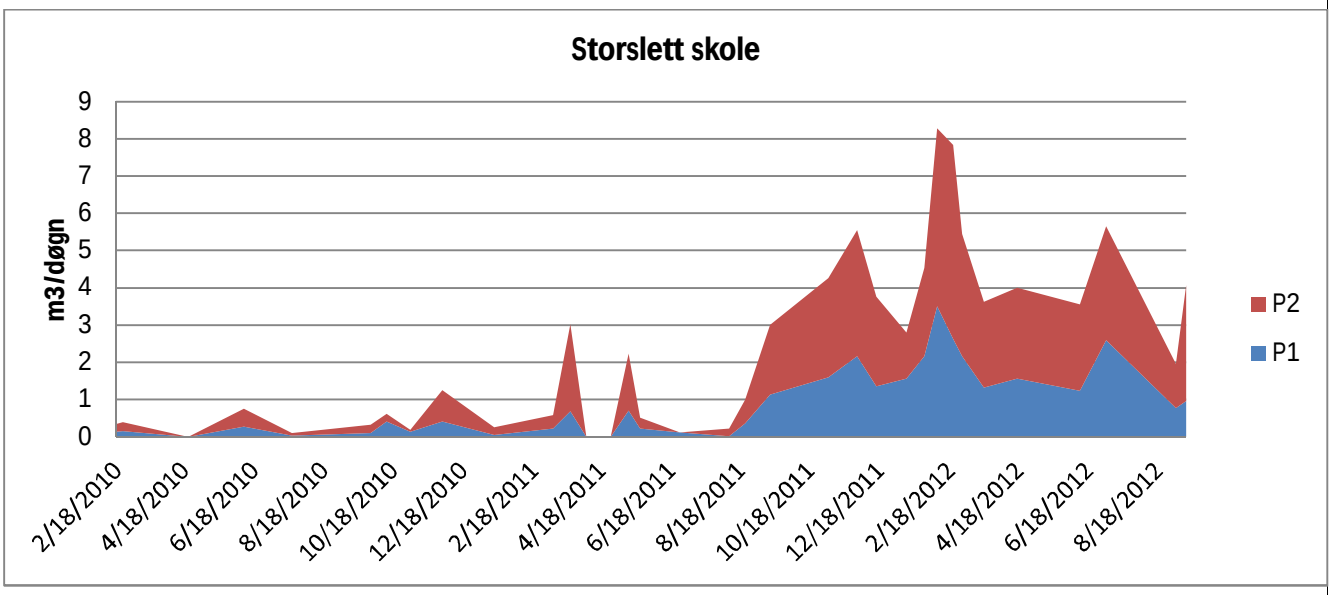

For denne pumpestasjonen er det kun foretatt en kalibreringsmåling. Denne ga noe ulike verdier for de to pumpene, noe som delvis forklarer differansen vist i grafen ovenfor.
Ekstremverdiene i april 2010 tilskrives frosset pumpeledning som måtte tines opp. Neste ekstremverdier kommer ett år senere, og her er det i driftsjournalen registrert høyt nivå og stopp for begge pumper. Pumpene ble reversert den 06/04-2011.
Om en ser bort fra disse ekstremverdiene ses en vesentlig økning i pumpeaktivitet fra og med høsten 2011 sammenliknet med perioden 2010 fremt til sommeren 2011.
Trenden med ekstremverdier om vinteren fortsetter også i 2012, men utslaget er vesentlig mer moderat enn foregående år og det er her ikke registrert driftsfeil.

SØRKJOSEN SKOLE

Pumpene ved Sørkjosen skole er i følge tilstandsvurderingen for pumpestasjonen av typen prefab med dykkede pumper fra Flygt, av type NP 31|27-487, satt i drift 2004. Tilstanden vurderes generelt som bra. Det er montert Pumpsmart på stasjonen i 2014. Stasjonen fremstår som et kritisk bindeledd mellom Sørkjosen RA og sentrumsområdene vest for Reisa-elva. Dette gjelder også stasjonene Blomstereng og Sandbakken.

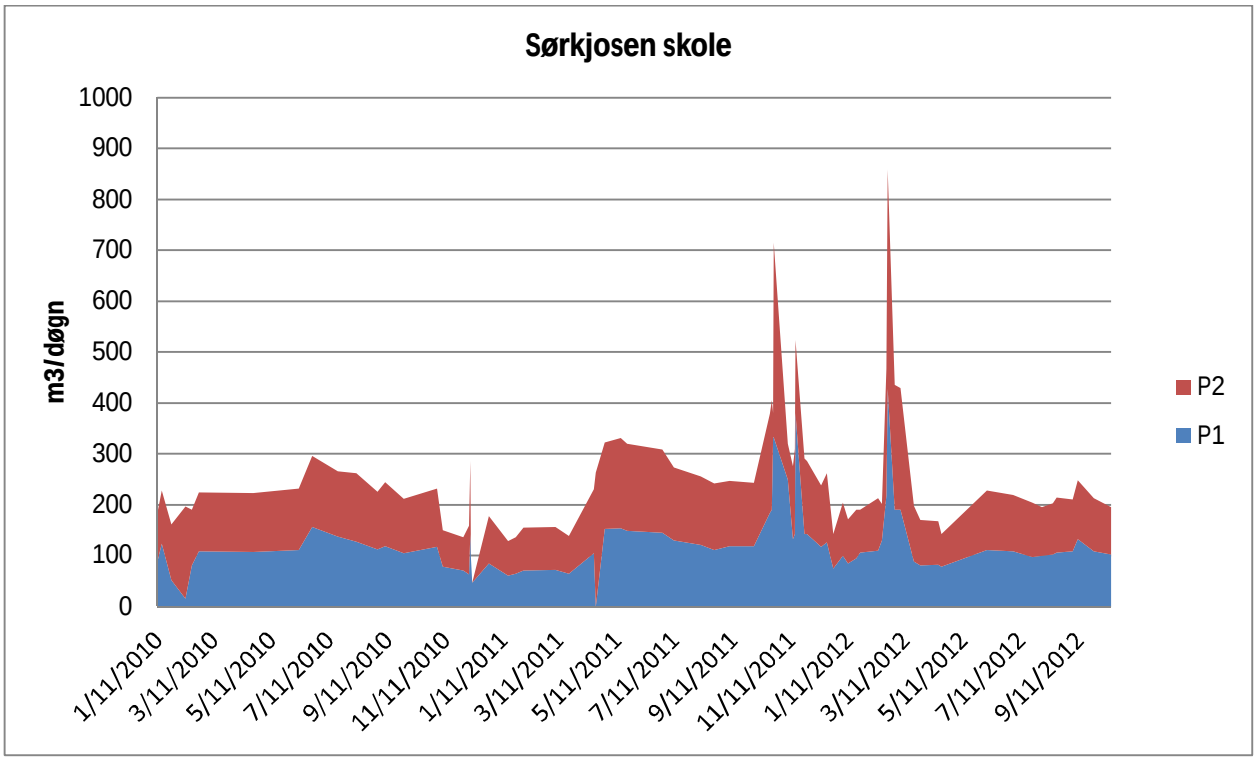

Ekstremverdier er primært knyttet til driftsforstyrrelser dels i form av feil i motorvern og skifte av komponenter som mykstarter etc, og dels som følge av mange fremmedlegemer som tuer o.l. Elektroteknisk utstyr er utbedret.
Generelt ser det ut til å være en stasjon med stor pumpeaktivitet, og forholdsvis liten normal variasjon (når en ser bort fra perioder med ekstreme verdier). Stasjonen har fått montert Pumpsmart i 2014.

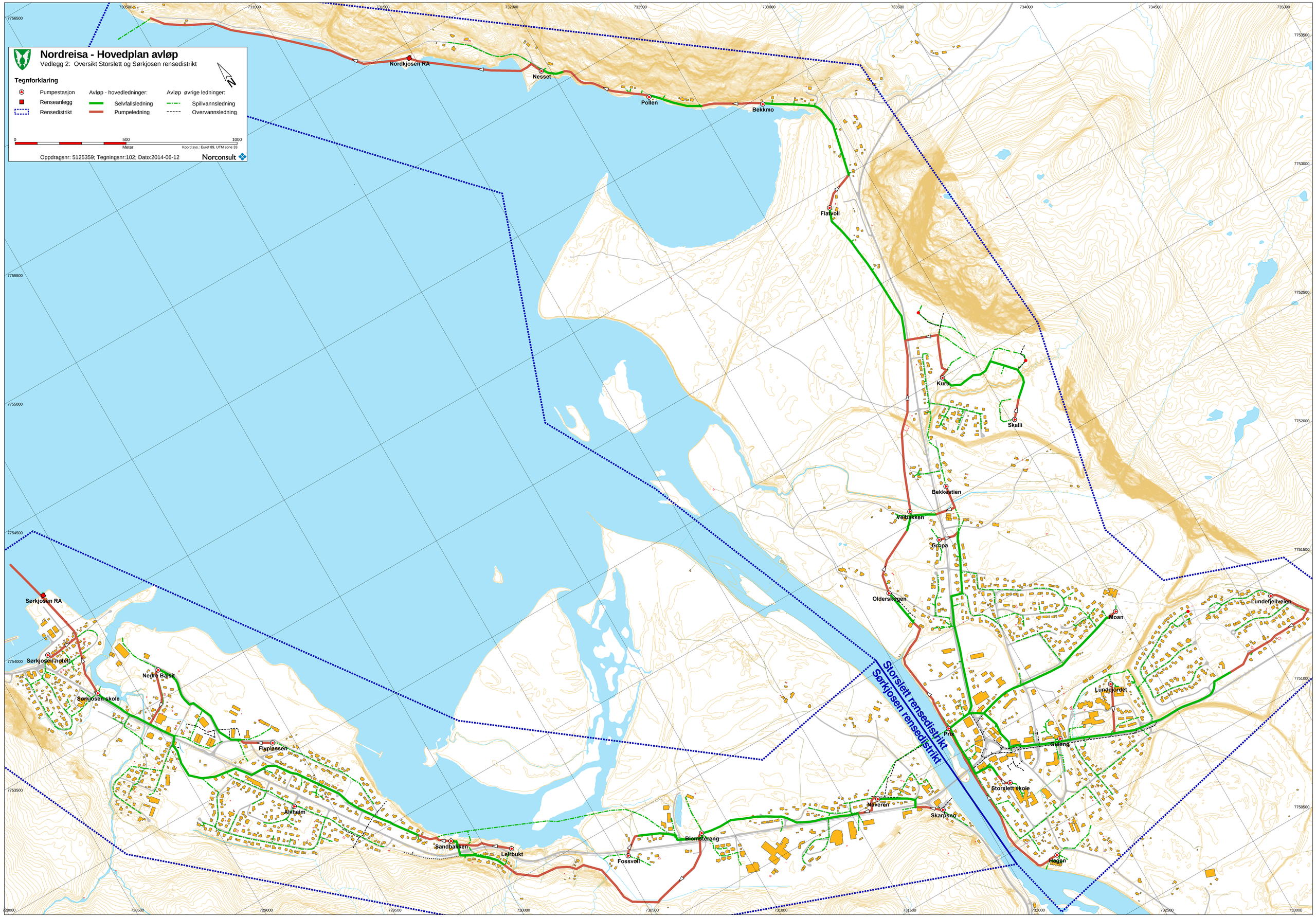
Nordreisa - Hovedplan avløp
Vedlegg 2: Oversikt Storslett og Sørkjosen rensedistrikt
Tegnforklaring
Pumpestasjon
Renseanlegg
Rensedistrikt
Avløp - hovedledninger:
Selvfallsledning
Pumpeledning
Avløp øvrige ledninger:
Spillvannsledning
Overvannsledning
0
500
1000
Meter
Koord.sys.: Euref 89, UTM sone 33
Oppdragsnr: 5125359; Tegningsnr:102; Dato:2014-06-12
Norconsult
Nordkjosen RA
Nesset
Pollen
Bekkmo
Flatvoll
Kuru
Skalli
Bekkestien
Veibakken
Gropa
Olderskogen
Moan
Lundefjellveien
Lundejordet
Prix
Guleng
Storslett skole
Naveren
Skarpsno
Hagen
Blomstereng
Fossvoll
Leirbukt
Sandbakken
Alvheim
Flyplassen
Nedre Balsit
Sørkjosen skole
Sørkjosen hotell
Sørkjosen RA
Storslett rensedistrikt
Sørkjosen rensedistrikt

Nordreisa - Hovedplan avløp

Vedlegg 3: Oversikt Oksfjord

Tegnforklaring

Spillvannsledning

Vannledning

Målestokkskala

0 100 200 300 400 500

meter

Koord.sys.: Euref 89, UTM sone 33

Oppdragsnr: 5125359; Tegningsnr:103; Dato:2014-06-26

Norconsult

N

Nye tilknytninger

Rensedistrikt Oksfjordhamn

Rensedistrikt Sandbukt

Hamn

Nordeng

Elvenes

Sandelva

Oksfjordhamn

Sandbukt

Oksfjorden

Dyrnes

7769000

7768800

7768000

7767600

7767000

739000

739500

740000

740500

741000

741500

742000

742500

Nordreisa - Hovedplan avløp

Vedlegg 4: - Ledningskart med "mengdedata" fra pumpestasjonene.
"Mengdedata" er indikerte pumpevolum basert på pumpestasjonenenes loggførte driftstid og innhentede kalibreringsdata.
Reelle mengder må forventes å ha avveket vesentlig fra det driftstiden tilsier, som følge av ulike faktorer som påvirker pumpenes virkningsgrad.

Tegnforklaring

- PS
- RA
- Avløpssoner
- Trykkledning
- Gravitasjonsrør
- Spillvannsledning
- Drensrør
- Vannledning
- Fjernkjøleledning
- Fjernvarmeledning
- Kum
- Boligbygg
- Bo-og servicesenter
- Studenthjem/bolig
- 241-Hus for dyr/landbr.lager/silo
- 243-Veksthus
- 311-Forretning,Kontor- og adm.bygning; rådhus
- 312-Bankbygning; posthus
- 322-Butikk/forretningsbygning
- 511-Hotellbygning
- 524 Camping- /utleiehytte
- 531-Restaurantbygning; kafébygning
- 612-Barnehage/skole
- 662-Samfunnshus; grendehus
- 669-Annet kulturhus
- 721-Sykehjem
- 722-Aldershjem
- 739- Annen primærhelsebygning
- 822-Brannstasjon/Ambulanse
- Andre bygninger

Målestokkskala

0 — 500 — 1000

Meter

Oppdragsnr: 5125359; Tegningsnr:104; Dato:2014-08-01

Norconsult

Nordkjosen RA

Nesset

Pollen

Bekkmo

Flatvoll

Kuru

Skälli

Bekkestien

Veibakken

Gropa

Oldereskogen

Moan

Lundefjellveien

Lundejordet

Gueng

Prix

Storslett skole

Naveren

Skarpsno

Hagen

Fossvoll

Blomstereng

Leirbukt

Sandbakken

Alvheim

Flyplassen

Nedre Baisit

Sørkjosen skole

Sørkjosen hotell

Sørkjosen RA

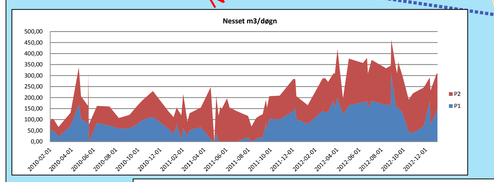

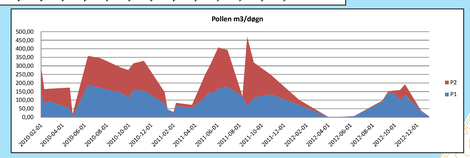

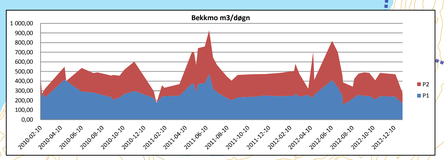

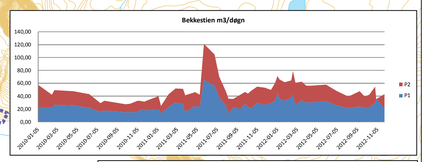

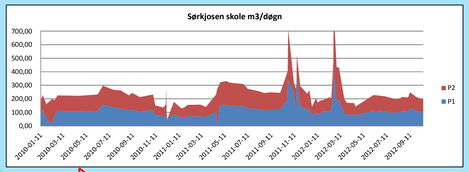

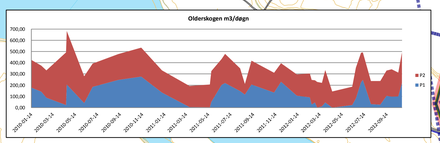

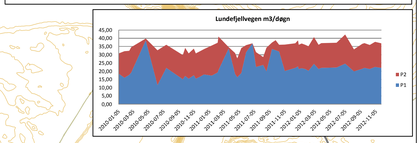

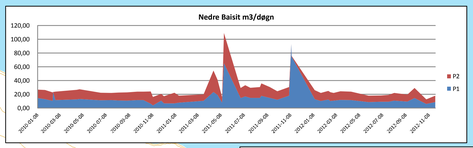

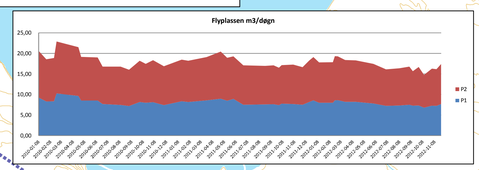

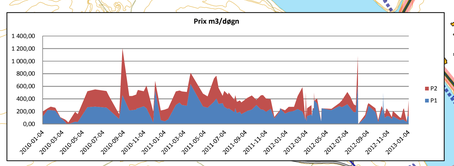

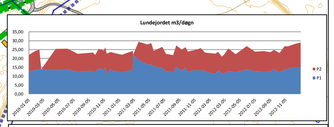

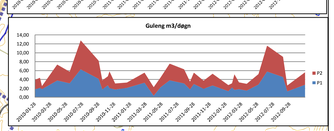

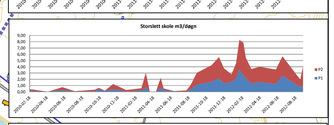

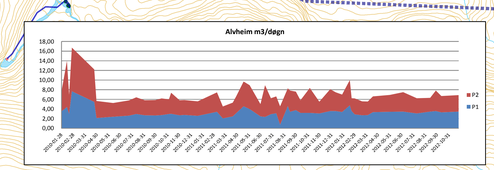

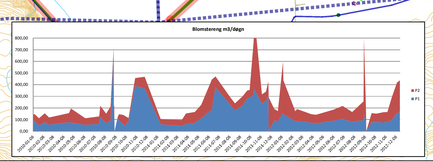

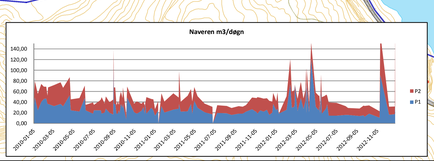

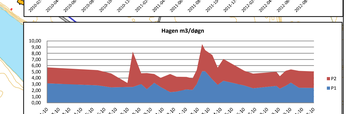

Hovedplan Avløp 2015-2021 Nordreisa kommune

Vedlegg 5

TILSTANDSVURDERING PUMPESTASJONER

Tilstand er kartlagt med utgangspunkt i nedenforstående kontrollpunkter knyttet til drift, funksjon, bygg, automatikk/pumper og elektrisk utrusting.

Tegnforklaring:

Tilstandsvurdering:	
●	Bra
●	Forbedringspotensial
●	Dårlig

Stasjon:	Alvheim	Baisit	Bekkestien	Bekkmo	Blomsterenga	Flatvoll	Flyplassen	Fossvoll	Gropa	Guleng	Hagen	Hotellet (Sorkjosen)	Kuru	Leirbulet	Lundefjellvn	Lunde-prdet	Moan	Naverenga	Nesset	Oldenskogen	Polen	Prix (Elvelandet)	Sand-bakken	Skarpsno	Stealli	Storslett skole	Sørkjosen skole	Veibakken
Drift:																												
Forløper driften av stasjonen stabilt uten for mange driftsstans	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Er rutinemessig vedlikehold og service på stasjonen enkelt og hensiktsmessig	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Er det enkelt å få reservedeler til stasjonen	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Er adkomst til stasjonene enkel hele året.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Foreligger det driftsinstruks på stasjonen	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Funksjon:																												
Har stasjonen riktig kapasitet (mengde, løftehøyde, virkningsgrad)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Er stasjonen optimalt plassert	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Er stasjonen utstyrt med tilstrekkelig måleutstyr	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Fungerer styringen av stasjonen optimalt	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Tilstand Bygg																												
Utvendig bygg. Behov for rehabilitering; misfarging av overflater, betongavskalling, sprekker i betong, behov for maling, fukt, råte, øvrig utomhus	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Innvendig bygg. Behov for rehabilitering; maling, kondens, hygiene.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Tilstand pumpesump. Er sumpen tett, hensiktsmessig utformet	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Tilstand Automatikk/pumper																												
Tilstand pumper med motor, slitasje, overflate, pumpehjul etc,	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Tilstand rør, ventiler og øvrig utstyr; korrosjon, overflatebehandling etc.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Tilstand El. Utrustning.																												
Tilstand tavler, skap og øvrig el utrustning, backup batterier	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Tilstand driftkontrollanlegg.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Andre kommentarer																												

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2014/3273-2
Arkiv: 1942/52/7
Saksbehandler: Tord Stian Albrigtsen
Dato: 01.10.2014

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
56/14	Nordreisa driftsutvalg	07.10.2014

Dispensasjonssøknad. Omdisponering av areal i kjeller på Sentrum 6

Henvisning til lovverk: Plan- og bygningsloven (pbl) § 19-2 Dispensasjonsvedtaket.
Gjeldende plan: Storslett sentrum, planid. 19421997_001

Vedlegg
1 Søknad om omdisponering av arealer gnr 1942/52/
2 Tegning

Rådmannens innstilling

Søknaden fra RGS Eiendom AS om dispensasjon fra reguleringsplanen for å omdisponere arealer i kjelleren fra næring til bolig på eiendom 1942/52/7 innvilges med hjemmel i pbl § 19-2. Dispensasjonen gis under forutsetning av at alle krav i TEK10 til boligformål kan dokumenteres imøtekommet, og under forutsetning av at tilstrekkelig parkeringsarealer for leilighetskomplekset er klargjort før byggesøknad sendes.

Begrunnelse:
- Kjelleren har stått ubrukt i mange år, dette samsvarer ikke med «visjonen om et levende sentrum»
- Det er stor mangel på utleieleiligheter på Storslett

Saksopplysninger

RGS Eiendom søker om å omdisponere ca 180 m2 av arealet i kjelleren på sentrum 6, fra næring til bolig. Det er tenkt bygget 3 leiligheter med tilknyttende fellesareal med treningsrom, badstue, dusjrom og kjellerstue for utleie til elever fra skilinja ved Nordreisa VGS.

Vurdering

Intensjonen i reguleringsplanen er at det skal være nok forretningsareal i sentrum av Storslett.

Det finnes pr i dag nok forretningslokaler på Storslett.
Det er stor mangel på utleieleiligheter på Storslett.

Tiltaket vil sikre eier av bygget stabil inntekt og samtidig være til stor hjelp i utleiemarkedet på Storslett.
Ved utbygging og utleie av leiligheter under bakkenivå blir krav om tilstrekkelig dagslys og rømningsvei særlig vektlagt, disse kravene må utbygger ta hensyn til og kunne dokumentere.

Tord Stian Albrigtsen

Ny Sak

Fra: Olaf - Nordkalotten-trading <olaf@nordkalotten-trading.com>
Sendt: 30. september 2014 11:58
Til: Tord Stian Albrigtsen
Emne: Dispansjasjonssøknad 20.09.2014

NORDREISA KOMMUNE
01 OKT 2014
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. ARK.KODE

Nordreisa kommune
Teknisk etat

Søker med dette om omdisponering av arealer i kjelleren på centrum 6.
Det er snakk om åomdisponere ca 180 m2.Det skal bli 3 leiligheter på tilsammen
Ca 120 m2 med utgang mot E6
Det blir treningsrom,badstue/dusjrom og kjellerstue som
skal brukes av skilinja ved nvs.Vi leier i dag ut til 9 elever og håper med dette å
skape et trivelig trenings/bomiljø for våre fremtidige Ol og verdensmestre.
Vi vet ikke helt sikkert hvordan dette blir løst før vi har fått godkjent adkomsten
til lokalene i kjelleren.Men vi er i dialog med Nils tore andreassen ved skilinja og
Sammen finner vi den beste løsningen
I tidligere søknad Arkiv saksnr 2011/231-2 er det gitt dispansasjon pga.
Mangel på utleieleiligheter på storslett.Dette vil også være med på å skape et
levende sentrum slik det står i vedtak fra tidligere.
Det er svært viktig for oss at vi får dispansasjon,da vi får utnyttet arealet
til det beste for alle.
Arealet har stått tomt i årevis og har kostet oss skatt og avgifter,og ingen inntjening.
Vedlagt skisse over arealet det er snakk om.
Vi håper på positiv tilbakemelding.

Mvh
Rgs eiendom as
V olaf fredriksen

Sendt fra min iPad

Målestokk: 1:200

Kjeller etg.

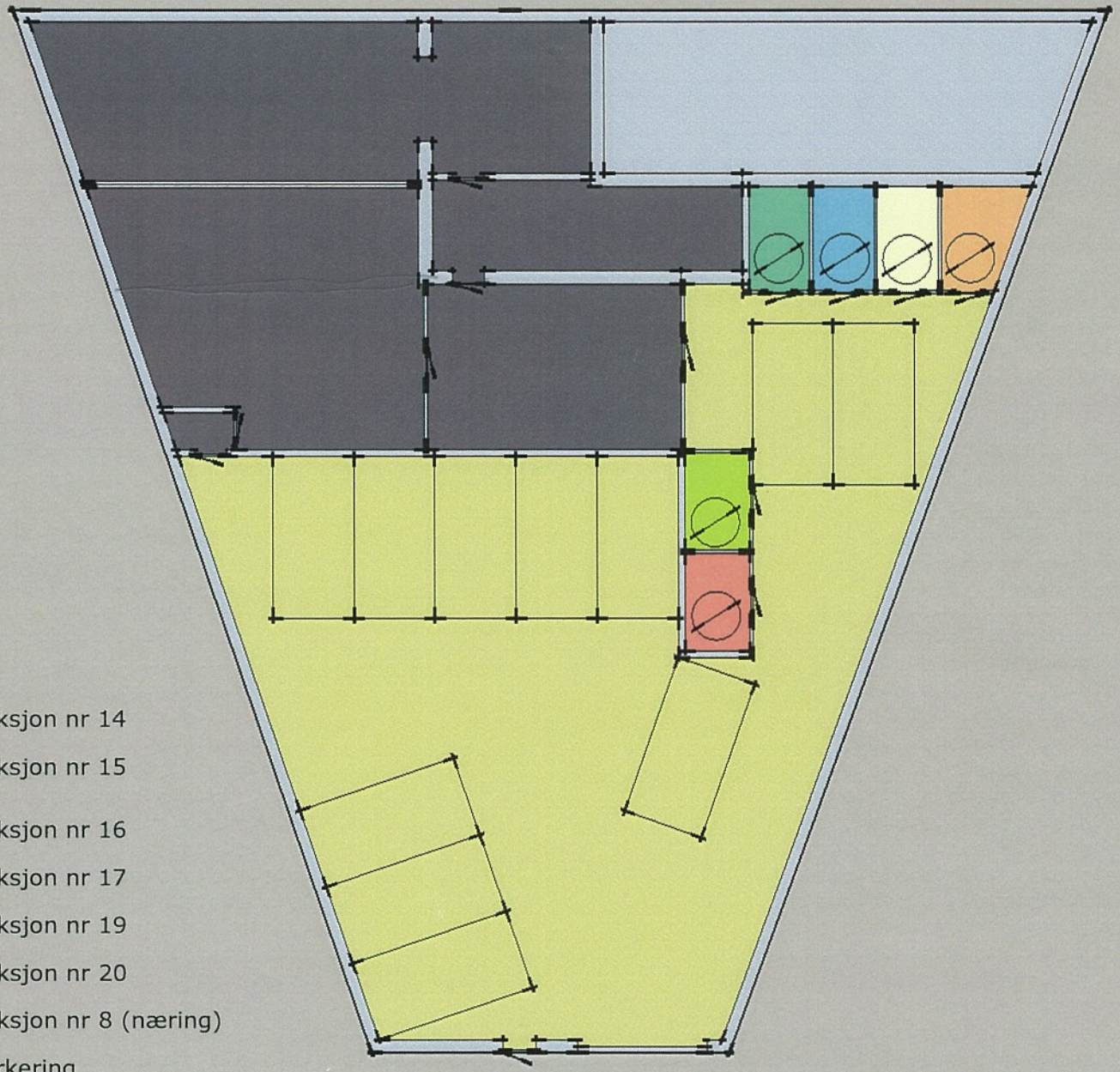

Areal det Sollen omdisp. på.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2013/1923-15
Arkiv: L12
Saksbehandler: Tord Stian Albrigtsen
Dato: 01.10.2014

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
57/14	Nordreisa driftsutvalg	07.10.2014

Byggesøknad på gbr. 1942/52/7.

Henvisning til lovverk: Plan- og bygningsloven (pbl) § 20-2
Gjeldende plan: Reguleringsplan for Storslett Sentrum- Planid: 19421997_001

Vedlegg
1 Søknad om tillatelse
2 Vedrørende tidligere søknad

Rådmannens innstilling

Søknaden fra RGS Eiendom om Byggetillatelse på gbr. 1942/52/7 innvilges med hjemmel i pbl § 20-2.

Saksopplysninger

Nordreisa driftsutvalg har den 26.06.2013 i sak: 32/13 gitt RGS Eiendom dispensasjon fra reguleringsplanen for Storslett Sentrum for å bygge balkonger samt utvendig nedgang til kjellerlokaler mot E6. Det søkes nå for dette og for byggetillatelse av balkonger, trapp og rullestol vandring mot Grillstua Mat og Vinhus.

Vurdering

Tiltaket vil gi fasaden ett mer tiltalende og helhetlig utseende og samtidig lette tilgangen for rullestolbrukere.
Det innstilles positivt til tiltaket.

standard norge

Henvendelse om blanketten rettes til: PRONORM AS Telefon: 67 83 87 00 E-post: pronorm@standard.no

BYGGBLANKETT 5174

Søknad om tillatelse til tiltak

etter plan- og bygningsloven § 93

- [x] Enkle tiltak
- [ ] Ett-trinns søknadsbehandling
- [ ] Rammetillatelse

Vedtaksdato (fylles ut av kommunen)

Kommunens saksnr.

Til kommune:
(Søknad med vedlegg fylles ut og leveres i 1 eksemplar, ev. ekstra sett etter avtale med kommunen)

Søknad om ansvarsrett for ansvarlig søker

Foreligger sentral godkjenning? [ ] Ja [x] Nei

Berører tiltaket eksisterende eller fremtidige arbeidsplasser? [ ] Ja [x] Nei

Hvis ja, skal søknad (byggblankett 5177 med vedlegg) sendes til Arbeidstilsynet.

Søknaden gjelder

Eiendom/ byggested

Gnr.	Bnr.	Festenr.	Seksjonsnr.	Bygningsnr.	Bolignr.
52	7		8		

Adresse: Sentrum 6 | Postnr.: 9151 | Poststed: Storslett

Planlagt bruk/ formål

[ ] Bolig [ ] Garasje [x] Annet: Beskriv: Balkonger og kjellernedgang | Bygn. typekode (jf. s. 2): 145

Tiltakets art
pbl § 93
(flere kryss mulig)

Nye bygg og anlegg	[ ] Frittliggende *)	[ ] Parkeringsplass *)	[x] Tilbygg, påbygg, underbygg *)	
	[ ] Anlegg	[ ] Veg	[ ] Vesentlige terrenginngrep	
Endring av bygg	[ ] Konstruksjon	[ ] Fasade	[ ] Reparasjon	
Endring av bruk	[ ] Bruksendring *)	[ ] Vesentlig endring av tidligere drift		
Riving	[ ] Hele bygg *)	[ ] Deler av bygg *)	[ ] Anlegg	
Bygn.tekniske inst. **)	[ ] Nyanlegg *)	[ ] Endring	[ ] Reparasjon	
Endring av boligenh.	[ ] Oppdeling	[ ] Sammenføyning		
Innhegning, skilt	[ ] Innhegning mot veg	[ ] Reklame, skilt, innretning e.l.		
Eiendomsdeling ***)	[ ] Deling *)	[ ] Bortfeste	[ ] Sammenføyning	

*) Byggblankett 5175 fylles ut og vedlegges. (Vedlegg gruppe A)

**) Gjelder kun når installasjonen ikke er en del av et større tiltak.

***) Unntatt fra krav om ansvarsrett. Behandles etter delingsloven. Hjemmelsinnehaver underskriver som tiltakshaver.

Vedlegg

Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Nr. fra - til	Ikke relevant
Opplysninger om tiltakets ytre rammer og bygningsspesifikasjon (byggblankett 5175)	A		[x]
Dispensasjonssøknader	B	1 - 2	[ ]
Gjenpart av nabovarsel, naboprotester, merknader til naboprotester	C	1 - 2	[ ]
Kart, situasjonsplan – bygning/eiendom	D	1 - 2	[ ]
Redegjørelser og tegninger	E	1 - 3	[ ]
Søknader om ansvarsrett og kontrollplan, godkjenningsbevis, søknad om lokal godkjenning	F		[x]
Kontrollplan for viktige og kritiske områder, kontrollerklæringer	G		[x]
Boligspesifikasjon i GAB (Matrikkelen)	H		[x]
Uttalelser/samtykke fra andre offentlige myndigheter	I		[x]
Andre vedlegg	J		[x]

Ansvar og kontroll

Ansvarlig søker bekrefter at hele tiltaket belegges med ansvar, og dekker kravene i henhold til plan- og bygningsloven.
En er kjent med reglene om straff og sanksjoner i pbl kap. XVIII og XIX og at det kan medføre reaksjoner dersom det gis uriktige opplysninger.

Underskrifter

Ansvarlig søker (SØK) for tiltaket

Foretak: RGS Eiendom AS | Organisasjonsnr.:
Adresse: Sentrum 6
Postnr.: 9151 | Poststed: Storslett
Kontaktperson: Olaf Fredriksen | Telefon: | Mobiltelefon: 97481666
E-postadresse: olaf@nordkalotten-trading.com | Telefaks:
Dato: 23092014 | Underskrift: Olaf Fredriksen
Gjentas med blokkbokstaver: OLAF FREDRIKSEN OLAF FREDRIKSEN

Tiltakshaver

Navn: RGS Eiendom AS
Adresse: Sentrum 6
Postnr.: 9151 | Poststed: Storslett
Eventuelt organisasjonsnr.:
E-postadresse: olaf@nordkalotten-trading.com | Telefon(dagtid):
Dato: 23092014 | Underskrift: Olaf Fredriksen
Gjentas med blokkbokstaver: OLAF FREDRIKSEN OLAF FREDRIKSEN

Tord Stian Albrigtsen

Fra: Olaf - Nordkalotten-trading <olaf@nordkalotten-trading.com>
Sendt: 1. oktober 2014 12:54
Til: Tord Stian Albrigtsen
Emne: Fwd: Søknad 22.09.2014

Sendt fra min iPad

Videresendt melding:

Fra: Olaf - Nordkalotten-trading <olaf@nordkalotten-trading.com>
Dato: 30. september 2014 kl. 11.24.29 CEST
Til: tord.albrigtsen@nordreisa.kommune.no
Emne: Søknad 22.09.2014

Nordreisa kommune
Tenisk etat

Viser til tidligere behandlet dispansjasjonssøknad datert 08.04.2013 saksnr.13/1923-1.

Vi søker med dette om å få bygge balkonger i første og andre etg. 3 meter ut fra vegg mot E6.Dette er tilsvarende det som trapp og rullestol vandring tidligere var.

Det mures en mur mot E6 for bæring av balkonger samtidig som vi støper en trapp på innsiden av muren,slik at vi får adkomst til kjellerarealer.

Mot grillstua bygges det i 1etg balkonger langs hele langsiden tilsvarende bredde som de som er i 2etg.Ved inngangen til 1etg ender balkongen og går over i en Rampe(rullestolvandring) for adkomst brukervennelig for bevegelseshemmede.

Håper på positiv tilbakemelding

Mvh Rgs eiendom as
V olaf fredriksen

Sendt fra min iPad

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2011/740-7
Arkiv: 1942/52/7
Saksbehandler: Tord Stian Albrigtsen
Dato: 02.10.2014

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
58/14	Nordreisa driftsutvalg	07.10.2014

Søknad om midlertidig brukstillatelse på gbr. 1942/52/7.

Henvisning til lovverk: Plan- og bygningsloven (pbl) § 21-10
Gjeldende plan: Reguleringsplan Storslett sentrum – planid: 19421997_001

Vedlegg
1 Tegning
2 Søknad om midlertidig brukstillatelse gnr 1942/52/7

Rådmannens innstilling

Søknaden fra RGS Eiendom AS om midlertidig brukstillatelse på gbr. 1942/52/7. seksjoner: 15, 16, 17, 18, 19 og 20 1.etg sentrum 6. innvilges med hjemmel i pbl § 21-10.

Saksopplysninger

RGS Eiendom søker om midlertidig brukstillatelse på seksjoner: 15, 16, 17, 18, 19 og 20 som ligger i 1 etg på sentrum 6. søknad om ferdigattest for alle seksjoner vil foreligge når seksjonnr 14 er ferdigstilt 01.03.2015. Alle nødvendige dokumenter for å gi midlertidig brukstillatelse er lagt fram.

Vurdering

Det innstilles positivt til søknaden.

Målestokk: 1:200

1.Etg

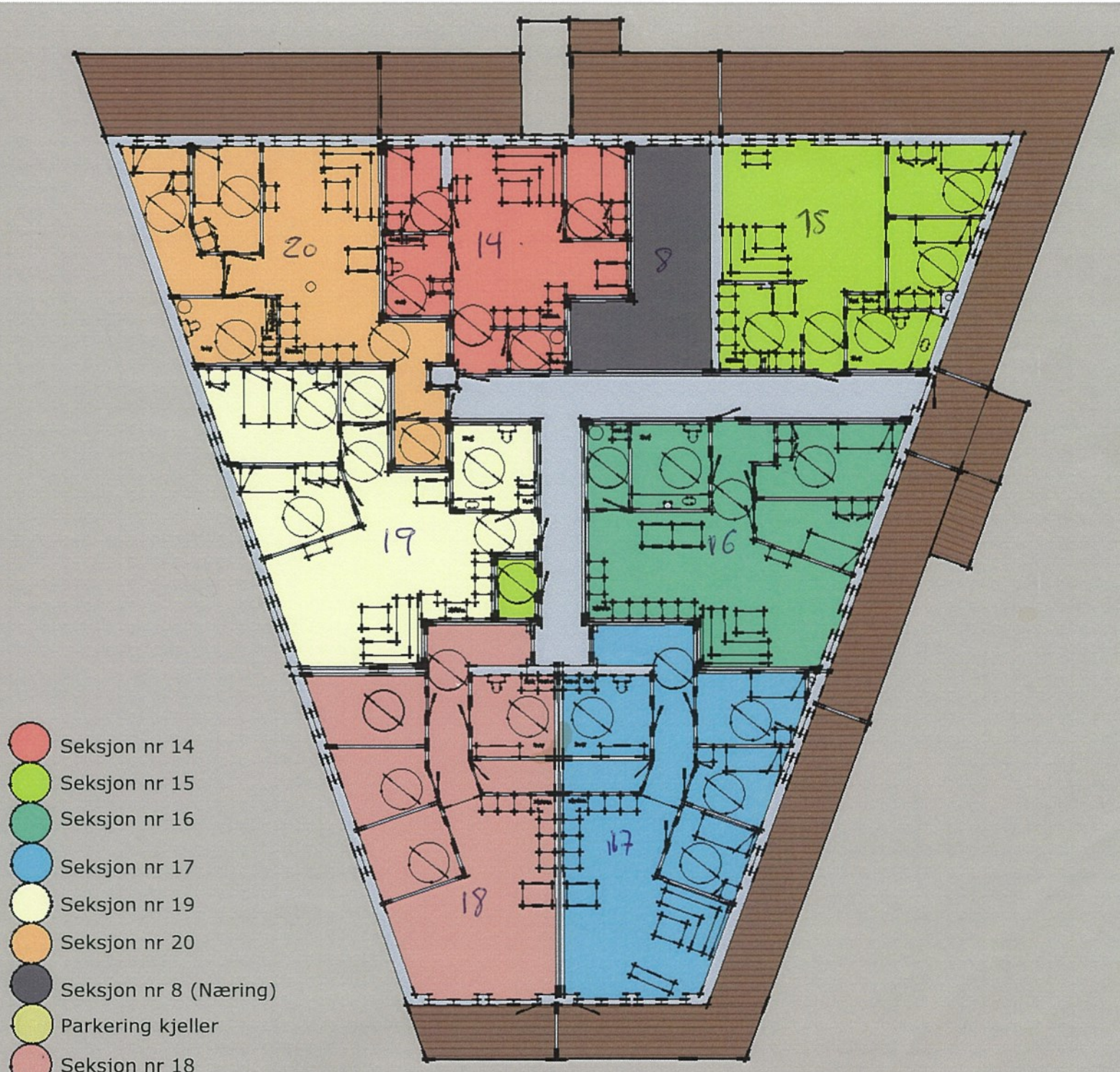

Kommunens saksnr.

NORDREISA KOMMUNE
01 OKT 2014
SAKSNR. 11/740
LØPENR.
DOK.NR. ARK.KODE

DIREKTORATET FOR BYGGKVALITET

Søknad om midlertidig brukstillatelse

Pbl § 21-10, SAK10 § 8-1

Søknaden gjelder

Eiendom/ byggested	Gnr.	Bnr.	Festenr.	Seksjonsnr.	Bygningsnr.	Bolignr.	Kommune
	52	7					NORDREISA
	Adresse				Postnr.		Poststed
	SENTRUM 6				9151		STORSLETT

Dato for søknad om ferdigattest 1.3.2015

Midlertidig brukstillatelse søkes for

☐ Hele tiltaket	Hvis det søkes for deler av tiltaket, beskriv hvilken del det søkes for nå
☒ Deler av tiltaket	Det søkes for seksjon 15, 16, 17, 18, 19 og 20 i 1 etg

Gjenstående arbeider frem mot ferdigattest

Angi gjenstående arbeider av mindre vesentlig betydning, innenfor den delen av tiltaket det søkes midlertidig brukstillatelse for

Bygging av Nytt Inngangsparti samt balkonger

Angi resterende deler av tiltaket hvor det her ikke søkes om midlertidig brukstillatelse

Seksjon 14. Denne påbegynnes nå, og vil stå ferdig 1.3.2015.

Sikkerhetsnivå og arbeider som vil bli utført innen 14 dager

Har tiltaket pr i dag tilstrekkelig sikkerhetsnivå til å tas i bruk? ☒ Ja ☐ Nei Hvis nei, fyll ut informasjonen nedenfor

Følgende arbeider vil bli utført innen: Dato

Type arbeider

Bekreftelse på at disse arbeidene er utført vil være kommunen i hende innen: Dato

Vedlegg

Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Nr. fra – til	Ikke relevant
Situasjonsplan, avkjøringsplan	D	–	☐
Tegninger, plan, snitt, fasade	E	1 – 1	☐
Redegjørelser/kart	F	–	☐
Gjennomføringsplan	G	–	☐
Boligspesifikasjon i matrikkelen	H	–	☐
Uttalelser fra andre offentlige myndigheter	I	–	☐
Andre vedlegg	Q	–	☐

Underskrifter

Ansvarlig søker for tiltaket (for tiltak etter pbl § 20-1)	**Tiltakshaver** (bare for tiltak uten ansvarlig søker pbl § 20-2)
Foretak RGS Eiendom AS	Navn
Kontaktperson Olaf Fredriksen | Telefon 99171666 | Mobiltelefon	Kontaktperson | Telefon | Mobiltelefon
E-post olaf@lavkalotten-trad.no	E-post
Dato 1.10.14 | Underskrift Olaf Fredriksen	Dato | Underskrift Olaf Fredriksen
Gjentas med blokkbokstaver	Gjentas med blokkbokstaver

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2010/1848-275
Arkiv: L12
Saksbehandler: Hanne Henriksen
Dato: 03.10.2014

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
59/14	Nordreisa driftsutvalg	07.10.2014
	Nordreisa kommunestyre	

Kommuneplanens arealdel for Nordreisa kommune 2014-2026: Løsning av innsigelse fra Kystverket

Henvisning til lovverk:

Plan og bygningslovens kapittel 11

Rådmannens innstilling

Kystverkets innsigelse tas til etterretning, og nytt punkt 3.4.1 b) med tilhørende retningslinjer tilføyes planbestemmelsene.

Bestemmelser	Retningslinjer
3.4.1 Havn **b)** I havnene merket SHA 1 (Klubbenes) og SHA 4 (Sørkjosen) prioriteres fiskeriformål og ethvert tiltak krever tillatelse fra Kystverket etter havne- og farvannsloven § 28.	**Havner prioritert til fiskeriformål** Endringer skjer raskt i fiskerinæringen, og for å unngå at arealer bindes opp til andre formål så gis tillatelser kun for begrensede perioder, vanligvis for 5 år. Ved plassmangel i havna har fiskere med fiskefartøy førsteprioritet, og tiltak kan bli krevd fjernet for å gi plass til fiskeflåten.

Saksopplysninger

Vi viser til Kystverkets brev datert den 1.7.2014 der Kystverket påpeker at det ikke er mulig å finne at det i planbestemmelsene er fulgt opp med bestemmelser om at fiskeriformål skal

prioriteres og at tillatelser til tiltak skal behandles av Kystverket etter hfl § 28, slik det er krevd for at Kystverkets innsigelse skal trekkes. I plankartet er havneområdet i Sørkjosen påført planformål Havn, SOSI-kode 2040 som påkrevd. I merknadsbehandlingen pkt. 6.11.1 til kommuneplanens arealdel for Nordreisa kommune 2014-2026 fremgår det at Kystverkets innspill og innsigelse er tatt til følge.

Vurdering

Det har vist seg at innsigelsen fra Kystverket ikke har blitt rettet opp i planbestemmelsene. Dette er en ren forglemmelse fra kommunens side. Da den første innsigelsen (1.10.2013) ble rettet opp i kartet ble det også antatt at den ble rettet opp i planbestemmelsene, noe som det har vist seg at ikke har skjedd. Dette ble påpekt av Kystverket ved annen gangs høring (28.1.2014). Administrasjonen har ved en glipp ikke fått rettet dette opp før endelig vedtak av planen.

Den opprinnelige innsigelsen er imidlertid rettet opp på to av tre steder i plandokumentene, og innsigelsen fremstår som fullt ut imøtekommet i merknadsbehandlingen. Administrasjonen regner derfor med at justeringen i planbestemmelsene også vil være kurant.

Rettelsen vil foreslås å bli tatt inn som et nytt pkt. 3.4.1 b):

Bestemmelser	Retningslinjer
3.4.1 Havn **b)** I havnene merket SHA 1 (Klubbenes) og SHA 4 (Sørkjosen) prioriteres fiskeriformål og ethvert tiltak krever tillatelse fra Kystverket etter havne- og farvannsloven § 28.	**Havner prioritert til fiskeriformål** Endringer skjer raskt i fiskerinæringen, og for å unngå at arealer bindes opp til andre formål så gis tillatelser kun for begrensede perioder, vanligvis for 5 år. Ved plassmangel i havna har fiskere med fiskefartøy førsteprioritet, og tiltak kan bli krevd fjernet for å gi plass til fiskeflåten.